PREMIO PLANETA ROMAN ÖDÜLÜ

DOLORES REDONDO

SANA VADETTİĞİM HER ŞEY

epsilon®

Dolores Redondo, 2014'te tamamladığı Baztán üçlemesinin ardından yazdığı *Sana Vadettiğim Her Şey* ile en prestijli roman ödüllerinden Premio Planeta'yı kazanarak popülerliğinin zirvesine ulaştı. Karakterlerine yaşattığı psikolojik travmaların gerilimini psikanalitik çözümlemelerle ustaca kurgulayarak polisiye türüne taptaze bir soluk getiren Redondo, *Sana Vadettiğim Her Şey* romanında, her şeyden ve herkesten şüphe ederek erişilen gerçeğin, acı olduğu kadar görkemli de olan yüzünü görmesi için okuru kışkırtıyor.

Manuel Ortigosa, bir sabah sakin sakin oturmuş kitabını yazarken kapı ısrarla çalınmaya başlar. Küfrederek kalkıp kapıyı açtığında tüm hayatını alt üst edecek bir haber alır. Bu haberle Manuel, edebiyat, sükûnet ve aşkla ışıldayan hayatından, kötülüğün ve zenginliğin kirli karanlığının sindiği bambaşka bir hayata adım atar. Karanlığın içinde çaresizce yol almaya çalışırken beyaz gardenyaların masumiyeti ve gerçeğin izinde bir polisin dostluğu dışında sığınacağı hiçbir şey yoktur.

Bu iki sığınak ona yeter, Manuel kararlıdır: *"Gerçek orada bir yerde ve izi sürüldüğü müddetçe üzerindeki kan kurumayacak."*
Romanın gerilimli atmosferi içinde İspanya'nın enfes doğasına dair tasvirler, kötülüğün izini masumiyetle sürerken okura derin nefesler aldırıyor. *Sana Vadettiğim Her Şey*, sinematografik niteliği, zekice kurgusu ve karakterlerinin psikolojik derinliğiyle polisiye türünün yüz aklarından.

www.epsilonyayinevi.com
9 786254 141799

KDV'den muaftır.

SANA VADETTİĞİM HER ŞEY

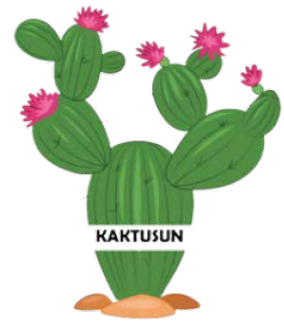

Sana Vadettiğim Her Şey
Orijinal Adı: *Todo Esto Te Daré*
Dolores Redondo
Çeviri: Kübra Tekneci

Yayın Yönetmeni: Aslı Tunç
Editör: Tuba Nur Bakaçhan
Sayfa Tasarım: Ceyda Çakıcı Baş
Kapak Tasarım: Sidem Zelal Edin

1. Baskı: Haziran 2022
ISBN: 978-625-414-179-9

© Dolores Redondo, 2016

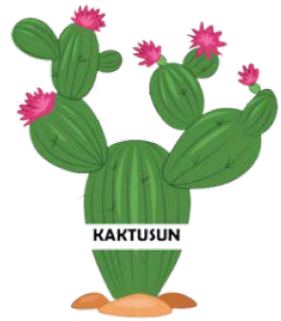

Pontas Literary & Film Agency ile yapılan anlaşma uyarınca yayımlanmıştır.
Bu eser, yayıncının yazılı izni olmadan çoğaltılamaz.
© Epsilon Yayınevi Ticaret ve Sanayi A.Ş.

Baskı ve Cilt:
Yıldız Mücellit Matbaacılık ve Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.
Maltepe Mah., Gümüşsuyu Cad.,
Dalgıç Çarşısı, No: 3/4
Zeytinburnu/İstanbul
Tel: (212) 613 17 33 Faks: (212) 501 31 17
Sertifika No: 46025

Yayımlayan:
Epsilon Yayınevi Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Osmanlı Sok., No: 18/4-5 Taksim/İstanbul
Tel: (212) 252 38 21 Faks: (212) 252 63 98
İnternet Adresi: www.epsilonyayinevi.com
E-posta: epsilon@epsilonyayinevi.com
Sertifika No: 49067

DOLORES REDONDO

SANA VADETTİĞİM HER ŞEY

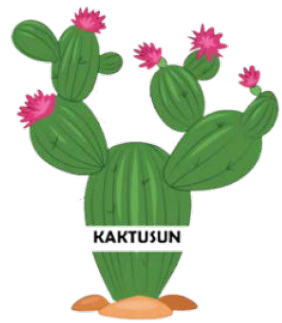
Çeviri
Kübra Tekneci

epsilon

telegram: @kaktusunx

Eduardo'ya, daima.
Tam bir Galiçyalı olan babama;
anneme ve ailelerinin onaylamamasına rağmen
yaşadıkları aşka:
bu onlarla daha çok gurur duymamı sağladı
ve aşkın her şeyden üstün geldiğinin kanıtı oldu.

CAN SİMİDİ

Kapı sertçe ve inatla vuruluyordu. Ardı ardına inen sekiz kararlı darbe, birinin derhal içeri alınmak istediğine dair birer uyarıydı. Davet edilmiş bir konuktan, çalışandan ya da teslimatçıdan beklenmeyecek türde bir ısrardı bu. Sonradan kasvetli bir hâlde, *İçeri girmek isteyen polisin tipik hareketi*, diye geçirecekti içinden.

Son cümlenin ardında yanıp sönen imlece birkaç saniye boyunca baktı. Bu sabah çok iyi iş çıkarmıştı, son üç haftanın en iyisiydi. İtiraf etmekten nefret etse de her zamanki sektelere uğramadan ve başka hiçbir şey yapmadan, her şeyi akışına bırakarak evde tek başına yazı yazmaktan daha çok zevk alıyordu. Bir romanda bu noktaya geldiğinde olan şey buydu. *Tebas'ın Güneşi*'ni birkaç hafta içinde tamamlamayı umuyordu. Her şey yolunda giderse daha da erken bitirebilirdi. O zamana kadar, hikâye günün her anında onu ele geçirecek ve kafasına takılıp duracaktı. Başka hiçbir şeye vakti olmayacaktı. Romanlarının her biri onu hem samimi hem yıkıcı olabilen yoğun bir düzeye ve hisse doğru çekiyordu. Bu hissi hem çok seviyor hem de ondan korkuyordu. Onu birlikte yaşanması zor bir insan yaptığının farkındaydı.

Apartman dairesinin ön kapısına açılan koridora doğru baktı. Yanıp sönen imleç, ardında bekleşen sözcüklerin basıncıyla patlamak üzere gibiydi. Bir an için çöken aldatıcı sessizlikte, vakitsiz gelen ziyaretçinin pes etmiş olmasını umdu ama hayır, dışarıdaki ısrarcı enerjide ziyaretçinin sessiz varlığını hissedebiliyordu. Bir cümleyi daha bitirmeye kararlı bir biçimde parmaklarını klavyeye koydu. Gümbürtü inatla devam ederek dar koridorda yankılandı. Önce aldırmamaya çabaladıysa da sonunda vazgeçti.

Çalışmasının bölünmesinden çok bu küstahça ısrar canını sıkmıştı, yerinden kalktı ve içinden ön kapıdaki korumaya küfretti. Adama, çalışırken kimsenin onu rahatsız etmemesini pek çok kez söylemişti. Kapıyı kızgınlıkla ardına kadar açtı.

Polis üniformalı bir kadınla adam, onun dik bakışlarıyla karşılaşınca bir adım geri çekildi.

"Günaydın," dedi erkek polis memuru, kocaman elinin içinde kaybolan küçücük bir karta bakarak. "Burası Álvaro Muñiz de Dávila'nın evi mi?"

"Evet, öyle," diye karşılık verdi Manuel. Önceki bıkkınlığının yerini şaşkınlık almıştı.

"Aile üyesi misiniz?"

"Onun kocasıyım."

Polis memuru yan gözle ortağına baktı. Adamın ifadesi Manuel'in dikkatinden kaçmadı ama o anda doğal paranoyası çoktan devreye girmişti. Şaşırmaları umurunda değildi.

"Bir şey mi oldu?"

"Ben Memur Castro ve bu da Polis Şefi Acosta. Girebilir miyiz? İçeride konuşmamız daha iyi olur."

Bu her yazarın aşina olduğu bir senaryoydu: İki üniformalı polis memuru özel olarak konuşmak için içeri girmek isterler. Haberler kötüdür.

Manuel kenara çekildi. Dar holdeki iki polis, yeşil üniformaları ve postallarıyla devasa görünüyordu. Botlarının tabanları, cilalı, koyu parke zeminde küçük bir teknenin güvertesinde dengede durmaya çalışan sarhoş denizcilerinki gibi gıcırdıyordu. Manuel onları az önce çalışmakta olduğu oturma odasına aldı. Onları oturacakları yere geçirmek üzereyken aniden durunca polis memurları neredeyse ona çarpıyorlardı. Sorusunu inatla yineledi. "Bir şey mi oldu?"

Bu artık bir soru değildi. Dairenin kapısı ile oturma odası arasında kaybolan soru artık neredeyse bir yakarıştı, zihnindeki ses, *Lütfen bir şey olmasın, lütfen bir şey olmasın, lütfen bir şey olmasın*, diye yalvarıyordu. Faydasız

olduğunu bilmesine rağmen dua etti. Dualar, kanserin kız kardeşini dokuz ay gibi kısa bir süre içinde yok etmesine engel olmamıştı. Ateşli ve bitkin olmasına rağmen, kız kardeşi onu neşelendirmeye, teselli etmeye ve onunla ilgilenmeye kararlıydı; çoktan tabuta girmiş gibi duran yastığına yaslanmış yüzünde ölüm görünür hâle geldiğinde bile şaka yapmaktan vazgeçmemişti. "Görünüşe bakılırsa, dünyayı terk etmem de buraya gelişim kadar uzun sürecek." Acizliğinden utanarak, mütevazı bir hizmetkâr gibi doktorun dar ve fazla ısıtılmış ofisine doğru güçlükle ilerlerken yetersiz bir ilahi güce dua etmeye devam etse de, kız kardeşinin geceyi sağ çıkarmayacağı haberini almıştı.

Dua etmenin faydasız olduğunu biliyordu ama son bir çaresiz girişimde daha bulundu. O sözcükleri, o cümleyi, ertelenmesi mümkün olmayan o kaçınılmaz sonu duyduğu anda bile sessiz bir yakarışla iki elini birbirine kavuşturdu.

Polis memuru durup iki duvarı dolu raflarla baştan başa kaplayan muhteşem kitap koleksiyonuna göz gezdirdi. Masaya baktı ve sonra gözlerini tekrar Manuel'e çevirdi. Kanepeye işaret etti. "Otursanız iyi olur."

"Oturmak istemiyorum. Durmayın ve söyleyin." Manuel kulağa kaba geldiğini fark edince sözlerini yumuşatmak için ekledi, "Lütfen."

Polis memuru tereddüt etti, rahatsız olduğu aşikârdı. Manuel'in omzunun üstünden bir yere baktı ve alt dudağını ısırdı. "Mesele... sizin..."

"Kocanızla ilgili," diye araya girdi kadın, görevi üstlenerek. Meslektaşına bakmadı ama adamın içinin nasıl rahatladığı dikkatinden kaçmış olamazdı. "Ne yazık ki, size kötü bir haberimiz var. Bay Álvaro Muñiz de Dávila'nın bu sabah elim bir trafik kazası geçirdiğini bildirmekten üzüntü duyuyoruz. Ambulans olay yerine vardığında çoktan hayatını kaybetmişti. Çok üzgünüm bayım."

Polis şefinin yüzü oval biçimindeydi. Saçını bu biçimi çevreleyecek şekilde tarayıp ensesinde topuz yapmıştı.

Birkaç saç tutamı topuzundan düşmeye başlamıştı. Onu gayet iyi duymuştu, Álvaro ölmüştü. Fakat birkaç saniye boyunca kadının duru güzelliğinin ilgisini çekmesinin şaşkınlığını yaşadı. Üzerindeki etkisi o kadar güçlüydü ki neredeyse bunu dile getirecekti. Kadın son derece güzeldi ancak anlaşılan bunun farkında değildi. Anlayışlı tavrı ve yüz hatlarının şaşırtıcı simetrisi onu daha çekici kılıyordu. Manuel daha sonra bu izlenimini hatırlayacak ve aklını korumak için beyninin ona oynadığı oyuna hayret edecekti. O kadınsı yüzün mükemmel hatlarına sığınırken zamanın durduğunu hatırlayacaktı, o sırada farkında olmasa da, can simidinin peşinde çırpınan, boğulmak üzere olan bir adam gibiydi. Bu sonsuzluk, yalnızca değerli bir an kadar sürdü ve zihnine çoktan hücum eden soru çığının önünü kesmedi. Buna rağmen tek bir şey sorabildi. "Álvaro mu?"

Polis şefi onu kolundan tuttu –daha sonra kadının şüphelileri alıkoymak için de aynı tecrübeli hamlede bulunmuş olduğu aklına gelecekti– ve Manuel karşı koymadan kendisini kanepeye kadar götürmesine izin verdi. Polis memuru onu omzundan hafifçe itti ve Manuel oturduktan sonra yanına geçti.

"Kaza sabah erken saatte oldu. Görünüşe bakılırsa, araba görüş mesafesinin olduğu otoyolun düz kısmında savrulmuş. Kazaya başka bir araç sebep olmuş gibi görünmüyor. Monforte'deki meslektaşlarımıza göre eşiniz direksiyon başında uyuyakalmış olabilir."

Manuel onu dikkatle dinledi, detayları anlamaya, aklında tutmaya ve zihninde sesi gitgide daha da yükselen koroyu duymazdan gelmeye çalıştı: *Álvaro öldü, Álvaro öldü, Álvaro öldü!*

Kadının güzel yüzü, felaketin üzerindeki etkisini artık azaltmıyordu. Göz ucuyla polis memurunun masanın üzerindeki nesneleri incelemeye daldığını gördü. Dibindeki kahve tortusu içinde hâlâ küçük bir kaşık duran bardak, bardak altlığı olarak kullandığı prestijli bir edebiyat ödülünün tören davetiyesi, saatler önce Álvaro'yla konuşmak için

kullandığı cep telefonu ve zavallı bir aptal gibi kendi kendine her şeyin çok iyi gittiğini söylerken yazdığı son satırı tamamlamasını yanıp sönerek bekleyen imleç. Artık hiçbirinin bir önemi yoktu. Álvaro öldüyse bunlar fark etmezdi. Polis şefi öyle dediyse bu doğru olmalıydı, Yunan korosu sağır edici bir kreşendoyla zihninde tekrar tekrar dönüyordu. O anda bir can simidine yapışır gibi polis şefine sarıldı.

"Monforte mi dediniz? Ama o..."

"Lugo'daki Monforte. Bizi oradan aradılar, gerçi kaza Chantada bölgesindeki küçük bir kasabada meydana gelmiş."

"O Álvaro değil."

Üstüne basa basa verdiği bu cevap polis memurunun dikkatini çekti ve adam masadaki şeyleri bırakıp telaşlı bir ifadeyle ona döndü. "Ne?"

"O Álvaro olamaz. Kocam bir müşterisini görmek için dün öğleden sonra Barselona'ya gitti. Pazarlama ve halkla ilişkilerle uğraşıyor. Haftalardır Katalonya'daki bir otel grubunun projesi üzerine çalışıyor. Birkaç reklam etkinliği düzenlediler ve bu sabah bir sunum yapması gerekiyordu. O yüzden Lugo'da olması mümkün değil. Bir yanlışlık olmalı. Onunla dün gece konuştum ve bu sabah konuşmamamızın tek sebebi, söylediğim gibi, toplantısının çok erken olması. Ben de genellikle geç kalkarım ama onu şimdi arayacağım."

İkisinin anlamlı anlamlı bakışmasına aldırmayıp polis memurunun yanından geçerek masasına ilerledi. Karmakarışık masasının üstünü el yordamıyla yokladı. Bardaktaki kaşık tıngırdadı; bardağın ağzında kalıcı bir kahve lekesi vardı. Manuel cep telefonunu bulup birkaç tuşa bastı ve gözlerini polis şefinden ayırmadan kulağına dayadı. Kadın acılı bir ifadeyle onu izliyordu.

Manuel çalma sesi kesilene kadar bekledi. "Toplantıda olmalı," diye açıkladı. "O yüzden açmıyor."

Polis şefi ayağa kalktı. "Adın Manuel. Bu doğru, değil mi?"

Manuel resmî bir suçlamayı kabul eder gibi başını salladı.

"Manuel, buraya gel. Yanıma otur lütfen."

Manuel telefon elinde, kanepeye geri döndü ve polis şefinin isteğini yerine getirdi.

"Manuel, ben de evliyim." Kadın adamın alyansının donuk parıltısına kısa bir süreliğine baktı. "Özellikle de mesleğim nedeniyle eşlerimizin ne yaptığından asla emin olamayacağımızı biliyorum. Bu bir insanın kabul etmeyi öğrenmesi gereken şeylerden biri. Belirsizlik yüzünden acı çekmenin anlamı yok. Kocanın sana söylememesinin bir sebebi olmalı. Ölen kişinin o olduğundan eminiz. Telefonu açan olmadı, çünkü Monforte'deki meslektaşlarımız onun telefonuna el koydular. Eşinin cenazesini Lugo Hastanesi'ndeki adlî tabibin ofisine naklettirdiler. Bir akrabası da kimliğini teşhis etti. Hiç şüphemiz yok. Kırk dört yaşındaki Álvaro Muñiz de Dávila'dan bahsediyoruz."

Polis şefi Acosta konuşurken Manuel başını sallamaya devam etti, kadının Álvaro hakkındaki yanlış varsayımlarını ve evlilik hakkında ahkâm kesmeye başlamasını alyansının donuk parlaklığına bağladı. Álvaro'yla konuşalı sadece birkaç saat olmuştu. Álvaro Lugo'da değil, Barselona'daydı. Álvaro neden dokuz yüz altmış beş kilometre ötede, ülkenin diğer ucundaki Lugo'da olsun ki? Manuel eşini tanıyordu, Álvaro'nun nerede olduğunu biliyordu ve Álvaro'nun Lugo'daki bir yolda olma ihtimali yoktu. Çiftler hakkındaki hükümlerden nefret ederdi, mutlak gerçeklerden her şeyden çok nefret ederdi ve bu küçük ukala polis şefinden de nefret etmeye başlamıştı.

"Álvaro'nun ailesi yok," diyerek karşı çıktı.

"Manuel..."

"Pekâlâ, sanırım onun da herkes gibi bir ailesi var ama onlarla uzun zamandır iletişim hâlinde değildi. Hem de hiç. Bildiğim kadarıyla bu Álvaro ve ben tanışmadan çok uzun zaman öncesinden beri böyleydi. O gençliğinden beri hep bağımsız biriydi. Hepiniz yanılıyorsunuz."

Kadın ona karşı çok sabırlıydı. "Manuel, adın ve telefon numaran eşinin telefonunda hızlı aramaya *Aa* olarak kaydedilmiş."

"*Aa* hızlı arama mı?" diye şaşkınlıkla tekrarladı Manuel.

Şimdi hatırlıyordu. Bunu yıllar önce ayarlamışlardı. *Aa* kamu güvenliği yetkililerinin uydurduğu bir tuş kombinasyonuydu. Kaza durumunda bilgilendirilmesi gereken kişinin adı ve numarasıyla eşleştiriliyordu. Kendi telefonundaki rehberi kontrol etti ve işte oradaydı: *Aa* Álvaro'yla eşleşiyordu. Bir süre durup bu ismin her harfini dikkatle inceledi. Dökemediği gözyaşlarının ağırlığıyla gözleri buğulandı. Çırpınarak başka bir can simidi aramaya koyuldu.

"Ama kimse beni aramadı... Beni aramaları gerekirdi, öyle değil mi?"

Polis memuru açıklama fırsatı bulduğu için neredeyse memnun görünüyordu. "Eskiden öyle yapıyorlardı ama birkaç sene önce vazgeçtiler. Önceden belirlenmiş kişiye telefon açarlardı ve eğer belirli biri yoksa 'ev' ya da 'anne-baba' yazan numaraları arar ve onları bilgilendirirlerdi. Fakat bu, telefonu açan kişiler için çok sarsıcı oluyordu. Bu telefonlar birçok kez kalp krizine, kazaya ya da... başka istenmeyen sonuçlara sebep oldu. Bunu daha iyi bir şekilde yapmaya çalışıyoruz. Artık standart prosedür, kimliğin doğrulanmasını gerektiriyor; vefat eden kişinin evinin en yakınındaki polis merkezi bilgilendiriliyor ve eve her zaman iki memur birlikte gidiyor. Şu anda olduğu gibi, deneyimli bir polis memuruyla beraber haberi bizzat veriyoruz ya da şahsı cenazenin kimliğini teşhis için götürüyoruz."

O hâlde bu *Oturun ve sakin olun* gösterisi gerçek değildi. En kötü haberi vermek için uygulanan standart bir prosedürdü. Polis memurları sadece protokole uyuyorlardı. İtiraz etmek boşunaydı çünkü asla karşı çıkma olanağı olmayacaktı.

Birkaç dakika boyunca heykel gibi hareketsiz ve sessizce oturdular. En sonunda, polis memuru şefine işaret etti ve kadın, "Belki sizinle gelebilecek bir akrabanızı ya da arkadaşınızı aramak isteyebilirsiniz," dedi.

Manuel bu öneri karşısında şaşırarak ona baktı. Bu fikir, su altından ya da başka bir boyuttan söylenmiş gibi yabancı geldi ona.

"Şimdi ne yapmam gerekiyor?"

"Söylediğim gibi, cenaze Lugo Hastanesi'ndeki adlî tabibin ofisinde. Orada size atmanız gereken adımları söyleyecekler ve defnedilmesi için cenazeyi size teslim edecekler."

Manuel aksini hissetse de tatmin olmuş gibi yaptı ve ayağa kalkıp kapıya doğru ilerleyerek polis memurlarını onu takip etmeye zorladı. Onlar gider gitmez kız kardeşini arayacağına söz verdi. Onlardan kurtulmak için kontrollü görünmesi gerektiğini biliyordu. Polislerin ellerini sıktı ve içten vedalarına pek uymayan sert bakışlarına karşı dik durdu. Bir kez daha onlara teşekkür ettikten sonra kapıyı kapattı.

Yüzünü ılık ahşaba yasladı, öteki taraftan onu dinlediklerine emindi. Bulunduğu açıdan daha önce hiç dikkat etmediği bir şeyi fark etti: dar koridor, oturma odasına tıpkı uzun saplı bir çiçeğin ışığa doğru uzandığı gibi açılıyordu. Bu son on beş senedir Álvaro'yla paylaştığı evdi, şimdiye dek göz ardı ettiği bu açıdan bakınca kocaman görünüyordu. Pencereden içeri hücum eden ışık, mobilyaların hatlarını belirgin bir şekilde göz önüne seriyor, duvarlara ve tavana karışır gibi görünen akışkan bir parlaklık saçıyordu. O an, çok sevdiği bu tanıdık yerin artık evi olmadığını ve donmuş bir güneşten oluşan okyanusa dönüştüğünü anladığı andı, hastanede geçirdiği o geceki gibi ona kendisini yeniden kimsesiz hissettiren berbat bir kutup gecesiydi.

Polislere kız kardeşini arayacağını söylemişti. Bunu hatırlayınca acı acı gülümsedi. Keşke arayabilseydi. Baş dönmesi, kucağında kıpırdanıp duran kızgın, istenmeyen bir hayvan gibi göğsünden yükseldi ve telefon etmek istediği iki insanın da hayatta olmadığını düşününce gözleri doldu.

Ağlamamak için kendisini zorlayarak oturma odasına döndü ve az önceki yerine oturup telefonu eline aldı. Ekran aydınlandı ve Álvaro'yu arama seçeneğini gösterdi. Manuel bir süre ona bakıp derin bir nefes verdikten sonra telefon rehberindeki başka bir numarayı aradı.

Mei, tatlı, kadınsı sesiyle telefona yanıt verdi. Mei Liu on seneyi aşkın bir süredir Álvaro'nun sekreteriydi. "Ah, merhaba Manuel, nasılsın? Son romanın nasıl gidiyor?

Sabırsızlıktan tırnaklarımı kemiriyorum. Álvaro bana onun inanılmaz olacağını söyledi... "

"Mei" –kadının gevezeliğini böldü– "Álvaro nerede?"

Hattın diğer ucunda aniden kısa bir sessizlik oldu. Manuel kadının ona yalan söylemek üzere olduğunu biliyordu. Hatta dünyayı hareket ettiren sahne düzeneğini, hayatımızın büyük bir bölümü boyunca insaflı bir şekilde bizden gizlenen bütün mekanizmayı açığa çıkaran anlık, doğaüstü bir duyuya sahip oldu.

"Álvaro mu? Neden... o Barselona'da."

"Bana yalan söyleme Mei!"

Hattın diğer ucunda tekrarlanan sessizlik kadının yakalandığının ve onu atlatmak için bir şeyler düşünmeye çalıştığının bir kanıtıydı.

"Yalan söylemiyorum Manuel. Niye sana yalan söyleyeyim ki?" Sesi yükseldi ve ağlamaklı oldu. Bahaneler üretiyor, sorular soruyor ve doğrudan bir yanıt vermekten kaçınmak için ne gerekiyorsa yapıyordu. "O... o Barselona'da, Katalonya'daki o otel zincirinin yönetim kuruluyla toplantıda."

Manuel telefonu o kadar sıkı kavradı ki parmakları bembeyaz oldu. Gözlerini kapattı ve hattın diğer ucundan gelen yalanları susturmak adına telefonu fırlatıp bin parçaya ayırmamak için kendisini zor tuttu. Tekrar konuşmaya başladığında kendine hâkim olmaya, bağırma isteğine karşı koymaya çalıştı.

"İki polis memuru evden az önce çıktı. Bana Álvaro'nun Barselona'da olamayacağını, çünkü dün gece bir trafik kazasında öldüğünü ve şimdi Lugo'daki bir morgda olduğunu söyledi. O yüzden, bana söylesen iyi olur çünkü bilmemen mümkün değil. *Álvaro nerede?*" Öfkesini dizginlemek için her heceyi uzun tutarak ve fısıldayarak konuştu.

Kadının sesi çatladı ve dedikleri anlaşılmaz, tiz bir feryada dönüştü. "Üzgünüm Manuel, çok üzgünüm!"

Manuel telefonu kapattı. Mei, üçüncü muhtemel can simidi olabilirdi ama o da onu yüzüstü bırakmıştı.

KUTUP GÜNEŞİ

Bekleme odası ümitsizlik kokuyordu. Birbirlerine bakacak şekilde yerleştirilen iki sıra plastik sandalyenin arasından geçmek için yeterince yer yoktu. Nefes ve pis vücut kokuları bekleyenlerin acı dolu yüzlerini bulandıran kokuşmuş buhar bulutunda uçuşuyordu. Manuel rahatsız olup dışarı çıktı. Danışmadaki güvenlik görevlisinin gözü onun üzerindeydi. Manuel holde kalacağını ima eder gibi başını salladı. Boş duran son sandalyeye oturma fikrinden vazgeçti. Bu, bekleyen insanların ayaklarıyla dizleri arasından geçmeye çalışırken o iskeletimsi varlıklardan uzun uzun özür dilemek anlamına gelecekti. Bütün o gözlerden kaçınmak için ayakta durmayı tercih etti. Güvenlik görevlisinin katı tavrına rağmen yeterince temiz hava alabilmek için kapıya yakın bir yerde de duvara yaslandı.

Lugo'ya vardığındaki kasvetli gökyüzü, sanki kasaba bu odanın bir uzantısıymış gibi kireçli bir suyu andırıyordu. Bulutlu hava ve on sekiz santigrat derece sıcaklık Madrid'in göz alıcı güneşi ve bunaltıcı havasından sonra büyük bir değişiklikti. Eylülün başındaki bu hava neredeyse yapay, baskı ve çaresizlik atmosferi yaratmak için düzenlenmiş edebi bir mecaz gibiydi.

Lugo'da havaalanı yoktu. En yakın havaalanının olduğu Santiago de Compostela'ya gidip orada bir araba kiralamayı düşünmüştü ama içinde pusuda bekleyen isimsiz korku yüzünden uçuşa kadar iki saat bekleyemeyeceğini hissetti. Korku uçağın bunaltıcı kabininde patlayabilirdi.

Giysi dolabını açmak ve takım elbiseleri kenara itip küçük bavulu çıkarmak işin en zor kısmıydı. Manuel onu gerekli eşyalarla, en azından gerekli olduğunu düşündüğü şeylerle doldurdu. Sonradan telaşla dört işe yaramaz giysi

aldığını ve ihtiyacı olan hemen her şeyi unuttuğunu fark etti. Evde geçirdiği son birkaç dakikalık füj* hâlini düşündü. Madrid'den kalkan uçaklara hızla göz atmış, aceleyle bavulunu toplamış ve şifonyerde duran birlikte çekilmiş fotoğraflarına bilerek bakmamıştı. Fotoğrafı o anda incelememişti ama şimdi aklından çıkaramıyordu. Onu, geçen yaz çıktıkları balık tutma gezisinde ortak bir arkadaşları çekmişti. Manuel dalgın dalgın denizin gümüşî yüzeyine bakıyordu, daha genç ve zayıf olan, yanık teni güneşte parlayan Álvaro onu izliyor, kendisine özgü inceliği ve mütevazılığıyla gülümsüyordu. Álvaro fotoğrafı çerçeveletmişti ve ona bakmak Manuel'e sonsuz keyif veriyordu. O fotoğraf Manuel'i her hâliyle gözler önüne seriyordu, asla geri getiremeyeceği çok anlamlı bir ânı kaçırmış gibi dalgındı. Fotoğraf makinesinin yakaladığı o an, kendi hayatında hiçbir zaman gerçekten var olmadığı şüphesini doğruluyordu. Bugün o fotoğraf neredeyse bir ithamla eşdeğerdi.

Morgdaki gece nöbeti, hiç bitmeyecekmiş gibi gelen hareketsizlik onu ani bir duruşa zorladı. Bir iki dakikanın Álvaro'nun ölmüş olduğu gerçeğini değiştirebileceğine dair şaşkınlık verici bir düşünceye kapılıp telaşla yola çıkmıştı. Uyurgezer gibi evde dolaşmış, duraksayarak her odaya göz gezdirmiş ve Álvaro'ya ait, bir bakıma onu somutlaştıran eşyaların orada olduklarından emin olmuştu: fotoğraf albümleri, çizim defterleri ve sadece evde giydiği, rengi solmuş ve manşetleri yıpranmış olsa da atmayı reddettiği sandalyenin arkasına asılı eski hırkası. Her nesneyi tek tek inceledi, Álvaro gitmesine rağmen hâlâ var olmalarına neredeyse şaşırdı. O ortadan kaybolunca eşyalarının da kaybolup gitmesini bekliyor gibiydi. Masasına baktı ve hiç düşünmeden cüzdanını, cep telefonunu ve telefonunun şarj aletini aldı. Belki de en şaşırtıcı olan şey *Tebas'ın*

* Kişinin anılarını, kişiliğini ve diğer belirleyici karakteristik özelliklerini unuttuğu bir tür psikiyatrik rahatsızlık. Genellikle, plansız bir seyahat yapma ya da başıboş dolaşma, bazen de yeni bir kimlik yaratma eğilimine yol açar. (ç.n.)

Güneşi'ni ya da çok iyi gittiğini düşündüğü o sabahki çalışmasını kaydetmediğinden emin olmasıydı. Sonra sıra, o uğursuz mecburiyete, arabasının rota cihazına o korkunç şehrin adını girmeye geldi. Mei'nin, cevap vermediği ısrarcı telefonları hariç hiçbir şeyin bozmadığı sessizliğin içinde dört buçuk saatten kısa bir sürede dört yüz seksen kilometre yol katetti. Evdeki bütün ışıkları söndürüp söndürmediğini bile hatırlamıyordu.

Ağlayan bir erkek sesi onu oldukça rahatsız etti. Adam yüzünü karısı olduğunu düşündüğü bir kadının boynuna gömmüştü. Anlaşılmaz kelimeler fısıldıyordu. Adamın başının arkasını okşayan kadının yorgun ifadesi Manuel'in dikkatinden kaçmadı. Acıya dayanmaya çalışan çocuklar gibi dudaklarını sıkan, derin derin nefes alan ve güçlükle yutkunan odadaki diğer insanların ifadelerine göz gezdirdi.

Ağlamamıştı. Bunun normal olup olmadığını bilmiyordu. Polis şefi ve diğer polis gittikten sonra, evinin hatları korku dolu gözlerinin önünde silinip kaybolmaya başlarken bir ara neredeyse gözyaşlarına teslim olacaktı. Ama ağlamak bir sıcaklık veya en azından bir tür uyarılma gerektirirdi; evini işgal eden kutup soğuğu kalbinin büyük bir bölümünü dondurmuştu.

Özenle dikilmiş takım elbiseler giyen iki adam danışma masasına yaklaştı. Biri birkaç adım kenarda dururken, diğeri o kadar alçak bir sesle homurdandı ki güvenlik görevlisi onu duyabilmek için eğilmek zorunda kaldı. Görevli başını salladı ve ziyaretçilerin merakını uyandırdığını gizleme ihtiyacı duymadan bekleme odasına doğru işaret etti.

Güvenlik görevlisine danışan adam arkadaşıyla birkaç kelime konuştu. İkisi de odaya doğru ilerlediler.

"Manuel Ortigosa siz misiniz?"

Adamın nazik hitabı ve pahalı takım elbisesi bekleme odasındaki herkesin dikkatini çekti. Bu adamlar doktor ya da polis memuru olamayacak kadar şık giyimliydiler. Manuel başını salladı.

Ona hitap eden adam elini uzattı. "Adım Eugenio Doval. Size Bay Adolfo Griñán'ı takdim edeyim."

Diğer adam da elini sıktı. "Biraz konuşabilir miyiz?"

Tanışma faslı adamların doktor olmadıklarına dair şüphesini doğruladı. Manuel, bekleme odasına ve oradaki diğer insanlara bu yabancılara içeriye kadar eşlik edeceğini işaret etti.

İçeridekilerin meraklı bakışlarına aldırmayan Griñán puslu odada bakışlarını tavanın büyük bir bölümünü kaplayan sarımsı lekeye çevirdi. "Yüce Tanrım, hayır! Burada olmaz. Daha önce gelemediğimiz ve bu zor duruma tek başınıza katlanmak zorunda kaldığınız için çok üzgünüz size eşlik eden biri var mı?" diye sordu ama yas tutan insanlara kısaca göz gezdirince sorusuna yanıt almış oldu.

Manuel başını salladı.

Griñán tekrar tavandaki lekeye baktı. "Hadi dışarı çıkalım."

"Ama bana burada beklememi söylediler."

Doval onu rahatlatmaya çalıştı. "Bunu dert etmeyin. Fazla uzaklaşmayacağız, ayrıca duruma dair bilmeniz gereken bazı şeyleri sizinle paylaşabiliriz."

Yanıt alma ihtimali, isteksizliğine üstün geldi. Adamların peşinden dışarı çıkarken odadakilerin yaşlı gözlerini sırtında hissetti. Muhtemelen birbirlerine o iki adamın kim olduğunu soruyorlardı. Yazılı olmayan bir anlaşma yapmış gibi üçü birlikte tedbirli güvenlik görevlisinin yanından sessizce geçip koridorda ilerlediler ve bir köşeyi dönüp hastanenin kahve makineleriyle donattığı alana ulaştılar.

Doval o kocaman rengârenk aletlere işaret etti. "İçecek bir şey ister misiniz?"

Manuel adamın teklifini reddetti ve huzursuzca dönüp bekleme odasına doğru baktı.

Griñán denen adam yanına yaklaştı. "Ben kontratlı bir miras ve gayrimenkul yöneticisiyim. Eşinizin ticarî girişimleriyle ilgileniyorum ve aynı zamanda vasiyetini yerine

getirmekten sorumluyum." Adam Manuel'e kazandığı askerî madalyaları saymış gibi bir ciddiyetle baktı.

Manuel buna nasıl bir anlam vermesi gerektiğini bilmiyordu. Bir süre adamın sakin ve anlaşılmaz ifadesini inceledi. Sonra bir açıklama umuduyla Doval'e döndü, belki de onunla oyun oynadıklarını doğrulayacak bir neşe pırıltısı görmeyi bekliyordu.

"Bunun sizin için büyük bir şok olduğunu biliyorum," dedi Griñán. "Bay Álvaro'nun mirasının kontratlı vasisi olarak ilişkinizin durumunun farkındayım."

Bu Manuel'i tedirgin etti. "Ne söylemeye çalışıyorsunuz?"

Vasi Manuel'in tepkisi karşısında gücenmedi. "Yıllardır evli olduğunuzu ve daha öncesinde uzun bir süre birlikte yaşadığınızı biliyorum. Anlamanızı isterim ki açıklamak üzere olduğum şeyin büyük bir kısmının sizin için tamamen yeni olacağını biliyorum."

Manuel, iç çekip kendini savunur gibi kollarını göğsünde birleştirdi. Her şeyden bıkmıştı. Mei'yle yaptığı telefon görüşmesi sırasında kendine hâkim olma kaynaklarını son damlasına kadar kullanmış olsa da kocasının cenazesinin neden bu kahrolası yerdeki bir morg taşında yattığını biraz olsun aydınlatabilecek birisiyle ateşkes yapmayı düşünebilirdi. Bir kez daha danışma masasına ve onları izleyen güvenlik görevlisine baktıktan sonra iki adama döndü.

"Bana Álvaro'nun orada ne yaptığını söyleyebilir misiniz? Sabahın erken saatinde yolda ne işi vardı? Bana bunu söyler misiniz?"

Griñán ağırbaşlı bir ifadeyle öne çıkan Doval'e baktı. "Álvaro burada doğduğu ve ailesinin evi burada olduğu için şu anda burada. Kaza olduğunda nereye gittiğini bilmiyorum ama polis, görünüşe göre kazaya başka bir aracın dahil olmadığını ve bütün bulguların direksiyon başında uykuya daldığına işaret ettiğini size söylemiş olmalı. Çok yazık; henüz kırk dört yaşındaydı ve önünde koca bir hayat vardı. Çekici, genç bir adamdı ve onu çok severdim."

Manuel, Álvaro'nun kimliğini gördüğünü ya da aralarında doğum yerine dair herhangi bir konuşma geçtiğini sanmıyordu. Eşinin orayla hiçbir bağlantısı kalmamıştı. Álvaro'nun bundan daha önce bahsedip bahsetmediğini de hatırlamıyordu. Niye bahsedecekti ki? Tanıştıklarında, Álvaro bu konuda oldukça netti; ailesi yaşam tarzını ve cinsel yönelimini kabul etmeyi reddetmişti. Birçokları gibi, kendi hayatını yaşamak için Madrid'e taşındığında geçmişiyle olan bağını koparmıştı.

"Ama onun Barselona'da olması gerekiyordu. O hâlde burada ne yapıyordu? Bildiğim kadarıyla yıllardır ailesiyle görüşmüyordu."

"Bildiğiniz kadarıyla," diye mırıldandı Griñán.

"Bu da ne demek oluyor?" diye çıkıştı Manuel alınarak.

"Dinle Manuel. Manuel diye hitap edebilir miyim? Müvekkillerime her zaman samimi ve dürüst olmalarını tavsiye ederim, özelikle de eşlerine karşı. Ne de olsa, eşleriyle hayatlarını paylaşıyorlar ve böyle bir kayıptan en çok onlar etkileniyor. Álvaro'nun durumu bir istisna değil. Onu bu şekilde davranmaya iten nedenleri ve dürtüleri yargılamak ya da tahmin etmeye çalışmak bana düşmez. Ben sadece bir elçiyim ve söylemek üzere olduğum şeyin, gözünde bana puan kazandırmayacağını kabul ediyorum ama bu benim görevim. Álvaro'ya söz verdim ve bütün detaylarla ilgileneceğim." Belirgin bir duraksamanın ardından devam etti. "Álvaro Muñiz de Dávila, babasının, bir önceki markinin ölümünden beri üç senedir Santa Tomé Markisiydi. Bu Galiçya'daki en eski unvanlardan biridir. Ailesinin malikânesi, kazanın olduğu yerden sadece birkaç kilometre uzakta ve Álvaro'nun burada olduğunu bilmesem de burayı düzenli olarak ziyaret ettiğine ve sorumluluklarını özenle yerine getirdiğine kefil olabilirim."

Manuel bu açıklamanın her cümlesini bir öncekinden daha saçma buldu. Alay etmekten kendini alamadı. "Benimle dalga geçiyorsun!"

"Söylediğim her kelimenin doğru olduğuna emin olabilirsin, ayrıca hepsini doğrulayacak kanıta ve belgelere sahibim."

Manuel'in bakışları, Griñán ile koridorun sonundaki güvenlik görevlisi arasında gidip geldi. Son derece gergin hissediyordu. "Bana eşimin bir aristokrat olduğunu mu söylüyorsun, ne demiştin, bir marki mi? Malikânesi, toprakları ve hiç duymadığım bir ailesi mi var?" Ses tonu son derece alaycıydı. "Geriye sadece bir karısı ve çocukları olduğunu söylemen kaldı."

Adam itiraz eder gibi ellerini kaldırdı. "Hayır, Tanrı aşkına! Söylediğim gibi, Álvaro üç sene önce babasının, aile reisinin ölümü üzerine unvanı devraldı. Onunla ilk kez o zaman, ailenin işlerini devraldığında tanıştım. Bir soylu unvanına sahip olmanın ağır yükümlülükler getirdiğini anlamalısın ve Álvaro üzerine düşeni yaptı."

Manuel kaşlarını çatıyordu. Bunu, gözlerinin arkasında zonklamaya başlayan ağrıyı hafifletmek için buz gibi parmaklarını alnının ortasına bastırınca fark etti. Ağrı akkor bir lav gibi kafatasına dağılıyordu.

"Polis bana bir akrabasının kimliğini teşhis ettiğini söyledi."

"Bu doğru, ortanca erkek kardeşi Santiago onu teşhis etti. Álvaro en büyükleriydi. En küçük kardeşleri Francisco babalarından kısa bir süre sonra vefat etti. Genç adam ağır bir depresyona girdi ve anlaşılan uyuşturucu problemi de vardı; aşırı dozdan hayatını kaybetti. Son yıllarda talihsizlikler ailenin peşini hiç bırakmadı. Annesi hâlâ hayatta ama sağlığı pek iyi değil."

Manuel'in baş ağrısı giderek şiddetleniyordu.

"Bu inanılmaz," diyerek işitilebilir şekilde kendi kendine homurdandı. "Bunca zamandır bunu benden nasıl saklar?"

Doval ve Griñán ümitsizce birbirine baktı. Yanıt veren Griñán oldu. "Bu konuda sana yardımcı olamam, Álvaro'nun neden böyle bir yol izlediğini bilmiyorum. Ama

ölürse ne yapılması gerektiğine dair oldukça net talimatlar verdi ve ne yazık ki bu gerçekleşti."

"Bu ne anlama geliyor? Álvaro'nun öleceğini düşündüğünü mü söylüyorsun? Lütfen, bana açıkça söyle. Burada neyle uğraştığımı unutma. Kısa bir süre önce ölen eşimin tanımadığım bir ailesi olduğunu yeni öğrendim. Söylediklerinden hiçbir şey anlamıyorum."

Griñán onun acısını paylaşıyor gibi görünüyordu. "Bunun farkındayım Manuel. Senin için korkunç bir şok olmalı. Ben sadece onun konumundaki birinden beklenebileceği üzere son arzularının olduğu bir vasiyetten bahsediyorum; ihtiyatlı olmak için hazırlandı. Álvaro unvanı ve bu unvanın beraberinde getirdiği her şeyi kabul ettiğinde ilk düzenlemeyi yaptık. O zamandan beri mirasıyla ilgili yapılan düzenlemeleri göz önüne almak için birkaç değişiklik yapıldı. Álvaro ölümünden sonra neler yapılacağına dair kesin talimatlar bıraktı. Elbette, uygun bir zamanda vasiyetinin okunmasını sağlayacağız ama öldükten sonra yirmi dört saat içinde son arzularını içeren mektubun okunmasını istedi, vasiyetname onaylanmadan önceki bu ön bildiri vârislerini ve akrabalarını düzenlemeler hakkında bilgilendireceği için bunun herkese yardımcı olacak bir önlem olduğunu söyleyebilirim. Vasiyetnameye yapılan ekte vasiyetin doksan gün geçmeden açıklanması şart koşuluyor."

Manuel ümitsiz ve bıkkın bir ifadeyle bakışlarını yere çevirdi.

"Kasabadaki bir otelde sana bir oda ayırtmayı uygun gördük. Bunu ayarlamak için henüz fırsatın olduğunu sanmıyorum. Belgenin okunması için bütün aile üyelerini yarın sabah ofisime davet ettim. Otelden seni alması için bir araba yollayacağız. Cenaze töreni ve defin ertesi gün As Grileiras arazisindeki aile mezarlığında yapılacak."

Manuel'in başı çatlamak üzereydi.

"Ne demek istiyorsun, bir cenaze töreni mi? Buna kim karar verdi? Kimse bana danışmadı. Bu konuda bir şey

söylemeliyim, değil mi?" Sesi yükselmişti ve güvenlik görevlisinin onu duyup duymamasını umursamadı.

"Bu bir aile geleneği..." diye açıklamaya başladı Doval.

"Gelenekleri umrumda değil. Kim olduklarını sanıyorlar? Ben onun eşiyim!"

"Bay Ortigosa..." Griñán sözünü kesti. "Manuel," dedi yatıştırıcı bir tonda. "Bu da onun emirlerinden biri. Álvaro aile mezarlığına gömülmek istedi."

Griñán'ın ve yardımcısının arkasında kapalı duran çarpma kapılar birden ardına kadar açıldı. Adamlar dönüp baktılar. Kapıda iki polis memuru belirdi. Bu kez ikisi de erkekti, biri delikanlıydı, diğeri ise ellili yaşlarında olmalıydı. Genç adam çok zayıftı; yaşlı olan tipik bir taşra polisi karikatürüydü. Boyu en fazla 1.52'ydi, muhtemelen boy standardının katı bir disiplinle uygulanmadığı zamanlarda polis olmuştu. Manuel saçma bir şekilde adamın kusursuzca ütülenmiş üniformasına soktuğu koca göbeğinin, Úbeda Polis Akademisi'nin zorlu giriş sınavına katılan biri için günümüzde bariz bir dezavantaj olacağını düşündü. Bu yetmezmiş gibi, adamın büyük ölçüde ak düşmüş bıyıkları, şakakları ve tekniğini uzun süredir güncellemediği belli olan bir berberin muhtemelen bir usturayla özenle şekillendirdiği favorileri birbiriyle uyumluydu.

"Komiser Nogueira." Memur Doval ve Griñán'ın pahalı takım elbiselerine küçümseyerek baktı. "Álvaro Muñiz de Dávila'nın akrabası mısınız?" Bu, sorudan ziyade bir açıklama gibiydi.

"Biz onun yasal temsilcileriyiz," dedi Griñán, polis memurunun görmezden geldiği elini uzatarak. "Manuel Ortigosa," dedi adam aynı eliyle işaret ederek, "Dávila'nın kocası."

Memur şaşkınlığını gizlemeye çalışmadı. Başparmağıyla omzunun üzerinden işaret etti. "Kocası mı?" Adam, not defterinde dikkatle boş bir sayfa arayan genç polise baktı. Nogueira'nın genç adamın ona destek olmamasından hiç hoşlanmadığı aşikârdı. Bu, adamın tavrını değiştirmedi.

"Sanki uğraşmam gereken yeterince şey yokmuş gibi," diye homurdandı.

Manuel ona meydan okuyan bir bakış attı. "Bu sizin için bir sorun mu?"

Polis memuru karşılık vermedi ve tekrar destek görmeyi beklediği yanındaki genç polise baktı. Bu kez genç adam omuz silkmekle yetindi, anlaşılan bunun neden bir sorun teşkil ettiğini anlamıyordu.

"Sakin olun," diye çıkıştı komiser. "Burada sorunu olan tek kişi morgda, taşın üzerinde yatan adam."

Avukatlar tiksinti dolu bakışlarla karşılık verdiler. Manuel yakıcı bakışlarını polise dikti.

"Size bazı sorular sormak zorundayım."

Manuel sormasını bekledi.

"Onu en son ne zaman gördünüz?"

"Önceki gün, öğleden sonra yola çıkarken. Madrid'de yaşıyoruz."

"Madrid'de," diye tekrarladı komiser, genç polisin not aldığından emin olmak için omzunun üzerinden ona baktı. "Onunla en son ne zaman iletişim kurdunuz?"

"Dün gece, saat bir civarında. Bana telefon açtı ve yaklaşık on ya da on beş dakika konuştuk."

"Dün gece. Size nerede olduğunu ya da nereye gideceğini söyledi mi?"

Manuel yanıt vermeden önce biraz düşündü. "Hayır. Burada olduğunu bile bilmiyordum. Bir müşterisiyle görüşmek için Barselona'da olması gerekiyordu. O... halkla ilişkiler işinde, bir otel zinciri için kampanya düzenledi ve..."

"Bir müşterisiyle."

Adamın verdiği yanıtlardan bazılarını bıktırıcı bir şekilde tekrarlaması küstah ve düpedüz aşağılayıcı olsa da Manuel, polis memurunun küstahlıktan ziyade onu açıkça kendisine yalan söylendiğini doğrulamaya zorladığı için böyle tepki verdiğinin farkındaydı.

"Ne konuştunuz? Onun ne söylediğini hatırlıyor musunuz?"

"Özel bir şey değildi. Bana çok yorgun olduğunu ve eve dönmek için sabırsızlandığını söyledi."

"Sesi gergin, tedirgin ya da sinirli geliyor muydu?"

"Hayır, sadece yorgundu."

"Biriyle tartıştığını söyledi mi?"

"Hayır."

"Kocanızın...düşmanları var mıydı? Ona diş bileyen herhangi biri?"

Manuel yanıt vermeden önce şaşkınlıkla avukatlara döndü. "Hayır. Bilmiyorum. Bildiğim kadarıyla yoktu." Yorgunluğun onu ele geçirdiğini hissetti. "Bütün bu soruların amacı ne?"

"Bildiği kadarıyla," diye papağan gibi tekrarladı komiser.

"Bana hiçbir şey söylemeyecek misiniz? Neden düşmanı olup olmadığını sordunuz? Yoksa?"

"Dün sabah birde Madrid'de olduğunuzu doğrulayacak biri var mı?"

"Size Álvaro'yla yaşadığımı ve onun Barselona'da olduğunu sandığımı söyledim. Kendi hâlimizde yaşıyorduk ve dün dışarı çıkmadım, kimseyle birlikte değildim, o yüzden hayır, Madrid'de olduğumu kanıtlayamam ama meslektaşlarınız bu sabah haberi vermeye geldiklerinde orada olduğumu doğrulayabilirler... bütün bunlar ne demek oluyor?"

"Günümüzde bir telefonun başka bir telefonla bağlantıya geçtiği noktayı kesin bir şekilde saptayabiliyoruz. Bunu biliyor muydunuz?"

"Bunu duyduğuma sevindim fakat nereye varmaya çalıştığınızı anlamıyorum. Bana neler olduğunu söyler misiniz? Meslektaşlarınız bana Álvaro'nun direksiyon başında uyuyakaldığını, arabanın yoldan çıktığını ve başka bir aracın kazaya karışmadığını söylediler." Durum çaresiz gibiydi. Bu adamın yanıt vermeyi reddedip sorularla karşılık vermesi onu çileden çıkarıyordu.

"Geçiminizi nasıl sağlıyorsunuz?"

"Ben bir yazarım," dedi Manuel sersemce.

Polis memuru başını yana eğip hafifçe gülümsedi. "Hoş bir hobi. Peki geçiminizi nasıl sağlıyorsunuz?"

"Size az önce söyledim. Ben bir yazarım," diye üsteledi Manuel sabrını yitirerek. Bu adam tam bir aptaldı.

"Yazar," diye tekrarladı polis memuru. "Arabanız ne renk, efendim?"

"Mavi bir BMW. Kocamın ölümüne dair şüpheli bir şey olduğunu mu ima ediyorsunuz?"

Polis memuru yanıt vermeden önce genç polisin son notu yazmayı bitirmesini bekledi.

"Ölümle sonuçlanan bir trafik kazası olduğunda, hâkim cesedin aynı bölgede kalmasını onaylar ve cinayet şüphesi doğuracak yeterince sebep olmadıkça otopsi yapılmaz. Kocanızın arabasının arka tarafında," dedi iç çekerek, "ikinci bir aracın boya izlerini taşıyan yeni oluşmuş küçük göçükler var ve..."

Adamın arkasındaki kapılar adına kadar açıldı ve içeri üniformalı başka bir polis memuru girdi.

"Sen ne yaptığını sanıyorsun Nogueira?"

Diğerleri dikkat kesildiler.

"Efendim, Manuel Ortigosa Dávila'nın yakını ve az önce Madrid'den geldi. İfadesini alıyordum."

Yeni gelen diğerlerinin yanına geçti ve Manuel'in elini sıktı. "Bay Ortigosa, ben başkomiser. Başınız sağ olsun. Komiser Nogueira sabırsızlığıyla canınızı sıktıysa özür dilerim." Adamın özrüne, polis memuruna ayıplar gibi attığı hızlı bir bakış eşlik etti. "Meslektaşlarımızın da bilgilendirdiği gibi, eşinizin ölümünün bir kaza olduğuna hiç şüphemiz yok. Kazaya başka bir araç karışmadı."

Kıdemli polis memurunun geniş omuzları, görüş alanını kısmen engellese de Manuel, Nogueira'nın bıyığının altında sinirle suratını ekşittiğini görebiliyordu.

"Ama komiser arabanın arka tarafıyla ilgili şüpheli bir şey olmasaydı, onu buraya getirmeyeceklerini söyledi."

"Komiser düşünmeden bir sonuca varmış. Yanlış bir sonuca." Başkomiser astına bakmaya bu kez gerek bile duymadı. "Buraya makamı, bölgede çok iyi tanınan ve itibar gören ailesine saygıdan ötürü getirildi."

"Otopsi yapacaklar mı?"

"Buna gerek yok."

"Onu görebilir miyim?" Manuel memura yalvardı.

"Elbette," diye karşılık verdi polis memuru. "Size eşlik edebilirim."

Başkomiser, elini omzuna koyup hafifçe iterek onu yönlendirdi, dört erkekten oluşan bir grubun arasından ilerleyip çarpma kapılardan geçtiler.

Otel odası beyazdı. Yatağın üzerindeki altı yastık özenle yerleştirilmişti. Odada yanan bütün ışıklar –raya monte edilen lambalar, tepe ışıkları ve diğer bütün aydınlatmalar– gerçekdışı sayılabilecek bir izlenim yaratarak yatağa göz kamaştırıcı bir ihtişam saçıyordu. Bu, o sabah evlerini etkisi altına alan ve Lugo'ya yaptığı dört yüz seksen kilometrelik yolculuk boyunca onu neredeyse kör eden kutup güneşinin acı veren bir uzantısıydı. Kapalı hava gözlerini biraz olsun rahatlatmış, dünyaya, her görüntünün bulanık ve biçimsiz olduğu yüz yüzeyli bir prizmadan bakar gibi bakmak çektiği migrenin etkisini kısmen hafifletmişti.

Manuel ışıkların çoğunu söndürdü, ayakkabılarını çıkardı, mini bardaki yavan seçenekleri inceledi ve bir şişe viski istemek için oda servisini aradı. Şişenin yanında yiyecek bir şey istemediği için görevlinin onu küçümsediğinin farkındaydı. Viskiyi getiren üniformalı garsonun ifadesi ve omzunun üzerinden odanın durumunu kontrol etmesi de dikkatinden kaçmadı. Adam sorun çıkarma ihtimali olan bir misafiri tanıyabilecek deneyimli gözlere sahipti.

Vasi, hastaneden otele kadar ona eşlik etmek için ısrar etti. Yol boyunca, Griñán boşlukları doldurmaya çalışsa da, başarılı olamadı. Kelimeler Manuel'in üzerine çöküyordu ama boşlukların varlığını, bilmek istediği ve Álvaro'nun ona söylemediği şeyleri pekiştirmekten başka bir işe yaramıyordu. Griñán her şeyi ayarlayan Doval'in beklediği resepsiyon masasına kadar Manuel'i takip etti. İki adam asansörün kapılarına kadar ona eşlik etti. Griñán birdenbire Manuel'in

çok yorgun olduğunu ve yalnız kalmak isteyebileceğini fark etmiş gibi göründü. O ve Doval iznini istediler.

Artık, odasında yalnız olan Manuel kehribar rengi sıvıdan kendisine bir duble doldurdu ve ayaklarını sürüye sürüye yatağa gitti. Örtüleri kaldırmaya hiç yeltenmedi. Yatağın başına istiflediği yastıklara yaslandı ve kadehi iki yudumda ilaç gibi dikti. Yataktan kalkıp masaya gitti ve bir içki daha doldurdu. Yatağa dönmek üzereyken aklına daha iyi bir fikir geldi, şişeyi yanına aldı. Gözlerini kapatıp küfretti. Gözleri kapalıyken bile o gece yarısı güneşini görüp duruyordu, iğrenç bir ektoplazma parlaklığındaki biçimsiz, göz kamaştıran o görüntü retinasına kazınmıştı.

Düşünme ihtiyacı ile bütün düşüncelerini yok etme arzusu arasında bocaladı. İkincisini seçti. Kadehini doldurdu ve o kadar hızlı dikti ki midesi bulandı. Neredeyse kusacaktı. Gözlerini kapattı ve güneşin güçlü parlaklığının sönmeye başladığını hissedince rahatladı. Bu rahatlığı gidermek ister gibi, o günkü bütün konuşmalar zihninde tekrar yankılandı ve gerçekten olan şeylerin anılarına karıştı. Başka görüntüler de belirdi ve daha önce gözden kaçırmış ya da meğerse kaçırmamış olduğu pek çok detay artık anlam kazanmaya başladı. Álvaro'nun babası öleli üç sene olmuştu ve babasından kısa bir süre sonra küçük kardeşi de ölmüştü...

Üç sene önce eylül ayında Manuel, Álvaro'yu sonsuza kadar kaybettiğine ikna olmuştu. Her ânı ve detayı hatırlıyordu: dünya kadar ağır bir yükün üzerine çöktüğü gerçeğini gizlemeyi başaramayan Álvaro'nun yüzündeki değişim, birkaç günlüğüne gitmesi gerektiğini söylerkenki endişe verici tavrı ve sakince giysilerini katlayıp bavuluna koyarkenki suskunluğu.

"Nereye gidiyorsun?"

Her sorusunu sessizlikle karşılaması, kederli yüzü ve artık hayatını paylaştığı adama ait olmayan o dalgın ifade. Yalvarması işe yaramamıştı. Talepleri ve tehditleri faydasızdı. Álvaro dışarı çıkmak üzereyken arkasına dönmüştü,

"Manuel, senden daha önce hiçbir şey istemedim ama bu kez bana güvenmene ihtiyacım var. Olur mu?"

Manuel başını sallamıştı fakat çabuk pes ettiğinin ve yanıtının tam anlamıyla olumlu ya da içten olmadığının farkındaydı. Başka bir seçeneği var mıydı? Sevdiği adam gidiyor, parmaklarının arasından kum gibi kayıyordu. Álvaro'nun gitmeye kararlı olması dışında o an emin olduğu hiçbir şey yoktu. Her halükârda gidecekse eğer, onları ancak özgürlüğün yükümlülüğü ve karşılıklı güven bir arada tutabilirdi.

Álvaro küçük bir bavulla evden ayrıldı ve bir daha geri dönmeyeceğinden her şeyden çok korkan Manuel'i şiddetli bir duygu fırtınasının ortasında çakılı bıraktı. Sonra hiç sağlıklı olmayan saplantılı düşünceler baş gösterdi. Manuel son zamanlarda ne yapmış olabileceğini merak etti; dengenin bozulduğu gergin bir an hatırlamaya çalıştı; aralarındaki sekiz yaş farkının ağırlığını hissetti; genç ve yakışıklı birine fazla gelen kitaplara abartılı düşkünlüğü ve sürdüğü izole hayat yüzünden kendisini suçladı... Dünyasının çökmeye başladığını fark etmesine engel olan düşüncesizliğine lanet etti. Álvaro gideli beş gün olmuştu ve sadece geceleri kısa telefon görüşmeleri yapıyorlardı, Álvaro, son anda Manuel'den zorla kopardığı güven sözüne dayanan anlaşılması güç açıklamalar yapıyordu.

Bilinmezlik, bıkkınlık ve acı veriyordu. Birbirinin peşini bırakmıyor ve onu kız kardeşi öldükten sonra bir daha yaşamak zorunda kalmayacağını sandığı duygusal hassasiyete sürüklüyordu. Dördüncü gece avutulamaz bir hâlde telefonun başında oyalandı, uzaklaşamıyordu, çaresizlik onu ele geçirmiş ve insanın pes edip boynunu cellada uzattığı safhaya getirmişti.

Manuel telefonu yanıtladıktan sonra sesindeki yakarışı açıkça duyabiliyordu. "Sadece birkaç gün demiştin...ama dört gün oldu."

Álvaro iç çekti. "Bir şey oldu, beklemediğim bir şey ve işler iyice karıştı."

Cesaretini toplayıp fısıltıyla sordu, "Álvaro, geri dönecek misin? Bana doğruyu söyle."

"Elbette, döneceğim."

"Emin misin?"

Hattın diğer ucunda Álvaro derin bir nefes alıp yavaşça verdi, bu sonsuz yorgunluğun sesiydi. Yoksa bıkkınlığın mı? Can sıkıcı ve uygunsuz bir şeyle yüzleşip onu çözmeye zorlandığı için mi rahatsızdı?

"Döneceğim, çünkü ait olduğum yer orası ve istediğim şey bu. Seni seviyorum Manuel ve seninle birlikte olmak istiyorum. Eve dönmeyi her şeyden çok istiyorum ve şu anda olanların bizimle hiç ilgisi yok."

Sesi öylesine çaresiz geliyordu ki Manuel ona inandı.

KURAKLIK

Álvaro eylülün ortasında bir sabah geri döndü ama sanki haftalarca hiç dönmemiş gibiydi. Hâli, uçak yolculuğu sonrası sersemliğini andırıyordu, sanki özü ıssız bir yerde kalan ve nefes almayan ya da nabzı atmayan bir ruhun boş kabuğu eve dönmüştü. Manuel, vatanı olarak kabul ettiği o bedeni yine de kucakladı, mühürlü dudaklarından öptü ve gözlerini kapatıp içinden şükretti.

Hiçbir açıklama ya da özür yoktu. Álvaro o beş gün içinde olanlar hakkında tek kelime etmedi. İlk gece birbirlerine sarılarak yatarken, "Bana güvendiğin için teşekkür ederim," dedi Álvaro. Bu söz, Manuel'e neden böyle bir cehennem yaşattığına dair herhangi bir açıklama olasılığını da tamamen ortadan kaldırdı. Manuel okşanmaya teslim olan canlı bir ten gibi bunu kabul etti. O kadar minnettar olmuş ve rahatlamıştı ki bu alçalmayı kabullendi ve affedilen bir mahkûmun hissettiği mutluluğu hissetti. Sessizliğini korudu ve günlerce süren korkunç sıkıntısını ve mide kramplarını dindiren mucizeye bir kez daha teşekkür etti. Sonraki haftalarda, birbirlerinden her ayrı kaldıklarında bu eziyet kendisini mide bulantısı olarak gösterdi, paniğin korkunç ağırlığının eşlik ettiği acınası bir hatıraydı. Aylarca sürdü ve bu süre boyunca Manuel tek kelime bile yazamadı.

Birlikte bir film izlerken ya da Álvaro uyurken sık sık dikkatle ona bakarak sessizce bir ihanet izi arıyordu. Başka bir insanla ilişki yaşamak, tende belli belirsiz ama silmenin imkânsız olduğu bir iz bırakır. Kıskançlık ilkeldir; yazarlar onu ve acısını çekenlerin körlüğünü tarif etmek uğruna nehirler dolusu mürekkep harcamıştır. Manuel kaçamak bakışlarını yüreğini parçalayacağını bildiği bir işaret aramaya adıyordu.

Birkaç tane vardı. Álvaro mutsuzdu, son derece üzgündü ve bunu saklayamıyordu. Eve erken gelmeye başladı ve

birkaç kez Madrid dışındaki şirketler sözkonusu olduğunda projeleri sunma işini Mei'ye havale etti. Manuel'in sinemaya ya da yemeğe gitme tekliflerini çok yorgun olduğunu bahane ederek reddetti. Manuel bu bahaneleri kabul etti çünkü Álvaro gerçekten yorgun görünüyordu, omuzlarında çok ağır bir yük ya da korkunç bir suçluluk taşıyormuş gibi neredeyse güçten düşmüştü.

Telefon görüşmeleri başladı. Manuel her zaman baş başa geçirmeye özen gösterdikleri yemek saatleri hariç hiç düşünmeden telefonu açardı. Álvaro telefona yanıt vermek için odadan çıkmaya başladı. Telefon gelmesinden bariz bir şekilde hoşlanmaması Manuel'in hissettiği kırgınlığı biraz olsun hafifletiyordu ama şüphe iblisleri ona eziyet etmeye devam ediyordu. Duyduğu panik o gecelerde uyumasına engel oluyordu.

O eski günlerde, Manuel paranoyak olmuştu ve ihaneti tartışmasız biçimde doğrulayacak küçük bir işaret peşindeydi. Birlikte oldukları her an takıntılı bir hâlde Álvaro'nun her ifadesini ve jestini inceliyordu. Álvaro'nun ona olan duygusal bağlılığı ne azalmış ne de artmıştı; Manuel böyle bir değişimi şüpheli bulurdu. Bazen utancı telafi etmek için pişmanlığa kendini affettirme ihtiyacı eşlik ederdi. Bu tür bir şey olmamıştı. Álvaro seyahate çıktığı nadir zamanlarda, evden asla bir geceden fazla uzak kalmazdı. Öyle günlerde Manuel, "Bu kadar uzun bir mesafeyi arabayla giderek kendini yormana gerek yok. Bir gece daha kal ve sabah dön," diyerek iki geceliğine gitmesinde ısrar ediyordu.

Álvaro yokken, Manuel bazen bütün gün süren uzun ve yorucu yürüyüşlere çıkıyordu. Álvaro'nun peşine takılıp kocasının kaldığı uzak bir şehirde birdenbire ortaya çıkma isteğini bu sayede bastırmayı umuyordu. Álvaro geri döndüğünde onu çaresizce kucaklama arzusunu hafifletiyordu, çünkü bazen Manuel öylesine tedirgin oluyordu ki, karşılama kucaklaşması neredeyse fiziksel olarak acı verici olmaya başlamıştı.Dışarıdan bakan biri için her şey yolunda, hayatları olağan seyrinde devam ediyormuş gibi

görünebilirdi. Álvaro gülümsemeye çalışıyordu ama bunu başardığında bile gülümsemesi zayıf ve melankolikti; Manuel'i kalacağına, o gülümsemenin ardında sevdiği adamı gördüğüne ikna eden bir şefkatle doluydu. Bu düşünce bile Manuel'i günlerce ayakta tutmaya yeterdi.

Sadece bir işaret, yeni bir ipucu Manuel'in aklını karıştırıyordu. Geri döndükten sonra, okuduğu şeyin tek kelimesini bile anlamadan, masasında yazı yazıyormuş gibi yaparak öylesine oturduğuna eminmiş gibi Álvaro'yu sık sık kendisini gözlemlerken yakalıyordu. Álvaro ona bakıp küçük akıllı bir çocuk gibi kendinden emin bir ifadeyle gülümsüyordu. Ona neden gülümsediğini sorunca, Álvaro utangaçlıkla başını sallayarak yanıtlamayı reddediyor ve sonra suyun üzerinde süzülen tahta parçasına tutunan kazazede bir denizci gibi sıkıca Manuel'e sarılıyordu. Bu içten sarılma aralarındaki mesafeyi sıfıra indiriyor, şüphenin süzülebileceği herhangi bir boşluğa engel oluyor ve Manuel'in kalbinin teklemesine sebep oluyordu. Manuel bu ani ve ateşli kucaklaşmayı bir güvence ve rahatlama olarak görmek istiyor ama öyle göremiyordu.

Acıdan kurtulmak kararlılık gerektirir. Editörü onu daha sık aramaya başlamıştı ve ağrı çektiği, şifayı kaptığı ve test yaptırmakla meşgul olduğuna dair bahaneleri artık bir işe yaramıyordu. Vicdanı onları abartmasına müsaade etmiyordu, o yüzden daha fazla devam ettiremedi. Sadece birkaç ay içinde büyük başarı gösteren, o sırada taslak hâlinde olan romanı, şimdiye kadarki en iyi eseriydi. Okumak hayatı boyunca onun için bir sığınak olmuştu, o ve kız kardeşi, küçükken kimsesiz kaldıklarında okumaya başlamış ve yaşlı teyzeleriyle yaşadıkları yıllar boyunca devam etmişlerdi. Kız kardeşi yetişkinliğe adım atınca, sorumluluğu üstüne alıp yıllar boyu boş kalan anne babalarının evine taşınmalarını sağlamıştı. Okumak, cinselliğinin kabına sığmayan içgüdülerini kontrol etmekte zorlanırken kendisini savunabileceği bir kaleydi. Okumak bir savunmaydı, çekingenliğinin kendisini silahlandırmak için kullanabileceği bir siper, ilişki aramak konusunda bir rehberdi.

Yazı yazmaksa bundan kesinlikle çok daha fazlasıydı. Yazmak, gizli mekânları, muhteşem köşeleri ve sınırsız alanı olan karmaşık bir saraydı. Kahkahalar eşliğinde, yalınayak koşarak oraları keşfe çıkıyor ve oralardaki saklı güzel hazinelere dokunmak için duraksıyordu.

Akademik çalışmalarını en yüksek dereceyle tamamladı ve Madrid'deki prestijli bir üniversite tarafından İspanyol tarihi hakkında ders vermeye davet edildi. Hazırlık yılları ya da kısa süren öğretim kariyeri boyunca bir kez bile yazma ihtiyacı hissetmedi. Yazabilmek için üzüntünün enginliğini kucaklaması gerekiyordu.

Besbelli olan, bir tür açık üzüntü vardır, gözyaşı ve yasın olduğu, bir de katbekat daha şiddetli olan uçsuz bucaksız ve sessiz üzüntü vardır. Bu tür açık üzüntüleri tecrübe ettiğinden emindi: anne babasını kaybetmesinin haksızlığını kabul edemediğinde, çocukluğunda çektiği yalnızlığın sefil soğukluğunda, onu ve kız kardeşini yaslı ve hasarlı ilan eden acımasız matem sırasında, ruhunda yükselen ve onu geceler boyu panik hâlinde ağlatan korkulara kapılırken kız kardeşine sarılarak onu asla terk etmemesi için söz verdirdiğinde ve çektikleri bu acının dayanıklı olmak için ödedikleri bir bedel olduğuna dair ondan yemin etmesini istediğinde.

Öyle ya da böyle, ikisinin de bu inancı benimsediklerini biliyordu. Gelişme çağındaki hayatları da bunu doğruladı. Artık kötü bir şey olamazdı ve ikisi de cesurca bir mutlulukla kutsanmıştı. Manuel bazen o günleri, geriye kalan son askerin uzun ve heyecanlı yolculuğu, hayatta kalan son kişi olmanın kahramanca yiğitliği olarak görüyordu. Her nasılsa, anne babalarının ölümünün kendilerine düşen felaket kotasını doldurduğuna, bir yerlerde yaşanan bütün faciaları ve acıları aşılamayacak seviyeye gelene kadar kaydeden bir kitap olduğuna ikna olmuştu. Ama yanılıyordu. İkisi de yetişkinken kader onu tek hassas noktasından vurdu.

Hastanedeki o son günlerden birinde, "Seni yarı yolda bıraktığım için beni affetmelisin. En zayıf noktam olduğunu ve beni kahredecek tek üzüntünün senden geleceğini

sanıyordum fakat anlaşılan seni hayal kırıklığına uğratan benim," dedi kız kardeşi.

"Öyle söyleme!" dedi Manuel, gözyaşları içinde yalvararak.

Manuel'ın hıçkırıkları arasında kız kardeşinin sesi işitilmeyecek kadar zayıftı. Manuel'in sakinleşmesini sabırla bekledikten sonra ona yaklaşmasını işaret etti, ta ki çatlak dudakları yanağına değene kadar. "Bu yüzden gittiğimde beni unutmalısın. Beni düşünmemeye ve anılarla kendine eziyet etmemeye çalış, çünkü gözlerimi kapattığımda altı yaşındaki, ağlayan ve teselli etmenin imkânsız olduğu kırgın ve korkudan titreyen hâlini görüyorum. Seni yalnız bırakınca yine öyle ağlamandan korkuyorum. O zaman uyumama izin vermezdin, şimdi de dinlenmeme izin vermiyorsun." Manuel uzaklaşmaya çalıştı, kız kardeşinin söylemek üzere olduğunu bildiği şeyi duymak istemiyordu. Ama çok geçti. Kız kardeşinin uzun, ince parmakları gitmesine izin vermedi. "Bana söz ver Manuel, acı çekmeyeceğine dair söz ver. En büyük zaafın olmama izin verme. Hiç kimsenin senin için böyle olmasına izin verme."

Savaşa gitmeden önce ant içen bir haçlı gibi Manuel kız kardeşine bu sözü verdi. Kardeşi gözlerini kapattığında hissettiği üzüntü, uçsuz bucaksız ve sessizdi.

Birçok kez ona neden yazdığı sorulmuştu ve tekrarlayıp durduğu, içten sayılabilecek birkaç güzel yanıtı vardı. İletişim kurmaktan memnuniyet duyduğunu, kendisini başkalarının hayatlarında düşünme ihtiyacı hissettiğini söylüyordu. Bunların hiçbiri doğru değildi. Anlaşmalarındaki yemine sadık kalmak için yazıyordu, sonsuz üzüntünün fethedemeyeceği tek kaleye, sözünden dönemeyeceği yere, saraya geri dönerken ateşkes uygulamaya koyulmuştu. Tek bir karar ânı yoktu. Bu enine boyuna düşündüğü ya da her zaman el üstünde tuttuğu bir tutkunun zirvesi değildi. Yazar olmak hiçbir zaman hayallerini süslememişti. Bir gün boş bir kâğıt alıp oturdu ve onu kelimelerle doldurmaya

başladı. Sözcükler gizemli bir kaynaktan fışkıran su gibi aktı ve en sonunda bir dizi kitaba dönüştü. Tarifi mümkün olmayan bu kaynağın ne ya da nerede olduğunu bilmiyordu, çünkü hayal gücünde sürekli değişime uğruyordu. Bazen Kuzey Denizi'nin çalkantılı yüzeyine benziyor, bazen Mariana Çukuru* gibi duruyor, bazen de Endülüs'te güneş vuran bir avludaki zarifçe işlenmiş bir Fas çeşmesi gibi görünüyordu. Tek bildiği, deniz, çukur ya da çeşmenin zihninde bir yerde oluştuğuydu. Sarayı da orada keşfetmişti. Dilediği zaman oraya girebiliyordu, o mutluluk ve kusursuzluk deposu ona ilham veriyor, onu alıp götürüyordu. Belki de, ona bitmek tükenmek bilmeyen, ışıl ışıl yeni bir ifade kaynağı sunuyordu.

İlk romanı, devam etmemeyi imkânsız kılan bir satış rakamına ulaşınca üniversiteden iki sene izin aldı. Hiç kimse dile getirmese de, Manuel'in eninde sonunda bu süreyi uzatmak isteyeceği tahmin ediliyordu. Yönetim ve fakülte bunu kutlamak için bir veda partisi düzenledi. İlk romanı çoksatanlar listesinin zirvesinde olan genç öğretim görevlisini ayrıntılı bir şekilde ele alan pazar gazeteleri ve kültürel incelemelerdeki makalelerle fotoğrafların bütün üniversite için yarattığı rahatsızlığı hemen unuttular. Geleceğine dair dokunaklı bir endişeyle, teker teker ya da gruplar hâlinde yanına gidip ona şans dilediler ve başarısızlığın korkunç sonuçları, hiç tecrübe etmedikleri, hatta tecrübe etmeye bile kalkışmadıkları yayıncılık dünyasının acımasızlığı hakkında onu ciddiyetle uyardılar. Ne de olsa onlar, geri döndüğünde onu içtenlikle karşılayacak o fildişi kulenin güvenli ve samimi sakinleriydiler. Çünkü edebiyatın büyük fahişesi popüler romanla kısa bir flörtün ardından Manuel'in geri döneceğinden eminlerdi.

İnsanın acı çekme kararını bilinçli bir şekilde alması gerekir. Manuel yazamadığını, yeterli inceliğe ulaşamayacak kadar çok acı çektiğini söyleyerek kendi kendini kandırdığını

* Pasifik Okyanusu'nda bulunan 11,304 metre derinliğiyle yeryüzünün en derin noktası. (ç.n.)

biliyordu. Hiçbir şey bundan daha yanlış olamazdı, çünkü gerçek bunun tam aksiydi. Saray ayinsel bir kefaret ödeme yeri, yaraların iyileştirildiği bir şifa eviydi. Üç sene önce Álvaro'ya dair belirsizlik içindeyken inatla oraya gitmeyi reddetmişti. Bu mazoşistçe inatçılığı yüzünden cennetin sığınağının dışında uyuyan bir melek gibi eriyip bitmişti. Ruhu kirli ve darmadağınıktı, giysileri yırtık pırtıktı ve bedeni kanlı yara izleriyle doluydu. Bir an kan akışını durdurmaya çalışıyordu ama sonra kendisini yeniden kırbaçlayarak acısına son vermek için daha fazla yara açıyordu.

Manuel'in var olduğuna inandığı tehdide dair hiçbir işaret olmadan aylar geçmişti. Hayat devam etmişti. Kederli anlar günlük hayatın sakin rutini arasında hafiflemişti ve Álvaro tekrar gülümsemeye başlamıştı. Álvaro'ya gelen gizemli telefonlar kesilmişti. Her ne olduysa, hayatını yok etmekle tehdit eden şey her neyse, o gölge ortadan kalkmıştı. Bundan emindi.

Editörü onu sıkıştırıyor, bir sonraki romanı için tahmini de olsa, teslim tarihine sadık kalması, herhangi bir yanıt vermesi için ısrar ediyordu. Álvaro hâlâ yanındayken saraya geri dönüp yazmaya devam etti.

FENG SHUI*

Feng shui'yle ilgili bir kitapta, bir aynayı dinlenen ya da uyuyan kişinin görüntüsünü yansıtacak şekilde yerleştirmenin büyük bir hata olduğunu okumuştu. Görünüşe bakılırsa, otelin iç tasarımcısı bu ilkeden tamamen habersizdi. Loş ışığa rağmen Manuel'in yüzü aynadan yansıyordu. Hissettiği kaskatı gerginlik geçmemişti. Ne yastık yuvası ne de içtiği viski vücudunu gevşetmeye yetti. Aynada, bedeni kasılmış ve gergin görünüyordu. Solgun yüzü ve neredeyse boş duran kadehi iki eliyle göğsünde kavrayış biçimiyle incelenmek üzere hazırlanmış bir cesedi andırıyordu. Gözünün önüne morgdaki taşta yatan Álvaro geldi.

Cesedi görür görmez onun Álvaro olmadığından emin oldu. Bu his öylesine güçlüydü ki, iki adım gerisinde, düşünceli bir hâlde duran başkomisere söylemek için arkasına dönmeye yeltendi. Böyle bir otoritenin varlığından rahatsız olan morg teknisyeni cesedin üzerini örten örtüyü çevirdi ve düzgün bir şekilde göğsüne sıkıştırıp yerine çekildi.

Álvaro'nun yüzü balmumu gibi parlıyordu –bu bir ışık oyunu muydu?– eskiden olduğu adamın maskesi gibi sarımsı renkteydi. Manuel öylece durup dikkatle baktı, arkasındaki polisin ne yapacağını bilmez hâlinin farkındaydı. Kocasının bedenine dokunmaya izni olup olmadığını sormak istedi ama bu sözcükleri dile getiremeyeceğini biliyordu. Sevdiği, gözlerinin önünde yavaş yavaş yok olan adamın kaba bir kopyasına dönüşen o yüzü bir daha asla öpemeyecekti. Buna rağmen kendisini bakmaya zorladı, beyninin Álvaro'nun ölümünü inkâr etmek için onu tanımayı inatla

* (Çin.) rüzgâr-su. Kişiyi çevresiyle uyumlu hâle getirmek için enerji akımlarından faydalanma yöntemlerini gösteren, geçmişi antik Çin'e uzanan felsefî bir uygulama. (ç.n.)

reddettiğinin farkındaydı. Algılarıyla bir sorunu vardı. Gözlerinin önünde olan şeyi anlamakta güçlük çekiyordu ama en basit detaylar sıradışı bir belirginlikte göze çarpıyordu. Saçı mesela: Biraz uzun, ıslak ve geriye taranmıştı. Saçı neden ıslaktı? Kıvrık kirpikleri, üzerlerindeki su damlalarıyla nemden birbirine yapışmıştı. Renksiz dudakları hafif aralıktı. Sol kaşının üzerinde, yüzünün kenarlarındaki koyuluğun ortaya çıkardığı küçük bir kesik vardı. Hepsi bu kadar. İlgisiz bir gözlemci gibi onu orada hareketsizce tutan acımasız gariplik canını yakarken göğsünde nefes almasını giderek zorlaştıran bir baskı hissetti.

İçinden ağlamak geldi. İçinde bir yerde ağlamasına engel olan setin çatlamaya başladığını biliyordu ve bu ıstıraba karşı dikilen sağlam duvarlar her an yıkılabilirdi. Fakat ağlayamadı. Bunu fark edince ümitsizliğe kapıldı; akciğersiz nefes almaya çalışmak, hiçbir yere gitmeyen bol miktarda oksijen yutmak gibiydi. Paramparça olmak istedi. Ölmek istedi. Bir heykel gibi kıpırdamadan, acısının kilitli olduğu odayı açan anahtarı kendi içinde bulamadan öylece durdu.

Sonra Álvaro'nun örtünün kenarından görünen elini fark etti. Uzun, esmer, güçlü parmaklarını inceledi. Ölülerin elleri değişmez. Okşayışlarıyla dolu bir hâlde uyuyormuş gibi yarı çıplak ve kımıltısız yatarlar. Manuel o eli tuttu ve taştan gelen soğukluğu hissetti, parmak uçlarına kadar buz kesilmişti. Ama bu Álvaro'nun eliydi. Aşklarının odak noktasıydı. Sert avuçlarından şaşırtıcı bir biçimde farklı olan elinin pürüzsüz dış yüzeyine dokundu. "Sen pazarlama sektöründe bir oduncunun ellerine sahip olan dünyadaki tek erkek olmalısın," diye takılırdı Álvaro'ya. O eli kaldırıp dudaklarına götürürken, üzüntüsünü zapteden duvarların bir daha asla bir araya getiremeyeceği şekilde paramparça olduğunu hissetti. Álvaro'nun âni gidişi, karşısına çıkan her şeyi sürükleyen çamur ve kayalardan oluşan bir tsunami gibi ruhunun dar sınırlarını kırıp geçiriyordu. Dudaklarını onun buz gibi tenine dokundurdu ama sonra

Álvaro'nun yıllar boyunca alyansını taktığı yerde teninin daha ince olduğunu fark etti.

Manuel teknisyene döndü. "Alyansı?"

"Anlayamadım efendim?" Teknisyen daha iyi duymak için bir adım öne çıktı.

"O alyans takıyordu."

"Hayır efendim. Kayıt sırasında her şeyin sayımını yaptım. Saati dışında kişisel bir şey takmıyordu. Eşyalarının yanında. Onları görmek ister misiniz?"

Manuel dikkatle Álvaro'nun elini bıraktı ve bakmak zorunda kalmamak için üzerini örttü. "Hayır."

İki adamın yanından geçerek odayı terk etti.

KADERİN BİR OYUNU

Manuel, Álvaro'yla tanıştığında otuz yedi yaşındaydı ve yayımlanmış altı romanı vardı. Mayıs sonundan haziran ortasına kadar süren Madrid Kitap Fuarı'nın son üç haftasonunda *Reddeden Adam*'ı tanıtıyor, kitabın kopyalarını imzalıyordu.

Álvaro'yu ilk gördüğünde ona pek dikkat etmedi. Bir cumartesi sabahı onun romanını imzaladı ve öğleden sonraki seansta sıra Álvaro'ya gelince her zamanki gülümsemesini takındı. Genellikle imza attığı sayfayı açtı. "Bakın ama... bunu zaten imzalamışım!"

Genç adam gülümsedi fakat hiçbir şey söylemedi. Manuel ona daha dikkatli baktı. Adam yirmili yaşlarının sonunda olmalıydı. Kestane rengi saçları, yaramaz bir çocuğunki gibi parlayan kocaman gözlerini her iki yandan çevreleyecek kadar uzundu. Küçük tebessümü kibar, ifadesi ölçülüydü. Manuel kitabı tekrar imzaladı ve onunla tokalaşmak için elini uzattı. Genç adamın bronzlaşmış eli güçlüydü. Manuel ıslak dudaklarından çıkan konuşmadan ziyade mırıldanmayı andıran *Teşekkür ederim* sözü karşısında büyülendi, kelimeler ses sisteminin gürültüsü ve sabırsızca sırada bekleyen diğer okuyucuların gevezeliğinde kayboldu. Aynı ziyaretçi, pazar sabahı dönünce Manuel şaşkınlıkla ona baktı ama hiçbir şey söylemedi. Genç adam, öğleden sonra tekrar gelip kitabı önüne koyunca bir şeylerden şüphelenmeye başladı. Bu bir tür oyun, onunla dalga geçmek için yapılan bir gizli kamera şakası olmalıydı. Kitabı ciddiyetle imzalayıp uzatırken bir tür hilekârlık görmeyi umarak genç adamın yüzünü inceledi.

Sabahları ve öğleden sonraları, farklı kitapçıların stantında imza seansları vardı ve Álvaro kolunun altında onun

kitabıyla her birine katıldı. Manuel'in ilk şaşkınlığı, yerini şüpheye, sonra meraka ve en sonunda da eğlenceye bıraktı. Bu oyun onu meraklandırıyor, adamın geri dönüşünü sabırsızlıkla beklemesine ve onu tekrar görüp görmeyeceğini merak etmesine sebep oluyordu. Araya giren uzun hafta boyunca, Manuel zaman zaman kendisini o hayranının ısrarcı ilgisini düşünürken buldu ama ertesi cumartesi günü onu tamamen unutmuştu.

O gün adamı tekrar karşısında bulunca afalladı. Kendisine uzatılan kitabı kabul ederken, "Neden?" diye sormayı başardı.

"Çünkü onu benim için imzalamanızı istiyorum," diye sabırla yanıtladı genç adam.

"Onu zaten sizin için imzaladım," diye karşılık verdi Manuel şaşkınlıkla. "Bu beşinci imzalayışım."

Álvaro sırada arkasında duranların duyamayacağı şekilde öne doğru eğildi. Manuel genç adamın dudaklarının saçlarına değdiğini hissetti. "Geri döndüm!" dedi. "O yüzden kitabı benim için bir kez daha imzalamak zorundasınız."

Manuel rahatsız olup geri çekildi ve bir yerde tanışıp tanışmadıklarını hatırlamaya çalıştı.

"Siz..." dedi sayfaya bakarak, onu kimin için imzaladığını okurken kafası karıştı. "Álvaro, değil mi?"

Álvaro gülümseyerek başını salladı ve bir imza daha alıp hâlinden memnun bir ifadeyle oradan ayrıldı.

Manuel bir keşiş değildi. Kimsenin onun için kaybetmekten korkacak kadar önemli olmasına izin vermeyeceğine yemin etmiş olsa da bu seks yapmasına engel değildi. Geceyi asla onun evinde geçirmeyen ve yanına taşınmayı düşünmeyen adamlarla tek gecelik ilişkileri olmuştu.

Ertesi gün, imzasının yanına telefon numarasını karaladı.

Bütün hafta boyunca onun aramasını bekledi. Bu sırada aklından bin türlü olasılık geçti: genç adam gücenmiş olabilirdi ya da yazdığı ithaf notunu inceleme zahmetine bile girmemişti; belki de bu bir oyundu ve delikanlı kitabı kapattıktan sonra bir daha onunla ilgilenmemişti.

Manuel sabırsızlıkla cumartesi gününün gelmesini beklerken genç adamı aklından çıkaramadı. Seans öğleden sonra başladı ve saat ikiye kadar sürecekti. Okuyucular ardı ardına geldiler. Notlar yazıp onları imzaladı, asla görmeyeceği fotoğraflar için poz verdi ve bekledi.

Kapanıştan önceki dakikalarda başını kaldırınca Álvaro'yu gördü. Kalbi neredeyse tekledi. Álvaro'ya sıra gelince Manuel telaşını gizlemekte zorlandı. Bir şey söylemeye karar vermişti, imza seansından sonra fuarın bunaltıcı alanındaki kalabalık barların birinde onu bir kahve ya da bira içmeye davet edebilirdi. Álvaro'yu karşısında bulunca sakinliğini korumakta zorlandı, bir şey söylemek yerine ona bakmakla yetindi. Álvaro'nun üzerinde beyaz bir gömlek vardı, birkaç kez kıvırdığı kolları yanık tenini ve kaslarını ortaya çıkarıyordu. Manuel kitabı ondan aldı ve tekrar imzalamak için uyuşuk bir biçimde her zamanki sayfayı açtı. Notunun yanına karaladığı telefon numarası gözüne çarptı ve Álvaro'nun kararlı, kendinden emin el yazısını ilk kez gördü: *Henüz değil.*

Birinin onları duymasına aldırmadan Álvaro'nun gözlerinin içine bakıp ıstırap içinde, "Ne zaman?" diye sordu.

Álvaro hiçbir şey söylemeden gözlerinin içine baktı. Yenilgiye uğradığını hisseden Manuel bakışlarını aşağı çevirdi ve kitabı imzaladıktan sonra ona uzattı. Hayal kırıklığına uğramış ve biraz sinirlenmişti.

O da herkes gibi oyunlardan hoşlanırdı. Baştan çıkarılmayı beklemenin müthiş gerilimi acıyı ve zevki artırıyor; neredeyse Konfüsyüsçü bir özdisiplin gerektiriyordu. Fakat Álvaro'nun tavrı kafasını karıştırdı. Adam biraz daha ileri gitmeyi ima eden hiçbir harekette bulunmuyordu. Her sabah ve öğleden sonra sırada dikilen, imza almaktan başka hiçbir amacı olmayan diğer okuyucular gibi sabırla bekleyerek kendisini kısıtlıyordu.

Manuel artık oyun oynamamaya karar verdi. Haftasonunun geri kalan kısmında, her defasında farklı bir sayfaya imza atıp en başta olduğu gibi bütün okurlara gösterdiği

hoş gülümsemesiyle kitabı geri vererek bundan daha fazlasını yapma tuzağına düşmemekte kararlıydı. Pazar seansının sonuna doğru genç adamın ya tutkulu bir hayran ya da imza koleksiyoncusu olan zararsız bir takipçi olduğu sonucuna vardı.

Son haftasonu, haziranın ortasına denk geldi. Retiro Park'ın ana yolu ziyaretçi akını yüzünden neredeyse ikiye ayrılacaktı. Cumartesi günü, sabah ve öğleden sonra boyunca imza verdi ama Álvaro görünmedi. Pazar sabahı seansının sonunda, Álvaro'nun geri dönmeyeceğinden emindi ve bu olasılık karın boşluğunda tuhaf bir kıpırtıya sebep oluyordu. Yayınevi, yakındaki bir restoranda veda yemeği düzenlemişti ama Manuel genellikle yazarların diğer imza seanslarıyla ilgili anekdotlardan oluşan sohbetlerini takip etmeye çalışırken tabağına doğru düzgün dokunmadı. Yemek sona ererken basınla ilişkiler temsilcisi yanına geldi.

"Manuel, keyifsiz görünüyorsun. Bütün bunlar sana çok mu fazla geldi? Her haftasonu imza seansın vardı." Kadın kalın bir kâğıt tomarı çıkarıp baktı. "Lee Bookstore'un standında imza sırası sende. Kendini iyi hissetmiyorsan senin için bir mazeret sunabilirim. Onlar çok iyi insanlar ve anlayışla karşılayacaklarından eminim. Bu senin son seansın ve sadece geç kalanlar orada olacak."

Manuel imza seansına gitti. Metal stantlar, haziran sıcağında boğucuydu. İşletme sahipleri sözde serinletici bir esinti oluşturması umuduyla arka kapıları açık bırakmıştı. Fakat yüksek sıcaklık ziyaretçileri etkilemiş gibi görünmüyordu. Çok kollu bacaklı kocaman bir canlı gibi stantların arasında ilerlerken gürültülerini ve etrafa yayılan vücut ısılarını beraberlerinde götürüyorlardı. Saat sekizde, mekân ağzına kadar dolmuş, dokuzda neredeyse herkes gitmişti. Çok geçmeden kalabalığın yerini görevli ekipler aldı ve söktükleri stantları yük kamyonları ve kamyonetlerinin açık kasalarına yükleyip götürmeye başladılar. Bu kez kitap satıcıları stantlarının metal kepenklerini indirmemişlerdi ve

düzinelerce koli istifleyip fuar boyunca dükkânın bir şubesi olan her şeyi toplamaya koyuldular.

Manuel oyalandı ve onu ağırlayan yayınevlerine veda etti, fuarın sonucundan memnundu. Üç senedir bütün satış rekorlarını kırıyordu. Sonunda, orada bulunmak için başka bahanesi kalmadı. Stantlardan uzaklaştı ve yakınlarda oturup ana koridoru ve stantları söken görevlileri gözlemleyebileceği bir bank aradı.

Álvaro yanına oturdu.

"Zamanında gelememekten korktum," dedi ve gülümseyerek özür diledi. "Hâlâ burada olduğun için şanslıyım."

Manuel'in kalbi birdenbire o kadar şiddetli atmaya başladı ki, nabzının boğazında zonkladığını hissetti. Konuşabileceğinden emin değildi. "Basın danışmanımı bekliyorum," diye yalan söyledi.

Álvaro başını yana eğip gözlerinin içine baktı. "Manuel, basın danışmanı bir süre önce gitti. İçeri girerken kadının çıktığını gördüm. Bir grup yazarla birlikte parka gitti."

Manuel yavaşça başını sallayıp gülümsedi. "Bu doğru."

"Peki burada olmanın asıl sebebi ne?" Gözlerinde hâlâ, kısa bir süre öncesine kadar sürmekte olduğu gençlik günlerinin o ışıltısı vardı. Manuel, yıllar sonra göreceği Álvaro'nun çocukluk fotoğrafında da aynı cüreti ve özgüveni bulacaktı.

"Dürüst olmak gerekirse, seni tekrar görmek istedim," diye itiraf etti Manuel.

"Benim için bunu imzalar mısın?" dedi Álvaro kitabı ona tekrar uzatarak.

Manuel gülümseyerek ona baktı. *Yine başlıyoruz. Bütün bunların amacı neydi?* diye sordu kendi kendine bir kez daha.

"Bunun kadar güzel bir kitap daha yazana kadar onu imzalamaya devam etmek zorundasın."

ÇIKMAZ

İdarecilerin ofisi şehrin merkezindeki görkemli bir binanın bütün bir katını işgal ediyordu. Griñán'ın söz verdiği gibi, bir şoför limuzinle onu otelden alıp kısa bir mesafe uzaklıktaki vasinin iş yerine götürdü. Doval onu büyük bir toplantı odasına bitişik küçük bir odaya geçirdi ve ona bir fincan kahveyle bir tabak pasta getirmek için ısrar etti. Manuel kahveyi isteksizce yudumladı ama pastalara dokunmadı. En son, polis memuru ve güzel polis şefi akla gelebilecek en kötü haberi vermek için uğramadan önce evde yaptığı kahvaltıdan bu yana doğru düzgün bir şey yememiş olsa da, yiyecek fikri bile Manuel'in midesini kaldırmaya yetiyordu.

Ayağa kalkıp homurdandı ama başı iyi durumdaydı. Ona viski içmeyi öğreten yaşlı bir kadın çok iyi bir nasihat vermişti: "Viski bir yazar için harika bir içkidir. Sarhoşken düşünmeye imkân tanır ve içki sersemliği çektirmez. Böylece ertesi gün yazmaya devam edebilirsin."

Manuel iki odanın arasındaki cam kapıdan içeri girdi, yere sürten sandalyelerin tıngırtısı ve odanın kurulumunu denetleyen Griñán'ın bariz huzursuzluğu dikkatini çekti. İdarecinin endişeli hâli daha önceki tatlılığıyla kesinlikle uyuşmuyordu. Sanki personele sandalyeler yerine tabutlar dizmesini emretmiş gibiydi. Griñán cam kapının ardından onu görünce gülümseyip el salladı ve ona doğru ilerledi.

"Bay Ortigosa, berbat görünüyorsunuz."

Manuel farkında olduğu bu gerçeği adamın samimiyetle dile getirişine gülümsemekten kendini alamadı. "Lütfen bana Manuel de," diye karşılık verdi.

Griñán gülümsedi. "Açık sözlülüğümü bağışla. Hepsi benim suçum; içinde bulunduğun durum düşünüldüğünde uyumakta zorluk çekeceğini tahmin etmem gerekirdi. Son derece normal. Karım bir doktor ve sana bunu vermemi

istedi." Ona küçük, metal bir ilaç kutusu uzattı. "Sana tansiyonunun normal olup olmadığını ve kalp problemin olup olmadığını sormam için bana söz verdirdi."

Manuel başını salladı, ilaç kutusunu kontrol etti ve Doktor Griñán'ın önlemlerinin dolaşım sistemiyle ilgili yarım yamalak soruların ötesine geçtiğini fark etti. Küçük kutuda sadece iki hap vardı.

"Onları yatmadan önce alırsan bebek gibi uyursun." Griñán bitişik ofisin kapısını kapattı. "Burada bekle. Sanırım böylesi daha iyi. Doval birinci dereceden akrabaları yerlerine alacak. Jaluzi kapalı olacağı için burayı göremezler. Onlar oturduktan sonra seni yerine alırım ve görüşmeye başlarız. Böylece onlar gelirken odada olmazsın. Bana kalırsa böylesi herkes için daha kolay olur."

Küçük masa lambasını açtı ve jaluziyi indirirken Manuel'e kaygılı bir bakış attı. Griñán onun yanına oturdu. "Bilmen gereken bir şey var," dedi endişeli bir ses tonuyla. "Onlar da senin kadar sarsıldılar. Álvaro'yla senin aranda kanıksayabilecekleri bir ilişki yerine evlilik olduğunu öğrenmeleri onlar için belki daha kötü oldu."

"Anlıyorum."

Griñán başını salladı. "Santo Tomé Markisi'nin asil soyu ülkenin en eski ve hiç şüphesiz Galiçya'nın en önemli ailelerinden birine dayanır. İsimlerini kutsal görürler. Yaşlı marki, Álvaro'nun babası son derece katıydı ve ailenin onurunu korumak onun için her şeyden daha önemliydi. Her şeyden," diye vurgular gibi tekrarladı. "Álvaro'nun eşcinselliği onun için kabul edilemezdi ve unvanın en büyük oğluna geçeceğinin farkındaydı. Onu tüketen uzun süreli hastalığı boyunca, ölene kadar Álvaro'ya haber vermememiz konusunda ısrar etti. Belki bu, beyefendinin ne kadar kindar olduğu hakkında sana bir fikir verir."

"Eğer Álvaro'yu bu kadar hor gördüyse, neden onu evlatlıktan reddedip unvanı diğer oğullarından birine bırakmadı, örneğin şu anda devralana?"

"En büyük oğlunu evlatlıktan reddetmek bir skandala yol açardı. Bunu kabul edilemez buldu ve bana kalırsa

haklıydı. Her neyse, birazdan onları tanıyacaksın." Griñán ayağa kalkıp masa lambasını söndürdü. "Hadi gidelim." Cam panelli kapıya doğru ilerledi. "Söylemeye çalıştığım şey şu, onlar farklı hamurdan yoğrulmuşlar."

"Düşmanca olabilecekleri konusunda beni uyarmaya mı çalışıyorsun?"

"Düşmanca mı? Hayır, mesafeli olacaklar. Onlar zeytinyağı ve su gibiler, başkalarıyla kaynaşmazlar. Yanlış anlama, kişisel bir şey değil." Griñán jaluzinin arasından baktı. "Álvaro, unvanı ve mal varlığını miras yoluyla edindiği günden itibaren işleri konusunda bana güvendi. Ofisim yasal ve idarî tavsiyelerin yanı sıra hesapların dengeli, bütün rakamların, vergilerin ve bağışların doğru düzgün kaydedildiğinden emin olan yeminli bir muhasebeci bulundurur. Álvaro'nun babası, eski bir aile dostları olan avukatın yardımı sayesinde bunlarla ilgilenmişti." Griñán başını salladı. "Avukat bütün işleri döndürürdü. O zamanlar arada sırada malikâne ve ekilebilir alanlar hakkında bana danışmaya gelirlerdi. Birçok kez aile içi meselelerle ilgilenmek zorunda kaldım. Şimdi bile onlarla her karşılaştığımda, gözlerinde bir hizmetkârdan farksız olduğum izlenimine kapılıyorum. Bir tür uşak. Ne demek istediğimi anlıyorsun." Adam omuz silkti. "Aile haricindeki herkese böyle davranırlar."

"Álvaro da öyle miydi?"

Griñán kapının yanından ona baktı. "Elbette değildi. Álvaro bir işadamıydı. Ayakları yere sağlam basıyordu ve görevini nasıl yürüteceği konusunda bir sürü fikri olurdu." Bir an düşüncelere daldı. "Korkarım, pratik zekâsı birçok kez anlayışımdan üstün geldi. O her zaman sonuçlarla beni şaşırtmayı başarırdı. Son üç sene içinde, Muñiz de Dávila hesabı yönettiğimiz en önemli hesap oldu." Griñán Manuel'e kendinden emin bir şekilde gülümsedi. "Umarım öyle olmaya devam eder." Adam yan odaya baktı ve doğrulup sert bir hareketle Manuel'e ona eşlik etmesini işaret etti.

Manuel sıkılarak iç çekti ve gruba katılmaya gitti.

Bitişik odada birkaç kişi yerine yerleşmekle meşguldü. Álvaro'nun erkek kardeşi olduğu belli olan genç bir adam, muhtemelen yetmişli yaşlarda, halsiz ve karalara bürünmüş bir kadına eşlik ediyordu. Beyefendi, kısa boylu ve gürbüzdü, yüz hatları Álvaro'nunki kadar narin değildi ama kestane rengi saçları ve yeşil gözleri ona benziyordu. Sağ eli alçıdaydı.

"Yaşlı kadın anneleri ve muhtemelen tahmin ettiğin gibi adam Álvaro'nun erkek kardeşi, yeni marki. Yanındaki kadın, onun karısı Catarina; zor günler geçiren soylu bir aileden geliyor. Aile malikânesini zar zor ellerinde tutabildiler. Fakat onların da saygın bir ismi var. Dul markizin ona hayran olması hiç şaşırtıcı değil."

Yaklaşık üç yaşında küçük bir oğlan koşarak odaya girdi ve onu oldukça zayıf ama çok güzel genç bir kadın izledi. Oğlan sandalyelerin arasında zikzaklar çizdi ve kollarını Álvaro'nun erkek kardeşinin bacaklarına doladı. Adam çocuğu havaya kaldırdı ve çığlık çığlığa gülmesine sebep oldu. Yaşlı kadın gelinine dik dik baktı ama genç kadın omuz silkip neşeyle gülümseyerek karşılık verdi.

"Kızın adı Elisa. Ailenin en küçük oğlu Fran'la nişanlıydı. Manken ya da bir güzellik kraliçesi olmalı, öyle ya da böyle modayla ilgili bir işle uğraşıyor. Oğlan ise küçük Samuel, Fran'ın oğlu ve ailenin tek torunu, en azından şimdilik." Griñán yaşlı dulun kızgın bakışlarına aldırmadan çocuğu ve onu gıdıklayan kocasını seyretmekten keyif alan Catarina'ya işaret etti. Küçük Samuel çığlık çığlığa adamın kollarında kıvranıyordu. "Evlenmemelerine rağmen Fran'ın ölümünden beri Elisa çocuk yüzünden malikânede onlarla birlikte yaşıyor."

"Bugün burada olduğumu biliyorlar mı?"

"Bu şartlar altında, nasıl ki bazı şeyleri sana açıklamak benim görevim, onları da varlığından haberdar etmek zorundaydım. Senden haberleri var ama nedenini bilmiyorlar."

"Söylesene. Bugün neden buradayım?" Manuel merakını gizlemeye gerek duymadı.

"Birazdan öğreneceksin," diye karşılık verdi Griñán. Doval'in çoktan masanın bir yanında sandalyesine yerleştiği odaya baktı. Kapıyı açtı. "Herkes burada olduğuna göre, içeri girelim mi?"

Manuel, Griñán'ın odanın arka tarafında ona ayırdığı sandalyeye oturdu. Bu ona ortada olmadan herkesi görme avantajı sağlıyordu. Karnında düğümlenen mide bulantısını ya da avuçlarındaki yapış yapış hissi engellemeye yeterli olmasa da Griñán'ın aldığı önleme minnettardı. Manuel ellerini kurulamak için pantolonuna sildi ama pek işe yaramadı; bir kez daha kendi kendine orada ne aradığını sordu. Bu insanların yüzlerine bakmak zorunda kalınca nasıl tepki göstereceklerdi?

Vasiyet hükümlerini yerine getirmekle yükümlü Griñán tek kelime etmeden sandalyelerin arasında ilerledi. Masanın gerisinde dururken bu durumun törensel yapısının farkında olduğu aşikârdı. "Öncelikle, hem ben hem de Bay Doval acı kaybınız için size başsağlığı dilemek istiyoruz." Griñán duraksayıp dikkatle yerine otururken, Doval şık bir deri çantayı açarak içinden çıkardığı büyük zarfı ona uzattı. "Bildiğiniz gibi Santo Tomé Markisi Bay Álvaro Muñiz de Dávila'nın işlerini idare etmekten sorumluyum ve onun vasiyet hükümlerini yerine getirecek kişiyim." Griñán zarftan birkaç belge çıkardı. "Sizi buraya Bay Álvaro Muñiz de Dávila'nın vasiyetindeki talimatları yerine getirmeden önce son arzularını okumak için çağırdım. Daha önce de söylediğim gibi sahip bulunulan mal varlıklarının sayısı ve karışıklığı sebebiyle bu biraz zaman alacak. Doğrusu, okumak üzere olduğum belge onun yasal vasiyeti değil ama önemli bilgiler sunuyor. Vasiyetin koşullarını içtenlikle yansıttığını eklememe izin verin. Saygıdeğer marki ölümünün hemen ardından bunun okunmasını istedi ve o an geldi." Griñán masaya bırakılan gözlüğünü taktı ve herhangi bir itiraz olup olmadığını görmek için etrafına göz gezdirdi. Kimse karşı çıkmayınca devam etti. "Okumaya başlamadan önce, bilmediğinizi düşündüğüm konuyla ilgili bazı durumları

size açıklamakla yükümlüyüm. Önceki markinin vefatının ardından ailenin malî durumundan habersizsiniz. Bir dizi talihsiz yatırım ve ticarî karar servetinizi büyük ölçüde azalttı. Çok sayıda ödenmemiş kredi borcu ve geciken diğer borçlar yüzünden Grileiras'daki köşk, Arousa'daki yazlık ev ve Ribeira Sacra'daki üzüm bağı ile şaraphane de dahil olmak üzere bütün mülklere haciz gelmek üzereydi."

Bundan hoşlanmadığı belli olan yaşlı kadın boğazını temizledi. "Detaylara girmeye gerek olduğunu sanmıyorum. Hepimiz kocamın bizi nasıl bir durumda bıraktığını biliyoruz." Kadının sesi sertti. Çocuğa sinirli bir bakış attı. Sıkılan ve kendisi için fazla yüksek bir sandalyeye oturtulan oğlan ayaklarını sallıyordu.

Griñán başını salladı ve okuma gözlüğünün üzerinden kadına baktı. "Pekâlâ, son üç sene içinde Bay Álvaro üstün bir gayret gösterdi ve itiraf etmem gerekir ki tavsiyelerime kulak asmayıp başınıza gelmek üzere olan felaketi önlemek için kendi servetini riske attı. Bütün kredileri ödedi, ipotekleri yeniden müzakere edip ödemelerini tamamladı ve farklı ticarî işleri profesyonel idare altına aldı. Bugün itibarıyla mal varlığınız borçlardan arınmış durumda. Bay Álvaro aile üyelerine aylık ödenek sağlıyordu ve bunların devam etmesi talimatını verdi. Ayrıca küçük Samuel'in eğitimini karşılamak için bir fon ayrıldı." Griñán duraksadı. "Bay Álvaro'nun kendi kaynaklarıyla ailenin bütün borçlarını üstlendiği, kapattığı ve ödediğinin anlaşılması için bu meseleleri açıklamaya zaman ayırıyorum."

Hem yaşlı kadın hem de yeni marki anladıklarını belirtir gibi başlarını salladılar.

"Bunun sonucunda, bütün gayrimenkuller onun kişisel malı oldu."

Anne ve oğlu birbirlerine baktılar. Odada huzursuz bir kıpırdanma oldu.

"Bu ne anlama geliyor?" diye sordu oğul.

"Bu bankaların ve kredi sağlayanların üzerlerinde hak iddia ettiği bütün arazilerle binaların erkek kardeşinin kişisel malı olduğu anlamına geliyor."

"Pekâlâ. Ne olmuş?"

"Mevcut belgeyi okurken bu gerçeği aklınızda tutmanız gerektiğini düşünüyorum. Oldukça kısa, ödenekleri ve diğer belirli bağışları listeleyen bir ek de var. Hepsini size okuyacağım. Asıl nüshada şöyle belirtiliyor, *Tek vârisim ve bütün mal varlığımın mirasçısı olarak sevgili eşim Manuel Ortigosa'yı belirliyorum.*" Duraksadı. "Bütün metin bu."

Birkaç saniye boyunca zaman durdu. Çıt çıkmıyordu. Sonra Griñán elinde tuttuğu kâğıt tomarını bir asa gibi kaldırıp Manuel'in oturduğu yere işaret etti.

Herkes dönüp ona baktı. Çocuk alkışlamaya başladı.

Yaşlı kadın ayağa kalkıp küçük oğlanın yanına gitti ve ona bir tokat attı. "Çocuğuna biraz terbiye ver, yoksa babası gibi olacak!" dedi genç kadına fısıldayarak.

Yaşlı dul başka bir şey söylemeden odayı terk etti. Oğlan büzüştürdüğü dudaklarını açıp ağlamaya başladı ve mahcup olan genç kadın onu hemen kollarına aldı. Yeni marki ayağa kalkıp çocuğu ondan aldı ve yanağındaki kırmızı noktayı öptü.

"Çok üzgünüm," dedi, belirli birine hitap etmeden. "Annemin kusuruna bakmayın. Sağlık durumu çok hassas."

Adam ağlamaya devam eden küçük çocuğu kucağında taşıyarak dışarı çıktı. Solgun karısı onu takip etti. Manuel'i az önce gözlerinin önünde sıradışı ve kavrama gücünün çok ötesinde bir şey olmuş gibi bir hisle bırakarak odadan çıkmadan önce kısa bir süreliğine arkasına dönüp veda eden tek kişi genç kadındı.

Griñán gözlüğünü çıkarıp ona baktı ve kısık bir ıslıkla nefes verdi.

"Demek *bu yüzden* buradayım," dedi Manuel birdenbire durumun farkına vararak.

Griñán başını salladı. "Söylediğim gibi onlar başkalarıyla kaynaşmazlar. Tepkilerinin seni tedirgin etmesine izin verme; aksini beklemek doğru olmaz. Açıkladığım gibi Álvaro hayatının büyük bir bölümünü onlardan gizlediğinden bütün bunlar senin için olduğu kadar onlar için de şaşırtıcı.

Parayla ilgili haberin de şok etkisi olabilir. Bu sadece onun bir uzantısı." Griñán başını yana eğip düşündü. "Belki de kocasının 'becerileri' sayesinde hayatının yarısını bu şekilde yaşamış olmasına rağmen servete sahip olamayacakları gerçeğinden rahatsız olan tek kişi dul markizdir." Adam suratını ekşitti. "Diğerleri seni rahatsız etmezler. Onlar hiçbir zaman sorun çıkarmadılar. Álvaro onları çok çabuk tarttı: alışık oldukları hayat tarzını sürdürmelerine yetecek kadar ödenekleri olduğu sürece, her şeyden memnunlar. Bunun farkında olan Álvaro onları fazlasıyla tatmin edecek şekilde her sene ödeneklerini artırdı. Elbette, As Grileiras köşkü ve Arousa yazlık evinin bakım masraflarını da o karşıladı."

Griñán ayağa kalkıp sabırla bekleyen Doval'e belgeleri verdi ve adam onları çantaya koydu. Griñán masanın etrafını dolaştı, sandalyelerin arasında gezindi ve birini düzelttikten sonra Manuel'in yanına oturdu.

"Az önce Álvaro'nun evli olduğunu bilmediklerini gördüm. Bu gerçeği kabullendikleri zaman servetini sana bırakmasının mantıklı olduğunu anlayacaklar, özellikle de işleri yoluna koymak için kendi parasını kullandığı düşünülürse. Pazarlama ve halkla ilişkiler alanlarındaki müthiş başarısı sayesinde edindiği servetle ailenin borçlarını ödedi. Biraz aklı olan herkes Álvaro'nun evli bir erkek olarak edindiği servetin eşine kalması gerektiğinin mantıklı olduğunu anlayacaktır."

Griñán başını salladı. "Ancak mantık, az önceki gibi artık maddi olarak ailenin dışında birine bağlı olduklarını öğrenmenin büyük kızgınlığından tamamen farklı bir şey, demek istediğim onlara göre 'dışında' ama buna alışacaklar. Álvaro'nun mirastan mahrum edileceğini beklerken, babalarının bütün işleri ve taşınmaz malları ona bırakmasına alıştıkları gibi." Adam dudaklarını büzüştürdü. "Santiago servetin eşlik etmediği bir unvanı devraldığı için belki biraz içerleyebilir ama sorun çıkarmayacağını sana garanti edebilirim. O hiçbir zaman işlerle ilgilenmedi. Bu yüzden yaşlı marki mal varlığını ona bırakmayı aklından bile geçirmedi."

"Çok zengin görünüyorlardı," dedi Manuel temkinli bir biçimde.

"Ama artık zengin olan *sensin*," diye ona hatırlattı vasi.

"Demek istediğim, ne de olsa her soylu aile zengin değil. Ailenin serveti nereden geliyor? Babası ne tür işlerle meşguldü?"

"Söylediğim gibi bu Galiçya'nın en önemli soylu ailelerinden biri. Geçmişi yüzyıllar öncesine dayanıyor ve en başından beri kiliseyle çok yakın bağlantıları vardı. Geniş arazilere, kapsamlı ve önemli sanat eseri koleksiyonuna sahipler."

"İspanya'nın birçok soylu ailesi gibi," diye karşılık verdi Manuel. "Sanat eserlerinden ayrılmak konusunda her zaman isteksiz olurlar. Lugo ve Ourense arasında geniş topraklara sahip olmak muhtemelen gelirden ziyade gidere sebep oluyordur. Elbette doğru düzgün yönetilmezse."

Griñán etkilenmiş görünüyordu. "Tarihçi olduğunu unuttum. Doğrusu, birçok hanedan bu sebepler yüzünden maddi sıkıntılara düştü ama Álvaro'nun babası genç bir adam olarak iş açısından çok şanslıydı. Ona vergi indirimi, tarım arazisi ve komisyonlar verildi. Ne yazık ki servetini korumak konusunda onu edinirkenki kadar başarılı olmadı."

Konu, Manuel'in merakını uyandırdı. Bu tür sohbetler Griñán'ın konumundaki bir adam için riskliydi. İma ettiği şey çok açıktı. "Başka bir deyişle, kırklı, ellili ve altmışlı yıllardaki iş anlaşmaları. Franco dönemi."* Griñán'ın belli belirsiz başını salladığını gören Manuel devam etti. "Sürgündeki kraliyet ailesine bağlılıklarını koruyan soyluların o dönemde durumu pek iyi değildi."

"Marki büyük bir servet edinmeyi başardı ama zamanla işler değişti. Her zamanki talihsiz hikâye, ölçüsüz harcamalar, kötü iş anlaşmaları, kumar. Birkaç metresine ihtişamlı bir hayat sunduğuna dair bazı dedikodular vardı. Son yıllarında mantıklı yatırımlar yapmamış olsa da aptal değildi.

* Francisco Franco'nun İspanya'yı diktatörlükle yönettiği 1936-1975 yılları arasındaki dönem. (ç.n.)

O daima ailesine alışık olduğu rahat hayatı yaşatmanın bir yolunu buldu. Gerçi üst sınıflar her zaman bunun bir yolunu bulurlar, değil mi?"

Manuel ailenin toplantı salonundaki tepkisini düşündü. "Santiago gücenmiş olabilir."

Vasi umursamazca elini salladı. "Yaşlı marki ortanca oğlunun ticaretten anlamadığını biliyordu. İnsanlar yaşlı adamın onu alenen maruz bıraktığı korkunç aşağılamalar hakkında hikâyeler anlatırlar. Yaşlı markinin Álvaro'nun eğilimlerini kabul edilemez bulduğu doğru ama en büyük oğlunun aileyle ilgilenebileceğini biliyordu. Ayrıca Álvaro'nun serçe parmağında diğerlerinin hepsinin toplamından daha fazla yetenek olduğunu da biliyordu." Griñán gülümsedi. "Biri diğerini geçersiz kılmaz ama söylediğim gibi adam ailenin adının onurunu koruma vazifesini kafasına takmıştı; her şey düşünüldüğünde bu ailenin yaşam tarzını korumak anlamına geliyor. Bütün mal varlığını Álvaro'ya bırakmak da dahil olmak üzere bunun için her şeyi yapmaya hazırdı." Griñán düşünceli düşünceli başını salladı. "Yaşlı tilki ne yaptığını biliyordu. Üç sene içinde Álvaro sadece maddi durumu toparlamakla kalmadı, aynı zamanda tarım ve şarap imalatındaki feci operasyonları da tersine çevirdi. Onları son derece kârlı hâle getirdi."

"Anlamadığım kısım bütün bu işleri Madrid'den nasıl idare ettiği," dedi Manuel neredeyse kendi kendine. Şaşkınlıkla başını salladı.

"Genellikle telefonla. Álvaro hangi değişikliklerin yapılması gerektiğini çok iyi biliyordu. Ofisim bizimle düzenli olarak çalışan firmaların ağı aracılığıyla ona bir hukuk müşaviri ve idare ekibi sağladı. Hepimiz ne yapılması gerektiğini biliyorduk ve önemli bir karar alınması ya da bağlayıcı bir söz verilmesi gerektiğinde özel numarası aracılığıyla ona danışıyordum. Genel müdür bile o numarayı bilmezdi. İletişim kanalı olarak hizmet veriyordum."

"Peki ya aile?" diye sordu Manuel, az önce işgal ettikleri sandalyelere işaret ederek.

"Sadece ben işin içindeydim," diye yanıtladı Griñán. "Álvaro böyle olması konusunda en başından beri netti."

Vasinin dostça yüzüne bir gölge düştü. Manuel ona bunu sormak üzereydi ama Griñán ayağa kalktı. "Pekâlâ, bugünlük bu kadar yeter. Şoför seni oteline bırakacak." Manuel otele bırakılma teklifini reddetti. Griñán'ın söylediklerini düşünebilmek için yağmur bulutlarının asılı olduğu tuhaf gökyüzünün altında sokaklarda dolaşmak istiyordu.

"Peki," dedi vasi, "Hapları al ve biraz uyumaya çalış. Buna ihtiyacın var. Yarın gelip seni alacağım ve cenaze töreninde sana eşlik edeceğim. Sonrasında konuşmak için vaktimiz olur. İnan bana, işlerle ilgili meselelerin sorumluluğunu üstlenmek zorunda olmamak bütün aile için büyük bir rahatlık. Bugün gördüğün insanların hiçbiri, işlere hiç yardım eli uzatmamış ya da en ufak bir ilgi göstermemiştir. Aile üyeleri çalışmıyorlar; hiç çalışmadılar, gardenya yetiştirmeyi, ava çıkmayı ya da ata binmeyi çalışmaktan saymıyorsan tabii."

Manuel yöneticilik ofisinden çıktığında dışarıda hoş bir esinti olmasını bekliyordu ama aksine Galiçya'nın tuhaf, serin eylül havası onu hayal kırıklığına uğrattı. Düşünebilmek için ihtiyacı olan hafif iç rahatlığını sağlamak yerine ona kendini yorgun ve aç hissettirdi. Bulutların yansıttığı parlaklık gözlerini kamaştırıyordu. Kendini bir yetim, uzaklardan gelen bir gezgin, onu kabul etmeyi reddeden bir şehirdeki yabancı gibi hissetti. Telaşla ışıktan, gürültüden ve zihnindeki Yunan korosunun karmaşasından kaçıp sığınacak bir yer aradı.

Griñán'ın ona verdiği iki hapı yuttu ve yarım şişe soda içti. Giysilerini çıkarırken otel odasından aşağıdaki cadde boyunca uzanan binaların cephelerine baktı. Gri gökyüzünün acımasız ve kaçınılmaz ışığı, renklerle süsleri bastırıyordu. Perdeleri kapatıp yatağa girdi. Neredeyse hemen uykuya daldı.

Rüyasında durmadan ağlayan altı yaşında bir oğlan gördü. Çocuğun ağlaması onu uyandırdı ve karanlıkta nerede

olduğunu hatırlaması birkaç dakika sürdü. Bir kez daha uykuya daldı. Tekrar ortamın farkına vardığında hava tamamen kararmıştı. Oda servisini arayıp bol bol yemek sipariş etti. Televizyonda akşam haberlerini izlerken hepsini silip süpürdü. Yemekten sonra yatağa dönüp tekrar uyudu. Gözlerini açtığında saat sabahın beşiydi ve ekranda Clint Eastwood'un elini tabanca gibi ona doğru tuttuğunu gördü. Üzerinde gerçek bir tabanca doğrultulmuş gibi korkutucu bir etkisi oldu.

Aklı başında hissediyordu. Madrid'de güzel polis şefi ona kötü haberi verdiğinden bu yana, araftaki bir ruh gibi güçlükle yürürken etrafını saran miskin şaşkınlığın ilk kez üstesinden gelmişti. Tuhaf bir sakinliğe büründü, polis şefi ona Álvaro'nun öldüğünü söylediğinden beri peşini bırakmayan hayalî seslerden nihayet kurtulmuştu. Sakinliğin doğal yaşam alanı olduğunu biliyordu. Gürültü ve karışıklık sağduyulu zihnini ve sessiz düşüncelerini her zaman dağıtırdı. Gecenin sessizliğinde yalnız olduğunu anlayınca içini çekti. Yapayalnızdı. Etrafına baktı.

"Burada ne arıyorsun?" diye kendi kendine fısıldadı.

Yanıt yoktu. Eastwood ona açık bir mesajı olan sert bir bakış attı: *Git buradan. Belâ aramanın sırası değil.*

"Gideceğim," dedi televizyon ekranına doğru yüksek sesle.

Duş alıp tıraş olması ve birkaç eşyasını toplaması sadece kırk dakika sürdü. Televizyonun karşısına oturdu ve sabırla saatin yedi olmasını bekledi. Sonra telefonunu aldı. Önceki günden beri onu kapalı tutuyordu ama şimdi Griñán'ı arayacaktı. Telefonda kırk üç cevapsız arama listelenmişti, hepsi Mei'dendi. Ekrana bakarken telefon titremeye başladı. Yanıt vermemeyi düşündü ama Mei'nin vazgeçmeyeceğini biliyordu. Telefonu açtı, kulağına götürdü ve hiçbir şey söylemedi, bununla uğraşamayacak kadar yorgundu.

Mei hıçkırdıktan sonra konuşmaya başladı. "Manuel, çok üzgünüm. Bunun beni ne kadar üzdüğünü bilemezsin.

Hayatımın en kötü günlerini geçiriyorum. Onu ben de severdim Manuel, bunu biliyorsun."

Manuel gözlerini kapatıp dinledi. Hiçbir şey söylemedi.

"Bana kızmakta çok haklı olduğunu biliyorum ama Álvaro'nun bana söylediklerini yaptığımı anlamalısın. Bunun senin iyiliğin için olduğunu söyledi."

"Benim iyiliğim için mi?" diye çıkıştı Manuel. "Benim iyiliğim için bana yalan mı söylediniz? Siz nasıl insanlarsınız? Böyle bir şeyin benim iyiliğim için olduğunu ne tür insanlar iddia edebilir?"

Hattın öteki ucunda Mei'nin üzüntüsü daha yüksek sesle belirmeye başladı. "Üzgünüm, çok üzgünüm! Keşke elimden bir şey gelse..."

Mei'nin berbat özrü onu daha çok sinirlendirdi. Kendisine hâkim olamayıp hiddetle ayağa kalktı. "Durma, üzül. İkiniz şimdiki ve daha önceki hayatımı mahvettiniz. Artık biliyorum. Güvenebileceğimi sandığım her şey birer yalanmış ve hiçbir şeyden haberim yokmuş. Umarım eğlenmişsinizdir!"

"Sandığın gibi değildi!" diye haykırdı Mei gözyaşları içinde. "Kesinlikle değil! Álvaro seni seviyordu ve ben de seviyorum. Sen de biliyorsun ki ikimiz de asla seni incitecek bir şey yapmazdık. Álvaro güvende olmanı istediği için bazı şeylerin böyle olması gerektiğini söyledi."

"Güvende mi? Neden endişeleniyordu Mei? Bana ne tür bir saçmalık yutturmaya çalışıyorsun?" diye bağırdı. Manuel nerede olduğunu hatırlayınca çaresizce yüzünü ovuşturdu. Sesini alçalttı. Fısıltıdan ibaret bir sesle konuştu, "Ailesiyle tanıştım. Onlar canavar değil Mei; çift başlı değiller ve çocuk yemiyorlar. Burada, olanlar karşısında benim kadar şaşkın ve korku içinde olan bir grup insanla karşılaştım. Bütün bu karışıklık içinde güvende olan tek kişi Álvaro'ydu. Açıklamaktan muaftı, benimle yaşadığı hayattan utanmasına gerek yoktu ve bir İspanyol asilzadesi olarak iki farklı yaşam sürüyordu!"

"Asilzade mi?" diye karşılık verdi Mei. "Sen neden bahsediyorsun?" Kadının sesindeki şaşkınlık gerçekti.

"Bilmemene şaşırdım. Álvaro aristokrat bir aileden geliyor. O bir markiydi."

"Ne düşündüğünü bilmiyorum ama açıkçası hiçbir şeyden doğru düzgün haberim yoktu. Üç sene önce bana babasının öldüğünü ve aile işlerinin sorumluluğunu üstlenmek zorunda olduğunu söyledi. O günden sonra işlerini bu ofisten yürüttü. Aile üyelerinin korkunç olduğunu ve işler haricinde onlarla bağlantısının olmadığını söyledi. Yıkıcı oldukları hakkında beni uyardı ve seni onlardan korumak istiyordu, o yüzden onlar hakkında hiçbir şey bilmemen gerekiyordu. Senin yanında onlardan bahsetmemeye dikkat etmemi istedi."

"Bu da sana normal mi geldi?"

"Manuel, ne yapmamı bekliyordun? Álvaro bana söz verdirdi ve bu bana tuhaf gelmedi. Ailesinden uzaklaşan birçok eşcinsel adam var. Bunu biliyorsun."

Manuel nasıl karşılık vereceğini bilemedi.

"Manuel, oraya geliyorum, biletimi aldım ve bugün öğlen trenle... "

"Hayır."

"Manuel, yanında olmak istiyorum, bununla tek başına yüzleşmeni istemiyorum."

Manuel'in itirazı sertti. "Hayır."

"Manuel!" Mei tekrar hıçkırıklara boğuldu. "Orada olmamı istemiyorsan en azından arkadaşlarından bazılarına haber vermeme izin ver..."

Manuel bitkin düşmüş gibi koltuğa gömüldü. Perişan bir hâlde uzun bir iç çekip ciğerlerindeki nefesi verdi. "Peki, burada ne yaptığım ya da olanlar hakkında benim bile hâlâ bir fikrim yokken onlara ne söyleyeceksin Mei? Álvaro evden bu kadar uzakta ne yapıyordu? Ben sadece her şeyin bir an önce bitmesini ve eve dönmek istiyorum."

Mei hattın diğer ucunda gözyaşlarına boğuldu. Yorgunluktan sersemleyen Manuel onu dinledi ve ağlayabilmesine son derece haklı olarak gıpta etti. Istırabı sesini öylesine

şiddetle hapsetmişti ki boğazı yırtılıyor gibiydi. Bütün kaygılarını öfke ve kırgınlık olarak istifra etti. "Elli iki yaşındayım Mei. Kendi kendime bunun bir daha olmayacağına dair söz verdim. Álvaro'nun bana kendimi böyle hissettireceği hiç aklıma gelmezdi. Bu baş edebileceğimin çok ötesinde. İki gündür buradayım, cenaze töreni iki saat sonra ve hâlâ ağlayamadım. Neden biliyor musun? Çünkü hiçbir şey anlamıyorum, çünkü hiçbir şey mantıklı gelmiyor. Bu çılgınlık; bu kahrolası tatsız bir şaka."

"Karşı koymayı bırak Manuel," dedi Mei alçak sesle onu teşvik ederek. "Ağlamak iyi gelir."

"Álvaro alyansını takmıyordu Mei. Ölen adam artık benim kocam değildi. Onun için gözyaşı dökemem."

Vasi Griñán telefonuna hemen cevap verdi.

"Seninle konuşmalıyım. Bir karar verdim."

"Yarım saat içinde orada olacağım. Otelin kafesinde."

Manuel odasının kapısını kapattığında, topladığı bavulunu taşıyordu. Geri dönmeye niyeti yoktu.

Griñán dakikti. Ona kahve teklif etti. Adam yerine otururken Manuel'in bavulunu fark etti. "Gidiyor musun?"

"Cenaze töreninden hemen sonra."

Griñán, kararlılığını tartar gibi ona bakarken Manuel adama sordu, "Yanlışım varsa düzelt: Artık benim yasal temsilcimsin, değil mi?"

"İşleri başka bir profesyonele devretmek istemediğin sürece, evet."

Manuel başını salladı. "Álvaro'nun ailesine vasiyeti kabul etmediğimi söylemek istiyorum. Endişelenmelerine gerek yok, çünkü hiçbir şey istemiyorum. Bu konuda tek bir kelime daha duymak istemiyorum. Bir an önce formaliteleri tamamlayabilmem için gereken her şeyi yap, ayrıca evrakı evime gönderebilirsin. Adresi bildiğine eminim."

Griñán gülümsedi.

"Bu kadar komik olan ne?"

"Sadece Álvaro'nun seni ne kadar iyi tanıdığını düşünüyordum. İstersen aileyi bilgilendiririm ama eşin ölümünün üzerinden üç ay geçmeden ya da vasiyetnamesi resmen onaylanmadan vasiyetten vazgeçmene izin verilmemesine dair bir talimat ekledi."

Manuel bir süre adama dik dik baktı ama sonra gerginliği hafifledi. Ne de olsa Griñán'ın bir suçu yoktu. Bütün suç Álvaro'nundu.

"Bu inanılmaz," dedi yorgunlukla. "Pekâlâ öyleyse aileye söyle, bütün evrakı Aralıkta bana yollayabilirsin."

"Nasıl istersen," diye karşılık verdi Griñán. "Böylece bunu iyice düşünmek için zamanın olur."

Griñán'a sinirlenmemeye kararlıydı ama bu kadarı çok fazlaydı. Kendisini kaybetti. "Düşünecek bir şey yok. Álvaro benden kimliğini sakladı. Hayatını gizledi. Neredeyse on beş senemi varlığından habersiz olduğum bir aileye sahip, tanımadığım bir adamla geçirdiğimi keşfediyorum. Bana ait olmayan ve istemediğim bir servetin vârisi olduğumu öğreniyorum. Kararımı verdim ve fikrimi değiştirmeyeceğim."

Vasi bakışlarını yere çevirdi, kahvesini içerken yüzü olabildiğince ifadesizdi. Manuel etrafına baktı ve kafedeki birkaç müşterinin az önce söylediklerini duymamış gibi yaptıklarını gördü. Griñán'a avazı çıktığı kadar bağırmıştı.

Manuel BMW'siyle kırk dakika otoyolda ve ardından on beş dakika boyunca bir yerleşim yerinde Griñán'ın Audi'sini takip etti. Yağmur tahmini, gökyüzünü güneş ışığının süzülmesine izin vererek yumuşak renklerden oluşan bir paletle süsleyen dalgalı bulutlar hâlinde kendini göstermişti. Şehir büyük değildi. Taşra ve tabiat, otoyol ya da tren raylarının her iki yanında uzanan kırsal yerleşim yerlerinden ve onların eteklerindeki çiftlik ambarlarından oluşuyordu. Anayoldan ayrıldıktan sonra daha az çiftlik ambarı vardı; manzara her fotoğrafçının hayali olabilecek, resmedilmeye değer tarihî surlar ve çitlerle çevrili zümrüt yeşili, geniş

topraklara açıldı. Manuel ekili küçük ağaçlıkların güzelliği karşısında şaşırdı, yaprakları yeşil ve gümüş tonlarındaydı. Okaliptüs olduklarını tahmin etti. Kolaylıkla ayırt edilebilen sarı çiçeklerle süslü neredeyse siyah karaçalılar yol boyunca uzanan pembe fundalıklara tezat oluşturuyordu. Griñán sağa döndü ve bir ormana doğru giden geniş, eğimli çakıl yolda arabasını sürmeye devam etti. Yüz metre sonra, ardına kadar açık, demir devasa bir kapının önünde arabasını durdurdu. Manuel Audi'nin arkasına park edip arabasından indi ve vasiye yaklaştı. Griñán girişte bekliyordu ve yüzü çocuksu bir hevesle aydınlanmıştı.

"Aynı arabayla gelebilirdik," dedi birlikte kapıdan içeri girerken, "ama burayı ilk kez gördüğünde vereceğin tepkiyi kaçırmak istemedim."

İki tarafında da asırlık ağaçlar uzanan toprak yol çam iğneleriyle kaplıydı. Açılmış tek tük çam kozalağı, ahşap güller gibi tepelerindeki ince dallara tutunmuştu. Özenle biçilmiş çimler ve cephesinde yuvarlatılmış kemerlerin çevrelediği muhteşem iki ahşap kapılı taş yapının olduğu açık alanda zemin giderek yukarı doğru eğim kazanıyordu.

Manuel merakla tepkisini bekleyen Griñán'a baktı ve itiraf etmek zorunda kaldı.

"Bu çok güzel."

Vasi memnuniyetle gülümsedi. "Öyle ama bu sadece ek binalardan biri. Ahır şu tarafta." Adam durup sağ tarafa işaret etti. "Ev orada. Bay Ortigosa, bu As Grileiras malikânesi, eşinin doğduğu ve on yedinci yüzyıldan beri Santo Tomé'nin bütün markilerinin ikamet ettiği ev."

Dikdörtgen bina ilk binanın üç katıydı. Küçük pencereleri açık kahverengi taş duvarların iyice içine yerleştirilmişti. Araziye hükmeden hafif bir tepenin üstünde yer alıyordu ve arkasında uzanan derin vadiyle tezat içindeydi. Malikânenin önündeki düz topraklarda giriş katın görüşünü kapatan ama üst katın manzarasını engellemediğine emin olduğu yaşlı zeytin ağaçlarından oluşan sık bir koru vardı. Yapının önünde işlenmiş demir lambalar ve Vatikan tarzı

taş saksılarda çiçekler vardı. Etraflarını parlak yapraklı ve bulunduğu yerden bile kokusunu aldığı beyaz çiçekli çalılar sarıyordu.

"Onlar gardenya. As Grileiras, Avrupa'ya özgü çiçeklerden oluşan geniş bir koleksiyona sahip, muhtemelen dünyada benzeri yok. Santiago'nun karısı Catarina bir uzman; evlendikleri günden beri çiçek yetiştiriciliğiyle ilgileniyor, hatta en saygın yarışmalarda ödüller kazandı. Havuzun yanında çok ilginç melez bitkiler yetiştirmeyi başardığı muhteşem bir sera var. İstersen daha sonra oraya gidebiliriz."

Manuel krem rengi çiçeklere ve parlak yapraklara hayranlıkla bakmak için en dıştaki çalılıklara kadar yürüdü. Bir çiçek koparıp tırnağını sert sapında gezdirdi. Onu avcuna aldı ve neredeyse parmaklarının arasından damlayacak kadar yoğun olan kokusunu içine çekti. Griñán'ın açıklamaları, o evlatlar ve akrabalar, daha önce hiç yaşamadığı sınıf farkına bağlı bir aile... bu gruplaşma saçma ve düşmanca görünüyordu. Utanç verici ve aşağılayıcı karşılaşmaları Manuel'i oradan neredeyse uzaklaştıracaktı. Yanıt bulma arzusu bile onu burada gerekenden bir dakika daha fazla kalmaya zorlayamazdı. Dostluk gösteren vasiye saygısından ötürü bu tepkisini gizleyip sordu, "As Grileiras ne demek? Kulağa cırcır böcekleriyle ilgili bir şey gibi geliyor."

"Öyle, değil mi? Ama bu tamamen yanıltıcı." Griñán gülümsedi. "Galiçya dilinde *herbameira* olarak da bilinen *As Grileiras,* mucizevî sayılabilecek iyileştirici güçleri olan sihirli, şifalı otlardır. Efsanelere göre göletlerin, göllerin ve çeşmelerin kenarında yetişirler. Bu tabir bitkilerin ortaya çıkan ilk filizlerine ithafen *grilo* yada *grelo* sözcüğünden geliyor."

Manuel çiçeğin kokusunu içine çekti, onu kruvaze ceketinin cebine atıp Griñán'ı takip etti.

"Mezarlık buradan yaklaşık iki yüz metre uzakta, malikânenin kilisesinin yanında."

"Hem mezarlıkları hem de bir kiliseleri mi var?"

"Aslına bakarsan küçük bir kilise ile büyük bir şapel arası bir yer. Birkaç sene önce kasabadaki kilisenin çan kulesine yıldırım düştü ve orası restore edilirken, aile birkaç ay boyunca insanların bu ibadethaneyi kullanmalarına izin verdi. Bölge rahibi buna çok sevindi. Her zamanki pazar ayinine ek olarak günlük ayinler düzenledi ve sanırım buradaki ayine katılım daha yüksek oldu. Bilirsin, insanlar sırf markinin yaşadığı topraklara kabul edilmiş olma zevki için geldiler. Buradakiler bu tür şeyleri çok yakından takip ederler."

"Ne tür şeyler?"

"Ne de olsa kutsal ayinler bir sınıf bilinci taşır, bu yüzden bir cemaat ne kadar mütevazıysa o kadar iyidir. Santo Tomé Markileri yüzyıllardır bu toprakların sahibi oldular. Bunun yanında, bölgede yaşayan ailelerin yarısı onlara hizmet etmiştir ve hâlâ malikânenin lordunun feodal bir koruma sağladığı düşüncesi hâkim. Eğer kişi ve ataları markiye hizmet etmişse, bu onun onuru ve seçkinliğinin bir kısmının o kişiye ve ailesine geçtiği anlamına gelir."

"Cahiller için bir ayrım."

"O kadar emin olma," diye karşı çıktı Griñán. "Magazin basınında yer alan birkaçı hariç günümüzün İspanyol aristokratlarının büyük bir bölümü son derece ihtiyatlıdır. Mütevazı yaşamlar sürerler. Ancak belirli çevrelerde soylularla arkadaşlık kurmakla övünmek hâlâ bir lütuf olarak görülür. Bir iş anlaşması ya da diplomatik görüşme için bir aristokratın tavsiyesi ya da sponsorluğu çok az kişinin vazgeçmeye razı olabileceği bir ayrıcalıktır."

Birçok köyün kilisesi bundan daha ufaktı. Asırlık zeytin ağaçlarının kenarlarını çevrelediği yol, kilise ve mezarlığa ait yuvarlak açık bir alanda son buldu. Kilisenin girişi tam karşılarındaydı ama yapının, her iki tarafında dar vitray pencereleri bulunan üç dik basamakla çıkılan bir yan kapısı vardı.

Yaşlı ağaçların zar zor engellediği sert bir esinti çam iğnelerini giriş yoluna doğru savurdu. Kilisenin üç tarafında uzanan meydanda rüzgâr ısrarla esiyordu. Arkasındaki alan mezarlığa aitti. Bakımlı çimenlik arsada sade, taş

haçlar duruyordu. Manuel hızla yirmi tane saydı. Yeni kazılmış mezarın yanında uğursuz bir toprak birikintisi dışında hiçbir şey yoktu. Mezarlığı çevreleyen bir çit de yoktu. Neden olsun ki? Buradaki her şey aileye aitti.

Demek Álvaro buraya gömülmek istiyordu. Manuel onu suçlayamazdı, Álvaro'nun yaslı eşi olarak başka seçenek sunabilir miydi? Belki M-30 otoyolunun yanındaki cenaze evinde bir tören ve Madrid'in kocaman, kalabalık Almudena Mezarlığı'nda küçük bir parsel olabilirdi. Bu konuyu konuştuklarını hatırlamıyordu. Çevresinin inkâr edilemez güzelliğine ve eskimiş mezar taşlarının düzenli sadeliğine rağmen ortama kimsesizlik hâkimdi. Fakat bu her mezarlık için geçerli değil miydi? Çıplak gerçeklikle yüzleşince önyargılı olduğunu kabul etmek zorunda kaldı: nedense özenle donatılmış çirkin bir aile mezarlığı görmeyi bekliyordu.

"Aristokratların çoğu gibi onlar da koyu Katolik. Türlerinin geri kalanı gibi ölümden sonrası için bu hayattaki tercihlerinin aksine bir sadelik ve kanaatkârlık hazırlığı yapıyorlar." Griñán kilisenin girişine doğru ona eşlik etti. Dışarıda muhtemelen yüz kişiden fazla bir kalabalık toplanmıştı.

Manuel, insanların mesafeli bir hâlde fısıldaştıklarını ve kilisenin önündeki açık alanda şiddetle esen rüzgâra karşı koyu renk ceketlerini sıkı sıkı kapattıklarını gördü. Birçoğu dönüp Manuel'e ve beraberindeki adama baktı ama kimse yanlarına yaklaşmadı. Vasinin işine bağlı yardımcısı Doval, duvarın kuytusunda sabah esintisinden korunduğu yerden çıkıp onları karşıladı. Manuel iki adamın da kusursuz bir şekilde dikilmiş siyah takım elbiseler giydiğini ilk kez o zaman fark etti. Kendi kruvaze mavi ceketi ve kırışık gömleğinin ortama uygunsuz olduğunu hissetti ve kalabalığın hastalıklı bir merakla onu incelediğini gördü. İnsanlar onaylamayan bakışlarla resmiyetten uzak kılığını ayıpladılar. Griñán'ın saygıyla omzuna koyduğu eli onu teselli etti ve bölgenin yerlilerinin meraklı bakışlarından kaçırmak için onu girişe doğru yönlendirdi.

"Burada çok fazla insan yok. Elbette, çok erken," diye açıkladı yardımcı.

"Çok fazla insan olmadığını mı söyledin?" diye karşılık verdi Manuel, arkasına bakmamaya özen gösterdi ama giderek artan uğultunun da farkındaydı. Kalabalık, orada bulundukları kısa süre içinde iki katına çıkmış gibi görünüyordu.

"Aile sade bir tören olmasını istedi," dedi Griñán. "Ölümü beklenmedik olduğu için. Şartlar farklı olsaydı..."

Manuel ona perişan bir bakış attı. Vasi bakışlarını kaçırıp daha fazla detaya girmekten özellikle kaçındı. Doval yardımına koştu.

"İçeri girebiliriz. Aile gelmek üzere." Doval hemen hatasının farkına vardı. "Özür dilerim, ailenin *geri kalanı* demek istedim."

Kilise tıka basa doluydu. Dışarıda toplanan insanlardan başka kimse olmadığını sandığında bile katılımcı sayısından etkilenmişti ama şimdi onların kilise çoktan dolduğu için dışarıda kaldıklarını anladı. Zayıf düşmüş ve sersemlemiş bir hâlde bakışlarını yere çevirdi, kayıp bir çocuk gibi, Griñán'ın güçlü elinin onu kilisenin ortasından sunağa doğru yönlendirmesine minnettardı. Derin bir üzüntüyle ağlayan birinin yanından geçtiler. Manuel hıçkırıkların kaynağını ararken, birbirlerine kenetlenerek ağlayan bir grup kadın görünce çok şaşırdı. Ağıtları kubbeli tavanda yankılanarak şiddetleniyordu. Manuel hayrete düşmüş gibi onlara baktı. Bugün için hayal ettiği onca şey arasında Álvaro'nun ölümü yüzünden gözyaşlarına boğulan insanlar görmeyi hiç beklemiyordu. Bu kadar insan burada ne yapıyordu? Kimdi onlar? Hâlâ bu tür cenaze törenlerinin düzenlendiğine inanmakta zorlanıyordu. Nadiren katıldığı cenaze törenlerindeki katılımcılar, aile üyeleri ve ölen kişinin birkaç dostuyla tanıdığından ibaretti. Genellikle ölen kişi yakılmadan önce cenaze evinde basit bir anma töreni düzenlenir, başka bir tören de olmazdı.

Bütün bunlar neydi? Bölgenin geri kafalı geleneklerine, kırsal kesime özgü malikânede cenaze töreni tercihine ve Griñán'ın takdir ettiği fakat kendisinin utanç verici bulduğu

kölelere göre olan bu saygı gösterisine içinden lanet etti. Fakat aynı zamanda, üzüntüsünü paylaşmak için burada toplananlar sayesinde kendisini daha az yalnız, dışlanmış ve kırgın hissettiğini fark etti.

Birlikte oldukları ilk günlerden beri, Álvaro ve o çok fazla kimseyle görüşmeden birbirine yeten bir çift olmuşlardı. Manuel'in yazı yazması için gereken uzun inziva dönemleri ve tanıtım turnelerinden sonra evde kalmayı tercih etmesi, son yıllarda arkadaş çevrelerinin azalmasına sebep olmuştu. Zaten hiçbir zaman çok fazla arkadaşları olmamıştı. Elbette birkaç arkadaşları vardı ama Mei'nin Álvaro'nun ölümünü onlara haber verme fikrini reddetmişti. Birinin gelip onu, çaresizce kaçmayı umduğu utanç içinde görmesi fikrini gülünç bulmuştu; daha da kötüsü, içinde bulunduğu anlaşılması imkânsız durumu arkadaşlarına açıklama düşüncesiydi. İlerledikçe, sıraların ütülenmiş mendillerini tutan çok sayıda gözü yaşlı adamla dolu olduğunu gördü. Yaşlı köpeklerinki kadar kızarmış, acılı gözlerini koyu renkli parlak tabuta dikmişlerdi.

Onu görünce donakalan Manuel vasinin iç rahatlatan dokunuşundan sıyrılıp kapalı olduğu için şükrettiği tabuta yaklaştı. Cilâlı ahşabın parlaklığı ve kadınların yükselip alçalan ağıtları karşısında hipnotize olmuş gibi elini uzattı; parmaklarını tabutun yüzeyinde gezdirdiği sırada bir uğultu, tüyler ürpertici sızlanmaları ve sessiz hıçkırıkları kesti. Bir fısıltı kilisede veba gibi yayıldı. Aile içeri girdi.

Manuel etrafına baktı ve sadece ilk iki sıranın boş olduğunu gördü. Sağ tarafta bir yere oturdu. Mırıldanmalar aniden kesildi. Manuel arkasına dönüp bakınca, oğlunun koluna giren aile reisi kadını gördü. Tepeden tırnağa yas giysilerine bürünen kadın Griñán'a bir şey fısıldadı ve vasi hemen Manuel'in yanına gelip sert serzenişi ona iletti. "Burada oturamazsın; burası aileye ayrıldı."

Şaşkınlıkla yerinden kalkan Manuel koridora doğru iki adım attı, oradan sıvışmak üzereydi. Aniden durdu. Hissettiği ilk aptallığın yerini öfke aldı.

"*Ben* ailenin bir parçasıyım. Eğer başkalarıyla bir arada olmak istemiyorlarsa bu onların tercihi. Tabuttaki adam benim eşim ve yanılmıyorsam şu andan itibaren bu kilise sırası bana ait. Bu benim malım. Onlara kilisede burada ya da başka bir yerde oturabileceklerini söyle. Hiçbir yere gitmiyorum."

Griñán'ın rengi soldu. Manuel aynı yere oturdu, o kadar kızgındı ki titreyen ellerini gizlemek için onları kenetlemek zorunda kaldı. Çöken sessizliğin içinde bazı fısıldaşmalar duydu ve sonra ayak sesleri soldaki ilk sıraya doğru ilerlemeye devam etti.

Manuel tören süresince onlara bir kez bile bakmadı.

Tören neredeyse iki saat sürdü. Cenaze ayini, ölen tek kişi için yapılan tören aileyi çok iyi tanıyor gibi görünen yaklaşık kırk yaşında bir rahip tarafından yönetildi. Manuel gerçekten üzgün görünen rahibin Álvaro'yu tanıdığını düşündü. Din adamına sıradışı sayılabilecek kadar çok sayıda rahip yardım etti. Manuel dokuz kişi saydı, hepsi yaşlı ve mesafeliydi. Tuhaf bir ayinsel üslûpla sunağın arkasında yarım daire oluşturup saygılı bir mesafede kalarak genç rahibe yardım ettiler.

Manuel tören boyunca yerinden kalkmadı, rahibin telkinlerine aldırmadı, öfkesinin ve arkasındakilerin kafa karıştıran duygusal yoğunluğunun etkisi onu tüketmişti. Birinin sızlandığını duydu. Ayağa kalktılar, oturdular, tekrar kalktılar ve oturdular... Manuel bir an başını kaldırınca koridorda komünyon sırası bekleyen kadınların belli etmemeye çalışarak ona baktığını gördü. Kendi kabuğuna çekilip bakışlarını yere çevirdi, giderek artan rahatsızlığını kontrol altına almak ve kalkıp gitme arzusunu bastırmak için büyük bir çaba harcıyordu.

Tören biter bitmez, elleri nasırlı ve mendilleri ütülü erkeklerden oluşan bir grup tabutu alıp mezarlığa götürdüler. Manuel sabahın ilerleyen saatlerinde esintinin hafiflemesine minnettardı. Güneş alçakta biriken bulutların arasından kendisini göstermenin bir yolunu bulmuştu.

"Markiye kararını bildirdim," diye fısıldadı Griñán onunla birlikte kiliseden çıkarken.

Manuel başını sallamakla yetinse de Griñán'ın bunu ne ara yaptığını merak etti. Cenaze töreni sırasında olmalıydı. Ne de olsa Muñiz de Dávila, Griñán'ın idare ettiği en önemli hesaplardan biriydi. Bunun farkında olan vasi, yeni sahiplerle düzenlemelere devam etmeyi umarak adaylığını koymuş olmalıydı.

Manuel geride kalıp diğerlerinin önden gitmesine izin verdi. Mezarın etrafında daire oluşturacak şekilde toplandılar. Daha fazla yaklaşmak istemeyen Manuel mezarlığın kenarından onları izledi. Kilise sırasına kimin oturacağı hakkındaki tartışmaya harcadığı enerji onu tüketmişti ve bir yüzleşme riskine daha girmek istemiyordu.

Bitmek tükenmek bilmeyen cenaze törenine kıyasla defin işlemi çok hızlıydı. Álvaro'ya dua edildi, hepsi o kadar. Manuel toplanan kalabalık yüzünden tabutun mezara indirilişini göremedi. Rahipler görev duygusuyla aileyi selamladıktan sonra kutsal eşyaların bulunduğu odada, tören giysilerini çıkarmak için kilisenin yan kapısına doğru ilerlediler.

Manuel küçük bir elin elini tuttuğunu hissetti. Aşağı bakınca ailenin küçük torununu gördü. Onunla konuşmak için eğildi ve ufaklık kollarını onun boynuna dolayıp yanağını öptü; uzakta bekleyen annesinin yanına koştu ve hep birlikte malikâneye doğru ilerlemeden önce durup ona gülümsedi.

"Bay Ortigosa."

Manuel arkasını dönünce yeni marki Santiago'yu karşısında buldu.

Markinin biraz gerisinde, kadınlarla birlikte uzaklaşan Griñán Manuel'e cesaretlendirici bir hareket yaptı.

"Ben Santiago Muñiz de Dávila. Álvaro benim kardeşimdi," dedi ve yarı alçılı sağ elini uzattı.

Kafası karışan Manuel adama bakmakla yetindi.

"Endişelenmeyin, ciddi bir şey değil. Sadece ata binerken bir kaza geçirdim. Kırık bir parmak ve birkaç çizik."

Manuel dikkatle adamın elini tuttu ve sargının altında alçının katılığını hissetti.

"Bay Griñán beni kararınız hakkında bilgilendirdi ve size en azından ailemle benim teşekkürlerimizi sunmak istedim. Soğuk ya da kaba göründüysek özür dilemek istiyorum. Son birkaç gün içinde olan olaylar" –mezara doğru baktı– "bizi derinden etkiledi."

"Özür dilemeye gerek yok. Nasıl hissettiğinizi biliyorum."

Manuel başka bir şey söylemedi. Santiago hafifçe başını salladıktan sonra yanından ayrıldı ve annesine yardım eden karısına yetişmek için acele etti. Kadın, kocası annesinin yanına geçebilsin diye kenara çekildi.

Genç rahip mezarlıkta ona doğru ilerledi. Geride sadece defin ekibi kalmıştı, ustabaşı ve bir grup işçi kilisenin yan tarafında toplanmış sigara içiyordu.

"Sizinle bir dakika konuşmak istiyorum." Rahip duraksadı. "Álvaro ve ben çocukluktan beri arkadaştık. Birlikte okula gittik. Şu anda bu şeyleri çıkarmak zorundayım," dedi rahip çok katlı ayin giysilerini kastederek. "Eğer beklerseniz, hemen dönerim."

"Bilmiyorum," diye kaçamak bir yanıt verdi Manuel, kilisenin açıklığına doğru bakarak.

"Sadece bir dakika sürecek, söz veriyorum," diye karşılık verdi rahip kilisenin yan kapısına doğru koşarken.

Manuel sigara içerek neşeyle sohbet eden işçilere doğru baktı, aralarında iş tulumu giymemiş tek kişi olan ustabaşının ona baktığını gördü. Manuel adamın ona bir şey söylemek için grubun yanından ayrılacağına dair tuhaf bir hisse kapıldı. Fakat bir süre sonra başıyla adama selam verip açık mezara doğru yürüdü. Haçların yanından geçti ve ilerlerken mezar taşlarını okudu.

Görünüşe bakılırsa, Griñán soyluların ölümden sonra sadeliği seçmeleri konusunda söylediklerinde haklıydı. Mezarlarda sadece isimlerle doğum ve ölüm tarihleri yazıyordu. Unvanlar ya da nişanlar yer almıyordu. Bazıları

1700'lü yıllardan kalmaydı ve onları daha yeni olanlardan ayıran tek şey haçlar için kullanılan taşın rengiydi.

Açık mezarın yanında, sonradan üzerine koyulacak rengârenk çelenkler duruyordu. Destekçilerin isimlerini taşıyan kurdeleleri vardı. Üst üste istiflenmiş çelenkler ölüleri yakmakta kullanılan hoş kokulu bir odun yığınına benziyordu. Manuel hiç düşünmeden ceketinin cebine uzanıp oraya gelirken kopardığı parlak gardenyayı çıkardı. Çiçeğin güçlü kokusu havaya yayılıp diğerlerini bastırdı. Manuel tabutu görecek kadar yaklaştı, ölü için dua edilirken ailenin attığı avuçlar dolusu toprakla artık üzeri kısmen örtülmüştü. Beklenildiği üzere mezarda çiçek olmaması Griñán'ın sadelikle ilgili yorumunun doğru olduğuna işaret ediyordu. Ne de olsa, bu pahalı çiçeklerin parlaklığı herkesin görebileceği bir zamana, defin ânına saklanmıştı.

Manuel, çarmıhta tükenmiş, ölmek üzere olan İsa figürünün bulunduğu tabutun matlaşmış yüzeyine baktı. Çiçeği dudaklarına götürdü, kokusunu içine çekti, onu hafifçe öptü ve elini mezara doğru uzattı. Gözlerini kapattı ve içinde şiddetle tuttuğu acısının hapsolduğu odayı aradı, bulamadı. Arkasında biri olduğunu hissetti. Korumak ister gibi eliyle çiçeğin etrafını kapattı.

Manuel birkaç adım gerisinde bekleyen rahibe döndü. Cübbesinin yakasını hâlâ takıyor olmasına rağmen günlük giysileriyle daha genç görünüyordu.

"Biraz daha zamana ihtiyacınız varsa..."

"Hayır," diye karşılık verdi Manuel, gardenyayı cebine koyarak adama doğru yürüdü. "Burada işim bitti."

Sert ses tonu karşısında rahip kaşlarını çattı. Bu Manuel'in dikkatinden kaçmadı ve hızlı davranıp rahibin şefkatli bir söz söyleme ihtimalinin önüne geçti. "Söylediğim gibi, çok fazla vaktim yok," dedi Manuel aceleyle. Birdenbire mezarlığın melankolisi dayanılmaz oldu. Kaçmak istiyordu.

"Arabanız nerede?"

"Kapının yanına park ettim."

"Öyleyse size oraya kadar eşlik edebilirim. Ben de gidiyorum. Kendi bölgeme dönmeliyim."

"Ah, sanmıştım ki..." Manuel kiliseye işaret etti.

"Hayır, bugün burada misafir olarak bulunuyorum çünkü ben aile dostuyum. Bu bölgenin rahibi, ayine yardım edenlerden biriydi. Doğrusu bu kilise hiçbir bölgeye bağlı değil. Şahsî kullanım için ve sadece özel durumlarda halka açık."

"Ah, o kadar çok rahip görünce düşündüm ki..."

"Evet, sanırım buna alışık olmayan biri üzerinde hafif bir şok etkisi yaratabilir ama bu bölgenin geleneği."

"Âdetler," diye küçümser gibi homurdandı Manuel.

Rahibin onu duyup duymadığından emin değildi ama bunun üzerine genç adam açıkça soğuk bir ifadeyle karşılık verdi. "Ölülerine saygılarını bu şekilde gösteriyorlar."

Manuel hiçbir şey söylemedi. Dişlerini sıkıp sabırsızca çıkış yoluna doğru baktı.

Yürümeye başladılar.

"Adım Lucas," dedi rahip dostça elini uzatarak. "Söylediğim gibi Álvaro'yla birlikte papaz okuluna gittim. Aslında bütün erkek kardeşlerle birlikte. Diğerleri daha küçüktü ve onlarla daha az ortak noktam vardı."

Manuel adımlarına ara vermeden kısa bir süreliğine adamın elini sıktı. "Papaz okulu mu?" diye sordu şaşkınlıkla.

"Bu doğru," diye yanıtladı rahip gülümseyerek. "Ama aklınıza tuhaf şeyler gelmesin. O günlerde, bölgede yaşayan varlıklı oğlanlar papaz okulunda öğrenim görürlerdi. Orası civardaki en iyi okuldu, ayrıca markinin ailesi daima bölgenin sahibi olduğu için çocuklarının orada öğrenim görmeleri mantıklıydı. Bunun rahipliğe heves etmekle bir alakası yoktu."

"Görünüşe göre, olabilir, en azından sizin açınızdan."

Lucas içtenlikle güldü. "Ben istisnayım. Sınıfımda benden başka kilisede kalmayı tercih eden kimse olmadı."

"Siz de mi varlıklısınız?"

Bu sorusu genç rahibin hoşuna gitti. "Bir istisnaî durum daha. Saygıdeğer marki tarafından hak eden yoksullara layık görülen burslardan birini aldım."

Manuel Álvaro'yu bir papaz okulunda hayal etmekte zorlandı. Arada sırada ona üniversitede, Madrid'deki bir yatılı okulda ya da lisedeki günlerinden bahsederdi ama ilkokulundan hiç bahsetmemişti. Kırsal ortamda geçen bir çocukluk düşüncesi Manuel'in aklındakiyle kıyaslanınca çelişkili göründü. Manuel yürürken ayaklarının altında ezilen çakıl taşlarının çıtırtısını duydu. Aralarındaki uzun duraksamalar ve sessizlikler onu hiç rahatsız etmedi; aksine onu sakinleştirdi. Ağaçlar rüzgârı engellediği için öğlen güneşinin sırtını ısıtmaya başladığını hissetti. Sıcak, malikânenin etrafındaki çalıların arasından çıkan gardenyaların kokusunu yoğunlaştırıyordu.

"Manuel, birbirimize karşı daha az resmî olabilir miyiz? Kırk dört yaşındayım, Álvaro'yla yaşıtım."

Manuel karşılık vermedi. Soruyu yanıtlamayan belli belirsiz bir hareket yaptı. Deneyimlerinden bildiği kadarıyla, bu tür bir teklif genellikle daha büyük bir ihlâlin habercisiydi.

"Nasıl hissediyorsun? Nasılsın?" Rahip ona samimiyetle hitap etti.

Manuel soruların içeriğinden çok bunları bilmek isteyen ilk kişinin o olmasına şaşırdı. Derin bir suçluluk ve pişmanlık duyan nazik Mei bile ona bunu sormamıştı. Bütün üzüntüsünü ve şaşkınlığını tükürür gibi kadının yüzüne vursa da, işin aslı bu soruyu durup kendine sormamıştı.

Nasıldı?

Bilmiyordu. Nasıl olması gerektiğine dair bir fikri vardı; yıkılmış, yere serilmiş ve dibe batmış olmalıydı. Oysa o hissizdi ve derin bir hayal kırıklığına uğramıştı, nedense katlanmak zorunda kaldığı her şeye gücenmişti. Hepsi buydu.

"İyiyim."

"Pekâlâ. Fakat ikimiz de bunun doğru olmadığını biliyoruz."

"Aslına bakarsan, doğru. Olanlardan sonra hissettiğim tek şey mutsuzluk ve hayal kırıklığı. Sadece buradan uzaklaşıp hayatıma geri dönmek ve her şeyi unutmak istiyorum."

"İlgisizlik," dedi rahip. "Bazen ölümün getirdiği hüznün evrelerinden biridir. İnkârın hemen ardından ve uzlaşmadan önce gelir."

Manuel buna karşı çıkacaktı ama Polis Şefi Acosta, Álvaro'nun ölüm haberini verirken söylediği her şeye karşı çıktığını hatırladı, haberi kabullenmemiş, bir can simidi veya herhangi bir çıkış yolu aramış ve ıstıraplı bir muhakeme sonucu bu fikri reddetmişti.

"Bu tür konularda uzman gibi görünüyorsun," dedi Manuel küçümser gibi.

"Öyleyim. Ölüm ve mahrumiyetin yanı sıra her gün ruhun diğer rahatsızlıklarıyla uğraşıyorum. Bu benim mesleğim. Fakat tek sebebi bu değil, ben Álvaro'nun arkadaşıydım." Rahip duraksayıp Manuel'in tepki göstermesini bekledi. "Yıllar boyunca onunla iletişimini koparmayan ve günlük hayatının gerçeklerini bilen belki de birkaç kişiden biriydim."

"O hâlde benden daha çok şey biliyordun," diye fısıldadı Manuel. Birdenbire üzüldü.

Rahip yürümeyi bırakıp ciddiyetle ona baktı. "Onu yargılarken bu kadar sert olma; Álvaro ailesiyle ilgili meseleleri senden gizlediyse, bunun sebebi senden utanması değildi. Onlardan utandığı için böyle yaptı."

"Bana böyle söyleyen ikinci kişisin ama bu ne demek, bilmiyorum. Onları gördüm, o kadar da kötü görünmüyorlar."

Rahip gülümsedi fakat bir elini havaya kaldırdı. "Álvaro çocuk sayılacak yaşta Madrid'deki yatılı okula gittikten sonra malikâneden kimseyle iletişim kurmadı. Eve her döndüğünde, ailesinin reddi daha şiddetliydi ve en sonunda hiç geri dönmedi. Babası onu görmeyi kabul etmeden öldü, buna rağmen unvanı ve getirdiği sorumlulukları miras yoluyla o devraldı. Buraya geri dönüp ailenin işlerini üstlendi, aile üyelerine ödenek ayarladı ve tekrar ortadan kayboldu. Sanırım vasisi dışında onu nasıl bulacağını bilen tek kişi bendim." Rahip tekrar patikada yürümeye

başladı. "Álvaro'nun hayatından memnun olduğunu biliyordum. Senin yanında mutluydu."

"Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?" Manuel rahibe saldırdı. "Álvaro sana mı günah çıkarıyordu?"

Lucas bir an için gözlerini kapattı ve sanki göğsüne bir darbe inmiş gibi ani bir nefes aldı.

"Öyle de denilebilir ama resmî anlamda değil." Tekrar sakinleşmek için bir dakika bekledi. "Senden çok sık bahsederdik. Her konuda."

Bu kez yürümeyi bırakma sırası Manuel'deydi. Muzip bir gülümsemeyle karşılık verip bu tatsız konuyu deşmeye karar verdi. "Bir bakalım...neden bana bunları anlatıyorsun? Ne istiyorsun? Kocamın hayatını benden gizlemesi konusunda bir rahibin beni teselli etmeye çalışmasının ne kadar saçma olduğunu anlamıyor olabilir misin? Sana benden daha çok güvendiğini duyduğumda nasıl hissetmemi bekliyorsun? Hayatımı paylaştığım adamı tanımadığım apaçık ortada. Bunca zamandır beni kandırıyordu."

"Nasıl hissettiğini biliyorum."

"Hiçbir şey bilmiyorsun!"

"Belki bilmiyorum ama belki de biliyorum. Şu anda söylediğim her şeyi reddettiğini ve birkaç gün sonra her şeyin farklı olacağını biliyorum. Bu olduğunda beni ziyarete gel," Manuel'e Pontevedra'da bir kilisenin adresinin yazdığı bir kart uzattı. "Tanıdığın kişi gerçek Álvaro'ydu." Geniş bir hareketle giriş kapısının hükmettiği görkemli yoldaki her şeye işaret etti. "Geri kalanı sadece bir gösteriydi."

Manuel kartı avucunda buruşturdu ve az kalsın yere atacaktı. Fakat neredeyse hiç düşünmeden onu güzel kokulu çiçeğin olduğu cebine attı. O çiçek, buradan yanında götürmeyi düşündüğü tek şeydi. Gizlice.

Kapıdan geçip sessizce yola çıktılar.

Bir adam Manuel'in arabasının bagajına yaslanmıştı. Onları görünce doğruldu, onlara doğru birkaç adım attıktan sonra durdu.

Adam bir yerden tanıdık geliyordu. Manuel ancak yüz yüze geldiklerinde onu çıkarabildi. Bu, hastanede onu sorularıyla sıkıştıran polis memuruydu. Manuel adamın adını hatırlamıyordu ama ondan hoşlanmadığını çok iyi hatırlıyordu. Üniforması bira göbeğini şu anki giysilerinden kesinlikle daha iyi gizliyordu: üzerinde düşük belli plili bir pantolonla gömleğinin düğmelerini derisine tutturulmuş bir dizi perçin gibi gösteren v yakalı ince bir süveter vardı.

Manuel'in yıllar içinde zorbalara ve kaba insanlara karşı altıncı hissi çok gelişmişti ve bu adamın ona sıkıntıdan başka bir şey getirmeyeceğine emindi. Buna rağmen rahibin tepkisine daha fazla şaşırdı.

"O burada ne arıyor?" diye fısıldadı Rahip Lucas.

"Manuel Ortigosa mı?" diye sordu adam, yanıtı bildiği belli olsa da. "Ben Komiser Nogueira." Rozetini gösterip onu tekrar cebine koydu. "Dün hastanede tanışmıştık."

Manuel temkinliydi. "Hatırlıyorum."

"Bir yere mi gidiyorsun?" dedi adam arka koltukta görülen bavuluna işaret ederek.

"Eve dönüyorum."

Polis memuru yanıtından hoşlanmamış gibi başını salladı.

"Seninle konuşmalıyım," dedi, kendisini buna ikna etmeye çalışır gibi.

"Konuş," diye karşılık verdi Manuel endişesizce.

Polis memuru rahibe nefret dolu bir bakış attı. "Baş başa," diye ekledi.

Adam birçok şeyden memnuniyetsiz gibi duruyordu ya da rahiple ikisi birbirini çok iyi tanıyordu.

Rahip polisin gözünü korkutmasına izin vermedi. Adamın düşmanca tavrını görmezden gelip Manuel'e döndü. "Kalmamı istersen..."

"Gerek yok, teşekkürler."

Rahibin gitmek istemediği aşikârdı. Polis memuru güvenilmez bir tipe benziyordu. Bir seçim yapmak zorunda olan Manuel üniformalıyı seçti.

Buna rağmen rahip oyalandı. Polis memuruna bakmadan Manuel'in elini sıktı. Arkalarında park eden küçük gri SUV'a binerken, "Beni ziyarete gel," dedi.

Manuel rahibin uzaklaşmasını izledikten sonra polise döndü.

"Burada değil," dedi adam. "Kasabada, anayola çıkmadan önce bir bar var. Önünde otoparkı da var. Beni takip et."

DURGUNLUK

Dışarıdaki serin havanın aksine, güçlü öğlen güneşi arabanın içini fırına çevirmişti. Manuel toprak yolda polis memurunun eski BMW'sinin ve yarım düzine tozlu binek arabasının yanına park etti. Arabasından inip ceketini koltuğa koydu ve arabayı kilitledi. Barın girişine doğru ilerledi ama komiser onu durdurdu.

"Burası iyi," dedi polis, plastik sandalyeler ve eskimiş şemsiyelerin olduğu terasta dururken. "Burada bekle."

Polis memuru, çok geçmeden iki sade kahve ve et yahnisine benzeyen bir şeyle dolu iki tabakla geri döndü. Sohbete başlamadan önce bir sigara yaktı. Terasta kalmayı bu yüzden tercih etmişti.

Kahvesine iki kaşık şeker attı. "Kasabadan ayrılıyor musun?"

"Cenaze töreni ve defin işlemleri tamamlandı. Burada kalmamı gerektiren bir sebep yok," diye karşılık verdi Manuel umursamaz bir sesle.

"Birkaç gün aileyle kalmayı düşünmüyor musun?"

"Onlar benim ailem değil. Onlar *eşimin* ailesi." Bu kez polis memuru ısrarı karşısında hiç etkilenmemiş göründü. "Onları bu...bu olaydan önce tanımıyordum."

"Evet, hastanede de böyle söyledin," diye dalgın dalgın karşılık verdi adam. "Polis merkezinden aradılar mı?"

"Evet, bu sabah. Her şeyin hazır olduğunu söylediler. Gidip eşyalarını alabilirim ve sigorta için gerekebilir diye bana polis raporunun bir kopyasını gönderecekler."

"Aşağılık herifler!" diye söylendi komiser ve sigarasıyla Manuel'e işaret etti. "Yaptılar, yine yaptılar! Bu ne cüretkârlık!"

"Yine ne yaptılar? Ne?"

Polis memuru sorusuna başka bir soruyla karşılık verdi. "Eşinin ailesi hakkında ne düşündün?"

Manuel fikrini söylemekte isteksizdi. "Bir fikir edinecek kadar vaktim olmadı," diye yalan söyledi. Aslına bakılırsa, onlara dair bir izlenim edinmişti ama düşüncelerini bu adamla paylaşacak değildi. "Sadece birkaç kelime konuştuk, hepsi bu."

"A-ha. Hiç şaşırmadım."

"Bana bütün bunların ne demek olduğunu anlatmak ister misin?"

Nogueira sigarasından işitilebilir, uzun bir nefes aldı ve tütünü filtresine kadar tüketti. Masada bir kül tablası olmasına rağmen, adam onu masanın altına atıp ayağının altında ezdi. Manuel'e kızgın bir bakış attı. Yahni tabaklarından birini önüne çekip bir parça ete çatalını batırdı.

"Ne demek olduğunu mu soruyorsun? Álvaro Muñiz de Dávila bir kaza geçirmedi, en azından bu sadece bir kaza değildi." Nogueira et parçasını ağzına attı. Adam çiğnemesini bitirirken, Manuel şaşkınlık ve tedirginlik içinde öylece kaldı. "Arabası yolun düz kısmında kaydı ve frene bastığına dair bir işaret olmadığı doğru. Kazaya başka bir sürücü de karışmadı. Fakat başkomiser araya girmeden önce morgda sana söylemek üzere olduğum gibi, arabanın arka lambalarından birinin kırık olduğunu ve beyaz bir boya izi olduğunu fark ettik."

"Başkomiser bu sabah aradığında ona bunu sordum. Otoparktaki küçük bir çarpışmadan kalmış olabileceğini düşünüyor, kazayla hiçbir ilgisi yok. Birkaç gün önce olmuş olabileceğini söyledi."

"Elbette böyle söyler." Adam ağzına bir parça daha et attı. "Peki Bay Muñiz de Dávila'nın yan tarafındaki derin kesiği nasıl açıkladı?"

"Kesik mi?"

"Bir yara. Sadece küçük bir delik izi bırakan bıçak yarası. Sorunsuz bir şekilde arabasına binmiş ve saldırgandan kaçmaya çalışmış olabilir ama yara ölümcüldü. İç kanamadan

zayıf düştü. Belki de araba yoldan çıkmadan önce ölümüne sebep oldu. Başka bir aracın ona arkadan çarpmadığı düşünülürse."

"Başkomiser bir bıçak yarasından bahsetmedi."

"Elbette bahsetmedi. İspanyol aristokratlar bıçaklanarak öldürülmezler. Bu uyuşturucu bağımlıları ve fahişeler içindir. Álvaro Muñiz de Dávila'nın ise karnının sağ alt kısmında sivri bir şeyin sebep olduğu derin bir yara izi vardı. Adlî tabip ilk incelemesinde bunu saptadı. Kadın benim bir arkadaşım; ondan rica edersem sana söyler. O da bu tür şeylerden benim kadar tiksinir."

"Bu tür şeyler mi? Bana ne söylemeye çalışıyorsun? Yaranın kazada olmadığını mı? Álvaro saldırıya mı uğradı?"

Adam terasta yalnız olmalarına rağmen dikkatle etrafına baktıktan sonra yanıt verdi. "Ölümüne dair en az bir şüpheli durum var."

"Peki bunu bana neden söylüyorsun? Neden ölümünün bir kaza olduğunu söylediler? Neden bunu soruşturmuyorlar?"

"Sana söylemeye çalıştığım şey tam olarak bu. Bu ölümle bağlantılı son derece şüpheli bir dizi olay var ama hiçbiri soruşturulmuyor. Bu ilk kez olmuyor. Ne olursa olsun, yüce Muñiz de Dávila ismi saf ve şüphelerden uzak kalmalı, kendi pislikleri bulaştığında bile. Bu eski ve utanç verici bir gelenek."

Manuel adamın sözlerini tarttı ve anlamaya çalıştı. "Bana söylemeye çalıştığın..."

"Söylemeye çalıştığım şey, dünya dönmeye başladığından beri toplumsal farklılıklar olmuştur. Elde etmeye değmeyen berbat bir emeklilik uğruna eşek gibi çalışan kitleler ve bir de diğerleri var; nesiller boyunca döktüğümüz terle geçinen ve dilediklerini yapan toprak sahipleri, prensler. Onlar hiçbir şeyin sonucuna katlanmazlar."

"Ama Álvaro burada yaşamıyordu bile. O... "

"Álvaro onlardan biriydi." Komiser sözünü kesti. "Ailesinin varlığından bile haberin olmadığını söyledin. Bildiğim

tek bir şey var, bir araya getirebildiğim birkaç detaya göre Álvaro iki farklı yaşam sürüyordu. Ne tür bir şeye bulaştığını bilmiyorum ama birçok açıdan o göründüğü gibi biri değildi."

Manuel sessizce oturdu ve karşısında duran adamı izleyip söylediklerini sindirmeye çalıştı. Hikâyeyi anlamak için çaba sarf etti fakat kızgınlık hissetmedi. Adam, Manuel'in daha önce vardığı bir sonucu dile getiriyordu. Geçmişte hissettiği ihanet gerçek olmuştu ve onu öylesine sarsmıştı ki, Clint Eastwood'un tavsiyesine uymaya kararlıydı; *Git buradan. Bela aramanın sırası değil.* Álvaro ona yalan söylemiş ve onu parmağında oynatmıştı. Bu dumanı tüten kocaman pislik yığınının her tarafı yalanlarla doluydu ve evet, Manuel her şeyi bir bütün olarak yutan ahmaktı. Aptallık ettiğini kabullenmek en zor şeydi. Artık kabullendiğine göre ondan başka ne bekleniyor olabilirdi?

"Peki şimdi ne olacak?" diye sordu Manuel ilgisizce.

Adam ona baktı ve kulaklarına inanamıyormuş gibi ellerini havaya kaldırdı. "Senin sorunun ne? Beni dinlemiyor muydun?"

"Her kelimeyi duydum."

Adam sabırsızca tükürükler saçtı. "Sana ne olacağını söyleyeyim: hiçbir şey! Dosyayı kapatacaklar. Hatta çoktan kapattılar. Álvaro Muñiz de Dávila, resmî olarak bir trafik kazasında öldü, hepsi bu."

"Sense bu görüşe katılmıyorsun, o yüzden soruşturmaya devam edeceksin..."

Polis memuru bir sigara daha yaktı ve dumanı iyice içine çekti. İçinde nahoş bulduğu bir fikir varmış gibi kahve fincanını eliyle itti. "Dün benim son günümdü. Emekli oldum. Bir ay tatil yaptıktan sonra gayrifaal ihtiyata* rapor vereceğim."

Manuel başını salladı, adamın neden üniformasız geldiğini şimdi anlıyordu. Nogueira, park hâlindeki arabaların

* Eskiden aktif görev yapmış kişilerden de oluşan yedek (ihtiyatî) askerî birim. (e.n.)

yanında Manuel'e yaklaşırken kendisini rütbesi ve rozetiyle tanıtsa da artık bir polis memuru değildi. Bu aklına farklı bir sorunun takılmasına neden oldu: Neden buradaydı? Álvaro'nun ailesinden ne kadar nefret ettiğini çoktan belli etmişti ve eşcinsellerden hoşlanmadığı da aşikârdı, o hâlde neyin peşindeydi? Manuel doğrulup bu sohbetin sona erdiğini ima eder gibi sandalyesini geriye itti.

"Komiser Nogueira," dedi, temkinli bir şekilde eski rütbesiyle hitap ederek. "Seni dinledim ve ilgilendiğin için teşekkür ederim. Söylediğin gibi dosya kapandıysa ve resmî raporla hemfikir olmayan tek kişi sensen neden bunu bana söylüyorsun? Onları ikna edemediysen benim elimden ne gelir?"

"Çok şey. Sen ailenin bir üyesisin."

"Bu doğru değil," diye buruk bir ifadeyle karşılık verdi Manuel. "Artık onun ailesinin bir parçası değilim ve görünüşe göre hiçbir zaman olmadım."

"Ama öylesin, bütün yasal haklara sahipsin," diye şiddetle karşı çıktı Nogueira. "Yardımınla, vazgeçilen soruşturma hakkında bir şeyler yapabiliriz."

"Az önce bana artık görevde olmadığını söyledin."

Bir an için Nogueira'nın yüzüne, üstüne gidildiğinde çok saldırgan olabileceğini ima eden bir gölge düştü. Fakat duygularını zaptetti. Ağzından çıkan bir sonraki cümleyi söylemekte çok zorlanmış olmalıydı. "Sen onun...eşiydin. Bir otopsi talep edebilirdin."

Manuel şaşkınlıkla baktı ve başka bir kelime daha etmeden onu reddetti. "Hayır, hayır, hayır, anlamıyorsun. Az önce o adamı gömdüm ve onunla hayatımın büyük bir bölümünü paylaştım. Bu sana hiçbir şey ifade etmiyor olabilir ama birlikte yaşadığımız hayatı temsil eden her şeyi onunla gömmek zorunda kaldım. Bu benim için önemsiz. Kendisini neye bulaştırdığı ya da son dakikalarında kiminle birlikte olduğu umurumda değil. Hiçbir şeyin önemi yok. Ben sadece buradan ayrılmak ve evime dönüp her şeyi unutmak istiyorum." Manuel ayağa kalktı. "Zahmete girdiğin için

teşekkür ederim fakat buna ayıracak gücüm yok." Ona elini uzattı ama adam elini sıkmak için hiçbir harekette bulunmadı. Manuel onun gözlerinin içine baktı, omuz silkti ve otoparka gitmek için arkasını döndü.

"Álvaro öldürüldü," diye Nogueira arkasından seslendi.

Manuel duraksadı ama arkasına dönmedi.

"Bu bir kaza değildi. O cinayete kurban gitti." Bir anlık sessizlik çöktü. "Eğer bir şey yapmazsan, katil elini kolunu sallayarak dolaşacak. Bununla yaşayabilir misin?"

Omuzları düştü. Bir an için arzularının önemi kalmadı, içinde bulunduğu şartlar onu köşeye sıkıştırmıştı; korkutucu, açıklanamaz bir güç gerçeği yüzüne vuruyordu. Saf durgunluk onu gerçek dünyaya savurmuştu ve şimdi şuursuz bir güç, kayıtsız evren tarafından seçilmiş rasgele bir patikada onu yürümeye zorluyordu. Etrafındaki her şey düşmancaydı; Eastwood'un tavsiyesine uyup beladan kaçınmalıydı. Arzuları ne olursa olsun bu nefret dolu, önemsiz kişi olabilecek en kötü suçun ağırlığını onun omuzlarına yüklüyordu. Düşen bu yeni bombanın onu sarstığını ve neredeyse yere serdiğini hissetti. Geri dönmesi belki bir dakika, belki de birkaç saniye sürmüş olabilirdi. Manuel adımlarını takip edip aynı sandalyeye gömüldü.

Nogueira geri döndüğünü gördüğüne memnun olduysa bile bunu belli etmedi. Sigarasını, derin nefesler alarak yavaşça içmeye devam etti.

"Ne yapmak istiyorsun?" diye sordu Manuel.

Nogueira sigarasını yere attı ve öne doğru eğilip dirseklerini masaya koydu. Adamın ellerinde küçük siyah bir not defteri belirdi. Koyu renk el yazısıyla yazılmış bir sayfayı açtı.

"İlk olarak, sana söylediklerimin doğru olduğunu görmen için adlî tabiple görüşmeye gideceğiz. Daha sonra amacımız Álvaro'nun son iki gün içinde yaptığı her şeyi yeniden gözden geçirmek olacak; nerede, kiminle olduğu, kiminle görüştüğü ve mümkünse önceki ziyaretlerinde burada ne yaptığı. Buradaki rutini, nerelere gittiği. Sana yol

göstereceğim ama hemen hemen her şeyi tek başına yapmak zorunda kalacaksın. Kimse senden şüphelenmez. Bilgi almaya hakkın var ve bir aile üyesinin sevdiği kişinin hangi şartlar altında öldüğü hakkında soru sorması son derece normal. Ancak her şeyden önce keşfedeceğin şeylerden hoşlanmayabileceğin konusunda seni uyarmak zorundayım. Cinayet soruşturmaları, normal şartlarda gizli kalan birçok pisliği gün yüzüne çıkarır."

Manuel mutsuz bir ifadeyle başını salladı. "Bundan hiç şüphem yok."

"Bir şey daha var. Ortaya çıkan şey her ne olursa olsun, senin yararına olmayabilir. İçimde Muñiz de Dávila'nın boğazına kadar pisliğe battığına dair bir his var ve nadiren yanılırım. Eğer biri bu konuya ilgi göstermen için seni zorladığımı öğrenirse başım büyük bir belaya girebilir. O emekli maaşını kazanmak için yıllarca üniforma giydim. Bu meselenin aramızda kalması çok önemli. Bir de adlî tabip var. Ona tamamen güveniyorum, o yüzden bu sızarsa senden kaynaklandığını anlarım. Seni bulur, dağın başına götürür, vurup öldürürüm. Anladın mı?"

"Anlıyorum," diye karşılık verdi Manuel. Adamın bunu yapabileceğinden hiç şüphesi yoktu.

Nogueira saatine baktı. "Adlî tabip çok tecrübeli, gerçek bir profesyonel. Vardiyası saat üçte bitiyor, o nedenle şu anda muhtemelen evdedir. Bizi bekliyor olacak."

"İkiniz de kabul edeceğimden nasıl bu kadar emin olabildiniz?"

Nogueira omuz silkerek karşılık verdi. "Kabul etmemeni tuhaf karşılardım ve şüpheli." Adam Manuel'e yan gözle baktı. "Arabanı burada bırak, benimkiyle gidelim. Burada oda kiralayabilirsin; hem bar hem de bir konaklama yeri. Eşinin banka hesapları ve son hareketleri hakkında bilgiye ihtiyacım olacak. Borcu olup olmadığı. Babasının, yaşlı markinin, tefeciler ve onların bağlantılarıyla başı dertteydi. O insanlar birkaç senedir tablonun dışındalar ama asla bilemezsin. Her neyse, henüz öğrenmek için çok erken olsa

da mirasın kime kaldığını görmek ilginç olacak. Kartlarını doğru oynarsan belki geçen gün yanındaki o vasi sana bir şeyler söyleyebilir. Ne de olsa Álvaro'nun... aile üyesiydin. Kişisel eşyalarını almak için bir an önce hastane ve polis merkezine gitmelisin. Ophelia onun giysilerini tekrar incelemeli. Kurbanın telefon operatöründen aramalarının bir listesini istemek fena fikir olmayabilir. Oymuş gibi yap ve gidebildiğin kadar geriye git. Eğer sorun çıkarırlarsa son faturayı ödememekle tehdit edebilirsin."

Manuel onu durdurdu. "Buna gerek yok. Faturalarımıza internetten ulaşabiliyorum. Görüşme detaylarına göz atabilirim."

Nogueira ona takdir eder gibi baktı. Birdenbire Manuel emekli polis memurunun iyi niyetini, şüpheciliği veya alaycılığından daha rahatsız edici buldu. Manuel'in utancından yüzü kızardı ve bakışlarını kaçırdı. Neredeyse birbirlerinden hiçbir şey gizlemediklerini söylemek üzereydi.

Ben bir aptalım.

Nogueira listesine devam etti. "Faturalar, kişisel programlar, telefon görüşmeleri, eşyalar. Arabasını iade etmelerini de iste. Depolama alanında olmalı, onu incelemek istiyorum." Adam not defterini kaldırıp arkasına yaslandı ve bir sigara daha yaktı. "Sanırım başlangıç için bunlar yeterli."

Manuel kasıtlı olarak Nogueira'yı taklit eder gibi öne doğru eğilip dirseklerini masaya koydu. "Söylemek istediğim iki şey var. Öncelikle, Álvaro Muñiz de Dávila'nın bütün servetinin vârisi benim. Vasi dün bize vasiyeti kısaca okudu. Ticarî işler tamamen tersine döndürülmüş, aslına bakarsan şu anda harika durumdalar. Bu sabah vasiye talimat verdim ve aileye üç ay sonra, vasiyetname onaylanır onaylanmaz mirastan vazgeçmeye karar verdiğimi söyledim."

Nogueira şaşkınlıkla kaşlarını kaldırdı. Manuel adamın sık sık şaşırmadığı hissine kapıldı.

"İlginç. Bu seni hem baş şüpheli yapar hem de adını temize çıkarır. En azından varlıklar açısından." Bu, aralarında bir espriymiş gibi hafifçe gülümsedi.

Manuel'in yüzü ifadesizdi. "İkincisi, Álvaro benim kuzenim ya da kayınbiraderim değildi. O benim eşimdi. Eğer bu kelimeyi telaffuz edemeyecek kadar tiksindirici buluyorsan, ondan Álvaro olarak bahsedebilirsin. Fakat ondan bir daha 'aile üyesi' diye bahsettiğini duymak istemiyorum ya da 'kurban' olarak."

Nogueira sigara izmaritini attı. Adam ayağa kalktı. "Pekâlâ." Masada dokunulmamış duran diğer yahni tabağına üzülerek baktıktan sonra arabasına doğru ilerledi.

Nogueira'nın BMW'si eskiydi ve dışı külüstürdü. Tavanındaki beyaz noktalar nemin zarar verdiğine işaret ediyordu. İçi ise tertemizdi. Paspasları yeni süpürülmüş gibi görünüyordu ve deri gösterge paneli kısa bir süre önce cilâlanmıştı. Bir havalandırma çıkışına araba parfümü asılmıştı. Görünüşe göre Komiser Nogueira arabasında sigara içmeyen nadir tiryakilerden biriydi. Adam hiçbir şey söylemeden arabayı sürdü. Manuel nefes seslerine dikkat çekmekten ve birlikte olmalarının çelişkisini vurgulamaktan başka işe yaramayan bu ağır sessizliği bozacak bir müzik tercih ederdi. Ondan müzik çalmasını isteyecek değildi.

Ana yol, virajlar ve farklı eğimler arasında kıvrılarak ilerliyordu. Nogueira aynı hızda sürdü. Ana yoldan çıkınca büyük ölçüde yavaşladı ve bu fırsatı değerlendirip cebinden bir sigara çıkardı. Birkaç kilometre boyunca onu dudaklarının arasında tuttu ve en sonunda etrafı çitlerle çevrili bir evin önünde park etti. Dört köpek havlayarak koştu. Cinsleri ve boyları farklıydı ama hepsi yeni gelenlere dikkat kesildi. Nogueira arabadan inip sigarasını yaktı ve elini kapıdan içeri sokup sürgüsünü kaldırdı. Onu selamlamaya çalışan köpekleri yanından uzaklaştırarak eve doğru ilerledi. Köpekler Manuel'i görünce Nogueira'yı unuttular.

Evin yan tarafından ellili yaşlarda bir kadın çıktı. Zayıf ve sert bakışlıydı. Bir saç bandı orta uzunluktaki saçlarının yüzüne düşmesine engel oluyordu. Köpekleri yarım ağızla azarladı ve Nogueira'nın yanağına bir öpücük kondurarak

onu selamladı. Güçlü ve gösterişsiz elini Manuel'e uzatarak gülümsedi. Manuel ondan görür görmez hoşlandı.

"Adım Ophelia," dedi kadın. Sadece ilk adını söyledi. Mevkisi, mesleği ya da soyadından bahsetmedi.

Nogueira'nın tahmin ettiği gibi Ophelia onları bekliyordu. Mutfaktan gelen hoş kokular bir yemek pişirdiğine işaret ediyordu. Masaya beyaz bir örtü sermiş, üç kahve fincanı, ve çeşit çeşit pastayla bir şişe misket şarabı koymuştu. Ophelia üç küçük bardağı doldurdu.

"Beni dinlemeye karar vermene sevindim. Nasıl tepki göstereceğinden emin değildik."

Manuel başını sallamakla yetindi. "Böyle bir şey duymayı hiç beklemiyordum. Nasıl hissettiğimi tahmin edemezsin. Bu çok...çok fazla..."

"Anlıyoruz." Ophelia kahvesinden bir yudum aldı. "Komiser Nogueira'nın, soruşturma hakkındaki gizli bilgileri seninle paylaştığımız öğrenilirse karşı karşıya kalacağımız ciddi sonuçları açıkladığını farz ediyorum. Ya da soruşturmama hakkında. Nasıl adlandırmak istersen."

"Söz veriyorum," dedi kadına güven vererek. "Kimseye tek kelime etmeyeceğim." Nogueira'nın tehdidini hatırladı. Emekli polis memuru boğazını temizledi ve Manuel'i uyaran bir bakış daha attı.

"Geçen cumartesi ve pazar günleri hastanede nöbetçiydim. Saat sabah 1:45'te trafik polisi bana bir kaza olduğunu haber verdi. Ambulansla olay yerine gittik ama çok geçti. Onu hastaneye götürdük." Kadın içini çektikten sonra devam etti. "Sana anlatmak üzere olduğum şey çok acı verici olabilir. Eğer dayanamayacağını hissedersen durmamı söyle."

Manuel kadına baktı ve yavaşça başını salladı.

"Araba yoldan çıkmış. Viraj yok, asfaltta ve arazide fren izi ya da fren yaptığına dair bir belirti de yok. Araç, açık arazide yaklaşık kırk beş metre kaydıktan sonra bir çevre duvarına çarparak durmuş. Eşin ölmüştü. Kaşında,

muhtemelen araba duvara çarptığında başını direksiyona vurmasıyla oluşmuş bir kesik vardı. Aracın pozisyonu, duvara çarpınca oluşan minimal hasar ve hava yastıklarının açılmaması, araba yoldan çıktığında bilinçsiz olduğu, direksiyonu kaybettiği sonucuna varmamıza sebep oldu. Kaşının üzerindeki kesiğin doğru düzgün kanamamasına şaşırdım, ne de olsa bu tür yüz yaraları çok fazla kanamaya sebep olur. Teninin solgun olduğunu fark ettim, başka yaraları olup olmadığına baktım ve karnının altı kısmının şiş olduğunu gördüm. Bu genellikle iç kanama belirtisidir. Belirgin başka bir yarası yoktu fakat onu sedyeye koyduğumuzda, gömleğinde bir yırtık fark ettim. Genişliği iki santimetreden az ve derinliği muhtemelen on beş santimetreden daha fazla olan bir yara izine denk geliyordu. Araçta buna sebep olabilecek bir şeye rastlamadım. Trafik kazası kurbanı olduğu için otopsi yapılmadı; ölüm belgesini onayladım ve hepsi bu. Onlardan eşinin bedenini adlî tabibin ofisine getirmelerini istedim çünkü araba yoldan çıktıktan sonra değil, çıkmadan önce öldüğünden şüpheleniyordum. Onun bir Muñiz de Dávila olduğunu anlar anlamaz, haberin çok hızlı yayılacağını anladım. Cesedi acil odasından benim çalışma alanıma geçirdik. Otopsi yapmaya hazırlanırken otopsinin iptali için bir talimat geldi. Ölen kişinin kimliği prosedürden daha önemliydi. Bana, ölüm sebebinin trafik kazası olduğu ve otopsi yaparak aileyi daha fazla üzmemem bildirildi. Elbette, karşı çıktım ama bu 'talebin' yüksek bir makamdan geldiği ve itiraz etmemin mümkün olmadığı söylendi."

Manuel buna inanamıyordu. "Sana otopsiyi durdurmanı mı söylediler?"

Adlî tabibin dudaklarında acı bir gülümseme belirdi. "Onlar bundan daha ihtiyatlılar. Bana ailenin duygularına saygı göstermemi söylediler."

"Meslekî kararına karşı," diye ekledi Nogueira.

"Doğru."

"Bu tavsiye nereden geldi?" diye sordu Manuel. "Aileden olabilir mi?"

"Sanmam," diye araya girdi Nogueira. "Buna gerek olmazdı. Sana daha önce açıklamaya çalıştım. Muñiz de Dávila ailesi burada asırlardır güçlü olmuştur, muhtemelen feodal lordların zamanından beri. Daha sonra yaşam şartlarının kendileri hariç kimse için kolay olmadığı bir bölgede toprak sahipleri olarak hüküm sürdüler. Anlamaya çalış, oldukları ve temsil ettikleri şeye karşı saçma bir saygı duyuluyor. Yüzyıllar boyunca o ailelerin suistimallerine, skandallarına, aşırılıklarına ve hatta işledikleri küçük suçlara göz yumuldu. Hoşgörüye güveniyorlar, üstelik bunu istemelerine gerek yok. Bu onların birçok ayrıcalığından biri, özel muamele talep etme zahmetine girmeden buna sahip olabiliyorlar."

Manuel yavaşça derin bir nefes verdi, parmaklarını kenetledi ve öğrendiği bilgileri sindirmeye çalıştı. "Doktor, Álvaro'nun öldürüldüğüne mi inanıyorsun?"

"Bundan eminim. İnsan kendi kendini bu şekilde yaralayamaz. Uzun, ince bir aletle bıçaklanmış, topuklu ayakkabı ya da buz kıracağı gibi bir şeyle. Arabasına ulaşmış ama kanaması çok hızlıymış. İç kanamaydı, bu sebeple kaşındaki kesik dışında görünürde kan yoktu. Nereye gittiğini bilmiyorum. Belki ağır yaralı olduğunun farkındaydı ve yardım arıyordu; bölge hastanesi aynı yol üzerinde, elli kilometre ötede. Belki de saldırganından kaçmaya çalışıyordu. Saldırının nerede gerçekleştiği ya da bilincini yitirdiğinde ne zamandır yolda olduğunu saptamamız mümkün değil."

Manuel yüzünü ellerine gömdü. Birdenbire ateşi çıktı ve yine halsiz hissetti. Bir anlığına rahatlamak için buz gibi ellerini gözlerine bastırdı. Doktorun küçük elini dizinde hissedene kadar o hâlde kaldı. Manuel kadına bakmak için ellerini indirdi. Ophelia'nın bakışları durgun ve anlayışlıydı. "Çok acı çekmiş midir? Demek istediğim... o kadar derin bir yara...kulağa berbat geliyor. Yaralandıktan sonra nasıl araba sürebildi?"

"Bir anlık sızıdan, neredeyse anında kaybolan yoğun bir sancıdan başka bir şey hissettiğini sanmıyorum. Genellikle ölümcül olan bu tür yaralanmalar genellikle o kadar acı verici değildir. İç kanama güçsüzlük ve hissizliğe sebep olana kadar kişi yaranın ciddiyetinin genellikle farkında değildir. Fark ettiğinde ise çok geçtir. Bu tür keskin olmayan bir cisimle alınan darbe, kesik gibi kanamaz; vücudun doğal duruşu kesiğe baskı yapar ve yara kötü bir böcek ısırığından daha büyük değildir. Delici cisim çıkarıldığında hissedilen ilk sancı sadece küçük bir rahatsızlığa sebep olur. Bu tür yaralar kapsamlı olarak belgelenmiştir. Hapishanelerde sık görülen bir yaralama türüdür. Bazı mahkûmlar günlük hayatta kullanılan nesneleri törpüleyerek ya da bileyerek buz kıracağı gibi bir silaha dönüştürürler. Kavga çıkarsa, biri bu tür bir bıçak yarası alabilir ve yarasının ciddiyetini fark etmeyebilir; saatler sonra hücresinde yere yığılır ve ölür. Genellikle bu tür yaralar gözden kaçar. Komiser Nogueira ise bu sonuca varınca bir cinayet soruşturması başlattı. Ancak ona da bundan vazgeçmesi söylendi. Sizden haberimiz olunca gerçeği duymak isteyebileceğinizi düşündük."

"Cinayet soruşturmasını engellemek için mi otopsiden vazgeçmeni 'tavsiye ettiklerini' düşünüyorsun?"

Doktorun yüzünde küçümser bir ifade belirdi. Bir süre hiçbir şey söylemedi. "Doğrusunu söylemek gerekirse, sanmıyorum. Daha ziyade, hepimiz çok sık görülen otoriteye alçakça boyun eğme davranışının kurbanlarıyız. Bu toplumumuzun ve geleneklerimizin içine kabul etmekten hoşlanmayacağımız kadar işlemiş, bazı şeylerin asla değişmeyeceğine işaret eden tedavisi olmayan bir salgın. Hiç belediye başkanlarının oğullarına trafik cezası kesildiğini duydun mu? Sanırım yaygın olarak görülen politikacıların ve birinci sınıf ünlülerin aşırılıklarına göz yumma geleneği gibi bir şey. Biri adamın kim olduğunu anladı ve ailenin adına leke sürebilecek herhangi bir şüpheyi bastırmak için ilk adımı attı."

Manuel hayret etti. "Bu bir cinayetin çözülmemesi anlamına gelse bile mi?"

"Çok bariz olsaydı buna cesaret edemezlerdi. Söylediğim gibi, şiddet izlerini saptamak için çok yakından bakmak zorunda kaldım. Álvaro'nun üzerindeki gömlek siyahtı, kumaştaki kesik neredeyse görünmezdi. Dış kanama ya da bariz bir yara izi yoktu. İç kanamadan şüphelenmeme sebep olan karnındaki hafif şişlik meslekten olmayan birinin gözünden kaçmış olabilir. Boğuşma ya da nefsi müdafaa belirtisi yoktu ve araç asfaltın düz kısmında yoldan çıkmıştı. Elbette, sıradışı bir şey olduğu Komiser Nogueira'nın gözünden kaçmadı ama daha az tecrübeli biri için bu çözülmesi kolay bir dosya olabilir. Direksiyon başında uyuyakalan bir sürücü ve hafif bir alkol kokusu varsa içkiyi fazla kaçırdığını düşünmek makul olur. Bu tam, buradaki insanların eşininki gibi bir aile için üstünü örtmek isteyebilecekleri türden bir skandal. Henüz otopsiye başlamamışken resmî bir raporun oluşturulduğu haberini aldım. Sana şu kadarını söyleyebilirim, bir kez başladığında, resmî raporu durdurmak birçok şeyden daha zordur."

"Bir şey daha var," dedi Manuel. "İkiniz bu konuyla neden ilgileniyorsunuz? Bunun yapılması gereken şey olduğunu biliyorum ama başınızın derde girebileceğinin de farkındasınız."

Ophelia tereddüt etmedi. "İşim gereği bunun benim görevim olduğunu söylemek çok klişe olacak biliyorum ama doğrusu bu. Otopsi masasında karşımda bir kurban olduğunda, meslekî sorumluluklarımı tamamen üstleniyorum. Eğer bu sorumlulukları ben yerine getirmezsem, başka kimse getirmez."

Doktor haklıydı, motivasyonu oldukça ikna ediciydi. Manuel başını salladı ve Nogueira'nın tasvip etmiyormuş gibi bakması dikkatinden kaçmadı. Adam hoşnutsuzca dilini damağında şaklattı. Peki kurbana karşı bir tür sorumluluk ya da saygı duymuyorsa, polis memurunu motive eden şey neydi? Manuel'in hiçbir fikri yoktu ama adamın

iyi bir sebebi olmalıydı. Bununla birlikte komiser, üst sınıfları, eşcinselleri ve kurulu düzeni isyankârca sorgulama eğilimini bastırmak için elinden geleni yapıyordu. Manuel polis memurunun gerekçelerinin gizli ve haince olmamasını umdu.

"Başka bir şey var mı?"

Ophelia başını salladı. "Mesleğî sorumluluğuma ek olarak, kimsenin işime karışmasından ya da yetkimi hiçe saymasından hoşlanmam. Bir otopsiye gerek olup olmadığı kararı rutin bir yasal prosedürdür ama ceset masamda olduktan sonra yetkili benim. Birinin işime karışmasından ya da bana ne yapmam gerektiğini söylemesinden hoşlanmıyorum." Kadın yan gözle Nogueira'ya baktı. Bu kez adam onu onayladı.

Ophelia birer kahve daha ikram etti. Sessizce kahvelerini içtiler. Asıl mevzu görüşülmüştü ve bu görüşme, tesadüfen veya kaderin bir cilvesi sonucu yan yana gelmiş bir grup yabancı arasında ortaya çıkan kaçınılmaz huzursuzluk hissine doğru sürüklendi. Manuel ayağa kalkıp doktorun elini sıktı ve yardım etmeye istekli olmasından ötürü ona tekrar teşekkür etti. Nogueira'nın arabasına giderken, Manuel köpeklerin sere serpe verandada uzandıklarını gördü, öğlen güneşinde uyukluyorlardı ve anlaşılan Ophelia'nın ziyaretçilerine olan ilgilerini kaybetmişlerdi. Ön kapıda, Nogueira Ophelia'nın dudaklarına küçük bir öpücük kondurup kalçasına hafifçe vurduktan sonra evden ayrıldı. Kadın gülümseyip kapıyı kapattı. Manuel ikilinin arasındaki duygusal yakınlığın doktorun kararını etkileyip etkilemediğini merak etti. En azından kısmen etkilediğini düşünüyordu. Çözemediği kısım komiserin gerekçesiydi. İçinde hâlâ adamın hinlik peşinde olduğuna dair bir his vardı.

SAKLI BAHÇE

Manuel erkenden uyandı. Televizyon hâlâ açıktı. Önceki gece bıkkınlıkla iki kez çabaladıktan sonra pes etmişti; otelin yabancı sessizliğinde uyuyamadı çünkü sessizlik dinlediği sonuç vermeyen konuşmalarla aynı anda yankılanıyordu. Bir yandan, altı yaşındaki bir çocuğun uzakta bir yerde, ısrarla ağladığını duymaya devam ediyordu. Manuel televizyonu kısıp, onu günlük hayata bir köprü ve kaçış yolu olarak arka planda bıraktı, üzüntü rüyalarını istila ederse elinin altında olacaktı. Sonraki saatlerde, Eastwood'un tavsiyesinin ağırlığının yerini ruhsal bir misyon, orada kalmak için bir sebep aldı.

En sonunda rüya görmediği, onu dinlendiren, rahatlatan ve ona hiçbir şey hatırlatmayan beş saatlik bir uyku uyudu. Uyanınca duş alıp tıraş oldu, önceki gün giydiği gömlek kadar kırışık ve uygunsuz olan son temiz gömleğini çıkardı. Üzerine kruvaze ceketini giydiğinde kabul edilebilir görünüyordu. Yatmadan önce oluşturduğu listeye son kez baktıktan sonra onu otel müdürünün yazdırdığı Álvaro'nun telefon faturasının kopyasıyla birlikte katladı. Onları cebine koyarken gardenyayla karşılaştı, artık yumuşamış ve pörsümüştü. Solan çiçeği sehpanın üzerine koydu. Önceki gece Griñán'la telefonda kararlaştırdığı görüşmeye hazırdı. Dışarı çıkmak üzereyken son anda geri dönüp çiçeği çekmeceye kaldırdı.

Griñán Audi'sini As Grileiras'ın girişinde park etti. Manuel arabasını onun arkasına park etmeye yanaşırken, vasi elini dışarı uzatıp araba yoluna doğru salladı. İki araç malikânenin etrafını saran çalıların yanında durdu.

Adam arabadan indi ve yüzünde memnun bir gülümsemeyle Manuel'in kapısını açmaya koştu. Önceki gece Manuel birkaç gün daha kalmaya ve As Grileiras'ı ziyaret

etmeye karar verdiğini söylediğinde Griñán yorum yapmamıştı. Buluşma zamanını kararlaştırdıklarında, Manuel hattın diğer ucundaki adamın yüzüne yayılan gülümsemeyi neredeyse görebiliyordu. Manuel öngörülebilir olmaktan nefret ediyordu fakat ondan da çok öyle görünmekten nefret ediyordu. Yine de, Griñán'ın amacını çözme riskine girmemeye karar verdi, ne de olsa bu yapması gerekenler için ona bir fırsat sunuyordu. Bu işi bir an önce kesin olarak bitirmeye niyetliydi.

"Kalmaya mı karar verdin?" Manuel'in malikâneden etkilendiğini gören Griñán memnuniyetini gizlemedi.

"Bu abartı olabilir ama doğrusunu istersen, merak ettim. Álvaro'nun büyüdüğü yeri görmek istiyorum."

Griñán öylece durup ona baktı. Manuel adamın dikkatli bakışlarından kaçmak için ilerlemeye devam etti.

"Hepsi bu mu?"

"Ailesi hakkında biraz daha fikir sahibi olma fırsatını değerlendirmek istiyorum."

"Ah, ne yazık ki bunun zor olacağını düşünüyorum," diye özür diledi vasi. "Santiago ve Catarina bu sabah bir geziye çıktılar ve yaşlı markiz cenaze töreninden beri kimseyle görüşmüyor."

Manuel'in zihninde yaşlı kadının yardıma ihtiyacı yokmuş gibi dimdik durup gelininin uzattığı kolunu görmezden gelerek genç kadına bakmadan mezarlıktan çıkıp malikâneye doğru yürüdüğü an belirdi. Şaşkınlığı yüzünden okunuyor olmalıydı ki Griñán hemen açıklamaya kalktı. "Dün bana burayı ziyaret etmek istediğini söyledikten sonra geleceğini haber vermek için onlara telefon açtım. Umarım senin için sakıncası yoktur. Bunu her iki taraf için de rahatsızlık verici olabilecek beklenmedik karşılaşmalardan kaçınmak için yaptım. Marki hazretleri saygılarını iletmemi istedi. Bugünkü programı uzun zaman önce belli olduğu için onu mazur görmeni istedi."

Görünüşe bakılırsa, dostça göz kırpmaları ve övgüleri eksik olmayan Griñán kime sadık kalacağını çoktan seçmişti.

Son birkaç saat içinde *Santiago* yerine *marki hazretleri* olan ve işine geldiği için bugün evde olmayan yeni efendisine yarar sağlamanın bir yolunu hiç vakit kaybetmeden bulmuştu. En kötüsü de, Manuel'in aileyi ziyaret etmek istediğini söylemiş olmamasıydı, o sadece As Grileiras'ı görmek istediğini belirtmişti ve işte buradaydılar.

Araba yolu bekçi kulübesinin yanından geçip açık bir alana çıktı ve taş giriş yolunda nal şeklinde kıvrılarak onları ana ahırın at bölmelerine davet etti. İki adam etkileyici güzellikte bir atın arka toynaklarını inceliyordu.

"O veteriner," diye açıkladı Griñán. "Santiago'nun satın aldığı son at geldiği günden beri sorun çıkarmaktan başka bir işe yaramadı."

"Talihsiz bir alım mı?"

Griñán suratını ekşitti ve hemfikir olma ile belirsizlik arası bir ifadeyle başını yana eğdi ama ayrıntı vermedi. "Yanındaki adam bekçi Damián, elinden her iş gelir: seyis, bahçıvan, ufak tefek tamiratlar ve bakım. Gece malikânenin kapılarını kilitler ve burada yaşamayan çalışanların içeri girebilmesi için sabah kapıları açar. O ve karısı Herminia burada yaşıyorlar. Kadın aşçı ve kâhya. Üç çocuğa da küçükken dadılık yaptı ve ev işleriyle hâlâ o ilgileniyor."

"Malikânede kaç kişi çalışıyor?"

"Mevsime göre değişiyor. Bekçi ailesi kulübelerinde yaşıyor. Yaşlı markizin hemşiresi Estela burada yaşıyor; dün yaşlı kadını iyi gününde görmüş olmana rağmen, bazen onu haftalarca güçsüz düşüren şiddetli eklem yangısı oluyor. Hemşire, gerektiğinde onu taşıyabilecek kadar kuvvetli. Bu sebeple, odası yaşlı markizin yaşadığı yerin bitişinde." Griñán parmaklarıyla saymaya başladı. "Bir de, her gün Herminia'ya ev işlerine yardım etmek için gelen Sarita, Catarina'nın gardenyalarına yardım eden Vicente, hem kilerci hem de çiftlik müdürü Alfredo var. Dün onu mezarlıkta defin işlerini yönetirken görmüş olmalısın. O genellikle sabanla tarlaları sürecek ve çiftçilik, bahçıvanlık, budama ve benzeri işlerle ilgilenecek geçici işçi almaktan sorumludur."

Griñán kaşlarını çatarak hatırlamaya çalıştı. "Arada sırada meyve bahçeleriyle ilgilenmek için gelen bir adamla bir de mandıra işçisi var. Normal bir günde farklı işlerle ilgilenen sekiz ila on kişi olur. Kestane, patates, elma ve zeytin toplarlar." Griñán omuz silkti. "Bu arsalar çok uzun zaman önce tamamen müstakil olacak şekilde tasarlandı. Gördüğün gibi, buranın küçük, bağımsız bir köy misali, kilisesi ile mezarlığı var. As Grileiras'ın kendi kuyuları, ekilebilir arazileri ve bir buçuk kilometre ötedeki kırsal bir ahırda inekleri, domuzları ve koyunları var. Ayrıca bir suyolunda değirmen ve zeytin sıkım makinesi var."

Manuel ahırın önündeki iki adamın doğrulduğunu ve yeni gelenleri görünce sohbeti bıraktığını fark etti.

Griñán onu ismiyle tanıttı ama Manuel'in ziyaretinin sebebini açıklamadı.

Veteriner Manuel'in elini kuvvetlice sıktı. Damián'ın tokalaşması daha nazik ve temkinliydi; İngiliz tarzı şapkasını çıkarıp sarmaşıklar gibi ince ve kuru parmaklarının arasında döndürdü. Uzaklaşırken, Manuel adamın yaşlı gözlerinin hâlâ sırtında olduğunu hissetti.

"Seni burada gördükleri için pek şaşırmamış görünüyorlar," dedi Manuel.

"Ofisimizde malikânenin ve günlük işlerin detaylarını takip eden bir muhasebecimiz var. İdareci olarak sorumluluklarım beni buraya çok sık getirmiyor ama arada sırada uğramak hoşuma gidiyor. Burayı büyüleyici buluyorum."

Sessizce yürüdüler. Ağaçların arasından kiliseye doğru uzanan yolda ilerlerken çakıl taşları ayaklarının altında ezildi. Daire şeklindeki açıklığa vardıklarında Griñán durdu, tereddüt etti ve mezarlığa doğru işaret etti.

"Belki ziyaret etmek..."

"Hayır," diye yanıtladı Manuel, o tarafa bakmaktan özenle kaçındı.

Kilisenin sağ tarafındaki patika dar ve aşağı doğru eğimliydi, o yüzden Griñán Manuel'i takip etmek zorunda kaldı. Yaşlı adam uygunsuz ayakkabılar giydiği için homurdandı.

Manuel bu fırsatı değerlendirdi ve çok uzağa gitmese de, geldiklerinden beri ilk kez vasiyle arasına mesafe koyacak kadar uzaklaştı. Manuel nakledilen bir mahkûm ya da yeterince güvenilir bulunmayan bir ziyaretçi gibi sürekli gözetim altında olduğu hissine kapılmıştı. Arkasından ona yetişmeye çalışan adamın telaşla seslendiğini duydu.

"As Grileiras'ın eskiden farklı bir ismi vardı. On yedinci yüzyılda Santa Clara arazisi olarak biliniyordu ve varlıklı bir başrahibin mülkü olarak kaydedilmişti, kralın gözdesi olan bir aile büyüğüydü. Onu arazide bir kış malikânesi olan yeğeni Santo Tomé Markisi'ne miras bıraktı ve marki ona As Grileiras adını verdi. Başrahip mezarında ters dönmüş olmalı. Söylediğim gibi, arazinin adı bölgenin geleneklerinden geliyor."

Bir bayırın tepesine çıkan Manuel karşısında kusursuz bir şekilde uzanan krizantem yatakları ve onların ötesinde hoş bir karışıklığı olan bir İngiliz bahçesi buldu. Öteki uçta kule gibi yükselen okaliptüs ağaçlarının tepelerinden esen rüzgârın mırıltısını dinlerken adımları istemsizce yavaşladı. Daha sonra arazi, aşağıdaki sık ağaçlı bir alana doğru eğim kazandı. Gölgeli bir patikayı takip ederek durgun yeşil bir havuzun olduğu küçük bir açıklığa vardı. Boyun eğen birkaç yorgun yaşlı ağaçtan geriye havuzun kıyısına devrilen tek tük gövdeler kalmıştı. Mekânın güzelliği karşısında duygulanan Manuel bir süre duraksadı ve sonra vasiyi bulmak için etrafına baktı. "Burası... inanılmaz!"

Ona yetişmeye çalışırken nefes nefese kalan Griñán yosun kaplı taş bir banka tiksintiyle baktı ama sonunda oturmaya karar verdi. "İngiliz tarzı Atlantik bahçesi. Bu güzelliğe ulaşması için tarih boyunca en az bir düzine peyzajcı kendi döneminde katkıda bulundu." Griñán elini yüzüne doğru sallayarak kendini serinletmeye çalıştı. "Karımın kendi kalbi için endişelendiğini düşünüyorum da. Benimki için endişelense daha iyi olur."

Manuel adamla ilgilenmedi. Bahçenin sakin gücüne dalıp etrafına baktı. Büyülenmişti. Böyle bir yer birinin evinin bir

parçası olarak nasıl var olabilirdi? Bu mucize nasıl birinin özel bahçesi olabilirdi? Kendisini Álvaro'nun çocukluğunu burada geçirdiği için ne kadar şanslı olduğunu düşünürken bulunca şaşırdı. Eşinin çocukluğuna dair hayallere dalmak aklına hiç istemediği kendi çocukluk anılarını getirdi.

Babaları trajik bir trafik kazasında öldükten sonra onların bakımını üstlenen yaşlı teyzelerinin sessiz evi. Onları görmeye bile dayanamayan yaşlı bir kadının zaafları. Yıllar boyunca duvarlara işleyen ve silinse bile asla geçmeyen taze fasulye kokusu. O ve kız kardeşinin konuşabildikleri tek yer olan üst kattaki balkonda ettikleri fısıltılı sohbetler ve karşı evlerin cephelerine vuran cansız bir kırmızı ışıktan ibaret olan Madrid'in yaz günbatımları. Onlara bayılırlardı.

Havuzun yakın kıyısında ayrıcalıklı bir yeri olan asırlık bir incir ağacı vardı. Çift renkli yaprakları parlıyor ve tuhaf bir şekilde dalga dalga dökülüyordu, çekip gitme özgürlüğüne sahip geçici insanlar tarafından değil, kendi arzuları tarafından yönetiliyormuş gibi damarlı, canlı kökleri ona ihtişamlı bir etki alanı kazandırıyordu.

Ağacın görkemine kapılan Manuel öne doğru çıkıp gövdesine dokundu, kabuğu canlı bir hayvan gibi hoş ve sıcaktı. Tekrar Griñán'a doğru döndü ama onu göremedi. Günlerdir ilk kez gülümsüyordu. Patikaya baktı ve eski bir su değirmeni gördü. Güçlükle de olsa koşma isteğine karşı koyarak o yöne doğru ilerledi. Zamanın yıprattığı ve bir çocuğun çizimi kadar pürüzsüz ve yuvarlak hâle getirdiği kumtaşından iki aslanın koruduğu bir merdivenden indi ve değirmen çarkının tepesinden sıçrayan su ilgisini çektiği için eski çinilerle kaplı yapının etrafını dolaştı. Basamaklar, her biri bir öncekinden daha gür ve sık yeşillik öbekleri hâlinde birbirine bağlı eğrelti otlarıyla kaplıydı. Yoldaki her dönemeç, onu keşfedilmemiş kuytulardaki çeşmelerle manzaraların vaatleriyle labirentlerine çağıran yeni patikalara açılıyordu.

Manuel gülümsedi, aklı başından gitti, attığı her adımda bahçenin özenli dağınıklığına, güzel kaosunun dinginliğine,

yapraklarla kaplı alanın orman gibi evcilleştirilmesine hayran kaldı. Burada mutlu bir çocukluk hayal etti. Birdenbire yaşadığı zorlukların sadece o anlık bir tecrübe olmadığını; ona ait olduklarını anladı. Taş bir meleğin amforadan döktüğü suyun içinden elini geçirdi. Akan suyun müziğinde, ona kırık bir kolyenin incileri kadar parlak, buz gibi su damlaları sıçratan kız kardeşinin kahkahasını duydu. Bu ortamda mümkün olabilecek oyunları, yarışları, bağırışları, saklanma yerlerini ve tuzakları hayal etti. Patikayı takip etti, her dönemeçte etrafına baktı, biraz daha erken gelmiş olsaydı kakülleri terden alnına yapışan kız kardeşinin kıkırdamalarını bastırmaya çalışarak eğrelti otlarının arasına sıvıştığını görebileceğinden emindi. Gözlerini kapatıp bu görüntüyü korumaya ve kahkahasının sesini hafızasına kazımaya çalıştı, çünkü onu kız kardeşi yanında duruyormuş kadar iyi duymuştu. Gülümseyerek ilerlemeye devam etti; bahçenin büyüsünden süzülen gençliğe özgü neşeyi ve anıları hoş karşıladı. Keşke bu hayalî çocukluğa sahip olabilseydi. Bu güçlü arzu kasvetli değildi. Ona karamsarlık ya da kin eşlik etmiyordu, aksine hiç olmayan ve artık asla olamayacak bir şeyin melankolini ve özlemini duyuyordu. Çok güzeldi...

Adımları onu tekrar nilüfer havuzuna geri götürdü. Oturup Griñán'ın ona yetişmesini beklerken, kız kardeşinin ölümünden beri onu düşününce ilk kez acı çekmediğini fark etti. Tamamen hayalî olsa da, nihayet mutlu bir çocukluk görmüştü; inanmak, inançlı olmak böyle olmalıydı. Bütün kalbiyle kız kardeşi için, her ikisi için bir cennet olduğuna inandı. O cennet bu bahçeydi, bir gün tasasızca gülüp oynamak için yeniden buluşacakları yemyeşil ve sıcak bir cennet bahçesi.

Manuel Griñán'ı patikada görmeden önce sesini duydu.

Vasi nefes nefeseydi. Ceketini çıkarmış, onu düzgünce katlayıp koyduğu kolunda taşıyordu. "İyi misin? Kaybolduğunu sandım."

"Yalnız kalmak istedim. İyiyim." Manuel böyle söylerken bunun doğru olduğunu fark etti.

Griñán anlayışla başını sallayıp bir şey mırıldandı.

Manuel kenara kayıp bankta vasiye yer açtı. Düşünceli ve sabırlı bir anda, adamın soluklanmasına izin verdikten sonra tekrar ayağa kalktı.

"Solda," diye işaret etti vasi, Manuel'in tekrar ortadan kaybolmasına engel olmak için. "Sera o tarafta."

Yapının etrafına farklı boylarda düzinelerce sağlam ve küçük ağaçlar dikilmişti. Dallardan sallanan ya da ağaçların gövdesine iliştirilen kartlarda her filizin türü, yaşı ve cinsi yazıyordu. Bazıları yeni tomurcuklanmıştı ya da çiçekleniyordu, gür, koyu renkli tomurcuklar ve meşe palamuduna benzer küçük yeşil biçimlerden kusursuz bir şekilde tamamen açılmış ve dökülmeye hazır solgun renkli gardenyalara kadar çok çeşitli bir sergiydi. Bahçeler yoğun bir İngiliz esintisi taşıdığı için oval kemerli ahşaptan beşgen şeklinde inşa edilmiş bir sera görmeyi bekliyordu. Yamaca kısmen gömülü olan bu yapı, kendine özgü çizgileri, koyu rengi içinde ışıltılı hatları olan gri Galiçya taşından inşa edilmişti. Pencereler beyaz ahşap çerçevelere yerleştirilmişti ve çatı çift camlıydı. Pencereler bir insan boyu hizasında çamur ve toprağa bulanmış gibi durduğu için içerisi görünmüyordu.

"Yaşlı marki, Catarina ve Santiago malikâneye taşındıklarında bunu gelini için bir düğün hediyesi olarak inşa ettirdi. Catarina'nın anne babasının arazisindeki serayı özlediğini söylediğini duyunca bunu düşündü. Bu daha modern ve on kat daha büyük. Tavanda asılı sulama boruları, basınçlı havayla ısıtma ve stereo ses sitemi var. Yaşlı adamın tarzı buydu, her şeyi büyük ölçekte yapardı."

Manuel karşılık vermedi. Aşırılıktan etkilenmemişti. Güçlü konumlu, zengin insanlar genellikle parayı boşa harcamaya ve aşırıya kaçmaya eğilimli olurlardı; bu tür davranışlardan tiksinirdi. Yine de bahçelerin güzelliğe olan düşkünlüğün ispatı olduğunu inkâr edemezdi. Bu ortamın

bilinçli bir şekilde biçimlendirilmesi ve bakımı sıradışı bir sabrın kanıtıydı. Bitkilerin gelişmesine, özenle yabanî kalmalarına imkân tanımış bu yakından izlenen anarşi onu yaptıran adamın ruhuna ışık tutuyordu.

Griñán kapıyı itip açtı. Kilitli değildi. Tepelerinde küçük bir çan şıngırdadı ve içeride kaliteli bir ses siteminden gelen müziğin sesini duydular. "Vicente iş başında olmalı."

Müzikle birlikte ağır ve tatlı bir koku onları karşıladı, yoğunluğu baş döndürücüydü, içerideki yapay ısıyla açmaya zorlanan yüzlerce çiçeğin karışmış kokusuydu. Girişten itibaren dizili beş uzun çalışma masasında yüzlerce saksı vardı. Birçok farklı çiçek türü vardı; Manuel bazılarını tanıyordu ama isimlerini hatırlayamadı. En çok gardenya vardı, sapları beze sarılı küçük filizlerden bahçedekiler kadar uzun olanlara kadar gelişiminin her evresi görülebiliyordu.

Oldukça uzun boylu genç bir adam saksı toprağına benzer bir paket taşıyarak orta geçitte ilerledi. Onları görünce paketi bırakıp eldivenlerini çıkardı ve ikisinin de elini kuvvetlice sıktı. "Merhaba! Catarina'yı arıyor olmalısınız. Ne yazık ki bugün burada değil. Size yardımcı olabileceğim bir konu varsa..."

"Biz sadece Manuel'in araziyi görmesi için dolaşıyoruz."

Vicente biraz irkildi ama şaşkınlığını hemen gizledi. "Nilüfer havuzunu gördünüz mü? Büyülü bir yer."

"Bütün bahçe öyle," dedi Manuel.

"Evet," diye karşılık verdi adam belli belirsiz, gözleri seranın derinliklerine daldı. "Catarina'nın burada olmaması çok kötü. Size etrafı göstermek eminim çok hoşuna giderdi. Son iki sene içinde melezleme konusunda olağanüstü yol katettik." Adam dönüp içeri doğru yürürken onu takip etmelerini işaret etti. "Catarina'nın sıradışı bir becerisi var, özellikle de gardenyalar konusunda. Resmî bir öğrenim görmemiş ama bitkinin neye ihtiyacı olduğunu bilmek gibi nadir bir yeteneği var. Son bir senedir önde gelen yayınlar tarafından usta yetiştirici olarak tanınıyor. Profesyonel bir

dergi olan *Life Gardens** ondan dünyanın en iyi gardenya yetiştiricisi olarak söz etti." Onlara, çiçekleri uzatılmış eller kadar büyük ve boyu altmış santimetreyi geçmeyen bir çalı gösterdi. "Etkileyici sonuçlar elde ettik. Sadece çiçeğin boyutları ve ömrü değil, kokusu açısından da. Ürünlerinde bizim çiçeklerimizi kullanmak isteyen Paris'ten iki parfüm üreticisiyle görüşüyoruz."

Manuel sahte bir ilgiyle dinledi, adamın ifadesi ve jestleri, Catarina'dan bahsederken değişen beden dili daha çok ilgisini çekti. Bahçıvanı takip ederken adamın yürüyüşünün değiştiğini fark etti, uzun boylu bir adama özgü beceriksiz yürüyüşü kısalmıştı ve çalışma masaları arasında süzülüyor gibiydi. Adam uzanıp bitkilerin sert ve parlak yapraklarına dokundu; Catarina'nın yeteneğinden bahsederken gardenyaları neredeyse okşuyordu. Manuel yaprakların birindeki tozlaşmış kireç lekesini başparmağıyla nazikçe silmesini izledi. Adamın sesi hayranlık doluydu.

Manuel bahçıvanın yetiştiricilik zanaatına ya da hastalığa dayanıklı melez bitkilere düşkünlüğünden etkilenmedi ama o tuhaf çiçeklerin gerçek dışı, güçlü eril güzelliğinin baş döndürücü olduğunu inkâr edemezdi. Dokunulmak istiyor gibi görünüyorlardı. O yumuşak renkli, solgun taçyaprakları insan varoluşunun kırılganlığını hatırlatıyordu.

Álvaro'nun tabutunun üzerine atmak üzereyken vazgeçip bütün gün cebinde taşıdığı çiçeğin yumuşak dokusunu hatırladı. Bir gardenya taçyaprağının süt gibi yüzeyinin sıcak dokusunda bağımlılık yapan bir şey vardı. Tenle teması, insana kendi geçici hassasiyetini fark ettiren bir dokunuşa dönüşüyordu. Hiç düşünmeden, karşısında durduğu çiçeğin açık taçyapraklarına dokunmak için ellerini uzattı. Parmakları yumuşak yüzeylerine dokundu. Manuel eğilerek selam verir gibi öne eğilip kokusunu içine çekti. Bir tür büyü gibi, onu Álvaro'nun cenaze töreninden sonra bir an için mezarının başında kendi kalbinin gömüldüğü tabuta bakarak ona veda ederken bu tür bir çiçeği ilk kez tuttuğu

* (İng.) Yaşam Bahçeleri. (ç.n.)

âna götürdü. Görüntü kayboldu. Gözlerini açtı ve seranın belli belirsiz şekillerden oluşan bir bulanıklığa dönüştüğünü gördü. Sanki karşı konamaz bir merkezkaç kuvveti tarafından çekilmiş gibi iki adım geriye doğru sendeleyip yere yığıldı. Bilincini kaybetmedi. İki adamın ona doğru koştuğunu gördü ve alnında soğuk bir el hissetti. Gözlerini kırpıştırdı.

"Sıcak ve nem yüzünden," dedi Vicente. "Böyle tepki veren ilk kişi siz değilsiniz. Dışarısıyla arada en az on santigrat derece fark var. Hipertansiyonunuz varsa nemden nefes almanız zorlaşabilir, tabii bir de çiçeklerin kokusu var."

Bitkin düşen ve mahcup olan Manuel kumlu zeminden kalkmasına yardım etmelerine izin verdi. Çoktan perişan olan giysilerini silkti. Acınacak hâlde, darmadağın ve bakımsız göründüğünü biliyordu.

"Bugün ne yedin?" diye sordu Griñán sertçe.

"Sadece bir fincan kahve içtim."

"Bir fincan kahve," diye tekrarladı vasi, bu yanıtın yetersizliğine üzülür gibi başını salladı. "Mutfağa gidelim ve Herminia sana yiyecek bir şeyler hazırlasın." Griñán Manuel'in kolunu sıkıca tutup onu çıkışa doğru yönlendirdi.

Malikânenin cephesi iki simetrik kemerin etrafında yapılandırılmıştı. Biri ana girişti, diğerinin bir zamanlar at arabalarının iç avluya girmesine izin vermek için kullanıldığını tahmin etti, çünkü tuğlalarla kapatılmıştı. Onun yanında siyah şişman bir kedi üst kısmı açık Hollanda tarzı bir kapının etrafında dolaşıyordu. Kapıdan gelen yemek kokuları Griñán'ın onu bir şeyler yemeye teşvik etmekte haklı olabileceğine ikna etti.

Biri yaşlı, diğeri genç iki kadın modern bir mutfağın ocakları başında meşguldü. Mantığa aykırı bir biçimde tam ortada bir odun sobası yer alıyordu.

"Günaydın," diye seslendi Griñán kapının girişinden. Kadınlar merakla arkalarını döndüler. "Herminia, bu adam için yiyecek bir şeyler hazırlar mısın? Bayılacak gibi hissediyor."

Kadın ellerini önlüğüne silerek kapıya doğru yaklaştı. Kapının alt kısmını açtı ve gülümseyerek Manuel'i süzdü. Manuel kadını cenaze töreninden hatırlıyordu, çünkü onu bir grup kadınla birlikte ağlarken görmüştü. Bir süre sonra kadın öne doğru eğilip elini tuttu ve vasiye aldırmadan onu sıcak odaya çekti. Kadın bir Manuel'e bir genç yardımcısına bakarak onu mutfaktaki büyük ahşap masaya götürdü.

"Ah, canım, son zamanlarda seni ne kadar düşündüğümü bilemezsin! Yaşadığın onca şeyi. Sarita, masayı temizle ve Manuel'e bir kadeh şarap getir. Sen buraya otur canım, ceketini bana ver." Ceketini alıp sandalyenin arkasına astı. "Herminia'nın seninle ilgilenmesine izin ver. Sarita, ona büyük çörekten bir dilim kes."

Bu şefkat gösterisi karşısında başı dönen Manuel her şeyi kadınlara bıraktı. Omzunun üzerinden bakınca, Griñán'ın sırıttığını gördü ve "Herminia, Manuel'e o kadar ilgi gösterip beni hiç umursamadığınız için kıskanmaya başlıyorum," dediğini duydu.

"Ona aldırma." Kadın Griñán'ı bilerek görmezden geldi. "Her zaman o şişman kedi gibi arsız bir yağcıdır. Dikkat etmediğimde tıpkı kedi gibi mutfağa girer ve bulduğu her şeyi silip süpürür. Sarita, Bay Griñán'a da çörekten bir dilim getir."

Sarita masaya tepsi kadar büyük bir çörek koydu ve Herminia'nın dikkatli bakışları altında onu kesmeye başladı.

"Ondan daha büyük, kadın!" diye haykırdı aşçı. Bıçağı genç kadından alıp çöreği kendisi kesti ve sağlam beyaz seramik tabaklara birer dilim koyup onları adamların önüne bıraktı.

Manuel çöreğin tadına baktı. Hoş kokulu ince etin altında kıyılmış soğanlar yatıyordu ve mısır ekmeği kabuğu ona belirgin bir aroma ve yoğunluk katıyordu. Anlaşılan, bunu elle yemek gerekiyordu.

"Hoşuna gitti mi? Hadi ye. Biraz daha al!" Kadın Manuel'in tabağına kalın bir dilim daha koydu. Griñán'a dönüp

sesini alçalttı ve tonunu değiştirdi. "Sarita'ın sana bir mesajı var. Sarita, Bay Griñán'a ne söyleyecektin?"

"Yaşlı markiz sizi görmek istiyor," dedi kız ürkekçe. "Gelir gelmez size haber vermemi istedi."

Vasi sandalyesinde dikleşti ve içi soğan ve etle doldurulmuş dumanı tüten sarı kabuğa son kez pişmanlıkla baktı.

"Önce iş, sonra eğlence," dedi yerinden kalkarken. "Onu benim için sakla Herminia. Kedinin yemesine izin verme." Griñán iç taraftaki merdivene açılan kapıdan çıktı.

Küçük Samuel koşarak içeri girdi ve onu annesi izledi. Oğlan kollarını Herminia'nın bacaklarına doladı.

"Bu da kim?" dedi aşçı heyecanla. "Bakın, şatonun kralı gelmiş!" Kadın oğlanı kaldırmaya çalıştı.

Çocuk Manuel'i fark edince birden utandı. Koşup annelere özgü bir gururla gülümseyen Elisa'nın arkasına saklandı.

"Anne!" diye sızlandı çocuk.

"Ne oldu?" diye ona takıldı kadın. "Onun kim olduğunu bilmiyor musun?"

"Hı-hı...o Manuel Amca," dedi oğlan.

"Merhaba demeyecek misin?" diye onu teşvik etti kadın.

Oğlan gülümsedi. "Merhaba amca."

"Merhaba Samuel," diye karşılık verdi Manuel. Oğlanın tatlı masumiyeti ve bu tek kelimenin ağırlığından etkilendi.

Oğlan kapıya doğru koştu.

"Bugün yerinde durmuyor. Onu biraz yormaya çalışacağım," diye veda eder gibi seslendi Elisa oğlunun peşinden koşarken.

Herminia arkalarından baktıktan sonra Manuel'e döndü. "Elisa iyi bir kız ve gayretli bir anne. Fran'ın nişanlısıydı, Álvaro'nun küçük kardeşi Fran. O öldüğünde, Elisa hamileydi."

Manuel Griñán'dan duyduğunu hatırladı, aşırı dozdan ölüm.

"Oğlunu görecek kadar yaşamadı," diye devam etti Herminia. "Elisa o zamandan beri bizimle ve Samuel'e gelince, söylememe gerek yok..." Kadın gülümsedi. "Kendi

gözlerinle gördün. O küçük bir günışığı. Bu eve biraz neşe getirdi." İfadesine üzüntü yerleşti. "Tanrı biliyor ki, buna ihtiyacımız vardı."

Arkasında duran Sarita içini çekip elini Herminia'nın omzuna koydu. Aşçı hemen elini genç kadının elinin üzerine koydu, minnettarlığını ve şefkatini göstermek için başını ona doğru eğdi.

Griñán geri döndüğünde çok endişeli görünüyordu. Çöreğine dokunmadı ve sadece şarabından hızlı bir yudum aldı. Abartılı hareketlerle cep telefonunu kontrol etti. "Şu işe bak! Üzgünüm Manuel, ofiste beklenmedik bir iş çıktı. Lugo'ya dönmeliyim."

Sesindeki sahte ton o kadar belirgindi ki, iki kadın da ona bakmadılar. Adamın küçük saçmalığına karışmamak için buldukları ilk şeyle meşgul olmaya başladılar.

"Benim de yapmam gereken şeyler var," diye yalan söyledi Manuel. "Sorun değil."

Manuel kalkıp ceketini aldı. Veda etmesini beklemeden Herminia onu kucakladı. En sonunda, Manuel eğilip kollarını ona dolamak zorunda kaldı, aşırı sevgi gösterisinden rahatsız oldu ve kadının onu bırakmamasından korkup ona sarılır gibi yaptı.

"Yine gel ve bizi ziyaret et," diye fısıldadı kadın Manuel'in kulağına.

Manuel ceketini giyip onu dışarıda bekleyen vasiye yetişti.

"Amca!" Arkasında küçük oğlanın tiz sesini duydu.

Manuel arkasına döndü ve Samuel'in her an yüzüstü yere serilecekmiş gibi küçük çocuklara özgü bir hâlde beceriksizce ona doğru koştuğunu gördü. Sabahın serinliğinde yanakları kızarmıştı ve çocuğu kucağına almak için eğilirken ısrarcı bir hâlde kollarını öne uzatması onu gülümsetti. Oğlanı havaya kaldırdı, hevesli ilgisi karşısında çok duygulandı. Göğsünde çocuğun kocaman bir balık gibi kontrol edilemez ve sağlam bedenini hissetti, küçük kollarını yeni filizlenmiş bir sarmaşık gibi Manuel'in boynuna doladı. Oğlan soğuk dudaklarıyla yanağına şapırdatarak bir öpücük kondurdu.

Manuel ona sarıldı, şaşırdı ve ne yapacağını bilmeden Elisa'nın onlara yetişmesini bekledi.

"Ona ayak uydurabileceğimi sanıyordum!" diyerek Elisa, neşeyle kendisini mazur gösterirken soluklanmaya çalıştı. Ufaklık annesine doğru uzandı, yere atlayıp kendisini kadının üzerine attı; Elisa kollarını açıp onu karşıladı. "Bizi tekrar ziyarete gel. Bu ikimizin de çok hoşuna gider."

Manuel başını salladı ve sonra vasinin yanına gitti, adam arabayı park ettikleri yere kadar sessizce ona eşlik etti. Manuel arabanın yanına varınca arkasını döndü, anne ve oğlunun ona baktıklarını gördü. Arabaya binmeden önce el salladı ve onlar da el sallayarak karşılık verdiler.

Polisler onu gördüğüne şaşırmadı. Álvaro Muñiz de Dávila adını söyler söylemez, bir polis onu başkomiserin odasına götürdü. Manuel romanlarından birinin kopyasını masada görünce şaşkınlığını belli etmemeye çalıştı. Başkomiser bir kez daha taziyelerini sundu, bir karton kutu çıkarıp açtı ve içindekilerin dökümünü okudu. "İçinde seksen avro olan bir cüzdan, iki anahtarlık, kimlik belgeleri, iki cep telefonu, hastaneye" –adam boğazını temizledi– "kabul edilmesinin ardından çıkarılan giysileri, kemeri ve ayakkabılarının olduğu bir çanta."

"İki cep telefonu mu?"

"Bu doğru değil mi?"

"Sanırım," dedi Manuel Nogueira'nın alaycı görüşlerini kabullenir gibi. Neden olmasın? İki ayrı anahtarlık, iki cep telefonu, iki hayat. Neden şaşırsın ki?

"Üzgünüm, alyansını bulamadık."

Manuel ne diyeceğini bilemeden başını salladı. Ayağa kalktı. "Arabanın anahtarlarına da ihtiyacım olacak."

"Elbette. Lütfen bu alındı belgesini imzalayın. Bu kişisel eşyaları teslim ettiğimizde uyguladığımız rutinin bir parçası." Şef bir tükenmez kaleme basıp ona uzattı.

Manuel imzasını attı. Şef anahtarları ona uzattı ama son anda geri çekti. "Bay Ortigosa, karım için bunu imzalar mısınız?" O noktaya kadar gösterdiği özgüvene hiç yakışmayan bir belirsizlikle kitaba işaret etti.

Manuel şömize baktı. O ve Álvaro yayınevinin sunduğu iki seçenek arasından bunu seçmişlerdi. Her kapak tasarımı ve tercümenin şampanyayla kutlandığı mucizeler olan günlerde.

Şef özür dilemeye çalışırken Manuel'i o anılardan kopardı. "Böyle bir şey istemek için uygun bir an olmadığının

farkındayım ama belki...sakıncası yoksa...bunu istememeliydim."

"Elbette," dedi Manuel, anahtarları cebine atıp kitabı aldı. "Karınızın adı ne?"

Manuel karton kutuyu BMW'sinin bagajına yerleştirdi. Adlî tabibin giysileri kontrol etmesi için onu o gece Nogueira'ya teslim edecekti. İki cep telefonunu ceketinin cebine koydu. Álvaro'nun arabasını bulmak için otoparka gitti. Arka tarafta iki devriye arabasının arasındaydı ve uzaktan kazaya karıştığına dair bir iz yoktu. Arabaya binip gitmeyi planlamıyordu, çünkü bunu yapmak kendi arabasını bırakmak anlamına gelirdi. Bu pürüzü akıl edememişti. Aracın yanına gitti ve içine bakmak için elleriyle gözlerini ışıktan korudu. Koltukta ve direksiyondaki birkaç koyu leke dışında içerisi temiz ve düzenli görünüyordu. Uzaktan kumandaya basıp arabanın kilidini açtı.

Álvaro oradaydı. Manuel omuz omuza duruyorlarmış gibi onun varlığını, teninin kokusunu, hayatının ve özünün izlerini hissetti. Hayaleti, tam ortaya çıkmak üzereymiş ya da henüz kaybolmuş gibi gerçekti.

Manuel şaşkınlıkla sendeledi, karakteristik koku başını döndürdü. Kalp atışları hızlandı, gözleri doldu ve dizleri güçsüzleşti. Geri çekilip yan taraftaki devriye arabasına tutundu ve onun uzunluğu boyunca kaydı. Kristal şişesindeki güçlü bir parfüm aniden patlamış gibi varlığın arabanın içinde kapana kısılan kokuyla bağlantısının etkisi karşısında korkuyla nefesini tuttu. Gözlerini kapattı ve koku Álvaro'nun bir anlık varlığını ondan çalarak hızla hafifleyip dünyanın geri kalanının adi kokuları arasında kaybolurken her atomunu korumaya çalıştı.

Yıkıldı, başını salladı ve ona böyle bir oyun oynayan azaba içinden lanet etti. Son bir kez kocasına tutunmaya çalışan Manuel öne doğru hamle yapıp arabanın kapısını kapattı ve içeride kalan kokunun sonsuza kadar kaybolmasını engellemek için kendisini ondan mahrum bıraktı.

Álvaro'nun yokluğunun onu derinden sarsmasıyla yere yığıldı ve öfkeden gözleri doldu. Genç bir devriye polisinin onu izlediğini fark etti, endişeliydi ve ona yaklaşmaya çekiniyordu.

"İyi misiniz efendim?" diye sordu polis memuru resmî olmaya özen göstererek.

Manuel ona bakarken neredeyse kahkaha atacaktı. Ünlü yazar sırtını bir polis arabasına vermiş yerde oturuyor, çaresizce gözyaşı döküyordu ve bu genç adam ona iyi olup olmadığını soruyordu.

Evet, hiç bu kadar iyi olmamıştım.

Cebinde olmadığını bildiği mendili ararken gizli hayata ait ikinci cep telefonunun uğursuz şeklini yokladı. Ona dokunmak bile Álvaro'yu kovup yerine bir zamanlar tanıdığını sandığı bir yabancının anısını koymak için yeterliydi. Bu utanç verici gerçek, hüngür hüngür ağlamasını bir büyü kadar etkili bir şekilde kesti. Manuel arabanın kapısına baktı ve uzaktan kumandaya basıp onu kilitledikten sonra yerden destek alarak ayağa kalktı. Üzerine bulaşan tozu sildi. "Evet. Endişelenmeyin, iyiyim. Sadece biraz başım döndü."

Genç adam hiçbir şey söylemedi. Dudaklarını birbirlerine bastırıp başını salladı.

Manuel kendi arabasının direksiyonunun başında hareketsizce oturdu, araba süremeyecek kadar bitkin ve herhangi bir karar alamayacak kadar şaşkındı. Elinde daha önce hiç görmediği, son model bir iPhone tutuyordu. Endişeyle onu inceledi. İnsanlığın çözmeden yaşayamayacağı bir sırrı barındıran iğrenç bir böcek kadar parlak ve siyahtı. Telefonu çalıştırdı ve ekranda bataryanın tükenmek üzere olduğu uyarısı belirdi. Onu arabasının telefon şarjına taktı ve kendi telefonuyla Mei'yi aradı.

"Manuel?"

"Mei, Álvaro'nun şahsî telefonundan farklı bir iş telefonu varmış."

Mei hemen karşılık vermeyince bu onu öfkelendirdi. "Tanrı aşkına, Mei, senden bunu doğrulamanı beklemiyorum. Telefon elimde. Álvaro öldü. Artık onu koruman için bir sebep yok."

"Özür dilerim Manuel, düşündüğüm şey bu değildi. Ben sadece bu fikre alışamadım...Evet, ikinci bir telefonu vardı."

"Bundan haberim olmadığına göre, faturasının ofise geldiğini sanıyorum."

"Evet, faturalar buraya geldi. Şirket tarafından ödendi."

"Pekâlâ, bu hattın ayrıntılı faturalarına ihtiyacım var."

"Telefon sendeyse, uygulamayı kullanarak onları görebilirsin. Sana göndermemi istiyorsan, bunu yapabilirim. Bana adresini ver."

"Bir otelde kalıyorum. Telefonu kapatır kapatmaz adresi sana mesajla göndereceğim. Álvaro'nun toplantı ve seyahat bilgilerinin bulunduğu randevu defterine ihtiyacım var."

"Onlar iPhone'undaki takvimde. Sana basılı bir kopyasını gönderirim."

Manuel Álvaro'nun iş telefonunu açıp takvimi bulana kadar ikonlar arasında dolaştı. Karmakarışık notlar, renklerle kodlanmış son teslim tarihleri, görevler ve toplantılar. Notların ve tarihlerin kafa karıştırıcı dağınıklığı hiçbir ipucu sunmuyordu.

"Yardımına ihtiyacım var Mei. Bütün bunların içinde belirli bir bilgiye nasıl ulaşabilirim?"

" Ne aradığına bağlı."

"Galiçya gezileri. Álvaro'nun vasisi buraya sık sık geldiğini söyledi. Onlar bu takvimde olmalı."

"İki ayda bir," diye yanıtladı kadın, sert bir tepki görmeyi beklediği aşikârdı.

Manuel Mei'yi severdi ve Mei'nin de onu sevdiğini biliyordu. Üstelik kadın Álvaro'ya tapardı. İlk öfkesi ve şaşkınlığı dindiği için Manuel onun yerinde olan birinin Álvaro'nun istediği her şeyi yapabileceğinin farkına vardı. Kadının zorlandığından emindi ama eninde sonunda onu affedeceğini itiraf etmek için hâlâ çok kırgındı. Sesinin

ifadesiz çıkmasına özen gösterdi. "Bu takvimde onunla ilgili hiçbir şey göremiyorum."

"*Kahramanın İşleri*'yle toplantılar diye listelendi."

Kahramanın İşleri ajansın büyük müşterilerinden biriydi. Manuel tam olarak ne yaptıklarını hatırlayamadı. Kimyayla ilgili olduğuna dair belli belirsiz bir fikri vardı ama isim o kadar tuhaftı ki aklında kalmıştı. Álvaro'nun takvimi, son birkaç senedir *Kahramanın İşleri*'yle yaptığı toplantılara iki ayda bir, iki ya da üç gün zaman ayrıldığını doğruluyordu.

"Seyahat etmek için bu tarihlerden mi faydalandı?"

"Manuel, *Kahramanın İşleri* Álvaro'ya aitti. Asıl faaliyeti şarap üretmek, pazarlamak ve ihraç etmekti."

"Başka bir deyişle..."

"Álvaro onun sahibiydi."

Manuel'in yüzü utançtan kıpkırmızı oldu. Dökmek istediği gözyaşları buharlaşarak kayboldu.

Duş bölmesi o kadar dardı ki zar zor hareket edebiliyordu. Kare desenli, kalın plastik duş perdesinin altı, kirli bir etek ucu gibi küflenmişti. Manuel tiksintisini yenip onu ıslatarak duvara itti, rahatsız edici hareketsizliğine karşı koyup onu vücudundan uzaklaştırarak duvara yapıştırmaya kararlıydı. Duş başlığından şiddetle fışkıran su tamamen ıslanması için onu hareket etmeye zorladı. Su o kadar şiddetliydi ki başını dövüyordu, musluğu sonuna kadar açıp gözlerini kapattı ve yorgun vücudunu sıcak suya teslim etti. Görünmez bir yumruk gibi omuzlarına vuruyordu ama bu his tuhaf bir biçimde rahatlatıcıydı. Omuzları, elleri ve bacakları acıyla zonkluyordu ve gözlerinin arkasında ve belindeki yanma hissi geçmiyordu.

Manuel midesinin bulandığını hissetti, devam etmesini sağlayan tek şeyin saf öfke olduğunu biliyordu. İçinde yavaşça fokurdadığını, ruhunu besleyen tek şey olan saf zehir damlalarına dönüştüren ince bir cam balon aracılığıyla kendisini damıttığını hissetti.

Öfke gerekliydi. Kaçmasına, arabasına atlayıp bu yeri, yalanları, üzüntüyü; ondan ve temsil ettiği her şeyden tiksinen emekli bir polis memuruyla yaptığı aptalca anlaşmayı geride bırakma isteğine karşı koymak için buna ihtiyacı vardı.

Odanın geri kalanı yeterliydi. Havlular ve çarşaflar temizdi, eşyalar basit ve eski modaydı, ahşap döşemeler yer yer gıcırdıyordu. Duvarların birindeki bitişik odaya açılan kilitli kapı, berbat bulduğu demir çerçeveli tek kişilik dar yatağı açıklıyordu. Aşırı yumuşak döşek o kadar inceydi ki, altındaki yatak çerçevesinin tahtalarının dış hatları belli oluyordu. Yaşlı teyzesinin evindeki uykusuzluğun ve çaresizliğin yeri olan çocukluk yatağına çok benziyordu.

Yatağın üstü polis merkezine gitmeden önce satın aldığı giysilerin olduğu poşetlerle kaplıydı. İki kruvaze ceket; üç pantolon; her biri için ikişer gömlek, çorap ve iç çamaşırı. O gün ne giyeceğini seçti ve geri kalanını dolaba kaldırdı. Alışveriş merkezinden aldığı kitabı komodine bıraktı. Normalde bağımsız kitapçıların büyük bir destekçisiydi ama o gün bir tezgâhtarın onu tanıması riskine girmek istemedi, havadan sudan konuşmaya istekli değildi. *Yıldızlarla Dans*'ta yer alan birini tanıma ihtimali daha yüksek olan bir gencin dostça gülümsemesini tercih etti. Seçenekler onu hayal kırıklığına uğrattı ve bir roman ya da deneme okumak için dikkatinin fazla dağınık olduğunu düşünerek raflara göz gezdirdi. Bir anlık sinirle, orada görmeyi ummadığı bir kitap seçti. Onu çoktan okumuştu ama yazı sürecinin derinliklerine gömüldüğünde sık sık olduğu gibi, tanıdık bir şeyi yeniden ziyaret etmek iyi bir fikir gibi göründü. Edgar Allan Poe'nun *Gammaz Yürek*, *Kara Kedi* ve *Kuzgun*'u içeren eserlerinin özel bir baskısıydı.

Manuel başka bir şey daha aldı. Onu en mantıklı yer olan masanın karanlık yüzeyine mekanik bir hareketle bıraktı. Giysilerini düzenleyip ne giyeceğine karar verirken ona bakmaktan kaçındı.

İki deste kâğıt ve bir paket tükenmez kalem. İlk makalelerinden birine bu başlığı vermişti, edebî yaratış süreci hakkında başka bir yazı yazmamıştı.

İlk romanı yayımlandıktan kısa bir süre sonra, satış rakamları yarım milyona ulaşırken, ünlü bir edebiyat dergisinin editörleri onu sürecini anlatmaya, simya laboratuvarını anımsamaya ve sihrini açığa vurmaya ikna ettiler. *İki deste kâğıt ve bir paket tükenmez kalem*, bir yazarın bir roman yazmak için ihtiyacı olan her şeyi bu şekilde özetlemişti. Buna inandığı, bunu tecrübe ettiği için böyle söylemişti. Yazının insan gereksiniminden kaynaklandığını ve ruhun yoksunluğundan kısa bir süreliğine de olsa, yazı yazarak dindirilebilecek bir tür içsel açlık ve üşümeden doğduğunu biliyordu. Bu yeni gelen, bu özenti, daktilolu gösteri maymunu kim oluyordu da onlara tavsiye veriyordu? Satılan kitap sayısı sıradan, popüler bir çöpün üreticisinden başka bir şey olmadığının inkâr edilemez bir kanıtı değil miydi?

Birçok kitap ve röportajın ardından, Manuel muhabirlerle olan tekniğini kusursuzlaştırmıştı. Onları duvarları kitaplıklarla sarılı, dökme cam masanın bulunduğu, ışığın vasistastan içeri süzüldüğü, beyaz orkidelerin ve sessizliğin olduğu bir odaya alıyordu. Mesleğini tiksinti verici bir yapaylıkla hale içine alıyor ve yaratıcılığın yardımcıları olarak en büyük kötülükleri methediyordu, alkol ve uyuşturucu, şiddet ve nefret uyandıran çeşitli davranışlar.

Doğrusu, yalnızlığın keyfine, talihsizlikten doğan ilhama, küçümsenenlerin gururuna ve başkalarının alayının teşvik ettiği motivasyona inanıyordu. Hepsi de güçlü motive ediciler ve yaratıcılık kaynaklarıydı. Aynı zamanda, sadece gizlenirlerse etkili olduklarına inanıyordu. Onlar, yazarın içindeki her şeyi sürükleyen o serin suların ya da kızgın lavların yeraltı nehirleriydi. Ona göre onları ortaya çıkarmak, iyi ışıklandırılmış bir ofis, bir bilgisayar ya da edebî eleştiri doktorası olan herkesin yazar olabileceğini iddia etmek kadar yakışıksızdı.

Manuel evin en güzel odasını işgal ettiğini ve bir sultan gibi şımartıldığını kabul etmeliydi. Güzel bir masası, harika ışığı ve çoğunlukla orkideleri vardı. Álvaro'nun sessiz varlığı, Manuel masasında çalışırken bir şeyler okuması, ona güven veren, kafasını kaldırıp etrafının farkına vardığında bazen dikkatini dağıtıp ilhamını kaçıran ideal kusursuzluğun ve mutluluğun sembolüydü.

Yazı kâğıdının boş beyazlığında kendisini kaybederken, aldırış etmeyi ne zaman bıraktığını merak etti. Yazıyı saf gizem, kelimelerle ifade edilemeyen üzüntü ve gizlice ölen sırların ortaya çıkardığını ne zaman unutmuştu? Yaratma büyüsünün özü onları hiç ortaya sermeden ima ediyor, ruhun çıplaklığının duyguların pornografisine dönüşmesine asla izin vermiyordu.

Sade odasındaki masaya giderken duşun sıcaklığının vücudunda hızla kaybolduğunu hissetti. Üzerine doladığı havlu soğumaya başlamıştı. Uzanıp parmak uçlarını yazı kâğıdının pürüzsüz paketinde gezdirdi. İki deste kâğıt ve bir paket tükenmez kalem, hepsi bu.

İç geçirip geri çekildi.

Bir havluyla buharlanan banyo aynasını sildi ve karşısında durup gömleğini ilikledi. Vakit neredeyse gelmişti. Yeni ceketlerinden birini giydi ve televizyonun sesini kıstı. Onu açık bırakmıştı; bu yeni alışkanlığıydı. Kapıya gitmeden önce ceplerinden cüzdanını ve cep telefonlarını çıkarmak için kirli ceketini aldı.

Cebinde başka bir şey buldu. Dokunur dokunmaz onu tanıdı ama emin olmak için incelemeliydi. Cebinde kaldığı için biraz yıpranmıştı ama yine de pürüzsüz, sağlam ve zarif erkeksi bir kokusu vardı. Gardenya.

Manuel çiçeği birkaç dakika tuttu, önce ceketine, sonra gardenyaya baktı ve çiçeğin oraya nasıl geldiği merak etti. Şaşkınlıkla çekmeceyi açtı ve sabah bıraktığı çiçeğin hâlâ orada olduğunu gördü, kirliydi ama o olduğu aşikârdı. İki gardenyayı komodinin donuk yüzeyine yan yana koyup inceledi. En sonunda serada bayıldığında bir şey olmuş olduğuna

karar verdi. Gardenyalara hayranlıkla bakıyordu ve düştüğünde belki bir çiçek...ama bu çok saçmaydı. Seradaki çiçekler bunlardan iki kat daha büyüklerdi...yine de...

Tıpkı bir önceki gün gibi tuhaf deneyimlerle dolu bir gün olmuştu. Son günlerde her şey öylesine gerçekdışıydı ki, hayatını ele geçiren karışıklıktan kesitleri yeniden düzenlemek zordu. Belki de, ne yaptığının farkında olmadan bir çiçek kopartıp cebine atmıştı.

Manuel kapı aniden tıklatılınca irkildi. Otel sahibinin yalnız olmasından endişelenip arada sırada uğrayan karısını görmeyi umarak kapıyı açtı. Kadın ona yiyecek bir şeyler hazırlamayı teklif etmiş, temiz havlular getirmiş, hatta pek meraklı olmadığını söylemesine rağmen ona televizyonda başlamak üzere olan futbol maçını haber vermişti.

Yüzü yorgun ve neredeyse tanınmaz hâlde olan Mei Liu'yu kapısının önünde dururken buldu. Yarı özür dileyen yarı kaygılı bir ifadesi vardı.

"Mei, neden buraya geldin?"

Manuel'in sorusu azarlama yerine boyun eğişi ifade ediyordu, ses tonu şaşkın ama nazikti. Manuel kollarını açıp ona sarıldı. Mei gözyaşlarına boğuldu. Manuel ona sarılırken öfkesinin tamamen kaybolduğunu hissetti. Hiç şüphesiz gün içerisinde iki katına çıkmış olarak geri dönecekti ama Mei'nin vücudunun sıcaklığı beklenmedik biçimde onu teselli etti ve ona özlediğinin farkında olmadığı bir şey sağladı. Álvaro'nun veda edip evden ayrıldığı andan beri kimseye sarılmamıştı. Küçük Samuel hariç.

Mei'yi sakinleştirmek oldukça uzun sürdü. Arka arkaya ona verdiği mendiller en sonunda gözyaşlarını dindirdi. Mei ilk kez odaya doğru düzgün göz gezdirdi. Üzgün ve boğuk bir sesle, "Ama neden burada kalıyorsun Manuel?" diye sorduğuna göre ona boş ve mutsuz görünmüş olmalıydı.

"Burada olmak zorunda olduğum için buradayım. Peki ya sen? Neden buradasın?"

Mei onun kollarının arasından çıkıp pencereye gitti. Çantasını bırakıp ince paltosunu çıkardı. Önce dışarı baktı,

sonra tekrar odaya döndü. Manuel eski masanın üzerinde istiflenen boş kâğıtlara odaklandığını gördü. Birkaç dakika sessizce onlara baktı, sanki söylemek üzere olduğu kelimeleri onlardan seçiyor gibiydi.

"Bana gelmememi söylediğini biliyorum ve isteğine saygı duymaya çalıştım fakat... Manuel, senden af dilemiyorum ama anlamanı istiyorum. Aile işlerini üstlenir üstlenmez, Álvaro benden onları tamamen ayrı tutmamı istedi. Doğrusu, Álvaro yaklaşımını anlattığı andan itibaren seni bu şekilde üzebileceğini hiç düşünemedim. Bunun bir parçası olmayı asla istemezdim. Bana tamamen ticarî bir şeyle uğraşmak zorunda kalmış ve bunun hakkında konuşmak istemiyormuş gibi geldi."

"Pekâlâ, Mei, sanırım haklısın. Belki bir gün anlayabilirim. Bu senin suçun değildi. Bunu bana telefonda zaten söyledin. Neden geldin?"

Mei başını salladı ve ona hüzünlü bir ifadeyle hafifçe gülümsedi. "Çünkü sana söylemek istediğim bir şey var, Álvaro'nun diğer telefonunu sormak için aradığında hatırladığım bir şey."

Bu Manuel'in dikkatini çekti.

"O iPhone'u masasında tutardı. Çok sık çalmazdı ve çaldığında o açardı. Bir iki kez telefona ben yanıt verdim. Her defasında, kendimi aynı adamla konuşurken buldum, koyu bir Galiçya aksanıyla kusursuz Kastilya İspanyolcası konuşuyordu. Adam eğitimli ve kibardı; bunu birinin sesinden her zaman anlayabilirsin. O Bay Griñán'dı. Onunla tanışmış olmalısın."

Manuel vasiyi tarif etmesi üzerine başını salladı.

"Geçen cuma Álvaro ve ben onun ofisindeydik. O sabah Griñán'dan bir telefon geldi. Álvaro'nun hitabını duyduğum için arayanın o olduğunu biliyorum. Öğleden sonra başka bir telefon daha geldi. Hattın öteki ucundaki kişi o kadar yüksek sesle bağırıyordu ki onu odanın diğer ucundan duydum. Adamın ne söylediğini anlayamadım fakat

çok sinirli olduğu belliydi. Álvaro odadan çıkmamı istedi, ama onun ofisiyle benim ofisimi sadece cam bir bölmenin ayırdığını biliyorsun. Dışarı çıktığında endişeliydi; onu bunu anlayacak kadar tanıyordum. Bir kahve içme bahanesi uydurup ofisten ayrıldı.

"Sonra telefon tekrar çaldı. Álvaro'nun o aramalara yanıt vermeme izin verdiğini bilmeni istiyorum. Bana inan ki genellikle, 'Álvaro'ya aradığımı söyleyin,' ya da 'Álvaro'ya şirket için belgeleri yolladığımı söyleyin,' gibi mesajlardı ve 'Elbette, ona söylerim,' ya da 'Şu anda kendisi bir toplantıda,' diye karşılık verirdim. Demek istediğim, telefonlara genellikle Álvaro yanıt verse de, sıradışı bir şey yoktu." Fark edilir bir şekilde tedirgin olan Mei alt dudağını ısırdı. "O yüzden telefon çalınca tam olarak ne yapacağımı bilemedim. Ekranda beliren numara çok tuhaftı, sadece üç ya da dört haneliydi. Her neyse, vasinin ofisinin birçok uzantısı var ve bazen arayanın kimliğini gösteren bir numara kullanmazdı. O yüzden telefona yanıt verdim.

"Yıllardır duymamış olsam da ankesörlü telefona atılan bozuk paraların sesini duyar duymaz tanıdım. Hattın öteki ucundaki Griñán değildi. Başka bir adamdı. Sesi çok telaşlı geliyordu ve bana herhangi bir şey söyleme fırsatı vermedi. Telefonu açar açmaz, 'Onu görmezden gelemezsin, beni duyuyor musun? Kanıtı var. Adam onu öldürdüğünü biliyor ve bir şeyler yapmazsan bütün dünyaya söyleyecek.'"

Mei başka bir şey söylemedi. Bedeni ipleri kopan bir kukla gibi gevşedi. Az önce söyledikleri onu tamamen tüketmiş gibi ayakta durabilmek için pencerenin kenarına tutunmak zorunda kaldı.

Manuel şaşkına döndü. "'Adam onu öldürdüğünü biliyor mu?' Emin misin?"

Mei başını salladı ve bir süre gözlerini kapattı. Gözlerini tekrar açtığında, yüzü ıstırap içindeydi. "Hiçbir şey söylemedim. Sadece telefonu kapattım. Telefon hemen tekrar çaldı. Ankesörlü telefondan arayan adam hattın kesildiğini sanmış olmalı. Yanıt vermedim. Kahve içme bahanesiyle

oradan çıktım. Geri döndüğümde Álvaro çoktan dönmüştü. Başka telefon gelmedi ama daha sonra onu aynı telefonla konuşurken gördüm. Görüşmesi bitince dışarı çıktı ve bana *Kahramanın İşleri*'yle olan görüşmesini erkene almak zorunda kaldığını ve hemen yola çıkacağını söyledi. Katalonya otel grubunun toplantısı için 'resmî olarak' haftasonunu Barselona'da geçirecekti."

Ne diyeceğini bilemeyen Manuel sessiz kaldı. Bir aynaya adım atıp mantığın olmadığı bir tür endişe verici paralel evrene girdiği hissine kapıldı. *Adam onu öldürdüğünü biliyor.* Peki kim biliyordu? Öldürmek mi? Kimi öldürmek?

Manuel buz gibi ellerini alnına koydu ve içinde onu yiyip bitiren ateşin tekrar yandığını hissetti. Mei bakışlarını yere çevirmişti ama Manuel'in hareketi dikkatinden kaçmadı. Üzüntüden yıkılmasını bekleyen herkesi hayal kırıklığına uğrattığı gibi Mei'yi de hayal kırıklığına uğratmıştı. Manuel biliyordu ve bir sonraki sorusuna gösterdiği şaşkınlıkta onu tekrar gördü. "Mei, Álvaro'nun o kadar çok parası olduğunu biliyor muydun?"

Kadın ona baktı, iyice sersemlediği aşikârdı.

Manuel açıklık getirmesi gerektiğini anladı. "Kastettiğim şu...şirketin spor kulüpleri, ilaç üreticileriyle önemli anlaşmalar yaptığını biliyorum...Chevrolet ve Japonya'dan bir otomobil firmasıyla olan kontratlar da var. Neydi adı? Takensi mi?"

"Takeshi."

"Evet, o. Ama vasisi bana Álvaro'nun çok varlıklı olduğunu ve bunun onun parası olduğunu söyledi."

Mei omuz silkti. "Evet, sanırım çok zengin olduğunu söyleyebiliriz."

"İşlerin bizim için iyi gittiğini biliyorum ama hiçbir zaman bu kadar..."

"Manuel, ne de olsa başka şeylerle meşguldün. Seyahatlerin, kitapların vardı."

Başka şeyler. Mei'nin sözlerinde bir tür sitem mi vardı? Nasıl böylesine bir bilinmezlik içinde yaşayabilmişti? Her şeye sırtını nasıl dönebilmişti? Bu durumda onu tanıyan

herkes cehaletini karakterindeki temel kusura bağlamış olmalıydı. Seyahatleri ve kitapları bütün bunlardan habersiz olması için yeterli mazeretler miydi?

Manuel bu sorular üzerine düşünmeye çalıştı ama zihni Mei'nin az önce anlattığı aşırılık ve şiddet hikâyesine inanmasına engel olan savunmacı bir uyuşukluğa saplanmıştı.

"Manuel, artık gerçekten gitmeliyim."

Manuel kafasını kaldırdı ve Mei'nin paltosunu giydiğini ve çantasında bir şey aradığını gördü. Kadın siyah kapaklı orta boy bir ajanda uzattı. Manuel ona hızla göz gezdirdi ve Álvaro'nun el yazısını görmek zorunda kalmamak için onu sehpaya bıraktı.

"Ona çoktan baktım," dedi Mei, ajandaya işaret ederek. "Cep telefonundakiyle aynı. Bana güvenmek zorunda değilsin. İstersen kendin kontrol edebilirsin."

Mei'nin sesinde kırgınlık yoktu. Suçluluk duygusunu ağırbaşlılıkla kabullenmesi Manuel'in hem kalbini kırıyor hem de tarif edilemez bir şekilde sinirini bozuyordu. Mei gözlerini amaçsızca ellerinde çevirip durmaya başladığı çantasından ayırmadı. Manuel'in onu izlediğini fark edince yavaşça pencereye doğru döndü ve bir gözyaşını neredeyse göz kapağının arkasına itmek ister gibi parmağının ucuyla durdurdu. Manuel Mei'nin nerede kaldığını ya da Galiçya'ya nasıl geldiğini bile bilmediğini fark etti.

"Hangi otelde kalıyorsun?"

"Burada kalmıyorum. Madrid'e geri döneceğim."

Manuel cep telefonundan saati kontrol etti.

"Geç oldu. Şimdi yola çıksan bile sabah ikiye kadar oraya varamazsın."

"Telefonda konuştuktan sonra kendimi çok kötü hissettim. Bunları anlatmak için seni aramayı düşündüm ama bizzat gelmem gerektiğini anladım. Çünkü Álvaro'yu seviyordun ve ben de seni seviyorum Manuel. Sana ihanet ettiğimi düşünmene dayanamadım."

Manuel oldukça etkilenerek bakışlarına karşılık verdi ama yatağın kenarında oturduğu yerden kalkmadan Mei'nin

oyalanma bahanesiyle tekrar çantasını karıştırmasını izledi. Manuel kendi kendine kalkıp ona tekrar sarılmasını söyledi ama bunu yapmadı. Henüz onu tam olarak affetmemişti. "Ben ihanet ettiğini söylemedim. Bana bunları anlatmak için bunca yolu gelmene minnettarım."

Manuel bir gün onu affedecekse bile, o günün bugün olmadığını istemeye istemeye kabullenen Mei yavaşça çantasını kapattı ve askısını omzuna taktı. "Öyleyse, yola çıkmalıyım."

Manuel onun üzüntüsünü hissetti. "Neden bu gece kalmıyorsun? Yarın acele etmeden dönersin."

"Buraya geldiğimi kimseye söylemedim, kocama bile. Ani bir... dürtüydü. Telefonu kapatır kapatmaz seni görmeye gelmem gerektiğini anladım."

Mei kapıya doğru gitti. Manuel ancak o zaman yerinden kalkıp onu takip etti. Mei elini kapının tokmağına koyarken Manuel onu yakaladı.

"Mei, şu anda doğru düzgün düşünecek durumda değilim. Sana minnettar olmadığımı sanma. Tekrar konuşuruz elbette, belki bir süre sonra ama şu anda... yapamam."

Mei ayak parmaklarının ucunda yükseldi ve Manuel eğilip onu öptü. Ona sarıldı ve Mei gittikten sonra kapıyı arkasından kapattı.

TEBAS'IN GÜNEŞİ

Álvaro kanepede okuyordu, yalın ayaktı ve pantolonunun paçalarını yukarı sıyırmıştı. Hızlı bir okuyucuydu. O sabah erken saatlerde başlamıştı ve öğlene kadar dört yüz sayfalık romanın neredeyse yarısını yanına istiflemişti.

Manuel mutfaktaydı. Yemekleri genellikle Álvaro pişirirdi ama Manuel'in okuyucusu rolünü üstlendiği günlerde görevleri değiştiriyorlardı. O gün Álvaro'nun okumasının sekteye uğramaması için Manuel'in görevi eşinin etrafındaki her şeyin kusursuz bir şekilde düzenli olduğundan emin olmaktı.

Manuel oturma odasına döndü. Birkaç dakika İtalyan mutfağıyla ilgili kalın bir kitaba danışır gibi yaptı. Aslında gözünün ucuyla Álvaro'yu izliyor, kocasının yüz ifadelerini ve yoğun bir dikkatle sayfaları arka arkaya okuyuşunu gözlemliyordu. Manuel Álvaro'nun tecrübe ettiği duygulara dair bir ipucu görmeyi umuyordu.

"Dikkatimi dağıtıyorsun," diye homurdandı Álvaro. Gözlerini sayfalardan ayırmadı.

Bunu bir reddetmeden ziyade davet olarak algılayan Manuel bir bahane olarak kullandığı kalın kitabı bırakıp Álvaro'nun yanına gitti. Büyük koltuğun kol dayanağına tünedi.

"Bana nasıl gittiğini söyle."

Álvaro cezbedilmeyi reddetti. "Söyleyeceğim ama sonuna kadar okumama izin vermelisin."

"Sonunun henüz yazılmadığını biliyorsun. Buradaki her şeyi okuduktan sonra yazacağım, her zaman olduğu gibi."

"Neyi kastettiğimi çok iyi biliyorsun. Her sayfayı okuyana kadar hiçbir şey söylemeyeceğim. O yüzden beni yalnız bırak ve okumama izin ver."

Manuel sırf meşakkatli ve karışık bir tarifi olduğu için gnocchi* hazırlıyordu. Patatesleri soyuyor, küp şeklinde doğruyor, haşlıyor, onları öğütücüden geçiriyor, hamuru,

* Haşlanmış patatesli hamurdan yapılan bir İtalyan yemeği. (ç.n.)

et şeritlerini, küçük hamur toplarını ve sosu hazırlıyordu. Tarif basitti ama adımlar onu saatlerce meşgul edecek kadar karmaşıktı. Buna rağmen, en sonunda yapacak işleri tükendi. Madrid'in çatılarındaki kedilere bakmak için balkona çıktı, kazaklarını düzenledi, ilgisizce gazetelere göz gezdirdi, hatta romanını bitirene kadar okumayı ertelediği yığından bir tane kitap okumak gibi sonuçsuz bir teşebbüste bulundu. Bu sırada Álvaro'nun okumaya devam ettiği oturma odasına kaçamak bakışlar atmaya devam etti.

Manuel onu o hâlde görmeye bayılıyordu. Üstü çıplak ve rahat bir hâlde, oturduğu yerde uzun günün ışığı sırtına vururken kahverengi kısa saçlarına parlaklık veriyor ve yüzündeki sakin dikkati aydınlatıyordu. Álvaro sayfaları ardı ardına çevirdi ve her birini yüzüstü olarak artık okunması gerekenden daha yüksek olan kâğıt yığınının üzerine koydu. Son sayfayı elinden bıraktığında ağustos ışığı gözden kaybolmak üzereydi.

Manuel masaya bir şişe ve iki şarap kadehi koydu. Dikkatle onları doldurup birini Álvaro'ya verdi. "Ne düşünüyorsun?"

Álvaro sağ elini uzatıp az önce okuduğu sayfaların üzerine koydu. "Bu çok iyi Manuel."

"Gerçekten mi?"

"Okuyucuların buna bayılacaklar."

Manuel kadehini bırakıp öne eğildi. "Peki ya sen? Hoşuna gitti mi?"

"Çok iyiydi."

"Sorduğum bu değil. *Hoşuna* gitti mi?"

Álvaro'nun rulet masasındaki bir krupiye gibi bitirdiği sayfaları kenara itmesi Manuel'in dikkatinden kaçmadı. Álvaro öne doğru eğilip gözlerinin içine baktı. "*Reddeden Adam* gibi olup olmadığını soruyorsan, hayır, o kadar iyi değil."

"İyi olduğunu söylemiştin."

"Evet ve okuyucuların buna bayılacak."

"Peki neden hoşuna gitmedi?"

"Manuel, çok iyi yazıyorsun. Sen bir profesyonelsin ama bu...bu içten değil. *Reddeden Adam*'la aynı kalitede değil."

Manuel ayağa kalkıp sırtını eşine döndü ve odanın ortasına doğru yürüdü. "*Reddeden Adam* gibi bir roman daha yazamayacağımı sana birçok kez söyledim."

"Yazamaz mısın, yoksa yazmak mı istemiyorsun?"

Manuel kanepeye geri döndü ve yüzünü ona çevirdi. "*Reddeden Adam*'ı yazdım, çünkü buna mecburdum. O gerekli bir parçaydı, ödemem gereken bir bedeldi. Hikâyeyi; çocukluğumu, nasıl yetim kaldığımızı, bizden nefret eden o yaşlı teyzemizle yaşamanın nasıl bir şey olduğunu ve kız kardeşimin ölümüne kadar en kötüsünü geride bıraktığımız için bir daha asla başımıza kötü bir şey gelmeyeceğini sanmamızı anlatmadan önce o üzüntünün ve anıların acılığını içmek zorundaydım."

"O senin en iyi romanındı ama onunla ilgili röportaj yapmayı reddettin."

"Hayatımı, kendi hayatımı yeniden yaşamak gibiydi Álvaro. Onu yazarken çok büyük bir üzüntü yaşadım. O konuda yazmak istemiyorum. Bir daha asla aynı şeyi yaşamak istemiyorum." Manuel ayağa kalkıp birkaç adım uzaklaştı.

Álvaro onu takip etti. "Bunun aynı şeyleri tekrar yaşamakla bir ilgisi yok, Manuel. Artık güvendesin. Senin yanındayım ve artık altı yaşında değilsin. *Tebas'ın Güneşi* güzel bir roman ve okuyucuların onu sevecek ama samimi değil. Fikrimi duymak istemiyorsan, bunu sormaman gerekirdi."

"Elbette fikrini duymak istiyorum. Ben senin için yazıyorum. Beni anlamanı da istiyorum. Gerçeği yansıtan edebiyata inanıyorum fakat şahsî üzüntüyü bir piyese dönüştürmeyi reddediyorum."

"Bu senin hatan. Mesele kendine dikkat çekmek değil. Senden başka kimsenin kaynaklarını bilmesine gerek yok. İçtenlikle yazdığında her okuyucu bunu hisseder. Bilinçaltında olsa bile. *Reddeden Adam*'ın neden hâlâ en iyi romanın kabul edildiğini sanıyorsun?"

Manuel kanepeye çöktü ve yüzünü ellerinin arasına aldı. Parmakları saçlarının arasına girdi. "Bilmiyorum," dedi en sonunda.

Álvaro onun yanına oturdu. "Evet, biliyorsun Manuel. Elbette, içinde bir yerde hâlâ gözyaşları içinde uyanan altı yaşında bir çocuk var. O çocuğun artık yanında olmadıkları için onu teselli edemeyen anne babasını ve kız kardeşini özlediğini biliyorum. Gerçekliğin seni ne kadar üzdüğünü ve seni harika bir yazar yapan şeyin muhtemelen bu olduğunu biliyorum: hayal gücünün sonsuz sarayına sığınman ve oradan ardı ardına hikâyelerle dönebilme becerin. O acıyla yüzleşen, o oğlanı teselli eden, anne babasıyla kız kardeşini gömen, bunu bir romanla yapan harika ve samimi bir adam var. Ben o adama âşık oldum. Bana o güce tapmayı bırakmamı söyleyemezsin. Bu başıma gelen en güzel şeyden vazgeçmek anlamına gelir."

Manuel inatla karşı çıkarak ona baktı. "Bütün hayatımı o hayattan kaçmaya ve her şeyi unutmaya çalışarak geçirdiğimi anlamıyor musun? Başarılıyım. Binlerce okuyucuya, paraya, bu eve sahibim, bunlar bana hayatımın geri kalanı boyunca yeter. Hayranlarımın *Tebas'ın Güneşi*'ni seveceklerini söyledin. Bu tam olarak istedikleri şey. Mutluluğu seçmek varken neden yazı yazarken acı çekeyim?"

"Çünkü gerçek bu."

Bu kadarı çok fazlaydı. Manuel tekrar ayağa kalktı. "Ben gerçeği aramıyorum, Álvaro. Küçük bir çocukken ve seninle tanışmadan önce hayatım boyunca kaldırabileceğimden çok daha fazla gerçeğe maruz kaldım. Artık sahip olduğumuz şeyin peşindeyim." Manuel daktiloda yazdığı sayfa yığınını toplayıp göğsüne bastırdı. "İstediğim gerçek bu. Katlanabileceğim bütün gerçek bu."

Álvaro birkaç saniye sessiz kalıp ona baktı. Gözlerini kapatıp içini çekti. Yerinden kalkıp Manuel'in yanına gitti. "Affet beni. Haklısın." Álvaro müsveddeleri Manuel'in ellerinden alıp ona sarıldı.

"Bağışla beni Álvaro, benimki gibi bir çocukluğa katlanmanın nasıl bir şey olduğunu bilmiyorsun."

"Hayır," diye fısıldadı eşi. "Hayır, bunun nasıl bir şey olduğunu bilmiyorum."

AĞ

Birkaç düzine kasabalı otelin canlı barına doluşmuştu. Sıkışık vücutların arasında Komiser Nogueira'nın siluetini gördü. Adam yağdan şeffaflaşmış gibi parlayan birkaç peçetenin arasında tuttuğu bir parça kızarmış domuz pastırmasını çiğniyordu. Son lokmayı da ağzına atıp birasından büyük bir yudum aldı. Peçetelikten iki ya da üç peçete daha alıp dudaklarını ve bıyığını özenle sildi.

"Dışarıda konuşsak daha iyi olur," dedi selamlaşmak yerine.

Manuel başını salladı. Nogueira'nın bir garsona verandada olacaklarını işaret ederek içecek bir şeyler istediğini gördü.

Polis memuru dışarı çıkar çıkmaz bir sigara yaktı. Bir tütün tiryakisinin memnuniyetiyle sigarasından derin bir nefes aldı. Girişten en uzaktaki karanlık köşede bulunan masaya işaret etti.

"As Grileiras nasıl gitti?"

"Pek iyi değil. Griñán ziyaretten önceki gece aileyi uyarmış, o yüzden anne, ziyaretçi kabul edemeyecek kadar halsizdi ve Santiago'yla Catarina bir geziye gitmişlerdi. Onlardan sadece Fran'ın eşi Elisa'yı görebildim. O da çocuğun peşinden koştuğu için kısa bir süreliğine. Selamlaştık, hepsi bu."

Nogueira sinirle dilini damağında şaklattı. "Griñán'dan bu beklenir! Hastanede gördüğüm andan beri adamdan hiç hoşlanmadım."

"Bilmiyorum. Bana sorarsan adam sadece işini yapıyor." Vasi yeni markiye yaranmakta hiç vakit kaybetmemiş olsa da Manuel adamı savundu.

Kimse onu suçlayamazdı. Manuel kabul etmeliydi ki, adamın muhtemel vâris olarak ona karşı aşırı saygılı tavrı

samimi gelemeyecek kadar çabuk değişmişti. Manuel saf bulunduğunu anlayınca sinirlendi. Griñán'a dair ilk izlenimi olumluydu. Adamın Álvaro'ya duyduğu hayranlık ve sevgi içten görünüyordu, Manuel adamın sırf dolgun hesabını korumak amacıyla böyle hareket ettiğine inanmaya henüz hazır değildi. Nogueira'yla bu konuda tartışmayacaktı.

"Bana araziyi gezdirdi. O bahçe inanılmaz."

"Evet," dedi polis memuru. "Gerçekten değerli."

Manuel şaşırdı. Nogueira'dan *gerçekten değerli* sözcüklerini duymayı beklemiyordu.

Manuel'in şaşkın ifadesini fark eden Nogueira'nın yüzü sertleşti. Sigarasını bitirmek için acele etmedi. "Refakatli bir geziyi gerçek bir işbirliğiyle karıştırma. Griñán önce aileyi uyarıyor, sonra dikkatini dağıtmak için seni bahçede koşturuyor."

"Malikânede çalışan insanlardan bazılarıyla tanıştım. Bekçi ve veteriner, Catarina'nın gardenyalarıyla ilgilenen seradaki yardımcısı, bekçi köpeği gibi evdeki her şeye göz kulak olan Herminia ve onunla birlikte ev işlerini yapan Sarita."

"Onlarla konuşabildin mi?"

"Herminia'yla birkaç dakika konuşabildim. Çok dostçaydı," dedi, kadının aşırı bir hevesle ona sarılmasını anımsayarak. "Geri kalan süre boyunca Griñán yanımdan ayrılmadı," diye itiraf etti Manuel. "Beni çoğunlukla gözden uzak tutmaya çalışmasına rağmen, yaşlı dulun ona karşı oldukça sert olduğunu düşünüyorum. Kadın onu 'dairesine' çağırdı ve geri döndüğünde Griñán telaşlıydı. Sahte olduğu belli olan bir bahane uydurdu ve gitmemiz için ısrar etti. Herminia bile bunu anladı."

Nogueira başını salladı.

"Polis merkezine gittim," diye devam etti Manuel. "Arabamda giysilerin ve şahsî eşyaların olduğu bir kutu var."

"Güzel. Onları Ophelia'ya götürürüm."

"Arabası hâlâ orada. Onu almak için kendi arabamı bırakmak zorunda kalacaktım. Yarın bir taksi tutup oraya gideceğim."

"Bunu düşünmem gerekirdi," dedi emekli polis memuru kendisine kızarak. "Anahtarları bana ver, bir polis arkadaşımdan arabayı buraya getirmesini ve anahtarları bara bırakmasını isterim. Bundan sonrasını bana bırak."

Manuel bir süre bakışlarını kaçırdı, kasıtlı olarak derin bir nefes alıp yavaşça verdikten sonra karşılık verdi. Kandırıldığını itiraf etmekte zorlanıyordu. "Bana iki cep telefonu verdiler. Birini tanıyorum ama diğerinin varlığından haberim yoktu. Buradaki işleri için kullandığı telefon olmalı." Cebindeki iPhone'u çıkarıp masaya koydu, o tuhaf aramaya yanıt veren Mei gözlerinin önünden gitmiyordu. "Burada bütün toprakları, çiftlikleri, mandırayı ve tarım operasyonlarını yöneten özel şirketlerden oluşan bir ağ kurmuş. Alay edilecek bir şey değil." Manuel telefonu masanın üzerinde Nogueira'ya doğru itti. "Kişisel takvimi buraya yaptığı bütün ziyaretleri gösteriyor. *Kahramanın İşleri* ile toplantılar olarak not alınmış."

Nogueira telefonu aldı ama onu bilgilendirmeye devam eden Manuel'i dikkatle gözlemlemeye devam etti.

"*Kahramanın İşleri* iki şarap imalathanesi ve Galiçya şarabı ihraç eden bir şirketin yanı sıra diğer bütün şirketleri yöneten bir kuruluş. Telefonun faturası ofise gittiği için hiç haberim yoktu ve o," diye ekledi acı bir gülümsemeyle iPhone'a işaret ederek, "*Kahramanın İşleri* ile ilgili bütün toplantıları onun sayesinde buldum. Álvaro'nun sekreteri diğer müşterileriyle olan toplantılarıyla birlikte onları iş takvimine kaydetmiş. Álvaro her iki ayda bir düzenli olarak aslında kendisi olan çok önemli bir müşterisiyle görüşmek için birkaç günlüğüne ayrılıyordu. Son üç senedir her iki ayda bir."

Garsonun içkileri getirmesi onları Mei'nin sözlerinin yankılandığı derin bir sessizliğe gömdü: *Adam onu öldürdüğünü biliyor*. Manuel birasını yudumlayıp her siparişle birlikte ortada beliren atıştırmalık tabağını görmezden geldi.

Mei'nin söylediklerini polis memuruna söylemesi gerekip gerekmediğini merak etti. Manuel kararsızdı. Bunun önemli olduğunu biliyordu ama öte yandan komiserin gözlerinden sohbetin bu kısmının bir Muñiz de Dávila'yı kesin olarak mahkûm etmek için yeterli olacağını görebiliyordu. Manuel kafasını kaldırınca Nogueira'nın iPhone'un takvimine göz attığını ve parmağını ekranın üzerinde sürekli kaydırdığını gördü. Polis memuru bakışlarını ona çevirdi, ayağa kalktı ve sandalyesini Manuel'inkinin yanına kaydırdı.

"Şuna bak." Ekrana işaret etti. "Tıpkı söylediğin gibi: *Kahramanın İşleri* ile her iki ayda bir düzenli olarak görüşüyormuş, eylül hariç. Eylülde takvim beş gün bloke edilmiş, görüyor musun? Her zaman ayın aynı döneminde. En son toplantı temmuzun ikisi ve üçünde yapılmış. Ondan sonra eylül sonuna kadar hiç toplantı yapılmamış."

"Griñán bana toplantıların programından bahsetti. Ayrıca Álvaro'nun ondan katılmasını istemediğini söyledi, o yüzden toplantıların içeriğinden haberi yok."

Nogueira içini çekti. Cep telefonunu masaya bıraktı, iki lokmada atıştırmalık tabağını bitirdi ve birasından bir yudum daha aldı. Diğer tabağı süzdü. "Onu yemeyecek misin?"

Manuel başını salladı, komiserin kıymalı ve domatesli makarnaya benzer bir karışımı silip süpürmesini izledi. Ancak onu bitirdikten ve bir sigara daha yakıp derin bir nefes aldıkta sonra tatmin olmuş göründü.

"Bu telefonun arama listesine ulaştın mı?" diye sordu.

Manuel cep telefonunu alıp açtı ve ikonları inceledi. "Gerek yok. Asıl listeden silinseler bile telefonda gelen ve giden bütün aramaları listeleyen bir uygulama var."

Geçmişte bu telefonla yapılan birçok arama vardı ama birkaç gelen arama vardı: üçü dört haneli bir numaradandı, muhtemelen Mei'nin bahsettiği tuhaf numaraydı ve diğer ikisi arama kimliği olmayan bir numaradandı. Hepsi Álvaro'nun Galiçya'ya yola çıktığı gündendi.

Manuel bakışlarını ekrandan ayırdı. "Ne düşünüyorsun?"

"Dört haneli numara ankesörlü bir telefon," dedi Nogueira, Mei'nin tahminini doğrulayarak. "Hangisi olduğunu saptayabiliriz ama bu pek işimize yaramaz. En azından deneyelim. Belki konumu bize bir ipucu verir. Diğeri bir sabit hat ve alan kodu buraya ait."

Nogueira not defterini çıkarmıştı ve numaraları not aldı. Kendi telefonunu çıkarıp numaraları tuşladı. Onu kulağına götürdü ve sonra kayıtlı mesajın sonuna yetişebilmesi için hemen Manuel'e uzattı: "*...idari ofisler sabah sekizden öğleden sonra dörde kadar açık. Randevu oluşturmak isterseniz, sizi aramamız için lütfen sinyal sesinden sonra numaranızı bırakın.*"

Manuel bilindik *sinyal* sesi duyulduğu sırada telefonu tekrar ona uzattı. Nogueira telefonu kapattı.

"Adolfo Griñán'ın idarî ofisleri. Vasisinin aradığı gün Álvaro'nun seyahat etmeye karar vermesi çok ilginç bir tesadüf değil mi? Üstelik bu kararı kendisi alıyor," diye devam etti Nogueira. "Bu numaradan Álvaro'ya ulaşan tek kişi Griñán'dı. Griñán onu aradığı için Álvaro buradaydı. Belki ankesörlü telefondan arayan da Griñán'dır."

Manuel bunu düşündü. Mei arayan kişinin Griñán olmadığından emindi. Bir de, o sözler vardı: *Adam onu öldürdüğünü biliyor.* Bu gizli bilgiyi Nogueira'yla paylaşmak başka bir seçenek sunmadan Álvaro'yu lekeleyecek bir suçlamaya sebep olurdu.

Hayır, henüz değil.

"Pekâlâ, o hâlde yarın ilk iş haber vermeden," diye Nogueira ona sertçe emretti, "o ofislere gitmeni, vasi dostumuz her ne yapıyorsa bölmeni ve bir açıklama talep etmeni istiyorum. Ona bir bahane uydurması için fırsat verme. Sadece Griñán'ın onu aradığı için Álvaro'nun buraya geldiğini bildiğini söyle ve nasıl karşılık vereceğini gör. O adamı hiç umursamadığımı daha önce de söyledim."

Manuel düşünceli bir ifadeyle başını sallayarak onu onayladı. Bu Nogueira'nın sandığı gibi harika bir keşif değildi ama en azından bir blöfe zemin hazırlıyordu.

"As Grileiras'a geri dön. O pislikler! Buna hakkın var; ne de olsa oranın yasal sahibi sensin. O palyaço Griñán tepende dolaşmadığı sürece biri sana içini dökmeye istekli olabilir."

Manuel Álvaro'nun arabasının anahtarlarını, iki cep telefonunu ve diğer kişisel eşyalarını Nogueira'ya verdi ve adamın uzaklaşmasını izledi. Griñán'ı ve adamın yaltakçılığını düşündü. Kendi kendine As Grileiras'a geri dönmenin sorun olmadığını söyledi.

Ofisin resepsiyon görevlisi onu gülümseyerek karşıladı. Manuel nezaketine karşılık verdi ve koridorda Griñán'ın ofisine doğru ilerledi. Hem sekreterleri hem de kıdemli elemanları başını eğerek selamladı. Onu görmek için can atmalarına bakılırsa, hepsi onun ünlü bir yazar olduğunu işitmişti. Beklenmedik bir şekilde ortaya çıkması, çok sık gördüğü utangaç gülümsemelere ve hayranlık dolu bakışlara sebep oldu.

Doval ofisin kapısında gülümseyerek yolunu kesti. "Bay Griñán bu sabah geleceğinizi bana söylemedi," dedi.

"Çünkü burada olduğumu bilmiyor."

Doval bir an şaşırsa da kendisini toplamakta gecikmedi. "Ah, öyleyse lütfen bekleme odasında oturun. Ona burada olduğunuzu haber veririm."

"Hayır, bugün o kadar kibar olacağımı sanmıyorum. Galiba nezaketim artık tükendi." Sekreterin yanından geçip elini kapının tokmağına koydu.

"Ama öylece içeri..." Doval arkasında itiraz edip elini omzuna koydu.

Manuel kaskatı kesilip kapının kolunu bıraktı ve yavaşça arkasına döndü. "Çek ellerini üzerimden." Sesinde tehditkâr bir hava vardı.

Doval elektriğe kapılmış gibi elini geri çekti.

Kapı aniden açıldı ve kendisini şaşkınlığını gizlemekte başarılı olamayan vasiyle yüz yüze buldu.

"Bay Ortigosa! Sizi beklemiyordum. Nasıl yardımcı olabilirim?"

"Öncelikle, bana yalan söylememekle başlayabilirsin," diye karşılık verdi Manuel sert bir bakışla.

Griñán'ın her zamanki cana yakın ifadesi kayboldu. Manuel'in hemen arkasında duran asistanına baktı, "Doval, bunu bana bırak. Bay Ortigosa'yla konuşmam gereken bir şey olduğunu unutmuşum. Bize kahve getir," dedi.

Manuel'in içeri girebilmesi ve arkasından kapıyı kapatabilmek için adam kenara çekildi.

"Sana yalan söylemiyordum," dedi Griñán büyük bir ciddiyetle. Kapının doğru düzgün kapalı olduğundan emin oldu.

"Álvaro onu sen çağırdığın için Galiçya'ya geldi," diye çıkıştı Manuel adamın sığınağı olan masasına ulaşmasına fırsat vermeden.

Griñán sessizce bakışlarını yere çevirdi. Tekrar konuşmaya başladığında, sesinde içten gelen derin bir pişmanlık vardı. "Bu yüzden hayatımın geri kalanı boyunca pişman olacağım ama yalan söylemedim. Onun burada olduğunu bilmiyordum. Bana haber verilene kadar."

"Neden onu aradın?" Manuel'in ses tonu sertti.

Griñán ayaklarını sürterek masasına doğru ilerlerken Manuel'e oturmasını işaret etti. "Konuşmamız gereken maddi bir konu vardı. Santiago'nun yüklü miktarda paraya ihtiyacı vardı, buraya gelip benden istedi ve talebini Álvaro'ya ilettim. Vasi olarak çiftlik ve çiftçilik işleri için aylık on bin avroya kadar örtülü ödenek erişimine sahibim. İhtiyat akçesinden. Ama istediği miktar bundan çok daha fazlaydı."

"Ne kadar istedi?"

Griñán düşündü. "Üç yüz bin avro."

"Sebebini söyledi mi?"

"Bana söylemek istemedi ama acelesi olduğu belliydi. Sebebi her neyse, onun için çok önemliydi. Álvaro'ya telefon

açıp haber verdim. Hepsi bu. Sana yalan söylemedim. Santiago beni arayıp Álvaro'nun ölümünü haber verene kadar onun buraya geldiğinden haberim yoktu."

Dışarı çıkarken Manuel gümüş bir tepside kahveleri taşıyan Doval'le karşılaştı. Tekrar vasiye döndü. "Griñán, bu kez As Grileiras'ı arama. Unutma, sahibi hâlâ benim."

SANATÇILAR

Son birkaç günün kapalı havasının donuk ışığı gitmişti. Gökyüzünde güneş parlıyordu. Manuel arabasıyla ilerlerken yeni okaliptüslerin gümüşî mavi ve karaçalıların yeşil-siyah biçimleri çok belirgindi. Yosun kaplı antik surlar, meyilli ahşap çitler ve evler de... şehri geride bıraktıkça evlerin sıklığı azalıyordu. Her şey alışılmadık nadide bir bakır tonunda parlıyordu. Manuel öne doğru eğilip gökyüzüne baktı. Mavi bulutlar boya tükenene kadar uzatılmış, rasgele beyaz çizgiler bırakan fırça darbelerine benziyordu. *Yukarıda güçlü bir rüzgâr olmalı.* Toprak seviyesinde yaprak bile kıpırdamıyordu ama hava ağır ve nemliydi. Yakında yağmur yağacaktı.

Manuel önceki gün arabalarını bıraktıkları yere park etti. BMW'si malikâneden görülebilirdi ama umursamadı. Nogueira onu uyarmıştı, bu bir nezaket ziyareti değildi. Sormak istediği sorular vardı ve yanıt istiyordu.

Kırmızı bir Nissan müştemilatlardan ona doğru ilerledi, girişe yaklaşırken çakıl taşlarını etrafa sıçrattı. Sürücünün yüzü tanıdıktı, belki de onu cenaze töreninden hatırlıyordu. Araç kayarak neredeyse onunla aynı hizada durdu. Şoför şaşkınlığını gizlemedi. Manuel adamın durup bir şey söylemesini bekledi ama aksine Nissan hızlanarak araziden ayrıldı.

Manuel arabasının kapısını kapattı ve çiçekler ilgisini çektiği için birkaç dakika oyalandı. Önceki gece otelden ayrılmadan önce çekmeceye koyduğu iki gardenyayı hatırladı. O taçyaprakların solgun pürüzsüzlüğü tuhaf bir biçimde çekiciydi. Çiçeğin abartılı yapraklarında parmağını gezdirmek için elini kaldırdığı sırada Herminia mutfak kapısında belirdi. Arabasının sesini duymuş olmalıydı.

Şişman kara kedi mutfağın girişinde hareketsizce nöbette bekliyordu. Manuel Herminia'nın kediyi kovmaya çalıştığını görünce sırıttı.

"Defol buradan, seni serseri!" diye bağıran kadın ayağını yere vurdu.

Hayvan sadece birkaç adım kenara çekildikten sonra tekrar yerine yerleşti. Onları fark etmemiş gibi yapıp umursamazlığını göstermek için kuyruğunu yaladı.

"İçeri gel, *fillo,** içeri gel ve sana bakmama izin ver," dedi kadın heyecanla onu mutfağa çekerken. "Senin için çok endişeleniyorum. Sürekli nasıl hissettiğini düşünüyorum. Otur ve bir şeyler ye." Kadın Manuel'in önüne kocaman bir Galiçya ekmeği koydu ve hoş kokulu, koyu renk ekmekten bir dilim kestikten sonra yanına biraz peynir ve acılı İspanyol sosisi ekledi."

Manuel gülümsedi. "Gerçekten aç değilim, otelde kahvaltı yaptım."

"Sıcak bir şey ister misin? Birkaç yumurta kırmak çok vaktimi almaz."

"Hayır, gerçekten, aç değilim."

Herminia ona acıyarak baktı. "Elbette. Yaşadıklarından sonra nasıl iştahlı olasın ki?" Kadın içini çekti. "Peki ya bir kahve? Herhalde bir fincan kahveye hayır demezsin."

"Pekâlâ," diye kabul etti, aksi hâlde Herminia'nın onu bir şeyler yemeye zorlayacağını düşünüyordu. "Bir kahve içerim ama önce Santiago'yla bir şey konuşmak istiyorum."

"Henüz geri dönmediler. Bu sabah telefon açıp akşam döneceklerini haber verdiler."

Manuel düşünceli düşünceli başını salladı.

"Ama buradan hiç ayrılmayan biri var," dedi aşçı. "Kuzgun."

Manuel boş gözlerle ona baktı.

"Kuzgun," diye tekrarladı kadın ve parmağıyla tavana işaret etti. "Yukarıdaki yaşlı kadının gözü her şeyin üzerinde."

Manuel anladığını belirtir gibi yavaşça başını salladı. Önceki gün denk geldiği Poe'nun şiirindeki meşum uyarı zihninde belirdi: *Bir daha asla.* Uysallıkla masadaki yerini

* (Gl.) evlat. (ç.n.)

aldı. Aşçı, düzgün bir şekilde bez peçeteyle örtülü servis tabağına kahvaltılık hamur işlerini dizdi.

"Elisa ve çocuk buradalar," dedi Herminia daha sıcak bir sesle. "Mezarlıkta olmalılar. Elisa vaktinin çoğunu orada geçiriyor."

Herminia kahve takımını çıkardı ve odun sobasında sürekli sıcak tutulduğu belli olan bir demlikten iki fincan kahve doldurdu. Kadın yanına oturup şefkatle Manuel'e baktı.

"Ah, *neno*!* Ne dersen de, mutsuzsun. Seni tanımadığımı sanıyorsun; bunu görebiliyorum ama Álvaro'mu tanırdım ve o yüzden seni de tanıyorum. Bir tanemi seçen kişinin koca bir yüreği olduğuna eminim."

"Sana hiç benden bahsetti mi?"

"Bahsetmesine gerek yoktu. Elbette, biri olduğunu biliyordum; gülümsemesinden anlıyordum ve gözlerinden de açıkça belli ediyordu. Ailenin çocuklarını ben büyüttüm. Onların doğumuna, gelişmelerine ve erkek olmalarına tanık oldum, onları dünyadaki her şeyden daha çok seviyorum. Bebeğimin kalbi benden sır saklamazdı."

"Benden sakladı," dedi Manuel neredeyse kendi kendine.

Herminia elini uzatıp Manuel'inkini tuttu. Kadının eli kuru ve sıcaktı. "Ona karşı bu kadar sert olma. Bunu söylemek bana düşmez, çünkü hepsini severdim ve her biri kendine göre iyiydi ama Álvaro her zaman benim gözdemdi. Küçük bir çocukken bile diğerlerinden daha çok enerjisi ve cesareti vardı. Herkes biliyordu. Karakteri onu her zaman babasıyla karşı karşıya getirdi."

"Griñán bana anlattı. Ne yazık ki, bazı anne babalar çocuklarını oldukları gibi kabul etmiyorlar."

"Griñán sana Álvaro erkeklerden hoşlandığı, onları sevdiği için mi geçinemediklerini söyledi?"

"Evet," diye yanıtladı Manuel tereddütle. "En azından bunu ima etti."

Aşçı yerinden kalkıp bir dolap açtı, çantasını çıkarıp içini karıştırdı ve cüzdanından bir fotoğraf çıkardı. Onu

* (Gl.) oğlan, oğlum anlamına gelen bir kelime. (ç.n.)

masada Manuel'in önüne koydu. Eski bir fotoğraftı ama iyi korunmuştu. Köşeleri yıllarca saklı kaldığı cüzdanın hatlarına göre kıvrılmıştı. Üç oğlanın fotoğrafıydı. Biri fotoğraf makinesine bakıyordu. Diğer oğlanlar ona bakıyorlardı.

"En uzun boylu olan Álvaro. Diğerleri onun erkek kardeşi Santiago ve şimdi bir rahip olan arkadaşı Lucas. O ikisi on yaşlarındalar ve Santiago sekiz yaşında."

Manuel bir parmağıyla çekinerek fotoğrafa dokundu. Bu Álvaro'nun çocukluğuna dair gördüğü ilk fotoğraftı.

Manuel bunu eşine birçok kez söylemişti, *Çok yakışıklı bir çocuk olduğuna bahse girerim.* Her defasında aynı karşılığı alırdı, *Sıradandım.*

Manuel'in bu fotoğrafta gördüğü kocaman gözlü ve güneşte açılan kahverengi saçlı oğlan sıradanlıktan çok uzaktı. Fotoğrafı çeken kişiye mutlulukla gülümsüyordu ve kolunu dostça Lucas'ın omzuna dolamıştı. Kardeşinin arkasında yarı gizli duran Santiago dikkatini çekmek ister gibi Álvaro'nun sol koluna asılmıştı.

"Kocam Damián bu fotoğrafı ona doğum günü hediyesi olarak verdiğim fotoğraf makinesiyle hemen burada, fırının önünde çekti. Bu fotoğrafın özel bir yanı yok ama her zaman onun oğullarımın en güzel resmi olduğunu düşündüm."

Fotoğrafı çeken kişiye bakan ortadaki oğlanın karizması aşikârdı. Lucas dünyanın öbür ucuna kadar arkadaşını takip etmeye hazır bir çocuğun mutlu hayranlığıyla gülümsüyordu. En küçük oğlan kaşlarını çatmıştı. Kardeşinin koluna asılmasında aşırı kıskanç bir hava vardı. Fotoğrafın, Álvaro'nun onu unutmasına sebep olmasından korkuyor gibi görünüyordu.

Herminia Manuel'in içten tepkisinden çok etkilendi. "Bunun Álvaro'nun ilişkileriyle ilgisi olduğunu sanmıyorum," diye devam etti kadın. "Münakaşaya yol açmadığını iddia edemem ama Álvaro, anne baba tavsiyelerini ve öğütleri kabul eden biri olsaydı bazı şeyler çok daha farklı olabilirdi. Álvaro'yla olan anlaşmazlıklar yeni değildi.

Onlar o çok küçükken başladı. Onu görmeliydin. Diz hizasında olmasına rağmen, babasına her zaman meydan okur, karşılık verir, itiraz eder, dik dik bakardı. Álvaro'nun tavrı markiyi çok sinirlendirirdi. Yaşlı adamın kimseye şefkat gösterdiğini sanmıyorum. Álvaro'dan hem nefret eder hem de ona hayranlık duyardı." Herminia duraksayıp Manuel'e ciddiyetle baktı. "Kendimi açıkça ifade etmiyor olabilirim. Yaşlı marki cesarete her şeyden çok değer veren bir adamdı. Bu düşmanının cesareti olsa bile."

"Ne söylemek istediğini anlıyorum. Karakter farklılıklarının bir çocuğu ailesinden uzaklaştırmayı nasıl haklı çıkardığını anlamıyorum."

"Sebep bundan çok daha fazlasıydı. Álvaro'nun babası insanlara hükmetmeye alışıktı ve bu ailede herkes onun dediğini yapardı. Álvaro hariç, marki de buna katlanamıyordu. Bir keresinde, Álvaro sekiz ya da dokuz yaşındayken olan bir olayı hatırlıyorum. Ondan iki yaş ufak olan Santiago çok utangaç ama düşüncesizce hareket eden bir çocuktu. Bir gün babasının ofisinden bir çakmak aldı ve ahırdaki bir saman balyasını ateşe vermek gibi parlak bir fikre kapıldı. Onu ayağıyla söndürdü ama yeterince dikkatli değildi; ahırdan çıktıktan sonra tekrar alev aldı. Neyse ki, seyislerden biri arkada bir şeyler yaptığını görmüş, oğlanın ne çevirdiğini kontrol edecek kadar sağduyulu davrandıkları için yangını çabucak söndürmüşlerdi.

"Babaları bunu duyunca elinde bir kemerle Santiago'yu aramaya gitti. Santiago dehşete kapılıp bir yere saklandı. Álvaro babasının yanına gidip bunu kendisinin yaptığını söyledi. Babasının yüzündeki ifadeyi asla unutmayacağım. Sanki birdenbire olayın önemi kalmadı, sadece büyük oğluna ve oğlunun ona söylediklerine odaklandı.

"Markinin bakışları sertleşti. 'Ne düşünüyorum biliyor musun? Yalan söylediğini düşünüyorum. Bana kalırsa beni kandırmak istiyorsun ama beni aptal yerine koymana izin vermeyeceğim.' Babası onu bütün gün boyunca malikânenin önünde tuttu. Oturmasına, yemek yemesine ya da

tuvalete gitmesine izin vermedi. Öğlene doğru yağmur başladı ama o zaman bile çocuğun içeri girmesine izin vermedi. Her iki saatte bir siyah şemsiyesini tutarak dışarı çıkıp 'Kim yaptı?' diye sordu ve 'Ben yaptım baba,' yanıtını aldı."

Dinlerken, Manuel Álvaro'nun babasına meydan okuyup pes etmeyen açık renk saçlı, gururlu çocukluk hâlini hayal etmekte hiç zorlanmadı.

"Bunun ne zaman olduğunu tam olarak hatırlamıyorum ama kıştı. Dışarısı soğuktu. Beş buçuğa doğru hava kararmaya başladı ve şiddetli bir fırtına çıktı. Saat altı civarı öyle bir gök gürültüsü, rüzgâr ve şimşek vardı ki elektik kesildi, ertesi güne kadar gelmedi. Santiago akşam yemeği vaktinde o kadar korktu ki gözyaşları içinde babasına gidip itiraf etti. Marki ona bakmadı bile; arkasını dönüp çocuğu odasına gönderdi. Ben ve marki dışında herkes yatmaya gitti. Marki bana da tek kelime etmedi ama ne olursa olsun çocuğu orada tek başına bırakmayacaktım. Saat sabah birde marki mutfağa indi. Bu görülmemiş bir şeydir. Anne ve baba buraya asla gelmezler. Bugüne kadar yaşlı dul mutfağa adımını atmadı.

"Marki bir mum taşıyordu ve titreyen mum ışığı onu daha acımasız gösteriyordu. Mutfak kapısında durdu ve şöyle söyledi, 'O çocuk tanıdığım bütün erkeklerden daha cesur.' Sesindeki gururu ve hayranlığı duyabiliyordum. Bana o yatmaya gidene kadar beklememi ve sonra çocuğu içeri almamı söyledi.

"Yıllar boyunca arada sırada aynı ifade gözüme ilişti. Álvaro'dan nefret ederdi ama oğlanın meydan okumasında yaşlı adamın takdir ettiği bir şey vardı. Fakat bunu şefkatle karıştırma. Büyük oğullarının ikisini de sevmezdi. Álvaro'dan açıkça nefret ederdi ve zavallı çocuk biraz şefkat görmek uğruna ayaklarını yalamaya hazır küçük bir köpek yavrusu gibi peşinden hiç ayrılmasa da Santiago'yu düzenli olarak hep aşağılardı. Karşılığında çocuk küçümsenmekten başka bir şey görmedi. Santiago'ya, bir kez bile Álvaro'ya duyduğu saygıyla baktığını görmedim."

Fotoğraftaki küçük oğlanın talepkâr tavrı Manuel'in ilgisini çekti. "Álvaro ve Santiago nasıl geçiniyorlardı?"

"Çok iyi. Aslına bakarsan, muhteşemdi; birbirlerini çok seviyorlardı. Santiago daha küçüktü elbette." Kadın başıyla fotoğrafa işaret etti. "O daha kısa boylu ve biraz kiloluydu. Diğer çocuklar onunla dalga geçtiklerinde Álvaro hemen onu savunurdu. Álvaro kardeşiyle ilgilenirdi, Santiago yürümeyi öğrenir öğrenmez onun elinden tuttu, Álvaro'nun onun elini hiç bırakmadığını söylemek doğru olur. Santiago ona bayılıyordu, taparcasına saygı duyuyordu ve Álvaro'nun yaptığı her şeyin harika olduğunu düşünüyordu. Üç oğlan arasında Santiago her zaman en hassas ve duygusal olandı. Erkek kardeşi Fran öldüğünde neredeyse kolu kanadı kırıldı. Álvaro'yu kaybettiğimiz gece ise yıkıldığını gördüm. Aklını kaçırmış gibiydi. Çılgınca bir şey yapmasından korktum."

Manuel son iki gün içinde Santiago'yu gördüğü anları hatırladı. "Bilmiyorum; çok farklı görünüyorlar."

"Öylelerdi, tuhaf bir biçimde olsa da birbirlerine bağlılardı. Álvaro için bu bir tür görevdi, kardeşine karşı sorumluluk hissiydi. Álvaro'nun ev dışında birçok arkadaşı vardı ama Santiago sosyal değildi. Álvaro olmasaydı, zavallı oğlan bütün çocukluğunu tek başına geçirirdi."

"Küçük kardeşleriyle birlikte çok vakit geçirdiler mi?"

"Küçük Fran doğduğunda Álvaro on bir, Santiago dokuz yaşındaydı. Álvaro onunla iyi anlaşıyordu ama elbette birlikte çok vakit geçirmediler. Fran doğduktan kısa bir süre sonra, aile Álvaro'yu Madrid'deki yatılı bir okula gönderdi ve ondan sonra sadece tatillerde eve geldi. Babaları öldüğünde ilk kez birbirlerini tanıma fırsatı edindiler ama Fran yaşlı adamdan sadece iki gün daha fazla yaşadı. Zavallı çocuk! Marki sadece Fran'ı önemserdi, buna önemseme denilebilirse; babaları onu çok şımartmak gibi korkunç bir hata yaptı. Ona istediği her şeyi verdi." Herminia'nın yüzünde büyük bir üzüntü belirdi. "İtiraf etmem gerekir ki hepimiz çocuğa öyle davrandık. Belki de o ve kardeşleri arasındaki

yaş farkı yüzünden herkesin gözdesi, ailenin oyuncağı oldu. Çok sevimliydi, sürekli güler, şarkı söyler ve dans ederdi; tatlı ve neşeli bir karakteri vardı. Önlüğümü çözer ve benden para isterdi, verirdim." Kadın neredeyse ileri geri sallanarak, acı çekerek kendi payına düşen suçu kabullenirken başını salladı.

Manuel şaşırdı. "Başka bir deyişle, onu yanlış yetiştirdiler."

"Evet, sanırım; ona her istediğinde para verdim. Kardeşi ve diğerleri de aynı şeyi yaptılar. Burada hiçbir zaman para sıkıntısı çekilmediğinden emin olabilirsin. Fran yaşı yeter yetmez sürücü belgesini aldı ve on sekiz yaşına girip bir yetişkin olduğunda güzel bir araba aldı. Seyahatleri, binicilik dersleri, eskrim, polo, avcılık ve oğlanların bütün isteklerini karşılamakta sıkıntı çekmediler. Babaları onları parasız bırakmazdı, çünkü markinin oğulları harcayacak paraları olmadan ortalıkta dolaşmazlardı. Ama Fran..." Herminia bir kez daha başını sallarken yüzünü büyük bir üzüntüyle çarpıttı. "Fran için hiçbir şey yeterli değildi ve çok geç olana kadar hepimiz bunu görmezden geldik. Bir gün banyosunu temizlemeye gittim ve kapının kilitli olduğunu fark ettim. Kimse yanıt vermedi. En sonunda kocam ve diğer çalışanlardan biri kapıyı kırdı, onu orada kolundan bir şırınga sallanarak yerde yatarken bulduk. Tanrı'ya şükür yaşıyordu! O bir uyuşturucu bağımlısıydı. İkisi de öyleydiler, Fran ve kız arkadaşı Elisa."

"Kimse şüphelenmedi mi? Fark etmediler mi?"

"Görmek istemeyen kadar kör olanları hiç duymadın mı? Fran durumunu çok iyi gizliyordu. Hepsi bir şeyden şüphelendiler, en azından akıllarına gelmişti. Oğlanın dibe vurduğu, o zaman belli oldu. Marki Portekiz'de çok iyi, çok pahalı bir klinik buldu ve Fran Elisa'nın da gelmesi şartıyla gitmeyi kabul etti. İkisi gideli neredeyse bir sene olmuştu, sadece Noel ve markinin doğum günü gibi özel günlerde geldiler. Uzun süreliğine değil, hemen klinikteki programlarına geri dönmeleri gerekiyordu. O zaman bile

babasının tavrı değişmedi. Fran her zaman onun gözbebeği oldu. Annesi oğlana zar zor katlanabiliyordu; ona bakmayı reddediyordu. Fran'ın zaaflarına sahip birinin pislikten bile kötü olduğunu düşündüğünü gizlemedi. O kötü adam oğlunun son derece hassas olduğunu ilk kez o zaman fark etti. Bence de öyleydi. Bazı insanlar her türlü zorluğun üstesinden gelebilirler ve Álvaro onlardan biriydi; ama diğerleri, Fran gibiler, bu hayatta çok kolay ezilir."

"Fran ev ziyaretlerinden biri sırasında mı öldü?" diye sordu Manuel.

"Yaşlı adam sağlığının hızla kötüye gittiğini fark edince Fran'ı eve çağırdı. Kanserdi. Birkaç senedir hastaydı ama doktorlar ona çok iyi baktılar. İçindeki canavar uyanana kadar oldukça iyi bir hayat sürdü. Hastalık bütün organlarına yayılıp onu güçsüz düşürdüğü için sonu yaklaşıyordu. İki ay boyunca köpek gibi acı çekti. Sona doğru ona yüksek dozda morfin vermek zorunda kaldılar. Yaşlı adam kimseyi görmek istemese de Fran onun yanında olmak için eve döndü ve günlerce yanından ayrılmadı. Fran metanetliydi, doğru düzgün uyumadı. Babasının elini tuttu, adamın salyasını sildi, onunla konuştu. Babasının öldüğü geceye kadar ikisi ayrılmadı."

Aşçı sessizleşti, anılarına daldı ve sanki o tatsız görüntüleri silmeye çalışır gibi başını salladı. "Kimsenin öyle ağladığını görmemiştim. Yaşlı marki ölene kadar orada durup babasının elini tuttu. Fran kalbimi kıran bir hâlde ağlamaya başladı. Hepimiz –ailenin geri kalanı, doktor, rahip ve cenazeci– odaya girdik. Biz de kendimizi gözyaşları içinde bulduk ama o odada baba için gözyaşı döken tek kişi Fran'dı. Kaskatı ve korunmasız bir hâlde oturup çocuk gibi ağladı. Gözyaşları yanaklarından süzüldü fakat küçük, kayıp bir çocuk gibi, farkında değilmiş gibi görünüyordu. Aslında tam olarak öyle olduğunu fark etmemiz gerekirdi, karanlıkta kaybolmuş, dehşete kapılmış bir çocuktu. Bir de odaya girip onun öyle ağladığını gören annesinin yüzü var. Yoğun ve kapkara bir kibir barındıran ifadesini asla unutamam.

O yaşlı kadında en ufak bir acıma ya da düşünce yoktu. Tiksintiyle bakışlarını kaçırıp odayı terk etti. Cenazeden sonraki gün Fran'ı aşırı dozdan ölmüş hâlde buldular. Babasının mezarı üzerinde yatıyordu."

Herminia sustu ve sızlandı. Manuel sabırla kadının hikâyesine devam etmesini bekledi. Kadın ağlamamak için gözlerini kapatıp sıktı ama başarılı olamadı. Gözyaşları, göz kapaklarının altından akıp yüzünden süzüldü.

Kadın tek kelime etmeden hareketsizce oturdu. En sonunda içini çekti ve elleriyle yüzünü kapattı. "Özür dilerim," dedi kırgın bir sesle.

Herminia'nın hüzünlü hikâyesinden oldukça etkilenen ve kederlenen Manuel kadını kollarının arasına alma isteği ile bir yabancının üzüntüsüne burnunu soktuğu düşüncesi arasında bocaladı. Sonunda, elini kadının koluna koyup destek olur gibi kolunu nazikçe sıktı. Dokunuşunu hisseden Herminia elini Manuel'inkinin üstüne koydu ve yavaşça kendisini toparlardı.

"Affet beni." Gözyaşlarını sildi. "Önce Fran, şimdi Álvaro..." Masadaki fotoğrafa uzandı.

"Özür dilemene gerek yok Herminia." Manuel fotoğrafı masada ona doğru itti.

Herminia ona sevgiyle baktı. "Zavallı adam, asıl benim seni teselli etmem gerekir. Fotoğraf sende kalabilir *fillo*," dedi elini sıkarak.

Manuel irkildi. Kadının ona acımasını istemiyordu. "Hayır Herminia, o senin. Onu yıllardır saklıyorsun."

Herminia ısrar etti. "Onu almanı istiyorum."

Fotoğraftaki oğlanın gözlerine bakarken Manuel'in üzerine büyük bir üzüntü çöktü. Çocuğun saf bakışları, o büyük mesafeyle geçmiş zamandan acı vererek hedefine saplanan bir hançer gibi içine işledi. İsteksizliğini gizleyip fotoğrafı kabul etti ama gücüne daha fazla maruz kalmaktan kaçınmak için onu ceketinin iç cebine koydu. Herminia'nın bakışlarının farkındaydı, sohbetin yönünü değiştirmeye çalıştı. "Peki Elisa?"

"Elisa'yı çocuk kurtardı. Fran öldüğünde hamileliğinin ilk üç ayını doldurmuştu, bu onu ayakta tutmak için yetti. Uyuşturucudan uzak durdu ve tamamen iyileşti. O harika bir kız ve çocuğa gelince... kendi torunum gibi sevdiğim bir oğlan hakkında sana ne söyleyebilirim ki? O çok zeki. Henüz üç yaşında olmasına rağmen şimdiden okuyabiliyor. Elisa ona öğretti. Bazen küçük bir yetişkin gibi konuşuyor. Elbette, malikânede bütün gün yetişkinlerin arasında."

Manuel'in onaylamadığını belirtir gibi suratını ekşitmesi Herminia'yı daha çok teşvik etmiş görünüyordu. "Bunun kötü bir şey olduğunu söylemiyorum. Çocuk yuvasına gitmedi, Elisa malikâneden ayrılmasını istemiyor. Sanırım onu hiç çocuk bahçesine götürmedi. Çocukların tuhaf olmasını istemiyorsak diğer çocuklarla vakit geçirmeleri gerekir."

Manuel ona şaşkın bir bakış attı ama kadın gözlerine bakmaktan kaçındı.

"Ama onun her zaman mezarlıkta olduğunu söyledin."

"Her gün, sabah ve akşamları. Yazın günbatımına kadar orada kalıyor. Kilisenin önündeki çimenlerde çocukla oynuyor. Onu sürekli yalnız ve mezarlıkta oğluyla oyun oynarken görmek çok tuhaf bir his."

"Aile ona nasıl davranıyor?"

Sarita'nın içeri girdiğini duyunca ikisi de arkalarına döndüler. Kızın kollarında bezler ve temizlik malzemeleri vardı. Hermina'nın ses tonu değişti. "Sarita, lütfen yukarı çık ve Bay Santiago'nun çalışma odasının pencerelerini sil."

"Buzdolabını temizlememi söylemiştin," diye karşılık verdi genç kadın.

"Bunu daha sonra yapabilirsin."

"Ama bunu şimdi yapmazsam, bugün yapamayacağım!"

"O hâlde yarın yaparsın," dedi Herminia sertçe. "Şimdi git ve çalışma odasını temizle."

Kız arka merdiven kapısına gidip açtı ve kapıdan geçtikten sonra kapatmak için arkasına yaslandı.

Herminia gözlerini kapıdan ayırmadan birkaç dakika sessiz kaldı. "O iyi bir kız ama buraya geleli uzun zaman

olmadı. Tıpkı Griñán gibi. Bu arada, Griñán'ın gitmeniz için uydurduğu bahaneye Sarita da ben de kanmadık."

"Elisa'dan bahsediyorduk," diye hatırlattı Manuel.

"Evet. Aile ona iyi davranıyor, aslına bakarsan çok iyi davranıyorlar ve elbette bunun sebebi çocuk. Santiago ve Catarina onu bayılıyorlar. Henüz çocukları olmadığı için bir melek olan Samuel'e deli oluyorlar. Onu gördün. Çok tatlı, hep gülümsüyor, hep mutlu. Álvaro ona tapardı, onunla saatlerce konuşurdu. Samuel'i bir yetişkinin ciddiyetiyle amcasına bir şeyler açıklarken görmek çok sevimliydi."

"Ve..." Manuel tavana işaret ederken sesini alçalttı. "Onu Griñán'ın toplantı salonunda gördüm ve ne Elisa'ya ne de çocuğa karşı nazik görünüyordu."

"Kuzgun mu?" Herminia başını salladı. "O taptığı Santiago'nun karısı Catarina hariç kimseye karşı nazik değildir. Ama çocuk Fran'ın oğlu ve onun torunu. Bu bağı her ne kadar lanetlese ve onu sevmemek için elinden geleni yapsa da oğlan Muñiz de Dávila kanı taşıyor. O bir Muñiz de Dávila. Santiago'nun çocuğu olmadığı için şimdilik tek vâris o. Yaşlı kadın da dahil olmak üzere bu hepsi için diğer bütün etkenleri geçersiz kılıyor."

Manuel ağaçların arasındaki patikada ilerledi. Ağırlaşan gökyüzünün altında, ağaçların tepesinden süzülmeye devam eden ışık giderek seyrekleşiyordu. Önceki gün zemini renklendiren güneş ışığı, yerini gökyüzünden gelen donuk gri yansımalara bırakmıştı. Yapraklarla sarılı tünel karanlıktı, diğer ucunda ışık vadetmiyordu bu uzun korunaklı alan onu sert esintiden korusa da hızla düşen sıcaklık tüylerini ürpertiyordu. *Yağmur geliyor*, diye içinden geçirdi. Çektiğini zannettikleri derin üzüntüyü düşündü. En azından Griñán ve Herminia'ya göre. Manuel de böyle bir acı hissetmeyi beklemişti.

Elbette üzgündü ama beklediği şekilde değil. Bir ay önce Álvaro'yu kaybetme düşüncesi aklına gelmiş olsaydı, hayatta kalabileceğini ya da böyle bir acıya dayanabileceğini

sanmazdı. Daha önceki kayıplarının anıları onu buna ikna etmişti. Anne babasının ani ölümünden sonra, kız kardeşinin ona sarılmak için her gece yatağına nasıl girdiğini hatırladı. Kaybın bitmek tükenmek bilmeyen üzüntüsü ve bir çift sevilmeyen yetim olarak yaşama olasılığının acımasızlığı yüzünden ağlamasına engel olamıyordu. Kanser kız kardeşini alıp götürdükten sonra yıllar boyunca bir daha asla sevemeyeceğini sanmıştı. Derken, hayatına Álvaro girmişti.

Günler geçerken Álvaro'nun yasını tutmayı reddetmesi aslında ihanete uğradığını reddetmesiydi. Ayrıca, neler olduğunu, Álvaro'yu kimin ya da neden öldürdüğünü ve hatta şu anda bile neler olduğunu anlamıyor olmasının da bunda payı vardı. Bu üzüntüyü bastırmak ona inkâr edilemez biçimde her şeyi gözlemlemesi için sakin bir bakış açısı kazandırmıştı. Bu rahatlatıcı tarafsızlık eski bir fotoğrafın onu beklenmedik bir şekilde geçmişe götürmesiyle bozulmuştu. Çok iyi tanıdığı, ilk gördüğü andan beri sevdiği ama unutmaya çalıştığı özgüvenle dolup taşan kendinden emin o gözlerin etkisiyle sarsılmıştı. O cesur görünüşü, bir kahramanın görünüşü.

Unutamadığı fotoğrafın hâlâ orada olduğundan emin olmak için elini cebine soktu. Hafifçe katlanan köşeleri ceketinin yumuşak astarına sokulmuştu. Kalbine.

Onları görmeden önce seslerini duydu. Topu tekrar tekrar kilisenin kapısına atan Samuel'in çınlayan kahkahasını tanımakta zorlanmadı. Elisa onun karşısında durmuş golü engellemeye çalışıyor gibi yapıyordu ve çocuk, her defasında kadının arkasından sekerek geri dönen topla mutlu oluyordu. Her golü kollarını savurup koşarak kutluyordu.

Samuel Manuel'i görünce koşarak yanına gitti. Önceki gün yaptığı gibi kollarına atlamak yerine, Manuel'in elini tutup onu çimenlere doğru çekti. "Kaleci! Kaleci! Sen kaleci ol!" Annesi gülümseyerek kilisenin kapısının önünde duruyordu. "Anne, sana gol yok! Amca, artık sen kalecisin."

Elisa neşeyle omuz silkti ve yenilmiş, pes etmiş gibi yaptı. Kapının önündeki basamaktan ceketini alıp yerini Manuel'e verdi.

Manuel ceketini çıkarıp kapının yanına koydu. "Şimdi görürsün evlat. Ben yenilmez bir kaleciyim!"

Oğlan topu kolunun altına alıp açıklığın ortasına koştu.

On beş dakika boyunca oynadılar. Manuel topa her engel olduğunda çocuk haykırdı, atmasına izin verilen her golüyse büyük bir coşkuyla kutladı. Elisa gülümseyerek onları izledi ve oğlunu destekledi ama en sonunda Samuel yavaşlamaya başladı. Neyse ki, o sırada patikada beliren birkaç haftalık dört kedi yavrusu Samuel'in dikkatini çekti. Manuel çocuğu kedi yavrularıyla oynamaya bırakıp Elisa'nın yanına gitti.

"Geldiğin için şanslıyım," dedi Elisa. "Çok yorulmuştum ve zavallı ufaklık sürekli benimle oynamaktan sıkılıyor."

"Önemi yok. Benim için bir zevkti." Manuel dönüp oğlanı izledi ve dört yavru kedinin de siyah olduğunu görünce sırıttı.

"Nasılsın?" diye sordu Elisa, gerçekten bilmek ister gibi. Amacı onu selamlamak ya da kibar davranmak değildi.

"İyiyim."

Elisa hafifçe başını eğdi. Manuel bunun ne anlama geldiğini biliyordu: inanmamak. Bu yalan söylediğinize dair bir işaret arayan birinin bakışlarıydı. Genç kadın bakışlarını tekrar mezarlığa çevirdi ve o tarafa doğru ilerledi. Manuel onu takip etti.

"Herkes unutacağını söyler. Zamanla her şeyin düzeleceğini söylüyorlar ama bu doğru değil."

Manuel karşılık vermedi, çünkü o da böyle olmasını umuyordu; her şeyi geride bırakıp saygı, düzen, huzur ve unutuşun hüküm sürebilmesi için Álvaro'nun ölümüyle ilgili durumu açıklığa kavuşturmak istiyordu. Elisa'nın ondan bahsetmediğinin farkındaydı; kadın kendi üzüntüsünden bahsediyordu.

"Üzgünüm," dedi Manuel belli belirsiz bir hareketle mezarlığa işaret ederek. "Griñán olanlara değindi ve bugün Herminia durumu ayrıntılarıyla anlattı."

"Öyleyse, gerçekleri bilmiyorsun," dedi genç kadın sertçe. Bir dakika sonra tekrar konuşmaya başladığında sesi daha yumuşaktı. "Herminia kötü biri değil. Onun Fran'ı gerçekten sevdiğini biliyorum, ama o ve Griñán neler olduğunu bilmiyorlar. Kimse bilmiyor. Bildiklerini sanıyorlar fakat kimse Fran'ı benim kadar iyi tanımıyordu. Babası onu şımarttı ve hayatı boyunca onu her şeyden uzak tuttu. Ailedeki herkes onu küçük bir çocuk gibi gördü. Ona öyle davrandılar ve ondan öyle davranmasını beklediler. Fran'ı olduğu gibi bir adam olarak gören tek kişi bendim. Bu bir intihar değildi." Elisa karşı çıkması için meydan okur gibi Manuel'in gözlerinin içine baktı.

"Herminia daha önce kimseyi o kadar derin bir çaresizlik içinde görmediğini söyledi."

Elisa içini çekti. "Haklı. Bir süre sonra onu öyle görmek beni korkuttu. Ağlamaktan başka bir şey yapmıyordu. Konuşmuyordu ve yemek yemeyi reddediyordu. Biraz et suyuna çorba içmesi için onu ikna etmeye çalıştık ama son derece inatçıydı. Bütün gece babasının öldüğü odada kaldı, kiliseye kadar tabuta eşlik etti, erkek kardeşleriyle beraber onu mezara kadar omuzlarında taşıdı. Tabut mezara indirildikten sonra ağlamayı kesti. Sonrasında tek kelime etmeyi reddetti. Yalnız kalmak istedi. Hepimizi kendinden uzaklaştırdı ve mezarın yanında yumuşak toprağa oturup bütün gün orada kaldı. Laf dinlemedi. Sadece mezarı toprakla doldurmalarını izledi ve oradan ayrılmadı. En sonunda, hava kararınca Álvaro onu kiliseye girmeye ikna etti. O gece yatmadan önce onu görmeye gittim ve ona yiyecek bir şeyler götürdüm. Sakindi, kaybını kabullenmeye başlamıştı. Bana endişelenmememi, her şeyin yoluna gireceğini söyledi. Babasının ölümü birçok şeyi anlamasını sağlamıştı. Bana onu malikânede beklememi söyledi; biraz daha zamana ihtiyacı vardı çünkü orada Lucas'la birlikteydi. Önce Lucas'la konuşması gerektiğini ve sonra yatmaya geleceğini söyledi."

"Rahip Lucas mı?"

"Evet, Álvaro'nun cenaze töreninde görev yapan. O çocukluklarından beri ailenin dostu. Fran ve bütün aile koyu Katolik. Neden inanmadığımı açıklamak benim için o kadar kolay değil ama Fran için din önemliydi. Uyuşturucu tedavisi programında ona çok yardımcı oluyordu; benim için ona yardımcı olan ya da onu güçlendiren her şey iyiydi. Fakat eşin seninle konuşmak yerine bir rahiple konuşmayı tercih ediyorsa bunu kabullenmek zordur." Manuel ona katıldığını belirtir gibi başını salladı. O da tam olarak aynı görüşteydi.

"Lucas polise anlattığı şeyleri bana da anlattı," diye devam etti Elisa. "Fran'ın günah çıkarmasını dinlemiş ve sonra bir saat konuşmuşlar. O gittiğinde, Fran son derece sakindi. İntiharı düşündüğünü ima eden hiçbir şey yoktu. Onu tekrar canlı görmedim. Ertesi sabah uyandığımda ve yanımda olmadığını anladığımda buraya geldim ve onu buldum." Elisa gözyaşlarını gizlemek için başını çevirdi.

Manuel ona biraz zaman tanımak için geride oyalandı. Gözleri Samuel'i aradı. Oğlan hâlâ yavru kedilerle oynuyordu. Bir süre sonra Elisa arkasını döndü ve onun yanında durdu. Tekrar sakinleşmişti ama gözleri hâlâ yaşlıydı.

"Elisa, arkadaşların ya da bir ailen var mı? Buranın dışında tanıdığın herhangi biri?"

Elisa, Samuel'i yavru kedilerle bırakıp yürümeye başladı. Adımları mezarlığa doğru yöneldi. "Neden gitmediğimi bilmek istiyorsun. Neden burada kaldığımı? Annem neredeyse bütün seneyi kız kardeşleriyle birlikte Benidorm'da geçiriyor. Pek anlaşamıyoruz ve babam öldükten sonra sahile taşındı. Noel'de ya da doğum günlerinde birbirimizi arıyoruz. Hayatımın harika olduğunu düşünüyor. Herkese öyle söylüyor." Kederli, kısa bir kahkaha attı. "Doğru düzgün bir erkek kardeşim var. Evli ve iki kızı var ama bir süre oldukça çılgın bir hayat yaşadım ve senelerdir konuşmadık. Başka kimsem yok. O günlerdeki arkadaşlarımızın hepsi öldü ya da ölmüş sayılır. Dışarıda benim için hiçbir şey kalmadı. Ayrıca Samuel'in ailesi burada."

Manuel, Herminia'nın bir çocuğun sadece yetişkinlerle çevrili hâlde büyümesi hakkındaki yorumunu hatırladı. "Başka bir yerde yaşasan bile Samuel aileyi ziyaret edebilir."

"Elbette. Ama sadece bu değil. Gidemem." Elisa elini Fran'ın isminin oyulduğu haçın kenarında gezdirdi. "Henüz değil. Emin olana kadar gidemem."

"Neden emin olana kadar? Ne olduğunu düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum," dedi Elisa yorgunlukla fısıldayarak.

"Hermina, bana doktorun aşırı dozdan öldüğünü onayladığını söyledi."

"Doktorun ne söylediği umurumda değil. Onu tanıyorum Manuel. Onu dünyadaki herkesten daha iyi tanıyorum. Geri dönmeyi düşünmeseydi, beni tek başıma ve hamile olarak yatağımızda onu beklemeye göndermezdi."

Manuel Álvaro'nun mezarının önünde olduklarını anlayınca birden durdu. Cenaze töreninden kalan çiçekler şeffaf kâğıtlarında solmuştu. Sadece krizantemler biraz canlı duruyordu.

Manuel de aynı şekilde hissetmişti. O da, bir adamı dünyadaki herkesten daha iyi tanıdığını sanmıştı.

Taş haça oyulan ismi görmemek için arkasını döndü.

Hizmetçi Sarita patikada belirdi. Durup oğlanı selamladı ve onunla birkaç kelime konuştuktan sonra mezarlığa doğru ilerledi.

"Ne oldu Sarita?"

"Elisa, markiz oğlanı getirmemi söyledi. Onu görmek istiyor."

"Pekâlâ." Genç anne bakışlarını kaldırıp etkileyici malikânenin uzaktaki pencerelerine baktı.

İkinci katın balkonunda belli belirsiz, karalara bürünmüş biri duruyordu. Herminia'nın sesi Manuel'in zihninde yankılandı: *Yukarıdaki yaşlı kadının gözü her şeyin üzerinde.*

Samuel, veda etmeden Sarita'nın elinden tutarak uzaklaştı. Manuel ikilinin uzakta gözden kaybolmalarını izledi,

biraz üzüldü, aynı zamanda da oğlanın gidişinden etkilenmesine şaşırdı. Elisa'nın onu gözlemlerken hafifçe gülümsemesi dikkatinden kaçmadı.

"O çok özel, değil mi?" dedi genç kadın.

Manuel başını salladı. "Neden adı Samuel?"

"Sanırım adını neden babasının ilk isminden almadığını soruyorsun."

Manuel ona sorgular gibi bir bakış attı.

"Buralarda bir çocuğa ölen birinin adı verilmez. Bu bir onur değil, lanettir." Elisa büyük bir ciddiyetle konuşsa da ifadesinin pervasızlığına karşı çıkmak ister gibi gülümsedi. "Her isim geçmişte birine aitti. Aynı ismi taşıyan ama artık hayatta olmayan birileri her zaman olacak." Genç kadının yüzüne bir gölge düştü. "Ama Fran'ınki vahşi bir ölümdü, çok gençti ve kesinlikle vaktinden önce öldü. Buralarda berbat bir şekilde ölen birinin ismi bir çocuğa verilirse, o kişinin hayaletinin çocuğu etkisi altına alacağına inanan batıl inançlı birçok insan var."

Manuel'in şaşkınlıktan ağzı açık kaldı. Elisa'nın Katolik ritüelleri uygulamayışının anlaşılan, yerel âdetlere aykırı bir etkisi olmamıştı. Manuel kadının sözlerinden öylesine etkilendi ki nasıl karşılık vereceğini bilemedi, kendisini toparladığındaysa çok geçti. Elisa ağaçların arasındaki gölgeli patikada ilerleyerek oğluna yetişmeye çalıştı.

"Elisa!" diye seslendi.

Genç kadın arkasına baktı ve ona veda eder gibi gülümsedi. Pek inandırıcı değildi.

Mezarlıkta çakılıp kalan Manuel daha önce yüksek bulutlarla boğuştuğunu gördüğü rüzgârın ortaya çıkıp saçlarını dağıttığını hissetti; solan çiçeklerin taçyapraklarını uçuşturup akıllı ellerin çiçekleri sabitlemek için kuşkonmaz yaprakları ve tellerle sardığı hasır çerçeveyi açığa çıkardığını gördü. Mezarlığa uçan yüzlerce küçük, kırmızı taçyaprak şok etkisi uyandıran kan lekeleri gibi duruyordu. Tepeleri kesilen çiçekleri tutan telin ortaya çıkması ani bir hatırlatmaydı. Son zamanlardaki tecrübeleri, ona

dünyanın aldatmacalarını sezmek konusunda zor elde edilen bir bakış açısı kazandırmıştı; teller, manzarayı koruyan ipler, sarkan denge ağırlıkları, yer ışıklarının tozlu parlaklığı, inanmak istediğimiz ortak ilüzyonlar.

"Her şey sahte," diye homurdandı başını kaldırırken. "Hepsi yalan."

Kilisenin basamağından ceketini aldığı sırada yağmur yağmaya başladı. Korunaklı patikaya koşmak üzereyken yağmur damlalarının pıtırtısı altında büyük bir acının sesini işitti, boğuk, ilkel bir inilti ve ağlayan bir adamın yadsınamaz sesiydi. Kilitli olduğunu sandığı kilisenin kapısının aralık olduğunu fark etti. Cenaze töreninde olduğu gibi, yanan mumların ve ahşabın kokusu dışarı süzüldü, ancak bu kez acı ve yoğun üzüntü çaresizliğe teslim olurken içten bir ağıtın sesine karıştı. Elini kaldırıp kapının cilâlı parlak yüzeyine koydu. Kapının metal kolu içeriden saplanan bir mızrağın ucu gibi biçimlendirilmişti, içerideki adamın acısı kadar keskindi.

Manuel kendisini tuttu. Herminia'dan duyduğu farklı sözler içeride yas tutan kişinin kim olduğunu yanıtlıyordu: *Her zaman ağlayan adam.* Ancak küçük bir çocuğun bir diğerine duyabileceği bir hayranlıkla kardeşine tapan sert bakışlı, kederli, yumuşak kalpli adam. O kutsal yerin anahtarını taşıma şerefine sahip yetişkin yaştaki tek kişi: Santiago. Demek arazideydi. Herminia ona yalan söylemişti ya da genç adamın geri döndüğünden habersizdi.

Manuel temkinli bir şekilde kapıyı itti ve kapı sessizce birkaç santimetre açıldı. Sunağın sağındaki bir masada yanan üç düzine mumdan adamı tanımasını kolaylaştıran bir ışık geliyordu. Santiago bir dua taburesine diz çökmüştü, yüzünü ellerine gömmüş ağlarken hıçkırıklarını saklamak için ağzına giyecek bir şey bastırıyordu. Manuel utançla ona karşı içini sızlatan üzüntü karışımı bir hisse kapıldı. Bu saf acının görüntüsü onu o kadar etkiledi ki ağlayamadığı için ilk kez şükretti. En azından kaybının acısına dayanmış ve onu bu şekilde kahretmesine izin vermemişti.

Manuel hızla yağan yağmurun altında arabasına doğru koştu.

Yağmur ve sıcaklığın birden düşmesi barın her zamanki müşterilerini kaçırmış görünüyordu. O gece birkaç kişi oradaydı. Gerçi saat önceki güne göre daha geçti. Komiser Nogueira on birden sonra buluşmakta ısrar etmişti. Manuel için saat seçimi önemsizdi. As Grileiras'tan döndükten sonra, otelde çorba içip biftek yedi ve ardından yağmurlu uzun günün loş ışığı onu miskinleştirdiği için bütün gün uyudu. Uyandığında gün ışığı azalıyordu. Gözlerini kapattı ve ona sarılarak yanında yatan kız kardeşinin hayalini bir süre daha korumaya çalıştı. Faydasızdı; o gitmişti. Pencereden suyun kararttığı taşlara ve kamçılayan yağmura sabırla karşı koyan ıslanmış ağaçlara baktı. Her şey teyzesinin evinde geçirdiği o kasvetli pazar günlerinde olduğu kadar üzgün ve durgun görünüyordu.

Manuel pencereyi açıp verimli toprak ve taş kokusuyla dolu nemli havadan derin bir nefes aldı. Etrafa hâkim olan derin sessizlik bu kokuları daha keskin kılıyordu. Bir kez daha kendi kendine bunun yazı yazmak için harika bir hava olduğunu söyledi, hatta malzemelerini bulmak için odaya baktı.

Beyaz yazı kâğıdının parlak yaprakları koyu masanın üzerinde parlıyordu, şeffaf paketin içinde hâlâ el değmemiş bir hâlde duruyorlardı. Birdenbire kalemini kâğıda koymaya isteksiz olmasının gülünçlüğünü anlayınca şaşırdı. Karşı koyması, ruhunun gördüğü işkenceyi uzatmaktan başka bir işe yaramayan, acı çekmekten zevk almasının bir parçasıydı. O açıkta uyuyan ve sırf gururu yüzünden cennete dönmeyi reddeden aptal melekti. Manuel pencereyi açık bıraktı ve yatağa dönüp örtülerin altına girdi. Poe'nun kasvetli yazılarından oluşan derlemeyi almak için elini uzattı. Nogueira'yla buluşana kadar vakit öldürecekti.

Emekli polis memuru birası ve atıştırmalıklardan kalanlar gibi duran bir tabakla oturuyordu. Manuel fıçı bira sipariş etti ve garsonun getirdiği omlet dilimini neredeyse geri gönderecekti. "İster misin?"

Nogueira başını salladı ve ona teşekkür etmeye zahmet etmedi. "Fırsatın varken yemelisin dostum. Bedava yemek bir lütuftur."

Belki de değildir. Manuel adamın ince kazağından fırlayan göbeğini süzdü. *Aklındaki tek şey bu.*

"İlk gün sana ne söylediğimi hatırlıyor musun?"

"Beni dağa götürüp vuracağına dair verdiğin sözü mü kastediyorsun? Bunu nasıl unutabilirim?"

Nogueira çatalı ağzına götürmek üzereyken duraksadı. Bu hoşuna gitmemişti. "Bugün komedyenliğin üzerinde, değil mi? Onu unutma. Ciddiydim. Bu dosyada kaybedecek çok şeyimiz var."

"Bunu biliyorum."

"Bunu unutma. Bugün sana söylemek istediği bir şeyler olan bir hanım arkadaşımı ziyarete gideceğiz."

"Ophelia mı?"

Nogueira'nın gür bıyıklarının ardında mayhoş bir gülümseme belirdi. "Hayır, o tarz bir arkadaş değil. Seni uyarıyorum, işiteceklerinden muhtemelen hoşlanmayacaksın."

Manuel başını salladı. "Anladım."

Polis memuru hesabı ödedi, bardan çıktı ve girişteki tentenin altında durdu. Bir sigara yakıp büyük bir zevkle içti. "Telefon kulübesini bulduk, Álvaro'yu aramak için kullanılan tuhaf numaranın olduğu kulübeyi. Pek işimize yarayacağından değil. Lugo'da, arayan kişinin o bölgede yaşayan ya da izini kaybettirmeye çalışan biri olduğunu söylemek mümkün değil."

Manuel tekrar başını salladı ama yorum yapmadı.

"Vasi sana ne söyledi?"

"Álvaro'yu aradığını itiraf etti. Fakat Santiago onu arayıp kazadan haber verene kadar Álvaro'nun şehirde olduğunu bilmiyormuş. Santiago'nun acilen yüklü miktarda

para talep ettiğini söyledi, şirketin ödeme yetkisinin çok üzerinde bir miktar."

"Ne kadar?"

"Üç yüz bin avro."

"Vay canına!" Nogueira bundan hoşlandı. "Bu berbat kokuyor! Parayı neden istediğini söyledi mi?"

"Hayır, reddetmiş. Santiago Griñán'a ona acilen ihtiyacı olduğunu söylemiş."

"Parayı bulamayınca da kardeşinin planlı gezisi için bir hafta daha bekleyemeyeceğini söylemiş olmalı," diye tahminde bulundu Nogueira. "Santiago sana ne söyledi?"

"Geri dönmemişti," diyerek yalan söyledi Manuel. "Bu gece dönecek." Yazar, Santiago'yu kilisede çaresizce inleyerek ağlamasını bastırmaya çalışırken gördüğünden bahsetmedi.

"Griñán'ın onu uyarmadığından emin misin?"

Manuel vasinin sohbetlerinin sonundaki pişmanlık dolu ifadesini anımsadı. "Uyarmadı. Uyarmayacak da."

"Güzel," dedi polis memuru, alaycı alaycı gülerek. "En azından biraz ilerleme kaydettik. Anlam veremediğim tek bir şey var. Santiago neden Álvaro'yu aramadı?"

"Numarasını bilmiyordu. Aile, Álvaro'yla sadece Griñán aracılığıyla iletişim kurabiliyordu."

Nogueira buna karşı çıkacak gibi göründü ama meseleyi uzatmadı. "Benim arabamla gidelim." Sigarasını girişin yanındaki kum kabında söndürdü ve yağmurun altında, park ettiği araca doğru yürüdü.

Düşük hızdaki sileceklerin çıkardığı hafif ıslık, sessizliği bozan tek şeydi.

Manuel, araba otoyolda ilerlemeye başlayana kadar bekledi. "Herminia ve Elisa'yla biraz zaman geçirme fırsatım oldu. İkisi de bana en küçük kardeş Fran'dan bahsetti."

Nogueira onu dinlediğini belirtir gibi başını salladı.

"Herminia'nın hikâyesi hemen hemen Griñán'ın anlattıklarına benziyordu. Fran babasının ölümüyle yıkılmış ve aşırı dozda eroin alarak kendi ölümüne sebep olmuş." Duraksayıp kelimelerini özenle seçti. "Elisa ise bunun bir intihar olmadığından emin. Fran'ın temiz olduğunu ve uyuşturucuyla işinin bittiğini söyledi. Fran ona söz vermiş, her şeyin yoluna gireceğini söylemiş. Elbette, intihar etmeyi düşünen biri de bunları söyleyebilir."

Nogueira yorum yapmadı. Sağa dönüş sinyalini verdi ve açık bir otoparka girip arabayı durdurdu. Yağmurun ıslattığı pencerelerden bir barın yanıp sönen neon ışıkları görülüyordu. Otoparkta birkaç araba vardı.

"Bu tam olarak geçen gün bahsettiğim türden bir saçmalık." Nogueira'nın sesi aksiydi.

Manuel sessizce bekledi.

"Sana daha önce de söyledim. Muñiz de Dávila ailesinin acı verici bulabileceği bir şeyin üstünü ilk kez örtmüyorlar. As Grileiras'dan gelen telefona yanıt veren ekibin başındaydım. Genç bağımlıyı babasının mezarının üzerinde ölü bulduk. Şırınga hâlâ kolundaydı. Aile ve çalışanlar bize aynı hikâyeyi anlattılar. Babası ölmüş ve onu önceki gün gömmüşler. Fran'ın canının çok sıkkın olduğunu ve cenaze töreninden sonra yalnız kalmak istediğini söylediler. Akrabalarından öğrendiğimiz her şey depresyonda olduğuna işaret ediyordu. Nişanlısıyla birlikte rehabilitasyonda geçirdiği bir

senenin ardından, yaşlı adamın son günleri için eve dönmüştü. Herkes baba ve oğlun çok yakın olduklarını iddia ediyordu, hepsi bunun üstesinden gelmek yerine, genç adamın en kötü çıkış yolunu tercih ettiğine inanıyordu. Sadece nişanlısı buna inanmakta zorlanıyordu. İntihar, geride kalanlar için her zaman zordur. Cesedi götürdüğümüzde, genç kadının haklı olduğu sonucuna vardık."

Manuel ona şaşkınlıkla baktı.

"Evet, Fran'ın kolunda bir şırınga vardı ama genç adam kafasına sert bir darbe almıştı. Ayakkabılarının burnu, sürüklenmiş gibi kirli ve çizik içindeydi. Rutin bir soruşturma başlattık ama durduruldu. Patronlar genç adamın nasıl öldüğünün aşikâr olduğu düşünüldüğünde, daha fazla acıya sebep olmanın çok kötü olacağını 'öne sürdüler.' Laboratuvar testleri gerçekten aşırı dozdan öldüğünü doğruladı. Kilisenin içinde karışımı hazırlamak için kullandığı malzemeleri bulduk, o nedenle resmî olarak orada yere yığıldığı ama sonra sendeleyerek mezarlığa çıkmayı başardığı karara bağlandı. Karanlıkta mezarlara doğru ilerlerken tökezleyip başını çarpmış olabileceği sonucuna vardılar. Onu sersemleten ama bilincini kaybetmesine izin vermeyen sert bir darbe. Babasının mezarına kadar kendisini sürüklemiş, sonra da kendinden geçip yenik düşmüş."

Manuel omuz silkti. "Bunun neresi hikâyeye uymuyor?"

"Tuhaf bulduğum şey şu..." Polis memuru derin bir iç çekti. "Tuhaf bulduğum şey ayakkabılarının uçlarındaki çizikler. Farz edelim ki, yüzünü bir mezar taşına çarptı; belki onu bulduğumuz yere kadar emekleyebilirdi ama pantolonunun dizleri temizdi. Islaktı, evet. Ne de olsa, o gece yağmur yağmıştı ama kirli değildi. Biri mezarlıktaki ıslak çimenlerin arasında kendisini sürüklerse ya da elleri ve dizleri üzerinde emeklerse pantolonu temiz kalmaz. Neden sadece ayakkabılarında iz vardı? Alnına aldığı darbeye cilt dokusunu bozmadan kemiğini kıran yuvarlak, küt bir nesne sebep olmuş. Oval bir nesne, pürüzsüz ve düzgün.

Cildini yırtmamış. Mezarlıktaki bütün haçları ve mezar taşlarını teker teker kontrol ettim ama bu tür bir yaralanmaya sebep olabilecek hiçbir şey bulamadım."

Manuel onu dikkatle dinledi. Bu tuhaf adama biçtiği değer durmadan artıyordu.

"Tabii bir de anahtar meselesi var. Şunu dinle: aile geleneğine göre, erkek vârislere doğdukları gün kilisenin bir anahtarı verilir. Kiliseyi uzun zamandır sadakatle desteklemelerinin sembolü olan değerli taşlarla süslü haç şeklinde gümüş bir anahtar. Aileden nesiller boyunca saygın rahipler çıktığını duydum. Arazinin asıl sahibi buralardaki meşhur bir başrahipti.

"Genç adamı o sabah bulduklarında kilise kilitliydi. Bunun da tuhaf olduğunu düşündüm. Fiziksel durumu düşünüldüğünde, kapı nasıl kilitlendi? Üzerinde anahtar yoktu. Kilisenin kapısından cesedin bulunduğu yere kadar her yeri karış karış aradık. Hatta bütün çimenleri metal dedektörüyle aradık. Hiçbir yerde bulamadık."

"Biri kiliseyi kilitleyip anahtarı almış olabilir," dedi Manuel.

"Erkek kardeşlerinin anahtara ihtiyacı yoktu, her birinin üzerine isimlerinin baş harfi işlenmiş olan kendi anahtarları var. Onları hemen bize gösterdiler."

"Sadece üç anahtar vardı."

"Dört. Yaşlı marki kendi anahtarıyla gömüldü, saçma geleneklerinden biri daha. Sanırım Catarina'nın çocuğu doğunca, ona da bir tane verecekler ama o sırada sadece üç erkek kardeş vardı. Fran'ı canlı gören son kişi olan rahip arkadaşıyla konuştuk. Bize Fran'ın ona günah çıkarttığını ve sonra biraz sohbet ettiklerini söyledi. İtirafın kutsal olduğunu bahane ederek sohbetin içeriğinden bahsetmeyi reddetti fakat Fran'ın kendisini öldürmeyi düşünen biri gibi davranmadığını söyledi. Sonuçta, genç adamın babasının ölümüne çok üzüldüğü için aşırı dozdan öldüğüne karar verildi. Bu, en ufak bir skandal ihtimalinde Muñiz de Dávila isminin gördüğü saygıyı bir kez

daha gözler önüne seriyor. Amirler onlara sunulan hikâyeyi kabul ettiler."

"Peki neden? Biri neden Fran'ın ölüsünün yerini değiştirmek istesin? Öldüğünü gizlemeye mi çalışıyorlardı? Onun bir uyuşturucu bağımlısı olduğunu gizleyebilmek için mi?"

Nogueira onu dinlemedi. "Hayır, bu saçma. Bölgedeki herkes Fran'ın uyuşturucu kullandığını biliyordu. Ayrıca, inan bana bu, aileyi birçoğumuza daha insanî gösteriyordu."

Manuel onu anlamadı.

"Dinle, 1980'lerde ve 90'larda Galiçya'daki binlerce genç uyuşturucu kullanmaya başladı. Uyuşturucu satıcıları buranın sahibiydi. Birçok ailenin oğlu ya da kızı, hatta birkaç çocuğu birden buna bulaşmıştı. Çok trajikti ve henüz bitmedi. Sürekli ölen genç bağımlılara rastlıyorduk. Bu bir salgın hastalık gibiydi, o pislik her yere sinmişti. Fran gibi zengin ve yakışıklı bir çocuk, uyuşturucu satıcıları için altın madeniydi. Markinin oğullarından birinin uyuşturucuya bulaşması fazlasıyla anlayış görmelerine sebep oldu. İnsanlar paranın kimseyi felaketten kurtaramadığını, zenginlerin de onlar kadar incinebilir olduğunu gördüler. Herkesi aynı şekilde etkileyen bir tür ilâhi adalet gibiydi."

Manuel bu kadarını anlayabiliyordu. "Peki sonra ne oldu?"

"Klinik ve rehabilitasyona ne kadar para harcarlarsa harcasınlar, oğlanın boğazına kadar o pisliğe gömülü olduğu aşikârdı. Hayat onu yere serdi ve eski alışkanlığına döndü. Fakat kız arkadaşının haklı olduğunu düşünüyorum; Fran kendisini öldürmeye çalışmıyordu. O sadece acısını dindirmeye çalışıyordu. Bir süredir uyuşturucu kullanmadığı için dozu yanlış ayarlamış olabilir. Muhtemelen kilisede öldü. Orada onu kendisine enjekte etti ve bilincini yitirdi. Sıralardaki diz koyma yerlerinin kıvrımlı kenarları başındaki yaranın biçimine oldukça benziyor. Gerçi, kimbilir, belki de bir aile üyesi pisliği temizlemiştir. Düşününce, o her kimse ellerini bile kirletmek zorunda kalmadı. Bir çalışan olabilir, ya da bir bakıcı, güvenilir biri. Cesedi bulan ve ne yapılması gerektiğini bilen biri."

"Ama neden? Ne amaçla?"

Nogueira'nın uzun zamandır zaptetmeye çalıştığı öfkesi patladı. "Sana söyledim! Bu baş belası ailede keşler, zamparalar ya da tecavüzcüler yok, olsa bile her şeyin mümkün olduğunca güzel göründüğünden emin olurlar. En kötüsü de bunu sormak zorunda bile olmamaları. Yüzyıllardır böyle ve değişecek gibi görünmüyor. Onlar Muñiz de Dávila'lar, onlara saygı borçluyuz, acılarını, kepazeliklerini ve utançlarını yüzlerine vuramayız. Uyuşturucu bağımlısı oğulları kilisenin ortasında aşırı dozdan ölü bulunduğunda kutsal değerlere karşı saygısızlığın lafı bile edilemez. Bu tür şeyler olmaz. Üzüntüden kahrolan ve babasının mezarının üzerinde ölü bulunan bir evlatsa romantik bir hikâyedir, o yüzden bu tercih edilir. Onların, hepimizi yutabilecek türde bir pisliğin içinden tertemiz çıkabilmek gibi tuhaf bir yetenekleri var."

Manuel şiddetli yağmurla bulanıklaşan ön camdan görünmez bir mesafeye baktı. Kendi kendine bambaşka bir dünyaya adım attığını söyledi. Bilinmeyen tuhaf bir dünya. Davranış, karşılık ve ilişkilerin farklı standartlarla yargılandığı bir dünya. Burada, etrafı karmaşayla sarılı, tepki gösteremeyen bir yabancıydı. Bu bir kâbustu. Beklenmedik uyuşukluğunun ona Nogueira'nın söylediği her şeyi düşünme ve analiz etme tarafsızlığını kazandırdığını biliyordu. Gelişen kaosta isteksiz bir katılımcıydı, soğuk duygusuzluğu, aklını kaçırmadan, yıkıcı bir tutkuyla sürüklenmesine izin vermeden her şeyi uzaktan izlemesine imkân tanıyordu. Bu ilgisizliğinin kıymetini bildi.

"Álvaro'ya da böyle mi oldu?"

Polis memuru hiç tereddüt etmedi. "Evet, kısmen böyle oldu, söylediğimiz gibi. Bu kez farklı. Ailenin hassasiyetine karşı saygıları, kaza süsü verilen bir intihardan çok daha ciddi bir şeyi örtbas ediyor."

Manuel bir şey söyleyecek gibi oldu ama Nogueira ona fırsat vermedi. "Gidelim." Barın girişinin üzerinde yanıp sönen neon ışıklara işaret etti. "Buluşma yerimiz orası."

Binanın önündeki pembe ve mavi neon ışıklar arabanın buharlı pencerelerinden zar zor seçilebiliyordu, yakından ise göz kamaştırıcı ve parlak görünüyorlardı. Manuel dönüp Nogueira'ya sorgulayıcı bir bakış attı.

"Pekâlâ," diye karşılık verdi adam. "Burası bir eş bulma yeri, tam bir batakhane. Sanırım daha önce böyle bir yerde hiç bulunmadın, en azından bu kadar alt sınıf bir barda."

Kapıda uzun boylu, saçları yağlı ve teni albino kadar beyaz, meçhul bir adam dikiliyordu. Kovboy çizmeleri ve mavi puantiyeli gömleğiyle Nashville'deki Grand Ole Opry'den* fırlamış gibi görünüyordu. Onları gelişigüzel bir şekilde iki parmağını alnına götürerek selamladı. Gülümsemesi, mavi neon ışıkların altında ürkütücü bir beyazlıkla parlayan dişlerini ortaya çıkardı. Onlardan çok daha uzun boyluydu.

Mekâna şık bir hava katılmak istenmişti ama içerisi küf, ucuz oda spreyi ve kalitesiz parfüm kokuyordu. İçerideki loş ışığa rağmen, Manuel süpürgeliklerdeki boyanın soyulmaya başladığını gördü. Sıcaklığın duvarlarda parlayan rutubete hiç etkisi yoktu. Görünmez nem neredeyse somuttu, Galiçya'ya vardığından beri Manuel'in etrafını saran boğucu hissin şiddetini artırıyordu.

Bir düzine adam, yapay deri koltuklara yayılmışlardı. Açık saçık giyinmiş kadınlarla meşgullerdi. Bardaki iki adam, kulaklarına bir şeyler fısıldamak için yanlarına sokulan kızlara içki alıyordu. Nogueira barda müsait bir köşe bulabildiğine sevindi. Bir tabureye oturdu ve Manuel'e de oturması için işaret etti. Açıkça müşterilere göz gezdirdi.

Elli yaşlarındaki barmen hemen onlarla ilgilendi. "İyi akşamlar komiser. Ne alırsınız?"

"Bir cin tonik." Nogueira başparmağıyla Manuel'e işaret etti. "Ve..."

"Bir bira."

"Bira mı?" dedi Nogueira alaycı alaycı. "Gerçek bir içki iç dostum!"

---

* 1943-1974 yılları arasında, her hafta düzenlenen country müzik konserleriyle tanınan bir salon. (ç.n.)

"Bira yeterli," dedi Manuel barmene ve adam başını sallayıp içkilerini getirmeye gitti.

"Carlo, Nieves'e burada olduğumuzu söyle."

Adam üst kata işaret etti. "Şu anda meşgul ama fazla uzun sürmez."

Çok geçmeden yukarıdaki gizli merdivenden bir kadın aşağı indi. Kızlardan bazılarının kıskanç bakışları ve doğrulmalarına neden olan ani gerginlik Manuel'in dikkatinden kaçmadı.

Nieves'in yaşını tahmin etmek zordu; otuzlu ya da kırklı yaşlarında olabilirdi. Sarı saçları omuzlarına düşecek şekilde kesilmişti. Kısa boyluydu ve vücudu biçimli sayılmazdı. Birbirlerine uzak gözleri, mavi olabilirdi ama mavinin loş bar ışığında neredeyse siyah görünen bir tonu olmalıydı. Dudaklarındaki sert ifade böyle bir yeri idare etmek için gereken acımasız kararlılığa işaret ediyordu. Nogueira kadının yanaklarına birer öpücük kondurarak onu selamladı ve Manuel elini sıktı.

Nogueira kadının barmenden istediği içkinin parasını ödemekte gecikmedi. Kadın içkisini yudumladı.

Emekli polis memurunun acelesi vardı. "Dün bana söylediklerini ona da söyle."

Kadın kışkırtıcı bir ifade takındı. "Hepsini mi?"

Nogueira bıyıklarının altında beliren gülümsemesini gizlemek için elinden geleni yaptı. "Neyi kastettiğimi biliyorsun."

Kadın kadehinin üzerinden onlara göz kırparken masum rolü yaptı. "Nasıl istersen. Unutma, bunu komisere özel bir iyilik olarak paylaşıyorum." Büyük bir ağırbaşlılıkla ekledi, "Bu mekânda olmasını istediğim bir şey varsa, o gizliliktir."

Nogueira sabırsızca başını salladı.

"Buraya birçok önemli şahıs gelir, anlarsınız ya," diyerek verdiği sırla az önceki sözünün altını anında oydu. "Ordudan üst rütbeli subaylar, büyük şirketlerin yönetim kurulu üyeleri, valiler..."

Nogueira'nın bıkkınlığı giderek artmaya başladı ama kadını tatlı dille ikna etmeyi denedi. "Hadi küçük tatlı Nieves." Galiçyaca konuşmaya başladı. "*Que non temos toda a noite.*"*

Nieves dudaklarını büzdü. "Bütün gece vaktimiz olmadığını biliyorum. Bakın bayım, dün komisere Bay Santiago'nun saygı duyduğumuz düzenli bir müşterimiz olduğunu hatırlattım. Bizi iki haftada bir ziyaret eder, bazen daha sık gelir. Bazen erkek kardeşi de onunla gelir."

Nogueira cep telefonunda Álvaro'nun bir fotoğrafını gösterdi. "En son ne zaman geldi?"

"Erkek kardeşi mi? Uzun bir süre oldu. Aylar önce. Bay Santiago iki hafta önce buradaydı." Kadın ojeli takma tırnağını ekrandaki resme dokundurdu. "Evet, o adam. Adını bilmiyorum ama bu o. Yakışıklı adam."

Manuel gözlerine inanamıyormuş gibi fotoğrafa baktı. "Emin misin?"

"Hiç şüphem yok. 'Baby'yi** alıp yukarı çıkmaktan hoşlanırdı. Elbette, o bir bebek değil," diye ekledi kadın çabucak. "Kız on dokuz yaşında ama biz ona *Baby* diyoruz çünkü o aramızda en genç olan. Doğru düzgün gelişmemiş." Nieves, bir müşteriye aygın baygın kucak dansı yapan kıza işaret etti. "Şu anda meşgul."

Baby gerçekten de genç görünüyordu. Uzun kumral saçları omuzlarını örtüyordu ve esmer bacakları inceydi. Adama sataşırken dalgalanan kaslarının umulmadık bir şekilde güçlü olduğunu fark etti. Manuel öne doğru eğilince Baby'nin narin kadınsı hatları gözüne çarptı. Her şeye rağmen, genç kadının çekici dans hareketlerinden ve ellerini müstehcen bir şekilde savurmasından etkilendiğini fark etti.

Nieves'in sesi uzaktan geliyor gibiydi. "Bay Santiago genellikle Mili'yle gider ama arada sırada değiştirmeyi sorun etmez. Mili bu gece burada değil. Annesi ölüm döşeğinde. Bu sene ikinci kez," diye ekledi iğneleyici bir tonda. "Kadın

---

* (Gl.) Bütün gece vaktimiz yok. (ç.n.)

** (İng.) Bebek. (ç.n)

ölürse, Mili bir iki gün içinde döner; ama yine yanlış alarmsa yarın gelir. Çünkü annesinin artık ölüp ölmeyeceğine bir an önce karar vermesi gerektiği konusunda onu uyardım."

"Pekâlâ," diye karşılık verdi Nogueira. "En azından diğeriyle konuşabiliriz."

"Sıranızı beklemek zorundasınız. Şu anda meşgul. Biraz zaman alacak gibi görünüyor."

Baby genelev sahibinin sözlerini duymuş olamazdı ama ayağa kalkıp müşterisini arka merdivenlere doğru götürdü. Kız Manuel'e doğru baktı ve bir an için göz göze geldiler. Baby gölgeli basamaklardan çıkarken, karanlık bakışlarının Manuel'in kalbinde açtığı uçurumun farkında değildi. Manuel, kız gölgelerin arasına karışana kadar onu takip etti. Sonra dalgınlığından sıyrılıp Nogueira'ya döndü. "Gidelim."

"Sabırlı ol dostum, uzun sürmez. Küçük Nieves'in sözüne aldırma. Buralarda 'biraz' asla yarım saatten uzun değildir."

Mekânın sahibi ona alaycı bir gülümsemeyle baktı ve erkeklerin oturdukları sıralara doğru salınarak ilerledi. Nieves duraksadı, arkasına dönüp Nogueira'yı süzdü. Hiçbir şey söylemedi. Kadın onu davet eder gibi başıyla işaret etti. Polis memuru hemen yanıt verdi. "Fazla uzun sürmez," diye homurdandı. Adam hesabı ödemek için bara elli avro bıraktı ve barmene arkadaşına servis etmeye devam etmesini işaret etti.

Kafası karışan ve ortama tamamen yabancı hisseden Manuel barmenin büyük bir resmiyetle uzattığı fıçı birayı kabul etti. Şişeden içmeyi tercih ederdi. Barmenle göz göze gelmekten kaçınıp içkisinden bir yudum aldı. Damağında uğursuzca fışırdayan gazlı sıvı, barın tepesinden püskürerek yayılan oda spreyinin nahoş kokusuna karıştı. Biranın kehribar rengi yüzeyinde hızla sönen köpüğe baktı. Bardağını barın cilâlı ahşap yüzeyine bırakıp dışarı çıktı.

Yağmur muhtemelen bütün gece devam edecek düzenli bir ritim tutturmuştu. Kendi arabasıyla gelmeyi akıl

edemediği için lanet etti. Nogueira'nın eski BMW'sine keyifsizce baktı. Hareketli neon ışıkların altında, araç bir karnavaldan ıskartaya çıkarılmış gibi görünüyordu. Opak ön camı, içinin hâlâ sıcak olduğuna işaret ediyordu. Hava sıcaklığı düşmüştü. Güneşliğin korunaklı alanında bile nemin neredeyse somut varlığı yapış yapış bir kefen gibi onu sarıyordu. Manuel yağmurun altına çıkıp yolun kenarına kadar ilerledi. Göz alıcı neonu gizleyen belirsiz bir sisin altında yol her iki yöne doğru uzanıyordu. Kulüpten sadece birkaç metre uzaktaydı ama sis, kulübün zevksiz davetkâr ışıklarını çoktan örtmüştü. Otopark âdeta terk edilmişti fakat trafik yoğundu. Arabalar yağan yağmura pek aldırmadan hızla geçip gidiyordu. Sanki her birkaç saniyede yeni bir şoför sersemletici, parlak ışık huzmelerini yağmurun perdesine vurup onu kör etmeye çalışıyormuş gibi trafiğin durmak bilmeyen akışında kötü niyet sezdi.

Otoyol boyunca yürümek aptallık olurdu. Manuel durumun saçmalığının farkına varıp otoparka geri döndü. Orada olmak istemiyordu ama kaçış yoktu. Etrafına baktı. Otoparkta yaklaşık on araba duruyordu ve onu oradan götürmesini rica edebileceği yola çıkmak üzere olan bir şoför yoktu. Kovboy kapının yanındaki plastikle kaplı bar taburesinden kalkmış ona bakıyordu. Manuel pes edip barın girişine geri dönerken, hayatında ilk kez sigara içen biri olmayı diledi. En azından bu sayede dışarıda vakit geçirmek için bir bahanesi olurdu. Ceplerini yoklar gibi yaptı. "Telefonumu kaybettiğimi sandım."

Adam bu tuhaf davranışının açıklamasını kabul etmiş gibi umursamaz bir hareketin ardından taburesine geri döndü. Manuel telefonunu çıkararak küçük pandomimini tamamladı. Aynı anda, cebinden çıkan solgun çiçek ölü bir kelebek gibi çamura düştü. Manuel şaşkınlıkla yere çöküp çiçeğe uzandı. Kovboyu ve küçük tuhaf pandomimini tamamen unuttu. Neon ışıkların parlaklığında bile gardenya, taçyapraklarından birine bulaşan çamura rağmen, güzelliğin kusursuzluğunu açığa vuruyordu. Bir parmağıyla onu

yavaşça sildi ve çiçeğin sert zarifliğine hayranlıkla baktı. Onu yüzüne yaklaştırıp gözlerini kapattı ve ağır, tatlı kokusunu içine çekti.

Yol kenarındaki barın kapısı açılınca müzik, sıcaklık ve içerinin berbat kokusu dışarı taştı. Sigara içmek için dışarı çıkan bir müşteri, kovboy bar fedaisiyle hararetli bir sohbete daldı. Manuel bir mesaj yazıyormuş gibi telefonuna dokunarak üstü kapalı veranda boyunca ilerleyip binanın köşesini döndü. Bir kuytu buldu ve bir süre oraya sığındı. Boş gözlerle otoparkın gerçekdışı dünyasına ve su birikintilerindeki neon yansımalara baktı. Telefonunu kaldırdı ve numarasını sürdürmek için ekranı aydınlık tutmaya devam etti. Kovboyun dikkatini çekmek istemiyordu. Diğer elini ceketinin iç cebinde tutup yumuşak taçyraprakların pürüzsüz yüzeyini yavaşça okşadı. Kokusu saatlerce teninde kalacaktı.

Nogueira hızla dışarı çıkıp bir sigara çıkardı. Kovboy hemen ona bir çakmak uzattı. Polis memuru Manuel'i görene kadar etrafına bakındı. "Burada ne arıyorsun? Gittiğini sandım!"

Manuel karşılık vermedi. Telefonunu cebine koydu ve korumanın yanından geçerek yağmurun altında arabaya doğru ilerledi.

Nogueira bir süre durup onu izledikten sonra içinden küfrederek yeni yaktığı sigarasını bir su birikintisine attı. Arabanın kapılarını açtı, ikisi de bindiler ama Nogueira motoru çalıştırmadı. Sessizce köpürdü ve sonra direksiyona yumruğunu indirdi. "Seni uyardım. Sana bunun olacağını söyledim. Her türlü pisliğin ortaya çıkabileceğini söyledim. Seni uyardım." Suçu üstlenmemek için çaba harcar gibi sözlerini tekrarladı.

"Beni uyardın."

Nogueira derin bir nefes verdi. "Kızla konuştum. Dedi ki..."

"Bilmek istemiyorum."

Emekli polis bıkkınlıkla ona baktı.

"Yaptığın şeyi takdir ediyorum, evet, beni uyardın ama bilmek istemiyorum. Çünkü zaten biliyorum, değil mi? Detayları benden gizleyebilirsin."

Nogueira arabayı çalıştırdı. "Her neyse. Sadece kızın doğruladığını söyleyeceğim."

"Bu harika."

Nogueira başını salladı. Arabayı bardan uzaklaştırdı ama sonra aniden bir şey hatırlamış gibi durdu. Koltuğunda emniyet kemerine doğru yükseldi ve elini pantolonun cebine sokacak şekilde kıpırdadı. Altın bir yüzük çıkarıp parmağına taktı. Genelevin neon tabelası adamın alyansının mat kıvrımında yansıdı.

Yol boyunca ikisi de tek kelime etmedi. Nogueira ertesi gün ne yapacağı hakkında ona çoktan talimatlar vermişti, Manuel sohbet edemeyecek kadar isteksizdi. Düşünceleri, cebindeki gardenya ile Nogueira'nın alyansındaki kasvetli parlaklığın uç kutupları arasında gidip geldi. Bir yerlerde böyle bir adamı bekleyen birinin olduğuna inanamıyordu. Manuel adamın yol kenarındaki kulübü ziyaret etmek için çıkardığı alyansını parmağına takmasında oldukça sapkın bir şey buldu. Geçmişi düşündü ve Ophelia'yı ziyarete gittiklerinde polis memurunun yüzüğü taktığını hatırlayamadı. Kadının yanından ayrılırken ona kesinlikle sevgi göstermişti. Manuel Álvaro'nun da aynı aldatmacayı uygulayıp uygulamadığını merak etti; bu alyansının neden kaybolduğunu açıklayabilirdi. Belki de buralarda fahişelerle vakit geçiren erkekler arasında bir gelenekti.

Nogueira zihnini okumuş olmalıydı. Adam alyansına en az iki kez baktı. Onu birdenbire fark etmiş ve ısrarcı bir kaşıntıya kapılmış gibi başparmağıyla ovuşturdu.

Manuel kendi elindeki alyansa baktı. Neden onu çıkarmamıştı? Utanç ve umutsuzluğun yükü altında ani bir iç çekti.

Otele vardıklarında sadece, "İyi geceler," dedi.

Nogueira nazikçe aynı karşılığı verdi.

İlk kez.

Küçük aydınlatma aksesuarlarındaki tasarruflu ampüllerin loş bir parlaklıkla yanan ışığı her geçen dakika arttı. Manuel odasının eşiğinde durdu. Bir keşişinki kadar dar, tek kişilik yatağı çocukluğundaki uykusuz gecelerin anılarını canlandırdı. Masasına gitti ve rahatsız sandalyeyi çekip oturdu.

Bir paket kâğıt açtı ve bir romana başlamadan önce alışkanlık hâline getirdiği küçük ritüeli izleyip yaprakları dışarı çıkarmadan önce kokladı. Beyazlatılmış kâğıda özgü, sadece mürekkebin belirgin aromasıyla birleştiğinde tam etkisine kavuşan o kararsız parfümün kokusunu aldı. Bu koku, çağırmış gibi basılı eserinin dört yüz sayfasını tuttuğu an zihnine hücum etti. Ona Álvaro'nun ölüm haberini verdiklerinde neredeyse tamamlamak üzere olduğu roman, Tebas'ın Güneşi, o zamandan beri el değmemiş bir hâlde dört yüz seksen kilometre ötede duruyordu. Yazması gereken birkaç kısa bölüm kalmıştı, belki yirmi beş sayfa daha. Okuyucuları buna bayılacaktı. Güzeldi ama eksikleri vardı. Reddeden Adam *gibi bir roman daha yazamam*, demişti Álvaro'ya. *İstediğim ve katlanabileceğim bütün gerçek bu.*

Boş sayfalardan bir tomar çıkarıp masada, önüne koydu. Geri kalanını kenara itti. Paketten bir tükenmez kalem aldı ve ilk sayfanın tepesine başlık attı.

REDDEDİLEN HER ŞEY

Kapı sertçe ve inatla vuruluyordu. Ardı ardına inen sekiz kararlı darbe, birinin derhal içeri alınmak istediğine dair birer uyarıydı. Davet edilmiş bir konuktan, çalışandan ya da teslimatçıdan beklenmeyecek türde bir ısrardı bu. Sonradan kasvetli bir hâlde, 'İçeri girmek isteyen polisin tipik hareketi,' diye geçirecekti içinden.

Son cümlenin ardında yanıp sönen imlece birkaç saniye boyunca baktı. Bu sabah çok iyi iş çıkarmıştı, son üç haftanın en iyisiydi. İtiraf etmekten nefret etse de her zamanki sektelere uğramadan ve başka hiçbir şey yapmadan, her şeyi akışına bırakarak evde tek başına yazı yazmaktan daha çok zevk alıyordu. Bir romanda bu noktaya geldiğinde olan şey buydu. Tebas'ın Güneşi'ni birkaç hafta içinde tamamlamayı umuyordu. Her şey yolunda giderse daha da erken bitirebilirdi. O zamana kadar, hikâye günün her anında onu ele geçirecek ve kafasına takılıp duracaktı. Başka hiçbir şeye vakti olmayacaktı. Romanlarının her biri onu hem samimi hem yıkıcı olabilen yoğun bir düzeye ve hisse doğru çekiyordu. Bu hissi hem çok seviyor hem de ondan korkuyordu. Onu birlikte yaşanması zor bir insan yaptığının farkındaydı.

Apartman dairesinin ön kapısına açılan koridora doğru baktı. Yanıp sönen imleç, ardında bekleşen sözcüklerin basıncıyla patlamak üzere gibiydi. Bir an için çöken aldatıcı sessizlikte, vakitsiz gelen ziyaretçinin pes etmiş olmasını umdu ama hayır; dışarıdaki ısrarcı enerjide ziyaretçinin sessiz varlığını hissedebiliyordu.

DUMAN

Nogueira sigarasını içti ve kapkaranlık geceye baktı. Üzerinde sadece atleti ve iç çamaşırı vardı. Evine giden yolun üzerindeki sokak lambaları birbirlerinden o kadar uzaktı ki geniş, turuncu ışık kümeleri ayrık ve bağımsız duruyordu. Asla üst üste binmiyorlardı. Çocuk odasındaki lambayı açık bırakmıştı, hafif pembe bir ışık veren küçük bir lambaydı. Dışarıdan bakan birinin arkasındaki duvara vuran devasa bir siluet hâlindeki gölgesini görebileceğini düşündü. Sigarasını pencerenin kenarında tuttu ve her içmek istediğinde dumanın içeri girmemesi için başını dışarı uzattı. Kız dumandan nefret ederdi. Nogueira da günün son sigarasını böyle içmekten nefret ediyordu, çünkü bu genellikle yapbozun parçalarının yerine oturduğu derinlemesine düşünme ve kavrama ânıydı. Son zamanlarda başka şeyler düşünmemek için bir bahane olmaya başlamıştı. Dışarıdaki ışık alyansından yansımayacak kadar loştu ama altın bant kızgın bir demir gibi parmağını yakıyordu. Göz önündeki bir şey nasıl görünmez olabilir ve ancak biri onu fark ettiğinde yeniden somut hâle gelebilirdi? Zamanla aşınıp görünmez olan bir şey sırf bir yabancının bakışı varlığını canlandırdığı için kendisini gösteriyordu. Nogueira parmağındaki yüzüğü inceleyip başını salladı. O ısrarcı sorudan kaçamayacağını biliyordu. Bu gece uyumasına izin vermeyecekti.

Sigarasından uzun, son bir nefes aldı. Öylesine güçlü çekti ki sıcaklığı akciğerlerini dağladı, sertçe üflediği duman döne döne evden olabildiğince uzağa gitti. Sigarasını dışarıdaki duvarda söndürdü ve izmariti yarı dolu olan torbaya attı. Torbayı kapatıp katladı ve onu pencerenin kenarına bıraktı, tütün kokusunun sezilmemesi için pencereyi bir süre

daha açık bıraktı. Dönüp içeri baktı ve yatak örtüsünden onu izleyen Minnie Fare'nin gülümsemesine suratını ekşitti. Yastığa istiflenen peluş hayvanları teker teker topladı ve örtüleri açıp yatağa girdi. Pembe abajurlu, küçük, Disney prensesli lambayı söndürdü.

YÜZEYE ÇIKMAK

Manuel gözlerini açtığında oda kapkaranlıktı. Gece bir ara televizyonu kapatmış olduğunu fark etti. Uykusunda bir oğlanın ağladığını duymuş, kız kardeşi yine onu teselli etmeye gelmişti. Yataktan kalkıp el yordamıyla pencereye gitti, pencere pervazı ve dışarıdaki panjurların arasından sızan ışık sayesinde onu seçebildi. Pencereyi açıp panjurları itti ve dışarı baktı.

Yağmur saatler önce durmuş olmalıydı. Birkaç su birikintisi vardı ama zemin genelde kuruydu. Uzun gölgeler güneşin yeni doğduğunu gösteriyordu. Televizyonun kumandasını bulmak için yatak çarşaflarını karıştırdı ama onu bulamadı. Yatağın etrafından dolaşıp masanın çekmecesini açtı. Saatini çıkardı, onu çağırıyor gibi görünen solmuş gardenyalara dokunmadı. Çekmeceyi hemen kapatsa da yoğun çiçek kokusundan kaçamadı. Parfüm, naftalin topu ve eski ahşap karışımını andıran kutsal şeylerin saklandığı bir sandığa özgü ağır kokuyla karıştı. Birbirine giren kokular fotoğraftaki oğlanın kendinden emin bakışlarını uyandırdı. Şimdi, etrafı kuru yapraklarla sarılı o baskı, ölü bir adamın fotoğrafına hiç olmadığı kadar benziyordu.

Manuel aynaya baktı. Gün ağarana kadar yazmasına sebep olan uykusuzluğun bir sonucu olarak yüzü solgundu. Omzunun üzerinden masanın üstünü kaplayan sık yazılmış sayfalara baktı. Diğerleri yere düşmüştü ve kâğıt çığı odada yatağa doğru uzanan karlı bir patika oluşturuyordu. Bir süre aptal aptal onlara baktı. Tekrar aynaya döndüğünde, donuk bir üzüntü filmiyle maskelenmiş gözleri sabah saatlerindeki Galiçya göğü kadar bulutluydu. Yorgunluğundan kurtulmak için yüzünü ovuşturdu. Parmaklarını kısa koyu saçlarının arasında gezdirdi ve birkaç gün öncesine

göre şakaklarında daha çok beyaz saç olduğunu fark etti. Yanaklarına siyah-beyaz kırçıllı, kirli sakalların gölgesi düşmüştü. Dudakları üzgün bir palyaçonunki kadar parlak ve kırmızıydı. Gülümsemeye çalışınca yüzünün dönüştüğü maskede hafif bir kıpırtı belirdi, sarhoş bir dişçi ona çok fazla novokain enjekte etmiş ya da botokstan yüzü felç olmuş gibi kaskatıydı.

"Buna daha fazla devam edemezsin," dedi aynadaki adama.

Çiçekleri kenara itti. Çekmecenin dibinde, arazinin kapısında rahibin ona verdiği kartı buldu. Fotoğrafı alıp ceketinin iç cebine koyarken kıvrılan köşelerinin canlı bir yaratık gibi cebin saten astarına tutunduğunu hissetti.

Koridorda ilerledi ve otel sahibinin karısını bulana kadar açık kapıların önüne bırakılan çarşaf patikasını takip etti. Kadın odaları temizlerken bir şarkı mırıldanıyordu. Neredeyse çocuksu sesi, iri yarı cüssesine öylesine tezat oluşturuyordu ki yüzünde bir gülümseme belirdi.

Manuel kapıdan içeri eğilip kartı uzattı. "Bana bu adresi tarif eder misin?"

Kadın görev duygusu içinde dikkatle adrese baktı. Başını kaldırdığında, Manuel kadının merakının uyandığını gördü. "Orası *meigallo*'yu* kovdukları yer. Bunu biliyor muydun?"

Manuel'in kafası karıştı. "Neyi?"

"O *meigallo*: iblisler, kem göz, şeytana eşlik edenler."

Manuel şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı. Kadının onunla dalga geçip geçmediğini görmek için bir kez daha ona baktı. Dalga geçmiyordu.

"Lütfen bana bunu açıklar mısın?"

"Elbette, açıklarım," dedi nazik bir ses tonuyla. Kadın işine ara verdi ve kartı elinde tutarak koridorda ona katıldı. Karta işaret etti. "Bu neredeyse zamanın başlangıcından beri hac yapılan kutsal bir yer. Galiçya'daki en kutsal yer orasıdır. İnsanlar şeytan çıkarmak ya da kötü ruhları kovmak için oraya giderler."

* (Gl.) şeytan, iblis, cadı. (ç.n.)

Manuel kadının içten olup olmadığını anlamak için ona doğru eğilip yüzüne baktı. Günümüzde bu tür batıl inançların hâlâ var olduğuna inanmakta zorlanıyordu.

Kadın ona sert bir bakışla karşılık verdi. "Tanrı adına yemin ederim sana doğruyu söylüyorum."

Manuel bunu kabul ediyordu ama ne diyeceğini bilemedi.

"Tanrı gerçek, şeytan da. Kötü kalpler onu çağırır ya da kendi isteğiyle gelir, hayatlarımıza sinsice girer ve bizi perişan eder."

Manuel kartı geri almak için elini uzattı. Bu batıl inanç saçmalığıyla yeterince vakit kaybetmişti. Kadın kartı sıkıca tuttu ve bırakmadı. Katı bir ifadeyle geri çekildi. "Beni kandıramazsın," diye Manuel'i azarladı. "Sen de o inançsızlardan birisin, değil mi? Öyleyse, sana bir hikâye anlatmama izin ver."

Manuel koridora göz gezdirdi, kadından ve anlatmak üzere olduğu hikâyeden uzaklaşmaya hazırdı. Geldiği günden beri otel sahibinin karısı ona karşı dostça ve yardımsever olmuştu. Ne de olsa, o bir yazardı, yazarlar bir hikâyeyi asla reddetmemelidir. Manuel omuz silkti.

"A Coruña'da yeğenlerim var. Aslına bakarsan, tek yeğenim var, o bir matematik öğretmeni ve karısı harika bir genç kadın, bir sosyal hizmet görevlisi. Neredeyse sekiz senedir evliler ve şimdi beş yaşında bir kızları var. Her neyse, yaklaşık bir sene önce dört yaşına girdikten sonra, çocuk kâbuslar görmeye başlamış. Korkuyla, çığlık atarak uyanıyor ve odasındaki insanlardan bahsediyormuş, onu sarsarak uyandıran ve korkutan kötü, dehşet verici insanlardan. Anne babası önce bunu pek umursamamışlar. O kâbusların anaokulunda olan bir şeyden, ona zorbalık eden bir çocuktan kaynaklandığını düşünmüşler. Biliyorsun, bu tür şeyler hep olur. Kâbuslar devam etmiş. Çocuk çığlık attıkça anne babası odasına koşup onu uyandırmaya çalışmışlar. Fakat gözleri açık olmasına rağmen, zavallı ufaklık odada insanlar olduğunu haykırıyormuş. Anne babasının arkasına işaret ediyormuş ama onlar hiçbir şey göremiyorlarmış. Küçük kızın yüzünden yansıyan korku onları da ele geçirmiş.

"Çocuk doktoru bunların karabasan, bazı çocukların gördüğü çok gerçekçi kâbuslar olduğunu söylemiş. Gözleri açıkken bile bazı şeyler hayal edebiliyorlar. Doktor onlara her zamanki tavsiyelerde bulunmuş: çocuğu stresten uzak tutun, yatma vaktinden önce aktif oyunlardan kaçının, gün içinde ağır yemekler yedirmeyin. Hatta çocuğa sıcak bir banyo yaptırmalarını ve masajı bile önermiş. Fakat kâbuslar kesilmemiş. Hiçbir şey değişmemiş. Anne babası çaresizmiş, o yüzden başka doktorlara danışmışlar. En sonunda biri onlara uzmanlık alanı çocuklar olan bir psikiyatr önermiş. Doktor kızı muayene ettikten sonra, onlara son derece sağlıklı olduğunu ve bazen hayal gücü geniş olan çocukların kendilerini bir şeyler gördüklerine inandırabildiklerini söylemiş. Kötü bir teşhis değil ama anne babası için yeterli olmamış, böylece psikiyatr ona bir uyku ilâcı vermiş. Çok hafif bir şey olduğunu söylemiş, çocuk için bile olsa ilaç ilaçtır.

"Ne kadar endişelendiklerini tahmin edebilirsin. Yıkılmış bir hâlde eve dönmüşler ve çok sevdiği bir arkadaşını ziyarete gittiği için orada olan kız kardeşime anlatmışlar. Arkadaşı bir tavsiyede bulunmuş. 'Neden onu ibadethaneye götürmüyorsunuz?'

"Ona, 'Biz bu tür saçmalıklara inanmayız. Kızımızı kötü ruhları kovan birine götüremeyiz,' demişler."

"Kadın ne demiş?"

"'Dört yaşındaki bir çocuğu psikiyatra götüreceğinizi ve ona ilaç vereceğinizi de düşünmediğinize eminim. Gidin ve bir deneyin. Katoliksiniz, çocuk vaftiz edildi ve bir kilisede evlendiniz. Arada sırada bir ayine katılmanın zararı olmaz,' demiş."

"Bir süre kararsız kalmışlar. Sanırım o esnada çocuğa hapları vermeye başlamışlar ama işe yaramamış. Çaresiz, kiliseye gitmişler, o gün kutsal bir günmüş. Ayinden sonra, babası kızı rahibe götürüp sorunlarını anlatmış.

"Rahip onlara güzel nasihatler vermiş. Meryem Ana'yı alıp kutlama için kilisenin etrafında dolaştırmak üzerelermiş. Ufaklığın elinden tutup Meryem Ana figürünün

olduğu platformun altından koşarak geçip öteki taraftan çıkmışlar."

"Hepsi bu kadar mı?" diye sordu Manuel.

"Bu kadar. Kalabalıkta durmuşlar ve birçok kişinin rahibin tarif ettiği şeyi yaptığını görmüşler. İnsanlar, Meryem Ana heykelinin olduğu geçit platformunun altına girip diğer taraftan çıkıyorlarmış. Zararsız bir oyun gibi göründüğü için babası alay yaklaşırken kızın elini tutmuş. Çocuk çığlık atıp öfke krizi geçirmiş, mücadele edip, 'Hayır, hayır, hayır!' diye haykırmış. Ne yapacaklarını bilemeyen anne babası dehşet içinde kızın yanında diz çökmüş, çocuğun çektiği acı yüzünden kafaları iyice karışmış ve büyük bir korkuya kapılmışlar. Rahip yanlarına koşup çığlık atan çocuğu kollarına almış ve platformun altından geçmiş.

"Bunu dilediğin şekilde açıklayabilirsin ama öteki taraftan çıktıklarında, çocuk bağırmayı kesmiş. Son derece iyi huylu ve sakinmiş. Ona sıkıntı veren şey hakkında hiçbir şey hatırlamıyormuş."

Manuel derin bir nefes aldı.

"Ne diyebilirim ki?" Kadın içini çekti. Kartı Manuel'e geri verdi. "Yeğenim ve karısının artık daha iyi Katolikler olup olmadıklarını bilmiyorum ama kızın kâbusları sona ermiş. Her kutlama olduğunda onu Meryem Ana'nın olduğu platformun altından geçirmek için oraya götürüyorlar."

Manuel ana yolda neredeyse elli kilometre yol alıp küçük bir kasabayı ve birkaç köyü geride bıraktı. Otelde dinlediği hikâye zihninde tekrarlayıp duruyordu. Birkaç kez turistik yerlere ya da arkeoloji sitelerine işaret eden tabelaların yanından geçti. Bir tâli yola saptı ve trafik işaretsiz kırsal bölgede kilometrelerce ilerledi. Kaybolduğuna emindi ama GPS* ilerlemesi için ısrar ediyordu. Umrunda değildi; taşradaki sabahın güzelliği başarılı bir kaçış hissini pekiştiriyordu.

* Küresel Konumlandırma Sistemi. (ç.n.)

Kilisenin ve ek yapılarının etrafını altı mütevazı kulübe çevreliyordu. Arazinin ve etkileyici bir boyuttaki ıssız otoparkın dış hattı boyunca ilerledikten sonra arabayı ana girişe doğru çevirdi. Henüz geniş yeşil yapraklarını dökmemiş bir dizi çınar ağacının gölgesine park etti. Arabadan indi ve kiliseye çıkan çift merdivene göz gezdirdi.

Bir ses dikkatini çekti. Manuel başını çevirdi ve otoparkın diğer ucundaki sokakta bir antika dükkânında iyi bir fiyata alınabilecek solgun, teneke levhadaki Schweppes logosu sayesinde bar olduğunu tahmin ettiği bir binaya girmek için iki yaşlı adamın alimünyum bir kapıyı açtıklarını gördü. Onu fark etmemişlerdi. Merdivenlerden çıkmadan önce bir çınar ağacının tozlu gövdesine yaklaştı ve bir parça ağaç kabuğu kopardı. Düzensiz biçimli sarı yaranın, birkaç gün içinde ağacın gövdesinin geri kalanı gibi görüneceğini biliyordu. Kız kardeşi bunu yapmaya bayılırdı. Madrid'in parklarında dolaşır ve sırayla çınar ağaçlarının pullu gövdelerini soyarlardı. Bazen neredeyse bir bütün hâlinde olan bir ağaç bulurlardı, kabuğu öylesine çatlak ve buruşuk olurdu ki, sanki ağaç o örtüden kurtulmak istiyor gibi görünürdü. Pul pul dökülen parçaları bozmaktan büyük keyif alırlardı; amaç kimin bir bütün hâlinde kalan en büyük parçayı soyacağını görmekti. Manuel gülümsedi. Sonra bu belirsiz günlerde, uzun zamandır içinde gömülü, acı veren anıları tekrar ziyaret etmenin üzüntüsünü dindirmenin bir yolu olmaya başladığını fark edince hüzünle bir kez daha gülümsedi.

Kilisenin basamaklarını çıkarken tırtıklı ağaç kabuğu parçasını ellerinde evirip çevirdi. Kilitli olduğunu tahmin ettiği için ana girişin kapısını denemedi. Aksine, binanın etrafını dolaştı. Duvarlarına yerden bir insanın erişebileceği yüksekliğe kadar binlerce haç kazınmıştı.

Yan kapıdan dışarı çıkan çok kısa saçlı bir kadın takıntılı denilebilecek kadar abartılı bir şekilde yün ceketine sarındı. Kadın durup ona baktı ve sonra, "Kilise açık ama bu girişi kullanmalısınız. Mum ya da ayin malzemesi almak

istiyorsanız, hemen getiririm," dedi. **MERYEM ANA HEDİYELİK EŞYALARI** yazan taş bir yapıya işaret etti kadın.

"Hayır," dedi Manuel, belki biraz fazla kabaca. "Aslına bakarsanız, Lucas'ı görmeye geldim ama bunun uygun bir zaman olup olmadığını bilmiyorum. Gelmeden önce telefon açmam gerekirdi."

Kadın önce hayal kırıklığına uğradı ve sonra şaşırdı ve birden ne demek istediğini anladı. "Ah! Peder Lucas'ı görmek için geldiniz; elbette, o burada. İçeri girin ve ona seslenin. Kutsal eşyaların bulunduğu odada meşgul." Kadın ona aldırmayıp biçimsiz ceketinin cebinden yirmiden fazla anahtar olan bir anahtarlık çıkardı ve hediyelik eşya dükkânının kaba kapısına doğru ilerledi.

Dışarıyı ısıtan kuşluk vakti güneşi yüksek pencerelerden kilise nefine doluyordu. Işık demetleri gözlerinin karanlığa alışması için bir süre durmasını gerektirecek kadar loş olan iç mekânın tozlu havasını bölüyordu.

Sıraların önünde hemen hepsi kadın olan bir grup insan ya diz çökmüş ya da ayakta duruyordu. Birbirlerine benzeseler de, aralarındaki mesafe her birinin buraya yalnız geldiğini gösteriyordu. Manuel sunağın önünden geçmek zorunda kalmamak ya da ibadet edenlere yaklaşmamak için sıraların yanından ayrılmadan ön tarafa doğru ilerledi.

Yan şapeller rengârenk, ilkel resimlerle süslüydü, bazılarında insan uzuvlarının adak olarak sunulduğu tuhaf, anakronik resimler gördü. Kafalar, bacaklar, kollar ve hatta bebeklerin ya da yetişkinlerin sarı balmumu figürleri bile vardı. Tüyleri ürperdi. Eski günlerde burada yakıldığına emin olduğu devasa mumların yerini alan küçültülmüş, yapay dilek mumları makinelerden satın alınabiliyordu. Bir mum elli sentti. Sırf küçük plastik mumun şeffaf polimerin altında yandığını görmek için bir tane aldı, makine azizlere edilen duları takip eden bir sayaca benziyordu. Yan geçitte kutsal eşyaların tutulduğu odaya doğru yürürken sadakatle dua edenlerin ve sessizce mırıldanarak yalvaranların yanından geçti. Kime yakardıklarını görmek için başını kaldırınca

sunakta, kollarında bir yaşında çocuğuyla şaşırtıcı biçimde genç ve mutlu bir Meryem Ana heykeli olduğunu gördü. Durup bu şaşırtıcı görüntüyü kilisenin internet sitesinde, sorumluluklarının altında ezilerek ıstırap çeken Meryem Ana resmiyle karşılaştırmaya çalıştı. Yerleşim yeri öylesine eski ve bölgenin gelenekleri ona öyle yabancıydı ki burada o manzarayı görmeyi beklemişti.

Manuel kutsal eşyaların tutulduğu odaya girince, az önce konuştuğu kadının kız kardeşi olabilecek bir kadın gördü. Kadın küçük bir masada oturmuş, şüphesiz pazar ayininin programını içeren katlı kâğıtları düzenlemekle meşguldü.

Manuel kadının işini böldü. "Merhaba. Rahip Lucas'ı arıyorum."

Yan odada bir sandalye yere sürtündü ve rahip dışarı çıktı. Manuel'i görünce gülümsedi ve elini uzatarak öne çıktı. "Manuel! Ziyaret etmeye karar vermene çok sevindim."

Manuel adamın elini kuvvetlice sıktı ama bir şey söylemedi.

Küçük masada oturan kadın eski kafalı bir öğretmene benziyordu. Kınama ve şüphe karışımı bir bakışla onu süzmesi aşırı resmî havasını iyice vurguluyordu. Hafızasını zorlamak için neredeyse bir çizgi film karakteri gibi başını kaşıdı ve gözlerini ondan ayırmadı.

"İçeri gelmez misin?" diye sordu Lucas az önce çıktığı odaya işaret ederek. Manuel'in tereddüt ettiğini görünce başka bir seçenek sundu. "Belki de biraz dolaşmak ve her şeyi görmek istersin? Dün geceki yağmurdan sonra hava çok güzel."

Sessizliğini bozmayan Manuel arkasını dönüp neften geçerek çıkışa doğru ilerledi. Rahip duraksadı ve sunağı selamlayıp haç çıkardı. Dua edenlerin etrafından dolaşıp Manuel'e yetişti.

Kiliseden çıktıklarında güneş gerçekten daha parlak görünüyordu ve hava daha davetkârdı. Manuel sabah havasından derin bir nefes aldı. Sessiz bir uyumla duvar boyunca yürümeye başladılar.

"Manuel, bu ne büyük bir mutluluk! Doğrusu, geleceğini umuyordum ama seni tekrar göreceğimden emin değildim. Gitmiş olabileceğini düşündüm. Nasılsın?"

Manuel çabucak yanıt verdi. "İyiyim."

Rahip dudaklarını büzüştürüp başını eğdi. Manuel artık bu karşılığa aşinaydı. Bu soruya her yanıt verdiğinde aynı tepkiyi görüyordu. Manuel bekleyip sohbeti başlatmayı reddetti. Lucas'ın pes etmeyeceğini biliyordu. Kimse etmemişti. Cenaze töreninden sonra, Lucas'ın bir rahip olarak kendinde diğerlerinden daha fazla sabrını zorlama hakkı bulduğunu görmüştü.

Lucas başını kaldırıp çan kulesine baktı. "Kilise hakkında ne düşünüyorsun?"

Manuel gülümsedi, bu hamleyle onu kazanmasına izin vermeyecekti. "Uzaktan bakıldığında yeterince etkileyici," dedi.

"Peki yakından bakılınca?"

"Bilmiyorum." Manuel temkinli bir şekilde düşündü. "Samimi görünüyor...yanlış anlama ama nedense bana biraz huzursuz edici geldi. Eski bir hastane, akıl hastanesi ya da geriatri merkezi gibi."

Lucas bir süre bunu düşündü. "Ne demek istediğini biliyorum ve sana katılıyorum. Asırlar boyunca burası insan sefaletine karşı bir sığınak oldu. Tanrı'nın ihtişamını yüceltmek için değil, aksine günah karşısında zafer kazanmak amacıyla inşa edildi."

"Günah," diye mırıldandı Manuel alaycı bir ifadeyle. "Burada şeytan çıkardıkları doğru mu?"

Rahip duraksayınca, Manuel de durmak zorunda kaldı. "İnsanlar buraya her türlü dertlerine çare bulmaya geliyorlar," dedi Lucas sertçe. "Ama senin aradığın bu değil, değil mi?"

Manuel küstahlık yaptığı için pişman oldu. Derin bir nefes verdi ve neden bu adama ve onun inançlarına saldırma ihtiyacı hissettiğini merak etti. Elisa'nın mutsuz sözleri aklına geldi. *Eşin seninle konuşmak yerine bir rahiple*

konuşmayı tercih ediyorsa, bunu kabullenmek zordur. Bu Lucas'ın suçu değildi.

Manuel yürümeye devam etti; hâlâ gücenmiş görünen rahip onu hemen takip etmedi. Manuel konuşmadan önce düşüncelerini düzene sokmaya çalıştı, herhangi bir planla ya da beklentiyle gelmemişti. Ağaç kabuğu parçasının hâlâ elinde olduğunu fark etti, beklenmedik bir tılsım gibi onu sıkıca tutuyordu. Manuel dalgın bir hâlde tırnağıyla yüzeyini kazıdıkça kenarları hafif çıtırdayarak soyuldu. Onları duymasına gerek yoktu, çünkü soyulmaya karşı çıkan o sessiz itirazlar hafızasına kazınmıştı. Yıllardır onları düşünmemişti ama sesin hâlâ taze ve tanıdık gelmesi şaşırtıcıydı.

Rahip ona katıldı ve sessizliği bozdu. "Dinle, Manuel, ben Álvaro'nun arkadaşıydım. Ölümü benim için büyük bir kayıp. Hayatımın geri kalanı boyunca onun yasını tutacağım. Nasıl hissettiğini biliyorum, ziyaret etmeye karar vermene ve hâlâ burada olmana sevindim. Fakat kalacaksan kibirli bir entelektüel gibi davranmayı bırak ve biraz saygı göster. Buradaki birçok kişi Álvaro'yu severdi. Onların varlığından habersiz olman insanların hislerini geçersiz kılmıyor. Bundan bahsetmeyecektim çünkü takdir edeceğini düşünmedim fakat Herminia cenaze töreni için dokuz rahip olmasını ayarladı. Aile bana onun ölümünü haber verdi ve bölge rahibini bilgilendirdim; dul markiz basit bir törenin masraflarını karşılayacaklarını söyledi. Herminia diğer dokuz rahibin hizmetlerinin karşılığını kendi cebinden ödedi. Öz oğlu gibi sevdiği bir adamı onurlandırmak için her din görevlisine ortalama elli avro ödedi. Álvaro'nun doğru düzgün bir cenaze töreni olduğundan emin oldu, böylece aile onu sessizlik ve utanç içinde gömmeyecekti. Bunu duyuran oydu. En mütevazı cenaze töreninde bile en az beş rahibin görev aldığı bir bölgede Herminia, Álvaro'nun şanıyla özel olarak ilgilendi. Daha azı, ölen kişinin anısına hakaret olurdu."

Manuel çok şaşırdı.

"Evet Manuel, senin alay ettiğin o kaba gelenekler ve âdetler bir saygı ifadesi. Bu saf sevgi. Aynı şekilde, şarap imalathanesinde çalışan işçilerin kilisedeki dokuz günlük ibadetlerinin ödenmesi de buna bir örnek. Dürüst olmak gerekirse, ölen adına ölümünün ardından bile onların iyiliği için özen göstermekten daha büyük bir sevgi gösterisi düşünemiyorum. İyi bir adam olduğuna inanıyorum. Yaralı ve acılısın ama bu sana alay etme hakkı vermiyor. Söylesene Manuel, neden buradasın?"

Manuel içini çekip dudaklarını birbirlerine bastırdı ve rahibin iğneleyici eleştirisini kabul etti. *Kesinlikle hak ettim*, diye geçirdi içinden.

"Elisa yüzünden buradayım."

"Elisa mı?" diye mırıldandı rahip, şaşkın ama temkinli bir şekilde anlayışlıydı.

Manuel Galiçya'da kalma kararının ardındaki gerçek sebepleri açıklamak istemedi ama yalan söylemek de istemiyordu. Bu olasılıktan nefret ediyordu ve bütün kalbiyle düşüncelerini paylaşabilmeyi istiyordu fakat soruya doğrudan bir yanıt vermek için hâlâ çok erkendi.

"Dün tekrar As Grileiras'taki mezarlığa gittim." Bu kısmen doğruydu. "Orada Elisa'yla karşılaştım. Nişanlısının intihar etmediği fikrini takıntı hâline getirmiş."

Lucas bakışlarını yerden ayırmadan sessizce yürümeye devam etti, görünüşe bakılırsa hiç şaşırmamıştı.

Manuel bilgi almaya çalışıyordu ve biraz daha yem atmaya karar verdi. Lucas, Fran'ın tuhaf şartlar altındaki ölümü hakkında konuşmaya istekli göründüğü için Álvaro'nun ölümü hakkında da konuşmaya hazır olabilirdi. Rahip onun, Álvaro'nun geçmişte basit iş anlaşmalarından fazlasını yaptığı tek kişi olduğunu söylemişti.

"Cenaze töreninden sonra beni bekleyen polis memurunu hatırlıyor musun? Açıkçası, o da Fran'ın ölümü hakkında ters bir şeyler olduğu imasında bulundu."

Rahip Manuel'in gözlerinin içine baktı.

Ne kadarını bildiği ve ne kadarını gizlediği hakkında incelenmek üzere olduğunun farkında olan Manuel tekrar olta attı. "Seni sorguladığını ama ona hiçbir şey söylemediğini belirtti."

"Bu kişiye özel bilgiydi... "

"Elbette. Günah çıkardığı için gizli olduğunu söyledi. Ayrıca, bana Fran'ın kendisini öldübilecek türde biri olmadığına inandığını söyledi."

"Hâlâ öyle düşünüyorum."

"Ölümü hakkında şüpheli bir şey olduğunu düşünüyorsan, Fran gittiğine ve Elisa acı çektiğine göre, neden kadına doğruyu söylemiyorsun?"

"Bazen gerçeğin bir kısmıyla kişiyi yanlış yönlendirmektense hiçbir şey söylememek daha iyidir."

Manuel öfkeye kapıldı. İrade gücü sonuna kadar test edilmişti. "Söylesene rahip, beni de yanlış yönlendirmeye mi çalışıyorsun? Yoksa bana gerçeği söyleyecek misin? Vaktimi boşa harcamak istemiyorum. Herkesin bana yalan söylemesinden bıktım. Álvaro, onun sekreteri, Herminia... ayrıca," dedi hafifçe dönüp aşağıdaki vadiye bakarak, "haklısın, harika bir gün. Burada durup palavraları dinlemek yerine milyonlarca şey yapabilirim."

Lucas'ın ifadesi sertleşti, neredeyse vahşi bir hâle büründü. Rahip beş altı saniye kadar Manuel'i süzdükten sonra tekrar yürümeye başladı.

Manuel sesini yükseltmiş olduğunu fark etti. Kendisine çok kızdı. Derin bir nefes verdi ve iki hızlı adımda rahibe yetişti. Adam bir şey söylüyordu ama sesi o kadar alçaktı ki, kelimeleri seçebilmek için Manuel ona doğru yaklaşmak zorunda kaldı.

"Fran'ın günah çıkarma sırasında bana söylediklerini seninle paylaşamam," dedi Lucas kesin olarak. "Ama sana ne gördüğümü, ne hissettiğimi ve nasıl bir çıkarıma vardığımı söyleyeceğim."

Manuel karşılık vermedi. Herhangi bir şey söylemesinin işe yaramayacağını biliyordu. Hatta yorum yapması

Lucas'ın fikrini değiştirmesine ve inatçı bir sessizliğe bürünmesine bile sebep olabilirdi.

"Yaşlı markinin arazideki kilisede düzenlenen cenaze törenini ben yönettim. O tören son derece dokunaklıydı ama farklı bir şekilde. Álvaro en öndeydi, çok ciddiydi, o anda bile ona kalan sorumlulukların ağırlığının farkındaydı. Santiago da yas tutuyordu ama onunki daha farklıydı. Bıkkın ve kızgındı, sanki babası ölerek onu büyük bir hayal kırıklığına uğratmış gibiydi. Bu tepkiyi daha önce de gördüm; genellikle çocuklar anne babalarının her zaman yanlarında olacaklarını düşünürler ve farklı tepkileri şaşırtıcı derecede öngörülemez olabilir. Bu çoğunlukla öfkedir. Bir Fran vardı tabii... Santiago babasına ihtiyaç duyardı ama Fran adama tapardı. Üzüntüsü tarif edilemez boyuttaydı.

"Hepsinin Fran için endişelendikleri aşikârdı, belki de kalplerinde onun üzüntüsünün herkesinkinden daha gerçek olduğunu biliyorlardı. Cenaze töreninden sonra Fran malikâneye dönmek istemedi; tek başına babasının mezarının yanında kaldı. Álvaro benimle kilisenin kapısına kadar yürüdü ve Fran için çok endişelendiğini söyledi. Ona moral verdim. Bunun normal olduğunu biliyordum; bu yüzleşmesi ve dayanması gereken bir acıydı. Sevginin bedeli olarak bunu öderiz." Lucas Manuel'e yan gözle baktı. "Álvaro'ya, kardeşine yardım edebileceğimi düşünüyorsa beni aramasını tavsiye ettim ama Fran'ın da beni görmeyi istemesi şartıyla. Genellikle acı çeken biri, aşırı duygusallıktan ya da gizlice yargılanmaktan korktuğu için yardım teklifini reddeder. Neden bahsettiğimi herkesten iyi biliyorsun. Fran o gece geç saatte, ondan sonra bana telefon açtı ve benden onu görmeye gelmemi istedi. Oraya vardığımda saat on biri geçiyor olmalıydı. Kilisenin kapısı tamamen kapalı değildi. Onu iterek açtım ve Fran'ı, yanında hiç dokunulmamış bir sandviç ve kutu kolayla ön sırada otururken buldum. Bana günah çıkarmak istediğini söyledi ve bunu şımarık bir çocuk gibi değil, yetişkin bir adam gibi kusursuz bir şekilde yaptı. Sebep olduğu üzüntünün farkındaydı ve düzelmeye

kesinlikle kararlı bir hâlde günahlarından tövbe etti. Ona günahlarının affedildiğini söyledim ve komünyon verdim. Sonra oturduğu sıraya geri döndük, Fran gülümsedi ve sandviçini yedi. "Çok acıkmıştım," dedi. Lucas Manuel'in yüzüne dikkatle baktı. "Bunun önemini anlıyor musun? Günah çıkarmaya ve komünyona hazırlandığı için hiçbir şey yememişti. Yıllardır günah çıkarmamıştı fakat nasıl yapılması gerektiğini biliyordu. Kuralları böylesine iyi gözlemleyen bir adam asla intihar etmez. Bunu bir agnostiğe ya da bir polis memuruna açıklamanın zor olduğunu biliyorum ama inan bana, bu doğru. O asla kendi canına kıymazdı."

Birlikte yürümeye devam ederken Manuel bütün bunları iyice düşündü. Lucas'ın ona agnostik demesi dikkatinden kaçmamıştı.

İleride kilisenin yan girişinde iki kadın bekliyordu, Manuel'in rahibe olduklarını tahmin ettiği aynı iki kadındı. Kadınların onların geri dönüşünü bekledikleri açıktı. Gergin gülümsemeleri, parlak gözleri ve huzursuzca birbirlerini dürtmeleri neredeyse çocuksu heyecanlarını dışa vuruyordu.

Lucas bir an bundan tedirgin olmuş gibi göründü ama kadınların neden böyle davrandıklarını hemen anladı. Manuel'e fısıldayarak özür diledi.

İlk olarak, kutsal eşyaların bulunduğu odadaki masada oturan kadın konuştu. "Siz Manuel Ortigosa'sınız, değil mi?"

Manuel gülümseyerek bunu doğruladı. Yıllar geçmesine rağmen, tanınmak hâlâ gururunu okşuyordu ve buna minnettardı. Belki de bu saçma bir düşünceydi ama buna engel olamıyordu.

"İçeri girdiğinizde, 'Bu adam bana bir yerlerden tanıdık geliyor,' diye düşündüm ama sizi çıkaramadım. Sonra Peder Lucas'ın size Manuel diye hitap ettiğini duydum. Koşup kuzenime haber verdim." Diğer kadın mahcup olup gülümsedi ve ellerini ovuşturdu. "O sizin romanlarınızı keşfetti ve hepimize onları tavsiye etti, kateşizm*

* Hıristiyanlıkta, dinin temel kurallarının soru-cevap hâlinde yazılı olduğu kitaptan okunanların yüksek sesle tekrarlanması. (e.n.)

grubumuzdaki ve taşralı kadınlar topluluğundaki herkese, bütün kadın kuzenlerimize..."

Manuel elini uzattı. Kadınlar elini sıkmak için kıkırdayarak birbirleriyle yarıştılar. Sessiz kalan, gözyaşlarını tutmaya çalışıyordu. Manuel ona sarıldı, bu ani hayranlık patlaması karşısında gerçekten duygulandı.

Kadın gözyaşlarına boğuldu. "Aptal olduğumu düşünüyor olmalısınız," dedi hıçkırıklar arasında.

"Hiç de değil tatlım. Beni çok duygulandırdın. Kitaplarımı okuduğun ve onları tavsiye ettiğin için teşekkür ederim."

Kadın geveze kuzeninin kollarında daha şiddetli ağlamaya başladı.

"Geleceğinizi bilmediğimiz için çok üzgünüm. İmza almak için bütün kitaplarınızı getirirdik, belki tekrar ziyaret edersiniz."

Manuel uzağa bakarak kaçamak bir yanıt verdi. "Bilmiyorum."

Lucas imdadına yetişti. "Bu kadarı yeter. İkiniz adamı rahatsız etmeyi bırakın, onun kafasını karıştırıyorsunuz. Manuel buraya imza vermeye gelmedi." Manuel'in koluna girip onu kadınlardan uzaklaştırmaya çalıştı.

Manuel'in "Hiç sorun değil," diye karşı çıkması sevgi dolu hayranlarını daha çok gülümsetti.

"En azından bir fotoğraf çektirebilir miyiz?" diye sordu nutku tutulan.

Lucas'ın abartılı kızgınlığına aldırmayan Manuel iki kadının arasına girdi ve suskun olanın cep telefonunu alıp fotoğrafı çekti. Kadınlar telefonu hareket ettiremeyecek kadar utangaç davrandıkları için onu Manuel idare etmek zorunda kaldı.

Onlara veda edip yanlarından ayrıldı ve rahiple birlikte uzaklaşırken kadınlar birbirlerinin kollarına sarılarak gülümsemeye devam ettiler. Manuel ve Lucas kimsenin onları işitmeyeceğinden emin olana kadar yürüdüler.

Sessizliği bozan Manuel oldu. "Bunu düşündüm ve sanırım Nogueira'nın, Fran'ın o geceki davranışını tam olarak

göz önünde bulundurmadığı konusunda haklısın, buna günah çıkarması da dahil. Hatta Fran'ın intihar etmeden önce günahlarından arınmak istediğini bile düşünmüş olabilir. İntihar etmeyi düşünen bazı kişilerin son adımı atmadan önce bütün işlerini yoluna koydukları bilinir."

"Başkalarını düşündükleri için değil. İntihar edenler hayata ve diğer insanlara tahammül edecek kadar empatiye sahip değillerdir. Fran'ın canını sıkan sorunların çoğu ailesinden kaynaklanıyordu ve onlara karşı kendisini büyük bir sorumluluk altında hissediyordu. Aklındaki her neyse, Fran sorunu görmezden gelmiyordu; onu çözmeye çalışıyordu. Hayatlarına son vermeye karar veren kişileri tanıdığım üzücü bir gerçek ama onda bir kez bile bu tavrı görmedim. Günah çıkardıktan sonra Fran'la bir saat sohbet ettim." Lucas sohbeti anımsamak için duraksadı. "Genellikle babası, erkek kardeşleri ve çocukluğundan bahsettik. Bütün mutlu anılarından. Hatta bazı yaramazlıklarına güldük. Babası ölünce, insanın kendisine yakın birine sahip olmasının ne kadar önemli olduğunu anladığını söyledi. Babasının eli ellerinin arasından kaydığı anda artık kimsenin oğlu olmadığını anlamış. Yapayalnız hissetmiş. Elisa'nın yanında oturduğunu ve bebeğin büyüdüğü karnındaki şişliği görmüş. O anda, rolünün değiştiğini anladığını söyledi. Artık baba, kendisiydi. Çocuğunun elini tutmak onun sorumluluğuydu.

"Yanından ayrıldığımda sandviçini bitirmişti ve onda yeni bir hayata başlamak üzere olan bir adamın ifadesini gördüm. Hayatına son vermek üzere olan birinin değil."

"O hâlde olanları nasıl açıklıyorsun?"

"İntihar olarak açıklamadığım kesin."

"Bir kaza olabilir mi?" Manuel, Nogueira'nın teorisini hatırladı. "Belki de rahatlamak istiyordu, gerginliğini hafifletecek bir şeye ihtiyacı vardı ve dozu yanlış ayarladı."

"Orada değildin Manuel. Oradaydım ve onu gördüm. Bana iyi geceler diledi ve mumları söndürüp kilisenin kapısını kilitlemek için bir süre daha kalacağını söyledi."

"Söylemeye çalıştığın şey birinin onu..."

"Böyle bir suçlamayı dayandıracabileceğim bir şey yok," diye ciddiyetle karşılık verdi rahip. "Ancak Fran günah çıkarırken, bana bazı şeylerin onu riske attığını söyledi."

"Ailesi hakkında onu endişelendiren şeyleri mi kastediyorsun?"

Rahip başını salladı.

"Detay verdi mi?"

"Hayır. Sadece bu konuyla ilgili kişi ya da kişilerin orada olabileceğini ve bunu bildiğini söyledi."

"Kişi ya da kişiler," diye sabırsızca tekrarladı Manuel. "Kim?"

"Bilseydim bile sana söylemezdim!" diye karşılık verdi rahip gücenmiş bir ifadeyle. "Günah çıkarma sırasında ortaya çıkan sırları paylaşmanın benim için kesinlikle yasak olduğunu bilmeni isterim ama doğrusu, Fran hiçbir şey söylemedi."

"Ama onun itiraf ettiğini söyledin!"

"Günah çıkarmanın kutsallığı bir polis sorgusundan tamamen farklıdır. Kişi vicdanını rahatlatmaya davet edilir ve bu hiç kolay değildir. Bazen tam bir günah çıkarma töreni birkaç seans sürer. Fran senelerdir komünyon almamıştı ve ona baskı yapacak değildim, özellikle de sürüye dönen kayıp bir koyun görmüşken. Endişelerini detaylı bir şekilde ele almak ve vicdanını dindirmek için yeterince zamanı olacağını düşündüm." Lucas duraksadı. "Her halükârda, bu sadece benim edindiğim izlenim, bazı şeyleri hâlâ sona erdirmeye çalıştığını hissettim. Korkunç bir şey olmasından korktuğunu söyledi. Şüphelerinden tam olarak emin değildi. Belki de bu yüzden kelimerini seçerken dikkatli davranıyordu."

"Peki ya sonra? İyi geceler diledin ve onu orada yalnız mı bıraktın?"

"Aslına bakarsan..." Rahip bir şeyle mücadele eder gibiydi.

"Hayır mı?"

Lucas bunu nasıl ifade edeceğine karar vermeye çalışır gibi uzun bir süre tereddüt etti. Manuel büyük bir açıklama bekliyordu.

"Ağaçların arasındaki loş patikada ilerledim. Cep telefonumun fenerini açtım. Bir ses duyduğumu sandım ve arkama baktım. Kiliseye giren birini gördüm."

"Kimdi?"

"Bilmiyorum. Muhtemelen iki yüz metre ötede neredeyse zifirî karanlıktaydım. Kilisenin içini sadece mumlar aydınlatıyordu. Kapı açıldı ve birinin içeri girdiğini görür gibi oldum. Sonra kapı sertçe kapandı."

"Onun kim olduğunu biliyorsun," dedi Manuel.

"Emin değilim. Bu yüzden yorum yapmamayı tercih ettim."

"Kimdi o?" diye üsteledi Manuel, bir yanıt almaya kararlıydı. "Söyle bana!"

"Álvaro olabileceğini düşündüm."

Manuel birden duraksadı.

"Bu tuhaf olmazdı," diye ekledi rahip hemen. "Babalarının cenaze töreninin olduğu sabah Álvaro'nun bana kardeşi için ne kadar endişelendiğini söylediğini sana zaten söylemiştim. Fran'ın öldüğünü duyduğumda bunu hatırladım. Düşündükçe daha az emin olmaya başladım ve en sonunda Álvaro'yu gördüğümü söylemeye hazır olmadığıma karar verdim."

"Ve?"

"Ona sordum."

"Álvaro'ya mı sordun?"

"Ona sordum. Bana o kişinin kendisi olamayacağını, çünkü o gece kilisenin yakınlarında bile olmadığını söyledi. Böylece yanılmış olabileceğime karar verdim. Kim olduğunu bilmiyorum. Álvaro'ya benzettiğim biriydi, hepsi bu."

"Álvaro sana kiliseye gitmediğini söyledi ve ona inandın."

"Álvaro asla yalan söylemezdi."

"Bağışla beni Lucas ama şu anki bakış açımla değerlendirdiğimde bu kötü bir şakaya benziyor."

Lucas onu duymamış gibi yaptı. "Ona Fran'ın aileyle ilgili bir şey yüzünden endişelendiğini söyledim. Şartlar farklı olsaydı, bu kadarını bile söylemezdim ancak Fran yeni ölmüştü ve... Álvaro'nun bilmesi gerekiyordu. O ailenin reisi olmuştu. Beni dikkatle dinledi ve tepkisinden anlayabildiğim kadarıyla Fran'ın neden bahsettiğini biliyordu."

Manuel rahibin önüne geçip durdu, adamın sorumluluktan kaçınmasına izin vermemeye kararlıydı. "Şunu tekrar özetleyelim. Fran sana çok ciddi bir şey olduğu hakkında endişelendiğini söylüyor ve sonra ölü bulunuyor. Álvaro'ya bunu söylüyorsun ve sonra o da ölüyor."

Lucas kaşlarını çattı. Bu fikir onun için son derece tiksinti vericiydi. "Ölümler birbiriyle ilgili değil. O gece üç sene önceydi ve Álvaro bir kazada öldü."

Manuel birine güvenmenin her zaman görmezden gelmek demek olduğunu biliyordu. Bu kişinin kendisini bir uçurumdan atması gibiydi. Saf içgüdülerine, yanlış bir seçimin ölüm anlamına geldiği çağlar boyunca insan ırkının dayanmasını sağlayan özelliğe güvenebilirdi. Manuel hepimizin içinde bulunan ilkel avcıya dönüştüğünü hissetti. Son beş gün sağlam ve dayanıklı olduğunu sandığı dünyayı tamamen yerle bir etmiş ve onu sersemleten bir uyuşukluğun merhametine bırakmıştı. Bu konuda yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Manuel gözlerini kapattı ve tuhaf bir şekilde yakarışa benzeyen bir nefes verdi. "Belki de kaza değildir."

"Ama..."

"Beni burada tutan şey bu, bu yüzden gidemiyorum. Álvaro'nun ölümünün bir kaza olmadığına işaret eden bazı şeyler var."

Lucas'ın yüzünde anlayışlı bir ifade belirdi. "Manuel, bazen kabullenmenin zor olduğunu biliyorum."

"Kahretsin, dinle beni! Kendi hayal gücümden bahsetmiyorum; bunu şüpheli bulan bir polis memuru var. Aksi hâlde, buradan çok uzun zaman önce ayrılırdım."

Lucas bir çocuğa hitap eder gibi onunla yavaşça ve sabırla konuştu. "Santiago'ya hastaneye kadar eşlik ettim. Álvaro'nun öldüğünü doğruladıklarında oradaydım. Polis bunun bir kaza olduğunu söyledi. Arabası yolun düz kısmındayken yoldan çıkmış ve etrafında başka bir araç yokmuş. Bu bir kazaydı Manuel."

"Elbette, kafasına bir darbe almış ve yerde sürüklendiği için ayakkabıları çizilmiş olmasına rağmen Fran'ın ölümü de bir kazaydı. Kilisenin kapısı kilitliydi ve anahtar bulunamadı. Adam ayakta bile duramayacak hâlde olmasına rağmen. Bana öyle geliyor ki, bu aile için resmî raporla gerçek arasında hep karanlık bir uçurum var. Sence de öyle değil mi?"

Lucas'ın rengi soldu. "Bunu bilmiyordum." Rahip derin bir nefes alıp aceleyle verdi. "Álvaro'ya ne olduğunu düşünüyorsun?"

Manuel dosyadan alınan adlî tabip, emekli bir polis memuru ve kendisiyle "sınırlı oldukları" gerçeği de dahil olmak üzere adama her şeyi anlatmak için güçlü bir arzuya kapıldı. Bütün detayları ortaya sermek ve acılarını onunla paylaşmak istiyordu. Fakat Nogueira ve Ophelia'ya onları bu işe karıştırmayacağına dair söz vermişti. Güven karşılıklı olmak zorundaydı; Lucas'a bir şey vermezse ondan ya çok az şey alacaktı ya da hiçbir karşılık göremeyecekti.

"Bilmiyorum. Çözmeye çalıştığım şey bu. Sana güvenip güvenemeyeceğimi ya da sana bunu söyleyerek büyük bir hata yapıp yapmadığımı bile bilmiyorum."

Sakin bakışlı oğlanın fotoğrafı canlanmış gibi birdenbire ceketinin cebinden feryat etti. Manuel korkunç bir fiziksel acıya kapılmış gibi elini göğsüne götürdü.

Lucas gözlerinin içine baktı. Bakışları sabitti. "Bana güvenebilirsin."

Manuel adamın yüzünü inceleyip bir süre düşündü. "Zaten güvendim. Bu gerçek ama bazen itiraflar zaman alır ve birkaç seans gerekir. Böyle söylememiş miydin?"

"Neye ihtiyacın olursa olsun sana yardım edeceğim. Beni dışlama."

Manuel başını salladı. "Bunu düşünmeliyim. Şu anda kafam gerçekten çok karışık. Sana bu kadarını söylediğim duyulursa, başım büyük bir belaya girebilir."

"Nasıl bir işe bulaştın Manuel?"

"*Álvaro* nasıl bir işe bulaştı? Asıl sorulması gereken soru bu!"

"Kötü bir şey olmadığını sana temin edebilirim."

"Temin etmek mi? Bana temin edebileceğini mi sanıyorsun?" Manuel'in sesi yükseldi. "Peki nasıl temin edeceksin? Belki de onun hakkında her şeyi biliyorsun? Öldüğünde alyansını takmadığını biliyor muydun? Erkek kardeşiyle çapkınlık yapmaya gittiğini biliyor muydun?" Zihninde Mei'nin anladığı kadarıyla ankesörlü telefondan arayan ve Álvaro'yla konuştuğunu sanan kişinin söylediği sözler yankılandı. *Adam onu öldürdüğünü biliyor.*

Lucas gözlerini kapattı. Yanıtı ve hisleri aşikârdı. Elleriyle yüzünü örttü.

Manuel saldırısına devam etti. "Bu doğru, Lucas, senin evli, eşcinsel arkadaşın fahişelerle takılıyordu. Hatta gözde bir fahişesi bile varmış. Buna ne dersin? Hâlâ onu savunmak istiyor musun? Yüzüme bakıp bana asla yalan söylemediğini söyleyebilir misin?" Manuel artık bağırmaya başlamıştı. Sinirinden gözlerinden yaşlar süzülmeye başladı ve öfkeyle titredi.

Rahibe arkasını döndü ve hiddetle birkaç adım attı. Adamın onu ağlarken görmesini istemiyordu.

Lucas ellerini indirip gözlerini açtı. Kahrolmuştu. "Bilmiyordum," diye fısıldadı.

"Önemi yok," diye buruk bir ifadeyle karşılık verdi Manuel. "Bilseydin bile bana söylemezdin. Değil mi?"

"Manuel," dedi Lucas, yatıştırıcı bir sesle, arkasından ona yaklaştı, "bildiğim tek şey Álvaro'nun onurlu bir adam olduğu. Belki de aldığı önlemlerin bir sebebi vardı."

Manuel gözlerini uzaktaki vadinin bulanık manzarasından ayırmadan bu itirazı inatla reddetti.

"Bunu duymak istemediğini biliyorum ama yaşadıklarını anlıyorum. Hissiz ilgisizlik ve sahte sakinlik, depresyon,

uykusuzluk ya da sürekli miskinlik ve bazen öfke ya da hiddet... bunlar normal duygular." Lucas elini Manuel'in omzuna koydu.

Manuel sinirle elini itip ona doğru döndü. "Ucuz psikolojinle sabrımı zorlamaya kalkma. Şeytan çıkaran teoloji okumuş bir rahibin bana kızgın olmamın son derece normal olduğunu söylemesine ihtiyacım yok. Elbette kızgınım. Hatta, o kadar kızgınım ki patlamamış olmama şaşırıyorum. Fakat beni en çok bıktıran ve tiksindiren bütün bu yalanlar. Attığım her adımda tanıdığımı sandığım adamın bana tam bir yabancı olduğuna dair yeni kanıtlarla karşılaşırken nasıl öfkelenmeyeyim? Aristokrat, kiliseye ve geneleve sadık Katolik bir aileden gelen müthiş başarılı bir iş insanı! Her gün uyandığımda yeni bir kokuşmuş pislik yığınıyla daha yüzleşmek zorunda kalacağımı hissederken sinirime nasıl hâkim olabilirim?" Manuel hiddetle öğürdü. "Álvaro'nun burada olmaması ve açıklama yapamamasının kışkırtıcılığı da eklenince, kahrolası utancının ağırlığına ben katlanmak zorunda kalıyorum. Üstüne üstlük, büyük bir piyango ödülü ya da hakaretinin tazminatı gibi her şeyi bana miras bırakma cüreti gösteriyor. 'Al bakalım, kahrolası pisliğimin vârisi sensin.'"

Acı ve kırgınlıkla attığı nutuk midesinden fokurdayarak çıkan safra gibi derinlerden ortaya saçıldı. Kontrolünü kaybetmişti. Öfkenin gözlerini kararttığının farkında olan zihni kendisiyle mücadele etti. Daha önce böylesine yakıcı bir duygu hissetmemişti; bu onu hem eziyor hem de güçlendiriyordu. Sessizliğe gömüldü, titriyordu, çenesi kaskatı oldu ve acıyla kasıldı.

Kendini kaybetmişti. Uzaklaşmaya ihtiyacı vardı. Hiç umudu kalmamıştı. "Bana gerçekten yardım etmek istiyor musun rahip?"

"Her ne şekilde olursa olsun," diyerek, Manuel'in öfkesine tam bir zıt düşen bir ılımlılıkla karşılık verdi Lucas.

"Artık yalan yok. Herhangi bir şeyi atlamak da yok." Manuel uzaklaştı.

"Sana söz veriyorum," dedi Lucas arkasından.

Manuel arkasına bakmadan kilise arazisinden ayrıldı. Ön basamaklardaki duvarın köşesini dönene kadar Lucas'ın gözlerinin üzerinde olduğunu hissetti. Çınar ağaçlarının gür tepelerinin altındaki gölgeye doğru inerken adımlarını yavaşlatmak zorunda kaldı. Bu arada içindeki ses ona, *Bu şekilde devam edemezsin*, diyordu. O devasa ağaçların huzurlu otoritesi ruhunu sakinleştirdi. Sığınacak bir yer arayan yaralı bir hayvan gibi bir kez daha ağaçların sonsuz gölgesine daldı.

Yaklaşan yağmurun görünmez nemini hızla döken havayı derin derin içine çekerek sakinliğini korumaya çalıştı. Manuel içindeki sesin haklı olduğunu biliyordu, attığı her adımda kendisini mahvediyordu. Öfke patlamasının fiziksel etkisi ve bu mücadelelerin verdiği zihinsel hasarın sonucunda vücudundaki bütün kasların sızladığını hissetti. Mei, Nogueira, Lucas...

Bitkin düşmüş bir hâlde yardım arar gibi etrafına baktı. Otoparkın ötesinde yolun karşısında beliren kenarları paslı, rengi solmuş reklam tabelası hem cezbedici hem de ortamla uygunsuzdu. Yorgunluğa teslim olan Manuel tabelanın garip çekiciliğinin onu etkilemesine izin verdi. Çaresizce ihtiyaç duyduğu molayı vermek için adımlarını o yöne doğru çevirdi.

Barın arkasında iki adam vardı. Yaşça büyük olan bir tahtada ekmek ve peynir dilimlerken, Manuel'in daha önce içeri girdiğini gördüğü kasabalılarla hararetle Galiçyaca sohbet ediyordu. Onlara iki adam daha katılmıştı. Hepsi parlak beyaz porselen kupalarda şarap içiyorlardı. Bar dar ve sıkış tıkış odanın eni boyunca uzanıyordu. Kapının her iki yanında en fazla üç metreye altı metre genişliğindeki açık alanda birer masa ve üçer sandalye duruyordu. El yazısıyla yazılmış küçük bir kart mekândaki diğer kapının tuvalet olduğunu gösteriyordu. Barın arkasında arka taraftaki evin mutfak kapısı açık duruyordu. Barmen gibi ileri yaşlarda olan kadın, orada bir şeyle meşguldü. Kadının hüküm sürdüğü alanda kocaman bir tahta masa vardı ve mutfak pencerelerinde

kısmen örtülü eski moda, zarif perdeler asılıydı. Barın arkasında sergilenen şişeler yoktu. Raflarda, daha ziyade bir garaja uygun beyaz kupalar ve sürahiler vardı. Barın duvarları, birbirleriyle uyumsuz çerçevelerde sergilenen aile fotoğrafları, kasvetli bir cenaze evi takvimi ile *Günün Çorbası*'nın yazdığı kara tahtayla süslüydü. Mutfaktan gelen koku bu vaadi doğruluyordu. Tertemiz mutfakla barın gelişigüzel, yarı bitmiş donanımı arasındaki tezat karı kocanın kendi bölgelerini belirlerdiklerini gösteriyordu.

Manuel adamların içtiği şaraba işaret etti. "Biraz şarap alabilir miyim?"

Genç adam bir kupa doldurdu ve yaşlı adam bir tabağa peynir parçaları ve bir dilim ekmek koydu. Adam tek kelime etmeden tabağı barın üzerinde ona doğru kaydırdı. Manuel şarabı yudumladı ve peynirin tadına baktı, krem gibiydi ama şaşırtıcı şekilde yoğun ve kalıcı bir tadı vardı. Atıştırmalıkları bitirdi ve hâlâ aç olduğunu fark edince biraz daha şarap istedi.

Hararetli sohbetlerine devam eden adamlar arada sırada kahkaha atıyorlardı. Manuel dikkatle dinlediğinde, Galiçyaca konuşmaların bir kısmını anlayabiliyordu, çok geçmeden ilgisini kaybetti. Bulunduğu yerden evin hanımının mutfakla ilgilenmesini izlerken –bara yaslanmış arkadaşlarını ağırlayan yaşlı adamın kadının kocası olduğunu tahmin etti– Manuel onu rahatsız etmemek için aşırı ilgi göstermekten kaçınan insanların evine adımını attığını hissetti. Ruhunun kıyılarına vuran fırtına yavaş yavaş dindi ve farkındalığı yeniden kendini gösterdi.

Ona işkence eden gerginliğe dair bir kanıt görmek için ellerini inceledi. Hiçbir şey yoktu. Ancak çınar ağacının kabuğunu sinirle kazıyıp hilâl biçiminde küçük parçalar koparmaktan başparmağı ve işaret parmağı tırnaklarının kahverengimsi sarı bir renge boyandığını fark etti. Çocukluk anıları ona bu lekeleri ovuşturarak çıkarmaya çalışmanın faydasız olduğunu hatırlattı, ceviz lekeleri gibi inatçı bir hâlde günlerce tırnaklarının altında kalacaklardı.

"Biraz çorba alabilir miyim?" diye sordu Manuel.

Genç adam masalardan birine oturmasını işaret etti. Manuel'e bir sürahi şarap, güzel kokan esmer ekmekten yarım somun ve birini kucağına sermesi, diğerini servis altlığı olarak kullanması için iki bez peçete verdi.

Manuel Galiçya'nın bölgesel kanalının yayınladığı programın sessiz olarak gösterildiği televizyonu iyice görebileceği şekilde sırtını kapıya dönerek oturdu. Çok geçmeden önüne bir kâse koyuldu. Onu iki eliyle kaldırmaya cesaret edemezdi. Genç adam çok sıcak olduğu konusunda onu uyardı.

Çorbanın güçlü, tuzlu aroması etrafını sardı. Manuel bir kaşık denedi ve sonra dumanı tüten sıvıyı iştahla içti. Her kaşık, yeşilliklerin yoğun aroması ve domuz yağının güçlü tadıyla onu rahatlattı. Çorbanın ruhu ve bedeni güçlendirmesi için pişirilen, gezginler için hoş bir rahatlık sunan ve kış gecelerinde sıcaklık kaynağı olan bir yemeğe özgü muhteşem bir kıvamı vardı. Yarısını bitirdikten sonra, kaşığını bırakıp iki eliyle kâseyi tuttu ve doğrudan ondan içti. Arka arkaya yutkundu ve yakıcı karışımın kızgın yudumlarının midesine inmesini hissetti. Görüş alanı kâsenin içiyle sınırlandı ve hisleri en saf hâle dönüştü. Çorbayla birlikte ona hayatında ilk kez gerçek ekmeği tadıyormuş gibi hissettiren lezzetli esmer ekmekten yedi. Tatlı yerine peynirden bir parça daha aldı ve evin hanımının mutfaktan onun için getirdiği demlenmiş kahveden bir bardak içti. Kadının onu getirmek için dışarı çıkıp evin etrafını dolaşması gerekti.

Manuel bu ziyafet için gülünç bir ücret ödedi. Veda ederken aileye içtenlikle teşekkür etti. Sanki kısa bir süreliğine Noel reklamlarında betimlenen ideal eve, hepimizin hasretini çektiği rahatlığa kavuşmuş gibi canlandığını hissetti. Dışarı çıktı, devasa çınar ağaçlarının yanına gidip kabuktan bir parça daha kopardı. Özenle onu gözlerinin önünde olacak şekilde aracının gösterge tablosuna koydu.

Artık As Grileiras'a geri döneceğini biliyordu.

CAFÉ

Manuel araba yolunda ilerledikten sonra gardenya çalılarının yanına park etti. Veterinerin siyah dört çeker SUV'uyla, bahçenin girişinde bagaj kapağı indirilmiş olarak duran beyaz bir kamyonetle birlikte iki araç daha vardı.

Santiago ahıra doğru yürüyordu. Uzun kollu, dar mavi bir gömlek ve paçalarını binici çizmelerinin içine soktuğu bir pantolon giymişti.

Yeni marki, olduğu yerde durup gözlerini ona dikti. Santiago'nun ifadesinden bu durumdan hoşlanmadığı ve Manuel'i davetsiz bir misafir olarak gördüğü açıkça belli oluyordu. Azarlayıcı hoşnutsuz bakışları ve fiziksel duruşuyla cennetin kapılarını koruyan bir baş meleğe benziyordu.

Manuel gözünü korkutmasına izin vermedi. Acele etmeden ceketini çıkarıp dikkatle arka koltuğa serdi. Arabasını kilitledi ve kendinden emin bir ifadeyle yeni markiye doğru yürüdü.

Meydan okuyan duruşuna rağmen, ilk konuşan Santiago oldu, bu Manuel'in habersiz ziyaretinin sinirini bozduğuna dair bir işaretti. "Hâlâ buralarda olduğunu bilmiyordum. Cenaze töreninden sonra gittiğini sanıyordum."

Manuel gülümsedi. "Gidecektim ama birkaç şeyi açıklığa kavuşturmam gerekiyor."

"Ah." Santiago'nun yüzüne belirsiz bir gölge düştü.

Manuel neredeyse markiden düşüncelerini paylaşmasını isteyecekti. "Yardımcı olabileceğini düşündüm."

Belki de, Santiago'yu cesaretlendiren Manuel'in hâlâ gitmeyi düşündüğünü bilmekti. "Yardım edebileceğim bir konuysa, neden olmasın?"

"Kesinlikle yardım edebilirsin," dedi Manuel kendinden emin bir biçimde. "Álvaro senin yüzünden buradaydı."

Bir anlığına da olsa Santiago ilk kez bakışlarını kaçırdı ama Manuel'in gözlerine baktığında kendisini tekrar toparlamıştı. Bakışları buz gibi bir hoşnutsuzlukla parladı. "Neden bahsettiğine dair bir fikrim yok." Santiago ahıra doğru yürümeye devam edecekmiş gibi kıpırdandı.

"Vasiden üç yüz bin avro talep ettiğini duydum. Bu yüklü bir miktar. Álvaro'ya telefon açmış. Her ne olduysa, Álvaro'nun her şeyi bırakıp buraya gelmesini gerektirecek kadar ciddiydi."

Santiago tekrar bakışlarını kaçırdı ve dudaklarını birbirine bastırıp çocuksu bir hareketle büzüştürdü. Görünüşe göre, davranışlarının hesabını vermeye alışık değildi ve bunu oldukça sinir bozucu bulmuş gibi bir hâli vardı. Manuel üniversitede öğretim görevlisi olarak çalıştığı yıllarda suratsız öğrencilerle yeterince yüzleşmek zorunda kalmıştı ve bu tür bir itaatsizlikle nasıl başa çıkacağını biliyordu. Israr etmekten keyif alıyordu. "Bana bak!"

Santiago ona söylediğini yaptı. Bu şekilde mahcup edildiği için adamın bakışları öfkeyle parladı.

"Álvaro buraya geldi ama sana tek kuruş vermedi. O parayı neden istediğini bilmek istiyorum."

Santiago'nun büzüştürdüğü dudaklarında alaycı bir gülümseme belirdi, burnunu çektikten sonra küçümser gibi gözlerini kısarak baktı. "Bu seni ilgilen..." Adam alt dudağını ısırdı.

"Sürpriz. Evet, aslına bakarsan, beni ilgilendirir." Manuel sesinin sakin çıkmasına özen gösterdi.

Santiago derin bir nefes verdi. "Pekâlâ." Bu tatsız sohbeti bir an önce noktalamak için bir açıklama uydurmaya çalışır gibi hızla karşılık verdi. "O bir at içindi. Geçen sene Álvaro ahıra yeni atlar katmayı kabul etti. Yatırım olarak. Vasi bunu biliyordu ve birkaç ay içinde çok sayıda at ekledik. Birkaç gün önce, bir yarış atı satın almak için elime çok iyi bir fırsat geçti ama bir an önce karar vermek gerekiyordu. Kardeşimden parayı istedim fakat son zamanlardaki

talihsiz iş anlaşmaları yüzünden yargı gücüme güvenmedi. Anlaşmayı onaylamadı. Hepsi bu."

"Bunca yolu da onay vermediğini söylemek için mi geldi?"

"Álvaro'yu neyin harekete geçirdiğini bilmiyorum. Bunu sana söyleyebileceğimi mi düşünüyorsun? Herhalde onun birçok iş anlaşması olduğunu biliyor olmalısın. Bana ne zaman ortaya çıkacağını ya da ortadan kaybolacağını asla söylemezdi."Santiago rahatladı ve yüzünde hafif hınzırca bir gülümseme belirdi. "Demek ki sana da söylemiyormuş."

Manuel Santiago'ya bambaşka bir ilgiyle baktı, bu adamın sandığından daha cesur olduğunu keşfetmek merakını uyandırdı. Adamın cesaretinin ne kadar süreceğini merak etti. Santiago'nun alaycılığını görmezden gelip ona meydan okudu. "*Kardeşimin bekçisi miyim ben?*"*

Santiago çenesini yukarı kaldırdı. Korkuyla mı yoksa öfkeyle mi? Manuel Habil'i öldüren Kabil'in sözlerinden alıntı yapınca Santiago şaşırmış mıydı, yoksa tedirgin mi olmuştu?

Küçük Samuel'in tiz çığlıkları ve kahkahaları dikkatlerini dağıttı. Catarina kollarında taşıdığı çocuklarla birlikte belirdi. Yanında, Elisa ve Vicente kamyonete kucaklar dolusu çiçek taşıyorlardı. Oğlan tiz bir sesle tekrar bağırdı, "Amca! Amca!"

Grup dönüp Manuel ve Santiago'ya baktı. Catarina araba yolunun kenarına geldi, oğlan kollarında mücadele ediyordu. Kadın onu yere bırakır bırakmaz, ufaklık iki adama doğru hızla koştu. Samuel'le arasında birkaç metre kalınca, Santiago kollarını açıp onu kucaklamak için yere eğildi ama oğlan markiden kaçıp kollarını Manuel'in bacaklarına doladı. Manuel şaşkınlıkla çocuğa baktı, duygulandı ama oğlanın farkında olmadan sebep olduğu utanç verici durumdan rahatsızlık duydu.

---

* İncil'de, Tanrı'nın Adem ve Havva'nın ilk çocuğu olan Kabil'e, kardeşi Habil'in nerede olduğunu sorması üzerine Kabil'in verdiği yanıt. (e.n.)

Santiago doğruldu. Oğlanın ensesini ovuşturdu ama tepki göstermedi, adam tek kelime etmeden arkasını dönüp malikâneye doğru ilerledi. Karısının yanına varınca bir süre duraksadı, omuz omuza dururken hafifçe öne doğru eğildi ve birkaç kelime homurdandı. Catarina bakışlarını yere çevirdi ve hiçbir şey söylemeden onu takip etti. Manuel ne konuştuklarını duymadı ama belki de Vicente ve Elisa duymuş olabilirlerdi. Manuel ikisinin birbirlerine baktıklarını gördü. Elisa hemen çiçeklerle meşgul oldu, Vicente kamyonete gidip bagaj kapısını öylesine sertçe kapattı ki kadınlar korktu. Santiago dahil herkes dönüp ona baktı.

Manuel oğlanı kucağına alıp sarıldı ve gergin durumun farkında olmasına rağmen onunla sohbet etti. Marki çok geçmeden gözden kayboldu ama diğerleri ip gibi dizildi, Catarina, onla Elisa ve Vicente ikilisinin arasındaydı. Bitmez tükenmez gibi gelse de, muhtemelen birkaç saniye süren duraksamanın ardından Catarina ona yaklaştı. Kadın öne çıkarken Manuel koluna gözyaşlarını silerken saçını düzeltiyormuş gibi yaptığını gördü. Yanına vardığında gözleri hâlâ yaşlarla parlıyordu.

"Merhaba," dedi Catarina. Küçük, güçlü elini ona uzattı, tırnakları kısa kesilmiş ve yeşil oje sürülmüştü. Kısa boyluydu ama kilolu değildi, kaslı bir yapısı vardı. Esmer teni, dışarıda uzun saatler boyunca çalıştığını gösteriyordu. "Ben Catarina. Griñán'ın ofisinde kısa bir süre görüşmüştük ama o gün..."

"Tanıştığımıza sevindim," dedi Manuel, kadının elini sıkabilmek için oğlanı beceriksizce diğer koluna geçirdi.

"Geçen gün serayı ziyaret ettiğinde orada olmadığım için üzgünüm. Ah, umarım kendini daha iyi hissediyorsundur. Vicente bir anda başının döndüğünü söyledi."

Manuel gülümseyip umursamaz bir harekette bulundu. "Neden böyle olduğuna dair hiçbir fikrim yok."

Catarina da gülümseyerek karşılık verdi ve az önce olanlar dışında bir konu hakkında konuştukları için rahatlamış

görünüyordu. "Sıcak, nem ve yoğun koku yüzünden pek sıradışı sayılmaz. Seradaki atmosfer aşırı olabilir."

"Çok güzel çiçeklerin var," dedi Manuel kamyonete işaret ederek. "Onları satıyor musun?"

"Evet," diye gururla karşılık verdi Catarina. Çoğu parfüm üreticilerine ve diğer yetiştiricilere gidiyor ama bazen özel günler için çiçek aranjmanları yapıyoruz. Bunları anne babamın malikânesine götüreceğiz. Bu haftasonu orada bir düğün var, çiçeklerle uğraşmak hoşuma gidiyor." Catarina duraksadı ve yüzüne bir gölge düştü. Dönüp kocaman eve baktı ve özür diler gibi başını eğdi. "Santiago çalıştığımı görmekten hoşlanmıyor."

Manuel bu saçma düşünceyi anlamış ya da kabul etmiş gibi başını salladı. Kamyonetin motoru çalışınca sohbetleri son buldu.

"Gitmeliyiz." Catarina oğlana kollarını uzattı. Samuel korkusuzca kendini onun kucağına attı. "Umarım tekrar ziyarete gelirsin. Sabahları her zaman seradayım."

"Belki gelirim."

Manuel olduğu yerde rahatça durdu ve araca binip gitmelerini izledi. Kamyonet yanından geçerken Elisa ve oğlan el salladılar. Gözleriyle onları takip ederken araziden ayrıldılar ve ortama sessizlik çöktü.

Güneş tepedeydi ve hafif bir esinti ağaçları hışırdatıyordu. Eylül öğleninin beklenmedik sıcaklığıyla sersemleyen kuşlar sessizlerdi. Manuel cep telefonunu çıkarıp Griñán'ı aradı.

Uykulu bir ses yanıt verdi. Manuel saatine baktı ve öğlen dört olduğunu gördü. Muhtemelen adamın öğle uykusunu bölmüştü. *Ne olmuş?* "Az önce Santiago'yla konuştum. Para istediğini inkâr etmedi ve bana onun bir at için olduğunu söyledi. Bundan haberin olduğunu ve her şeyin Álvaro'nun ahırdaki damızlık sayısını artırma planının bir parçası olduğunu iddia etti."

"Pekâlâ... bana biraz izin ver." Bu Manuel'in şüphesini doğruladı, telefon çaldığında adam uyuyordu. "Bu doğru... son bir sene içinde bu düşünceyle birkaç at satın aldılar,

buna tam bir felaket olan İngiliz yarış atı da dahil. O kararı Santiago verdi ve yaklaşık üç yüz bin avro harcadı." Griñán duraksadı. "O zamandan beri başka at satın almadılar." Hatırlamaya çalışıyor gibiydi. "İki ya da üç ay önce yavrulayan bir kısrak almaktan bahsediyorlardı. Atlar benim sorumluluğumda değil ama satın alma bedeli benim sorumluluğumda. Bütün masraflar ve diğer atların bedeli düşünüldüğünde, sana yavrulayan bir kısrağın üç yüz bin avro etmeyeceğini rahatlıkla söyleyebilirim." Griñán boğazını temizledi. "Ayrıca, eğer para bir at satın almak için olsaydı, Bay Santiago bana bunu söylerdi. Daha önce yaptığı gibi."

Manuel vasinin şüphelerini düşünüp taşınırken birkaç saniye hiçbir şey söylemedi.

"Manuel, bu bilgiyi benden edindiğini söylemeyecek kadar sağduyulu davrandığını umuyorum."

"İnan bana Griñán, şu anda endişelenmen gereken en son şey bu." Telefonu kapattı.

Manuel gözlerini elleriyle gölgeledi ve malikânenin üst katına doğru baktı. Pencerelerin birinde bir karartı gördüğünü sandı. Uzun boylu, karanlık siluet kıpırdamadı. Bir heykel gibi hareketsizce duruyor, kendisini apaçık belli etmese de varlığını gizlemiyordu.

O her zaman yukarıda, gözü her şeyin üzerinde.

Ahırın bölmelerinden gelen ses dikkatini dağıttı ve Manuel, Santiago'nun onu gördüğünde o tarafa doğru ilerlediğini hatırladı. Santiago ondan sonra ata binmekten vazgeçmişti. Manuel uzaktaki pencereye alaycı bir resmiyetle eğilerek selam verdikten sonra doğrulup ahıra doğru yürüdü.

Muhtemelen kırk yaşından genç olan veteriner Manuel'i bir önceki ziyaretinde karşılayan adamdı. Veteriner güzel bir atı bölmesine sokmaya çalışıyordu. Manuel, adamın kapıyı kapatmasını bekledikten sonra ona yaklaştı.

Veteriner onu gördüğüne sevinmiş görünüyordu. "Ah, evet, sizi önceki gün görmüştüm. Siz..."

"Buranın yeni sahibiyim," dedi Manuel iddialı bir ifadeyle. Adamın onunla işbirliği yapmasını istiyorsa, bu işi

yarım yamalak sürdüremezdi. Ne de olsa buradaki her şeyin sahibi oydu.

Adam derin bir nefes aldı, süet eldivenlerinden birini çıkarıp elini uzattı, ona dair fikrini yeniden gözden geçirdiği belliydi. "Ah! Sadece... sanmıştım ki... tanıştığımıza memnun oldum."

"Atlarla ilgili bazı sorularım var, belki bana yardımcı olabilirsiniz."

Adam tekrar gülümsedi. "Elbette! Bu kesinlikle uzman olduğum bir alan."

"Burada kaç atımız var?"

"Şimdilik on iki. Çoğu İspanyol atı. Güzel hayvanlar." Veteriner, bölmelere doğru işaret etti. "Ayrıca bir Arap kısrağı ve bir İngiliz yarış atı olan *Slender** var. Geçen gün Bay Griñán'la geldiğinizde onunla ilgileniyordum."

Manuel rahat davranmaya özen gösterdi. "Bir sorun olduğunu duydum."

Veteriner bıkkınlıkla ofladı. "*Bir sorun* demek hafif kalır. *Slender*'ın arka bacaklarında doğuştan bir sakatlık var. Başka bir tür atta bu o kadar ciddi olmazdı ama o bir yarış atı. Ağrı, yarışmak için onu yetersiz kılıyor."

"Atı ne zaman satın aldılar?"

"Bir seneden biraz fazla oldu."

"Doğuştan sakatlık olduğunu söylediniz, başka bir deyişle, at böyle doğmuş. Neden onu geri vermediler ya da en azından paranın iade edilmesini istemediler? Herhalde bu satışı iptal etmek için geçerli bir sebep olmalı."

Manuel konuşurken veteriner başını salladı. Adam içeri doğru döndü. "Benimle gelin." Veteriner her hayvanı göstermek için durarak Manuel'e ahırı gezdirdi. Her bölmenin kapısına altın rengi bir isim levhası asılmıştı. "Bu yapı, türün en güzel örneklerinden bazılarını barındırıyor. Örneğin, *Noir*,** güçlü bir Arap kısrağı, cesur ve soylu bir karakter. *Swift*,*** *Orwell* ve *Carrol* geçen sene satın aldıkları İspanyol

* (İng.) zayıf, kuvvetsiz. (ç.n.)

** (Fr.) siyah. (ç.n.)

*** (İng.) hızlı, atik. (ç.n.)

atları. Santiago'ya her satın almada yardım ettim. İyi huylu hayvanlar, gösterilerde itaatkâr ve mükemmeller."

Veteriner sürgüyü çekip kapının üst kısmını açtı. İçerideki at ürktü ve sonra sessizleşip yan durarak kapkara gözünü şüpheyle onlara dikti. Ziyaret ettikleri diğer atlardan oldukça iriydi.

"Bay Santiago, *Slender*'ı geçen sene ben tatildeyken satın aldı. Bana atın fiyatını söylemedi ama hayvanın ederinden, en azından bir yarış atı için çok daha fazlasını verdiğine eminim. Onu iki yarışa kaydettirdik ama geri çekmek zorunda kaldık. Bay Álvaro çok sinirlendi ve bize benim muayenemden geçmeden başka at satın almamamızı söyledi. Bay Santiago bir hata yaptığını kabul etmek istemiyor, o yüzden bana atı muayene ettirip duruyor ve sanki sakatlık iyileştirilebilirmiş gibi farklı antienflamatuar tedavileri, masajlar ve hatta buz torbaları denettiriyor. *Slender* güzel bir at; belki biraz fazla sinirli ama bu tür hayvanlar hep böyledir. Bir jokeye tahammül edebiliyor ama o bir yarış atı olarak tam bir felaket. Nadide ama pahalı bir felaket."

Veteriner bölmenin kapısını kapattı ve ahırın girişine geri döndüler.

"Anladığım kadarıyla, bir kısrak almakla ilgili bazı görüşmeler olmuş."

"Evet, bu doğru. Bir İspanyol kısrağı almamızı önerdim. Bay Santiago'yu tanıdığım bir yetiştiriciyle temasa geçirdim ve anlaşmayı bitirmek üzereydik. Ama kısrak şu anda hamile ve tayı doğurana kadar alışverişi tamamlayamayacağız. Hem kısrağı hem de tayı almak zorunda kalabiliriz. Göreceğiz."

"Yetiştirici kısrak için ne kadar istedi?"

"İstenen ücret ve yapılan anlaşma arasında her zaman fark vardır ama onu sanırım kırk bin avroya satın alabiliriz. Tay ayrı mesele. Eğer yavru iyi görünüyorsa, ikisinin fiyatı yükselebilir ya da düşebilir; pazarlıkta kısrağın ancak aylar sonra müsait olacağı gerçeğini hesaba katmak zorunda."

"Santiago son zamanlarda başka bir yarış atı alabileceğinden bahsetti mi? Yaklaşık bir hafta önce?"

Veteriner şaşırmış görünüyordu. "Başka bir yarış atı mı? Hayır, *Slender*'la olanlardan sonra bunu yapmak isteyeceğini sanmıyorum. Neden sordunuz?"

"Santiago birkaç gün önce bana kendisine birinci sınıf bir yarış atı teklif edildiğini söyledi ama anlaşmanın bir an önce sonuçlandırılması gerekiyormuş."

"Olabilir ama sanmam. En azından, bundan bana kimse bahsetmedi. Hayır, Bay Santiago'nun tek başına bir atı görmeye gittiğine inanmıyorum. Özellikle de anlaşmanın bir an önce bağlanması gerekiyorsa. Ben hayvanı onaylamadıkça Bay Álvaro'nun bunu kabul etmeyeceğini çok iyi biliyordu." Adam bir süre düşündü. "Satıcının o kadar acelesi varsa, belki de o beni çağıramadan başka bir alıcı hayvanı satın almıştır."

Bir yan yol ana patikayla kesişti ve Manuel yan taraftan bir havlama duyunca durdu.

"Onlar av köpekleri. Aşina olmadıkları sesler duyunca heyecanlanıyorlar. Onları görmek ister misiniz?"

Manuel köpeklerin tiz sesler ve iniltiler çıkararak parmaklıklara atladıkları kulübelerin önünden geçti. İçlerinden birinin koklaması için elini uzattı. Manuel ve veteriner geçidin sonuna, küçük melez bir köpeğin saman kaplı kafesinin derinliklerinden onlara baktığı son yuvaya vardılar. Köpek perişan görünüyordu. Fark edilir şekilde korkudan titriyordu.

"Bu ufaklığın adı da Café. Zavallı hayvan sürünün geri kalanının arasından sıyrılıyor."

"Café mi?"

"Álvaro onu bir sene önce buraya getirdi. Ufaklığı otoyolda bulduğunu söyledi. Köpek şanslıydı, çünkü hayvan barınağında uzun süre dayanmazdı."

Veteriner kafesi açtı. "Hadi Café! Korkma ufaklık."

Yavaşça ve gerginlikle dudaklarını yalayan küçük hayvan yanlarına yaklaştı.

"Davranışına bakılırsa, birinin onu sürekli dövdüğünü düşünüyorum. Onun güvenini kazanan tek kişi Álvaro'ydu."

Manuel elini uzatıp hareket ettirmeden tuttu. Küçük hayvan yavaşça yaklaştı ve en sonunda başını Manuel'in avucunun altına soktu. "Arka bacaklarının nesi var?"

Veteriner omuz silkti. "Nesi yok ki? Öncelikle yetersiz beslenme; doğduğundan beri gelişmesi engellenmiş ama şimdi daha iyi. İki yaşında olduğunu tahmin ediyorum, belki üç, muhtemelen buraya gelmeden önce berbat bir hâldeydi. Artık çok daha iyi; Álvaro onu buraya getirdiğindeki hâlini görmeliydiniz."

Hayvan başını kaldırdı, o koyu renk sulu gözleriyle onu süzüp değerlendirdi. Manuel Álvaro'nun hayvanı neden eve getirdiğini anladı. Belki hâlâ umut vardı. "Seni küçük mucize," diye fısıldadı.

"Özür dilerim, ne dediniz?" Adam geçidin neredeyse diğer ucuna dönmüştü. Belki de, gitmek için sabırsızlanıyordu.

Manuel henüz gitmeye hazır değildi. "Bir sorum daha var... Álvaro'yu öldüğü gün gördünüz mü?"

Adam başını salladı. "Öğle vakti, gitmek üzereyken onu gördüm."

"Herhangi bir konuda konuştunuz mu, atlar ya da Santiago?"

"Hayır, bana sadece Café'yi sordu."

Manuel gözlerini köpekten ayırmadan başını salladı. "Çok teşekkürler. Sizi alıkoyduğum için üzgünüm."

"Benim için bir zevkti. Telefon numaram girişteki panoda yazılı. Ne konuda olursa olsun, çekinmeden arayabilirsiniz." Veteriner ana geçide doğru döndü ama sonra duraksadı. "Bir şey daha var. Lütfen Café'nin kafesinin güvenli bir şekilde kapadığınızdan emin olun. Bay Santiago bir keresinde hayvanın başı boş dolaştığını görünce çok sinirlendi."

Ahıra sessizlik çöktü. Bir yaz gününün ilerleyen saatlerine özgü yorgun sesler, atların hırıltılı solumaları ve kaslı vücutları kıpırdandıkça çıkan gıcırtılar ve patırtılar dışında hiçbir şey duyulmuyordu.

"Café," diye mırıldandı Manuel. Köpek, çok heyecanlı olmaya isteksiz gibi temkinli bir şekilde kuyruğunu salladı.

"Farkında olmayabilirsin ama sen tam bir sürprizsin." Bir köpekle ilk konuşmasını yaparken sesini alçak tuttu. "Yürüyüşe çıkmak ister misin?"

Manuel çıkışa doğru yürüdü ve küçük hayvanın onu takip ettiğinden emin olmak için attığı her adımda arkasına baktı. Ahırda durmuş hangi yöne gideceğine karar vermeye çalışırken, kırmızı bir Nissan SUV ana araba yoluna girdi, önceki gün yanından geçen araçtı. Bugün de direksiyonun başındaki adam onu gördüğüne şaşırmış görünüyordu. Nissan yavaşladı ve sonra durdu.

Manuel merakla beklerken köpeğin hâlâ orada olduğundan emin olmak için arkasına baktı. Adam arabadan inip elini uzatarak Manuel'e doğru yürüdü.

"Manuel, beni hatırlamıyor olabilirsin ama cenaze töreninde karşılaştık. Adım Daniel Mosquera, şaraphanenin müdürüyüm. Sana bir merhaba demek için fırsat kolluyordum. Dün seni gördüğümü sandım... ve ..." Adam en sonunda Manuel'in elini bıraktı. "Şaşırdım, hepsi bu, çünkü Bay Santiago gideceğini söyledi. Dün de seni görünce...ne diyebilirim ki? Bu bir sürprizdi!"

Adam tekrar Manuel'in elini tuttu ve onu şevkle sıkarken diğer eliyle Manuel'in kolunu tuttu.

Manuel şarap uzmanının hevesi karşısında biraz şaşırdı. Adam tekrar konuşmaya başladı. "Hâlâ burada olmana çok sevindim," dedi veda ederken. Arabasına doğru birkaç adım attıktan sonra arkasına baktı. "Sorduğum için kusura bakma ama kalmayı düşünüyor musun?"

Manuel dürüst sohbetleri takdir ederdi. "Şimdilik." Gülümsedi.

Şaraphane müdürü bir şeye karar vermeye çalışıyor gibi kaşlarını çattı. Aklındaki bir düşünceyi reddeder gibi başını salladı ama hemen fikrini değiştirdi. "Şu anda herhangi bir şeyle meşgul müsün?"

"Hiçbir şeyle meşgul değilim." Manuel tekrar gülümsedi.

"O hâlde benimle gel. Ah, bir dakika... ayakkabı numaran kaç?" Bu bilgiyi aldıktan sonra şaraphane müdürü

ahırda gözden kayboldu ve bir çift lastik çizme ile bir Eskimo gibi, kürk başlıklı, kocaman, gri bir ceketle geri döndü. Manuel küçük köpeği alıp yolcu koltuğuna yerleştirdi.

Daniel sürekli konuşarak Lalín'e doğru birkaç kilometre sürdü. Çok geçmeden kıvrılıp duran bir yola saptı. Araç virajlarda tedirginlik verici bir şekilde sarsıldı ve öylesine sert dönüşler yaptı ki aşağıda, Miño Nehri'ne inen tepelerin dik yamaçlarında gözle görülür tekerlek izleri bıraktı.

Aşağıya bakan Manuel, dik yamaçlarda aşırıya kaçan grimsi basamaklara benzeyen kaba Galiçya taşıyla süslü yüzlerce taraça gördü. Basamaklar arasındaki dar, düz alanda bulunan bitki kafeslerinde asmalar yetiştiriliyordu. El yapımı taş duvarlar uçsuz bucaksızdı. En sonunda, araç nehir yatağına doğru indi ve dağın dik yamacında büyük bir çabayla açılmışa benzeyen dar yolda sarsılarak ilerledi. Arabadan indiklerinde Café, önden motorlu bir teknenin bağlı olduğu iskeleye koştu.

Tekneye bindiler ve Daniel nehirde ona kılavuzluk etti. Café küçültülmüş canlı bir gemi aslanı gibi korkusuzca teknenin burnundan ileri baktı.

"Peki nereye gidiyoruz?" diye sordu Manuel. Dik yamaçlara doğru işaret etti. "Üzüm bağını ziyaret edeceğimizi söylediğini sanıyordum."

"Oraya gidiyoruz," diye karşılık verdi Daniel, hoşuna gittiği belliydi.

"Tekneyle mi?"

"Elbette! Burası Ribeira Sacra* Manuel, bölgede üretilen şaraplar adını buradan alıyor. Nehri tekneyle geçmek dik kıyılarındaki çok sayıda ekim alanına ulaşmanın tek yolu."

"Başka bir yol yok mu?"

"Bizim şaraphanemiz ve depomuza karayoluyla ulaşabilirsin." Daniel tek aracın bile zar zor geçebileceği kadar dar patikalara doğru işaret etti. "Ancak bazı üzüm bağlarına

* (İsp.) Kutsal Nehir Kıyısı. Galiçya'da Lugo ilinin güneyinde yer alan on yedi farklı beldenin bulunduğu şarap üretimi yapılan bir bölge. (ç.n.)

sadece nehirden ulaşmak mümkün. Bazıları ise o kadar dik ki hasat zamanı işçileri halatlarla indirmek zorunda kalıyoruz."

Şarap uzmanı gülümsedi. "Buna inanmayacaksın ama ilk geldiğimde buradan nefret ettim. İspanya'nın ortasındaki kocaman bir şarap imalathanesinde çalışıyordum, buraya hiç benzemiyor." Kendi saflığını hatırlamak Daniel'in hoşuna gitmiş gibi görünüyordu. "Yaşlı marki şarap imalatıyla pek ilgilenmiyordu ama üç sene önce Álvaro, endüstrideki birçok kişi için örnek teşkil eden muazzam bir projenin ana hatlarını belirledi."

"Seni Álvaro mu işe aldı?"

Dümenle meşgul olan Daniel başını salladı. "Şarap dünyasında hiç tecrübesi yoktu ama bu bölgeyi, onun ihtiyaçlarını ve özel niteliklerini anlamak konusunda doğal bir yeteneği vardı. İlk olarak bunu şarap imalathanemizin adıyla duyurdu, seçtiği marka ismi güçlü bağcılık anlayışını uyandırdı." Daniel hemfikir olduğunu görmeyi umduğu Manuel'e yan gözle baktı ama misafiri beklediği karşılığı veremedi.

Manuel ima edilen sorudan kaçındı. "Özür dilerim Daniel ama neden bahsettiğini bilmiyorum."

"Álvaro'nun farklı bir fikri vardı. O ilk cesur şarap tüccarlarının çıkardığı işleri takdir ederek güç ve fedakârlığa saygı göstermek istedi. Álvaro nesiller boyunca devam eden sayısız küçük üreticileri onurlandırmak için şaraphanemizin ve bütün ürünlerimizin markasını *Heroica** olarak kaydettirdi."

Café gözetleme yerini terk edip yanlarına döndü.

"Evet Café," dedi şarap uzmanı, "neredeyse geldik." Motoru yavaşlattı ve teknenin kendi hızıyla kıyıya yanaşmasına izin verdi. Motoru kapattı ve tekneyi kıyıdaki kalın bir direğe halatla bağladı. Taraça duvarıyla tekenin yan tarafı arasındaki su, çalkantılı bir alkış gibiydi. Hafif bir esinti yaprakları hışırdattı, her dalgayla birlikte demirleme halatı ritmik bir şekilde direğe karşı gıcırdadı ve kuşlar şakıdı.

* (İsp.) kahramanca, yiğit. (ç.n.)

Manuel Daniel'in ona verdiği kalın çorapları ve lastik çizmeleri giydi. Karşılarında yükselen taraça basamakları bozuk bir fermuarın tırtıklı dişlerine benziyordu. Taraçaların çoğu bir insan ayağının sığmayacağı kadar dar görünüyordu.

Şaraphane müdürü en alt taş duvara kendisini çekti ve ona elini uzattı. Manuel köpeği kucağına aldı, Daniel'in elini tutup biraz zorlanarak duvara tırmandı.

Şarap uzmanı yamaca döndü. "Yavaşça, adım adım tırman. Dengeni kaybedecek gibi olursan öne doğru eğil. Düşmen imkânsız."

Café hemen önlerinden ilerledi. Manuel, asıl zorluğun taraçaları çevreleyen öngörülemez bir şekilde yerleştirilmiş yontma taş bloklarla görüş alanına oyun oynayan farklı yükseklikteki çılgınca basamaklar olduğunu keşfetti.

Düzensiz bir tempoda ilerledi. Cebindeki telefon, ortama tamamen aykırı bir ses çıkararak çalmaya başladı. Ses kesilince Café'nin başarılı tırmanışını kutlamak için yukarıdan havladığını duydu.

Manuel doksan santimetreden daha geniş bir taraçada Daniel'e katıldı ve sonra dönüp nehre baktı. Bulunduğu yükseklikten kafeslenen üzüm asmalarının dalgalanan yeşil enerjisi, esintinin güçlendirdiği hareketle zümrüt bir okyanusun dalgalarına benziyordu. Aşağıda, nehrin koyu renk, derin sularında batıp çıkan tekneler demirleme halatını çekiştiriyordu.

Aşağıdan bir motor uğultusuyla sesler geldiğini duydular. Nehrin vadisinde, henüz ergenlikten çıkmamış üç kızın olduğu tuhaf bir tekne belirdi. Plastik kovalarla tekneden su boşaltırken gülüşüyorlardı. Gülünç tekneleri tahta bir balık kasasına benziyordu.

"O tekne bölgeye özgü. Omurgası yok," diye açıkladı Daniel. "Üzüm hasadını nehirde taşımak için kullanılır. O şeyi tamamen su basabilir ama şamandıra gibi batmaz."

Daniel sırf Manuel'i rahatlatmak için ellerini bir megafon gibi ağzının kenarına tuttu. "Hey, kızlar! Her şey yolunda mı?"

Kızlar dönüp yukarı baktılar ve daha neşe içinde güldüler. "Her şey kontrol altında!" diye seslendi biri ve Galiçyaca, sorun olmadığını söyledi. Su boşaltmaya devam ettiler.

İki adam sessizce onları izlerken genç üçlü neşeli sesleriyle birlikte uzakta gözden kayboldu.

Manuel'in telefonu tekrar çaldı, bu kez onu zamanında çıkararak arayanın Nogueira olduğunu gördü.

"İstersen açabilirsin," dedi Daniel.

"Boş ver. Önemli değil."

Önemli değildi. Bu ortamda Nogueira'yı dinlemek istemiyordu. Kızların kahkahaları hâlâ esintide süzülürken ve artık ona ait olan bir köpek, yamacı tırmanmalarını kutlarken onu dinleyemezdi. Manuel'in önceki gün hissettiği yoğun duygulardan sonra kendisini toparlaması bir itiraf, bir kâse çorba, istismar edilmiş bir köpek, nehirde tekneyle yolculuk ve dik bir vadi yamacını tırmanmayı gerektirmişti. Hiç kimsenin, Nogueira'nın bile bunu bozmasına izin vermeyecekti.

Mahzen ustası yaprakların altında gizlenen üzümlerinde yoğunluğunu denemek için arada sırada eğiliyordu. Adam bir üzümü başparmağı ve işaret parmağının arasında yuvarladı. "Bu haftasonu hasada başlayacağız. Gelebilirsen çok sevinirim, diğerlerinin de hoşuna gideceğinden eminim."

Manuel şarap uzmanının uzattığı üzümü kabul etti. Sert ve hoş kokuluydu, taze yeşil aroması onu avucunda tutarken hissettiği sıcaklıkla çelişiyordu. "Diğerleri mi?"

"Şaraphane çalışanlarının geri kalanını kastediyorum."

"Elbette," diye karşılık verdi Manuel hiç düşünmeden. "Evet, katılmaktan memnuniyet duyarım." Sonra birdenbire kuşkuya kapıldı. "Ama yardımcı olabilir miyim bilmiyorum. Daha önce hiç üzüm hasadına katılmadım."

Daniel açıkça sırıttı. "İnan bana, yardımcı olabilirsin. Bize çok büyük faydan dokunacak."

Aynı teknikten yararlanarak dağın yamacından indiler. Manuel'in aşağı bakınca düşündüğünden daha kolay oldu. Güneş yamaçları hâlâ ısıtıyordu ama tekneye vardıklarında

nehre gölge düşmüştü. Nehrin yukarısına doğru ilerlemeye başladıkları anda üşüdüğünü hissetti.

"İşte kâşif ceketin." Daniel çoktan ona benzer bir ceket giymişti. "Günler hâlâ ılık ama ağustos sonundan itibaren sıcaklık hızla düşer."

Manuel ceketi giyip fermuarını tamamen çekti. Ellerini ceplerine sokunca şaşkınlıktan ağzı açık kaldı. Taçyaprakların dayanıklılığını ya da sert odunsu sapın tepesindeki kremsi pürüzsüzlüğünü tanımak için bakmasına gerek yoktu. Daniel tekneye kılavuzluk ediyordu, Manuel'in şaşkınlığının farkında değildi. Manuel yolculuğun geri kalanı boyunca tek kelime etmeden sessiz suları izledi. Etrafa kötü gözle bakmaya çalışsa da başarılı olamadı, aksine güzelliğin daha çok farkına vardı.

İskeleden arabayla eve dönerken, Manuel şarap uzmanına baktı. Daniel'e güvenmemek için bir sebebi yoktu. O gün öğlen tanışmışlardı. Mahzen ustasını Manuel için getirdiği ceketin ceplerine gardenya doldurmaya ne itmiş olabilirdi?

Daniel onu BMW'sinin yanında indirdi ve ertesi sabah onu almak için bir zaman belirledi. "Çizmeler ve ceket sende kalsın. Yarın onlara ihtiyacın olacak."

"Ama bunlar burada kullanmak için değil mi?" Manuel ahıra işaret etti.

Daniel'in yüzünde acılı bir ifade belirdi. "Hayır. Onlar Álvaro'nun. Kırsal bölgeye giderken hep onları alırdı." Aklına bir şey gelmiş gibiydi. "Bu arada köpeği otoyolda bulmadı."

"Anlayamadım?"

"Café... O, hikâyenin resmî versiyonu. Aslında Álvaro şaraphaneye her geldiğinde o küçük köpeği görürdü. Zavallı şey sürekli yolun kenarındaki bir kulübenin dışında bağlıydı. Ne suyu ne de yiyeceği vardı. Yalnız yaşayan aşağılık bir ihtiyara aitti. Bir gün malikâneye geri dönerken Álvaro durdu ve bahçeye girdi. Yaşlı adama bağırdığını, sonra cüzdanını çıkarıp ona biraz para verdiğini gördüm. Ne kadar verdiğini bilmiyorum. Álvaro çitin yanına gidip

köpeği çözdü ve onu arabaya kadar taşımak zorunda kaldı. Hayvanın o geceyi sağ çıkarmayacağından emindim. Ama," diye ekledi Manuel'e dönerek, "işte ufaklık burada."

Café patikada başını eğerek oturmuş yan gözle onları izliyordu.

"Anlattığın için teşekkür ederim," diye mırıldandı Manuel.

Daniel elini kaldırıp veda etti ve karanlıkta gözden kayboldu.

Manuel, bir süre karanlıkta durup gözlerinin malikânenin etrafındaki lambaların saçtığı araba yolunu aydınlatamayacak kadar loş, turuncu ışığa alışmasını bekledi. Feneri kullanmak için cep telefonunu çıkarınca, Nogueira'dan beş cevapsız arama olduğunu gördü. Ona yanıt vermediği için şeytanca bir memnuniyet duydu.

Manuel ahıra doğru birkaç adım attı ama sonra Café'nin onu takip etmediğini gördü. Arkasını döndü ve fener ışığı sayesinde köpeğin arabanın yanında oturduğunu gördü. Yere çömelip elini uzattı. Küçük hayvan avucunun içine burnunu soktu. Manuel içini çekerek doğruldu ve arabasının kapısını açtı.

Café sıçradı ve neredeyse içeri girmeyi başaracaktı. Tırnaklarıyla kendisini yukarı çekmeye çalışırken koltuğa asılı kaldı. Manuel onu hafifçe itti ve koltuğa kıvrılmasını izledi.

Motoru çalıştırmadan önce malikâneye son kez baktı. Araba yolunda otoyola çıkmak için ilerlerken, ikinci katın balkonunda kıpırdamadan duran birini gördü.

Yolun her dakikasını, kararından pişmanlık duyarak ve kendisine bu köpekle ne yapacağını sorarak geçirirken gecenin içinde ilerledi.

Otele dönünce, otel sahibinin karısının onun için ayırdığı biftek, bir sürahi su ve battaniyenin yanı sıra köpek için biraz yemek artığını minnettarlıkla kabul etti. Onlar da kendi yemeği kadar lezzetli görünüyordu. Yemekten sonra, Café için battaniyeyi serdi, televizyonu kısıp Nogueira'yı aradı.

"Kahretsin! Bütün gün sana ulaşmaya çalıştım. Nerede saklanıyordun?"

Manuel hiddetle dudaklarını birbirine bastırıp başını sinirle salladı. "Meşguldüm."

"Meşguldün," diye tekrarladı polis memuru Manuel'in sinir bozucu bulduğu alışkanlığıyla. "As Grileiras'ta mıydın?"

"Evet ama öncesinde Lucas'ı görmeye gittim. Rahip Lucas'ı. Senden sonra ona sormak istediğim birçok soru vardı ve dün onunla konuştum."

"Biliyordum!" diye bağırdı Nogueira neşeyle. "İlk adımı attığın için teşekkür ederim. Adamın sana ne söylediğini bilmiyorum ama rahip, ziyaretinden sonra beni aradı. Bana Fran'ın öldüğü geceyle ilgili detaylı bir şekilde bilgi verdi. Ne konuştukları ve bu konuda ne düşündüğünü anlattı. Elbette, Fran'ın günah çıkarma esnasında ona söylediklerine dair tek kelime etmedi."

Birdenbire paniğe kapılan Manuel hemen, "Ona senin adını vermedim," dedi. Rahibin kiliseye birinin girdiğini gördüğünden ve o kişinin Álvaro olduğunu sandığından bahsedip bahsetmediğini merak etti.

"Boş ver. Zaten bildiğimiz şeylerden daha fazlasını söylemedi ama intihar hakkındaki şüphelerimi güçlendirdi. Yine de, bu basit bir kaza olabileceği teorisini çürütmüyor. Rahip Lucas, Fran'ın uyuşturucuya tekrar bulaşacak kadar aptal olmadığından neredeyse emin, özellikle de üzerindeki baskı düşünülürse. Kesin olan bir şey var: Fran kendi canına kıymadı ve en azından şimdilik adamın teorisine güvenmek zorundayım. Özellikle de rahip gittikten sonra birinin kiliseye girdiği göz önünde bulundurulursa."

Manuel nefesini tutup Nogueira'nın bir sonraki cümlesini beklerken, adamın ne söyleyeceğini bu kadar önemsediği için kendisine kızdı. Álvaro'nun şüpheli olmasının ne önemi vardı? Böyle düşünen ilk kişi kendisi değil miydi? Álvaro'nun Fran'ın ölümüne karışmış olabileceği ihtimaliyle yüzleşebilir miydi? Bu fikre karşı koysa da böyle bir

sonuca varmakta çok haklı değil miydi? Álvaro utanç verici bir sırmış gibi onu saklamıştı. Kocası için görünüşü kurtarmak ne kadar önemliydi? Álvaro da ailenin itibarına leke düşmemesine babası kadar önem veriyor muydu?

Onun böyle bir şey yapmadığını biliyorsun, diyen vicdanı onu azarladı.

Bir kez daha Elisa'nın Fran hakkında söyledikleri zihninde yankılandı: *Onu dünyadaki herkesten daha iyi tanıyordum.*

Sus! diye emretti vicdanı.

"Lucas, kim olduğunu görebilecek kadar yakın olmadığını söyledi," diye devam etti Nogueira. "Yine de bu durumu değiştirir. O her kimse Fran'ı hayattayken gören son kişiydi. Fakat genç adam ertesi gün ölü bulunduğunda kimse bundan bahsetmedi." Nogueira içini çekti. "Ah, her neyse... As Grileiras'ta ne elde ettin?"

Manuel tekrar normal nefes almaya başladı, hem rahatlamıştı hem de suçlu hissediyordu. "Santiago beni orada görmekten hiç hoşlanmadı. Özellikle de ona para meselesini sormamdan. Açıklama talep etmeye hakkım olmadığını söylemeye kalkıştı."

"Ha!" dedi Nogueira büyük bir memnuniyetle.

Manuel adamın sesindeki gülümsemeyi duydu. Bu onu memnun etti; polis memuru bir Muñiz de Dávila'nın küçük düştüğünü duymaktan hoşlandı.

"En sonunda para talep ettiğini kabul etti. Santiago ahırı geliştirmek için son bir senedir at satın aldıklarını söyledi ve Griñán bunu doğruladı. Bir at almak için eline beklenmedik bir fırsat geçtiğini ve bu yüzden paraya ihtiyacı olduğunu iddia etti."

"Bir at için üç yüz bin avro mu?"

"Bir İngiliz yarış atı. Santiago bir sene önce onlara neredeyse bu kadar paraya mal olan başka bir at satın almış."

"Hadi be!"

"Ama o anlaşma tam bir fiyasko olmuş, çünkü atın doğuştan bir sakatlığı var ve asla yarışamayacak. Nedense bu

konuda başvuracağı kimse yokmuş, o yüzden yatırımı boşa gitmiş. Bu olaydan sonra Álvaro bir uzmanın yazılı onayı olmadan kardeşinin başka bir at almasına izin vermemiş. Veteriner ve Griñán bana böyle söylediler, o nedenle Santiago'nun Álvaro'nun olası bir at satın alma işlemi için geri döndüğüne dair anlattığı hikâye kesinlikle inandırıcı değil. İkisi de, Santiago'nun Álvaro'nun bunu kabul etmeyeceğini bildiğini söyledi. Veterinerin onayı olmadan bir at satın almayı aklından bile geçiremezdi."

"O hâlde küçük kardeşi yalan söylüyor."

"Adam o kadar düşüncesiz değil. Álvaro'nun ona bu yüzden para vermeyi reddettiğini itiraf ederek kendisini korumuş oldu."

"Ama veterinerin onayı olmadan para alamayacağını zaten biliyordu. Kardeşi bunu göz önünde bulundurmayı bile düşünmezdi. O hâlde neden sorsun ki? Álvaro'nun sırf bunu doğrulamak için onca yolu gelmesinin ne anlamı var?"

"Ben de bunu düşünüyordum," dedi Manuel.

"Başka bir şey var mı?"

"Bir bakalım... Santiago'nun karısının çalışmasından hoşlanmadığını öğrendim."

"Bundan hoşlanmıyor mu? Benimle alay etme, kadın çiçek yetiştiriyor! Benim karım gibi hastanede insanların kıçını silmek zorunda olsaydı..."

Nogueira ilk kez ailesiyle ilgili konuştu. Manuel bunu aklının bir köşesine yazdı ve adama meydan okuma isteğini bastırdı. *Evet, karının bir hastanede başkalarının kıçını silmesi seni rahatsız ediyor ama fahişelere gitmekten rahatsız olmuyorsun. Üstüne üstlük, günahını saklamak için alyansını çıkarıyorsun.* "Catarina'nın yardımcısı, kadının kocasının ona davranış biçiminden hoşlanmıyor. Bu sabah çiftin arasında küçük bir tartışma çıktı. Catarina'nın yardımcısı kendisini zor tuttu."

"Gizli bir ilişkileri olduğunu mu düşünüyorsun?"

Manuel, adamın dünyayı basite indirgeyişine iç çekti. "Hiçbir fikrim yok. Adamın ona hayran olduğu aşikâr ama

aralarında böyle bir şey olduğunu sanmıyorum." Manuel Vicente'nin serada ondan bahsederken acı dolu sesini hatırladı. "Nogueira, belki bugün..."

"Evet, bu yüzden sana ulaşmaya çalışıyordum. Bugün buluşamayız."

Manuel çocukça bir hayal kırıklığına uğradı. Nogueira'yı geçiştirmeyi o kadar istiyordu ki, birçok kez içinden yardımcı rolünü oynamayı nasıl reddedeceğinin provasını yapmıştı. Komiseri sinirlendirmeyi umuyordu.

"Birinden Álvaro'nun arabasını depodan getirmesini isteyeceğimi söylediğimi hatırlıyorsun, değil mi? Ophelia'yla onu gözden geçirdik, şimdi de telefonundaki arabaları kontrol ediyoruz."

"Arama geçmişindeki her şeyi öğrendiğimizi sanıyordum."

Nogueira bir süre hiçbir şey söylemedi. Tekrar konuşmaya başladığında, gizli bilgi veren biri gibi isteksiz bir tavır takındı. "Dinle. Hemen hemen herkesin bir cep telefonu var ama neredeyse hiç kimse o şeyin neler yapabildiğini anlamaz. Álvaro'nun telefonu son model. Diğerleri gibi, o da aranan ve arayan numaraları, bağlantı sürelerini kaydediyor. Bir de kurulan her bağlantının kesin konumunu kaydeden bir uygulaması var. Ayrıca, bu kısım daha karışık, aradığı ve onu arayan numaraların sahiplerini belirlemeye çalışıyoruz."

"Bunun yardımı olur mu?"

"Yeni başladık. Arabayla işimiz bitti, bu yüzden seninle konuşmak istedim."

Manuel adamın söyleyeceklerini duymayı bekledi.

"Ophelia, o gece kaza yerinde cesedi incelediğinde, arabada GPS sistemi olduğunu hatırladığını söyledi. Onu bulamadık."

"Doğru, Álvaro'nun portatif bir GPS cihazı vardı. Yıllardır onu yanında taşırdı. Arabayı aldığımızda dahilî bir sistem sipariş edebilirdi ama eskisini tercih etti. Her zamanki rotalarının onda kayıtlı olduğundan, yüzde yüz güvenilirliğinden bahsetti."

"Daha neler." Polis memuru hoşnutsuzca dilini damağında şaklattı. "Farkında olup olmadığını bilmiyorum ama günümüzde bütün yerleşik GPS sistemleri haritalar ve adreslerle yüklü olarak gelir; silinirse ya da fabrika ayarlarına geri döndürürsen, eski rotalar hafızadan kurtarılabilir."

"Ne olmuş?"

"Bazen herhangi bir sebepten ötürü takip edilmek istemeyen kişiler gösterge panosundan çekip çıkarmak zorunda kalmadan sökebilecekleri ya da yok edebilecekleri portatif GPS cihazlarını tercih ederler."

"Başka bir olasılık daha var."

Bu kez bekleme sırası Nogueira'daydı.

"Belki biri onu çalmıştır. Yalnız bir şoförün öldüğü bir trafik kazası, kimsenin dikkat etmediği ve aramayacağı portatif bir GPS cihazı..."

Nogueira'nın sesi sertti. "Ne ima etmeye çalıştığını bilmiyorum ama polisler bu ülkede her sene binlerce kazayla ilgilenmeleri için çağırılıyor, polis teşkilatının her üyesi eleştirilmemek ve suçlanmamak için elinden geleni yapıyor. Başkalarına yardım etmek için hayatımızı tehlikeye atıyoruz ve genellikle kaybeden biz oluyoruz. Bölgedeki her polis memurunun dürüstlüğünü şahsen garanti edebilirim. *Guardia Civil*• içinde hırsızlar barınamaz."

"Ben sadece bir olasılıktan bahsettim."

"Bu mümkün değil. Fakat cihaz, sana vermeyi unuttukları bir başka kutuda saklanmış *olabilir*. Git ve onu sor. Álvaro'nun nerede olduğunu ve öldüğünde nereye doğru yol aldığını bilmemiz gerekiyor. GPS bize bu bilgiyi verebilir."

"Yarın telefon açarım."

"Seni yarın geç saatte, gece yarısına doğru alırım. Görüşmemiz gereken fahişe yarın çalışıyor olacak."

Manuel itiraz etmek istedi. Önceki gece ne olursa olsun oraya gitmeyeceğine dair kendi kendine yemin etmişti ama artık bundan kaçınamayacağını biliyordu. Bunu yapmaya mecburdu. Nogueira'yı haksız çıkarmak için değil, sırf

• 1844'te kurulan İspanyol polis teşkilatı. (ç.n.)

adamın gerçeği ortaya çıkarmaya olan tutkusu onunkinden daha güçlü olduğu için. Farklılıklarına rağmen. Gün boyunca, rahibin ona her şeyi anlatması gerektiğine dair ısrarı, Lucas'ın Nogueira'yla her şeyi paylaşmamış olmasına dair bir umuda dönüştü. Bu düşünce ve bilgi, sakladığı için hissettiği suçluluk duygusu, ona Nogueira'nın oyun planına uymak zorunda olduğunu düşündürdü.

Manuel veda ederek görüşmeye son verdi.

Bu gerçeklikten kaçmaya ihtiyacı vardı ve bir yolunu buldu. Aralıksız dört saat boyunca tükenmez kalemini kâğıttan ayırmadı. Köpek, ayaklarının dibinde hareketsizce oturdu. Manuel arada sırada aşağı baktı ve hayvanı yanında götürme dürtüsüne teslim olmanın belki de o kadar kötü bir fikir olmadığını düşündü.

REDDEDİLEN HER ŞEY

Omuzları düştü. Bir an için arzularının önemi kalmadı; içinde bulunduğu şartlar onu köşeye sıkıştırmıştı; korkutucu, açıklanamaz bir güç gerçeği yüzüne vuruyordu. Saf durgunluk onu gerçek dünyaya savurmuştu ve şimdi şuursuz bir güç, kayıtsız evren tarafından seçilmiş rasgele bir patikada onu yürümeye zorluyordu.

Nihayet sabahın ikisinde köpeğin bitmek bilmeyen esnemelerine teslim olup yazı yazmayı bıraktı ve kalın ceketini tekrar giyip işini görmesi için Café'yi dışarı çıkardı. Odaya dönünce ceketin ceplerindeki taçyaprakları dikkatle çıkarıp masanın çekmecesine koydu. Sanki onları incelemek, beklenmedik bir şekilde ortaya çıkmalarının gizemini ortaya serebilirmiş gibi durup gardenyalara baktı. Yavaşça çekmeceyi itti ve çekmece tıkırtıyla kapanana kadar gözlerini çiçeklerden ayırmadı. Birdenbire bütün gün yanında taşıdığı fotoğrafı hatırlayıp onu cebinden çıkardı. Kıvrılmış köşeleri bir kez daha ceketin saten astarına takıldı.

Fotoğraftaki genç adamın kendinden emin bakışları onu hipnotize etti. Manuel birkaç dakika dikkatle ona baktı, oğlanların ifadelerini, beden dillerini, Santiago'yu geri planda bırakan yaşça büyük çocukların dürüst dostluğunu, küçük oğlanın sahiplenici bir tavırla ağabeyinin koluna sarılmasını ve bir masal prensinin temiz, cesur ve gururlu bakışlarına sahip olan hikâyedeki kahramanı inceledi.

Fotoğrafı koymak için çekmeceyi açtı ama çiçekleri görünce onu ceketinin cebine atmaya karar verdi. Işıkları söndürüp yatağa girdi ve televizyonu sesi kısık hâlde açık bıraktı. Bir an için ekranda yanıp sönen görüntülerin köpeği rahatsız edip etmeyeceğini merak etti ama sonra böyle bir şey düşündüğü için kendisini aptal gibi hissetti. Café dikkatle battaniyeye yerleşti ve başını küçük bacaklarının arasına soktu. Köpeğe şefkat duyduğunu fark etmek Manuel'i şaşırttı. Café'ye acıyordu ama yeni bulduğu bu hayvandan hoşlandığından o kadar emin değildi. Köpeğin tetikte bakışları onu huzursuz ediyordu. Bir hayvan sahibi olmaya alışık değildi ve hayvanın bunun farkında olduğuna emindi.

Bu Manuel için beklenmedik bir ilkti. Birçok çocuğun evcil hayvanı olmuştur ama kendi çocukluğundaki şartlar buna izin vermemişti. Daha sonra da, başkalarının seve seve üstlendiğini gördüğü, aptal bir hayvanın sorumluluğunu almaya herhangi bir istek duymamıştı. Hayvanları sevdiğini düşünüyordu ama bu onun için kemanları ya da örneğin Botero'nun* heykellerini sevmekten farksızdı. Hiçbir zaman bir hayvan edinmek gibi bir isteği olmamıştı. Televizyonun aydınlık ekranına baktı ve onu açık bırakmaya karar verdi.

Gözlerini kapatır kapatmaz bir şeyin şilteye atladığını hissetti. Yatakta doğrulup Café'ye baktı. Hayvan yatağın ayak ucunda duruyordu. Adam ve köpek hareket etmeden durup soru sorar ve yanıt bekler gibi birbirlerine baktılar.

"Burada barınman için ekstra ücret ödediğime göre herhalde yatakta yatmaya hakkın var."

---

* Kolombiyalı heykeltıraş Fernando Botero Angulo. (ç.n.)

Köpek ayaklarının ucuna kıvrıldı. Manuel gülümseyerek uzandı. Bir dakika sonra uzaktan kumandayı alıp televizyonu kapattı.

Bu Galiçya'ya geldiğinden beri rüyasında ağlayan küçük çocuğu görmediği ilk geceydi.

ERKEK İŞİ HAKKINDA

Heroica dik bir yamaçtan aşağı yuvarlanır gibi inşa edilmişti. Otoyoldan gelen bir ziyaretçi çok iyi bakıldığını düşünebilirdi ama bıraktığı ilk izlenim, hırslı bir mimar tarafından tasarlanmış, yerleşime uygun küçük bir çılgınlık ya da münzevi bir yazarın tercih edebileceği kusursuz bir kış eviydi. Aslına bakılırsa, burası endüstriyel bir işletmeydi.

Yaklaşık yirmi erkekten oluşan bir grup, basamaklarda ve dar kemeraltında bekliyordu. Daniel'in Manuel'le birlikte geldiğini duyunca arkalarını döndüler.

Daniel arabadan inerken onları Galiçyaca selamladı. "*Bos días.*"*

"Bugün Bay Manuel üzüm bağında bize eşlik edecek," dedi mahzen ustası toplanan kalabalığa. Adamlar başlarını sallayarak ve hoşça karşılandığını belirten hareketlerle karşılık verdiler. Manuel nezaketlerine aynı şekilde karşılık verdi.

"Manuel'e buradaki işletmeyi gezdirirken işe koyulalım," dedi şarap uzmanı canlı bir sesle. "Sonra patronun nasıl çalıştığımızı görmesi için bir grupla birlikte nehrin kıyısındaki taraçalarına gideceğiz."

Tanklar ve gizemli ekipmanlarla dolu büyük odalardan geçtikten sonra, vadiye bakan geniş bir dış balkona tırmandılar. Oranın manzarası insana boşlukta asılı kalmış gibi bir his veriyordu. Manuel sabah güneşinin belirsiz ışığında işçilerin dik yamaçtan aşağı indiklerini gördü.

Balkonun bir köşesinde şişeler ve etiketler sergileniyordu. Manuel beyaz fonunu sadece Álvaro'nun karakteristik el yazısıyla *Heroica* yazan gümüş harflerin böldüğü bir şişeyi eline aldı.

Şaraphaneden çıkıp ilk taraçaları geçerek nehre doğru gittiler. Daniel altı işçinin her birini isimleriyle selamladı.

* (Gl.) günaydın. (ç.n.)

Manuel'i henüz kimsenin çalışmaya başlamadığı bir taraçaya yönlendirdi ve üzümlerin nasıl toplandığını gösterdi. "İşin hoşuna gideceğinden eminim. Bu en ilkel ama en insanî görev; özellikle de insanların ekiciliğe başlamadan önce toplayıcı oldukları, etçil olmadan önce meyve yedikleri düşünülürse."

Manuel adamın ona uzattığı küçük orağı alıp birkaç beceriksiz girişimde bulundu.

Daniel şikâyet etmedi. "Endişelenme. Meyveyi ezmeden salkımı ne kadar güçlü tutacağına karar vermek pratik gerektirir ama bunun dışında ilk kez hasat yapan birine hiç benzemiyorsun."

Manuel diğerlerinden biraz uzakta görevine konsantre olarak sessizce çalıştı. Sabah güneşinde ısınan üzümlerin kokusu iyice yoğunlaştı. Eski asmaların, toprağın, granitin ve taraçaların kenarlarında yetişen hoş kokulu otların olgun aromasının farkındaydı. Sabah saatleri sessizlik içinde geçti.

"Hey, bay marki!"

Manuel şaşkınlıkla dönüp bir işçinin şarap tulumu tuttuğu yukarıdaki taraçaya doğru baktı. Adam deri keseyi salladı. "Biraz şarap ister misiniz?"

Manuel gülümseyip kabul etti. Taraçanın kenarına çıkıp şarap tulumuna uzandı. "Ben marki değilim." Onu eline alırken sırıttı.

Adam ona inanmamış gibi omuz silkti.

Şarabın, muhtemelen şarap tulumunun içinde zamanla biriken tatların pekiştirdiği sert bir kokusu vardı. Serin ve hoştu, ağzında bıraktığı keskin asit tadı neredeyse kusursuzdu.

Öğle yemeği vaktinde, işçiler hoş kokulu esmer ekmek parçalarıyla kabaca kesilmiş peynir dilimlerini paylaştılar.

Yemek yerken, Manuel o tuhaf makinelerden birinin nehirde süzüldüğünü gördü. Daniel ona göz kırptı ve en yaşlı işçilerden birine döndü.

"Abu, dün Godello taraçalarındaydık ve o süzülen kasaların birinde kızlarını gördük. Deli gibi su boşaltıyorlardı, Manuel batacaklarını sandı." Adamın çok hoşuna gitti.

Manuel şaşkınlıkla başını kaldırıp baktı.

"*Eso no hunde, home!*" dedi Abu heyecanla. Yaşlı adam dönüp bu şakayı tekrarladı, " O şey batmaz dostum! *Titanik*'te o şeylerden olsaydı, hâlâ burada yüzüyor olurlardı!"

Adamlar kahkaha attılar.

Manuel gülümsedi. "Onlar senin kızların mıydı?"

"Benim kızlarımdı ve hâlâ öyleler," diye karşılık verdi Abu, Manuel'in bölgeye özgü olduğunu anlamaya başladığı iddialı, alaycı bir ifadeyle. "Yakında geri dönerler. Arsamızda hasat yapıyorlar."

"Kendi bağın mı var?"

"Bu civarda herkesin Ribeira Sacra'da bağı vardır, küçük bir toprak parçası olsa bile. İş göründüğünden daha zor. Ailemin üzümleri *Heroica* üzümleri gibi değil. O sadece *pedaciño pequeno*,* çok dik bir yamaçta küçük bir arsa parçası ama kızlarımın geçimlerini sağlaması için yeterli. En azından diğerleri gibi çekip gitmek zorunda kalmayacaklar."

Gün ilerlerken, nehirden yansıyan tepedeki yakıcı güneşin sıcaklığı göz yanılsamalarına sebep oluyordu. Doldurdukları kasaları taraçaların kenarlarına taşıyıp duruyorlardı. Kasaları suda süzülen tuhaf konteyner tekneye, istiflenecekleri de nehrin kenarındaki taş duvara aktarmak için bir insan zinciri oluşturuyorlardı.

Öğleden sonra saat beş civarında şarap uzmanı o günlük işin bittiğini duyurdu. Lezzetli bir yemek yeme heyecanıyla harekete geçen adamlar yamaca tırmanmaya başladılar.

Manuel Café'yi kucağına alıp Abu'nun peşinden yamaca tırmandı. Manuel'den en az yirmi yaş daha büyük olmasına rağmen, adam eğimi ustalıkla çıktı. Tepeye varınca Manuel köpeği yere bırakıp soluklanmak için öne doğru eğildi.

"Çok iyi bir iş çıkarıyorsun," dedi Abu ona, sonra Café'nin peşinden piknik alanına doğru gitti.

Büyük masada bir araya gelen otuz kişinin gürültüsü âdeta bir kutlama gibiydi. Masada onları bekleyen fırında patates ve yeşil salata çok geçmeden depo ekibinin kendi

* (Gl.) küçük parça. (ç.n.)

asma köklerinin ateşinde kızarttıkları et tepsileriyle tamamlandı. Şaraplarla dolan kadehler yeni hasadın şerefine tokuşturuldu.

Resmiyetsiz ama çok da fazla konuşmadan yemeklerini yediler. Tatlı yoktu, onun yerine masaya demlikte pişirilmiş güzel kokulu bir kahve getirildi.

Adamlardan bazıları bacaklarını esnetmek için ayağa kalktılar. Bir ustabaşı Daniel'e kısa bir bakış attı ve şarap uzmanının cesaretlendirici bir ifadeyle başıyla onayladığını görünce Manuel'e hitap etti. "Dinleyin, bay marki..."

Manuel elini kaldırdı. "Lütfen, bana Manuel diye hitap et."

"Pekâlâ o hâlde, Bay Manuel." Bu bile adamın çaba göstermesine neden oluyordu. "Daniel'in seni gezdirdiğini biliyordum ve Bay Griñán da çok fazla bilgi sahibi." Adam kelimelerini özenle seçiyordu. "Sanırım nasıl çalıştığımıza ve her bitkinin, toprağın her karışının ne kadar önemli olduğuna dair bir fikir edindiniz."

Manuel ciddiyetle başını salladı ve adamın açıklamasını dinledi.

"Şu anda şaraphane son hızla çalışıyor ama kışın işler aynı değil. Son zamanlarda bitişik üzüm bağını satın alma ihtimalini gözden geçiriyorduk. Asmaların yanı sıra hiç ekilmemiş iki dönüm arazisi olan bir ev var."

Adam masadan bir şarap tıpası aldı ve görünmez bariyerlerle karşı karşıya kalmış gibi onunla oynamaya başladı. En zor kısma gelmek üzereydi.

"Bay Álvaro bize onu almaya karar verdiğini söylemişti ama sonra kaza geçirdi ve bağın sahibi kadın bu konuda hiçbir bilgisi olmadığını söyledi. Belki de, Álvaro'nun Griñán'a talimat vermeye fırsatı olmadı ve... doğrusu, taraçaları geliştirmek bizim için daha fazla iş demek, böylece kış boyunca hepimizin çalışma olanağı olur. Evi de tadilattan geçirebiliriz ve... projeye devam etmeyi düşünüp düşünmediğinizi merak ediyorduk."

Adam sessizliğe büründü, nefesini tutar gibi bir hâli vardı.

Herkes yeni sahibi izliyordu.

Manuel zaman kazanmak için kahvesini aldı. Çoktan soğumuştu ama yine de bir yudum aldı. "Pekâlâ," dedi, "bunların hiçbirinden haberim yoktu. Korkarım Griñán bana bundan bahsetmedi..."

"Peki bunun yapılabileceğini düşünüyor musunuz?" diye sordu kalabalıktan biri.

Manuel köşeye sıkıştığını hissetti. Gözleri, jestleri ve beklentiler içindeki duruşlarıyla temin edilmek için yalvaran bu adamlara istediklerini veremedi.

Ustabaşı konuştu. "Yan taraftaki üzüm bağının sahibi başka bir üreticinin ilgilenebileceğini söyledi. Adamın bizden önce davranmasına izin veremeyiz, en azından nehrin bu uzantısında."

Daniel sohbete katıldı. "Görüşmelerde Álvaro'ya eşlik ettim. Her şey anlaşmanın yapılmak üzere olduğuna işaret ediyordu. Bundan eminim."

"Griñán'la ne zaman konuşabileceğimi bilmiyorum." Manuel kaçamak yanıt verdiğinin farkındaydı.

Adamlarsa umdukları yanıtı almış gibi karşılık verdiler. Ustabaşı elini tutup gözlerinin içine baktı ve ona teşekkür etti. İşçiler gitmek üzere ayağa kalktılar, her biri elini sıkmak için öne çıktı.

Daniel diğerleri ayrılırken onu bir süre alıkoydu. "Biliyor musun, ikimiz bağın sahibiyle konuşurken, Álvaro'nun bir arama bekliyormuş gibi telefonunu kurcaladığını hatırlıyorum. Dışarı çıkarken telefonu çaldı. Kenara çekildiği için konuşmayı doğru düzgün duymadım."

"Bu ne zamandı?"

"Kadınla randevumuz saat dörtteydi, uzun sürmedi, en fazla yirmi dakika sürmüştür." Sonra omuz silkti. "Dinle, bunun muhtemelen hiçbir şey ifade etmeyeceğini biliyorum ama Álvaro'nun, 'Sakın beni tehdit etme,' dediğine kulak misafiri oldum."

MARKİ

Adamlar arabalarına giderken, Manuel Daniel'ın onu eve bırakma teklifine minnettar oldu. Nissan'da, Manuel işçilerden en sonuncusunu geride bırakıp şaraphane arazisinden uzaklaşana kadar acısını gizlemek için elinden geleni yaptı. Sonra suratını ekşitti. "Yüce Tanrım, bütün vücudum sızlıyor!"

Daniel kıkırdadı ve torpido gözüne eğildi. "Orada ağrı kesici, kapıda da bir şişe su var."

Manuel şikâyet edecek hâlde değildi. Paketten bir hap alıp onu biraz suyla yuttu.

"İki tane al. Diğerleri sende kalabilir. Onlara yarın sabah ihtiyacın olacak. *El Abu* haklı. İş göründüğünden daha zor."

"Bana kalırsa yeterince zor görünüyor." Manuel'in keyfi yerindeydi. "Söylesene, Daniel. Benden 'marki' olarak mı söz ediyorsun?"

"Gücenmene gerek yok." Daniel gülümsedi. "Bu bir iltifat. Bu civardaki adamlar asırlardır markinin ailesine hizmet ediyorlar ve senin gibi insanların aksine, onlar bunu asla kölelik olarak görmedi. Bunu sosyal mutabakatın bir parçası olarak kabul ediyorlar. Yaşlı marki, Álvaro'nun babası, şarap imalatıyla hiç ilgilenmezdi ve 1996'da resmî olarak şarap türü kabul edildiğinde bile bunu ciddiye almadı. Şaraphaneyi işletmesinin tek sebebi herkesin bunu yapıyor olmasıydı. İş pek kârlı değildi ama çok fazla masrafı yoktu, sadece birkaç gündüzcünün ücreti, hepsi bu. Ailenin her zaman çok sayıda çalışanı olmuştu. Álvaro bütün işleri üstlenince her şey değişti. Bunu nasıl açıklayabilirim? İki bin yıllık bir gelenek; buradaki insanlar bunu sırf gururları ve topraklarına olan sevgileri yüzünden devam ettiriyorlar. Birdenbire biri geliyor ve yaptıkları şeyin yüceliğini takdir ediyor, onları tanıyor ve her şeyi destekliyor. Sevdikleri şeyi

yaparak geçimlerini sağlayabilmeleri için işleri düzene sokuyor. Bütün bunlar da o kişiyi onlar için önemli kılıyor."

Manuel adamı dinledi ama hiçbir şey söylemedi.

"Dünkü turumuz sırasında yardımcı olup olmayacağını bilmediğini söyledin. Ben de sana çok yardımın dokunacağını söyledim. Gerçekten de öyle oldu. Bugün buraya gelmen o adamlar için çok önemliydi. Álvaro ölünce, dünyamız neredeyse başımıza yıkıldı. Yeni markinin tıpkı babası gibi şarabımızı umursamadığını biliyorduk. Elbette, işletmeyi devam ettirecek; aristokrat sınıfı, üzüm bağı sahibi olmayı havalı ve şık bulur. Bir ailenin kendi şarabının olması ayırt edici bir özelliktir ama biz bundan bahsetmiyoruz. Álvaro bu şaraphanenin profilini yükseltti, onu sadece görünür değil kalıcı kıldı ve senin bugün yaptığın gibi o da şaraphaneye geldi. Bu hareket o adamlara süreklilik vadediyor, Álvaro'nun başlattığı projenin geleceğine inanmalarını sağlıyor. Onlara kendi hayatları ve hayalleri için umut veriyor."

Manuel dikkatle dinleyip Daniel'in sözleri üzerine düşündü ama yine de bir şey söylemedi. Kendi ellerini inceledi. Tahriş olmuş, güneşte yanmış ve kaşınıyordu, her şey düşünüldüğünde o kadar da kötü bir his değildi. Şarap uzmanının bakış açısını anlıyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse üzüm hasadı yapmak, ilkellik ile medeniyetin insana huzur veren tuhaf bir karışımıydı. Daha da önemlisi, o gün üzüm bağında çalışmak ona tanıdığını sandığı Álvaro'yla olası bir uzlaşma teminatı vermişti. Café ona ilk bakış açısını sunmuştu; *Heroica*'nın yapısını ve boyutunu keşfetmek ise ona başka bir bakış açısı kazandırmıştı. Şaraphane işletmenin sessiz gururu, toprakla ilgilenmenin zorlukları, şarabın adı, kendinden emin bir marka, harflerin tutkulu bir şekilde akması, bütün bunları bir araya getirmek ona Álvaro'dan, hayranlık duyduğu adamdan bahsediyordu; ona Álvaro'yu başkalarından farklı kılan, asilleştiren ve kalbini kazanmasını sağlayan diğer her şeyi hatırlatıyordu.

Fakat şimdi Manuel bu adamlara umut verebilecek konumda değildi. Nehrin kıyısında güneşin altında geçirdiği uzun gün, onun yabancı olduğu gerçeğini değiştiremedi. Kendi evi çok uzaktaydı.

"Korkarım buradaki varlığım hepinize yanlış bir izlenim verdi..." Manuel içini çekti. "Detaylara girmeyeceğim ama bütün bunlar benim için çok yeni. Bir hafta öncesine kadar böyle bir dünyanın varlığından haberim yoktu. Ne zaman bilmiyorum ama er ya da geç kendi evime ve hayatıma dönmek zorundayım."

Manuel bunu söylerken oturma odasını ele geçiren ışığın gerçekliğe, boş yatak odalarına, şifoniyerde duran birlikte çektirdikleri fotoğrafa, Álvaro'nun, infazdan önce çıkarılmış gibi dolapta duran giysilerine ve yanıp sönerek cümleyi bitirmesini bekleyen imlece olan kırılgan bağlılığını bozmasını hatırladı... Geri dönmek ya da artık orada yaşamak istemediğini fark etti. Bir evi yoktu. Bu düşüncelerden kurtulmak için başını salladı.

Hareketleri şarap uzmanının sözlerini reddediyor gibi görünmesine sebep olmuş olmalıydı. Yolun geri kalanı boyunca Daniel başka bir şey söylemedi.

Manuel yatağa çıkmasına yardım ettikten sonra Café'nin yanına uzandı. Duyduğu bir sonraki rahatsız edici ses, onu kafasını yastığa koyar koymaz daldığı derin uykusundan uyandırdı.

Otele döndüğünde dışarıyı aydınlatan akşam üstünün altın rengi ışığı gitmişti ve tek ışık kaynağı pencerenin yakınındaki sokak lambasıydı. Komodini yokladı ve alarmı susturmak için cep telefonunu bulmaya çalıştı. Telefona sertçe vurdu ama çınlama kesintisiz bir şekilde devam etti. En sonunda, yıpranmış masadaki eski telefonun çaldığını anladı. Onu ilk kez fark ediyordu. Sendeleyerek telefona gitti, kafası karışmış ve sersemlemişti; saatin kaç olduğunu, hangi gün olduğunu merak etti. Ahizeyi kaldırıp kulağına götürdü.

"Bay Ortigosa, sizi barda bekleyen bir ziyaretçiniz var."

Manuel telefonu kapattı ve masa lambasını yaktı. Saatin gece yarısını geçtiğini görünce şaşırdı. Pis su borusu gibi kokan suyla yüzünü yıkadı. Sanki yirmi saat ya da yirmi dakika uyuduktan sonra yoğun ve ağır atmosferli başka bir gezegende uyanmış gibi miskin ve keyifsizdi. Belirgin olarak hissettiği tek şey kas ağrısıydı. Yavaşça acı veren gerçekliğe geri döndü; bacakları sızlıyordu ve sırt kasları yanıyordu. Banyo lavabosunun üstündeki çatlak ve bulanık su bardağına aldırmayıp avucuna biraz su alıp iki ağrı kesici daha yuttu.

Café kapının yanında tetikte bekliyordu. Manuel köpeğe baktı, birkaç saniye tereddüt etse de, hayvanın Muñiz de Dávila ailesine özgü kibirli, küstah bir duruşu olduğunu fark etti.

"Neden olmasın?" dedi. Işığı söndürdü.

Nogueira'nın onu beklerken otelin yağlı atıştırmalıklarından birkaç tabak yemiş olmasından şüphelendi. Pencereden adamın önemli ama nafile bir gerçeği ortaya çıkarmak ister gibi derin derin nefes alarak kendisine özgü bir dikkatle sigarasını içtiğini gördü.

"Tanrım, berbat görünüyorsun! Ne yapıyordun?" Polis memurunun selamı böyle oldu.

"Ribeira Sacra'da üzüm hasadı yapıyordum."

Adam hiçbir şey söylemedi ama o gür bıyıklarının ardında dudakları seğirdi ve şaşkın bir ifadeyle yavaşça başını salladı. Gerçekten etkilenmiş miydi?

Nogueira sigara izmaritini kumla dolu tablaya attı. "Gidelim." Neredeyse boş olan otoparka doğru yürüdü.

"Aramaların nereden geldiğini bana söylemeyecek misin?"

"Sonra söylesem daha iyi olur," dedi Nogueira Manuel'in talebine aldırmayarak. "Hadi yola koyulalım. Kız daha sonra meşgul olacak, bu gece ona ulaşmak zor olabilir." Köpeğin peşlerinden geldiğini gördü. "Bu da ne?"

"O benim köpeğim," diye karşılık verdi Manuel sahte bir umursamazlıkla. "Adı Café, benimle birlikte."

"Kesinlikle *arabama* binemez."

Manuel durup onu tepeden tırnağa süzdü. "Sonrasında istersen kalabilmen için kendi arabamı almayı planlıyordum."

Nogueira'nın alyanslı elini sırtına koyduğunu gördü. "Sana daha sonra telefon görüşmelerini konuşacağımızı söyledim."

"Pekâlâ." Manuel uzaktan kumandaya basıp arabasının kilit sistemini devre dışı bıraktıktan sonra arka kapıyı açtı ve Café'yi koltuğa yerleştirdi.

Nogueira bir süre duraksayıp otoparka göz gezdirdi.

"Lütfen, bana bir iyilik yap ve arabayı sen sür. Parmağımı bile kıpırdatamıyorum." Manuel bacaklarının kurşun gibi ağır olduğunu hissetti.

Bu Nogueira'yı yatıştırmış görünüyordu, kararlılıkla arabanın etrafını dolaşıp sürücü koltuğuna oturdu. "Anahtar?"

"Anahtar yok. Otomatik olarak çalışıyor." Manuel tuşu gösterdi, ona bastı ve motor çalıştı.

Nogueira yan aynalar açılırken tek kelime etmeden izledi. BMW'nin elektronik sistemi, düşük ışığı algıladı, farları yaktı ve onları ayarladı. Polis memuru hiçbir şey söylemedi ama Manuel adamın hoşuna gittiğini görebiliyordu. Komiserin kendi arabasına gösterdiği özen son model bir aracı sürecek olmaktan neden hoşlandığını gösteriyordu. Nogueira dikiz aynasına baktı. "O şeyi nereden aldın?" diye sordu Café'yi kastederek.

Manuel gülümsedi, Nogueira'yı şaşırtacağı ânı bekliyordu. "As Grileiras'tan. Bu Álvaro'nun köpeğiydi. Anlaşılan, onu bir sokak köpeği olarak bulmuş." Adama hikâyeyi kısaca anlattı. Köpeği kurtarmış olmasından bahsetmesi daha kahramanca olsa da, Nogueira'nın böyle bir hayırseverlikle dalga geçeceğini düşündü.

Nogueira şaşkınlıkla tek kaşını kaldırdı, çöken karanlıkta köpek görünmez olsa da tekrar dikiz aynasından ona baktı. "As Grileiras'ta böyle bir köpek ha?"

"Neredeyse bir senedir oradaymış. Köpeği şaraphaneye giderken yolda berbat hâlde bulmuş, onu malikâneye götürmüş ve veterinere onunla ilgilenmesini söylemiş. Santiago onu görmeye dayanamıyor."

"Bir kez olsun züppe markiyle aynı fikirdeyim. Kahrolası dünyadaki en çirkin, küçük köpek bu olabilir."

"Nogueira!"

Komiser, yirmi yaş genç görünmesine sebep olan içten bir gülümsemeyle ona baktı. "Ah, rahat bırak beni yazar adam. Köpeğin çok çirkin olduğunu kabul etmelisin."

Manuel dönüp hayvana baktı. Café sohbete katılıyormuş gibi arka koltukta oturuyordu. Kaba tüyleri statik elektrikten dik dik duruyordu. Bir kulağı düşüktü ve çarpık çenesinden köpek dişi fırlıyordu. Manuel, Nogueira'yla bakıştı ve sırıtarak adamın haklı olduğunu ima etti.

Yol kenarındaki kulübün tıklım tıklım otoparkına barın tabelasındaki pembe ve mavi neon ışıkları vuruyordu. Otoparkta ilerlediler ve en dibe park etmek zorunda kaldılar. Nogueira motoru kapattı. Ellerini neredeyse okşar gibi direksiyonda gezdirdi. "Harika bir araç bayım. Sana bir servete mal olmuş olmalı."

"Geçen sene birkaç kitap sattım." Manuel gülümsedi ve alaycı bir karşılık duymayı bekledi. Öyle olmadı.

"Hoşnut olmakta çok haklısın." Nogueira parmak uçlarını gösterge tablosunda gezdirdi.

Polis memurunun keyfinin yerinde olmasından cesaret alan Manuel riske girmeye karar verdi. "Nogueira, sana bir şey ifade ediyor mu bilmiyorum ama Álvaro'nun o mekâna uğradığını düşünmek bana acı veriyor."

"Burada beklemek ister misin?"

"Senin için mahsuru yoksa."

Nogueira bir şey söylemedi. Kapıyı açtı ve araçtan inip girişe doğru yürüdü. Manuel, Nogueira otoparkta ilerlerken neon ışıkları altında sahte deri ceketinin renk değiştirdiğini arabanın içinden görebiliyordu.

Café'nin ön koltuğa geçmesine yardım etti ve radyoda müzik aradı. Beklemeye koyulurken Daniel'ın ertesi gün her yerinin ağrıyacağına dair dostça uyarısını hatırladı.

Penceredeki ani bir tıkırtı irkilmesine sebep oldu. Neonların heyecan verici bulanıklığında fahişe Baby'nin yüzünü gördü. Manuel arabadan inmeye kalktı ama kadın kapıyı engelleyip pencereyi açmasını işaret etti.

"Hey!" Kadının boğuk sesi onu hayal kırıklığına uğrattı, belki de larenjiti vardı.

Kadının ondan ne istediğini bilmiyordu.

Baby arabanın yanında, eğilip içeri baktı ve Manuel'in söyleyecek bir şey bulmasına izin vermedi. "Kim olduğumu biliyor musun?"

"Evet."

"Sana söylemem gereken bir şey var ve bunu içeride yapamam."

Manuel kadının iç çamaşırının üzerine sadece ince saten bir sabahlık giydiğini fark etti.

"Arabaya bin. Dışarıda donacaksın."

"Hayır, kapıyı açarsan oradaki izbandut," dedi başparmağıyla kapıda bekleyen albino kovboya işaret ederek, "ışığı fark eder. Buraya gelip işe burnunu sokar. Her neyse, zaten bu kurallara aykırı. Patron otoparkta olmamızı istemiyor. Serbest çalışmamız yasak."

Manuel anladığını belirtir gibi başını salladı. Bu fırsattan yararlanıp ona dikkatle baktı. Kadın gerçekten de güzeldi: kocaman güzel gözleriyle onun yaşını, giysilerini, önemli biri olup olmadığını tartıyordu; masum görünen dolgun ağzı ve bir çocuğunki kadar pembe dudaklarının ruja ihtiyacı yoktu. Yumuşak koyu renk gür saçlarının rengi doğaldı ve yüzünün iki yanına düşüyordu. Kusursuz, oval yüzü ona felaket haberini vermek için zorla evine giren güzel

polis şefini hatırlattı. Belki de bu bir işaret, diye içinden geçirdi, bu kadar güzel birinin verebileceği bir haber de aynı şekilde korkunç olmalı. Eğer öyleyse, böyle bir güzellikten nefret etmek için geçerli sebebi olacaktı.

Manuel güvensizliğini gizlemeye çalışmadı. "Ne istiyorsun?"

"Biz hiçbir şey yapmadık!" diyiverdi kadın.

"Ne?" Manuel'in aklı karıştı.

"Erkek arkadaşın ve ben hiçbir şey yapmadık."

Manuel dudaklarını oynattı ama hiçbir şey söyleyemedi.

"İki kat olumsuz," dedi kız, bir an için sadece kendisinin anlayabildiği bir şakaya sırıtarak. "Evet, elbette, bir şeyler yaptık. Konuştuk. Demek istediğim, hiç seks yapmadık."

Manuel hâlâ ne söyleyeceğini bilemiyordu.

"Kardeşi farklı, o düzenli müşterilerimizden. Sürekli uğrar ve erkek arkadaşın da onunla birlikte gelirdi."

"O benim eşimdi," demeyi başardı Manuel boğuk bir sesle.

Baby konuşmaya devam etti, Manuel onu duyduğundan emin değildi. "İlk gelişlerinde Bay Santiago çok sarhoştu ve kızlardan birini seçmesi için ısrar etti. Beni seçti ama odaya gittiğimizde sırf kardeşine açıklama yapmak istemediği için geldiğini söyledi. Sevdiği kişiye sadık olduğunu ve hiçbir şey yapmayacağımızı söyledi. Bay Santiago bana çoktan ödeme yapmıştı ama seninki bana biraz daha para verdi ve kimseye söylememem için söz vermemi istedi. Umurumda bile değil, anlarsın ya! Ayrıca, onunla birlikte olmayı sorun etmezdim, gerçekten çok yakışıklıydı. Fakat geçen gece seni görünce, bunun sadece bir prensip meselesi olmadığını anladım." Baby hafifçe başını eğerek gülümsedi. "Birkaç kez daha ziyarete geldi, en fazla üç kez ve her defasında aynıydı. Üst kata çıkıp bir süre konuştuk, bana fazladan para ödedi, hepsi bu. Geçen gece seni Nogueira'yla gördüm ve bugün patron, Mili'yle bana ziyaretçiler hakkında konuşmak istediğinizi söyledi. Bunu patronun karşısında itiraf edemezdim. O her zaman hizmet

sunmamız gerektiğini söyler, çünkü müşterilerin bazıları sonrasında para iadesi istiyor. Asıl mesele bu değil. İki kez para aldığımı öğrenirse burnumdan getirir, o yüzden..."

İnce elini uzatıp dengesini korumak için arabanın kapısına tutundu. Takma tırnakları simsiyahtı.

"Neden bana bunları anlatıyorsun?"

Baby ona büyüleyici bir gülümsemeyle baktı, onun yaşındaki biri için şaşırtıcı derecede melankolikti. "Buralara çok fazla düzgün insan uğramaz ve senin eşin onlardan biriydi. Bilmeyi hak ediyorsun."

Manuel minnettarlıkla başını salladı.

"Geri dönmeliyim. Nerede olduğumu çoktan sormaya başlamışlardır. Sigara içmediğim için bu mazereti öne süremem." Baby şaşkınlıkla gözlerini tamamen açtı. "Uyuşturucu ya da o tür şeyler de kullanmıyorum. Sağlıklı bir hayat yaşamaya... ve paramı biriktirmeye çalışıyorum..." Karşısında durup gözlerini ona dikti ama başka bir şey söylemedi.

"Ah!" Manuel kot pantolonunun arka cebinden cüzdanını çıkarmaya çalışırken sızlayan kasları ona itiraz etti.

Elli avro çıkardı, biraz düşündükten sonra bir ellilik daha ekledi. Baby, bir Las Vegas krupiyesinin ustalığıyla parayı pencerenin arasından aldı.

"İyi şanslar dostum," dedi. "Ne güzel bir köpeğin var!" Sonra çömelerek park hâlindeki arabaların arasında ilerleyip gözden kayboldu.

Manuel pencereyi kapattı ve köpeğe baktı. "Duydun mu Café? Yüz avro karşılığında herkes güzel olabilir!"

Köpek kuyruğunu salladı ama her zamanki gibi ona bakmadı. Manuel de aynı tavrı takınmıştı, bunların hiçbirinin önemi yokmuş gibi davranıyordu.

Bilmemenin acısı onu kötürüm ediyordu.

Bu ıstırap, güzel polis şefi ona Álvaro'nun ölümünü haber verdiğinden beri durmaksızın çalışan bir matkap gibi içine işliyordu. İhanetin kanıtı ve Nogueira ile Santiago'nun seslerindeki, gizleyemedikleri alay yarasına tuz basmıştı. Asit gibi bir utanç özünü yok eden dayanılmaz

bir alçalmanın acımasız ve boyun eğmez ilerleyişiyle içini yakmıştı. Bunu görmezden gelmeye, bu yıpratıcı durumdan kaçmaya ve başını dik tutup uzaklaşmaya kararlıydı. Bütün bunların ona yabancı olduğunu haykırarak kendisini savunmaya kalkmıştı; hiçbirinin onun hayatıyla ilgisi yoktu. Álvaro'nun ağır aldatmacaları Manuel'i öylesine incitmişti ki, başkalarından gerçeği ortaya dökmemelerini istemişti. O da yalan söylemişti.

Kendisini yalanlardan kaçabileceğine ikna etmek için o bahaneleri uydurmuştu ama asıl kaçmaya çalıştığı şey gerçeklikti. Acımasız yıpratıcı sürecin içini tükettiğine ve en sonunda onu mahvedeceğine dikkat çeken uyarı işaretlerini kabul etmeyi reddetmişti. Daha sonra mücadeleye devam edebilmek için bu imkânsız soruşturmayı kendisine bir sığınak olarak belirlemişti. Doğaüstü bir gücün onu teşvik ettiğini, karşı koyulmaz bir durgunluğun bu görevi üstlenmesi için onu harekete geçirdiği hayalini benimsemişti.

Kendisini kandırarak insanın kendisine karşı işleyebileceği en büyük günahı işlemişti. Çocukluğunda ona aşılanan ahlakî prensipleri, kutsal gördüğü onur ve haysiyet idealleri ihlâl etmişti. Bu dünyada gerçeği bilmeye hakkı olan tek varlığa, ona yalan söylemişti.

Belirsizlik yakıcıdır.

Bir aptal gibi, çözülmemiş ikilemin ağırlığıyla yaşayabileceğini düşünmüştü. Bunun onu etkilemeyeceğini sanmıştı. Ümitsizlikten etkilenmeden ve sevilmemiş olma korkusundan incinmeden hayatına devam edebileceğini düşünmüştü. Birdenbire hırpalanmış bir köpek, dik bir yamaçtaki üzüm bağı ve bebek yüzlü bir fahişe ıstırabına çare, acısına merhem olmuştu. Álvaro'nun hiç tanımadığı hayaletiyle hâlâ karşı karşıyaydı, acımasız ihtiyar köpeğin dayaktan ya da açlıktan ölümüne sebep olmadan Café'yi işkencecisinden satın alan, taşralı çalışanlarıyla yan yana üzüm bağında çalışan, fahişeyle yatmak zorunda kalmamak için ona para ödeyen adam. Bu Álvarolar ona ikinci bir cep telefonu taşıyan ve alyansını takmayan bir adam

olan Santo Tomé Markisi kadar yabancıydı. Çok sayıda sorunun yanıtını arıyordu ve belki de ilk kez o açıklamaları istiyordu. Café'nin, nehrin kıyısındaki üzüm bağlarının ve fahişenin birbirleriyle uyumsuz notalar, diğer gerçekliği tanımlayan bir savunma için birer delil oldukları izlenimine kapıldı. Bu, utancından ve ihanetin aşağılayıcılığından gözü karardığı için derinlemesine düşünmek istemediği bir gerçeklikti. Kızın duymazdan geldiği itirafla birlikte o gerçeği kabullenmeye başlamıştı. *O benim eşimdi.*

Café'ye uzandı ve köpek, parmak uçları tüylerine değecek şekilde yaklaşana kadar elini hareketsizce tuttu. Onu okşadı ve hayvanın güvensizliğinin yavaşça azaldığını gördü. Manuel'in şefkatine karşılık verdi ve o tuhaf küçük gözlerini ilk kez kapattı.

"Keşke ben de yapabilsem," diye fısıldadı. Café gözlerini açtı. "Gözlerimi kapatmayı kastediyorum Café. Keşke ben de gözlerimi kapatabilsem."

Nogueira'nın otoparkta ona doğru yaklaştığını gördü ve saatine baktı: yirmi dakikadan kısa sürmüştü. İçki içmek için yeterli bir süre değildi. Manuel köpeği arka koltuğa koyarken, polis memuru kapıyı açtı ve gecenin soğuğuyla birlikte kulübün mide bulandırıcı, tatlı kokusu içeri doldu.

"Pekâlâ, bu iş halloldu. Kızla konuştum." Nogueira sürücü koltuğuna yerleşti, yola çıkmak üzereymiş gibi direksiyonu kavradı ama motoru çalıştırmadı. Alyansı hâlâ parmağındaydı. "Küçük Nieves'imizin bize dün söylediklerini doğruladı. Santiago ayda birkaç kez burayı ziyaret ediyormuş ve onu genellikle yukarı çıkarıyormuş. Adamın rutiniyle ilgili anlattıklarını ilginç buldum. Biraz sıradışı."

Manuel kaşlarını kaldırdı. "Standart bir uygulama mı var?"

Nogueira sabırla açıklamaya başladı, "Şöyle, bir erkek buraya tek bir düşünceyle gelir. Bu çok açık ama çoğu buraya gelip barda bir tabureye oturmak ve gelişigüzel tavlama rutinini taklit etmekten keyif alır. Tek fark, burada istediğin kızı tavlayabileceğini bilmek."

"Yüz avro herkesi yakışıklı kılar," dedi Manuel arka koltuktaki Café'ye bir bakış atarak.

"O kadar fazla paraya mal olmak zorunda değil. Açıkçası, Santiago bunun tam tersini yapıyor. Buraya gelip kızı kolundan tuttuğu gibi üst kata çıkarıyor; ancak işi bitince kendisine sessizce bir içki ısmarlıyor."

"O hâlde, buraya geldiğinde telaş içinde oluyor."

"Doğru. Bu bana vaktinde yapmaya çalışıyor olabileceğini düşündürüyor."

"Yapabileceğinden emin olmak için küçük mavi haptan mı aldığını düşünüyorsun?"

"Kız müsait olduğundan emin olmak için Santiago'nun gelmeden önce telefon açtığını bile söyledi. Eğer mesele küçük mavi hap olsaydı, adam daha rahat olurdu."

Manuel'in ifadesi şaşkınlığını ele verdi.

"Viagra etkisini yaklaşık yarım saat ya da bir saat sonra gösterir, bu da üç ila altı saat sürer fakat tahrik edildiğinde ereksiyon sorunu olacağını sanmıyorum."

"Bir uzman gibi konuşuyorsun."

Nogueira omuz silkti ve çenesini öne uzattı. "Ne söylemeye çalışıyorsun? O saçmalığa ihtiyacım olduğunu mu? Ona ihtiyacım yok. Takımım harika durumda."

"Onu demiyorum," dedi Manuel. Daha önce polis memurunun yüzünde gördüğü yarı alaycı bir gülümsemeyle kendisini savundu. "Konu hakkında çok fazla bilgin olduğunu kabul ediyorum."

"Bu da ne demek oluyor? Ben birçok konu hakkında çok fazla şey biliyorum ama işimi yapabilmem için bu gerekli. Okuyorum, irdeliyorum ve araştırıyorum. Bunu anlıyor musun?"

Manuel başını salladı ama gülümsemesi kaybolmadı. "Açık ve net olarak anlıyorum dostum."

"Küçük markimizin sürekli acele etmesini tuhaf bulduğumu söylemeye çalışıyorum. Bu arada kız, Santiago'nun birkaç kez işini bitiremediğini söyledi. Bu onu çok

sinirlendirmiş, kızı suçlamış. Kız onun çok acımasız olduğunu söyledi."

Manuel hararetli tartışmaları sırasında Santiago'nun yüzünde gördüğü ifadeyi hatırladı, dudaklarındaki anlamsız sırıtış, düşünceli bir ifadeyle gözlerini kısması, hiddetle yürümesi ve bir an karısının yanında duraksayıp onu gözyaşlarına boğacak bir şey söylemesi.

"Ona vurmuş mu?"

"Bunu söylemedi. Santiago iyi bir müşteri ve onu kaybetme riskine girmek istemiyor. Ama bazen kötü davranabiliyormuş ve aşk hapını almadığını buradan anlıyorum."

Manuel başını salladı. Nogueira teorisine devam etti. "Belki de sorunu hakkında bir doktorla konuşmaya utanıyordur. Bu, kalbinin ilâca dayanacağını ve fiziksel olarak, biliyorsun... o bölgede bir tıkanıklık... olmadığını görmek için test yaptırmak anlamına gelir. Adamın ilâca ya da etken maddesine alerjisi olup olmadığını test etmeleri gerekir. Hap kullanan birçok kişi kalp krizi geçirdi ya da dünyayı mavi bir perdenin ardından görmeye başladı. Ancak çoğunlukla sorunlarını bir doktora itiraf etmeye yanaşmayan erkekler uyarıcılara sığınır. Örneğin, kokain. Bunun için bir doktorla açıkça konuşmak gerekmez. Hızlı sonuç alınır ama etkisi istikrarlı değildir ve süresi kısadır, özellikle de sürekli kullanan biri için."

"Kıza sordun mu?"

"Elbette ama kızın ne söyleyeceğini biliyordum. Küçük Nieves'imiz onlara derslerini çok iyi öğretmiş. Kızlar birinin mekânda uyuşturucu kullandığını asla itiraf etmez. Bir polisle konuştuklarını biliyorlar ve onlara ne kadar dostça davranırsak davranalım, bir köpek köpektir. Ayrıca diğer kızı bulamadım. Meşgul olmalı."

"Burada benimleydi."

Nogueira şaşkınlığını gizlemedi.

"Birdenbire arabanın yanında belirdi ve benden patronuna söylememem için söz vermemi istedi. O yüzden

umarım sen de ağzını sıkı tutarsın. Aksi hâlde, kızın başı büyük derde girer."

"Elbette. Küçük Nieves'le, kaynağı tehlikeye atacak kadar yakın olduğumu sanma." Nogueira'nın gücendiği aşikârdı.

"Hiçbir şey düşünmüyorum. Sadece söylemek istedim."

Nogueira başını salladı.

"Santiago ısrar edince Álvaro'nun onunla birlikte üst kata çıktığını söyledi. Birkaç kez. Ama sadece konuşmuşlar. Álvaro hiçbir şey söylememesi için ona iki kat para ödemiş. Fakat bu patronunun bildiği anlamına gelmiyor."

Nogueira yavaşça başını sallayıp sıkıca direksiyonu kavradı. Hiçbir şey söylemedi.

Manuel ona şüpheli bir bakış attı. "Pek şaşırmış görünmüyorsun. Tuhaf, birkaç gün öncesine kadar beni Álvaro'nun düzenli olarak fahişelerle görüştüğüne ikna etmeye çalışıyordun."

Nogueira motoru çalıştırdı, otoparktan çıkıp neon ışıklarını geride bıraktı. Arabanın içindeki loş ışık adamın yüzünü, bıyığının ardındaki kapalı ifadeyi seçebileceği kadar aydınlatıyordu. Polis bir süre sessizce arabayı sürdü, görünüşe bakılırsa yeterince aydınlatılmamış yola ve karşı şeritten gelen arabaların göz alıcı farlarından kaçınmaya dikkat ediyordu.

Manuel endişelenmedi. Nogueira'nın bastırılmış düşmanlığına ve bir hedefin su hattına doğrultulan birbirlerine yakın yerleştirilmiş torpidoların saçılması gibi ateşleme fırsatı edinene kadar bildiklerini kendisine saklamasına alışmaya başlamıştı. Ayrıca, bir şeyi onunla paylaşmaktan kaçınmasına rağmen arabayı, yepyeni oyuncağını alan bir çocuğun mutluluğuyla sürüyordu. Manuel otelin sapağını geçtiklerini fark etti ve adamın sırf keyiften sürüş süresini uzattığını düşündü. Birkaç kilometre ilerledikten sonra, komiser cumartesi gecesi kalabalığıyla dolu bir barın önünde park edip bir içki içmelerini teklif edince şaşırdı.

İçeridekilerin yaş ortalaması kırktı. Birçok çift vardı ama bekâr kadınlardan oluşan gruplar da vardı. Kadehlerin boyu ve zarafetinin yanı sıra müzik ona 1980'leri hatırlattı, ses sohbeti mümkün kılacak kadar kısıktı. Manuel As Grileiras'ın yaklaşık yirmi kilometre kuzeyinde olduklarını tahmin etti, birinin onları cumartesi gecesi bir barda bir şeyler içmek isteyen iki orta yaşlı adamdan daha fazlası olarak görme riskini en aza indirmek için malikâneden yeterince uzaktaydılar.

Manuel arka tarafta sohbet etmek için uygun olabilecek kuytu bir yer olduğunu fark etti ama Nogueira rahatsız görünen metal bar taburelerini seçip iki cin tonik sipariş edince hiç şaşırmadı. Garson kadehlere parlak renkli kirazlar attı. Manuel, Nogueira'nun kokteyl pipetlerini atıp kamburunu çıkararak dirseklerini bara yasladığını görünce gülmemek için kendisini zor tuttu, tam eski jigololara benziyordu.

Pet Shop Boys'un* "West End Girls"** adlı şarkısı çalmaya başladı. Manuel içkisinden bir yudum aldı. Acı ve biraz kokuluydu. *Yüce Tanrım, bu yaz kampına benziyor.* "Bana neden buraya geldiğimizi söyleyecek misin?"

Nogueira masum bir ifadeyle ona döndü. "Yapacak daha iyi bir şeyin mi var? Cumartesi gecesi bir içki içip sohbet edebileceğimizi düşündüm..."

"Arkadaş gibi mi?"

Nogueira'nın yüzü gerildi. Sonra içini çekti ve biraz rahatsız olmuş gibi göründü. "Sana telefon görüşmeleri hakkında konuşmamız gerektiğini söylemiştim."

"Pekâlâ, konuş öyleyse." Manuel sonsuz sabır gösterdiğini belirten hafif küçümser ses tonunu alçaltmadı.

Nogueira rahatsız bar taburesine oturup doğruca önüne baktı. Hassas bir konu konuştuklarını gizlemek amacıyla bir eliyle yüzünü kısmen örttü. Alçak sesle konuştu. "Sana onu kimin aradığını ve onun kiminle konuştuğunu

* İngiliz synth-pop grubu. (ç.n.)

** Pet Shop Boys'un 1984'te çıkan bir şarkısı. (ç.n.)

saptamanın yanı sıra, arama yapılan yerlerin konumunu saptamanın da ilginç olacağını söylemiştim."

Manuel cin tonikten bir yudum daha aldı. Bu kez tadı o kadar kötü değildi.

"Öncelikle, artık aktif görevde olmadığım ve dosya kapandığı için kaynaklarımın sınırlı olduğunu söylemem gerekir. Ama birkaç numarayı belirledim ve diğerleri üzerinde hâlâ çalışıyoruz. Griñán ve Santiago, Álvaro'yu aramışlar. Álvaro, gittikleri ve ailenin hâlâ maddî olarak desteklediği papaz okulunu, Ribeira Sacra'daki şaraphaneyi, Griñán'la Santiago'yu aramış. Bir de... bildik bir uyuşturucu tacirini."

"Uyuşturucu taciri mi?"

"Evet. Aslına bakarsan bir torbacı, ona bir uyuşturucu taciri demek doğru olmaz. Adam faturalarını ödeyecek kadar uğraşıyor ama polis uzun süredir onu tanıyor."

"Álvaro neden bir uyuşturucu satıcısını arasın?"

"Bu soruya sen benden daha iyi yanıt verebilirsin."

Manuel kaskatı kesildi. "Álvaro uyuşturucu kullanmazdı."

"Emin misin?"

"Kesinlikle."

"Uyuşturucu kullanan herkes çökmüş bir bağımlıya benzemez. Birçok farklı türde uyuşturucu var. Bir şey kullanıyor olabilir ve kritik bir seviyeye gelene kadar bunu fark etmeyebilirsin."

"Hayır," dedi Manuel kararlılıkla. "Bu imkânsız."

"Belki..."

Manuel sesini yükselterek karşılık verdi. "Sana söylüyorum, kesinlikle mümkün değil!"

Polis memuru bakışlarına karşılık verdi ve daha önce gösterdiği soğukkanlılığı gösterip onu sakinleşmeye, sesini alçaltmaya teşvik etti.

"Üzgünüm," dedi Manuel özür dileyerek. "Konuşacak hiçbir şey yok. O uyuşturucu kullanmazdı."

"Pekâlâ." Nogueira açıklamasını kabul etti. "Başka bağlantılar olabilir... Fran ölünce, durdurulan bir soruşturmayla

bağlantılı olarak aynı adamın adı geçti. Geçmişte Fran'a mal temin ettiğini biliyorduk ama dosyayı çabucak kapattıkları için onu hiçbir zaman sorgulayamadık."

"Álvaro'nun onunla bağlantı kurmak için ne gibi bir sebebi olabilir, özellikle de erkek kardeşinin üç sene önce öldüğü düşünülürse?"

"Söylediğim gibi başka olasılıklar var." Nogueira kadehini kaldırıp büyük bir yudum aldı, iyice düşündü ve sonra bir yudum daha aldı. "Toñino çoğunlukla geçimini sağlamak için gümrükten mal kaçırıyor ama onun erkek fahişe olduğu biliniyor."

Beklediği oldu, torpido su hattına ateşlendi. Nogueira'nın, Álvaro'nun Baby'yle yatmadığı raporunu neden sorgulamadığı şimdi anlaşıldı. Manuel bilgiyi daha iyi ateşleyebilmek için patlayıcı kısmını küçük düşme defterine kaydetti.

Manuel içkisini bara bıraktı ve kalabalığın arasından geçerek uzaklaştı. Nogueira arabanın yanında ona yetişti. "Nereye gidiyorsun? Konuşmamızı bitirmedik."

"Benim için bitti," dedi Manuel kısaca, sürücü kapısına doğru ilerleyerek arabayı Nogueira'nın sürmesine izin vermeyeceğini gösterdi.

Komiser yolcu koltuğunda emniyet kemerini bağlayınca, Manuel arabayı çalıştırıp otoyola çıktı.

Nogueira bağırmadı ama sesini yükseltti. "Sana Muñiz de Dávila'ların geçmişine burnumuzu sokmaya başlarsak, birçok pisliğin gün yüzüne çıkabileceğini söylemiştim."

Dikiz aynasında Manuel, Café'nin kıvrılıp titremeye başladığını gördü.

"Bunu kabul ediyorum. Anlamadığım şey, bundan neden delice bir zevk aldığın. Mutluluğunu saklamakta zorlanıyorsun."

"Delice mi?" diye karşılık verdi Nogueira içerleyerek. "Dinle! Elimden geldiğince nazik olmaya çalışıyorum. Seni buraya kadar getirip sana bir içki ısmarlayarak haberi mümkün olduğunca nazikçe vermeye çalıştım."

"Sen... nazik mi?" dedi Manuel buruk bir ifadeyle. "İşte bu çok komik!"

"Belki de kocanın kızı neden becermediğini sana kulübün otoparkında söylemem daha çok hoşuna giderdi?"

"Sırf Álvaro'nun uyuşturucu bağımlısı olduğu veya o adamla yattığı olasılığını söylemek için beni bunca yol getirmenden daha az kötü niyetli olurdu... Yeme beni! Bundan hoşlanıyorsun."

Nogueira sessizliğe büründü ve Manuel, otelin artık ışıklandırılmayan otoparkında onun eski BMW'sinin yanına çekene kadar tek kelime etmedi. Tekrar konuştuğunda, ilk karşılaşmalarında olduğu gibi soğukkanlıydı. "As Grileiras'a dönmelisin. Herminia'yla konuş. O bilgi konusunda bir altın madeni, sandığından daha çok şey biliyor. Álvaro'nun malikânedeki odasına göz atabilirsen harika olur. Neler bulabileceğine bak; belgeler, ilaçlar, faturalar, restoran fişleri, ne yaptığına, kiminle ve neden vakit geçirdiğine dair bize ipucu verebilecek her şey."

Polis memuru arabadan indi. Kapıyı kapatmadan önce içeri eğildi. "Bazı konularda haklısın. Belki o aşağılık heriflerin rezilliklerini ortaya çıkarmaktan keyif alıyor olabilirim. Ama her şeyi bilmiyorsun. Bunu unutma. Arkadaşın olmayabilirim, ama buralarda arkadaşın olarak görebileceğin tek kişi benim." Nogueira kapıyı kapattı ve kendi arabasına binip uzaklaştı.

Manuel karanlıkta direksiyona doğru eğilirken kendisini gülünç hissetti. Bir insanın yanıldığını bilmesine rağmen ısrarcı olduğu, yüzünün utançtan kızardığı ve adrenalinin etkisiyle kalbinin gümbür gümbür attığındaki hâli gibi hissediyordu. O gece, ikinci kez bir zamanlar onun gururu, sonra üzüntüsü, sonsuza kadar doğru ve şimdi tekrar utancı olan kelimeleri söyledi: "O benim eşimdi."

Boş gözlerle karanlığa bakarken, içindeki perişanlığın manzarasına odaklandı. En sonunda bir süredir saklandığı yerin artık onun için bir sığınak olmadığını anladı. Sığındığı kaleyi tek başına yok etmişti. Saatler önce hayal ettiği

sahte teselliyi bir daha yalan söylemeyeceğine yemin ederek reddeden oydu. Ancak sevdiği kişinin kusurlarını görmeyi reddeden bir genç gibi saf gerçekten kaçmıştı. Gerçek, bizim için sadece görmeyi beklediğimiz şeyi bize gösterdiğinde mi doğrudur? İfşa bilmemenin düşmanca ilerleyişine mani olup bizi rahatlattığında mı? Bu durumda yalın gerçek, yaralarımıza merhem olmak yerine her şeyden daha yıkıcı olmaz mı?

Cevabı açık olan soruya yanıt beklemeyen, peygamber sabrına sahip biri gibi, son günlerde kendi kendine Álvaro'nun kim olduğunu sorup durmuştu. Bu gece, yanıtın yanı sıra imalı cezayı da almıştı: *O benim eşimdi.*

Gözyaşları gözlerini yaktı. İlk kez kendini bıraktı, sessizce ve durmaksızın yüzünü yıkayıp keçi sakalını ıslatarak paspasa damladılar. Daha önce her defasında gözyaşlarını bastırmış ve ağlamaktan gururla kaçınmıştı ama artık kaynakları tükenmişti.

Köpeğin burnuyla kolunu hafifçe dürttüğünü hissetti. Hayvan ona biraz daha yaklaşmıştı ve küçük arka bacaklarıyla kucağına tırmanmaya çalışıyordu. Göğsünde kavuşturduğu kollarının boşluğuna girdi ve en sonunda o ana kadar sadece çaresizliğin işgal ettiği yere ulaştı. Köpek tamamen kucağına yerleşti. Manuel aciz bir biçimde Café'yi sıkıca tuttu, hayvanın sert tüylerine doğru ağlarken küçük köpeğin kalp atışlarını hissetti. Ceketinin cebindeki eski fotoğrafın kıvrılmış köşelerinin pençe gibi göğsüne battığını hissetti.

KUZGUN

Onu derinliklerdeki bir çıpaya bağlı tutan ip kopmuş gibi aniden uyandı. Önceki gece panjurunu indirmeyi unuttuğu pencereden içeri süzülen melankolik ışıkta Lazarus* gibi yatağından kalktı. Işığın kasvetli beyazlığı iç karartıcıydı.

Manuel yastıklara yaslandı, omuzları sabahın berbat serinliğinde sızlıyor ve sinirleri ancak şafakta uyananların bilebileceği bir ıstırap çekiyordu. Eski, dökme demir radyatöre çaresizce bakarken ısıtıcının yandığını haber veren yankılı bir tangırtıyla ödüllendirildi. Günlerden hangi gün olduğunu bilmiyordu ve umurunda değildi. Buraya geldiğinden beri her sabah aynı hissiz umursamazlığı hissediyordu. Café yanında sere serpe yatıyordu, anlaşılan davetsiz bir misafir gibi odasına sızan sabah serinliğinden etkilenmemişti. O küçük bedenin sıcaklığını ince çarşafın ve pütürlü yün battaniyenin üzerinden bile hissedebiliyordu.

Baş ağrısı ve sırt ağrısı. Uzanıp komodindeki ağrı kesici tabletleri buldu ve susuz iki tane yuttu, harcadığı çabanın acısını hissettiği için minnettardı. Elleri, önceki gün yaptığı onca iş yüzünden hâlâ sızlıyordu ve her hareket ağır bacaklarında, kaskatı kesilen belinde yeni ağrılara sebep oluyordu. Fiziksel acı, demir attığı bilinmezlikten yukarı doğru süzüldüğünü hissettiği derin üzüntüye odaklanmasına engel oldu. Serbest ve boşta olan ıstırap uzun zaman önce batan bir geminin hayaleti gibi yükseldi. Göğsünde, kalbiyle ciğerlerinin olduğu yeri ağır bir yük işgal ediyordu. Uçurumun sırlarıyla dolu olan acının devasa cüssesi kaburgalarına baskı yaparak nefes almasını zorlaştırıyordu. Yapabileceği hiçbir şey olmadığını anladı. Pandora'nın kutusunu açmıştı, içindekiler Café'nin çapaklı gözlerinin,

* Yuhanna'nın on birinci bölümünde geçen, İsa'nın öldükten dört gün sonra diriltip hayata döndürdüğü Beytanyalı Lazarus. (ç.n.)

şaraphane işçilerinin ona duyduğu güvenin ve bir fahişenin ona verdiği güvencenin desteklediği umudu darmadağın etmişti. Ümidini kesmeyip henüz keşfedemediği bir uzaklıkta, ona oynanan bu oyunu açıklayabilecek ve mazur gösterecek, her şeyin büyük bir amaca hizmet ettiğini gözler önüne serecek bir açıklama, bir mazeret, güçlü bir sebep olduğunu hayal etti.

Köpeği okşamak için öne doğru eğilirken, eski radyatörden yayılan hafif bir sıcaklık hissetti. Odanın serinliği çıplak omuzlarındaki tüyleri diken diken etmişti. Telefonu aldı ve birkaç saniye sonra hattın diğer ucunda Daniel'ın neşeli sesini duydu.

"Günaydın Manuel! Üzüm bağında bir gün daha çalışmaya hazır mısın? Yoksa acemi bir hasatçı gibi günü yatakta geçirmeyi mi planlıyorsun?"

"Bugün katılamayacağımı haber vermek için aradım. Uğraşmam gereken bir şey çıktı ve bunu erteleyemem. Gelemem."

Daniel'ın uzaktan gelen sesinde hayal kırıklığı fark etti. "Bu öğleden sonra, yerel üreticiler haftasonu topladıkları bütün hasadı teslim edecekler. Bu deneyimi kaçırman çok yazık olur."

Adamın hayal kırıklığının ağırlığı onu tutamayacağı yarım bir söz vermeye zorladı. "Öğleden sonra gelmeye çalışırım... ama emin değilim."

Daniel karşılık vermedi, belki de Manuel'in sesinden, önemli bir şeylerin döndüğünü anlamıştı. Manuel'in ciddi ses tonu bunun ertelenemeyecek kadar mühim bir şey olduğuna adamı ikna etti.

Atmosferin üst tabakasına yükselen zehirli buhar alçalıp her yere uçucu nemini bırakmıştı. Dünyanın nüfusu azalmış gibi görünüyordu. Yol boyunca, ters istikamete giden sadece birkaç araba gördü. Gözlerini kısarak bulanık gökyüzünde güneş ışığı aradı. Buzlu cam parçalarından oluşmuş gibi acı verici bir keskinlikle yer yer kendini gösteriyordu.

Güneş, soğuğu kovmakta pek işe yaramadı. Serinlik, gün ortasının sıcaklığı sisi tamamen dağıtana kadar kalacaktı.

Daha önceki gibi gardenya çalılarının yanına park etti. Café'yi arabadan indirmek için birkaç başarısız girişimde bulunduktan sonra, köpeği BMW'de bıraktı. Bir süre durup gardenyaların cilâlı, parlak biçimlerine hayranlıkla baktı. Sabah çiyinin ince tabakası, taçyapraklara değmeden yüzeylerinde uçuşan gözyaşları gibi titrek, büyük damlalara dönüşmüştü. Çiçeklerin akşam üstü ortaya çıkan yoğun kokusu henüz belirgin değildi, havaya hâlâ ağaçların ve gür çalıların altındaki gübreli toprağın kokusu hâkimdi. Manuel öne doğru eğilerek çiçeklerin hoş kokusunu içine çekmeye çalışırken elini ceketinin boş cebine soktuğunu fark etti.

Biri bir kamyonetin bagaj kapağını sertçe kapattı. Manuel çalıların ötesine baktı ve aracın bahçe girişinin yanında park hâlinde olduğunu gördü. Bir önceki ziyaretinde kamyonetin kapısında, çiçeklerle dolup taşan sepet resmi şeklinde bir logo gördüğünü hatırlıyordu. Araç beyazdı. Manuel ona doğru gitti ve Catarina'nın kamyonetin kasasından ağır görünen bir çuval kaldırdığını gördü. Kadın onu omzuna atıp bahçeye girdi.

Manuel aracın etrafını dolaşınca ön çamurluk panelinin kısa bir süre önce değiştirilmiş olduğunu fark etti. Boyanın rengi ve yepyeni dönüş sinyali, diğer her tarafındaki soluk beyaz, çizilmiş yüzeylerden belirgin şekilde farklıydı. Seraya giden yolda ilerlemeye başladı ve muhtemelen Catarina'nın taşıdığının aynısı olan bir çuvalın sera kapısını açık tuttuğunu gördü. Manuel içeride çalan müzik yüzünden sesini duyuramayacağını bilse de seslendi. Kapı açık olmasına rağmen gardenya kokusunun yoğunluğu hâlâ etkiliydi. Masa çekmecesinde duran çiçeklerin anısı, serayı ilk kez ziyaret ettiğinde hissettiği, neredeyse uyuşturulmuş bir hıza ve aşırı uyarılmaya varan kafa karıştırıcı belirtilere yol açtı. Manuel, Catarina'yı bulmak için masaların arasındaki geçitlerde ilerledi. Kadının hâlâ burada olduğundan emindi. Doğrudan

dış bahçeye çıkmanın tek bir yolu vardı. Müzikte bir duraksama oldu ve bir kadının sesini yükselttiğini duydu.

Vicente ve Catarina yan geçitte durmuş tartışıyorlardı. İdarenin kadında olduğu belliydi, Vicente'nin verdiği yanıtlar alçak sesle, bastırılmış ve duygusaldı.

"Böylesine kesin bir karar vermek zorunda kalmak beni çok üzer. Yeteneğini takdir ediyorum ve seninle çalışmaktan memnunum. Seni tam bir profesyonel olarak görüyorum ve bu işi sensiz yapmak zorunda kalmak benim için büyük bir kayıp olur."

Manuel, Vicente'nin ne söylediğini anlayamadı ama Catarina'nın yanıtı kesindi. "Hislerini anlıyorum, gururumu okşadın ama net olmak zorundayım. İstediğin şey asla olmayacak. Ben Santiago'nun karısıyım ve hayatımı paylaşacağım adam o. Sana böyle bir izlenim verdiğimi düşünmüyorum. Belki de duygularını incitmek istemediğim için yeterince açık olamadım ama sana şimdi söylüyorum."

"O seni hak etmiyor." Bahçıvanın boğuk sesi duygu yüklüydü.

"Kocamı bütün kusurlarıyla seviyorum. Bir an bile onu terk etmeyi düşünmedim."

"Buna inanamam Catarina." Adamın sesi, kulağa hıçkırıklara boğulmaya hazır gibi geliyordu.

"Bunun başka yolu yok. Ya umutlanmaktan vazgeçersin ya da birlikte çalışmayı bırakırız." Catarina dönüp Manuel'in bulunduğu yöne doğru ilerledi.

Manuel hemen birkaç adım geri attı. Yeni gelmiş gibi dönüp tekrar seslendi, "Burada kimse var mı?"

Catarina gülümseyerek geçitten çıktı. Yüzündeki mutlu ifadeyi gören biri birkaç saniye önce Vicente'yle tartıştığını asla tahmin edemezdi. "Manuel! Davetimi kabul etmene çok sevindim."

Manuel ona elini uzattı. "Kapının açık olduğunu gördüm."

"Doğru. Biraz kuru ot almak için ahıra gittim. Biraz kuru ota ihtiyacımız vardı, bugün her şey kapalı." Catarina kapıya doğru yürüdü ve onu açık tutmak için bıraktığı çuvalı aldı.

"Yardıma ihtiyacın var mı? Çok ağır görünüyor."

Catarina dönüp neşeyle gülümsedi. "Bu mu? Hiç ağır değil. Neden erkekler biz kadınların çaba harcamasına engel olmaya çalışıyorlar? Göründüğümden daha güçlüyüm." Catarina çuvalı kaldırıp benzer çuvallardan oluşan bir yığının üzerine koydu.

Manuel, Vicente'nin arka taraftaki camlı odaya sığındığını gördü. Adam sırtı onlara dönük durmuş, çalışıyor gibi yapıyordu. Catarina yardımcısını görmezden gelip Manuel'in koluna girdi ve küçük bir kız gibi gülümseyerek serayı gezdirip bitkileri teker teker tanıttı. Manuel onu pür dikkat dinledi, kadını bu kadar sempatik bulmayı beklemiyordu. Tuhaf sözlerle karşılık verdi ve hatta bir iki kez kahkaha attı. Catarina kesinlikle As Grileiras'ın diğer sakinleriyle aynı katı, resmî ve gösterişli hamurdan yoğrulmamıştı. Manuel, Kuzgun'un ona neden taptığını görebiliyordu; kadın seçkin bir entelektüelliğin yansıdığı, doğuştan gelen soylu bir zarafete sahipti. Zarif, beyaz bluzunda toprak lekesi vardı; deniz mavisi pantolonu basit kesimliydi ama çok pahalı görünüyordu. Dalgalı, koyu renk orta boy saçlarının perdesi ardında, kulaklarında parlayan bir çift elmas küpe nikah yüzüğündeki kocaman ve hiç şüphesiz gerçek olan elmasla uyumluydu. İçten gülümsemesi, ışıltılı gözleri ve samimiyeti onu kendisinden tamamen emin bir kadın olarak ortaya koyuyordu.

"Saklamayı çok iyi becerdin Manuel," dedi Catarina gülümseyerek, "ama bize kulak misafiri olduğunu düşünüyorum."

Manuel ona bakıp başını salladı. Catarina tam da onun sevebileceği türden bir kadındı.

Kadın omuz silkti. "Her şeyi duyduğuna göre açıklamama gerek yok. Böyle şeyler olur."

Manuel şişman kara kedinin nöbet yeri olarak mutfak kapısının önündeki en üst basamağı seçtiğini keşfetti. Tepesinde küçük bir güneşlik olduğu için sabah çiyinden korunmuştu. O gün, Manuel birkaç gün öncesine kadar ona aşırı gelen Herminia'nın kucaklaşmasını ve hayat dolu coşkusunu normal karşıladı. Minnettarlıkla gülümsedi ama kadının yiyecek, kahve ve tatlı teklifini nazikçe reddetti. Aşırı karşılamasına karşılık verdikten sonra, "Herminia, senden bir isteğim olacak," dedi Manuel. Ses tonundaki ciddiyet talebinin önemini vurguluyordu.

Herminia ellerini kurulamak için kullandığı bezi bıraktı. "Elbette *fillo*, ne istersen."

"Álvaro'nun odasını görmek istiyorum."

Manuel'in isteği kadının nefesini kesti. Herminia birkaç saniye kıpırdamadan durdu. Ocağın başına geri döndü ve fokurdayan yahni tenceresinin altını kıstı. Önlüğünün ceplerini yoklayıp anahtarlarını buldu ve sonra malikânenin geri kalanına açılan kapıya gitti. "Benimle gel."

Mutfak kapısının karşısında, Manuel'in ikinci kata erişmenin ana yolu olduğunu tahmin ettiği muazzam bir ahşap merdiven yükseliyordu. Herminia o merdivenlerin yanından yürüdü ve ikinci bir kapıdan geçerek iki katlı kapalı bir alana açılan kare şeklinde geniş bir giriş holüne çıktı. Giriş holüne, devasa ahşap kapıyı kuşatan karşılıklı iki kemerli geçit ve görkemli, beyaz taş merdivenler hâkimdi. Merdivenin solgun ve tebeşirimsi parlaklığı giriş zeminindeki dökme mozaik ve maun duvar kaplamasıyla tezat içindeydi. Ana merdivenin yarısından itibaren iki kısa merdiven her iki tarafa doğru çıkıyordu. Ana merdivenin basamakları holün üst katı boyunca uzanan asma balkonda zirveye ulaşıyordu. Balkondaki kapılar üst kattaki farklı odalara açılıyordu.

Manuel, Herminia'nın peşinden yukarı çıkarken merdiven korkuluğundan duvar kilimleri ve çok sayıda tabloyla süslü, çok az eşyayla döşenmiş büyük salona baktı. Üst katın taşına monte edilen derin pencerelerin havada oluşturduğu patikalardan süzülerek girişin taş karolarını ısıtan

keskin güneş ışınları onu etkiledi. Hem zarif hem de devasa görünen koyu ahşap tırabzan ona Rönesans avlularını hatırlattı. Bu alanın, daha eski bir çağda at arabası avlusu olarak işlev gördüğünü tahmin etti. Herminia onu sağlam kapıların dizili olduğu geniş bir yan koridora geçirdi. Bütün kapılar kapalı olduğu için evin bu kanadı beklenmedik bir karanlığa bürünmüştü. Herminia'nın anahtarlığı karıştırmaması Manuel'e mutfaktan ayrıldıklarından beri kadının doğru anahtarı elinde tuttuğunu düşündürdü. Kadın anahtarı yavaşça ilk kapının kilidine soktu ve neredeyse işitilmez bir tıkırtıyla açıldı. Herminia evin her köşesini bilen birinin özgüveniyle karanlığa adımını attı. Manuel yıllarca bu evde hizmet eden kadının gözleri bağlı bir şekilde malikânede yanlış bir adım atmadan görevini yerine getirebileceğini düşünüyordu. Her yeri istila eden karanlıkta sersemleyen Manuel kapının girişinde durdu, içeri girmeye cesaret edemedi.

Bir pencerenin ardına kadar açıldığını duydu. Herminia panjuru itince oda kendisini gösterdi. Manuel çok etkilendi. Ne beklemesi gerektiğinden emin değildi ama böyle bir oda görmeyi beklemediği kesindi. Ahşabın rengi o kadar koyuydu ki kapı çerçevesinde, döşemelerde ve pencere kanatlarında neredeyse simsiyah parlıyordu. Aynı malzemeden yapılmış sade mobilyalar manastıra özgü süssüz, beyaz duvarların önünde göze çarpıyordu. Oda, asırlara uzanan bir tarih ve yüksek kaliteli mobilyalarıyla içinde muhteşem bir uyumu barındırıyordu. Buna rağmen, esasen oteldeki kasvetli küçük odasındaki eşyalardan çok da farklı değillerdi.

Tek kişilik yatak yetişkin bir erkek için neredeyse dar görünüyordu ama oymalı ahşap yatak başlığı ve yan parmaklıkları, ona daha hacimli bir görünüm katıyordu. Kalın, beyaz kuştüyü yorgan yatağın sade görünümünü telafi etmekte pek işe yaramıyordu. Muhtemelen saf gümüşten bir çerçeveye yerleştirilmiş, kocaman aynası olan bir tuvalet masası ve yatakla uyumlu, sağlam, koyu renk bir gardırop vardı. Komodinlerde birbirleriyle eş abajurlar duruyordu;

bronzdan oyulmuş yarı çıplak su perileri kollarını havaya kaldırarak abajurların Venedik camından yapılan şapkalarını tutuyordu. Yatağın başucunda bir çarmıh asılıydı. Karşı duvara, odayla uyumsuz düz ekran bir televizyon ve bir tablonun arkasına gizlemeye gerek duymadıkları sağlam bir duvar kasasının kapısı monte edilmişti.

Manuel hem şaşırdı hem de rahatladı. Yatak odası yeni bir misafiri bekleyen bir otel odasının soğuk anonimliğine sahipti. Ortam temiz ve havadardı, her konuğun benimseyebileceği bir tarafsızlığı vardı. Ortada tek bir kişisel eşya görünmüyordu. Odanın bir önceki sahibinin kim olduğuna işaret eden herhangi bir şey yoktu.

Manuel, Álvaro'nun varlığını doğrulayacak bir şey görmek için etrafına baktı. Hiçbir şey bulamadı. Kazadan sonraki günlerde birinin onun eşyalarını toplamış olabileceği aklına geldi. Herminia sessizce arkasında duruyordu. Ona sordu.

"Her şey Álvaro'nun bıraktığı gibi. Hiçbir şeye el sürülmedi." Herminia mutfakta ilgilenmesi gereken bir şey olduğunu mırıldandı ve kapıyı arkasından kapatıp gitti.

Manuel pencereye gitti, malikânenin arkasındaki eski bir fidelikle bahçe kulübelerinin olduğu manzaraya baktı. Evin arkasındaki geniş alanda ağaçların tepeleri alçalıp sihirli bir bahçe gibi yayılıyordu.

Tuvalet masasının çekmecelerini teker teker açtı ama hepsinin boş olduğunu gördü. Geniş dolapta Álvaro'nun geride bıraktığı iki ceketin yanında, sağlam askılarda kusursuz bir şekilde ütülü birkaç gömlek asılıydı. Dolapta terk edilmişlerdi. Dolap kapısını açınca giysilerin hareketleri rahatsızlık verici bir görüntü oluşturdu. Onlara dokunmak, yumuşak kumaşı hissetmek, sahiplerinin ele geçirilemez varlığını parmak uçlarının aramasına izin vermek istedi. Durup birkaç saniye onlara baktıktan sonra, büyüyü bozmak için kapıları sıkı sıkı kapattı. Álvaro'nun sahip olduğu her şeyin onunla birlikte yok olması gerektiği düşüncesi onu sarstı.

Belki de bu düşünce aslında bir dilekti. Ölülerimiz çok sayıda, boş, helezonlu deniz kabuğu gibi eşyalarını geride bırakmasaydı, hayat çok daha kolay olurdu. Eğer varlıklarına dair her iz onlarla birlikte silinseydi, antik Mısır'daki firavunlar gibi isimleri unutulabilir ve kaderlerine terk edilebilirlerdi.

Yan bölmede iki çift ayakkabı ve Manuel'in elinin altındaki işe yaramaz giysilerle aceleyle doldurduğu valizin eşi olan seyahat çantası duruyordu. Eğilip şüphesini doğruladı, boştu. Komodinlerin birinin içinde Álvaro'nun okuduğu kitabı buldu ve kocasının onu valizine attığı ânı hatırladı. Diğer komodinde ufak alışverişlerin fişleri duruyordu. Manuel birindeki benzin şirketinin logosunu tanıdı. Durup hepsini incelemedi, bunu daha sonra yapabilirdi.

Odaya dahil olan banyoda, Manuel havlular ve el sabunu paketleriyle dolu bir çekmecede Álvaro'nun tuvalet eşyalarını buldu. Su bardağındaki diş fırçası birinin bu odayı düzenli olarak kullandığına dair tek işaretti.

Manuel kasaya baktı. Sade bir ön cephesi ve dört haneli tuş takımı olan elektronik bir modeldi. Kilitliydi. Şifreyi tahmin etmeye çalışmakla uğraşmadı.

Yatağa oturup keyifsizce odaya göz gezdirdi. Kendisini genç bir erkeğin ergenliğe hızlı geçişinin hatıraları olan rengi solmuş posterler ve unutulmuş oyuncaklarının olduğu, zamanda donmuş odasında bulmak onu daha az şaşırtırdı. Bu oda Álvaro'ya dair en ufak bir iz taşımıyordu. Bir profil uzmanı ne yapacağını bilemezdi, çünkü bu nesneler odayı kullanan kişiye dair hiçbir ipucu sunmuyordu. Adam ve yaşadığı oda birbirine yabancıydı. Düşününce, Álvaro'nun buraya geçişinin hiç iz bırakmayacak kadar geçici olmasını rahatlatıcı bulmaktan kendini alamadı. Manuel Álvaro'nun vücut hareketlerini ve ifadelerini hatırlamaya çalışarak binlerce kez hafızasını yoklamıştı ve As Grileiras'la ilgili hiçbir şey görmediğine artık emindi. Álvaro'nun burada izini bırakmadığını görmek nedense tatmin ediciydi. Bu onun yatak odası değildi. Burası onun evi değildi.

Manuel komodindeki nakit ödeme fişlerini ve kredi kartı makbuzlarını toplayıp ceketinin ceplerine koydu. Seyahat çantasını kontrol etti ve bir süre tereddüt ettikten sonra, gardırobu açıp gömleklerin yanında asılı iki ceketin ceplerini karıştırdı. Birinde birkaç nakit fişi daha buldu ve diğerinde sararıp solan ama tanıdık kokusunu hâlâ koruyan bir gardenya vardı. Kuru çiçeğin çürümüş, ölü güzelliği ona bir kelebeği hatırlattı, genelde diri olan taçyapraklar öylesine gevşemişti ki neredeyse şeffaftı. Ölü kelebek kokusunun hayali içini ürpertti; sanki ıslak, yapış yapış ve tiksinti verici bir şey üzerine konmuş gibiydi. Batıl inançlı biri gibi, çiçeğin cesedini cebine attı ve ölümün izini silmek için hiç düşünmeden elini üzerine sürdü.

Kapıya doğru ilerlerken son anda fikrini değiştirdi. Kasaya gitti ve içindeki sesi dinleyip nikah tarihlerini tuşladı. Bir, iki, iki, beş. 25 Aralık, Noel Günü. Kasa belirgin bir bip sesiyle açıldı. İçinde küçük bir ışık yandı. Buraya çağrıldığında bakmaya cesaret edemediği, yatak odalarındaki tuvalet masasında bir kopyası olan fotoğrafın aynısı, küçük bir çerçeveye hapsedilmiş bir hâlde kasanın arkasına yaslı duruyordu. Álvaro'nun alyansı, *Reddeden Adam*'ın kopyasının üzerindeydi. Manuel yayınevinin akıl ettiği renkli şömizi ve on beş sene önce Álvaro için imzaladığı kitabın aşınan köşelerini görür görmez tanıdı. Altında bazı kâğıtlar vardı.

"*Reddeden Adam*," diye mırıldandı ve yüzünde bir gülümseme belirdi. "*Reddeden Adam.*" O romanın o anda orada olması onun için alyansını dikkatle koruması kadar anlamlıydı.

Duvar kasası göğüs hizasındaydı, o yüzden yüzüğün içine işlenen isminin baş harfleriyle birlikte Álvaro'nun bu saklama yeri için seçtiği şifreyi oluşturan tarihi görmek için eğilmesine gerek yoktu. Manuel uzanıp onu parmağına taktı. Yüzüğün sahibinin onu çıkarmasının üzerinden sadece birkaç saniye geçmiş gibi metal hâlâ sıcaktı.

Koridorda bir bağırış yankılandı. Manuel yüzüğü çıkarıp kitabı bıraktıktan sonra kasayı kapattı. Kapı alçak bir

bip sesiyle kapandı. Yatak odasının kapısını açtı ve birdenbire kendisini kapının kolunu tutmak üzere olan ve çok öfkeli görünen Santiago'yla karşı karşıya buldu. Adamın omzunun üzerinden sahanlıkta endişeyle onları izleyen Herminia'yı gördü.

Santiago ona doğru yaklaştı. Yüzü, kulaklarına ve boynuna kadar uzanan viral bir enfeksiyon geçiriyormuş gibi kıpkırmızıydı. Kapıya yaklaşırken bağırıyordu ama Manuel'e hitap ederken hiddetinden nefesi kesildi.

"Burada ne yapıyorsun? Sana kim izin verdi? Buraya dilediğin gibi gelemezsin..."

Manuel ona yumruk atmasını bekledi. Bu kadar öfkeli başka bir adam olsaydı, ona çoktan vurmuş olurdu ama Manuel, Santiago'nun yüzündeki parlaklığın sadece bıkkınlık olduğunu anladı, imkânsız bir duruma karşı çocukça bir tepkiydi. Manuel koridorun ucundaki kapının açıldığını ve hareketsiz bir siluetin onları izlediğini fark etti.

Manuel uzlaşmacı bir yaklaşım denedi. "Ben sadece Álvaro'nun odasını ziyaret etmek istedim."

"Buna hakkın yok!" Santiago öncekinden daha yüksek ve gür bir sesle bağırdı.

"Evet, var, Álvaro benim eşimdi."

Bu kelime Santiago'yu sarstı. Sonra yüzündeki hayal kırıklığının yerini Manuel'in daha önce gördüğü küstah, acımasız bir gülümseme aldı. Çok kısa sürdü ama eşcinselliğe olan nefretini ve küçümsemesini ele verdi. Bu hislerini kelimelere dökemeyecek kadar korkaktı. Yüz hatları çocuksu bir ifadeyle dudak büker gibi kasıldı.

"Gideceğini söylemiştin ama yine buradasın. Saygısızlık ediyor ve sıradan bir hırsız gibi burnunu her şeye sokuyorsun. Oradan ne aldın?"

Manuel avucunu açıp altın yüzüğü gösterdi ve kendi yüzüğüne eşlik etmesi için hiç düşünmeden onu parmağına taktı. Santiago kabaca yanından geçip odayı aradı.

Manuel bu hakarete tahammül etti ama yerinden kımıldamadı. Herminia'ya baktı. Kadın sessiz bir özürle karşılık

verdi ve bir çocuk yorgunluktan ağladığında ya da bir arkadaşınız içkiyi fazla kaçırdığında bir insanın yapabileceği gibi gözlerini devirdi.

Santiago da odayı Manuel kadar boş bulmuş olmalıydı ki hemen dışarı çıktı. "Orada ne yapıyordun?" diye bağırdı. "Ne arıyordun? Herminia! Neden içeri girmesine izin verdin?"

Herminia sakinliğini korudu. "Ona engel olmak bana düşer mi?"

Bir kez daha hüsrana kapılan Santiago onunla yüz yüze geldi. "Burada bulunamazsın. İstediğin zaman buraya gelemezsin, bunu yapamazsın!"

Manuel gözlerini ondan ayırmadı. "Gelebilirim. Doğru düzgün yanıtlar alana kadar buraya ne zaman istersem geleceğim."

Santiago'nun yüzü iyice kızardı, o esnada felç geçirmek üzereymiş gibi görünen ifadesi umursamazlığa büründü. Birdenbire bütün ilgisini kaybetmiş gibi göründü. Belki de tam tersi geçerliydi, sorunlarına bir çözüm bulmuş gibi görünüyordu. "Polis çağıracağım."

Manuel'in bu akıl almaz ifadeye sırıtarak karşılık vermesi Santiago'yu dondurdu. Merdivenleri yarıladığı sırada genç marki duraksadı, görünüşe bakılırsa tehdidinin beklediği etkiyi göstermemesine şaşırmıştı.

"Ah gerçekten mi? Peki onlara ne söyleyeceksin? Gelin ve evin sahibini götürün mü?" Sorusuna eşlik eden alaycı gülümseme adamın özgüvenine ezici bir darbe indirdi.

Santiago, Manuel'in yanına döndü, gözyaşlarına boğulmak üzereymiş gibi görünüyordu. "Demek öyle! Parasız pulsuz birinin hak etmediği bir şeyden vazgeçmeyeceğini en başından beri bilmem gerekirdi." Kelimeleri neredeyse tükürür gibi söyledi: "*Para yüzünden!*"

Koridorun ucundaki kapı ardına kadar açıldı ve odanın içinden süzülen ışık uzun boylu, zayıf bir figürü aydınlattı.

"Bu kadarı yeter Santiago! Bir aptal gibi davranmayı bırak." Ses kibar ve sertti, tartışmaya mahal bırakmıyordu.

Santiago çaresiz bir çocuk gibi itiraz etti. "Anne!"

"Bay Ortigosa," diyerek koridorun derinliklerinden ona hitap etti. "Sizinle konuşmak istiyorum. Lütfen müsaade eder misiniz?"

Santiago'nun yüzündeki bütün öfke kayboldu. Buna rağmen, tekrar denedi. "Anne..." Ağlamaklı ses tonundan, yanıt beklemediği aşikârdı.

Manuel markinin öfkesinin en şiddetli olduğu anda bile kendisini tehdit altında hissetmemişti ama adamın aşağılandığında şiddete başvurabileceği düşüncesine kapıldı. Manuel kadının davetini kabul ettiğini belirtir gibi başını salladı ama gözlerini genç markiden ayırmadı. İki uzun saniye boyunca bekledi ve en sonunda adam arkasını dönüp merdivenlere doğru ilerledi. Son anda Santiago yumruğunu duvara geçirdi. Duvardaki alçı çatladı ve yere alçı tozu yağdı.

Manuel, batı kanadının ikinci katının tamamen yaşlı kadının yaşadığı yer olduğunu tahmin etti. Ön bahçeyi gören bir dizi yüksek pencere vardı ve diğerleri mezarlığa bakıyordu. Puslu, dantel perdeler dışarıdaki her şeyi görmeye imkân tanıyordu. Pürüzlü Galiçya taşından kocaman bir şömine iç duvara hükmediyordu. Kükreyen bir ateş, kararmış taş levhalarla hapsedilmişti. Odanın süpürgelikleriyle pervazları, malikânenin geri kalanında sadece kapıların ve pencerelerin etrafında, kırmızı ve altın tonlarındaki İran halılarının kaplamadığı duvar boyunca birkaç yerde, tavanı taşıyan heybetli kirişlerde görülen aynı koyu renk ahşaptandı. Oda camla kaplı bir terasa bağlıydı. Kapalı terasa açılan kapıların önünde uzun boylu zayıf bir kadın duruyordu, ilk başta sadece bir gölgeden ibaretti ama yaklaştıkça yüz hatları belirginleşti.

Kadın, siyah bir pantolon ve vücudunu saran kalın, dik yakalı bir kazak giymişti. Üşümüş ya da soğuk algınlığı geçiriyormuş gibi narin görünüyordu ama bu sadece giysilerinin yansıttığı yanıltıcı bir izlenimdi. Oda çok sıcak olmasına rağmen kadın rahat görünüyordu. Saçını sıkı bir topuz yapmıştı ve iri, gri inci küpeleri dışında bir şey takmıyordu.

Manuel'in elini sıkmaya tenezzül etmedi, kararlı ve nazik bir sesle konuştu. "Adım Cecilia de Muñiz de Dávila, Santo Tomé Markizi'yim. Sanırım doğru düzgün tanıştırılmadık."

Manuel aynı resmî tonla karşılık verdi. "Ben Manuel Ortigosa, oğlunuzun duluyum."

Kadın durup ona baktı. Yüzünde biraz gergin bir gülümsemeyle şöminenin karşısındaki kanepeye işaret edip koltuğuna oturdu. "Santiago'nun kusuruna bakmayın," dedi yerine yerleştikten sonra. "O çok asabi, çocukluğundan beri böyleydi. Ne zaman öfkelense oyuncaklarını fırlatır, onları kırardı, sonra da saatlerce ağlardı. Ama aldanmayın. Oğlum hiç cesur değil. O tepeden tırnağa bir sahtekârdır."

Manuel şaşkınlığını gizleyemedi.

"Evet, Bay Ortigosa, bu benim için bir utanç. Bütün çocuklarım hayal kırıklığı oldu." Cecilia arkasına baktı. "Umarım birer çay içmek için bana katılırsınız."

Manuel başını çevirince bir kadının öne çıktığını gördü. Onu daha önce fark etmemişti. Üzerinde uzun kollu, sağlam pamuklu beyaz bir eski moda hemşire üniforması vardı. Aynı renk kalın çoraplar bacaklarını örtüyordu ve kolalı şapkasını briyantinle bir miğfer gibi sabitlediği sıkıcı, kısa saçlarının üzerine kondurmuştu. Kadının etrafında uçuşan parfüm ona yaşlı teyzesinin iç bayıltıcı, tatlı kokusunu hatırlattı.

Hizmetkâr önlerindeki masaya çay takımını yerleştirdi ve kendisi de dahil olmak üzere herkese birer fincan çay doldurup fincanları önlerine koydu. Yaşlı dulun karşısına oturdu ve hiçbir şey söylemedi.

"Çocuklarınız var mı Bay Ortigosa?"

Manuel başını salladı.

"Hayır elbette, olamaz. O hâlde, benden daha şanslı olduğunuzu söylememe izin verin." Markiz çayından bir yudum aldı. "Popüler basının bu konuda söylediği onca şeye rağmen, çocuklar genellikle hayal kırıklığıdır. Elbette, bunu çok az insan itiraf eder, sanırım çocuklarının başarısızlıklarını kendi başarısızlıkları olarak görmelerinden

kaynaklanıyor. Benimki farklı bir durum. Onların başarısızlıkları için kendimi asla suçlamıyorum. İnanın bana, bütün kusurlarını babalarından aldılar. Kocam hemen hemen her konuda yetersizdi: finans, çocukların eğitimi..." Kadın hemşireye doğru döndü. "Az önce tanık olduğumuz gibi kabul edilemez bir davranış yüzünden kendimi nasıl suçlayabilirim?"

Hemşire ciddiyetle başını salladı.

"Yine de onu affetmenizi rica ediyorum. Santiago hiçbir zaman ölçülü olmayı beceremedi; o bir geri zekâlı. Zavallı aptal, artık kardeşi hayatta olmadığı için bütün işlerin yönetimini devralabileceği fikrine kapıldı ama söylemem gerekir ki, o bu tür bir sorumluluğu üstlenmek için hiç uygun değil. Kardeşi daha uygun olduğu için çok şanslıyız."

"Álvaro'nun kararını onayladığınızı mı söylüyorsunuz?"

"Kocamın bir sürü kusuru olmasına rağmen, dikkat çeken bir özelliği vardı: işlerini kime emanet edeceğini bilirdi. Sanırım bu eski soylulara doğuştan gelen bir erdem, yüzyıllar içerisinde edinilen bir özellik. Aksi hâlde, en basit meselelerde bile üçüncü şahıslara güvenmek zorunda kalmamıza rağmen böylesine güzel evlerin sürekliliği başka nasıl açıklanabilir? Eğer temsilci atamak konusunda kusursuz içgüdüleri olmasaydı, İspanyol aristokrasisi uzun zaman önce ölürdü. Kocamın Álvaro'yu mirasçısı olarak belirlemesi doğru bir tercihti. Bu yüzden, Álvaro'nun idare koltuğunu size bırakma kararının ardında aynı kalıtsal yetenek olduğunu farz ediyorum."

Manuel kadının sözlerini düşündü. Olan şey bu muydu? Belki de, bir adayın muhteşem özellikleri gerçekten de diğer etmenlerden ağır basabilirdi, o kişi Álvaro kadar nefret edilen biri olsa bile. "Anladığım kadarıyla, Álvaro ile babasının ilişkisi iyi değilmiş."

"Peki iyi sayılmazdı," diyen markız kötü niyetle kıkırdayıp hemşiresine baktı. "Bay Ortigosa, söylesenize, anne babanız sizin... nasıl diyordunuz... eğiliminiz hakkında ne

düşünüyor? Herhalde bana onların sapkınlığınızı kabul eder gibi yapan mutsuz insanlardan olduklarını söylemeyeceksiniz."

Manuel fincanını ve tabağını dikkatle masaya bıraktı, kanepede arkasına yaslanıp sakince kadının gözlerinin içine baktı. "Eminim bundan 'eşcinsellik' diye söz ederlerdi ama fırsatları olmadı. Annem ve babam ben çok küçükken bir kazada öldüler."

Markiz hiç istifini bozmadı. "Öyleyse, çok şanslılar. İnanın, onlara imreniyorum ve neden olmasın? Álvaro'nun babasıyla ilişkisi iyi değildi ama suç kocamda değil. Álvaro doğduğu günden beri tam bir baş ağrısı oldu, hatta her konuda bize karşı çıkmaktan şeytanca bir zevk aldığını bile söyleyebilirim. Neticede iki korkak oğlum ve onların eksiklerini telafi eden ama yanlış yola sapan bir oğlum oldu."

Manuel kadını dinlerken başını yavaşça salladı.

"Çekinmeyin, söyleyin," diye kadın onu kışkırttı. "Düşüncelerinizi paylaşın."

"Bana kalırsa, sapkın ve doğaya aykırı bir canavarsınız."

Markiz güzel bir şaka işitmiş gibi alaycı bir ifadeyle güldü. Kadın hemşireye şaşkın bir bakış attı. "*Bunu* duydun mu? *Bana* doğaya aykırı olduğumu söyledi! Bana!"

Hemşire duyduğu şey çok saçmaymış gibi küçümseyerek gülümsedi.

"Bir sapık, bir korkak ve babası tarafından şımartıldığı için hiç büyümeyen zihinsel bir cüce." Markizin ses tonu değişmişti, artık sertti. "Bunlar benim oğullarım. Tanrı bana bir kız çocuğu bahşetmedi ve bunu kabullenmek zorundayım. Bu üçü, bana doğru düzgün bir vâris bile veremedi."

"Samuel," diye mırıldandı Manuel kadının çocuğu kastettiğini bilerek.

"Doğru." Markiz açıklar gibi hemşireye doğru eğildi. "Küçük piç Samuel. Ne derler bilirsiniz Bay Ortigosa, kızlarımın çocukları kesinlikle benim de çocuklarımdır ama gelinlerimin çocukları için aynı şey geçerli olmayabilir."

Manuel bu acımasızlık karşısında hem şaşırdı hem de tiksinti duydu. "Çok ahlaksızsınız!"

"Sanırım bu bakış açınıza bağlı," diye karşılık verdi dul markiz hafif bir gülümsemeyle. "Ben de sizinle ilgili böyle düşünüyorum."

"Peki ya Catarina?"

"Catarina, maddi sıkıntılar çeken, iyi bir aileden geliyor. Ama hepimiz bu tür şeylerden etkilenebiliriz, öyle değil mi?" Kayıtsızca kendisine doğru işaret etti. "Her şeye rağmen, o iyi yetiştirilmiş bir aristokrat ve birçok erkekten daha cesur. O bu evdeki konumunu herkesten daha iyi biliyor. Catarina'nın oğlumda ne bulduğuna dair hiçbir fikrim yok."

"Peki Catarina'nın çocuğunu kendi torununuz gibi mi göreceksiniz?"

Markiz büyük bir tiksintiyle suratını ekşitti. Kadın fincanıyla tabağını masaya attı. Tıngırdadı ama kırılmadılar. "Catarina oğlumdan çok daha değerli. O bu evde ben hariç yerini bilen tek kişi. Keşke benim kızım olsaydı, bir saniye bile tereddüt etmeden üç oğlumu da onunla değiştirirdim."

Manuel başını sallayarak onunla hemfikir olmadığını belirtti, kötülüğün boyutunu anlamakta zorlanıyordu.

"Beni bir canavar olarak mı görüyorsunuz, Bay Ortigosa? Acımasız olduğumu mu düşünüyorsunuz? O hâlde şunu düşünün: kocamın aile işlerini yürütmeyi Álvaro'ya bırakmasının iyi kalplilikle ilgisi yoktu, aksine marki mirasını, soyumuzu ve temsil ettiği her şeyi korumak için gerekli olan acımasızlığın ve gücün kokusunu onda aldığı için böyle yaptı. *Ne pahasına olursa olsun.* Size temin ederim ki," dedi markiz doğrulup bir taç takıyormuş gibi başını dik tutarak, "Álvaro bizi hayal kırıklığına uğratmadı. Ondan beklediğimiz her şeyi fazlasıyla yerine getirdi. O yüzden, ruhsuz bir canavar olduğumu düşünüyorsanız sevgili Álvaro'nuzun beni fazlasıyla aştığını unutmayın. Álvaro ümidimizi boşa çıkarmadı. Babası bizi hayal kırıklığına uğratmayacağını biliyordu, çünkü daha önce kendisini kanıtlamıştı. Ne olursa olsun, Álvaro gerekeni yapmaktan

asla çekinmezdi. Bunu uzun zaman önce kanıtladı." Markiz acele etmeden onu tepeden tırnağa süzdü. "Bunu her ne kadar tiksinti verici bulsam da Álvaro her şeyin idaresini size bırakmaya karar verdiyse, geçerli sebepleri olduğunu kabul etmek zorundayım. Onun kararını kabul edeceğim, hepimiz edeceğiz. Santiago'ya aldırmayın, bugünkü olay sadece şımarık bir çocuğun sinir kriziydi. Bunu aşacak ve bunun hepimiz için en iyi çözüm olduğunu anlayacaktır."

Yaşlı kadının beklenmedik tavrı, aşırı küçümsemeden pohpohlamaya geçişi ona hem hastalıklı hem de çılgınca geldi. Bu bir akıl hastasıyla konuşmaya çalışmak gibiydi. Markiz tekrar sakin ve uysal bir havaya büründü, gülümsemeden konuştu. Canlı ses tonunda birçok nesle uzanan bir sülalenin çelik gibi kararlılığı ve doğal gelenekleri vardı.

"Bizim tarafımızdan hiçbir çatışma ya da yasal itirazla karşılaşmayacaksınız, o yüzden eğer hoşunuza gidiyorsa vaktinizi üzüm hasat ederek ve şarap imalatçılığı oynayarak geçirebilirsiniz," dedi üzüm bağıyla şaraphaneye yaptığı ziyaretlerin farkında olduğunu ima ederek.

Bir an için Manuel kaynağının Daniel olup olmadığını merak etti ama sonra öğleden sonra şarap uzmanının aracına bindiğini ve kara cübbeli kadının Pallas* büstündeki her zamanki yerine tüneyen Poe'nun kuzgunu gibi onları izlediğini gördüğünü hatırladı.

"Mirasın tadını çıkarın, işletmeleri ve mal varlıklarını yönetin; kendinizi bu yaşlı dulun hayatının sonuna kadar maddi rahatlık içinde yaşamasını garanti etmeye adayın," diyerek bu düşünceyi eğlenceli buluyormuş gibi gülümsedi. Kadının diş etleri kanıyormuş gibi kıpkırmızıydı. Manuel kendisini bunun simgelediği vahşiliği düşünürken bulunca şaşırdı. Markiz abartılı bir tavırla duraksadı, gülümsemesi tamamen kayboldu ve dudakları kısa düz bir çizgi hâlini aldı. "Bunu yaparak bu ailenin bir üyesi olacağınızı sanıyorsanız, yanıldığınızı söylememe izin verin. Siz buraya

* Yunan mitolojisinde savaş, bilgelik ve sanat tanrıçası Athena'nın adlarından biri. (ç.n.)

yabancısınız ve dünyadaki hiçbir tapu belgesi bunu değiştiremez. Burası hiçbir zaman sizin eviniz olmayacak ve ailem de sizin aileniz olmayacak. Şimdi evimden defolun ve bir daha asla geri dönmeyin."

İki kadın ayağa kalkıp şömineye en yakın olan kapıya gitti. Hemşire kapıyı açtı ve hanımının geçmesi için kenara çekildi. Yaşlı dul arkasına döndü ve Manuel'i hâlâ orada otururken bulunca şaşırdı.

"Gidebilirsiniz," dedi, "yolu bildiğinize eminim." Kadın yatak odasına girdi, yardımcısı ona son kez küçümseyen bir bakış attıktan sonra peşinden içeri girip kapıyı arkalarından kapattı.

Manuel bir süre daha şöminenin ve çay takımının önünde oturdu. İçeri göz atan biri dostça bir sohbet edildiğini düşünebilirdi. Bu saplantılı, yaşlı kuzgun, vampir gibi ince dudaklarını boynuna yapıştırıp bütün kanını emerek hayatını tüketmiş gibi bitkin hissediyordu. O çok başlı yılanın etrafına saçtığı her aşağılayıcı kelime ve alaycı ifade Manuel'i incitmekten ziyade kendisini eğlendirmek içindi. Kadın onu bir aptal yerine koymuştu. Manuel hiddetinden titredi. Kanepenin etrafında dolaşırken ayakkabıları kalın halıya battı ve birinin onu izlediği hissine kapıldı. *Bir daha asla* diye yemin ederek bu ini terk etti.

Manuel kapıyı arkasından kapattı ve geniş, parlak demetler hâlinde basamaklara düşen ışığa doğru yürüdü. Álvaro'nun yatak odasının kapısının aralık olduğunu gördü. Kapıyı itip içeri girdi ve komodine gidip kitabı aldı. Hızla kasanın şifresini tuşlayıp açtı ve *Reddeden Adam* da dahil olmak üzere içindeki her şeyi topladı. Küçük çerçevenin arkasını açıp içindeki fotoğrafı çıkardı, ardına bakmadan onu ve evrakı kitabın arasına soktu. Alyansı hatırladı. Parmağını kaldırıp bakınca kendi yüzüğünün yanında güvende olduğunu gördü, ikisi tek bir alyans gibi parlıyordu. Orayı terk etti.

Karşısına çıkan bütün sıkıntılardan bunalıp kâhyanın odun sobasının yanındaki sandalyesine oturdu. "Herminia,

bir fincan kahve hazırlarsan sana minnettar olurum. Markizin çayına katlanamadım. Herhalde onu zehirle demliyor."

Kâhya son derece endişeli hâlde karşısına geçti. "Demek Kuzgun'la tanıştın. Ne kadar üzgün olduğumu bilemezsin. Santiago ahırdaydı. Mutfağa girdiğini görünce beni sorgulamaya geldi. Ona yalan söyleyemedim."

"Elbette söylememelisin Herminia, sakın bunu dert etme. Santiago delinin teki ve buna hiç şaşırmadım."

"Seninle konuşmak istediğim konu buydu." Kadın Manuel'in karşısına bir sandalye çekip oturdu. "Biliyorsun, o çocuklarla doğdukları günden beri ilgilendim. Onları öz annelerinden daha çok sevdim. Santiago'nun iyi kalpli olduğunu biliyorum."

Manuel karşı çıkmaya kalktı ama Herminia ona izin vermedi. "O düşünmeden hareket eder, bunu kabul ediyorum ve sebebi karaktersiz olması. Küçükken Álvaro'nun yalakasıydı, gençlik yıllarını da babasının sevgisini kazanmaya çalışarak geçirdi. Zavallı küçük itim bu evde daima bir hiç oldu. Karakteri olan Álvaro'ydu, Fran büyüleyici olandı, Santiago da babasının katlanamadığı ağlamaklı küçük şişkoydu. Yaşlı adam bunu saklamazdı. Bu şekilde büyütüldüğünü hayal edebiliyor musun? Her şeye rağmen, yemin ederim erkek kardeşlerini dünyadaki her şeyden daha çok severdi."

"Bunun artık konuyla ilgisi yok, Herminia."

"Beni dinle!" diye ısrar etti kadın. "Fran ölünce Santiago üç gün yatağından çıkmadı, sürekli inledi, ağladı ve zırıldadı. Sağlığının bozulmasından endişelendim. Sonra da geçen hafta! Bize Álvaro'nun kaza geçirdiğini haber verdiklerinde Santiago hastaneye koştu ve kardeşinin kimliğini teşhis etmek gibi korkunç bir tecrübeden sonra eve dönünce bana geldi. Annesine değil, bana geldi Manuel, çünkü onun hislerini paylaşacağımı biliyordu. Mutfak kapısında durup tek kelime etmeden bana baktı. 'Ne oldu?' diye sordum ona, 'Oğluma ne oldu?' Hıçkırıklara boğuldu ve üzüntüden kendini kaybedip kardeşinin öldüğünü

haykırarak duvarı yumruklamaya başladı. Santiago attan düşmedi Manuel. Elini o duvara vururken kırdı. Onu kimse benden daha iyi tanıyamaz. Kardeşinin ölümünü atlatamadı. Bilmediğimi sanıyor ama Álvaro öldüğünden beri her öğleden sonra kiliseye saklanıp için için ağlıyor."

Üzüntüden mi? Yoksa suçluluk duygusundan mı?

Herminia aklından geçenleri duymuş gibi ekledi, "Sanırım kısmen kendisini suçluyor, çünkü kazadan önceki gün tartışmışlardı."

Manuel ona sorgular gibi bir bakış attı.

"Önemli bir şey değildi," dedi Herminia. "Aptalca bir tartışmaydı. Santiago burada bir kahve içiyordu. Álvaro içeri girdi ve ona, 'O şamdanlarla kimi kandırdığını sanıyorsun?' diye sordu. Santiago hiçbir şey söylemedi fakat yüzü kıpkırmızı oldu. Álvaro arabasına gitti. Santiago da yukarı çıkıp kapıyı arkasından sertçe kapattı. Sanat hakkında hiçbir şey bilmem. Benim için gizemini koruyor. Yenileri de eskileri kadar iyi görünüyor ama belki de değildir. Söylediğim gibi, uzman değilim ama Santiago onları değiştirmek için çok zahmete girdi. O onaylanmaya ihtiyaç duyan biri ve kardeşi çabasını onaylamayınca çok gücendi. Elbette bu daha sonra korkunç bir şey olduğunda önemini yitiren ve kulağa saçma gelen şeylerden biri. Fakat onu çok iyi tanıyorum, kardeşi öldüğünde araları açık olduğu için kendisine eziyet ettiğinden eminim."

Manuel başını çevirip girişteki duvarı inceledi. Herminia'nın kan lekelerini sildiği yerde daha açık renk noktaları fark etti.

"Şimdi nerede?"

"Alçısının onarılması için Damián onu arabayla hastaneye götürdü. Santiago her zaman çılgına döner. Bebekliğinden beri böyle."

"Peki ya Catarina? Ona pek iyi davranmıyor gibi görünüyor. Catarina bana Santiago'nun onun çalışmasından hoşlanmadığını söyledi."

"Bazı şeylerin onlar için farklı olduğunu anlamalısın; onlar bizim gibi değiller. Günümüzde çoğumuza tuhaf görünebilir ama onlar için çalışmak zorunda olmak utanç vericidir. Catarina'nın ailesi ülkedeki en eski ve seçkin ailelerden biridir ama çeşitli sebeplerden ötürü son birkaç senede işler onlar için pek iyi gitmedi ve geçinebilmek için başka yollar bulmak zorunda kaldılar. Arazilerinin büyük bir kısmını sattılar ve malikânenin etrafındaki alan dışında pek fazla toprakları kalmadı. Birkaç sene önce Catarina'nın ailesi malikâneyi düğünler, toplantılar ve o tür şeyler için bir etkinlik salonuna dönüştürdü. Restoranı da var. Santiago bu tür değişiklikleri uygunsuz buluyor. Görünüşe bakılırsa, Catarina'nın bunlarla hiçbir problemi yok ama Santiago'nun bunu küçük düşürücü bulduğunu anlamalısın. Onlar için bu bizim gibi insanların dilenmek zorunda kalmasından farksız."

"Bunlar kıyaslanamaz Herminia. Bir malikâneyi etkinlik salonuna dönüştürmekle yemek ve kalacak bir yer için dilenmek zorunda kalmak arasında çok büyük bir fark var."

"Senin ve benim için olabilir, evet ama onlar bunu onur kırıcı görüyorlar. Santiago evi halka açtıklarından beri oraya adım atmayı reddediyor. Her halükârda, Santiago'nun Catarina'nın çalışmasından endişelenmesinin tek sebebi bu değil, o karısını korumak istiyor."

Herminia, Manuel'in şaşkınlığını görünce sesini alçalttı. "Catarina'nın bazı sorunları var, kadınlara özgü sorunlar, biliyorsun." Gözlerine bakmaktan çekinen kadın bakışlarını mutfak masasında gezdirdi. "Bir süredir deniyorlar ve geçen senenin sonunda hamile kaldı ama çok geçmeden düşük yaptı. Onu çok etkilediğini hâlâ görebilirsin. O gün onunlaydım. Ani bir sancı hissettiğinde ve kanaması başladığında buradaydı. Hastanede onu tedavi ettiler ve kürtaj yapmak zorunda kaldılar. İyileşmiş görünüyor. Bana bu konudan bahsetmememi söyledi ama Samuel'e bakarken kendi çocuğunun olmasını ne kadar istediğini görebilirsin." Herminia iç çekti. "Fakat Santiago... sana onun nasıl biri

olduğunu zaten anlattım. Bu onu derinden etkiledi ve o zamandan beri Catarina'yı çalışmayı bırakmaya ikna etmek için elinden geleni yapıyor. Doktor onlara endişelenmelerini gerektiren bir sebep olmadığını, bazen ilk hamileliklerin düşükle sonuçlandığını, bir sonraki seferde büyük ihtimalle sorun yaşamayacaklarını söylemiş ama Santiago karısının tedavisi ve sağlığını takıntı hâline getirdi. Bu onun suçuymuş gibi sürekli endişeleniyor. O böyledir. Her şeyi abartır."

Manuel başını salladı. "Peki Vicente?"

Herminia bu ince ayrıntıyı fark etmemiş gibi yaptı. "O Catarina'ya yardım ediyor."

"Neyi kastettiğimi anladığını sanıyorum. Geçen gün Santiago Catarina'yı azarladığında, Vicente bir şey söylememek için kendisini zor tutuyor gibi görünüyordu. Sanki Catarina'nın onun için özel bir anlamı var."

Herminia ona bakmakla yetindi.

"Aralarında bir şey olduğunu düşünüyor musun?"

"Catarina Vicente'ye karşı hiçbir şey hissetmiyor ama belki adam farklı düşünüyor olabilir. Ona nasıl baktığını gördüm. O genç bir adam, Catarina güzel bir kadın ve birlikte bütün gün serada çiçeklerle ilgileniyorlar, etraflarında başka kimse olmuyor. Ama Catarina Santiago'ya kendisini feda edecek kadar düşkün. O her zaman onunla ilgilenmiştir. Fran öldüğünde, Santiago'yu depresyondan çıkaran o oldu. Haftalarda kocasını kaşıkla besledi, hatta onu neredeyse sürükleyerek bahçeye çıkardı. Birlikte saatlerce havuzun kenarında otururlardı, Catarina bir şeyler anlatırken, Santiago başını eğerek onu dinlerdi. Şimdi yine aynı şey oluyor. Bazen Santiago'nun ağladığını duyuyorum ve Catarina her zaman onu teselli edip sakinleştiriyor. Kızın sonsuz bir sabrı var. Santiago'nun bazen nasıl kaprisli olabildiğini kendi gözlerinle gördün. Vicente'nin onu korumaya çalışmaya meyilli olması beni hiç şaşırtmaz. Belki de, ona karşı daha güçlü hisler besliyor." Herminia bu fikirden hemen vazgeçti. "Adam tam bir aptal değilse, şimdiye kadar dersini almış olmalı."

"Neden Herminia? Ne oldu?"

Kadın sorusuna omuz silkerek karşılık verdi. "Bir şey keşfetmiş olabilirsin."

Manuel bir açıklama bekledi ve en sonunda kadın bıkkınlıkla nefes verdi. "Beni dinle *fillo*, evlenmeden önceden beri bu evde hizmetkârım. Oğlanları ben büyüttüm, onların yemeğini pişirdim, hastalandıklarında onlarla ilgilendim, bütün hayatımı bu eve adadım. Ama bir kez bile onlardan biri olduğumu ya da bütün bunların bir parçası olduğumu düşünmek gibi bir hata yapmadım. Bizler çalışanlarız, bize iyi para ödüyorlar, ama ne kadar kucaklaşma ve sırt sıvazlama görsen de, ne kadar çok sır bilsek ve pislik temizlesek de bizler asla hizmetkârdan fazlası olmayacağız. Burada yerini unutan herkese, bu hızla hatırlatılır."

Manuel buna alınmaktan kendini alamadı. Herminia, yaşlı dulla aynı prensibi farklı bir açıdan öne sürüyordu. Bir aristokrat sınıfın sözde üstünlüğü Nogueira'yı derinden yaralıyordu ama diğer herkes bunu kabul ediyordu. "Herminia, beni uyarmaya mı çalışıyorsun?"

Herminia ona korku dolu bir ifadeyle baktı. "Hayır, senden ya da Álvaro'dan bahsetmiyorum *fillo*. O da bizim gibiydi. Vicente'den bahsediyorum."

"Vicente mi?"

Kadın sinirle dilini damağında şaklattı. Manuel, bu konuyu konuşmaktan sıkıldığı için mi, yoksa her şeyi bilmediği için mi sinirlendiğini çözemedi. "Dinle, tam olarak ne olduğunu bilmiyorum ama geçen aralıkta onu kovdular."

"Vicente'yi kovdular mı?"

"Noel'den hemen önce, hiçbir tartışma ya da açıklama yapmadan. Çok ani oldu; sadece Vicente'nin artık burada çalışmadığını söylediler. Bunun malikânenin diğer çalışanları üzerindeki etkisini hayal edebilirsin. Elbette, ilk kez birini kovmuyorlardı fakat bu iş genelde böyle yapılmaz. Kasabadaki insanların bazıları yirmi beş senedir mevsimlik iş yapmak için araziye gelirler. Genellikle aynı kişiler işe alınır ve bazı aileler öncelik taşır."

Manuel Griñán'ın birçok kişinin arazide işe alınmayı özel bir ayrıcalık olarak gördüğünü söylediğini hatırladı.

"Hatırladığım birkaç olay var. Bir keresinde bir seyisi ve oduncuyu sertçe ve anında kovmuşlardı. Bu kez farklı: Vicente'ye iki ay sonra işi geri verildi."

"Nasıl bir açıklama yaptılar?"

"Adamı kovduklarında yaptıklarının aynısını yaptılar, hiçbir açıklama yapılmadı. Catarina onu tekrar işe aldı ve sanırım kadına minnettar. İnan bana, bu evde yerini bilen biri varsa, o da Catarina'dır."

Manuel'in ağzı açık kaldı. Aynı sözü birkaç dakika önce tamamen farklı bir kaynaktan, Kuzgun'dan duymuştu. Manuel de Catarina'nın zarafetini ve karizmasını fark etmişti.

Herminia ayağa kalıp kahveyi ikram etti. Manuel uzun ve yavaş bir yudum aldı. Aklı, Catarina, Santiago'nun onu ağlatması ve o yüzlerce çiçeğin baş döndürücü, ağır kokusuna dair düşüncelerle meşguldü.

"Álvaro'nun ceketlerinin ceplerinde kurumuş gardenyalar buldum."

Herminia hüzünle gülümsedi. "Bu onun çocukluğundan beri vazgeçemediği bir alışkanlığıydı. Giysilerini yıkamadan önce her zaman ceplerini kontrol ederdim. Her defasında orada çiçekler bulurdum."

"Bu alışkanlığını kimler biliyordu?"

"Kimler mi biliyordu?" Herminia omuz silkti. "Çamaşırları biz yıkadığımız için Sarita ve ben biliyorduk. Bu evdeki herkes cebine bir çiçek attığını görmüş olabilir. Neden soruyorsun?"

"Özel bir sebebi yok." Manuel sorudan kaçındı. "Herminia, bir şey daha var... o oda, Álvaro'nun yatak odası. Malikânedeyken hep orada mı kalırdı?"

Herminia mutfakta koşturmayı bırakıp yanına döndü. "Hayır, elbette orada kalmazdı. Orası sadece bir konuk odası. Álvaro burada değilken kilitli tutulurdu. Álvaro çocukken odası balkondan uzakta, erkek kardeşlerinin odalarının yanındaydı. Babası onu Madrid'deki bir yatılı okula

gönderdi ve yaşlı adam hizmetkârlara odayı toplamalarını, her şeyi depoya kaldırmalarını emretti."

Manuel, bunun ne kadar büyük bir hakaret olarak algılanmış olabileceğini hayal etti, Álvaro'nun henüz bir çocukken aldığı dile getirilmeyen mesajı ve ailenin geri kalanına gönderilen uyarıyı düşündü.

"Sanki ölmüş ve asla geri dönmeyecekmiş gibi," dedi Manuel yüksek sesle.

"O günden sonra, Álvaro'nun babası için bir bakıma ölmüş olduğunu düşünüyorum. Daha sonra Álvaro birkaç kez malikâneyi ziyaret ettiğinde, hep konuk odasında kaldı."

"Peki neden Herminia? Kaç yaşındaydı? On iki mi? O gün ne oldu?"

Herminia bir an bakışlarını yere çevirdi. "Bilmiyorum. 'O günden sonra' sadece bir ifade biçimi. Belirli bir gün yoktu. Bunu hiçbir zaman anlamadım ama artık Kuzgun'la tanıştığına göre, belki de yaşlı adamın karakteri hakkında bir iki fikir edinmişsindir."

Manuel başını salladı, yine de yaşlı kadının kötü niyetli tavrını düşününce içi ürperdi. "Herminia, sorun çıkardıysam özür dilerim ve umarım beni kabul ettiğin için başını derde sokmamışımdır. Eğer benim yüzümden başın sıkışırsa bana haber ver, suçu üstlenmene izin veremem."

Herminia gülümsedi. "Álvaro'nun seni neden seçtiğini biliyorum."

Manuel onu anlayamadı.

"Yaşlı marki öldükten sonra Álvaro ailenin mal varlığının idaresini eline alınca bekçi kulübesini, yaşadığımız sürece bana ve kocama tahsis etti. Dilediğimiz zaman emekli olmamıza imkân tanıyan dolgun bir ödenek de ayarladı. Kimse beni kovmayacak. Álvaro çoktan bunu sağlama aldı."

Herminia'nın sarılıp öpmesine izin verdikten sonra giysilerini düzeltti ve ceketindeki birkaç hayali tozu silkti. Kadının Manuel'in kulağına fısıldadığı sözler onu iyice duygulandırdı, "Lütfen kendine dikkat et."

Manuel kapıya doğru ilerledi ama Santiago'nun elini kırdığı duvardaki solgun lekeye daha yakından bakmak için duraksadı. "Fran'ın öldüğü geceye dair bana söylediğin bir şey aklıma takıldı. Fran'ın tekrar uyuşturucu kullanmaya başladığından emin olduğunu söylemiştin. Sana bunu düşündüren neydi? Evin her yerine girebiliyorsun. Bir şey görmüş olabilir misin?"

"Şırıngalar, iğneler ya da en kötü zamanlarında kullandığı türden şeyler bulmadım, eğer bilmek istediğin buysa. Bir şeyler döndüğünü biliyordum, çünkü satıcısını gördüm. Fran'ın öldüğü gece o adamı gördüm, günlerdir malikânenin etrafında dolaşıyordu. Polise söyledim. O olduğundan emindim. Onu çok iyi tanıyorum, Os Martiños'tan bir oğlan. Aileye her zaman saygı gösterdim, onlar iyi insanlar ama bilirsin... Uyuşturucu iblisi eve girince, hiçbir şey yapılamaz."

"Neredeydi?"

"Elisa, Fran'a atıştırmalık bir şeyler götürdü ama oğlumu orada bırakıp yatmaya gidemezdim. Mutfaktaki işimi bitirince, onu görmeye gitmeden önce bir palto almak için kulübeme uğradım. Pencereden ahıra doğru bakınca, arka yolda sinsice gezinen o serseriyi gördüm. Çalıların arkasında kendisini belli etmemeye çalışıyordu ve doğruca kiliseye giden yola saptı. Ne düşündüğümü tahmin edebilirsin."

"Kiliseye kadar gittin mi?"

"Gidecektim ama o sırada Elisa'nın malikâneden çıkıp o yöne doğru ilerlediğini gördüm."

"Elisa mı? Elisa olduğundan emin misin?"

"Bu yaşlı kadının gözleri çok iyi görür, onu söyleyeyim. Dışarı çıkarken evin lambalarının ışığında gördüm. Sonra Elisa yolunu aydınlatmak için bir fener kullandığından onu net bir şekilde gördüm."

"Oraya gitmemeye karar verdin."

"Canım, eğer genç bir kadın nişanlısına bakmaya gidiyorsa, yaşlı bir kadının aralarına girmesi doğru olmaz. Evde kalıp kocamla televizyon izledim."

"Elisa'nın geri döndüğünü gördün mü?"

"Evet, gördüm. Doğrusu, tetikteydim ve kısa bir süre sonra Elisa'nın döndüğünü gördüm. Sanırım Fran onunla gelmek istemedi."

"Sence Elisa uyuşturucu satıcısını görmüş olabilir mi?"

"Sanmıyorum. Fran için hep endişelenirdim ama o klinikten döndüklerinde, Elisa iyileşmişti ve hamileydi; sağlığını, Fran'la olan geleceğini çok ciddiye alıyordu. Onu asla o serseriyle yalnız bırakmazdı çünkü adamın ne işler çevirdiğini çok iyi biliyordu."

Manuel kadının sözlerini düşündü ve dışarı adım atmak üzereyken vazgeçti. "Herminia, o gece Álvaro'yu gördün mü?"

"Elbette. Onu yatmaya gitmeden önce akşam yemeğinde gördüm. Neden soruyorsun?"

"Boş ver. Sebebi yok." Manuel tekrar kapıya döndü. "Hiçbir sebebi yok."

Manuel dışarı adımını attı, malikânenin çevresindeki sis dağılmaya başlamış olsa da ışık loştu ve sıcaklık henüz yükselmeye başlamamıştı. Arabasına doğru yürürken Álvaro'nun ceketini otelde bıraktığına pişman oldu. Café sabırsızlıkla kuyruğunu sallıyordu ve Manuel kapıyı açar açmaz araçtan dışarı atlayıp yolda koşmaya başladı. Manuel köpeğin arkasından baktı ve Elisa'yla oğlanın belirdiklerini gördü. Kuzgun ona *küçük piç* demişti ve yolun ortasında durup hayvanı gören oğlanın heyecanına tanık olurken bu sıfat Manuel'in zihninde yankılandı. Köpek de onun kadar heyecanlıydı, neşeyle sıçrıyor ama çocuğun ona dokunmasına izin verecek kadar yaklaşmıyordu.

Manuel batı kanadının üst pencerelerine baktı ve camlı terasındaki kasvetli silueti görünce şeytanî bir memnuniyet hissetti. *Pallas'ın Büstünde.** Manuel onlara doğru ilerledi ve kıkırdayan oğlanı kollarına alıp havaya kaldırdı. Çocuğa

---

* Edgar Allan Poe'nun *Kuzgun* şiirinde geçmektedir:

Oda kapımın üstünde, Pallas'ın solgun büstünde
Oturmakta, oturmakta Kuzgun hiç kıpırdamadan
(Çev. Ülkü Tamer) (e.n.)

sarıldı, yaşlı dulun izlediğinin ve oğlanın tarafını seçtiğini göreceğinin farkındaydı. O anda çocuğa derin ve gerçek bir sevgi duydu.

Tekrar başını kaldırıp baktığında, Kuzgun ortalıkta yoktu.

Elisa onu gördüğüne çok sevinmiş görünüyordu. Manuel'in koluna girdi ve birlikte dolaşmaya başladılar. Samuel'in, Café'nin peşinden önlerinden koşmasını bekledi. Sonra "Teşekkür ederim Manuel," dedi.

Bu onu şaşırttı.

"Dün Lucas beni ziyaret etti ve bana Fran'ın o gece söylediği şeyleri anlattı. Bildiğim ve her zaman emin olduğum şeylerdi ama bunu duymaya gerçekten ihtiyacım vardı."

Manuel başını sallamakla yetindi.

"Lucas, senin bunları bana söylemesi gerektiğini anlamasını sağladığını söyledi. Sanırım, bunun benim için ne kadar anlamlı olduğunu biliyorsun. Son yılların getirdiği onca acı, üzüntü ve şüphelere rağmen aksine inansam da, bazen o şüphelere kapıldığım anlar olduğunu inkâr edemem. Teşekkür ederim Manuel."

"Elisa... o gece..."

"Evet?"

"Daha sonra kiliseye gittiğinden bahsetmedin."

"Sanırım Herminia sana evden çıkarken beni gördüğünden bahsetmiş. Onu kulübesinin penceresinde gördüm. Bundan bahsetmememin sebebi kiliseye girmemiş olmam. Kilise avlusuna vardığım sırada, Santiago dışarı çıkıyordu. Bana Fran'ın iyi olduğunu ama dua ettiğini ve rahatsız edilmek istemediğini söyledi."

Manuel durunca, Elisa da durmak zorunda kaldı. Genç kadın ona baktı.

"Peki Fran'ı gördün mü?"

"Onu Santiago'nun ardından kilisenin kapılarını kapatırken gördüm."

"Bundan polise bahsettin mi?" diye sordu Manuel, yanıtı bilmesine rağmen.

"Gerçekten, bahsettiğimi hatırlamıyorum, her neyse önemli değildi. Kiliseye girmeme izin verilmedi ve bunu kabul ettiğim için kendimi hep suçlu hissettim. Santiago'ya aldırmamam gerekirdi. Fran'ın yanında olmalıydım." Elisa'nın sesindeki suçluluk, bunu daha önce de aklından geçirmiş olduğuna işaret ediyordu.

Manuel ona tekrar kolunu uzattı ve yürüyüşlerine devam ettiler. "O gece Álvaro'yu gördün mü?"

"Álvaro mu? Hayır."

"Ya da başka birini?"

Bu kez duran Elisa'ydı. "Bu ne demek oluyor Manuel? Bu sorularla nereye varmaya çalışıyorsun?"

Manuel gerçeği ondan gizleyemezdi. Ona bunu yapamazdı.

"Fran ölmeden önceki günlerde, civardaki bir uyuşturucu satıcısı malikânenin etrafında sinsice dolaşırken görülmüş. O gece Herminia adamı kiliseye doğru yürürken görmüş."

"Ama bu olamaz," dedi Elisa şaşkınlıkla. "Lucas'ın söylediklerini duydun. Fran intihar etmedi. O yaşamak istiyordu; hayatını benimle ve oğluyla paylaşmak istiyordu."

"Bir şey diğerini çürütmez," diye karşılık verdi Manuel, Hermina'nın sözlerini hatırlayarak. "Belki de senin gibi uyuşturucu alışkanlığından tamamen vazgeçmemişti."

"Ah, hayır Manuel, yanılıyorsun. Çok yanılıyorsun!" Elisa Manuel'in kolunu bırakıp oğluna yetişmeye gitti.

Genç kadın Samuel'in elini tuttu ve veda etmeden malikâneye doğru ilerledi. Girişe vardıklarında, Samuel arkasına dönüp onu selamladı.

Manuel arabanın kapısını açıp dikkatle Café'yi içeri yerleştirdi ve kasadan aldığı kitabı sürücü koltuğuna koydu. İzlendiğini hissettiği için yukarı baktı ve bir kez daha nöbet tutan Kuzgun'un karanlık profilini gördü. Cep telefonunu çıkarıp o sabah rehberine eklediği numarayı aradı.

"Ben Manuel," dedi Lucas telefona yanıt verince.

"Günaydın, Manuel."

"Merhaba," dedi Manuel, gözlerini cam terastan onu izleyen siluetten ayırmadan. "As Grileiras'tayım ve az önce

Elisa'yla konuştum. Seni ona olanları anlatmaya teşvik ettiğim için bana teşekkür etti."

"Sana söz verdiğim şeyi yaptım, artık yalan yok. Eksik bilgilendirme de."

"Aramamın diğer sebebi de bu. Nogueira ikinizin görüştüğünü söyledi ve anladığım kadarıyla, o gece gördüğün kişinin kimliği hakkındaki şüphelerden ona bahsetmemişsin."

"Sana bunu daha önce de söyledim Manuel, o kişi herhangi biri olabilirdi."

"Ama onun Álvaro olduğunu sandın. Genellikle zihnimiz bize bir şey söylediğinde, bu o sonuca varmak için yeterince bilgi toplamış olmamızdan kaynaklanır."

"Ne söylemeye çalışıyorsun Manuel? Bu konuda zaten konuştuk. Hemfikir olduğumuzu sanıyordum."

"Lucas, gerçekten konuşmalıyız." Bu öneri saçmaydı, ne de olsa o anda zaten konuşuyorlardı ama Lucas ne demek istediğini anladı.

"Bugün öğleden sonra ne yapıyorsun?"

"Şarap uzmanına şaraphaneye uğrayacağıma dair söz verdim."

"Harika. Orada buluşabiliriz," dedi Lucas. "Şimdi, iznini istemek zorundayım."

"Acelen ne?" diye sordu Manuel hüzünlü bir ifadeyle. Sohbeti seve seve uzatabilirdi.

Rahip bir süre duraksadıktan sonra yanıt verdi.

Birdenbire kafasına dank etti ve Manuel anladı. Bu yüzden Catarina'nın atölyesi kapalıydı ve malikâneye giden yoldaki trafik azdı.

Geriye sadece haftanın hangi günü olduğunu nasıl unuttuğunu açıklamak kalmıştı. O sabah günlerin verimsiz ve birbirinden farksız geçmesine gerçekten üzüldü.

"Bugün pazar ve öğlen ayininin vakti gelmek üzere. Ayini ben yönetiyorum."

Manuel, Lucas'ın ikisinin de aklından çıkmayan şeye değinmeden görüşmeyi bitirmesine minnettardı, Álvaro'nun ölümünden bu yana tam bir hafta geçmişti.

PLASTİK

Nogueira arabasını evinin önüne park etti. Zemin katın pencerelerinden süzülen sıcak ışıklar ona hoşça karşılandığını hissettirdi ama hemen içeri girmedi. Direksiyonun başında oturup keyifsizce ön kapısına baktı. Emekli olalı henüz bir hafta olmamıştı ve şimdiden yeni durumunu dayanılmaz buluyordu. Elli sekiz yaşındaydı ve son iki senedir karısı çalışmayı bırakması için kafasını ütülüyordu; ne de olsa yıllardır hizmet ettiği için yönetmelik, evrakını teslim etmesine imkân tanıyordu; emeklilik, kızlarıyla daha fazla vakit geçirmesini sağlayacaktı. Belki de, küçük kızıyla ilişkisi kız kardeşiyle olduğundan daha iyi olabilirdi. Bunun kötü bir fikir olduğunu biliyordu ama yine de evrakı imzaladı. Her şey düşünüldüğünde, Laura'ya bunu borçluydu.

Cep defterini açıp notlarına göz gezdirirken kendi kendine bütün bunların sonunda ona ne olacağını sordu. Bunu aklından çıkarmaya çalıştı. Cep defterini kaldırınca, alyansına baktı. Donuk parlaklığını fark etti ve belki de daha parlak bir yeri olup olmadığını görmek için başparmağıyla onu çevirdi. Evin ön kapısına bakıp içini çekti. Görev duygusuyla arabadan inip eve doğru yürüdü.

Kapıyı açınca onu limonlu *pound* kekinin* sıcak kokusu karşıladı. Küçük oturma odasından televizyonun boğuk sesi geliyordu.

"Eve geldim!" Nogueira yanıt beklemiyordu ve karşılık almadı. Ceketini asıp mutfağa gitti. İki saat amaçsızca araba sürmek onu acıktırmıştı.

Mutfak her zamanki gibi tertemizdi. Tek bir kırıntı, yıkanmamış bir tabak, kirli kaşıklar ya da buzdolabında

* Yumurta, şeker, un ve tereyağından oluşan, dört ana malzeme eşit oranda kullanılarak yapılan kek. (ç.n.)

bir tabak yemek artığı bile yoktu. Her ihtimale karşı fırına baktı. Hâlâ sıcaktı ve hoş kokuyordu ama kekten eser yoktu. Ekmek kutusunun kenarını kaldırdı ve nefret ettiği o tuzsuz ekmekten küçük bir somun buldu. Ölene kadar ışın altında tutulmuş gibi yapay ve renksiz görünüyordu. Buzdolabının içeriği de tatsızdı: Arzúa peyniri, Lalín'den chorizo sosisi,* bir parça tuzlanmış Galiçya domuz eti, biraz jambon, bir dilim sert kırmızı morcón.** Sanki sürtük, onu düşünerek almıştı.

Bir kapta dana eti yahnisine benzeyen bir yemek, diğerinde de çok sevdiği krema soslu jambon ve peynir topları vardı. Ambalajlanmış yiyecekleri tanımlamakta bir uzman olmuştu. Karısı hazırladığı yemekleri sabırlı bir örümcek gibi metrelerce plastiğe sarardı. Nogueira onları açmamasını sağlama almaya çalıştığından emindi. Bazen mutfakta oyalanıp karısının lezzetli yemekler yapmasını ve onları düzenli bir şekilde saklamasını izlerdi. Karısı buna aldırmazdı ama küçük bohçalarından birine parmağını sürdüğü anda bunu anlardı. Tıpkı ağının ucunda titreyen şeyi hisseden bir örümcek gibi.

Bu teorisini test etmek için uzanıp karısının peynirli yemeği kusursuzca sakladığı kabı aldı. Onu buzdolabından çıkartamadan, oturma odasından televizyonun sesini bastıran sert bir ses yükseldi. "Atıştırmak yok! Akşam yemeğin için yeşillikler neredeyse hazır. Bekleyemezsen, bir elma ye!"

Nogueira başını salladı, karısının güçlü sezgilerinden bir kez daha hem korktu hem de etkilendi. Buzdolabının kapısını kapattı ve bir masaldaki kadar kırmızı ve parlak bir sepet elmaya keyifsizce baktı. Oturma odasına doğru ilerlerken karısının söyleyeceği bir sonraki sözleri kendisine fısıldadı.

"Ya da bir bitki çayı içebilirsin." Bu önerinin karısının ne kadar hoşuna gittiğini duydu.

---

* İspanya'ya özgü bir tür domuz sosisi. (ç.n.)

** İspanya'ya özgü çiğ tüketilen bir tür domuz sucuğu. (ç.n.)

Nogueira küçük oturma odasına baktı. Koltuklar televizyonun karşısında yer alıyordu. Uzaktaki koltukta oturan karısı başını sallayarak onu selamladı. Kızları büyük kanepede yan yana oturuyorlardı. Ufak olan kanepenin minderinde ayağa kalkıp ona bir öpücük vermek için uzandı ama babasının ona sarılmasına izin vermekten kaçındı. Büyük kızı bakışlarını ona çevirdi ve elini hafifçe sallayarak varlığını kabul etti. Kendi yeri olarak gördüğü ikinci koltuğu büyük kızının kaçınılmaz erkek arkadaşı, Nogueira'nın tanıştıkları andan beri nefret ettiği, cılız ve uzun boylu genç işgal etmişti. Oğlan ona selam bile vermedi. Nogueira bu saygısızlığa tahammül etti, hatta bunu tercih etti. Eve girer girmez kokusunu aldığı kekin yarısından fazlası boş fincanlarla birlikte sehpada duruyordu. Altı senedir o kekten yemesine izin verilmese de ona bayılırdı. Hiç kimse onu karısı kadar iyi pişiremezdi.

Gençler sıkıcı bir Hollywood dizisi izliyordu ve karısı ayaklı lambanın sıcak parıltısında kitap okuyordu. Kitabı yarı açık tutarken, kapak fotoğrafındaki yüzü tanıdı.

Ona işaret etti. "Manuel Ortigosa."

Karısının şaşkınlığı ona bir anda önemli bir his verdi.

"Onu tanıyorum." Karısının merakının uyandığını görünce, bahsini iki katına çıkardı. "O benim arkadaşım. Bir konuda ona yardım ediyorum."

"Xulia!" Karısı büyük kızlarına döndü. "Kenara kay ve babana oturması için yer aç."

Bu ayrıcalıktan hoşlanan Nogueira karısının istediğini yaptı.

Kadın ona meraklı bir bakış attı. "Manuel Ortigosa'yı tanıdığını bilmiyordum."

"Manuel mi? Herhalde kadın, biz çok iyi dostuz."

"Xulia," dedi karısı bir kez daha büyük kızlarına hitap ederek, "mutfağa gidip babana bir tabak ve çatal getir. Belki küçük bir dilim kek yemek ister."

İSKELETLER

Vedalar ve şaraphane ekibinin kamyonetlerinin motor kükremeleri uzakta kayboldu. Manuel, pencereden şarap uzmanının gitmek üzere olan son birkaç kişiyle hararetli hararetli konuştuğunu gördü. Sohbeti duyamıyordu ama her iki tarafın memnun ifadeleri alışverişin iyi gittiğine işaret ediyordu.

O gün oraya vardığında şaraphanenin girişi ve yan tarafındaki otopark araçlarla doluydu. Dar yolda pikaplar ve çiğ renklere boyalı küçük treylerler çeken traktörler zar zor manevra yapabiliyorlardı. Manuel arabasını araba yolunun başında park etti ve yolun geri kalanını yürüdü. Sohbete dalan çiftçiler araçların arasında duruyorlardı ve rengârenk treylerler üzümlerle tepeleme doluydu. Yanlarından geçtiği yetiştiricilerin bakışlarında merak gördü. Aynı zamanda rakiplerinin meyvelerini gözden geçiriyorlardı. Öğlenin göz alıcı güneşinde üzümler mücevherler gibi parlıyorlardı.

Daniel, sürgülü kapıların tamamen açıldığı yükleme rampasının yanında bekliyordu. İşçilerin kartonlar dolusu üzümleri endüstriyel tartıya koymalarını ve üzümler tartıldıktan sonra ambar çalışanlarının onları depoya taşımalarını izledi. Başını kaldırıp Manuel'i görünce gülümsedi ve gayretli bir şekilde onu yanına çağırdı. Daniel onu içtenlikle selamladı. "Hey Manuel! Tam zamanında geldin, işlemeye yeni başlıyoruz. Buraya gel ve sana nasıl çalıştığımızı açıklamama izin ver."

Manuel yetiştiricilerin sıkıca paketlenmiş beş kasadan oluşan kuleleri düzenlemelerini izledi. Daniel yetiştiricinin adıyla birlikte ağırlığı bir makbuz defterine kaydetti ve tartma işleminden sonra karbon kopyasını kopartıp sahibine verdi. İşlem yetiştiricinin bütün hasadı tartılana kadar tekrarlandı. Sonra gündüzcüler kasaları içeri taşıdı

ve üzümleri çelik bir masaya boşalttılar. Orada dört adam görevlendirilmişti, kollarını dirseklerine kadar sıvamışlardı. Lucas da onlardan biriydi. Toplanan üzümlerin arasına karışan yaprakları, ince dalları, toprak parçalarını ve taşları temizliyorlardı. Kaynak Değerlendirme Kuruluşu'nun* yetkili şarap uzmanı, masayı takip edip üzümleri listeledi. Yetiştirici onun yanında duruyordu. Manuel önce işlemi gözlemledi ama çok geçmeden hareketli akış, işin sürekli ritmi ve iyi bir hasadı kutlayan adamların kahkahaları ilgisini çekince aralarına katılma ihtiyacı hissetti. Şırayla kaplı koyu renk üzümleri kontrol ederken, hasadın kalitesi herkes için aşikârdı.

Manuel kollarını sıvayıp masaya gitti. Tartının yanında kalan Daniel gözünü ondan ayırmadı ve bir işçiye ona bir iş önlüğü vermesini işaret etti. İşçi, önlüğü ona bağladıktan sonra ameliyat odasına girmeye hazır bir cerraha benziyordu. İşi yoğun buldu. Bütün gün işe katkıda bulunurken, üzümler pres makinesine atıldı. Makine onları hızla eziyordu. Güneşin beslediği ve sisin güçlendirdiği tatlı suları kanallardan akıp aşağıda bekleyen soğutulmuş tanklara doldu.

Son hasat işlemden geçtiğinde güneş çoktan batmıştı. Manuel harika bir hasadın neşesini kendisiyle özdeşleştirdi ve içten, hoşnut bir coşku hissetti. Lucas'a el salladı. Rahibin kolları hâlâ sıvalıydı, bir çalışana topladıkları üzüm derisi posasını depoya taşımasına yardım ediyordu; ya konyak için kullanılacak ya da gübre için parçalanacaktı. İkisi pres odasından çıkıp depoya adımlarını attılar ve bitişiğindeki serin karanlıkla karşılaştılar. Sanki bir mıknatıs onları yamaca bakan balkona doğru çekti. Eylül günbatımının son ışıkları topoğrafyayı bariz bir biçimde ortaya koyuyordu. O avantajlı konumdan manzara hâlâ yazın bereketli kaynağını gözler önüne seriyordu ama Manuel sıcak günlerin etkisini yitirmeye başladığına dair bir belirti gördü.

---

* Institute of Denomination of Origin. Genellikle İspanya'da üretilen şaraplar ve peynir, çeşni, bal ve etler gibi yiyecekler için kullanılan düzenleyici sınıflandırma sistemi. (ç.n.)

Adamlar tankları kaynar suyla yıkarken yan taraftan gelen mırıldanmalar, kahkahalar ve fısıldaşmaları duydular. Oradaki işçilerin etrafı, üzümlerin şırasını karıştıran ve tavana kadar dönerek yükselen hoş kokulu beyaz bulutları andıran bir buharla sarılıydı.

Manuel ışığı bulmak için el yordamıyla duvar boyunca ilerlerken Café'nin küçük pençelerinin taş zeminde çıkardığı sesleri duyup karanlıkta kararlı bir ifadeyle gülümsedi. Yaşam sevincini geri kazanmaya başlamıştı ve bunu büyük ölçüde buraya borçluydu. Şaraphaneye geldiğinde yaralı ve keyifsizdi, Álvaro'nun odasının boşluğu onu karamsarlığa itmiş, Elisa'nın öfkesi ve soğuk bir tavırla yanından ayrılması onu üzmüştü. Reddedişi onu incitmiş ve aklına Kuzgun'un ihtarını getirmişti: *Burası hiçbir zaman sizin eviniz olmayacak ve ailem de sizin aileniz olmayacak.*

Bu uyarı, ömür boyu hapis cezasının ağırlığını taşıyordu. İçindeki sızının Elisa'nın tepkisinden değil, Samuel'in küçük ellerinin ortaya çıkardığı boşluktan kaynaklandığını fark etti. Şevkle bağıran çocuğun tiz sesi, gülerken görülen kusursuzca dizili küçük dişleri, içten kahkahası ve güçlü sarmaşıklar gibi sıkıca boynuna doladığı ince kolları Manuel'in hoşuna gidiyordu.

Yaşlı kadının kini onu derinden yaralamıştı. Kadının mümkün olan en büyük hasarı vermek için her kelimesinin kasıtlı olarak zehir yüklü olmasına özen gösterdiğini kendine hatırlattı. Hiçbiri anlık değildi. O karşılaşmayı günlerce planlamış ve söyleyeceklerini prova etmişti. Telaffuz biçiminde provası yapılmış bir şeyin hesaplanmış ritmi vardı, özenle hazırlanmış dogmatik bir beyandı. Kötü kalpli hemşirenin, yaşlı cadının saçmalıklarını dinlemesi ve onaylaması her kelimenin kadının kalbinin olması gereken kapkara bir yerden geldiğinin kanıtıydı. Dikkatle, yavaşça ve sevgiyle damıtılan üzerinde çalışılmış acımasızlığı ve kötü niyeti hatırladı. O performans için, kadın her şeyden habersiz bir seyirci gibi onu daha önce sadece onun görmediği bir sahneye çekebileceği ânı kolluyordu

Manuel kadının sözlerini kara kara düşünerek zaferi ona verdiğini, ne pahasına olursa olsun bundan kaçınması gerektiğini biliyordu. Zehri küçük yudumlar hâlinde başlayıp en sonunda ölümcül doza ulaşacak şekilde içilmek için tasarlanmıştı. Ölümcül bir çiçeğe konan çok meşgul bir arı gibi gizli kötülüğe karşı koyamamıştı.

Sebebini biliyordu. Onu dinlerken bile bütün o iğrençliği ve nefretinde kininin zehirli okunu, ölümcül toksininin ve tartışılmaz gerçeğinin kapsülünü algılamıştı. Markiz açık sözlülüğünün keskin bir hançer olduğunu biliyordu. Kadın aptal değildi ve sözleri, her ne kadar aşırı, üstü kapalı ya da etkili olursa olsun kendi maddi refahını garantilemek için düşünülmüştü.

Nefretin tek başına kaba açık sözlülükten daha az yıkıcı olacağını biliyordu. Kadının sapkın samimiyetiyle geçirdiği kısa süre Manuel'i ezik ve yaralı bırakmıştı. Onun yanından ayrıldığında, vücuduna bir virüs kadar gerçek ve şeytan girmesinden daha korkunç istenmeyen bir varlık zerk edilmişti: çıplak gerçek.

Manuel iki kadeh şarap doldurup birini rahibe uzattı ve terastaki şezlonglara işaret etti. Lucas gülümseyerek kadehi aldı. Bir süre orada sessizce oturdular, hızla kararan yamaçların profilini izlemekten memnunlardı. İkisi şaraplarını içerken, gölgeler uzadı ve kalan ışığı içlerine çekti.

En sonunda Lucas sessizliği bozdu. "Biliyor musun, Álvaro şaraphanenin idaresini eline aldığından beri her sene, hasatta en az bir gün geçirdim. Her zaman günü böyle bitirirdi, burada bir şişe şarabı paylaşarak."

Manuel zamanın katmanlarında bir yerde Lucas'ın tarif ettiği hayalî resmi görebilirmiş gibi etraflarına baktı. "Neden?"

"'Neden?' derken ne demek istiyorsun?" diye sordu Lucas şaşkınlıkla.

"Neden bir rahip üzüm hasadına katılmak istesin ki?"

Lucas bu soruyu düşünürken hafifçe gülümsedi. "Sanırım Azize Teresa de Jesus'tan alıntı yapabilirim. O bize

Tanrı'nın tencerelerin arasında olduğunu söylerdi, o hâlde Tanrı üzüm bağlarında da olmalı." Duraksayıp derin düşüncelere daldı. "Tanrı'yı her yerde bulabilirim ama buraya geldiğimde, bu adamlarla omuz omuza çalıştığımda, onlar gibi bir işçiyim. Fiziksel emeğin bütün insanlar için gerekli olan bir yücelik, sıkıcı günlük rutinin seyrelttiği bir asalet sunduğuna inanıyorum. Buraya geldiğimde o soyluluğu yeniden kazanıyorum."

Bir kez daha bir süreliğine sessizce oturdular. Manuel kadehlerini tazeledi. O da bunu hissediyordu: *Heroica* günlük hayatta sıklıkla görmezden gelinen eylemleri, erdemleri ve yöntemleri tek kelimede bir araya toplamıştı. Keskince çizilmiş çizgiler gibi böyle bir yerde birleşiyorlardı. Ona kutsallık katıyorlardı, zayıflığı, korkuyu ve dış dünyanın berbat yıkımını hafifleten ve arındıran bir yere dönüştürüyordu. İsteyen kişinin bir kahramanın yepyeni giysilerini kuşanabileceği bir yere.

Lucas'ın huzurla gülümsemesini ve dalgalanan ufukta kendisini kaybetmesini izledi. Manuel bu durgunluğu bozmak zorunda kaldığı için neredeyse pişman oldu.

"Bunu sana telefonda söylemiştim ama Elisa'yla konuştuğun için tekrar teşekkür ederim. Nogueira'yla da."

Lucas önemi yokmuş gibi üzerinde durmadı.

"Tanıştığınızı bilmiyordum. Sen ve Nogueira'yı kastediyorum." Manuel düşüncelerini sıralamak için duraksadı. "Álvaro'nun cenazesinden sonra birbirinizi tanıdığınızı fark ettim. Onu telefon numarasını bilecek kadar yakından tanıdığını bilmiyordum."

"Birbirimizi 'tanıdığımızı' söylemek abartı olur," diye karşılık verdi rahip. "Onu Fran'ın öldüğü günden hatırlıyorum. O sabah Fran'ı ölü bulduğumuzda oraya varan ilk polislerden biriydi. Önce ambulans, hemen ardından polisler geldi, Fran'a kutsal yağ sürmeye gitmiştim. Polis memuruna dair peki iyi bir izlenim edinmedim. Bariz bir düşmanlık göstermedi ama oldukça soğuk ve kabaydı.

Sebebini bilmiyorum fakat profesyonel tavrının ötesinde büyük bir hoşnutsuzluğu olduğu hissine kapıldım."

"Ne demek istediğini çok iyi biliyorum." Manuel polis memurunun alaycı gülümsemesini hatırladı.

"As Grileiras'ın girişinde onunla karşılaşmamızın ardından eve gidip telefon numarasını aradım. Onu bir yere koyduğumu biliyordum. Beni sorguladıktan sonra herhangi bir şey hatırlarsam diye bana kartını vermişti."

"Üç sene boyunca onu sakladın mı?"

Lucas bir şey söylemedi.

"Onu aramayı hiç düşündün mü?"

Lucas başını salladı ama pek ikna edici görünmüyordu.

Manuel'in ifadesi ciddileşti. "Seninle bu yüzden konuşmak istedim." Duraksadı. "Geçen gün kilisede ne söylediğimi biliyorum ama artık bazı şüphelerim var."

Zihninde bir cümle yankılandı: *Adam onu öldürdüğünü biliyor.*

"Şüphe mi? Neden? İkimizin de onun Álvaro olamayacağı sonucuna vardığımızı sanıyordum. O olsa bile, ne fark eder? Erkek kardeşini kontrol etmeye gitmek onun için tuhaf olmazdı. Ayrıca, ikimizin de hemfikir olduğu bir şey var: Álvaro'nun Fran'ın başına gelenle ya da Nogueira'nın analizi doğruysa, cesedin yerinin değiştirilmesiyle bir ilgisi olamaz." Lucas sustu ve yere bakan Manuel'i izledi. "Yoksa olabilir mi?"

Manuel kadehindeki şarabı tek dikişte bitirdi. "O kadar emin değilim."

Onu senin öldürdüğünü biliyor. Manuel çenesini sıktı ve herhangi bir çıkarımda bulunmaktan kaçındı.

Lucas endişeli görünüyordu. "O kadar emin olmadığın ne? Bana bir açıklama yapmadığın sürece bir günde fikrini değiştirdiğini, artık şüphelerin olduğunu söyleyemezsin. Birbirimizden hiçbir şey gizlemeyeceğimize dair anlaştığımızı sanıyordum."

Manuel yavaşça nefes verdi ve gözlerini karanlık gökyüzünün zar zor görülen mavi parlaklığında bir kesite

dönüşen ve neredeyse görünmez olan ufka dikti. Sonra rahibe döndü.

"Álvaro'nun kardeşiyle yol kenarındaki kulübe gitmesi hakkında söylediklerimi hatırlıyor musun?"

Lucas keyifsizce başını salladı.

"Fahişeyle konuştum. Herkesin birlikte olduklarını düşünmesine izin vermiş ama bu sadece Santiago'nun tatmin olması içinmiş. Buna inanıyorum, çünkü sözkonusu eşcinsellik olduğunda adam o kadar önyargılı ki tam bir homofobik. Her 'kocam' dediğimde, neredeyse felç geçiriyor."

"Pekâlâ," dedi Lucas temkinli bir ifadeyle, "belki de bu içini rahatlatmıştır."

"Uzun sürmedi. Birkaç saat sonra Álvaro'nun telefon kayıtlarından yerel bir jigoloyla temasta olduğunu keşfettim."

Lucas tiksintisini gizlemedi.

"Jigolonun ne olduğunu biliyorsun, değil mi? Erkek fahişe."

"Elbette biliyorum. Rahip olmam dünyadan habersiz olduğum anlamına gelmez. Fakat bana kalırsa Álvaro'nun karakterine aykırı."

"Lucas, bana kalırsa birlikte okula gittiğiniz günlerde olduğu gibi onu idealleştiriyorsun. Álvaro yıllarca Madrid'de tek başına yaşadı ve tanıştığımızda bana bir süredir, kendi deyimiyle 'eğlence peşinde koştuğunu' söyledi. Yakınlaştıktan sonra, bu geçmişte kaldı. Bana o günler hakkında her şeyi anlattı ve bir daha asla ilişki kurmayacağını söyledi. Haklı olarak ona inandım, artık bunu yapmasına gerek yoktu."

"Peki ne değişti, sana artık aksini düşündüren ne?"

"Ne mi değişti? Bana neyin *değişmediğini* sorman daha iyi olurdu, Lucas. Álvaro'nun kim olduğunu bilmediğimi düşünüyorum. Sanki bir yabancıdan bahsediyorum."

"Bu konuda yanılıyorsun. Yıllar boyunca onunla bağımı koparmadım ve değiştiğini hiç sanmıyorum. O ilk tanıştığımda olduğu gibi cesur ve erdemli bir adamdı. Söylediğin şeylerin hiçbiri bana mantıklı gelmiyor."

Manuel karşılık vermedi. Bunaldığını, yalnız kaldığını ve yanlış anlaşıldığını hissetti. Tekrar kadehlerini doldurdu. "Her halükârda, Nogueira'ya o gece ne gördüğünü söylemen gerektiğini düşünüyorum ya da gördüğünü sandığın şeyi."

"Bunun soruşturma üzerinde olumsuz bir etkisi olacağını düşündüğünü anlıyorum. Nogueira bunu duyar duymaz, başka bir çözüm bulmaktan vazgeçecek."

"Evet, ne söylediğimi hatırlıyorum ama artık o gece kilisede ve çevresinde başka insanlar olduğunu biliyorum." Manuel onları parmağıyla saydı. "Herminia oraya gitmek üzereymiş ama Elisa'nın ikinci kez gittiğini görünce vazgeçmiş. Elisa oraya vardığı anda Fran ve Santiago'nun kiliseden ayrıldıklarını görmüş. Fran tekrar içeri girmiş ve Santiago Elisa'ya nişanlısının iyi olduğunu, dua ettiği ve rahatsız edilmek istemediği için malikâneye dönmesini söylemiş. Herminia, penceresinden daha önce bahsettiğim, Fran bağımlıyken ona mal getiren uyuşturucu satıcısını görmüş."

"Sıçayım!"

Manuel, kullandığı kelimeye şaşırıp yan gözle ona baktı ve hafifçe gülümsedi. "Kimse Álvaro'yu gördüğünü iddia etmiyor, onlara özellikle sordum. Elbette, Santiago'nun Fran ve Elisa dışında birini görüp görmediğini öğrenme fırsatım olmadı ve bunun olacağını sanmıyorum. Olsa bile işbirliği yapacağından şüpheliyim. Bu sabah beni As Grileiras'ta görmekten hiç hoşlanmadı."

"Ne oldu?"

"Bazı belgeleri almak için üst katta Álvaro'nun odasına çıktım." Manuel sol elindeki iki alyansı ovuşturduğunu fark etti. "Santiago beni orada bulunca deliye döndü."

"Sana vurdu mu?"

Bu soru Manuel'i şaşırttı. "Sorman tuhaf. Hayır, bir süre öfkeyle bağırıp çağırdı, sonra patladı ve elini duvara vurdu. Ona neredeyse acıdım. Bana biri ona karşı çıktığında böyle tepki gösterdiğini söylediler." Manuel mutfak duvarından güçlükle çıkarılan lekelerden geriye kalan izleri düşündü.

Lucas söylemek üzere olduğu şeyin ciddiyetini vurgulamak için öne doğru eğildi. "Manuel, dikkatli olmalısın. Bana kalırsa kenara çekilip soruşturmayı Nogueira'ya bırakman daha iyi olur. Ne de olsa, bu onun işi."

"Yetkililer dosyayı kapattılar. Kayıtlara bir trafik kazası olarak geçti. Nogueira da yeni emekli oldu. Álvaro öldükten iki gün sonra görevinden ayrıldı."

"Ne olmuş? Şartlar düşünüldüğünde endişelerini anlayabiliyorum, daha fazlasını bilmek istemen normal ama Nogueira neden bu meseleyle ilgileniyor?"

Manuel omuz silkti. "Gerçekten bilmiyorum. Onun gibi birini hiç tanımadım. Doğrusunu söylemek gerekirse, ondan pek hoşlanmıyorum. Bazen iğrenç olabiliyor." Manuel gülümsedi. "Senin de aynı şekilde hissettiğine eminim. Her neyse, sanırım o tuhaf bir onur anlayışı olan, bir işi tam anlamıyla bitirmeden bırakmayı reddeden adamlardan. Bu yüzden onunla konuşmalı ve ona ne gördüğünü söylemelisin. Ne kadar düşünürsem düşüneyim, Álvaro'nun bu işe karışması için bir sebep bulamıyorum."

Lucas bu öneriden hoşlanmamış gibi başını salladı.

"Her neyse, karşılaştığım en düşmanca rakip Santiago değil. Onun hakkındaki düşüncelerine rağmen."

Lucas bir kez daha ona dikkatle baktı.

"Markiz beni dairesinde çay içmeye davet etti. On kez duş alıp bütün vücudumu ovuştursam da kadının üzerime saçtığı pisliği ve zehri temizleyemem. Çocuklarından nefret eden anne babalar olduğunu duymuştum ama daha önce onlardan biriyle hiç karşılaşmamıştım."

"O her zaman zor bir kadın oldu."

"Zor mu? Onu dinlemek zorunda olmak iğrençliğin ötesinde. Her kelimesi kötülük ve küçümsemeyle dolu. Hislerini gizlemiyor. Álvaro'dan diğerlerinden daha fazla nefret ettiğini sanmıyorum, üç oğlundan da eşit ölçüde nefret ediyor gibi görünüyor. Kararlı yapısından ötürü en çok başlarını ağrıtanın Álvaro olduğunu anlamamı sağladı." Manuel

sinirle güldü. "Bu çok şey ifade ediyor, özellikle de diğer oğlunun uyuşturucu bağımlısı olduğu düşünülürse. Yine de, o yaştaki bir oğlanı evden sürgün etmek, ailesinden ayırmak ve ölmüş gibi davranmak için geçerli bir sebep düşünemiyorum." Manuel Lucas'a dik dik baktı. "Onu Madrid'deki yatılı okula gönderdikten sonra odasını toplayıp eşyalarını sakladıklarını biliyor muydun? Álvaro evi sık sık ziyaret etmiyordu ama ziyaret ettiğinde konuk odasında uyumak zorunda kalıyordu. Sanki orada bulunmaya hakkı olmayan bir yabancı gibi." Manuel, bu inanılmaz muameleye başını sallayarak tepki gösterdi. "Siz sınıf arkadaşıydınız. Sence bunun cinsel eğiliminin belli olmaya başlamasıyla bir ilgisi olabilir mi?"

"On iki yaşındayken, Álvaro kadınsı, narin ya da aşırı hassas değildi, eğer kastettiğin buysa, o yüzden hayır demek zorundayım. Aslına bakarsan tam tersi geçerliydi. O zayıf ve uzun boyluydu, kaslı sayılmazdı. Dizlerinin her zaman sıyrık olduğunu hatırlıyorum. Özellikle bela aramazdı ama ondan çekindiği de söylenemezdi. Birkaç kez başka bir oğlanla kavga ettiğini gördüm, genellikle kardeşi Santiago'yu savunmak içindi."

"Herminia, Santiago'nun küçükken çok fazla arkadaşı olmadığını söyledi."

"Çünkü o çok konuşan küçük bir baş belasıydı. Álvaro müdahale ettiği için genellikle yaptığı yanına kâr kalırdı. Arkadaş grubumuzdan kimsenin Santiago'ya katlanamadığını hatırlıyorum. O her zaman etrafımızda dolaşan bir asalaktı. Sanırım küçük erkek kardeşlere özgü bir durum. Álvaro'nun yaptığı her şey onu büyülerdi. Teneffüslerde ya da okuldan sonra birçok kez dikkatini dağıtmak ve ondan kurtulmak için elimizden geleni yaptığımızı hatırlıyorum. Pek nazik değildik ama hepimiz çocuktuk. Nasıl olduğunu bilirsin. Fakat Santiago hiç şüphesiz bir baş belasıydı."

"Annesi duygularını saklamaya gerek duymadı. Oğullarından ikisinin karaktersiz doğduklarını ama Álvaro'nun onları toparlayacak kadar karakteri olduğunu söyledi. Gerçi onun sapkın olduğunu iddia etti."

Lucas dudaklarını birbirlerine bastırıp başını sallayarak anlayışlı bir ifadeyle bunu reddetti. "Markizin ne söylemeye çalıştığını biliyorum. Özellikle de Álvaro'nun arkadaşları konusunda, hepsi köydeki fakir ailelerin çocuklarıydı. Sürekli malikânenin etrafındaki arazide dolaşır, tepelerde keşfe çıkar ya da nehirde yüzerdik. Günümüzün bakış açısından bakınca, o kadar önemli görünmeyebilir ama Álvaro'nun babasına göre sosyal sınıf prensipleri, belirli sınırların asla aşılmaması gerektiriyordu. Oğlunun kabul edilemez çocuklarla inatla arkadaşlık etmesine oldukça gücenirdi. Sekiz ila on iki yaş arasında, Álvaro sık sık cezalandırılırdı ama bu onun gözünü korkutmadı. Malikânenin bahçelerinin arasından kaçar ve yürüyerek araziden geçip eskiden onunla buluştuğumuz terk edilmiş çiftliğe gelirdi. Babası onu hep yatılı okula göndermekle tehdit ederdi ve en sonunda dediğini yaptı." Lucas omuz silkti. "Öte yandan, varlıklı ailelerin söz dinlemeyen oğullarının kendi sosyal sınıflarından diğer baş belalarıyla arkadaşlık kurabilecekleri pahalı yatılı okullara sürgün edilmeleri pek sıradışı sayılmazdı. Álvaro ilk sene yarıyıl tatilinde eve geldi ama ondan sonra herhalde sadece Noel'de geldi. Asla iki ya da üç günden fazla kalmazdı. Onu Madrid'e geri yollarlardı."

"Onu yaz tatilinde Madrid'de mi bıraktılar?"

"Kamplara ve yaz programlarına giderdi ama eve asla dönmezdi. Reşit olduktan sonra, babası ölene kadar malikâneye adımını atmadı. En azından bilinen hikâye buydu."

Manuel şarap kadehini şezlongların arasındaki küçük sehpaya bıraktı. Bir açıklama bekler gibi öne doğru eğildi.

"Sana Álvaro'nun cinsel eğiliminin ve seninle evli olmasının onlar için bir sürpriz olduğunu söylediklerine hiç şüphem yok."

"Evet."

"Bu pek sır sayılmazdı. Álvaro eve gelmedi ama babası masraflarını karşıladı, öğrenimini finanse etti ve profesyonel kariyerinde ona yardımcı olacak maddi desteği sağladı. Ondan sonra Álvaro tamamen bağımsızdı. Yaşlı adamın

cömertlik ya da babacan bir endişeyle hareket ettiğini sanmıyorum; bana kalırsa bir İspanyol aristokratın oğlunun bir markette kasiyer olarak çalışmasının ailenin şerefini lekeleyeceğini düşünüyordu. Daha da kötüsü, böyle bir şeyin herkes tarafından bilinmesi olurdu. Yaşlı markinin yüzkarası oğlunun yaşam tarzını desteklemeyi, sıradan insanlara karışmasına göz yummak kadar nahoş bulmadığına eminim." Lucas suratını ekşitti. "Álvaro'nun eve yaptığı birkaç ziyarette ikisi birbirleriyle doğru düzgün konuşmadılar. Sonrasında iletişimleri tamamen koptu ama babası Álvaro'nun Madrid'deki hayatı hakkında her zaman bilgilendiriliyordu." Lucas kadehini inceledi. "Yaşlı marki gözü herkesin üzerinde olan adamlardan biridir, dostları ya da düşmanları fark etmeksizin, onu memnun edenleri ve özellikle de ona sorun çıkaranları izler. Álvaro bir sorundu." Lucas şarabını bitirdi. "Yaşlı marki ölene kadar Álvaro'nun ailesiyle iletişim kurmadığını söyledim ama bu tam olarak doğru değil. Álvaro bir keresinde geri döndü. On sene önce babası onu bir görüşmeye çağırdı.

Manuel oturduğu yerde doğruldu. Derin bir nefes alıp ufkun altındaki karartıya ve ertesi günün güneşli olacağını vadeden yıldızlarla dolu açık, eylül gökyüzüne baktı.

On sene. O günü asla unutamazdı. On senedir birlikte yaşıyorlardı ama 2005'te evlilik eşitliği kanunu kabul edildikten sonra bir gün belirlemiş ve bir sonraki Noel'de evlenmişlerdi. Aralıkta evliliklerinin onuncu yılı dolacaktı.

"Anlat bana."

Lucas başını salladı, dile getirmeden önce kelimelerinin acı vereceğinin farkındaydı. Manuel'e bunu borçluydu, çünkü aralarında yalan olmayacağına dair söz vermişti.

"Yaşlı adam ona bir anlaşma teklif etti. Álvaro'ya yıllardır bir dedektif ajansının ona hakkında rapor verdiği için 'durumunun' ve Madrid'de sürdüğü hayatın farkında olduğunu söyledi. Álvaro'ya bu süre boyunca dilediği gibi yaşama özgürlüğü verdiğini belirtti. Hatta senin varlığından haberdar olduğunu bile ima etti. Hiçbirinin onun için önemi

yoktu. 'Her insanın kötü alışkanlıkları vardır, bunu çok iyi biliyorum çünkü benim de kötü alışkanlıklarım var, kumar oynamak, bahse girmek, kadınlar...Bir erkeğin kendisini rahatlatmayı bilmesi gerekir.' Álvaro kulaklarına inanamadı. 'Çok hastayım. Kanser beni hemen öldürmeyecek ama enin-de sonunda işimi bitirecek ve bu olduğunda aileden birinin dizginleri eline alıp mal varlığı ve işletmelerle ilgilenmesi gerekecek. Kardeşlerin işe yaramaz ve eğer her şeyi annene bırakırsam hepsini kiliseye verir.' Çocukluğundan beri iyi geçinemediklerinin farkında olduğunu ama cesaretine her zaman hayranlık duyduğunu söyledi. Markizin 'kusuruyla' ilgili hiçbir şeyi kabul etmeyeceğinden emin olmasına ve kendisi de bunu anlamakta zorlanmasına rağmen, oğlunun da tıpkı kendisi gibi zayıflıkları olduğu gerçeğine tahammül edebilirdi. Konuşmanın o noktasında, Álvaro farklı bir gelenekle eğitilen eski bir nesilden gelen babasının yanılmış olabileceğini –öyle bir adam öyle bir şeyi ne kadar kabul edebilirse– kabul edeceğini düşünmeye başladı.

"'Eve dönmelisin Álvaro. Aileyi ilgilendiren bütün işlerin başına seni geçireceğim ve vasiyetimde, ben öldükten sonra alacağın, unvan hariç her şeyin vârisi sen olacaksın ve bunların hepsini bir an önce yapacağım. Yakında işlerimizle ilgilenemeyeceğim; kalan vaktimi iyi değerlendirmek, her şeyin sağlama alındığını bilmek ve ben yokken bütün çıkarlarımızı gözeteceğini bilmek istiyorum. Bu işi yapabilecek özelliklere sahip tek kişi sensin ve ne olursa olsun ailenin onurunu koruyacağını biliyorum. Eve dön, iyi bir aileden gelen genç bir kadınla evlen ve görünüşü kurtar. Mantık evliliği, soyluların uzun zamandır süren bir geleneğidir. Annenle yaptığımız, ailemin ve annenin ailesinin ayarladığı evlilik böyle bir yeminin her iki taraf için de çok uygun olabileceğinin en güzel örneği. Madrid'de stres atmana yardımcı olacak geziler düzenlemekte özgür olacaksın.'" Lucas duraksadı. Manuel'in gözlerine baktı, açıklamasının ne tür bir etki yarattığının farkındaydı ve bunu kabul ettiğine dair bir işaret görmeyi umuyordu.

"Manuel, Álvaro'yu yanlış anladığını, onun senden değil, ailesinden utandığını söyledim. Álvaro onlarla barışmayı umuyordu ve babasının ona söylediği ilk sözleri oğluyla ilgili fikrinin değiştiğini vadeder gibi görünüyordu. Adamın nefret dolu tavrı ve son derece kararlı reddi karşısında kırıldı. Álvaro ayağa kalktı, babasının gözlerinin içine bakıp şöyle karşılık verdi, '*Yere kapanıp bana taparsan, bütün bunları sana vereceğim.*'"*

"Şeytanın dünyayı İsa'nın ayaklarının altına serdiğinde ona sunduğu teklif," diye mırıldandı Manuel.

Lucas vurgular gibi başını salladı. Álvaro'nun meydan okuyan tavrını taklit etmek için farkında olmadan doğrulurken arkadaşıyla gurur duyduğu aşikârdı. "Babası karşılık vermedi. Tiksintiyle başını sallayarak bakışlarını kaçırdı. Elbette, daha sonra ne olduğunu biliyorsun. Álvaro Madrid'e dönüp seninle evlendi. Yıllarca ailesiyle iletişim kurmadı, reddi ve itaatsizliğinin onlarla bağını tamamen kopardığına inanıyordu. Babası öldükten sonra Griñán onu arayıp bütün mirası ona bıraktığını söyleyince çok şaşırdı."

"En sonunda Álvaro kabul etti," diye mırıldandı Manuel, bu düşünce midesini bulandırıyordu.

"Başka bir seçeneği olduğunu sanmıyorum. Babasının onun erkek kardeşleri hakkında söyledikleri doğruydu. Álvaro ne yapacağına karar vermeye çalışırken bile Fran'ın ani ölümü her şeyi içinden çıkılmaz bir hâle getirdi. Gerçekten Manuel, başka bir seçeneği yoktu ama bir şeyi seçti ve bu babasının istediği şeyin tam tersiydi. Buradaki gizli, ikinci hayatını bırakıp Madrid'de seninle olan gerçek hayatına geri döndü."

"Peki neden Lucas? Bana bunları sanki o bir kahramanmış gibi anlatıyorsun; babasının onu reddetmesi, Álvaro'nun kendi hayatını yaşamaya karar vermesi ve babasının ona teklif ettiği her şeye karşı beni seçmesi. Neden bunu uzatsın ki? Babası öldüyse neden beni ailesinin gözlerinden saklamak istesin? Annesi ve kardeşinin duygularını

* Matta 4.1-9. (e.n.)

incitmemek için mi? Tanrı aşkına! Yirmi birinci yüzyıldayız. Benimle bu şartlar altında şimdi karşılaşmak yerine üç sene önce tanışmaları sence daha mı sarsıcı olurdu?

Lucas üzgündü. Görünüşe bakılırsa, sorusuna tatmin edici bir yanıt vermek için elinden geleni yapmıştı.

Manuel boyun eğerek iç çekti. Alkol etkisini göstermeye başlamıştı ve şarap başka şartlar altında onu sinirlendirip yargı gücüne gölge düşürecek bir hikâyeye mantıklı yaklaşabileceği kadar duygusuzlaştırmıştı. "Annesi bana babası Álvaro'nun doğuştan acımasızlığa meyilli olduğu ve ailenin iyiliği için ne gerekiyorsa yapacağına inandığı için onu vâris olarak seçtiğini söyledi. Bir şey daha söyledi: Álvaro daha önce birçok kez ailesini savunmaya istekli olduğunu kanıtlamış. Az önce babasının onun ailenin çıkarlarını korumak için her şeyi yapabileceğine inandığını söyledin. Neden bu kadar eminlerdi Lucas? Annesi bana kocasının onun hakkında yanılmadığını söyledi. Bu ne anlama geliyor? İtaatsizliğine rağmen babasını onu ailenin reisi yapmaya iten Álvaro'nun acımasızlığa meyilli olması ne demek?"

Lucas inatla başını salladı. "Markize aldırma Manuel. Bu anlamsız. O bunları sadece seni incitmek için söyledi."

Manuel'in bundan hiç şüphesi yoktu ama Kuzgun'un doğruyu söylediğinden de emindi.

Daniel karanlıkta arkalarında belirdi. "Bugünkü işimiz bitti. Depo ekibi kapatmak üzere ve yarın erkenden geri döneceğiz." Sehpadaki boş şişeleri fark edince ekledi, "Bir süre daha kalacaksanız size bir anahtar bırakabilirim ama bana kalırsa sizi eve bırakmam iyi bir fikir olur."

Manuel güçlükle ayağa kalktı, hafifçe sendeledi ve onlara aptalca sırıttı. "Biliyor musun, bu muhtemelen... muhtemelen iyi bir fikir."

ÇİRKİNLİĞİN ESTETİĞİ

Manuel gözlerini açmadan sabah ışığının göz kamaştıran parlaklığının farkına vardı. Gece ahşap panjurları kapatmadığı için bir kez daha kendisine kızdı. İlk baştaki parlaklık intibasıyla çelişen kasvetli gri şafağa baktı. Pencerede yağmurun tıkırdadığını duydu. Geçip giden bulutların arasından görünen ürkek güneş deneysel bir tiyatronun sahnesi gibi, bir an için bir ağacı ya da binayı aydınlatan arama ışığı gibi hareket etti.

Saate bakacak enerjiyi kendisinde bulamadı. Erken gibiydi, yeni bir günün başlangıcıydı. Onun için zamanın değiştiğini ve her biri aynı boş sayfalardan oluşan bir takvimde olduğunu düşündü. İlk birkaç gündeki şaşkınlığın ve kontrolsüzlüğün yerini her şeyi kabullenerek, hiçbir şeyin önemi olmadığını farz ederek dengeyi yeniden kuran durgun bir sakinlik almıştı. Álvaro'nun ölümü bir günü diğerinden ayıran her şeyi alıp götürmüştü. Kabullenme ona huzur veriyordu. Bu yokluğu tanımak ve boşluğu kucaklamak anlamına geliyordu. O merhametli hiçlikte yaşamak ruhunun paramparça olmasına engel oluyordu.

Café'nin hırıltıyla soluması ve pencerenin kenarına vuran yağmur damlaları bu sükûneti güvenceye alıyordu. Manuel kalçasına yaslanan küçük bedenin düzenli bir şekilde nefes alıp verdiğini duydu. Hafifçe doğruldu ve önceki gece ihmal ettiği tek şeyin panjurlar olmadığını fark edince şaşırdı. Yatak dağınık ve kırışıktı ama yatak örtüsü hâlâ yerindeydi. Ne örtülerin altına girmiş ne de giysilerini çıkarmıştı.

Uzanıp köpeği okşadı. "Beni eve getirdiğin için teşekkürler Café."

Köpek kaçamak bir bakış atmak için gözlerini araladı ve esnedi.

"Bunu sen yapmış olmalısın. Hiçbir şey hatırlamıyorum."

Café yataktan aşağı atlayıp odanın kapısına giderek ve arsızca yürüyüşe çıkmayı bekleyerek karşılık verdi. Komodindeki cep telefonu titredi ve ince ahşap masaya görünmez bir dövme işledi. Manuel telefonu eline aldı.

Nogueira'nın sesi sabırsızdı. "Oteline varmak üzereyim. Hazırlan. Yapmamız gereken işler var."

Manuel saatin kaç olduğunu görmek için telefonu yüzüne yaklaştırdı. Sabahın dokuzuydu. Afalladı, önce sabırla kapının önünde bekleyen köpeğe ve sonra tekrar telefona baktı.

"Bir saat kararlaştırdığımızı hatırlamıyorum."

"Kararlaştırmadık. Bir şey çıktı."

Manuel aynadaki yansımasına baktı. Duş almaya ve temiz giysilere ihtiyacı vardı. Tıraş da olmalıydı. "Dinle, Nogueira, hazırlanmam biraz zaman alacak. Otel görevlisinden sana sucuklu yumurta hazırlamasını iste. Kendi tavuklarının yumurtalarını kullanıyorlar. Hesabı bana yazdırabilirsin."

"Pekâlâ ama fazla oyalanma."

Komiser telefonu kapatmadan Manuel kapının yanında umursamaz bir hâlde bekleyen Café'ye baktı. "Nogueira, köpeğin dışarı çıkması gerekiyor. Arabandan in ve dışarı çıkabilmesi için barın kapısını aralık bırak. Acele et. O yolu biliyor."

Manuel komiserin itirazlarına aldırmadan görüşmeyi bitirip köpeği dışarı salarken gülümsedi.

Nogueira büyük pencerenin yanında oturmuş kahvesini yudumluyordu. Fincanın yanında bir şekerli çörek duruyordu. Yağdan parlayan boş tabak ona önerdiği gibi kahvaltısını ettiğini gösteriyordu. Manuel kahvaltı teklifini reddedip bir fincan kahve içti. Masadan kalktılar, Nogueira, otel görevlisinin kahveyle birlikte getirdiği pastayı aşırınca Manuel sırıttı. Gökyüzüne doğru bakıp acele etmeden komiserin kaçınılmaz sigarasını içmesine izin verdi. Galiçyalıların *orballo* dedikleri dinmek bilmeyen yağmurun sakin ve hafif ritmine hayranlıkla baktı, önceki gecenin yağacağını hiç belli etmeyen yıldızlı gökyüzünü hatırladı.

"Benim arabamı alalım," dedi Nogueira.

Manuel komisere Café'nin her zamanki ifadesine benzer bir şekilde yan gözle baktı. Bir kaçış yolu olmadığı sürece bir daha Nogueira'yla gitmeyeceğine yemin ettiğini hatırladı. Arabası otelde değildi. Önceki gece o ve Lucas iki şişe şarap içtikten sonra, Daniel çalışanların arabalarını teslim edeceğine söz vererek onları evlerine bırakmıştı.

"Peki ya Café?"

"Bir battaniye serdim," dedi ona bakmadan, Manuel'in şaşkınlığının farkındaydı.

Manuel köpeği yerine yerleştirdikten sonra arabaya bindi ve ana yola çıkana kadar bir şey söylemedi. "Sabahın bu saatinde nereye gittiğimizi bana söyleyecek misin? Kulüplerin bu saatte kapalı olduğunu sanıyordum."

Nogueira ona kötü bir bakış attı ve Manuel bir an için adamın onu arabadan zorla indirip yağmurda otele kadar yürümek zorunda bırakacağını sandı. Nogueira son derece sakin bir yanıt verdi. "Antonio Vidal'e, namıdiğer 'Toñino'ya gidiyoruz. Álvaro'nun aradığı uyuşturucu satıcısı."

Manuel koltuğunda doğrulup bir şey söyleyecek gibi oldu fakat polis memuru ona fırsat vermedi. "Adresten emin olmak için bu sabah polis merkezindeki bir bağlantımı aradım. Bana bir aile üyesinin, Toñino'nun birkaç gündür kayıp olduğunu bildirdiğini söyledi. Onu kontrol edeceğiz."

Manuel sessizce bunu düşündü, Álvaro'nun hareketlerini soruşturmaları sırasında adım adım itelenmesine sinirlendi. Keşfedeceği her ne olursa olsun acı vereceği için içinden bir ses ona oraya gitmemesini, bundan kaçınmasını söyledi. O sesi duymazdan geldi. Umursamıyormuş gibi yapıp komisere yan gözle baktı. Ana yoldan sapan Nogueira, düşüncelere dalmış görünüyordu. Manuel direnişinin olumlu etkileri olduğunu gördü; Nogueira köpeğin arabada onlara eşlik edebilmesi için battaniye sermiş ve beklemek zorunda kalınca itirazlarından vazgeçmişti. Polis memurunun genel tavrı düşünüldüğünde, bunlar özre ya da en azından ateşkese eşdeğer bir şey olarak algılanabilirdi.

Nogueira kendisini kontrol edebilirse, Manuel de aynısını yapmaya kararlıydı.

Os Martiños mahallesi kaplanmış yolun tükendiği ve yerini yaklaşık bir buçuk kilometre dökme betona bıraktığı bir yamaca yayılıyordu. Kaba zemin arabanın sarsılıp titremesine sebep oldu. Sonra, beton yol çakıllı araba yollarının tek katlı evlere saptığı bir toprak yola dönüştü. Sakinlerden bazıları plastik saksılara ektikleri sardunyalar ve kapılarına kadar uzanan karolarla döşeli yürüme yollarıyla konutlarını güzelleştirmek için ellerinden geleni yapmışlardı. Karolar çamurlu zemine dengesiz olarak batmıştı. Evlerin çoğuna Galiçya'ya özgü olduğundan şüphelenmeye başladığı düzensiz, plansız bir görünüm hâkimdi. Tamamlanmamış inşaat ve kapıların yanında duran malzeme yığınları yapılara soğuk bir hava katıyordu ve ıslak evleri sefaletin kusursuz bir tanımı olarak resmeden yağmur, durumu iyice kötüleştiriyordu.

"Galiçya *feísmo*,"* dedi Nogueira.

"Ne?" diye karşılık verdi Manuel dalgınlığından sıyrılarak.

"*Feísmo*. Buna çirkinliğin estetiği derler. Kahrolası her şeyi yarım bırakma geleneği. İnsanların kendi evlerini inşa edebilmeleri için bütün çocuklarına araziden parçalar vermelerinden kaynaklanıyor. Birkaç duvar ve bir çatı dikerek en sonunda yaşanabilir bir yer elde ediyorlar; evleniyorlar ve yavaş yavaş ona eklemede bulunuyorlar. Plansız, genellikle izinsiz ve nitelikli işçi çalıştırmadan yapıyorlar. İnşaatı uyum ya da güzellik düşüncesi değil, o anki ihtiyaçlar belirliyor. Çirkinliğin estetiği bu. *Feísmo*."

Manuel birleşme yerlerinde kaba harç kalıntıları olan tuğla duvarlara ve cephelerdeki çoğu tahta takozlarla monte edilen pencerelere baktı. Birçok evin girişinin yanında terk edilmiş çimento, kum ya da moloz yığınları duruyordu.

"*Feísmo* mu?"

* (Gl.) çirkinlik. (ç.n.)

"Bana bunun domuz kıçı kadar çirkin olmadığını söyleyemezsin."

"Pekâlâ," dedi Manuel. "Bu tür bir inşaat zayıf bir ekonomiye işaret ediyor. Olabilir."

"Zayıf ekonomi mi, hadi oradan!" diye bağırdı Nogueira. "Buraya ne zaman gelirsen gel, bu evlerin önünde elli bin avroluk arabaların park ettiğini görürsün. Ekonominin zayıf olmasıyla ilgisi yok. Bu sadece 'Yeterince iyi' ve 'Bu kadarı yeter' kültürü. Genellikle evi bir sonraki nesil bitirir."

Nogueira deri ciltli ufak defterindeki adresi kontrol etti ve kare biçimli bir parselde cüruf betonundan yapılan küçük evin önünde durdu. Bir anten anıt mezara dikilen bayrak direği gibi çatıdan fırlıyordu. Evin girişini, yıllardır açılmamış gibi görünen garaj kapısından beyaz bir parmaklık ayırıyordu. Evin etrafındaki alan, bahçeye doğru yaklaşık iki metre uzanan dağınık karolarla döşenmişti. Kapının iki tarafındaki beton çiçekliklerde cılız ağaçlar vardı. Koyu renk, geniş bir yağ lekesi karoların rengini bozuyordu. Ortam terk edilmiş gibi görünüyordu ama bitişik evin penceresinden onları izleyen yaşlı bir kadının yüzünü gördüler. Kadın merakını gizlemeye gerek duymadı.

"Konuşmayı bana bırak," diye Nogueira arabadan inmeden önce onu uyardı. Hiçbir şey söylemezsen, resmî bir işle meşgul olduğumuzu düşünürler. Aksini düşünmelerine sebep olacak hiçbir şey yapmayacağız. Ayrıca, köpeği arabada bırak." Nogueira arkalarındaki zemini inceledi. "Onları şüphelendirir."

Café yan gözle ona dik dik baktı.

Yağmurda bahçeyi koşarak geçtiler. Nogueira zile basmak yerine boyalı ahşap kapıyı yumrukladı. Israrcı yumruklar Manuel'e kendi kapısında her şeyi başlatan yumrukları hatırlattı.

Yetmişli yaşlarındaki bir kadın kapıyı açtı. Üzerinde bir sabahlık ve önlük vardı. Gözleri katarakt yüzünden bulanıktı. Sağ gözü kocaman bir balığınki kadar kırmızı ve çapaklı görünüyordu.

"Günaydın!" dedi Nogueira, yıllarca takındığı resmî ses tonuyla kadını selamlayarak. Kadın homurdanarak karşılık verdi ama polis memuru konuşmaya devam etti. "Antonio Vidal'in kaybolduğunu siz mi bildirdiniz?"

Kadın sorusunu bastırmak ister gibi ellerini ağzına götürdü. "Bir şey mi oldu? Toñino'mu buldunuz mu?"

"Hayır hanımefendi, onu henüz bulamadık. İçeri girebilir miyiz?"

Kadının tepkisi, polis olduklarını tahmin ettiğini gösteriyordu. Kapıyı iyice açıp kenara çekildi. "Lütfen, buyurun."

Evin bir ana odası vardı. Öyle bir yer için fazla süslü bir yemek odası olarak döşenmişti. Odayı, etrafı sekiz sandalyeyle çevrili geniş, oval bir masa kaplıyordu. Cilâlı koyu renk bir büfede muhtemelen hiç kullanılmamış şık bir porselen yemek takımı, yapay güllerin olduğu bir vazo ve bir aziz figürü olan küçük ahşap bir mabet vardı. Bir aileden diğerine geçen mabetlerden birine benziyordu; yerel geleneğe göre kilise üyeleri bu tür eşyaları sırayla evlerinde ağırlıyor ve onları kutsal sayıyorlardı. Mabedin önünde küçük bir gaz lambası yanıp sönüyordu. Büfenin diğer ucunda bir dizi ilaç duruyordu.

Kadın masadaki sandalyelerden ikisini çekti. "Lütfen, oturun."

Nogueira ayakta kalmayı tercih etti. Manuel, mantar bloğu ve bir iskambil kâğıdı parçasının bulanık suyun üstündeki altın rengi yağ tabakasında süzüldüğü kâseye yerleştirilmiş lambayı incelemek için kenara çekildi.

"Onun uyuşturucuyla ilgili sorunları olduğu için hiçbir şey yapmayacağınızı sandım. Son zamanlarda kimse ona ne olduğunu umursamıyor." Kadın Manuel'e baktı.

"Yetkililerle temasa geçen siz miydiniz?" diye sordu Nogueira.

"Evet, ben onun halasıyım. Toñino son on iki senedir benimle birlikte yaşıyordu. Sadece ikimiz varız. Babası öldü ve annesi uzun zaman önce kaçtı, daha sonra da ondan hiç haber alamadık. Doktorlar erkek kardeşimin kalp

krizinden öldüğünü söylediler ama bana kalırsa kahrından öldü." Kadın omuz silkti. "Karısı kötü biriydi."

"Adınız Rosa, değil mi?" diye sordu Nogueira, kadının devam etmeye istekli olduğu her hâlinden belli olan aile hikâyesini kısa keserek.

"Rosa María Vidal Cunqueiro, mayıs ayında yetmiş dört yaşına gireceğim," dedi kadın. Önlüğünün cebinden bir mendil çıkarıp onu sağ gözüne bastırdı. Bulanık gözünden kocaman bir gözyaşı gibi yoğun yapışkan bir sıvı aktı.

Manuel ona bakmaya dayanamadı.

"Pekâlâ Rosa María. Bir hafta önce, pazartesi günü yeğeninin kayıp olduğuna dair bir ifade imzalamışsın. Bu doğru mu?"

Manuel Nogueira'ya baktı. Kadına hitap ederken farklı, Manuel'in daha önce duymadığı bir ses tonu takınmıştı. Küçük bir kızla konuşuyormuş gibi sesi canlı, sabırlı ve ilgiliydi.

"Bu doğru," dedi kadın ciddiyetle.

"Peki Antonio ne zamandır kayıp?"

"Cuma gecesi dışarı çıktığından beri. Genç olduğu ve haftasonları hep dışarı çıktığı için bunu büyütmedim. Her zaman bana gece kaçta döneceğini söyler, o yüzden endişelenmem. Bazen bir arkadaşında kalır ama saat geç olsa da mutlaka beni arar. Fakat cumartesi günü geri dönmeyince endişelenmeye başladım."

Manuel bunun üzerine irkildi. Duvarda oldukça alçak monte edilen bir pencereden dışarı bakmak için dönerken acı dolu, uzun bir ıslık çaldı. Yağmurda ıslanan ön bahçenin ıssızlığını gözler önüne seriyordu. Bir yazar olayları nasıl birleştireceğini bilir ve oğlanın ortadan kayboluşunun Álvaro'nun ziyaretine denk gelmesi onu üzdü.

Polis memuru tepkisini fark etti ama yaşlı kadına odaklandı. "O zamandan beri yeğeninizden haber almadınız mı?"

"Hayır bayım. Tanıdığım arkadaşlarını ve onların ailelerini aradım." Kadın eski duvar telefonuna işaret etti. Biri, kocaman rakamlarla yazdığı telefon numaralarını onun yanına yapıştırmak için yara bandı kullanmıştı.

Nogueira bir şey hatırlamış gibi yaptı. "Yeğeninizin o arkadaşının adı neydi, sürekli birlikte vakit geçirdiği?"

"Ricardo'yu mu kastediyorsunuz? Onu hemen aradım ama bana nerede olduğunu bilmediğini söyledi."

"Onunla ne zaman konuştunuz?"

"Aynı cumarte...hayır, pazar günü."

"Peki o zamandan beri aramadı ya da uğramadı mı?"

"Hayır bayım, Ricardo aramadı. Başka bir arkadaşı sürekli arıyor ama adını bilmiyorum. Bana polise haber vermemi söyledi."

"Pekâlâ, öyleyse," dedi Nogueira küçük not defterine bir şey yazıyormuş gibi yaparak, "yeğeniniz cuma gecesi eve dönmedi, cumartesi endişelenmeye başladınız ve pazar günü polise gittiniz."

"Öyle oldu, bayım. Başına bir şey geldiğinden emindim."

Manuel Nogueira'ya endişeli bir bakış attı.

"Yeğenimi tanıyorum, anlarsınız ya. Birçok kusuru olabilir. Herkesin kusuru var." Manuel'e döndü. "İtiraf etmem gerekir ki, benim de kusurlarım var ama o iyi bir oğlan. Aramazsa endişeleneceğimi biliyor, bu yüzden ergenliğinde tek başına dışarı çıkmaya başladığından beri, geceyi bir arkadaşında geçireceği zaman beni arar ve 'Hala, endişelenme, falanca arkadaşımın evinde kalıyorum, sen yat ve biraz uyu,' der, çünkü aramazsa gözüme uyku girmeyeceğini bilir. Toñino'm iyi bir oğlan, o bana bunu asla yapmazdı."

Kadın mendilini yüzüne götürüp gözlerini sildi. Ağlıyordu. Manuel irkildi, bunu fark etmemişti.

"Korkunç bir şey oldu, bunu biliyorum," diye sızlandı yaşlı kadın gözyaşları içinde.

Nogueira öne çıktı ve koruyucu bir hareketle kolunu kadının omuzlarına doladı. "Hayır hanımefendi, göreceksiniz, yeğeniniz ortaya çıkacak. Arkadaşlarıyla birlikte bir yerdedir, aramayı unutmuş olmalı."

"Onu tanımıyorsunuz," diye karşı çıktı kadın. "Bir şey olmuş olmalı, çünkü gözüme damla damlatması gerekiyordu." Kadın büfede dizili ilaçlara işaret etti. "Sabah ve

akşam olmak üzere günde iki kez gözüme damla damlatır. Günler geçti ve kendi başıma yapamadığım için gözlerime damla damlatılmadı." Mendilini açıp yüzünü onunla örttü ve hıçkırdı.

Nogueira'nın dudakları bıyığının altında düz bir çizgi hâlini aldı. Kadını büyük bir nezaketle de olsa, bir mahkûm gibi kolundan tutup sandalyeye yönlendirdi. "Sakin olun hanımefendi. Ağlamayı bırakın ve oturun. Hangi damlaları kullanmanız gerekiyor?"

Kadın mendilini indirdi. "Pembe kutudakileri, her göze iki damla."

Nogueira, ilacın talimatlarını kontrol etti ve kadının üzerine eğilip dikkatle damlaları damlattı. "Burada her şeyin bir süre bulanık görüneceği ve görüşünüz düzelene kadar hareket etmemeniz gerektiği yazıyor. Endişelenmeyin, çıkarken kapıyı kapatırım." Nogueira Manuel'e işaret edip kapıya doğru ilelerdi.

"Eksik olmayın!" dedi kadın, hâlâ tavana doğru bakıyordu. "Lütfen Toñino'mu bulun! Onsuz ne yaparım?"

Nogueira kapının girişinde duraksayıp dışarıya göz gezdirdi ve sonra tekrar karoların üzerindeki yağ lekesine baktı. Arkasına döndü. "Hanımefendi, yeğeninizin bir arabası var mı?"

"Evet, bir arabası var. İş için ihtiyacı olunca ona bir araba aldım ama sonra iş beklediği gibi..."

"Konuştuğunuz polis memuruna yeğeninizin arabasının da ortada olmadığını söylediniz mi?"

Kadın elini ağzına götürdü. "Hayır. Sizce bu önemli mi? Bunu hiç düşünmedim."

"Endişelenmeyin, ben meslektaşıma söylerim. Son bir şey daha var: Arabanın rengi ne?"

"Beyaz bayım."

Nogueira dikkatle kapıyı kapatıp derin bir nefes verdi. Yağmur durmuştu ama etraflarında dönüp duran nem yüzünden her şey parlıyordu.

Kapıdan uzaklaştılar. "Beyaz," dedi Manuel.

"Pekâlâ," diye düşündü komiser, "ama bu pek yardımcı olmaz. Beyaz, en ucuz ve kamyonetlerde en çok kullanılan renktir. Kasabada onlardan çok var. Her ahırda bir tane olduğunu tahmin ediyorum."

"Sence kadın haklı mı? Yeğeninin başına bir şey gelmiş olabilir mi?"

"Kadın bir konuda haklı. Toñino'nunki gibi bir durumda, polis onları aramakla pek fazla vakit kaybetmez. O bir uyuşturucu bağımlısı ve fahişe. Hiç düşünmeden biriyle çekip gitmiş olabilir. Erkek fahişeler öyledirler. Ama..."

"Ama?"

"Ama Rosa María'ya inanıyorum. Elbette, o Toñino'nun halası ve yeğeninin küçük bir melek olduğunu düşünüyor fakat kadın kör sayılır ve ev tertemiz. Temizliği onun yaptığını sanmıyorum. O çarpık parmakları, kireçlenmesi olduğuna işaret ediyor. Ayrıca, duvardaki telefon numarası listesine bakıp bakmadığını bilmiyorum; Toñino onları halasının okuyabileceği kadar büyük rakamlarla yazmış. Yeğeninin eve gelmeyeceği zaman onu hep aradığını söylemesine inanıyorum. Annem de öyleydi. Onu bütün gece gözünü kırpmadan eve dönmemi bekler hâlde bulmak yerine telefon açmanın daha iyi olduğunu çok geçmeden anladım. Çok yorgun olurdu ve ertesi gün somurtmasına katlanmak zorunda kalırdım."

Daha önce de olduğu gibi, Nogueira farkında olmadan özel hayatı hakkında bilgi verdiğini anladı ve birdenbire savunmasız hissetmiş gibi davrandı. Manuel'in şaşkın ifadesini görmezden gelip bakışlarını kaçırdı. Adam yaşlı kadına neredeyse şefkatle yaklaştıktan sonra bu itiraf çok daha samimi göründü.

Nogueira gözlemlerini listelemeye devam etti. "Sadece evin temizliği ve telefon numaraları değil. İlaçların üzerine onları alması gereken saatler ve hangisinin ne için olduğunu büyük harflerle yazılmış. Halasıyla ilgileniyor ve kadının da dediği gibi telefon açmadığına göre başına bir

şey gelmiş olmalı. Toñino yaşlı kadının kendisine bakamayacağını çok iyi biliyor."

Manuel şüpheliydi. "Altın kalpli bir timsah."

"Bazen en yoz tiplerin bile iyi bir kalbi vardır. Bu kafa karıştırıcı. Eğer iyiler iyi ve kötüler sadece kötü olsalardı, dünya herkes için çok daha kolay olurdu. Öte yandan, Toñino'nun arkadaşının tavrı canımı sıktı. Ricardo, ona Richie diyorlar. Ayrılmaz ikililer. Halası, oğlanın eve dönmediğini söylemek için arıyor ve bu onu endişelendirmiyor. O hâlde, iki olasılık var, ya Toñino'nun nerede olduğunu biliyor ya da oğlanın neden saklandığını biliyor ve ortadan kaybolmasının Álvaro'nun ziyaretiyle aynı zamana denk geldiğini çözdü."

Manuel tiksintiyle bakışlarını kaçırdı.

"Aralarında bağlantı olmama ihtimali de var," diye açıkladı Nogueira. Manuel'in hislerine ilk kez saygı gösteriyordu.

Manuel bunun için ona teşekkür etmedi. Bir soru sorarak bu konudan kaçındı. "Peki ya diğeri? Evi arayan kişi?"

"Muhtemelen bir müşterisidir. Kadına polisi aramasını tavsiye etmesi oğlanı tanımadığına dair açık bir işaret."

Manuel keyifsizce aşağıda, Os Martiños yamacında uzanan evlere baktı. "Şimdi ne yapacağız?"

"Seni otele geri götüreceğim. Biraz uyu. Sen ve köpek akşamdan kalmış gibi görünüyorsunuz." Café arka koltuktaki battaniyesinin üzerinden kıpırdamamıştı. "Bağlantılarımla konuşur ve aracı kayıp kişiler ilanına koymalarını söylerim. Arabaların izini sürmek insanların izini sürmekten daha kolaydır. Bu gece, Richie'yi ziyaret etmek için Lugo'ya gideceğiz, belki bize arkadaşının ortadan kaybolmasının onu neden endişelendirmediğini açıklayabilir. Ama öncelikle," dedi Nogueira, çenesini uzatıp bitişik eve işaret ederek, "komşu kadını ziyaret edelim."

Manuel öne doğru adımını attı ve daha önce giriş kat penceresinden bakan kadının onları çağırdığını gördü.

Penceresinde otururken şeytanca dedikoduların vücut bulmuş hâli gibiydi. Oraya vardıklarında çekinmeden

onları izlemesi ve kapıyı açtığında yüzündeki ifade buna işaret ediyordu. Kadının tavrı Toñino'nun halasınınkinden çok farklıydı. Bu kadın, kapısını aralık tuttu ve bir av köpeği gibi onları koklamak için sivri burnunu dışarı uzattı. Kapıyı, üzerinde bir sabahlık olduğunu görmelerine yetecek kadar biraz daha araladı. Altındaki geceliğinin dantel kenarları görülüyordu.

"Polis teşkilatındansınız, değil mi?" Yanıt vermelerine fırsat vermedi. "Sizi görünce Toñino için geldiğinizi düşündüm. Yine mi tutuklandı? Onu günlerdir görmedim."

Nogueira kadının sorusuna cevap vermedi. Ona profesyonelce gülümsedi. "Günaydın, hanımefendi. Bize birkaç dakikanızı ayırır mısınız?"

Kadın yapmacık bir ifadeyle gülümsedi, gururu okşanmıştı, sabahlığının kuşağını sıkıca beline dolayıp iffetliymiş gibi parmaklarını yakasına götürdü.

"Elbette. Beni mazur görün. Curcuna yüzünden giyinmeye fırsatım olmadı."

"Ah, lütfen endişelenmeyin, sizi çok iyi anlıyoruz. Nezaketiniz için teşekkür ederiz."

Kadın kenara çekilip kapıyı içeri girmelerine yetecek kadar açtı. İçerisi tavuk ve kedi çişi kokuyordu.

"Ne güzel bir ev!" dedi komiser, bitişik evin bahçesinin bütün detaylarını gözler önüne seren şeffaf perdelerin asılı olduğu alçak pencereye doğru ilerledi. "Bu kadar çok şeyi görebildiğiniz için şanslısınız," diye ekledi şeytanî bir gülümsemeyle.

Kadın pencere boyunca uzanan bir oturma sırası yaptırmıştı. Kendisinin diktiğini tahmin ettiği, farklı kumaşlarla kaplı farklı boyutlarda minderlerle süslüydü. Manuel sıranın altında yerde bir dikiş sepeti ve kroşe işi olduğunu gördü. Berbat kokunun en az yarısından sorumlu olduğuna hiç şüphe olmayan obez bir kedi pencerenin kenarındaki minderlerde oturuyordu.

"Dedikoducu olduğumu düşünmenizi istemem. Başka insanların hayatlarıyla ilgilenmiyorum ama dikiş dikmek,

iğne oyası yapmak ve kroşe örmek gerçekten hoşuma gidiyor ve en iyi ışık pencerenin yanında olduğu için ilgilenmesem bile..." Kadın omuz silkti.

"Elbette hanımefendi." Nogueira kadının tarafındaydı.

"Doğrusunu söylemek gerekirse, Rosa María'ya üzülüyorum. Kırk seneden uzun bir süredir komşuyuz ve hiç sorun yaşamadık ama o yeğeni yok mu! Tam bir baş belası. Annesi onu terk etti ve babası vefat etti, sanırım Rosa María onu çok sevdiği için yanlış yetiştirdi." Bu çok ağır bir kınamaydı. "Dinleyin, kötülük etmek istemedim fakat verdiği rahatsızlık yüzünden polise binlerce kez şikâyet edebilirdim. Hemen her gün kapısında ona seslenen, sabahın erken saatinde uğrayan arkadaşları olurdu..."

"Peki son zamanlarda?" diye sordu Nogueira.

"Son birkaç gündür ortalık çok sessiz. Size geçen hafta olan şeyi anlatmalıyım." Kadın ilgilerini çekti, Nogueira'nın giderek daha fazla meraklandığının farkındaydı. "Eskiden burada olan rezil şeylerle bir ilgisi yoktu. Demek istediğim, onlar uyuşturucu bağımlısı ya da o tür insanlar değillerdi."

"Lütfen anlatın," diye rica etti Noguiera kadını oturma sırasına götürüp yanına otururak.

"Rosa María bana yeğeninin çok iyi olduğunu ve hatta papaz okulunda amcasının yanında çalışmaya başladığını söyledi."

Manuel araya girdi. "Papaz okulu mu? San Xoan'daki okul mu?"

"Başka bir papaz okulu yok," diye karşılık verdi kadın kabaca. "Okulun başrahibi, Rosa María'nın erkek kardeşi ve Toñino'nun babasının kardeşi. Bahçıvana yardım etmesi, rahiplerin yaşadıkları yerde ufak tefek işler ve tamirler yapması için oğlanı ilk kez işe almıyordu ama oğlan hiçbir işte dikiş tutturamadı, bu da farksızdı."

"Devam edin," diye onu teşvik etti Nogueira.

"Geçen gün burada oturmuş iş yaparken, tıpkı bugün sizi gördüğüm gibi, kapının önünde bir arabanın durduğunu

gördüm. Sık sık gelmez ama onu gördüm ve onu tanıyorum. Doğrusunu söylemek gerekirse, kapıyı yumruklamaya ve yeğenine seslenmeye başladı. O ve Rosa María ön kapıda tartıştılar ve kadın içeri girmesine izin vermedi. Toñino burnunu dışarı çıkarmadı. Halasının eteklerinin arkasına sindi ve evin içinden ona bağırarak karşılık verdi, dışarı çıkmaya korktuğu belliydi."

"Bu ne zamandı?"

"Cumartesi öğlenin ilk saatlerinde. Öğle yemeğinden sonra."

Manuel şaşkınlıkla Nogueira'ya baktı ama komiserin Toñino'nun halasının yalan söylediğini anladığı aşikârdı. Kadın oğlanın kaybolduğuna dair ifadesini haklı göstermek için böyle söylemiş olabilirdi, ne de olsa kanunlara göre aklı başında olan bir yetişkin ortadan kaybolmasının üzerinden yirmi dört saat geçmeden kayıp ilan edilemezdi.

"Bu olayın başka bir gün değil, cumartesi günü olduğundan emin misiniz? Örneğin cuma olabilir mi?"

"Elbette, eminim," diye karşılık verdi kadın sinirle. "Cumartesi günüydü."

"Ne konuştuklarını duyabildiniz mi?"

"Memur Bey, bağırdıkları için duyabildim. Komşuma kulak misafiri olmaya çalıştığım için değil."

"Elbette hanımefendi!" dedi Nogueira tekrar, bu kez biraz alaycıydı.

Kadın Nogueira'nın sesindeki keskinliği fark etmedi. "Başrahip, 'Kimlere bulaştığını bilmiyorsun. Bu benim sonum olabilir,' dedi. Sonra ekledi, 'Hiçbir şey bu şekilde kalmayacak.'"

"Adamın böyle söylediğinden emin misiniz?"

Kadın bir an için gücenmiş gibi göründükten sonra büyük bir ciddiyetle onayladı, "Aynen size söylediğim gibiydi."

"Sonra ne oldu?"

"Hiçbir şey. Başrahip gitti ve onun hemen ardından Toñino arabasına atlayıp uzaklaştı. O zamandan beri ortada yok. Hâlâ kayıp."

CABALLEROS*

Vulcan'ın tek tabelası, bir ara sokakta servis girişi sanılabilecek kadar sade bir kapının üzerindeki hafifçe aydınlatılmış levhadan ibaretti.

Arabayı birkaç blok öteye park ettikten sonra, Manuel yağmurda Nogueira'yı takip etti. Yağmurlu bir pazartesi yerine herhangi bir gece olsaydı, bar bölgesi daha yoğun olurdu. Güneşliğin yetersiz korumasının altında sigara içen iki oğlan geçmelerine izin vermek için kenara çekildiler.

Vulcan'ın iç dekoratörü mekânın tasarımına çok fazla yaratıcılık katmamıştı. Koyu renk duvarlarda fosforlu boyalarla renklendirilmiş soyut tasarımlar neon ışıklarının altında parlıyordu. Buna rağmen kalabalık hareketliydi ve birkaç çift barın önündeki dar alanda dans ediyordu. Nogueira etrafa göz gezdirdi ve bira içen bir grup oğlanın yanına gitti. "Ne tesadüf. İşte Richie!"

Hitap ettiği oğlan tükürükler saçarak arkasına döndü, sinirlendiği belliydi ve arkadaşları hemen kenara çekildiler. "Hassiktir, beni çok korkuttun komiser!"

Nogueira kocaman, kötü bir kurt gibi sırıttı. Keyfi yerindeydi. "O hâlde yaramazlık peşinde olmalısın."

"Hayır, asla!" Oğlan gülümsemeye çalıştı. "Sadece seni görmeyi beklemiyordum."

Manuel Richie'nin yirmili yaşlarının başında olduğunu tahmin etti. Belki biraz daha büyük olabilirdi ama bebek yüzlü olduğu kesindi. Manuel, Toñino'nun neye benzediğine dair bir fikri olmadığını fark etti. O da bu oğlan kadar genç miydi? Erkek fahişeler arasında çok popüler olan zayıf ve kavruk bir tipi mi vardı?

Manuel midesinin bulandığını hissetti.

Richie bunu fark etti. "Arkadaşının neyi var?"

* (İsp.) Beyler, Beyefendiler (e.n.)

"Onun için endişelenme Richie. Düşündüm de, bu senden beklenebilecek bir şey değil. Sen kendi arkadaş grubun için bile endişelenmezsin."

"Neden bahsettiğini bilmiyorum."

"Bir haftadır ortada olmayan ruh ikizin, en yakın arkadaşın Toñino'dan bahsediyorum. Onu sormak için evine bile uğramadığın için nerede olduğunu ve neden ortalıkta görünmediğini biliyor olabileceğini düşündüm."

Oğlan bir şey söylemek üzereyken Nogueira ona engel oldu. "Sakın bana yalan söyleyebileceğini sanma. Halasına endişelenmemesini söyledim, o nedenle şimdi bana arkadaşının nasıl bir işe bulaştığını ve neden endişelenmememiz gerektiğini açıklayacaksın."

Richie yavaşça nefesini verdi. "Bak komiser, bana söyledikleri dışında hiçbir şey bilmiyorum, tamam mı?"

Nogueira garsona işaret etti ve barda üç şişe Estrella Galicia* belirdi. Polis birini Manuel'e verdikten sonra oğlanın elindeki boş şişeyi dolu bir şişeyle değiştirdi. "Anlat bakalım."

Oğlan birasından bir yudum alıp konuşmaya başladı. "Şansının döndüğünü söyledi. Çok büyük bir şey bulduğunu ve yüklü miktarda para kazanacağını söyledi."

"Neydi peki?"

"Bilmiyorum. Bana söylemek istemedi."

"Sana inanmıyorum." Nogueira'nın yüzünde sıkıldığını belirten bir ifade vardı.

"Yemin ederim komiser, söylemek istemedi ama hayatını değiştirmekten, bütün bunları geride bırakmaktan söz ediyordu." Richie eliyle bara doğru işaret etti. "Çok büyük bir şey olmalı. Çekip gitmeden önceki gün bana her şeyin hazır olduğunu söyledi. Ortadan kaybolmasına bu yüzden şaşırmadım."

"Sağ kolun, yıllardır arkadaşın olan adamın sana tek bir kırıntı bile bırakmadan ortadan kaybolduğunu ve başarısını seninle kutlamadığına inanmamı mı bekliyorsun?"

* Galiçya bölgesinde üretilen bir bira. (ç.n.)

Oğlan omuz silkti. Öfke dolu fakat sessiz bir ifadesi vardı. "Ne olduğumuzu sanıyorsun, bahriyeli mi? Ahlak kurallarımız ya da öyle şeylerimiz yok. Evet, arkadaşız ama buradaki arkadaşlar böyledir, herkes kendini düşünür. Birinin karşısına buradan kurtulmak ve her şeyi geride bırakmak için bir fırsat çıkarsa, bunu değerlendirmeyeceğini mi sanıyorsun? Ben olsam kesinlikle değerlendirirdim."

"Karşısına çıkan şu büyük fırsatın markinin ailesiyle bir ilgisi olup olmadığını söyledi mi?"

"As Grileiras'dakilerden mi bahsediyorsun?" Oğlan gülümsedi. "Hayır, bilmiyorum. Sanmam. Oradakilerle farklı bir işi vardı."

"Ama büyük bir şey olduğunu söyledin. Şantaj mı? Belki de, birinin uyuşturucu kullandığını ya da müşterilerinden birinin sapıkça zevklerini açıklayacaktı?"

"Ne? Bu çılgınlık. Toñino aptal değildir. O müşterilerini tanır, özellikle de kadınları ve en sosyetik olanları bile sömürür. Süt veren ineği öldürmezsin."

Manuel, Elisa'nın bahçede Samuel'in peşinden koşmasını ve Herminia'nın, *Oğlu onu kurtardı*, demesini hatırladı. Tiksintiyle başını çevirdi ve bira şişesini bara bırakıp uzaklaştı.

Nogueira kapıda ona yetişti. "O hiçbir şey bilmiyor."

Birlikte yağmurun altına çıktılar ve ıssız sokakta arabaya doğru ilerlediler.

Onları görmeden önce seslerini duydular.

"Bakın burada kimler varmış!"

Arkalarını döndüklerinde, kaldırımın ortasında sırıtarak duran iki adamla karşılaştılar. Manuel, arabaların arasından önlerini kesmek için yola çıkan üçüncü bir adamın tedirginlikle ıssız sokağa göz gezdirdiğini fark etti. Uzakta devriye gezen bir polis aracının mavi ışıklarını gördüğünü sandı.

Adam tekrar konuştu. "Bu iki ibne anlaşmış, birbirlerini becermek için eve gidiyorlar!"

Nogueira elini kaldırdı. "Bir hata yapıyorsunuz."

Onlara hitap eden adam çok komik bir şaka duymuş gibi kahkaha attı. Diğerleri ona katılmadı. Yoldaki adam etraflarından dolaşarak arkalarına geçti.

"Bir hata yaptığımı söylüyor, bu muhtemelen birbirlerini kıçlarından becermeyecekleri anlamına geliyor. Demek ki ağızdan tercih ediyorlar."

"Arkamızdaki senin," dedi Nogueira Manuel'e.

"Hadi!" diye karşılık verdi Manuel ve arkalarındaki adamın üzerine atıldı.

Adam bunu hiç beklemiyor olmalıydı, çünkü Manuel sol gözüne var gücüyle bir yumruk indirdi. Adam geri geri oluğa doğru sendeledi, dengesini kaybedip park hâlindeki bir arabaya doğru yalpaladı, elini yüzüne götürmekle düşmemek için bir şeyi tutmak arasında bocaladı. Manuel'in sol kulağını teğet geçen işe yaramaz bir sağ yumruk salladı.

Diğer ikili, Nogueira'nın elindeki silahı görünce donup kaldılar, bir profesyonelin soğukkanlılığıyla onlara doğrultmuştu.

"Peki şimdi ne olacak?" diyerek meydan okudu Nogueira, adamları gözünün önünde tutarak. "İbne kimmiş? Siz aşağılık herifler bu konuda ne söyleyeceksiniz, ha? Hâlâ eğlenmeyi düşünüyor musunuz?"

Manuel onu uyardı. "Nogueira." Mavi ışıklar caddede yavaşça onlara doğru yaklaşıyordu.

"Defolun buradan, sizi pislikler!" dedi komiser. Manuel'in yanına gitti ve tıpkı Herminia'nın devasa kediyi korkutup kaçırmak için mutfağın dışında yaptığı gibi ayağıyla yere vurdu.

İki adam arabaların arasında yolda yatan arkadaşlarının kalkmasına yardım etti. Onu yarı sürükleyerek uzaklaştılar.

Nogueira arkalarından bağırdı. "Sizi burada tekrar görürsem tabancamı kıçınıza sokarım!" Bu, adamların daha hızlı uzaklaşmalarına sebep oldu.

Manuel ve Nogueira kendi yollarına gittiler ve devriye arabası onlara yaklaşmadan ilk çapraz yan yolun köşesinden döndüler.

Nogueira arabaya binip motoru çalıştırana kadar konuşmadı. "Nasılsın?"

Manuel, Nogueira'nın özenli endişesi karşısında şaşırdı. Elini yandığını hissettiği kulağına doğru götürdü ama ona dokunmadı. "İyiyim."

"Peki ya elin?" diye sordu polis memuru, Manuel'in kastığı yumruğuna işaret ederek.

"İyi. Biraz şişiyor ama önemli bir şey yok."

Nogueira yumruğunu direksiyona geçirdi. "Çok iyiydin! O pisliğe iyi bir ders verdin!"

Manuel başını sallayıp yavaşça nefesini verdi ama gerginliğin canlı bir şey gibi vücudunun etrafında dolaştığını hâlâ hissedebiliyordu.

"Gerçekten iyiydi Manuel!" diye yüksek sesle tekrarladı polis. "Şimdi sert birer içki içeceğiz. Biz bir çift Vikingiz, *que carallo*!"* Nogueira coşkuyla küfretti. "Seni bilmem ama benim bir içkiye ihtiyacım var!"

"İyi fikir," demeyi başardı Manuel. Bütün vücudu titriyordu.

Yarı indirilmiş metal panjurun altından içeri süzüldüler. Işıkların çoğu sönüktü ve neredeyse bütün masaların üzerindeki sandalyeler ters çevrilmişti. Barın arkasındaki orta yaşlı adam televizyonda boks maçı seyrediyordu. Arada sırada birkaç pişkin sarhoşun ve Nogueira'yla Manuel'in orada olduğu süre boyunca oyun makinesine bozuk para atmakla meşgul bir kumar bağımlısının içkilerini tazeliyordu.

İlk iki içkilerini barda içtiler ama üçüncü içkilerini alırken Nogueira en arkada, tuvaletlerin kapısının yanındaki masaya işaret etti. Dezenfektan kokusu çok yoğundu. Manuel sersemlemeye başladığını hissetti. İçkinin hissizleştiren etkisi elindeki zonklamayı hafifletiyordu. Tahmin ettiği gibi eli oldukça şişmişti.

* (Gl.) Siktir. (e.n.)

Nogueira her içkiyle birlikte biraz daha sakinleşti. "Daha önce olanlar yüzünden çok pişmanım," dedi resmî bir nezaketle.

Manuel şaşırdı. "Sokakta olanları mı kastediyorsun?"

"Evet."

Manuel bunu reddetti. "Her şeyden önce, senin suçun değildi..."

"Aslına bakarsan benim suçumdu," diye sözünü kesti Nogueira. "Bu şekilde düşünen herkesin suçu. O pislikler gibi düşünen herkesin."

O anda Manuel adamın ne söylemeye çalıştığını anladı. "Pekâlâ," dedi Manuel benzer bir ciddiyetle. "Sanırım, öyle."

"Üzgünüm," diyerek tekrar özür diledi komiser. "Bazı şeylerin neden böyle olduğunu bilmiyorum," diye sarhoş bir filozofun ağırbaşlı vurgusuyla ekledi, "ama açıkçası, durum bu."

"Sen sarhoşsun," diye sırıtarak karşılık verdi Manuel.

Nogueira kaşlarını çattı, bir parmağını kaldırıp ona doğrulttu. "*Biraz* sarhoşum ama ne söylediğimi biliyorum. Hakkında yanıldım. Bir adam hata yaptığında en azından bunu kabul etmelidir."

Manuel onu ciddiyetle süzdü ve bu sözlerde ne kadar gerçeklik payı olduğunu düşündü.

"Nedenini gerçekten bilmiyorum, ibnelerden nefret etmek için bir sebebim yok."

Manuel onu düzeltti. "Eşcinseller."

"Pekâlâ, söylediğin gibi. Eşcinseller," dedi Nogueira. "O konuda haklısın, neden bahsettiğimi anlıyor musun? Bu berbat bir konuşma biçimi. Doğrusunu söylemek gerekirse, seni bir barda kahve içerken görürsem, biliyorsun, bu bana 'normal' gelir –kelimeyi işaret parmaklarıyla tırnak içine aldı– "eşcinsel olabileceğin aklıma gelmez."

"Peki tam olarak ne düşünüyorsun?"

"Söylediklerimde ciddiyim, sadece bakarak kimse senin eşcinsel olduğunu anlayamaz..."

"Ama öyleyim Nogueira. Ben eşcinselim. Doğduğumdan beri öyleydim ve insanların bunu 'anlayıp anlamaması' ya da tahmin etmesi sorun değil."

Nogueira bu düşünceyi kenara atmak için elini salladı. "Hassiktir, eşcinsellerle konuşmak çok zor! Demek istediğim, sen iyi bir adamsın ve üzgünüm." Bir kez daha ciddileşti. "Kendi adıma ve kim olduğuna dair hiçbir fikri olmayan dünyadaki bütün pisliklerin adına senden özür diliyorum."

Manuel başını sallarken adamın beceriksizliğine gülümsedi. Bu homofobi konusunu kapatmak için kadehini kaldırdı. "Buna içerim!"

Nogueira gözlerini Manuel'den ayırmadan içkisini dikti. "Artık mızmız bir eşcinsel olmadığını bildiğime göre sıra bende."

Manuel yavaşça başını sallayıp söyleyeceklerini duymayı bekledi.

"Ben sadece bazen insanları tanımaya gerek duymadan onları yargıladığımızı söylemek istiyorum. Bunu ilk kabul edecek insan benim. Sana söylemek istediğim şey şu Manuel, ben aşağılık bir herif değilim."

"Dinle Nogueira..."

"Hayır, hayır, sözümü bitirmeme izin ver. Geçen gün kalpsiz bir pislik, başkalarının acı çektiğini görmekten hoşlanan bir sadist olduğumu söyledin."

"O sadece lafın gelişiydi..."

"Haklıydın," diye sözünü kesti Nogueira. "Muñiz de Dávila ailesinden nefret ediyorum. Gözlerimi açtığım andan yatmaya gittiğim ana kadar, aldıkları nefese lanet ediyorum ve son nefesime kadar onlara lanet edeceğim."

Manuel sessizce ona baktı. Barmene işaret etti ve barmen bir şişeyle gelip kadehlerini tekrar doldurdu.

"Masaya bırakabilirsin," dedi Manuel.

Adam itiraz edecek gibi oldu ama Manuel çaktırmadan ona cüzdanından birkaç banknot uzattı. Barmen gözden kayboldu.

"Babam da polis teşkilatındaydı. Bir gece yağmur yağıyordu ve buradan çok uzakta olmayan bir demiryolu geçidinde bir kaza oldu. Babam olay yerine ilk varan polislerden biriydi. Araçtaki kurbanları çıkarmaya yardımcı olurken diğer yönden gelen bir tren ona çarptı. Anında öldü. Annem bir duldu. Üç oğlu vardı. Üç çocuğun en büyüğü bendim."

"Çok üzgünüm," diye homurdandı Manuel.

Nogueira'nın başını sallaması babasını yeni kaybetmiş gibi başsağlığı dilediğini kabul ettiğini gösteriyordu. "O zaman işler farklıydı. Babamın geride bıraktığı ve bize ödedikleri para geçimimizi sağlamak için yeterli değildi. Annem iyi bir terziydi, kazadan kısa bir süre sonra malikânede çalışmaya gitti."

"As Grileiras'ta mı?"

"Zaman farklıydı. Markiz gibi hanımlar her gün ve her kutlama için sürekli yeni elbiseler diktirirlerdi. Çok geçmeden annem diğer zengin kadınlardan da siparişler almaya başladı. Bir süre sonra annem babamın hiç kazanmadığı kadar çok para kazanır oldu. Bir gün markizin denemesi için birkaç elbise alıp malikâneye gitti. Bazen onunla birlikte gider ve dışarıda oynardık, bahçeyi bu yüzden tanıyorum. Birçok kez orada erkek kardeşlerimle birlikte onu bekledim. O gün onunla birlikte değildik."

Manuel, Nogueira'nın bahçeyle ilgili yorumu karşısında ne kadar şaşırdığını hatırladı: *Gerçekten değerli.*

"Evin hanımı malikânede değildi. Başka bir yerdeydiler, ancak Álvaro'nun orta yaşlı, küstah ve maço babası evdeydi." Nogueira alaycı bir ifadeyle dudaklarını büktü. "Futbol oynarken dizim soyulduğu için habersizce eve döndüm. Banyoya girdiğimde annem oradaydı. Küvetteydi ama giyinikti. Üstü başı dağınık ve yırtıktı, bir kemerle bağlıydı, vücudunun alt kısmında... kanaması vardı. Kalçaları kan içindeydi ve su kıpkırmızıydı. Öleceğini sandım."

Manuel gözlerini sımsıkı kapatıp zihnindeki görüntüden kurtulabilmek için avuçlarını gözlerine bastırdı.

"On yaşındaydım. Kimseye söylememem için bana yemin ettirdi. Yatağa gitmesine yardım ettim ve bir haftadan uzun bir süre yatakta kaldı. O süre boyunca onunla ve erkek kardeşlerimle ilgilendim. Onlar benden daha küçüktü. Her şeyden habersizlerdi."

"Yüce Tanrım, Nogueira!" diye homurdandı Manuel. "Çok küçükmüşsün!"

Nogueira yavaşça başını sallayarak kabul etti. Uzaklara, yıllarca öncesine dalmıştı, çok farklı bir gece görüyordu.

"Bir öğlen markizin arabası kapımızda durdu. Sürücü kapıya içinde yiyecekler, kurabiyeler, çikolata, jambon ve asla sahip olmadığımız türde şeylerin olduğu bir sepet getirdi. Küçük kardeşlerimin Noel günüymüş gibi güldüklerini hatırlıyorum. Markiz annemin yatak odasına gidip kapıyı kapattı ve onunla uzun bir süre konuştu. Giderken her birimize birer bozuk para verdi. Annem leydiye hizmet etmeye devam edeceğini ama malikâneye dönmeyeceğini söyledi. O günden sonra, şoför provalar için elbiseleri almaya geldi. Arada bir bize malikâneden havlular, çarşaflar, şık yatak takımlarıyla dolu sepetler getirirdi. Annem çok cesur bir kadındı Manuel."

"Öyle olmalı. Çok cesur."

"Bizi, beni ve kardeşlerimi büyüttü, asla şikâyet etmedi. Yapmayı bildiği tek şeyi yaptı ve hiç pes etmedi. O asla pes etmedi Manuel."

Nogueira Manuel'in onu anlamadığını gördü.

"İki sene önce vefat ettiğinde çok yaşlıydı." Nogueira hafifçe gülümsedi. "Çok hastalanıp ölüm döşeğine düşünce, bana odasındaki büyük giysi sandığını açmamı söyledi. Orada, Muñiz de Dávila arması işlenmiş özenle katlı çarşaflar ve havlular vardı. Dolabı da yerden tavana kadar onlarla doluydu. Bunu düşünebiliyor musun? Yıllar boyunca o kaliteli çarşaflardan birini bile kullanmamıştı. Onu defnedip mezarlıktan eve döndüğümüz gün hepsini bahçe avlusunda yaktığım ateşe attım." Nogueira güldü. "Baldızlarımın kopardığı kıyameti ve bana ettiği hakaretleri hâlâ duyabiliyorum!"

Manuel de onunla birlikte güldü. Bir süre ikisi de kıkırdadı.

"O çılgın sürtükler her Noel'de hâlâ o hikâyeyi anlatıyorlar!" Kahkahası birden kesildi. Nogueira ayağa kalkıp başparmağıyla kapıya işaret etti. "Anneme ne olduğunu kimseye anlatmadım. Ne erkek kardeşlerim ne de karım biliyor." Çıkışa doğru ilerledi.

Nogueira bar ve otel arasındaki yol boyunca tek kelime etmedi. Buna gerek yoktu. Manuel adamın nasıl hissettiğini çok iyi biliyordu. Beklenmedik bir şekilde, kilisedeki günah çıkarma hücresinde rahiple cemaat üyesi arasında neden bir paravan olduğunu hatırladı. O koruyucu bölmenin yokluğunda, Manuel gecenin karanlık fonunda arabanın camında yansıyan görüntüsüne odaklandı.

Araba otelin önünde durunca Manuel sordu, "Yarın papaz okuluna gidecek misin?"

"Evet. Farkında olup olmadığını bilmiyorum ama başrahip arazideki binaların markize ait olduğunu söylüyor. O hâlde orası artık senin arazin."

"Seninle gelmemi istiyorsan..."

"Hâlâ nasıl yaklaşacağımı düşünüyorum. Başrahip ve ben uzun zamandır tanışıyoruz ve eğer onu sinirlendirirsem, muhtemelen polis merkezini arayıp başımı belaya sokar, 'Şimdi de polis kiliseye müdahale ediyor.' Yalnız gideceğim ve daha sonra gerekli olana kadar ziyaretini erteleyeceğiz. Arazinin sahibi olarak belirli bir statün var ama sen oradayken o yaşlı kuş sesini kesecek. Daha sonra nasıl yaklaşacağımızı göreceğiz. Buna mecbur kalırsak."

Manuel arabadan indi ve Café'yi kollarına aldı. Köpek derin uykudaydı.

Nogueira arabadan seslendi. "Manuel!" Adamın sesinde tuhaf bir şey vardı. Bir süre duraksadı. "Karım seni bizimle akşam yemeğine davet ediyor."

Manuel şaşkınlıkla gülümsedi. "Beni mi?"

"Evet seni." Nogueira'nın huzursuz olduğu aşikârdı. "Ne konuştuğumuzu bilmiyorum ama adın geçti. Seni

tanıdığımı söyledim ve görünüşe bakılırsa büyük kızım ve karım kitaplarını okumuşlar, seninle tanışmayı çok istiyorlar... Onlara bunun muhtemelen mümkün olmayacağını söyledim..."

"Kabul ediyorum," dedi Manuel.

"Ne?"

"Bu bir *evet*. Ailenle akşam yemeği yiyeceğim. Karınla tanışmaktan mutluluk duyarım. Ne zaman?"

"Ne zaman mı? Yarın olur, sanırım."

Manuel otoparkta durup Nogueira'nın arabasının gözden kaybolmasını izledi. Cafe'nin kaba tüylü küçük başını öptü ve gülümseyerek otele doğru yürüdü.

Yazması lazımdı.

REDDEDİLEN HER ŞEY

Tuvalet masasının çekmecelerini teker teker açtı ama hepsinin boş olduğunu gördü. Geniş dolapta Álvaro'nun geride bıraktığı iki ceketin yanında, sağlam askılarda kusursuz bir şekilde ütülü birkaç gömlek asılıydı. Dolapta terk edilmişlerdi. Dolap kapısını açınca giysilerin hareketleri rahatsızlık verici bir görüntü oluşturdu. Onlara dokunmak, yumuşak kumaşı hissetmek, sahiplerinin ele geçirilemez varlığını parmak uçlarının aramasına izin vermek istedi.

HASAR KONTROLÜ

Bölge halkı San Xoan manastırına "papaz okulu" diyordu fakat orada son on iki senedir öğretim yoktu. Eskiden kilise okulundan ayrılan hacılar ve manevî inzivaya çekilenler için bir hostele dönüştürülmüştü. Nogueira bu tür uygulamaları son derece saçma buluyordu. Ona göre, göbeğinde soğuk bir birayla güneşin altında sere serpe yatmadığı bir tatil tatil sayılmazdı.

Polis memuru ziyaret edeceğini haber vermek için başrahibi aramıştı. Adamın sesi kesinlikle gergin ve tereddütlü geliyordu. Ziyaretin sebebini bilmek için ısrar etti.

Nogueira bu soruya yanıt vermekten kaçındı. "Hassas bir mesele. Yüz yüze konuşmayı tercih ederim." Onu sıkıştırmaktan memnundu.

Rahipten gelen buz gibi bir "Nasıl istersen," sohbeti kesti. Nogueira, başrahibin bahçelere, kiliseye ve konuta açılan kapılarda onu beklediğini gördü. Adam oldukça gergin görünüyordu; her zamanki nezaketiyle ziyaretçisini selamladı ancak her zamanki gevezeliğinin aksine bahçenin güzelliğinden bahsetmeden onu ofise geçirdi. Kahve ikram etti ve Nogueira kabul etti.

Başrahip heybetli manastır masasının arkasındaki yerini aldı. "Pekâlâ komiser, belki sana nasıl yardımcı olabileceğimi artık açıklayabilirsin."

Nogueira acele etmeden kahvesini yudumladı. Odanın öteki tarafında şöminenin üzerinde asılı portreye hayran kaldı. Onu övmek üzereyken başrahibe baktı ve aksine, "Geçen pazar günü kız kardeşin polis merkezine geldi. Yeğeninin kaybolduğunu bildirdi."

Nogueira adamın tepkisini görmeyi bekledi ama başrahibin tepkisi hiç değişmedi. Nogueira'nın birkaç saniye

süren inatçı sessizliğinin ardından başrahip hafifçe başını salladı.

Komiser adamı zorladı. "Ne zamandır bundan haberin var?"

"Kız kardeşim beni arayıp haber verdi. Sanırım salı günüydü."

"Ve?"

Başrahip ayağa kalkıp içini çekti ve pencereye doğru gitti. "Bu konuda bir şey yapıp yapmadığımı soruyorsan, cevabım hayır. Ne yazık ki, yeğenimiz o kadar çok sorun çıkardı ki her ne işe bulaştıysa beni şaşırtması mümkün değil."

"Anlıyorum," dedi Nogueira, "ama kız kardeşin bütün kusurlarına rağmen oğlanın ona karşı çok düşünceli olduğunu söylüyor. Gecikeceği zaman telefon açmayı asla ihmal etmezmiş."

"Kız kardeşim o oğlanı şımarttı. Onun için mazeretler sunması ve onu savunması seni şaşırtmasın."

"Örneğin, geçen cumartesi onun evine uğradığında olduğu gibi mi?"

Başrahip ona şaşkın, belki de tedirgin bir bakış attı. "Sana bunu o mu söyledi?"

"Hayır, ikinizin bağrıştığını ve tartıştığını duyan bir komşu söyledi."

Başrahip saksıdaki bitkileri güneşe bakacak şekilde düzeltmekle meşgul oldu.

"Ne konuda tartışıyordunuz?"

"Bu özel bir mesele. Aile meselesi. Önemli bir şey değil."

"Komşu *ifadesinde* çok öfkeli göründüğünü söyledi," diye uyardı Nogueira. Kız kardeşinin sana bir şeyi vermesini istiyordun. Kadın bunun senin sonunu getirebileceğini, o her neyse peşini bırakmayacağını söylediğini net olarak duymuş."

Başrahip polis memuruna doğru dönerken yüzü öfkeden kıpkırmızı oldu. "O yaşlı işgüzar kendi işine baksın!"

"Kadının sevimsiz olduğu konusunda sana katılıyorum ama o güvenilir bir tanık. Bu yüzden soruyorum, anlarsın

ya. Yeğeninin burada tuhaf bir iş yaptığı aşikâr, sonra hiddetle soluğu onun evinde alıyorsun ve aynı gün oğlan ortadan kayboluyor."

"Ne ima etmeye çalıştığını bilmiyorum komiser ama bundan hiç hoşlanmadım."

"Hiçbir şey ima etmiyorum, saygıdeğer başrahip, ailene bir iyilik yapmaya çalışıyorum çünkü kız kardeşin sürekli polis merkezini arıyor" (yalan) "ve Toñino'yu bulmak için ne yaptıklarını soruyor. Buna devam ederse, biri eninde sonunda bu konuda bir şey yapacak."

Başrahibin yüzü bembeyaz oldu. Tekrar konuşacak cesareti kendinde bulduğunda, sesi zar zor işitilebiliyordu. "Antonio ofisimden bir şey aldı. Bu ilk hırsızlığı değildi. Ama bunu sen de benim kadar iyi biliyorsun."

"Ne aldı?"

Başrahip birkaç saniye duraksadı. "Para." Yalan söylediği gülünç bir şekilde ortadaydı.

"Polise haber verdiğinden hiç şüphem yok."

Başrahip bir kez daha vereceği yanıtı düşündü. "Komiser, o benim yeğenim. Kız kardeşimi rezil etmek istemiyorum."

"Bunu anlıyorum. Ama yeğenin papaz okulundan para çalarak bir suç işlediyse..."

"O benim paramdı. Benim cüzdanımdan aldı."

Nogueira acele etmedi. Tekrar konuşmaya başlamadan önce altı saniyenin geçmesini bekledi. "Peki *bunun* duyulması senin sonunu mu getirir? *Bu* peşini bırakamayacağın bir şey mi? Cüzdanında genelde ne kadar para bulundurduğunu bilmiyorum ama..."

"O yaşlı dedikoducu yanılıyor. Çıkardığı onca sorunu kastederek ona, 'Benim işimi bitireceksin,' dedim."

"Ah-ha," diye karşılık verdi Nogueira. Ofise girdiklerinde gördüğü tabloya uzun bir bakış daha attı. "Hâlâ yaşlı markinin portresinin asılı olduğunu görüyorum."

Başrahip, bu sözüne şaşırmış görünüyordu fakat çabuk toparlandı. "Bu kuruma çok faydası dokundu ve ailesi de geleneği sürdürüyor."

"Gerçekten mi?" Nogueira bunu ilk kez duyuyormuş gibi yaptı.

"Bütün binalar onun arazisinde yer alıyor."

Nogueira konuyu değiştirip adamın tepkisini dikkatle izledi. "Bildiğin gibi, oğlu kısa bir süre önce öldü."

Başrahip bir süre bakışlarını yere çevirdi. "Ah evet! Korkunç bir şey."

"Anladığım kadarıyla, çocukken öğrenimini burada görmüş."

"Evet, erkek kardeşleri de burada eğitim gördüler. Ama bizimle uzun süre kalmadı."

Nogueira gitmek üzereymiş gibi ayağa kalktı ve kenara çekilip başrahibe soluklanacak kadar alan tanıdı. Sonra dönüp adamı süzdü. "Álvaro Muñiz de Dávila geçen cumartesi burada mıydı?"

Başrahip kalp krizi geçirecekmiş gibi göründü. "Cumartesi... Hayır, hayır, burada değildi..."

"Ama telefon açtı."

"Hayır."

"Telefon kayıtları bunu doğruluyor."

Başrahip iki parmağını burnunun kemiğine bastırdı. "Evet. Evet, özür dilerim, haklısın, unutmuşum. Aradı ama çok kısa bir konuşmaydı."

Nogueira bir heykel gibi dikilip adamı izledi; başrahibin bir açıklama yapmak zorunda kalacak kadar taviz verdiğini bildiği için soru sormasına gerek yoktu.

"Günah çıkarmak istedi," açıklamasını yaptı. "Mümkün olabilecek saati söyledim ama ona uygun değildi. O yüzden başka bir zamana bıraktık."

Nogueira hiçbir şey söylemedi. Küstah bir yavaşlıkla kapıyı açıp buz gibi bir hızla çıktı. Hatta başrahibi iyice kışkırtmak için dönüp arkasına baktı. Vedası umursamazdı. "Bana kapıya kadar eşlik etmene gerek yok."

Nogueira binanın ana kapısından dışarı çıkıp nemli havadan derin bir nefes aldı ve bir sigara yaktı.

Manastırda görevli bir keşiş elleri arkasında yassı taşlarla döşeli kaldırımda yürüyordu. Gülümseyerek ziyaretçiye yaklaştı. "O kötü alışkanlığı yıllarca sürdürdüm ama seneler önce bunu bıraktım. O zamandan beri yemeklerin tadını daha iyi alabiliyorum."

"Bunu ben de yapmalıyım," dedi polis memuru birlikte kapıya doğru yürürken. "Ama çok zor."

"Benim yaptığımı yapın, güç bulmak için dua edin. Tanrı size yardımcı olur."

Birkaç arabanın park ettiği garajın açık kapısından geçtiler. Nogueira içeri baktı. "Tanrı'nın bu tür şeyleri dikkate aldığına inanıyor musunuz?"

"Tanrı küçük ya da büyük her şeyi dikkate alır." Gönüllünün telefonu titredi. "İzninizle." Telefonu kulağına götürdü.

Nogueira hafifçe elini sallayarak sakıncası olmadığını belirtti ve garaja doğru baktı. İçeride bir traktör, küçük bir motosiklet, 1999 model SEAT Córdoba araba ve ön çamurluğu göçmüş küçük beyaz bir kamyonet vardı. Gönüllüyle konuşmak için başını çevirdiğinde adamın ifadesinin değişmiş olduğunu gördü. Hâlâ telefonda olan manastır çalışanı, başrahibin onları izlediği ikinci kattaki bir pencereye bakıyordu. Keşiş telefonu kulağına dayadı. Adamlar birbirlerine baktılar. Manastır görevlisi görüşmeyi bitirip garaja girdi ve yukarıya açılmış kapıyı aşağı doğru çekti.

Polis memuruna yaklaştığında yüzünde hiç de dostça olmayan bir ifade vardı. "Sizi kapıya kadar geçireyim."

Telefon konuşmasına başlar başlamaz Nogueira'nın suskunluğu Manuel'in dikkatini çekti. Bunu bekliyordu. Lucas onu uyarmıştı, o da aynı tecrübeyi yaşamıştı. Bir itiraf genellikle utanç ve pişmanlık duygularını ortaya çıkarır. İtirafın içeriği yüzünden değil, fazla aceleci davranıp yanlış kişiye sırrını açmış olma endişesi yüzünden. Sır olarak saklanırsa, vicdanın üzerine çöken ağırlık kişiye yaralanmazlık

hissi verebilir. Manuel, komiserin aşırı dostça davrandığı kısa süreli sarhoşluğu geçtikten sonra, gerçeği anlattığı için pişman olduğunu düşünüyordu. Muhtemelen Manuel'i evine davet ettiği için özellikle pişmandı.

Yazar bu meseleden kaçındı ve sesinin olağan olmasına özen gösterdi. "Papaz okulundaki görüşmen nasıl geçti?"

Polis memurunun farklı bir konuda konuşmaktan memnun olacağına dair bir fikre kapıldı. Nogueira her zamanki tarafsız tarzıyla karşılık verdi. "Buna nasıl baktığına bağlı."

Manuel gülümseyip onun konuşmasına izin verdi.

"Başrahip bana hiçbir şey anlatmak istemedi ama sürekli inkâr ettiği için en sonunda çok fazla şeyi açığa vurdu. Oğlan cüzdanından para çaldığı için yeğenine kızgın olduğunu söyledi ama ona inanmıyorum. Sanki bu daha önce olmuş gibi yeğeninin nerede olduğu konusunda pek endişeli görünmüyor. Fakat Álvaro'nun onu ziyarete geldiğini söylediğimde iyice köşeye sıkıştı. Hem ziyareti hem de telefon görüşmesini yalanladı. Ona kanıtımız olduğunu söyleyince, hafızası şaşırtıcı şekilde gelişme gösterdi. 'Ah, evet, aslına bakarsan telefon açtı.' Günah çıkarmak için bir randevu ayarlamak amacıyla aradığını ama uygun bir an bulamadıklarını iddia ediyor."

"Buna inanmıyorum. Lucas Álvaro'nun günah çıkarmaya gitmediğini söyledi, en azından dinî tören olarak. Ona tekrar soracağım."

"Bir şey daha var. Dışarı çıkarken ön sağ çamurluk panelinde göçük olan beyaz bir araç gördüm, Álvaro'nun arabasındaki hasarla örtüşüyor olabilir. Ona yakından bakmaya çalışınca beni neredeyse dışarı attılar."

"Peki şimdi ne öneriyorsun?"

"Oraya gitmen iyi bir fikir olabilir ama hiçbir şey çaktırmamalısın. Bir planım var. Akşam yemeğinden sonra sana onu açıklarım ve ne düşündüğüne bakarız."

Nogueira yemekten bahsetmeye istekli olmasa da, en azından akşam yemeği daveti hâlâ geçerliydi.

"Manuel, aramamın tek sebebi bu değil. Evimize gelmeden önce seni bir konuda uyarmak istiyorum."

Manuel bunu hafife almaya çalıştı. "Bana karının kötü bir aşçı olduğunu söylemeyeceğini umuyorum."

Nogueira hattın öteki ucunda kıkırdadı. "Hayır, öyle bir şey değil. Karım iyi bir aşçı, aslına bakarsan o harika. Şu sıralar evliliğimiz biraz sallantıda ve aramızda gerginlik sezebilirsin."

"Anlıyorum, endişelenme," diyerek Manuel ona hemen güven verip uzun bir açıklamadan kaçınmayı umdu.

"Bir de büyük kızım var. Bilirsin, o bir ergen, neredeyse on yedi yaşında ve son zamanlarda anlaşamıyoruz. Derslerinde başarısız oldu ve okul yılını tekrar etmek zorunda. Bütün yaz boyunca tek sayfa kitap okuduğunu görmedim. Ben onu azarladıkça, karım onu savunuyor. Sürekli tartışıyoruz."

"Bu konuda yardımcı olup olamayacağıma bakarım."

"Ve bir de oğlan var."

"Sadece iki kızın olduğunu sanıyordum."

"Oğlan Xulia'nın erkek arkadaşı." Nogueira bıkkınlıkla burnundan nefes verdi. "Sanırım akşam yemeğine o da katılacak. O her zaman bizim evimizde. Çok küstah. Ona katlanamıyorum ve karımın da ondan pek hoşlandığını sanmıyorum. Fakat sürekli yanımızda, testislerini kaşıyor ve tam bir aptal gibi görünüyor."

Manuel Nogueira'nın tarifini gözlerinin önüne getirirken gülümsedi. "Tahmin edebiliyorum."

"İnan bana, hiçbir fikrin yok."

Manuel son kez Café'ye baktıktan sonra zile bastı. "Uslu dur küçük dostum."

Cafe'nin yan bakışı köpeğin uyarıdan hoşlanmadığına işaret ediyordu.

Zilin sesi içeride giderek azaldı ve bir patırtı ile tiz çocuk sesi duydu. Yaklaşık sekiz yaşında bir kız kapıyı açtı. "Merhaba, adım Antía. Seni bekliyorduk." Kız Manuel'in elini tutup onu içeri çekti. Sonra küçük Café'yi görünce

Manuel'i tamamen unuttu. "Ah, bir köpeğin var! Onu sevebilir miyim? Çocuklardan hoşlanıyor mu?"

"Evet, sevebilirsin," diye yanıt verdi Manuel. "Sanırım hoşlanıyor. Bilmiyorum." Antía'nun çocuksu hevesi hoşuna gitti.

"Manuel geldi! Bize çiçek, şarap ve bir köpek getirmiş!" diye seslendi kız holden.

Nogueira mutfağın kapısında belirdi, şarabı elinden alıp onu içeri geçirdi. Odanın ortasında geniş bir masa vardı. Ocağın başında önlüğünü çıkarmakla meşgul olan kırk beş yaşlarında bir kadın duruyordu. Esmer teni ve at kuyruğu yaptığı uzun saçlarıyla çok güzel görünüyordu. Gülümseyerek ona yaklaşıp elini uzatırken önlüğünü arkasında tuttu.

"Manuel, seni karım Laura'yla tanıştırmama izin ver. Kapıda sana saldıran ufaklık Antía'yla zaten tanıştın." Nogueira, odaya yeni giren genç kadına doğru döndü. "İşte büyük kızım, Xulia."

Güzel genç kadın saçlarını salmış olsa da annesinin genç hâline benziyordu. Elini kuvvetlice elini sıktı ve babasınınkine benzeyen kapkara gözleriyle ona baktı.

Manuel çiçekleri Laura'ya verdi. "Bunlar senin için," dedi.

"Çok güzel ama keşke zahmet etmeseydin," dedi Laura etkileyici bir gülümsemeyle, çiçekleri neredeyse kucakladı. "Gururumu okşadın," dedi kocasına bir bakış atarak. "Romanlarına bayılıyorum!" Kadının yüzü Manuel'i büyüleyen ve Nogueira'yı şaşırtan bir mahcubiyetle kızardı.

Antía kucağında Café'yle mutfağa girdi.

"Ah! Çok üzgünüm ama onu bırakabileceğim bir yer yok. Eğer sizi rahatsız ediyorsa onu arabama götürebilirim."

"Hayır, lütfen!" diye yalvardı ufaklık.

Laura memnuniyetle endişesini giderdi. "Sorun değil. Köpeklere bayılırım."

Manuel çoktan masaya oturan oğlana baktı. Oğlan kafasını cep telefonundan kaldırmamıştı ve onların farkında değilmiş gibi görünüyordu.

Nogueira oğlana işaret etti. "O Alex, Xulia'nın erkek arkadaşı."

Oğlan onu hemen düzeltti, "Arkadaşı." Nogueira gücendi ama oğlanın yüzü ifadesizdi.

Manuel oğlanın varlığının Nogueira'yı neden rahatsız ettiğini görebiliyordu. Bu zombiye tahammül etmek komiser kadar asabi biri için dayanılmaz olmalıydı.

Nogueira şarabı açmakla meşgul olurken, Laura Manuel'i masadaki yerine geçirdi.

"Alex, canım," dedi masanın başında oturan oğlana, "Xulia'nın yanına geç ve o sandalyeyi Andrés'e bırak."

Bu Manuel'i biraz şaşırttı. Havada bir gerginlik hissetti.

"Ama ben her zaman buraya otururum," diye itiraz etti oğlan.

"Bugün değil," diye karşılık verdi evin hanımı yılmadan.

Delikanlı isteksizliğini gizlemeden kalkıp iki sandalye öteye oturdu.

Nogueira masanın başındaki yerini aldı. Manuel daha önce komiserin ilk adını hiç duymadığını fark etti.

Polis memuru doğru söylemişti, Laura harika bir aşçıydı. Manuel uzun zamandır hiç bu kadar yememişti, sohbetin ve ailenin varlığının, Galiçya'ya özgü aşırı cömertliği gösteren Galiçya mutfağının ikramlarından oluşan muhteşem, hoş kokulu yemeklerin bolluğunun tadını çıkardı. Laura onu bu yemeklerle tanıştırmaktan memnundu. Romanları, yazmaya ve genel anlamda edebiyata nasıl başladığı hakkında konuştular. Laura çok okuyordu, kitaplar konusunda onunla benzer bir zevke sahipti ve onun en sevdiği kitapları beğeniyordu. Sohbet sırasında, Manuel kadının bakışlarının sürekli o ve kocası arasında gidip geldiğini gördü.

"Söylesene Manuel, Andrés'le nasıl tanıştın? Kocam bu konuda çok gizemli davranıyor."

Manuel ona baktı. Komiser bu fırsatı yerinden kalkıp bir şişe şarap daha açarak değerlendirdi.

"Doğrusu, ondan bu konuda yorum yapmamasını istediğim için bir şey söylememiş olmalı," dedi Manuel, sözlerinin yaratacağı etkinin farkındaydı.

"Bir sonraki romanla ilgili!" dedi Xulia heyecanla. Annesine bir suç ortağıymış gibi baktı ve hevesle Manuel'e döndü. "Söylesene, haklı mıyım?"

"Şimdilik bunun bir sır olduğunu hepiniz anlıyorsunuz, değil mi?"

"Elbette!" diye yanıtladı kadınlar aynı anda, bu sırrı paylaşmanın hoşlarına gittiği aşikârdı.

Manuel, Nogueira'ya hayranlıkla baktıklarını gördü. Bu onu memnun etti.

"Bir sonraki romanın Riberia Sacra'da mı geçecek?" diye üsteledi kız.

Manuel gülümsedi ama bunu doğrulamadı. "Henüz karar vermedim. İlk aşamadayım ve mekânları, olayları tanımaya çalışıyorum; baban bu konuda bana çok yardımcı oluyor."

"Kızımı mazur gör," dedi Laura gülümseyerek. "Seni ilk romanından beri takip ediyorum ama Xulia bir seneden biraz fazla bir süre önce romanlarını keşfetti. Kısa zamanda hepsini okudu ve korkarım gerçek bir hayran oldu."

"Hadi canım! Teşekkürler Xulia. Başka ne okuyorsun?"

"Yılda yaklaşık otuz beş kitap okuyorum, çoğu dedektif hikâyeleri ve tarih üzerine ama en çok seninkileri beğeniyorum."

"Ne?" diye araya girdi Nogueira. "Okul kitaplarını hiç açmadığına göre onlar roman olmalı." Bu sözüne kızı suratını ekşiterek, cep telefonundan kafasını kaldırmayan Alex de hafifçe sırıtarak karşılık verdi.

Laura kocasına azarlar gibi bir bakış attı. Masayı toplamak ve tatlı servis etmek için yerinden kalktı. Nogueira hiç vakit kaybetmeden ona yardım etmeye gönüllü oldu.

"Xulia bir yazar olmak istiyor," dedi Laura, Manuel'in önüne peynir ve turta dilimleriyle ayva olan bir tepsi bırakırken.

Manuel bunun ilgisini çektiğini kıza belli etti. Kızın yüzü kızardı ama annesinin sözünü doğruladı. Cep telefonunu kurcalayan delikanlı alaycı alaycı güldü ve sandalyesinde o kadar gevşedi ki, çenesi masanın üstüyle aynı seviyedeydi.

Nogueira'nın oğlanın davranışından hoşlanmadığı belliydi ama kızıyla konuşmayı tercih etti. "Bu çok iyi! Peki okulda aldığın notlarla, nasıl yazar olmayı umuyorsun?"

Bir kez daha Manuel'in yanındaki yerini alan Laura tek kelime etmeden oturdu, görünüşe bakılırsa Nogueira'nın giderek artan bıkkınlığı hoşuna gidiyordu. Kocasının tepesi atana kadar saniyeleri sayıyor gibi görünüyordu.

"Ah, baba, yine başlama!" diye sızlandı Xulia. Babasına aldırmadan Manuel'e döndü. "Bu sene derslerimden biraz koptum," dedi kız, üzerinde çalışılmış gibi görünen pişman bir ifadeyle çenesini indirerek, "o yüzden seneyi tekrar etmek zorundayım. Bundan sonra derslerimi daha ciddiye alacağım."

"Bundan sonra," diyerek Nogueira onu taklit etti. "Bütün yıl boyunca böyle söyledin. Peki ne oldu? Derslerinde başarısız oldun."

"Edebiyat hariç."

Xulia'nın yanındaki delikanlı kahkahalara boğuldu ve Nogueira dönüp ona dik dik baktı. "Neyi bu kadar komik bulduğunu anlatmak ister misin?"

Oğlan sırıtıp parmağıyla Xulia'ya işaret etti. "Bir yazar mı?" diye sordu ve biraz daha güldü. "Onlara bunu anlatmaya çalıştığında herkesin nasıl kıçlarıyla güleceklerini bekle ve gör!"

Xulia kıpkırmızı oldu ve sebebi utanç değildi. Çenesini kaldırdı, tavrı sakin ve onurluydu. Emir verir gibi oğlana hitap etti. "Alex, neden evine gitmiyorsun, bunu daha sonra konuşabiliriz."

"Ne?" diye karşılık verdi Alex şaşkınlıkla. "Dışarı çıkacağımızı sanıyordum." Ekranı ona göstermek için telefonunu kaldırdı. "Panorama Band Rodeiro'da çalıyor!"

Antía, Manuel'in şaşkınlığını görünce açıklama ihtiyacı hissetti. "Galiçyalı Gruplara bakıyor."

Manuel omuz silkerek bilmediğini belli etti.

"Galiçyalı Gruplar," dedi küçük kız. "Her gün hangi grupların çaldığını takip eden bir uygulama."

Nogueira açıkladı. "Tek düşündükleri bu. Bütün yazı bir kasabadan diğerine, bir köyden diğerine grupların peşinde koşarak geçiriyorlar. Ama sıra ders çalışmaya gelince!"

"Baba!" diye tiz bir sesle bağırdı Xulia. Hemen delikanlıya döndü. "Beni duydun. Evine gitme vaktin geldi. Yarın konuşuruz." Xulia soğuk bir kesinlikle konuştu ve Manuel bu tavrı babasından aldığını düşündü. Ona, komiserin gevezelik eden bir yazarı dağa götürüp vurmakla tehdit ederkenki ses tonunu hatırlattı.

Delikanlı keyifsizce tabağına baktı. "Ama henüz tatlı yemedim!"

Xulia kararından dönmedi. "Defol buradan Alex!"

Laura yerinden kalktı, kilerden alüminyum folyo alıp bir dilim turta sardı ve onu delikanlıya verdi. Oğlan nezaketsizce onu kabul etti, suratını astı ve veda etmeden çekip gitti. Kapı arkasından kapanınca, her adımını izleyen kız Manuel'e döndü.

İlk konuşan küçük kız oldu. "Ona aldırma. Zavallı oğlan biraz aptal. Bir keresinde pantolonunu ayak bileğine zımbaladı."

Xulia bundan hiç hoşlanmadı ve küçük kız kardeşini dirseğiyle dürttü. Manuel kız kardeşlerin yüzlerindeki üstü kapalı ifadeleri fark edince hafifçe gülümsedi. "Pantolonunu ayak bileğine mi zımbaladı?"

Xulia tekrar ona döndü. Kendisine hâkim olamadı ve dudaklarında bir sırıtış belirdi. Kıkır kıkır gülen kız herkesin kahkaha atmasına sebep oldu.

Verdikleri tepkiden cesaret alan Antía devam etti. "Gerçekten, pantolonunun paçaları yere değecek kadar uzundu ve benim zımbamı aldı." Küçük kız babasını andıran kınar

gibi bir hareketle parmağını havaya kaldırdı. "İznimi almadan! Paçalarını düzeltmeye çalıştı ama en sonunda pantolonunu ayak bileğine zımbaladı."

Alex'in talihsiz maceralarını dinlerken tatlının tadını çıkardılar. Laura, kahve ve sert bir yerel konyak ikram etti. Masanın başında rahatça oturan Nogueira'nın bıyıklarının altındaki ölçülü gülümseme Manuel'in dikkatinden kaçmadı. Laura'nın akşam yemeği düzenine, her birini katılmaya teşvik etmesine, eziyet ettiği ama Manuel'in hâlâ sevdiğine emin olduğu kocasıyla arasındaki gerginliği idare etme biçimine hayran kaldı.

"İstersen bir ara buluşabiliriz," dedi Manuel Xulia'ya. "Müstakbel bir yazara benim romanlarımdan daha ilgi çekici olabilecek bazı başlıklar önerebilirim ama her şeyden önce kendi hedeflerini belirlemelisin." Xulia bu teklif karşısında büyülendi, özellikle de babasının şüpheli ifadesini fark edince. "Arada sırada tıkanıyoruz. Dikkatimiz dağılıyor ya da konsantre olamıyoruz ve devam etmenin bir anlamı olmadığı hissine kapılıyoruz." Manuel gözlerini Xulia ve babasından ayırmadan konuşurken, bu bilgi sanki çok uzak bir yerden geliyormuş gibi kendi sesini duydu, son günlerin telaşı ve şaşkınlığı içinde unuttuğu sağlam bir tavsiyeydi.

"Anladın mı?" dedi Xulia babasına.

Manuel düşüncesini tamamladı. "En önemlisi, o kötü anların bir hayat biçimine dönüşmesine engel olmak."

Nogueira kızına yanıt verdi. "Anladın mı?"

Xulia babasına baktı. Kız başını salladı.

Manuel, Laura ve Xulia'ya kapıda veda ettiğinde saat sabahın ikisiydi.

Antía, Café'yle birlikte kanepeye kıvrılmıştı. Manuel köpeğe seslendi ve gitmeye isteksizmiş gibi tereddüt ettiğini gördü. Sebebini tahmin etmek hiç zor değildi.

Gecenin soğukluğuna çöken yoğun sis, sıcaklığı büyük ölçüde düşürmüş ve yol boyunca uzanan sokak lambalarını, yolda kederli dervişler gibi dönüp duran kutsal bir

topluluğu andıran bulanık varlıklara dönüştürmüştü. Gecenin yalnızlığı, o samimi eve geri dönmek istemesine sebep oldu. Büyük masada bir kahve daha içmek, Laura'yla içten bir şekilde kucaklaşarak vedalaşmak istedi. Kadın ondan tekrar geleceğine dair hemen söz almıştı.

Nogueira önden gitmişti. Manuel'i arabasını park ettiği turuncu ışık birikintilerinden birinin altında bekliyordu. Manuel Café'yi arka koltuğa yerleştirdi ve Álvaro'nun kalın ceketini arkadan aldı. İçinde konuşmanın uzun süreceğine dair bir his olduğu için onu giydi. Nogueira arabasına kadar ona nezaketen eşlik etmemişti.

İlk konuşan Manuel'di. "Davet ettiğin için teşekkürler."

Nogueira sisin içinde zar zor görünen evine baktı. Manuel, adamın karısının izlemediğinden emin olmak için kontrol ettiğini biliyordu. Komiser saatlerdir hayalini kurduğu bir sigara yaktı. Uzun bir nefes aldı. Üflediği duman, nem ve uzaktaki nehrin kokusunu taşıyan Ribeira Sacra'nın serin havasında mavi girdaplar hâlinde yükseldi.

Nogueira, sigarasını dudaklarının arasından almadan başını salladı. Manuel'in sözünü umursamadı.

Manuel adamın gözünün içine baktı. "Laura çok sevimli."

Komiser sigarasından bir nefes daha aldı ve Manuel'i izlemeye devam ederek dumanı kafalarının üzerinde sert bir nefesle üfledi. "Kes şunu," dedi.

"Hiçbir şey söylemedim, Nogueira... "

"Kes."

Manuel gecenin havasını içine çekip yavaş bir nefes hâlinde verdi. "Nasıl istersen. Yine de teşekkürler. Güzel bir akşam yemeğiydi."

Nogueira başarısından memnun, başını salladı.

Fakat Manuel henüz pes etmemişti. "Yerinde olsam yılda otuz beş kitap okuyan bir kız için fazla endişelenmezdim. Bana kalırsa, o ne yaptığını biliyor. Annesinin zekâsını ve babasının cesaretini almış."

Noguera dönüp sokağa baktı. Başını çevirdiğinde ifadesi her zamanki gibi ciddiydi ama Manuel adamın gülümsediğinden emindi.

Polis memuru paltosunun iç cebinden bir zarf çıkardı. "Bunlar bana verdiğin belgeler. Álvaro bütün fişleri sakladığı için şanslıyız. Son günündeki hareketlerinden oldukça iyi bir harita oluşturduk."

Manuel başını salladı. Fişler, Álvaro'nun takip edilebilir bir kredi kartıyla ödemek yerine nakit ödemeyi tercih ettiği şeylere aitti. İkinci cep telefonu ve portatif GPS cihazı gibi, izini kaybettirmek istediğini gösteren kanıtlar ya da sadece delillerdi.

"Telefon kayıtlarından sabah saat 11:32'de papaz okulunu aradığını biliyoruz ve oraya ulaşmasının yaklaşık yarım saat sürdüğünü tahmin ediyoruz. San Xoan'daki bir akaryakıt istasyonunda saat 12:35'te basılan bir fiş var, manastırdan ayrıldıktan sonra orada durmuş olabilir. Arabası buralarda dikkat çekeceği için kasiyer onu muhtemelen hatırlar. Benzin alan hemen herkes kasabalı ve bir yabancıyı hatırlayacaklarını düşünüyorum ama bu papaz okuluna gittiğini kanıtlamaz. Başrahip bunu inkâr ettiği sürece onun sözü varsayımımıza karşı olacak."

Nogueira zarfı ona verdi. "Bunlar bize verdiğin belgeler. Şaraphaneyle ilgili. Soruşturmayla ilgisi yok ve vasinin iş için onlara ihtiyacı olabilir."

Manuel onları zarftan çıkarıp göz attıktan sonra kaldırdı. "Başrahip neden yalan söylüyor?"

Nogueira ona takdir eden bir bakış atıp birkaç saniye düşündü. "Başrahibin yalan söylemesinin sebebi kız kardeşinin ya da bütün insanların yalan söylemelerinin ardındaki sebeple aynı, ben de senin kadar biliyorum. Bazen bir yalan bir suçu gizleyebilir, bazen bu bir yardım çağrısıdır, bazen insanlar itiraf edemeyecekleri kadar aptalca bir şeyin üzerini örtmek için yalan söylerler." Nogueira karanlığa baktı. "Şüphelenmek için fazlasıyla nedenimiz var, Álvaro'nun aracındaki göçükte kalan beyaz boya lekesi ve

beyaz kamyonetin ön çamurluğundaki hasar. Üzerinden on gün geçmesine rağmen kimsenin onu tamir ettirmek için bir tamirhaneye götürmemiş olması gerçeği. Başrahibin onu gözden uzak tutmak istemesi canımı sıkıyor, yeğeniyle ilgili bütün saçmalıklar da." Nogueira başını salladı. "Oğlanın ondan para çaldığına inanmıyorum. O bir uyuşturucu bağımlısı ve elbette keşler çalarlar. İçindeki parayı alabileceği bir yere cüzdan bırakmak açık bir davettir. Ancak Álvaro'nun hem başrahibi hem de yeğenini aradığını ve bilmediğimiz bir konu hakkında görüşmek için papaz okuluna gittiğinin neredeyse kesin olduğunu biliyoruz." Nogueira Manuel'in gözlerinin içine baktı. "Plansız bir ziyaret sırasında Madrid'den buraya gelir gelmez halletmek isteyeceği ilk iş olacak kadar önemliydi."

Kanıtın ağırlığı Manuel'i onunla hemfikir olmaya zorladı. Nogueira bir sigara daha yaktı, derin bir nefes aldı ve olayları parmaklarıyla sayarak anlatmaya devam etti. "Birkaç saat sonra başrahip, yeğeninin yaşadığı kız kardeşinin evinin kapısına dayanıp avazı çıktığı kadar bağırıyor; oğlan bir arkadaşına hayatını kurtaracak kadar büyük bir şey bulduğunu söylüyor ama sonra amcası 'Bu benim sonumu getirebilir,' diye bağırmasına rağmen korkudan burnunu bile dışarı çıkarmıyor. Başrahip evden ayrılıyor, Toñino arabasına binip ortadan kayboluyor. Bunların hepsi de Álvaro'nun öldürüldüğü gün oluyor."

Nogueira sessizleşti. Manuel, aldatıcı bir şekilde iyimser kafası bu bilmece üzerinde çalışırken beynindeki nöronların çıkardığı kıvılcımların sesini neredeyse duyabiliyordu.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Manuel.

"Söyleyebileceğim tek şey bu şeyin giderek daha karışık olmaya başladığı. Bir yerlerde bir açık vermiş olmalılar. Her şeyi çözmek için kullanabileceğimiz bir açık."

"Telefonda bir planın olduğunu söylemiştin."

"Evet, bir plan üzerinde çalışıyordum ve karımla kızımın tepkilerini gördükten sonra artık bunun işe yarayacağından eminim."

"Aklından ne geçiyor?"

"Dinle, doğrudan sorarsak başrahip ya da manastırda çalışan gönüllüler hiçbir şey söylemeyecek."

"Ee?"

"Sen ünlü bir yazarsın."

"Pekâlâ. Ne olmuş?"

"Ünlüsün, değil mi? O tür kitaplar okumadığım için bunu bilmiyordum ama diğer insanlar seni tanıyor. Karım ve kızımın nasıl tepki gösterdiklerini düşün. Bir meslektaşım Başkomiserin bile senden bir kitap imzalamanı istediğini söyledi."

Manuel başını salladı.

"O hâlde, kabul etmen gerekir ki, insanlar ünlülerden etkileniyorlar. Sen de bir ünlüsün."

"Pekâlâ, harika ama bununla nereye varmaya çalıştığını anlamıyorum."

"Papaz okulunda gizli göreve gitmeye ne dersin?"

Gece geç saatte dönmüş ve sonra birkaç saat yazı yazmış olmasına rağmen erken kalktı. En azından bir planı, kendi inisiyatifiyle yapacak bir şeyi olması onu heyecanlandırıyordu. Önceki günün, hiçbir şeye yaramayacağına ikna olmuş bir şekilde Nogueira'nın talimatlarını izlerken hissettirdiği çaresiz uyuşukluğa hiç benzemiyordu.

Manuel bir görüşme ayarlamak için Griñán'ı aradı. Öğlen buluşmaya karar verdiler.

Mei'yi aradı. Kadın buna inanamadı. Sesini duyunca hem ağladı hem de güldü, tekrar tekrar ona her şey için ne kadar üzgün olduğunu söyledi. Onu sakinleştirmek ve daha iyi hissettiğine, onu affettiğine ve kin gütmediğine inandırmak biraz zaman aldı.

"Dinle Mei, aslında senden birkaç iyilik istemek için aradım."

"Elbette Manuel. Ne istersen."

"Álvaro on iki yaşında Madrid'deki Salesian Kardeşler* okuluna kaydoldu. Onları ara ve kesin tarihleri bilmek istediğini söyle. Onlara Álvaro'nun öldüğünü, onun sekreteri olduğunu ve ölüm ilanı için bu bilgiye ihtiyacın olduğunu söyle."

"Pekâlâ," diye yanıtladı Mei, sesi not alıyormuş gibi geliyordu. "Bu birincisi. Diğeri ne?"

"Temsilcimle görüşmeliyim. Biliyorsun, bu işle hep Álvaro ilgilenirdi."

"Manuel," diye iç çekti Mei, "seni rahatsız etmek istemedim ama aslına bakarsan bir süredir hem temsilcin hem de editörün arıyor, sana ulaşmaya çalışıyorlar."

"Onlara herhangi bir şey söyledin mi?"

* 19. yüzyılda Aziz John Bosco tarafından Torino'da kurulan, Roma Katolik Kilisesi'ne bağlı cemiyetin üyelerine eğitim veren bir okul. (ç.n.)

"Hayır Manuel, bu çok zordu. On günden uzun bir süredir yoksun. Manuel, şirketteki herkes işlerle ilgileniyor, ve elbette bütün çalışanlar biliyorlar. Perişan olmuştum ve bütün gün ağlayıp durdum. Bunu saklayamadım. Her şey tuhaflaşmaya başlıyor. Müşterilerimize ne söyleyeceğiz? Álvaro gideli o kadar uzun zaman oldu ki, çalışanlardan bazıları işin başında kimin olduğunu soruyorlar. Neler olduğunu merak ediyorlar."

Manuel ne söyleyeceğini bilemedi. Bunu hiç beklememişti. Verecek yanıtı yoktu.

"Manuel bütün bunlarla uğraşacak vaktin olmadığını anlıyorum. Ama biraz yönlendirilmeye, onlara söyleyecek bir şeye ihtiyacım var."

Manuel, sanki birisi üzerine kovayla soğuk su dökmüş gibi içinde buz gibi bir soğukluk hissetti. Donup kaldı ve karşılık veremedi. Düşünmeye çalıştı. Álvaro'nun acentası çok büyük değildi. Dört, belki beş elemanı vardı. Hatırlayamıyordu.

"Orada kaç kişi çalışıyor?"

"Ben dahil on iki."

"On iki mi?" diye Manuel aptalca tekrarladı.

"Evet." Mei söylemedi ama Manuel kadının ne düşündüğünü hayal edebiliyordu: *Bilmiyor muydun Manuel? Dikkat etmiyor muydun? Bu nasıl mümkün olabilir? Bu senin kocanın işiydi, şirket partilerine katıldın ve bizimle yemek yedin Manuel. Bilmen gerekirdi!*

"Onlara endişelenmemelerini söyle. Seni daha sonra ararım, konuşuruz," diye söz verdi Manuel. "Şimdi temsilcimin özel telefon numarasına ihtiyacım var. Ofisini aramak istemiyorum."

Manuel numarayı not alıp görüşmeyi bitirdi, Mei'nin dile getirmediği ama kendi zihninde yankılanan serzenişlerin fazlasıyla farkındaydı.

Çünkü yanıtlar olumsuzdu. *Hayır, Álvaro'nun kaç elemanı olduğunu bilmiyordum, şirketin ne kadar büyüdüğünün farkında değildim. Beş ya da altı çalışanın kısa sürede*

on iki çalışana dönüştüğünü bilmiyordum. Ne kadar fatura çıkardıklarını bilmiyordum. Müşterilere gelince, hatırladığı kadarıyla isimlerini sadece Álvaro'nun buzdolabının üzerine yapıştırdığı toplantı programında görmüştü.

Komodinde, Madrid'deki sıcak kitap fuarı süresince Álvaro için yirmi kez imzaladığı *Reddeden Adam*'ın yıpranmış kopyasını gördü. Kitabın ismi, kötülüğün payıyla ilgili eski bir Bask hikâyesinden geliyordu. Efsaneye göre, gerçek bir şeyi inkâr ettiğimizde, o şey karanlık güçler için bir besine dönüşüyor. İnkâr edilen şey çözülüyor, soluyor ve kayboluyor. Bir köylünün yalan söyleyip hasadının bereketli olduğunu inkâr ettiği bir halk hikâyesinde, hasadın o kısmı kötülüğün payı oluyor. Eğer bir sığır on yavru doğurur ama çiftçi komşularına sadece dört tane doğduğunu söylerse, diğer altısı kötülüğe ait oluyor ve çok geçmeden ölüyor. Aynı lanet, vazgeçilmiş, evlilik dışı bir çocuğu ya da bir sevgiliyi de etkiliyor; acı gizli bir hazinenin varlığını inkâr eden kişinin peşini bırakmıyor.

İnkâr edilen her şey kötülüğe yem oluyor; esas sahibi tarafından terk edildiğinde evrenin karanlık yüzü hakkını almaya gelirken, o solup gidiyor.

Reddeden Adam, kız kardeşi gözlerini sonsuza kadar kapadığı karanlık geceden yedi sene sonra yayımlandı. Kardeşinin ölümünden kısa bir süre sonra yazma ihtiyacı hissetmişti. Bu onun için bir ilkti; çocukluğu, anne babası, kız kardeşi ve başlarına gelen kötü şeyler hakkında kurgusal bir kitap yazmayı daha önce hiç düşünmemişti. Manuel kız kardeşinin ondan kopardığı sözü yerine getirmişti, ölümüne karşı savunmasız olmayı reddetmişti. Gözleri her dolduğunda, "Sakın ağlama. Küçükken uyumama izin vermezdin ve ağlarsan huzur içinde uyuyamam," diye ısrar ettiğini duyduğu için gözyaşlarını bastırmıştı.

Bir sabah kız kardeşinin ne yüzünü gözlerinin önünde canlandırabildiğini ne de kokusunu hatırlayabildiğini fark etti. O anılar silinmişti, çünkü inkâr etme kararlılığı sırasında acı onu *hayır* demeye yönlendiriyordu. O *hayır* onu

tüketiyordu. Sanki hiç var olmamış gibi onu yok ediyordu. Bunu anladığı gün yazmaya başladı.

Beş ay boyunca boş sayfalara içini döktü, gözyaşı ve üzüntü içinde geçen o aylar onu tamamen bitkin düşürdü. Kitabın isminin *Reddeden Adam* olmasını tercih etti, çünkü taslak bastırmaya çalışıp uzun zamandır inkâr ettiği, yazıya döktüğü her şeyi içeriyordu. Kitap büyük bir başarı yakaladı ve hâlâ en çok satan romanıydı. Onu yazmaya iten olaylar hakkında hiç konuşmuyordu ve bir daha onun gibi bir kitap yazmayacağına dair kendisine söz vermişti.

Otel odasının köşesindeki dağınık masaya baktı. Birbirlerine yakın yazılmış koyu renk satırlarla dolu beyaz sayfalar ahşap masanın üzerine istiflenmişti. Bulunduğu yerden bile her sayfanın tepesine yazdığı başlığı görebiliyordu: *Reddedilen Her Şey*. O üç kelime sanki bir ruh dikte etmiş gibi bir anda aklına gelmişti. Daha önceki romanının devamını oluşturuyor ve gerçeği söylemediğini itiraf ediyordu. Kitabın adı, Álvaro'nun ondan çekinmeden gerçekliğe bakmasına dair isteğini yansıtıyordu. Bu kelimeler samimiyete bir teşvikti, edilmiş en derin ilan-ı aşktı. İnatçı bir çocuk gibi bu çağrıyı reddetmişti ve sert tepkisi Álvaro'nun tamamen açık olmasını sonsuza kadar engellemişti.

Manuel rahatsız olduğu için kaçındığı, Álvaro'nun kasada sakladığı fotoğrafı bulana kadar taslak sayfalarının arasını karıştırdı. Artık sebebini biliyordu.

Fotoğrafta Álvaro ona bakıyordu ama o denize bakıyordu. Manuel bir kez daha bir şeyin eksik olduğu, bir şeyin gözünden kaçtığı hissine kapıldı. O fotoğrafın çekildiği gün, resmin gerçeklerin irfanına sahip olduğunu iddia eden, ancak onlara bilerek sırtını dönen bir yazarın kendini beğenmişliğini yakaladığı kayıp hissi iyice şiddetlendi.

Manuel çocuksu bir bağımlılığa gerilemiş, Álvaro'nun ufak tefek her detayla ilgileneceğine güvenmişti. Gerçek hayatı Álvaro'nun ellerine bırakmış ve kendisini hayallerindeki tükenmek bilmeyen hikâye kaynağının yanında çömeldiği kristal sarayına gizlemişti. Gerçekdışı dünya onun

günlük rutini hâlini almıştı. Álvaro titizlikle onu korumuş ve dünya ile talepkâr gerçeklik arasındaki dengeyi sürdürmüştü. Yıllarca Álvaro sözleşmeleri düzenlemekle ilgili pratik detaylarla ilgilenmişti. Teslim tarihlerini, ön ödemeleri, uluslararası sözleşmeleri ve komisyonları o görüşmüştü. Vergilerin ödendiğinden emin olmuştu. Álvaro Manuel'in karışmak istemediği kaba, lüzumsuz ve tatsız detayların hepsini çözmüştü. Seyahatlerini, rezervasyonlarını, röportajlarını düzenleyerek, telefon görüşmeleriyle baş ederek, kapıcısı gibi davranarak ve en önemli meselelerden en önemsiz detaylara kadar her şeyle ilgilenerek Manuel'i dış dünyanın sinir bozucu sıradan taleplerinden korumuştu.

Hayır, ajansın kaç çalışanı olduğunu hatırlamıyordu. Üç kişiden fazlasının ismini anımsayabileceğini sanmıyordu. O sabah temsilcisinin telefon numarasını bulamamış ve şaşırtıcı bir şekilde uzun bir süreyi denize bakan bir aptal olarak geçirdiğini fark etmişti. Gerçekliğinin yükünü, her insana tahsis edilen varoluş payını Álvaro'nun üstlenmesine kayıtsızca izin vermişti. Álvaro her ikisinin yükünü taşımış, ayrıcalıklıymış gibi onu koruyup kollamıştı.

Bir dâhi ya da zihinsel olarak yetersiz, muhtaç biri gibi.

Ya da her ikisi.

On beş sene önce yazdığı ithafları okumak için kitabı açmaya cesaret edemedi. Onları kocası olacak, sevdiği ve en hassas noktası olan adam için yazmıştı. Yeni başlığın ağır anlamı onu fotoğraflarını doğru bir gözle yeniden incelemeye mecbur bıraktı. Kitabı komodine bıraktı ve fotoğrafı ona yasladı. Elden düşmeyen kitabın sırtı yıpranmış ve lime lime olmuştu ama *Reddeden Adam* başlığı hâlâ okunaklıydı.

Manuel cep telefonunu alıp Mei Liu'nun ona verdiği numarayı tuşladı.

"Ah, merhaba Manuel! Nasılsın? Günlerdir Álvaro'ya ulaşmaya çalışıyordum."

Manuel gülümsedi. Temsilcisinin hevesli hâli, Manuel'in onu üzerine esen ve kararsızlığını alıp götüren, sınırsız

coşkusunu paylaşmaya ve sürekli ilerlemesine katılmaya zorlayan ılık bir rüzgâr olarak görmesine sebep oldu.

Manuel, Álvaro'nun ölümünü ondan saklamak istemişti, çünkü kadının onu çok sevdiğini biliyordu. Temsilcisinin ondan içtenlikle bahsetmesi bunu açıkça ortaya koyuyordu. Manuel onun işle ilgili görüşmeleri Álvaro'yla yapmayı tercih edeceğini biliyordu. Cüretkâr ve sürekli kararlılığı Manuel'in tatlı dilli suskunluğundan ziyade Álvaro'nun neşeli yürekliliğiyle çok daha uyumluydu.

"Anna, kötü bir haberim var. Álvaro geçen hafta bir trafik kazasında öldü. Bu yüzden seni arayamadı. İkimiz de bu yüzden arayamadık."

"Aman Tanrım!" Anna başka bir şey söylemedi, bir süre sonra Manuel kadının ağladığını fark etti. Ona yeterince zaman tanıdı. Dinlerken gözleri ortada bir yere odaklandı.

Sonra çoğunu yanıtsız bıraktığı sorular geldi, kadının üzüntüsünü samimi buldu ve doğal olarak onu koruma içgüdüsünü takdir etti. Her zamanki gibi temsilcisi onun hizmetindeydi.

"Manuel, hiçbir şey için endişelenme, ben her şeyi hallederim. Yayıncını hemen arayacağım." Anna güçlükle soluklandı. "Álvaro'yla en son konuştuğumda, *Tebas'ın Güneşi*'ni bitirdiğini söyledi. Noel'den önce yayımlamayı kararlaştırdık, hatırladığına eminim ama eğer içinden gelmiyorsa, ocak ayına ya da nisandaki Ulusal Kitap Günü'ne* erteleyebiliriz. Sana istediğin kadar zaman kazandırabilirim. Bunu iyice düşün, hemen karar vermek zorunda değilsin. Kendine biraz zaman ayır."

"Yazıyorum," diye homurdandı Manuel.

"Ah, bu güzel, elbette. Yanıt alamayınca ne durumda olduğunu bilmiyordum... Şu anda gerçekten bunu yapabilir misin? Belki de ertelemelisin. Daha önce de söylediğim gibi, yayın tarihini geciktirebiliriz."

"Başka bir roman yazıyorum."

* İspanya'da her sene 23 Nisan'da kutlanan gün. (ç.n.)

"Ne, başka bir roman mı?" Anna'nın bir edebiyat temsilcisi olarak doğal içgüdüsü anında uyandı ve Manuel o coşku rüzgârının esmeye başladığını hissetti.

"Onlara *Tebas'ın Güneşi*'ni vermeyeceğim Anna. Onun yayımlanmasını istemiyorum."

"Ama..."

"Ah, belki bir gün olabilir. Bilmiyorum. Ancak şimdi kesinlikle istemiyorum. Listemdeki bir sonraki kitap şu anda yazdığım roman olacak."

Anna ona sorumluklarını ve çoktan yaptığı sözleşmeleri hatırlatarak karşı çıktı, reddini içinde bulunduğu durumun karışıklığına, olayların hızına ve gelişimine bağladı. Her zamanki gibi ilerisini düşünerek, onu böylesine büyük bir karar vermeden önce düşünmeye teşvik etti.

Manuel tek bir cümleyle bütün itirazlarını çürüttü. "Álvaro ondan hoşlanmadı."

Anna'nın buna verebileceği bir karşılık yoktu.

"Anna, ben... benim için bir iyilik yapmana ihtiyacım var."

"Elbette, ne istersen."

"Roman için Galiçya'daki manastırla ilgili bir altyapı oluşturmak istiyorum."

Öğle vakti, güneş alanı ısıtmıştı ve en sonunda Riberia'yı bütün gece ve sabahın büyük bir bölümü boyunca kaplayan bulut kümelerini dağıtmıştı. En son karşılaşmaları yüzünden Manuel, Griñán'ı nazik ama mesafeli buldu, ancak profesyonel hizmetine ihtiyaç duyulduğu için rahatlamış ve belki de gururlanmış olmalıydı. Vasi, adanmışlığını sembolik bir şekilde gösteren yakın gözlüğünü taktı ve Manuel'in önceki gece Nogueira'nın ona verdiği zarfın içinden çıkardığı evraka göz gezdirdi. Griñán birkaç telefon görüşmesiyle yarım saat içinde bütün hazırlıkları tamamladı.

"Kalıyorsun, değil mi?" Vasi kapıya kadar ona eşlik etti. "Sordum, çünkü geçen gün... ve şu anda yaptığın düşünülürse..."

Manuel gülümsedi. Belki yanıt vermek, belki de adamın bu çıkarımını doğrulamak için ağzını açtı ama ne diyeceğini bilemediğini fark etti. Denize bakarak o kadar çok vakit geçirmişti ki ne söyleyeceğini bilmiyordu.

Asansöre binerken kararlı bir tonda seslendi. "Bu meselenin özüne ineceğim." Griñán ofisinin kapısında şaşkınlık içinde kaldı.

Café yanında, Manuel *Heroica* şaraphanesine inen yamacın dönemeçlerinden geçti. O gün ana kapı kapalıydı ve ortam sessizdi. Şaraphanenin otoparkındaki sayısız araba, birçok çalışanın ilk filtrelemeden sonra üzüm suyunu tortusundan ayırmakla meşgul olduğuna işaret ediyordu. Dışarıya park edip Daniel'ı aradı.

"Şaraphanede misin?" diye sordu, önceden araması gerektiğini düşünerek.

"Evet. Ziyarete mi geliyorsun?"

Manuel gülümsedi. "Dışarı çık."

Daniel'ın binanın ön kısmı boyunca uzanan yarı kapalı metal kepengin altından çıktığını gördüğünde, telefon hâlâ elindeydi. Şarap uzmanı, kot tulum giymişti. Manuel'i arabasına yaslanırken bulunca şaşkınlıkla gülümsedi.

"Seni buraya hangi rüzgâr attı Manuel? Neden bana geleceğini haber vermedin? Onlara ızgarada öğle yemeği pişirmelerini söylerdim!"

"Sadece bir dakikalığına geldim," diyerek özür diledi Manuel. "Bugün çok fazla vaktim yok ama hepinize bunu göstermek için gelmek istedim." Manuel evrakın bulunduğu zarfı kaldırdı.

Daniel ona şaşkın bir bakış attı.

"Bu belgeler geçen gün bahsettiğin arsayla ilgili. Haklıydın. Álvaro satın alma işini ayarlamış, sözleşme imzalanmak için hazırdı. Olanlar yüzünden onu tamamlayamadı. Bunu bilmenin adamların hoşuna gideceğini düşündüm."

Daniel eldivenlerini çıkarıp evrakı eline aldı. "Bu harika!" Depoya doğru işaret etti. "Hadi içeri gel, bunu onlara kendin söylemelisin."

Manuel gülümseyerek reddetti. "Bunu sen yap. Ben... geçen gün kutlamamızı yaptık, değil mi? Bugün..." Dağ geçidindeki yola doğru belli belirsiz el etti.

Daniel içtenlikle gülümseyip elini uzattı. "Gerçekten, bunun bizim için ne kadar anlamlı olduğunu bilemezsin." Evrakı havaya kaldırırken fark edilir şekilde duygulandı. Manuel'in elini sıktı ve bırakmak üzereyken içgüdüsel olarak Manuel'e sıkıca sarıldı. Biraz heyecanlanıp geri çekildi. "Teşekkürler patron!" Daniel gözlerini Manuel'den ayırmadan deponun kapısına doğru geri geri gitti.

"Bir şey daha var," diye seslendi Manuel.

Şarap uzmanı birdenbire evrakı tuttuğunu fark etti. "Ah, elbette!" Geri dönüp onları uzattı.

"Hayır, onları kastetmiyordum," dedi Manuel. "Onlar çalışanlar için kopyalar, onları alabilirler. Sana nehirde kullanmak için Belesar'dan bindiğimiz tekneyi soracaktım."

Daniel sırıtarak bir anahtarlık çıkardı. İçlerinden ikisini seçip ona uzattı. "Biliyorsun, ne de olsa o artık senin. Endişelenme, eğer araba kullanabiliyorsan, iyi bir tekne kaptanı da olabilirsin."

Manuel otel görevlisinin tavsiye ettiği bir et lokantasında kendisine yer ayırttı ve o gece saat dokuzda sabırla misafirlerinin gelmesini bekledi.

Lucas'ı bir araya gelmeleri gerektiği konusunda ikna etmekte pek zorlanmamıştı ama Nogueira onun kadar istekli değildi.

"Kahretsin Manuel, o bir rahip! Bunu nasıl karşılayacağını sanıyorsun? Bundan hiç hoşlanmayacak."

"Hiç sanmıyorum Nogueira. Onu tanımıyorsun. O çocukluktan itibaren Álvaro'nun yakın bir arkadaşıydı ve bu civarda Álvaro'nun yıllar boyunca iletişimini koparmadığı tek kişi o. Álvaro ona güvendi, ben de güveniyorum."

"Bekle ve gör," diye karşılık verdi Nogueira. "İkna olmadım. Papaz okulu nasıl gitti?"

"Beklediğimiz gibi. Temsilcim aradı ve adımı söyler söylemez cennetin kapıları açıldı. Anna onlara romanımın altyapısını oluşturmak için bölgede olduğumu ve manastır hakkında daha fazla şey öğrenmek istediğimi söyledi. Yardımcı olmaya çok hevesli davranmışlar. Yarın sabah beni bekliyorlar ama önce Lucas'la konuşmanın önemli olduğunu düşünüyorum. Orada okula gitti ve o Álvaro'nun en yakın arkadaşıydı. Orayla ilgili herhangi bir şey çıkarsa, Lucas bize yardımcı olabilir."

Üçlünün et lokantasındaki ilk birkaç dakikası tuhaf bir resmiyetle geçti ama şöminenin alevlenmesi, mekân sahibinin bol bol servis ettiği ev yapımı yiyecekler ve Manuel'in şarap listesinden seçtiği bir şişe *Heroica*'yla üçü de gevşedi.

Sıra kahveye geldiğinde, Manuel planlarını Lucas'la paylaştı. Nogueira Manuel'in Toñino'nun ortadan kaybolmasıyla ilgili öğrendiklerini ve başrahibin tuhaf tepkisini özetlediğini duyunca biraz canı sıkıldı.

Nogueira söz aldı. "Başrahip Álvaro'nun telefonunu, ziyaretini ve hatta bir süre papaz okulunda okuduğunu bile inkâr etti. Düpedüz inkârdı. Bu önemli görünüyor."

"Önemli olmayabilir. Álvaro orada uzun süre geçirmedi, dört yaşından on iki yaşına kadar kaldı," diye karşılık verdi Lucas. "O okuldan ayrıldığında yedinci sınıftaydık."

"Yedinci ve sekizinci sınıflar arasında mı?" diye sordu Nogueira.

"Hayır." Rahip söyleyeceği şeyin önemini düşünür gibi duraksadı. "Aslına bakarsanız, okul yılının ortasında ayrıldı."

Nogueira ve Manuel çaktırmadan birbirlerine baktılar.

Manuel bir tahminde bulundu. "Onu okuldan mı uzaklaştırdılar? Bardağı taşıran son damla bu muydu? Babası onu bu yüzden mi Madrid'deki yatılı okula yolladı?"

"Tam olarak değil," diye karşılık verdi Lucas, "ama okulda böyle bir dedikodu olduğunu hatırlıyorum."

"Peki ne oldu, biliyor musun?" diye sordu Manuel.

"Álvaro bana yıllar sonra anlattı. Tek hatırladığım büyük bir kıyametin koptuğuydu. Rahiplerden biri odasının tavan kirişine kendisini asarak intihar etti ve anlaşılan onu Álvaro bulmuş." Lucas Manuel'e baktı, şaşırdığı aşikârdı. "Başrahip bundan bahsetmedi mi?"

Manuel bıkkınlık içinde başını salladı. "Hayır. Hayır, bahsetmedi."

Lucas Manuel'in keyifsizliğini görmezden gelmek için elinden geleni yaptı. "Elbette, resmî hikâye çok farklıydı. Bize Rahip Verdaguer'in o gece öldüğünü söylediler. Hepsi buydu. Bütün dedikodulara rağmen, Álvaro hakkında hiç konuşulmadı. Tek bildiğimiz Álvaro'nun revirde ve çok üzgün olduğuydu, gelip onu alması için markiyi, babasını aradılar. Álvaro derse ya da okula geri dönmedi."

Nogueira'nın merakının uyandığı belliydi. "Ona bunu hiç sordun mu?"

"Elbette, uzun bir süre sonra onu bir sonraki görüşümde sordum. Bana Rahip Verdaguer'i ölü bulunca şok

geçirdiğini söyledi. Önce onu susturmaya çalışmışlar. Onu revire göndermişler ama saatlerce orada kalmasına rağmen hiçbir düzelme belirtisi göstermeyince, başrahip endişelenmiş ve en sonunda babasına haber vermiş. Başrahip ve marki onu oradan uzaklaştırmanın en iyisi olacağına karar vermişler. Kalırsa, bu olayı unutmakta zorlanabileceğini düşünmüşler. Bir sonraki haberi erkek kardeşi Santiago'dan aldık. Álvaro Madrid'deki bir okuldaydı. O zaman onu bir iki kez daha gördüm. Değişmişti, mutsuz görünüyordu. Küçük bir çocuktum ama bu konuyu konuşmak istemediğini anlayabiliyordum. Sonra evi ziyaret etmemeye başladı ve onu ancak yıllar sonra gördüm. Törenle papaz unvanı alacağım zaman, annem Álvaro'ya Madrid'deki okulu aracılığıyla bir davet gönderdi. Törene katıldı ve sonra iletişimimizi koparmadık."

Nogueira araya girdi. "Peki ya erkek kardeşi?"

"Santiago papaz okulunda kaldı. Aslına bakarsanız, Álvaro gittikten sonra Santiago kendisini bulmuş gibiydi. Hayranlıkla kıskançlık karışımı bir sıkıntı çekmiş olmalı, Álvaro gidince canlandı. Notları yükseldi. Ben bir seneyi tekrar etmek zorunda kalınca bana yetişti. Mezun olana kadar sınıfımızdaki en iyi öğrencilerden biriydi. Sonra üniversiteye gitti."

"Arkadaş mıydınız?"

"Arkadaş mı? Manuel'e bunu geçen gün açıklamam gerekti. Álvaro dışındaki Muñiz de Dávila üyeleri biz sıradan ölümlülere tepeden bakarlar. Ben bir öğretmen çocuğuyum ve aldığım burs sayesinde orada okuyordum. Diğer oğlanlar iyi –en azından zengin– ailelerden geliyorlardı ama hiçbirimizin anne babası onlarınki gibi değildi. Santiago'nun o oğlanlar arasında gerçek bir arkadaşı olduğunu hiç sanmıyorum."

Manuel, Lucas konuşurken Nogueira'nın yavaşça başını sallamasını izledi. Rahibin, Muñiz de Dávila klanını tarifi polis memurunun gözünde puan kazanmasını sağladı.

Yemek sonrası sohbeti oldukça uzun sürdü ve mekânda onlardan başka müşteri kalmadı. Nogueira bir sigara çıkardı ve müessese sahibinin görmesi için onu havaya kaldırdı. Adam başını salladı ve gidip ön kapıyı kilitledi.

"İzninizle," dedi Nogueira masadaki ahbaplarına.

Onu idare eder gibi belli belirsiz hareketler yaptılar. Nogueira sigarasından derin bir nefes aldı. "O zaman genç bir polistim ve görev yerim burası değildi. Erkek kardeşlerimin asılan bir keşişle ilgili bir hikâyeden bahsettiklerini hatırlıyorum. Bana bu intiharla ilgili ne söyleyebilirsin?"

"Onun hakkında çok fazla şey hatırlamıyorum. İlkokulda öğretmenlik yapıyordu. Resmî açıklamaya göre uykusunda ölmüştü ama ortada kendisini öldürdüğü söylentileri dolaşıyordu. Kanser hastası olduğu biliniyormuş. Son evresindeymiş ve çok acı çekiyormuş. Kilise yetkililerin bu olayın üzerini örtmeye çalıştıklarını düşünüyorum. Ne yazık ki bu çok sık rastlanan bir durum."

Nogueira hoş bir şekilde şaşırdı. "Bunu onaylamıyor musun?"

"Elbette, onaylamıyorum. İntiharı savunmuyorum ama acı çekmenin dayanılmaz olabileceğini anlıyorum. O günler çok farklıydı. Günümüze kıyasla acıyı dindirmenin çok az yolu vardı ve benzer bir acı çekmedikçe başkalarını yargılayamazsınız. Gerçekler ortada."

Nogueira bunu onayladı.

Manuel hikâye karşısında büyülendi. "Álvaro sana bundan daha fazlasını anlatmadı mı?"

"Hayır. Tekrar bir araya geldiğimizde ona sordum ama bu olayı unutmayı gerçekten başardığına inanıyorum. En azından çoğunu aklından çıkarmıştı."

Nogueira da o olayların geçmişini deşmeye kararlı görünüyordu. Manuel adamın kaşlarını çattığını ve sigarasından kesik kesik nefesler aldığını gördü. Polis memurunun ne düşündüğünü merak etti ve öğrenmek için çok fazla beklemesine gerek kalmadı.

"Teorime göre Toñino papaz okulunda çalışırken karşılığında bol miktarda para kazanabileceğini sandığı bir şey buldu. Ölümcül kansere yakalanan bir rahibin bazı şeyleri kısa kesmesi skandala yol açmayabilir," diyerek Nogueira düşüncelerini paylaştı. "Muhtemelen tam tersi olmalı. Hem intihar hem de okulun bunu idare etme biçimi anlayışla karşılanmış olabilir. Zaman değişti."

Manuel de onunla aynı fikirdeydi. Álvaro sadece ölü bir bedeni keşfettiği için travmaya uğrayan talihsiz bir çocuk muydu? Yoksa okuldan alınmasının belirli bir sebebi mi vardı? Eğer öyleyse, bu sebep neydi? Neden? Ne görmüştü?

Manuel Galiçya'ya vardığından beri gün ilk kez berrak, parlak ve bulutsuz doğdu. Giysilerini özenle seçti ve papaz okuluna gitmeden önce bir klasör, yapışkan bant, birkaç not defteri ve altı tükenmez kalem almak için bir kırtasiyeye uğradı. Bu malzemelerin görevi için yeterince ikna edici olacağını umuyordu.

Kapının yanına park etti ve Café'ye veda etti. Hayvan ürkek bir şekilde onu izledikten sonra kaderine razı olup Álvaro'nun kalın ceketi üzerinde kıvrıldı. Manuel yemyeşil çimenlerin arasına gömülü yassı taş kaldırımda genç bir rahibin ona doğru yaklaştığını gördü.

Onu karşılaması için gönderilen adam en fazla otuz yaşında olmalıydı. "İyi günler Bay Ortigosa, ben Rahip Julián, kütüphaneciyim." Adamın koyu bir Meksikalı aksanı vardı. "Başrahip burada değil, halletmesi gereken özel bir işi çıktı. Yarın dönecek ama bana size manastırı gezdirmemi ve neye ihtiyacınız olursa yardım etmemi söyledi."

Manuel hayal kırıklığını gizlemedi. "Ah, bu çok kötü! Yanlış anlamayın ama bana burada bir kilise okulunun olduğu günleri anlatabilecek yaşlı rahiplerden biriyle görüşmeyi umuyordum."

"Evet efendim, bu konuda endişelenmenize gerek yok. Temsilciniz başrahibi ilgi alanlarınız konusunda bilgilendirdi. Yarın geri döndüğünde sorularınızı yanıtlayabilir

fakat bu arada Rahip Matías size yardımcı olacak. O aramızdaki en kıdemli rahip." Adam sırıttı. "İnanın bana, eski günleri anlatma fırsatını asla kaçırmaz."

Rahip Julián iki saat boyunca ona papaz okulunu ve arazisini gezdirdi, bu sırada orada yaşayan az sayıdaki keşişi selamlamak için duraksamayı ihmal etmedi. Hepsi onu bekliyordu ve bir yazarı misafir ettikleri için biraz heyecanlıydılar. Rahip Julián onun çok ünlü olduğunu söylemişti. Manuel'in yeni romanının onların manastırında geçmesi ihtimali rahipleri çok sevindirdi.

Manuel dikkatle tarafsızlığını korudu. "Papaz okulunda, o yıllardaki öğrenci hayatına dair bir fikir edinmeye çalışıyorum. Henüz hikâyenin konusuna karar vermedim."

San Xoan kilisesini, ek yapıları, verandaları, mutfakları, yemekhaneyi ve şapeli ziyaret ettiler. Eski revir tarihî önemi sebebiyle sergilenmek için korunmuştu. Demir karyola çerçeveleri ve uğursuz görünen tıbbî aletlerin bulunduğu cam vitrinler, manastır misafirperverliğinin dinginliğinin tadını çıkarmak için düzenli olarak odaları tutan çok sayıda doktorun hoşuna gidiyordu. Küçük bir müzede her antikacıyı büyüleyebilecek etkileyici bir cilâlı kutu koleksiyonu barındırıyordu. Eski sınıflar, manevi inzivaya çekilen konuklar için özel banyosu olan sade ama güzelce döşenmiş odalara dönüştürülmüştü.

Geniş kütüphanedeki kitaplıklar manastır mahzeninin taş kemerleri arasına yerleştirilmişti. Hem kitaplar hem de döşemeler korunmuş, özenle bakılmışlardı. Geçmişte nemli ve kasvetli olduğunu tahmin ettiği bir yerde rahat şartlar sağlayan kocaman bir nem giderici ve modern bir basınçlı havayla ısıtma sistemi Manuel'in dikkatini çekti. Tavanların yüksek kısmına monte edilen elektrik kabloları ışık, güç, ısıtma ve Rahip Julián'ın kullandığı modern bilgisayar için yüksek hızlı bağlantı imkânı tanıyordu.

"İki senedir buradayım ve itiraf etmeliyim ki vaktimin çoğunu burada geçirdim," dedi rahip gülümseyerek. "Kendimi bütün hayatlarını tek bir kitabın kopyasını çıkarmaya

adayan dindar keşişlerin geleneğini sürdüren bir vâris olarak görüyorum. Ben de benzer bir iş yapıyorum ama çok daha modern bir teknolojiden yararlanarak." Kütüphanenin aydınlatılmayan bir bölümünü dolduran uzun, metal raf sırasına doğru işaret etti. "Ve görsel olarak daha az etkili."

Ciltli belgeler eski görünüyordu, özenle yerleştirilmişlerdi.

Manuel çok etkilendi. "Sakın bana onların papaz okulu dosyaları olduğunu söylemeyin."

Rahip başını salladı, onlara harcadığı emeğin takdir edilmesine memnun olduğu aşikârdı. "Buraya ilk geldiğimde hepsi öyleydi. Daha önce eğitimli bir kütüphaneci rahip olmamış. Kitaplar ve dosyalarla ilgilenme görevini farklı rahipler –onlara kütüphane fareleri diyorum– üstlenmiş. Kötü niyetli olduklarını sanmıyorum ama her şeyi bir anda gelen kutsal ilhama göre düzenlemişler." Adam kıkırdadı. "Buraya geldiğimde, tek bir kayıt bile dijital ortama aktarılmamıştı. Dosyalar ve hesap defterleri arka duvara yaslı neredeyse tavana kadar uzanan kolilere istiflenmişlerdi."

"Ne kadar ilerleyebildin?"

"1961'e kadar."

Álvaro 1961'de henüz doğmamıştı. Eğer okul kayıtları taranmadıysa, Álvaro'nun okuldan uzaklaştırıldığı sene ne olduğuna dair tek bir ipucu bulmasına bile imkân yoktu.

Manuel'in ifadesi hayal kırıklığını ele vermiş olmalıydı ki, Rahip Julián karşılık vermekte gecikmedi. "Ne düşündüğünüzü biliyorum: son elli senedir okulun işleyişine dair bir fikir edinemeyeceğinizi sanıyorsunuz. Neyle ilgilendiğinizi biliyorum. Endişelenmenize gerek yok!" Rahip masasındaki bilgisayara gitti. "Hep aynı hikâye, iletişim teknolojilerinden anlamayanlar bir dosyayı dijital ortama aktarmayı tost makinesine bir dilim ekmek koymaya benzediğini düşünürler. Yapılması gereken onca işi görünce, başrahibi bütün kayıtları taramak için danışman tutmaya ikna ettim." Rahip ekranda bir ikona tıkladı ve taranmış resimlerden oluşan bir slayt gösterisi açıldı.

Manuel büyük bir rahatlama hissetti. "Bunun çok yardımı dokunmuş olmalı."

"Tahmin edemezsiniz! Onları elle, dosya dosya beslememe rağmen, yardımcılar işi büyük ölçüde hafifletiyorlar. Bazıları çok kötü durumda olan her belgeyi tarayıp neredeyse okunaksız hâle gelen bazı kayıtları dijital ortamda düzeltiler. Bu karton kutularda onları tarih sırasına göre düzenlediler." Parmaklarıyla onlardan birinin üzerinde ritim tuttu.

Manuel odanın etrafına yerleştirilen devasa manastır masalarına tereddütle baktı. "Nereye oturabilirim?"

"Ah! Benim masamı ve bilgisayarımı kullanabilirsiniz. Başrahip dilediğiniz her şeye erişebilmenizden emin olmamı söyledi." Rahip gülümsedi. "Bu manastırın özel ilgi gerektiren edebî hazinelerinin olmaması çok kötü. Sadece ilgili kişilerin mahremiyetine saygı göstermek için kimsenin gizli bilgi içeren bir dosyayı kopyalamasına ya da indirmesine izin verilmiyor. Elbette, bu tür bir şeyle ilgilendiğinizi düşünmüyorum. Eğer amacınız papaz okulunun nasıl işlediğine dair bir fikir edinmekse, fotoğraf arşivine odaklanmanızı öneririm. Tam şurada. Faydalı bulduğunuz bir şeyin kopyasını çıkartabilirim."

Manuel, Rahip Julián'a ilgisi için teşekkür etti ve ilk bir saat boyunca kronolojik sırayla taranmış fotoğrafları inceledi. Koleksiyon, bireysel okul kayıtlarından ticarî faturalara kadar uzanıyordu. Özel parçalar, keşiş olanlar tarafından imzalanan dünyevî hayattan vazgeçme töreni fotoğraflarını ve iç savaş sırasında manastırın eşiğine bırakılan çocuk belgelerini içeriyordu. Kütüphaneci rahip, Manuel'in arada sırada yaptığı yorumları hoş karşıladı.

Sonra Manuel kendisine önerildiği gibi fotoğraf arşivine döndü.

Lucas, o ve Álvaro'nun dört yaşında okula kaydettirildiğini söylemişti, bu durumda derslerin bitiş tarihine bağlı olarak, Álvaro ilk olarak ya 1975-1976 ya da 1976-1977 sınıfıyla derslere başlamış olmalıydı. Manuel anaokulu sınıf

listelerini gözden geçirdi ve fotoğrafçıya içtenlikle gülümseyen, saçı özenle yana ayrılmış bir çocuğun okul fotoğrafının altında Álvaro'nun ismini buldu. Lucas Robledo'yu bularak merakını iyice giderdi. Kocaman gözlü ve şaşkın bakışlı küçük suratı görünce gülümsemesine engel olamadı. Santiago'yu da buldu. Ağabeyinin aksine, Santiago fotoğrafçıdan ürkmüş görünüyordu.

Manuel, Álvaro'nun okuldan ayrıldığı sene olan 1984'e kadar fotoğraf arşivinde ilerledi. Álvaro'nun öğrenci dosyasını aradı. Ona eşlik eden fotoğrafta Herminia'nın ona verdiği fotoğraftaki gibi kendinden emin bakışları olan bir delikanlı görünüyordu. Sadece ilk yarıyıldaki notları kayda geçmişti ve oldukça yükseklerdi. Bir not daha vardı: *Başka bir okula nakledildi.*

Manuel başka bir arama kriteri kullanmaya karar verdi. *Nakiller* yazdı ama hiçbir sonuç alamadı, *çıkış* kelimesini kontrol etti ve birkaç dosyaya ulaştı. Onlara göz gezdirdi ve yardımcı şirketin nakilleri, ihraçları ve ölümleri bir arada dosyalamak gibi bir hata yaptığını fark etti.

Álvaro'nun her ders için notlarının ve öğretmen yorumlarının yer aldığı karnelerini buldu. Sonuncusu sadece aralık ayının başına kadardı ve karnenin geri kalanı boştu. Endişelendi ve kronolojik olarak geriye gidip her karneyi inceledi ve bir ismin tanıdık geldiğini düşündü. Önceki gece Lucas'la konuşurken aldığı notlarla karşılaştırınca o ismin neden tanıdık geldiğini anladı. Verdaguer, resmî olarak kanserden öldüğü söylenen ama intihar etmiş olmasından şüphelenilen keşiş.

Yardımcı şirket çalışanlarının dosyaları yerleştirme düzenlerinin okuldan ayrılma kronolojisiyle örtüştüğünü fark etti. Biraz daha geriye gitti ve 13 Aralık'ın oldukça ilginç bir tarih olduğunu keşfetti. Rahip Verdaguer'in ölümünün kaydedildiği günde, Álvaro nakledilmişti ve Rahip Mario Ortuño kurumdan ayrılmıştı.

Ortuño'nun dosyasını açtı ve fotoğraf bulamadı. Revirden sorumlu olan Rahip Mario, Rahip Versaguer'in ölüm

belgesini onaylamıştı. Yerel bir doktorun okunaksız yazısının altında imzası görünüyordu. Ölüm belgesinde ölüm nedeni olarak *intihar* yazdığını görmek Manuel'i çok şaşırttı.

O hâlde, dedikodulara ve herkesin şüphelerine rağmen, resmî makamlar hiçbir zaman intiharın üstünü örtmeye kalkışmamışlardı.

Rahip Mario Ortuño, aynı gün "kendi rızasıyla" manastırdan ayrılmıştı.

Dosyası Corme, A Coruña'da doğduğunu gösteriyordu, üç kardeşin en küçüğüydü. On dokuz yaşındayken keşiş adayı olarak manastıra girmişti ve Verdaguer'in ölüm belgesini onayladığı güne kadar kurumda kalmıştı. Aynı gün Álvaro'nun okulla ilişkisi kesilmiş ve okulu revirden sonra doğrudan terk etmişti.

Manuel bu bilgiyi not defterlerinden birine yazdı, dosyayı kapattıktan sonra kütüphaneciye seslendi. "Rahip Julián, bir keşişin 'kendi isteğiyle ayrılması' ne demek?"

Merakı uyanan genç adam yanına gelip ekrana baktı. "Bu çok nadir görülse de bazen olur. Bir keşiş yemininden vazgeçer ve cemiyetten ayrılır." Manuel'in yanına oturup hızlı bir araştırma yaptı. Rahip Ortuño'nun dosyası belirdi. "Örneğin, bu keşiş durumunda, inanç krizi yaşadığı görülüyor. Çok ciddi bir şey olduğunu tahmin ediyorum. Genellikle bireye nasihat vermek, onu kararından geri döndürmek ya da aynı tarikatın yaşadığı başka bir manastıra nakledip manevi egzersizler vermek için çaba harcanır." Rahip Julián dizüstü bilgisayarındaki işine geri döndü.

Manuel bir süre daha çalışıyormuş gibi yaptı ve kütüphaneci rahibin yeniden işine konsantre olduğundan emin olana kadar resimlere rasgele duraksayarak göz gezdirdi. Sonra arama çubuğuna *revir* yazdı. Yüzlerce sonuç çıktı. Álvaro için ikinci bir arama yaptı ama onun ismiyle ilişkilendirilen bir revir dosyası bulamadı. Bir tarih denedi ve bir belge belirdi. Onu incelerken şaşkınlığını gizleyemedi. Resmin çözünürlüğü iyiydi ve revire kabul edilip sonra taburcu edilen kişilerin listesini okuyabiliyordu. Sayfalar çizgiliydi,

böylece kabul edilme ve taburcu edilme tarihleri aynı satırda kaydediliyordu. Tarih ve zaman kutucuklarının altında ders yılı ve isim için bir satır yer alıyordu. Geçmiş günleri hatırlatan zarif bir el yazısıyla kayıtta sadece *Muñiz de Dávila* yazıyordu. Onun altında *Teşhis* başlıklı daha geniş bir alanda aynı süslü el yazısı görünüyordu:

Çocuk büyük ölçüde erken bulguları gösteriyor
Muayenede şaşırdığı ve aklının karıştığı
çok hafif ateşi var ancak uyumsuz

saat sekiz, gelişme vadediyor,

Bu yüzden, tavsiye edebileceğim

Şartlar düşünüldüğünde, şu kadarını söyleyebilirim ki çocuk

aile hekimi ya da bir uzman doktor tarafından,
ısrarla talep ediyorum ve eminim
sağlığı için

Bu benim için önemli bir yükümlülük, o yüzden bunu beyan ediyor, kaydediyor ve Tanrı'ya bize rehberlik etmesi için dua ediyorum.

İmza:
Rahip Mario Ortuño

Kayıt bütün bir sayfayı dolduruyordu. Ortuño'nun düzgün el yazısı göz önünde bulundurulduğunda, son derece detaylı olmalıydı ama kayıt sadece iç savaş sırasında yargısız infazlarda ve Birinci Dünya Savaşı'ndaki istihbarat raporlarında gördüğünü hatırladığı türden kalın siyah çizgilerle sansürlenmişti.

Manuel kütüphanecinin hâlâ meşgul olduğundan emin olmak için arkasına baktı ve cep telefonunun kamerasıyla resmin fotoğrafını çekti. Bir sonraki yarım saati bulanık fotoğrafların arasında Mario Ortuño'yu arayarak geçirdi. Neredeyse tamamı sansürlenecek kadar korkunç bir revir raporu yazan adamı iyice görmek istiyordu. *Çocuk büyük ölçüde... bulguları gösteriyor* gibi geride sadece ufak tefek parçaları kalan bir rapor yazdıktan sonra yeminini bozan keşişin bir fotoğrafını görmek istiyordu. O adam Álvaro'nun okuldan ayrıldığı gün manastırdan ayrılmıştı ve kaydın geri kalanını sadece o birkaç kelime oluşturuyordu.

Manuel o cümleyi aklından çıkaramıyordu: *Çocuk büyük ölçüde...bulguları gösteriyor.* Ölü bir beden görmenin şoku bu raporu ağır bir şekilde sansürlemeyi gerektirecek kadar ciddi miydi? Ancak intiharın üstünü örtmek için hiçbir çaba harcanmamıştı. Toñino'nun bulduğu ve yüklü miktarda para kazanmayı umduğu belge bu muydu? Ya da daha kesin konuşmak gerekirse, Toñino'nun eline eksik bilgiyi tamamlayan bir belge mi geçmişti?

Manuel karton kolilerle dolu karanlığa doğru uzanıp gözden kaybolan metal raflara baktı. Bu raporun sansürsüz bir kopyası varsa bile, Toñino'nun onu burada nasıl bulabileceğini bilmiyordu. Bu olasılık çok düşüktü. Hayır, genç adam her ne bulduysa, o belge başka bir yerden gelmiş olmalıydı.

"Başrahibin yeğenini tanıyor musunuz?"

"Toñino mu?" Kütüphaneci rahibin sesindeki şaşkınlık, Manuel'in dilini tutamadığı için pişman olmasına sebep oldu.

"Adını bilmiyorum, aslına bakarsanız onu hiç tanımıyorum." Manuel doğaçlama yapmak zorunda kaldı. "Fakat bu sabah köyde durduğumda oradaki bir kadın bana başrahibin manastırda çalışan yeğeni olup olmadığımı sordu."

"Evet, Toñino'yu kastetmiş olmalı, başka bir yeğeni yok. Birinin sizi onunla nasıl karıştırdığını anlayamıyorum. O size hiç benzemiyor."

"Burada mı çalışıyordu?" diye sordu Manuel umursamaz olduğunu umduğu bir ifadeyle.

"Kütüphanede mi?" Kütüphaneci kıkırdadı. "Hayır, onun kütüphaneye adım attığını sanmıyorum. Sanırım hosteldeki odaları ve başrahibin ofisini boyuyordu ama aramızda kalsın, o tam bir felaket. O kadının da bir an önce gözlerini kontrol ettirmesi gerekiyor."

Manuel, Mario Ortuño'nun bir fotoğrafını bulamadı fakat Rahip Verdaguer'in katıldığı etkinliklerin çok sayıda fotoğrafına erişmekte hiç zorluk çekmedi. Lucas'ın onun neden keşişler arasında en sevilen olduğunu söylediğini görmek zor değildi. Tombuldu ve siyah-beyaz fotoğraflarda bile dikkat çeken pembe yanaklarıyla, spor takımlarına, gezilere ve oyunlara öncülük ediyordu. Üzerinde her zaman keşiş cübbesi olsa da, görünüşe bakılırsa müsabakalarda bu ona engel olmuyordu. Spor takımları ve kupalarla poz verdiği fotoğrafların yanı sıra Noel korosunu yönetirken çekilmiş resimleri de vardı. Manuel'in bulduğu tuhaf resimlerden birinde, bir eliyle kıyafetini neredeyse beline kadar kaldırmışken, diğeriyle topu yumruklayarak kilisenin yan cephesinde Bask hentbolu oynuyordu. Manuel, Rahip Julián'dan yaklaşık yirmi fotoğrafla birlikte onun da bir kopya çıkarmasını istedi. Özenle seçtiği resimlerden oluşan koleksiyon, Rahip Verdaguer'in öğrencilerle çekilen fotoğraflarını, binaların havadan görünüşünü ve sınıfların eski şipşak resimlerini içeriyordu. Manuel, meyve bahçesine giden yolu tek başına bulabileceğine pek ikna olmayan kütüphaneciyi işiyle baş başa bıraktı. Yaşlı Rahip Matías'ı vaktini orada geçirirken bulacaktı.

"Bir kadın yüzünden olduğuna eminim," dedi Rahip Julián, Manuel çıkmak üzereyken.

Manuel şaşkınlıkla dönüp rahibe soru sorar gibi bir bakış attı.

"Rahip Ortuño'nun inanç krizi yaşamasının sebebi bir kadın olmalı. Kayıtlar cübbesinden vazgeçtiğinde yirmi beş

yaşında olduğunu gösteriyor. Sebebi bir kadın olabilir. Aksi hâlde, geri dönerdi."

Manuel iç çekmekle yetindi.

Dışarı çıkar çıkmaz, manastırın arkasındaki alana gitmek yerine, keşişlerden herhangi biriyle karşılaşmamayı umarak ters yöne doğru ilerledi. Nogueira'nın tarif ettiği garajı buldu, kapıları ardına kadar açıktı. Cebinden o sabah satın aldığı yapışkan bandı çıkarıp bir parça kopardı ve onu kamyonetin ön çamurluğundaki göçüğe yapıştırıp hızla çekti. Bantta beyaz boyadan küçük tanecikler kaldı. Bandı ruloya sararak boya taneciklerini güvenceye aldı.

Kütüphaneci Rahip Matías'ın konuşmaya bayıldığını söylerken şaka yapmıyordu. Adam öğrenciler, meyve bahçesi ve savaş sırasında onları hayatta tutan bahçede yetiştirmekten keyif aldığı yeşilliklerle yabanî ıspanaktan nefret ettiğini nasıl keşfettiği hakkında uzun hikâyeler anlattı. Keşişler ona "keşiş-öldüren" demeye başlamışlardı, çünkü büyük açlık sırasında ondan başka yiyecek bir şey bulamamışlardı.

Bahçe arsasındaki uzun dar yol meyveliği mezarlıktan ayırıyordu. Keşiş, o alanda yürürken, bazıları üç yüz yıllık olan eski mezarlıkları gösterdi. Yere dikilen sade taşlarla işaretlenmişlerdi. Sadelik Manuel'e As Grileiras'ta gördüğü mezarlıkları hatırlattı, ancak bu mezarlık, malikânedeki Galiçya taşından oyulmuş haçların aksine çoğunlukla isimlerin ve tarihlerin yazdığı levhaların iliştirildiği basit demir haçlar barındırıyordu.

Mezarların arasında sessizce yürüdüler. Manuel yazıları okumak için her birinin önünde durdu. En sonunda Rahip Verdaguer'in mezarına geldiler. "Bu çok tuhaf!" dedi yüksek sesle.

Yaşlı keşiş şaşkınlıkla yanında belirdi. "Neyi tuhaf buldunuz?" diye sordu biraz savunmacı bir ifadeyle. Önce küçük haça, sonra da tekrar Manuel'e baktı.

"Yok bir şey ama biraz şaşırdım. İsim bana bu sabah onun hakkında okuduğum bir şeyi hatırlattı. Ölümünün

intihar olarak geçtiği bir ölüm belgesine rastladım. Kilise kanunlarına göre intihar edenler için farklı bir defin uygulandığını sanıyordum."

Keşişin yüzündeki gülümseme kayboldu. Uzaklaşmaya başlayınca Manuel'i bir açıklama almak için acele etmeye zorladı.

"Son yıllarda bazı şeyler çok değişti. Rahip Verdaguer'in diğer rahiplerle birlikte gömülmesi konusunda mutabakata vardık. Bu adam ona çok acı veren bir kanserden mustaripti." Rahibin oldukça ciddi ifadesi sözlerine ağırlık kattı. "Uzun süren ve elden ayaktan düşüren bir hastalıktı, tedavi olmayı kararlılıkla reddetti. Birçok insanın katlanamayacağı kadar şiddetli ağrılar çekti, bu onu bitkin düşürdü. Tamamen tükenmişti ve mücadeleden vazgeçmeyi seçti. Bunu onaylamadık ama onu yargılama yetkisi sadece Tanrı'nındır."

Manuel sesini alçalttı. "Acı veren anılarınızı canlandırdıysam özür dilerim. Düşüncesiz davranmak istemedim. Sadece ismi dikkatimi çekti."

"Boş verin. Ben yaşlı bir duygusalım, biraz da yorgunum. Belki de yarın tekrar uğramalısınız. Burada biraz daha kalıp dua edeceğim."

Manuel, rehberinin gerçekten yorgun göründüğünü fark etti. Aşırı zayıflığı kırılganlığını vurguluyordu. Yaşlı adam her an ortadan ikiye ayrılıp kırılabilirmiş gibi duruyordu.

"Elbette, nasıl isterseniz Rahip Matías." Manuel yaşlı keşişin omzuna hafifçe vurup çıkışa doğru yöneldi.

Ana binanın köşesinde gözden kaybolmadan önce arkasına döndü. Yaşlı adam mezarlığın ortasından soğuk bir ifadeyle ona bakıyordu.

Belirsiz bir yere doğru uzun bir yolculuğa çıkmış gibi amaçsızca arabasını sürerken çelişkilerle boğuştu. Eski fotoğraflardan oluşan rasgele görüntüler gözlerinin önünde beliriyordu ve kalbi onları reddetmesi, yaklaşan korkudan kaçması, koşup saklanması için ona yalvarıyordu. Şiddetli bir gök gürültülü fırtınadan önce gelen statik elektrik kadar keskin ve sinir bozucuydu.

Nogueira'nın evinin önüne park etti, oraya nasıl ve neden vardığını bilmiyordu. Çok ihtiyacı olan sığınabileceği bir yer ararken onu neyin buraya sürüklediğini de bilmiyordu.

Nogueira'nın cep telefonunu aradı, önceden telesekretere kaydettiği ses müsait olmadığını söyledi. Motoru çalıştırıp eve son kez dönüp baktı. Yola çıkmak üzereylen, Laura kapıda belirdi ve ona durmasını işaret etti.

Manuel motoru durduramadan kadın arabaya ulaştı. Elini onun yanında kapıya koydu. "Andrés evde değil. Bir iş için Lugo'ya gitti. Onunla buluşman mı gerekiyordu? Bundan bahsetmedi."

Manuel hafifçe başını salladı. "Hayır, herhangi bir şey kararlaştırmadık, sadece..."

Laura'nın neşeli ifadesinin yerini endişe aldı. "Bir şey mi oldu Manuel?"

Manuel bakışlarını ona çevirdi. Laura göğsünde birleştirdiği kollarını açık pencerenin altına yasladı ve eğilip çenesini kollarının üzerine koydu. Gözleri, ifadesi içten ve anlayışlıydı.

Manuel, belli belirsizce başını sallayarak sıkıntısını itiraf etti. O samimi anda gözlerini kapatırken, ruhuna yük olan ağırlığın onu bunalttığını anladı.

Kafasını kaldırıp baktı ve Daniel'ın dünyadaki en güzel yere gitme davetini tekrarlayarak kendisini şaşırttı. "Şu anda herhangi bir şeyle meşgul müsün?"

Yakınlarından geçen bir yatın dalgasıyla sarsılan tekne, iskelenin demirleme yerine doğru yalpaladı. Xulia ve Antía gemiyi terk etmeyi reddedip teknenin kıç tarafından birbirlerine sıkıca sarıldılar ve bir su samurunun iskelenin direklerinden ustalıkla nehir midyesi toplamasını izleyerek sarsıntıya dayandılar.

Miño Nehri'ne giden yolu gölgeleyen altın rengi meyveler veren çift sıra hâlinde dizili kestane ağaçlarının arasından arabayla geçmişlerdi. Belesar iskelesinden ayrıldıktan sonra, yamaçları ayakta tutan uçsuz bucaksız *duvarlara* ve asmaların dikili olduğu düzenli taraçalara büyülenmişçesine baktılar. Kıvrılan su yolunda süzülüp uzun zaman önce batan yediden fazla köyü ve suların altındaki hayalet evleri geride bıraktılar. Manuel Daniel'ın ilk tekne gezisinde söylediği sözleri neredeyse kelimesi kelimesine tekrarlarken, o zamanki uyuşukluğuna rağmen onları hatırlamasına şaşırdı. Memnun hissediyordu. Gözlerini iyice açarak gevezeliğini dinleyen kızlara dönüp gülümsedi ve ona neler olduğunu sormaya başlayan içindeki sesi bastırdı.

Daha sonra, nehre bakan terasta yanına oturan Laura kızlarının kahkahalarını dinlerken gülümsedi. Belesar hoşuna gitmişti. Laura burayı neden daha önce ziyaret etmediklerini merak etti ama yanıtı biliyordu: kızları Miño'ya kadar arabayla getirmek ve sonra nehir gezisi için turist teknelerine binmeyi reddederek onlara işkence etmek hiç mantıklı olmazdı. Kadın şarabından biraz içti ve kadehin kenarında bıraktığı mor halkayı inceledi.

Laura teknelere pek meraklı değildi, denize açılmaktan nefret ederdi ve çocukluğunda her şeyi değiştiren şiddetli fırtınadan beri bir iskeleye adımını atmamıştı. Ancak o gün, Manuel'in nazik jesti sayesinde ağzı tıkanan, elleri ve ayakları bağlanan, sonsuza kadar ruhunun karanlık derinliklerinde cezaya çarptırılan içindeki sevgiyi fark etti. Kafa dengi olduğunu gördü, korkularını sahiplenen bir adamdı. Yüreği kendisinin çektiğinden çok daha büyük bir acıya itiraz etmeden teslim oldu. Laura, kristal şarap kadehinin

ardından sakince yeni arkadaşını inceledi. Sıvıyı her salladığında geride *mencía* üzümünün hafif mor halkaları kalıyordu.

Manuel şişenin ağzından etiketine doğru süzülen şarap damlasını parmağıyla takip etti. Etiketin üzerindeki şarabın ismini ilan eden kalın harflerin metalik parlaklığına dikkatle baktı: *Heroica*. Başını yana eğip bu cesur ifadeyi düşündü. Dalgın ifadesi mutsuzluğunu ele veriyordu.

Kahkaha sesleri düşüncelerini böldü. Nehre doğru bakarken bir rüyanın gerçekleştiğini gördü, daha önce gördüğü üç kız, yine tuhaf görünümlü tekneleriyle akıntı yönünde süzülüyordu. Bacakları bronzlaşmıştı ve kolları güçlüydü, özensizce at kuyruğu yaptıkları saçları hasır şapkalarının altında sallanıyordu. Çığlık çığlığa gülüştüler. O seslerin melodisi esintide hareket eden rüzgâr çanı gibi çınladı. Bu güzel nehir perilerinin gösterisi, içini açıklanamaz bir neşeyle doldurdu. Manuel kızların dalgın bir şekilde terasa doğru baktıklarını gördü ve birden içinden gelen sesi dinleyip onlara el salladı. Üçü de onu gördüler ama tepki göstermediler. O sihirli bağ kaybolurken büyü bozuldu, kendisini gülünç ve çok yaşlı hissetti. Kızlar onu hatırlamadılar, neden hatırlasınlar ki?

Sonra içlerinden biri, ağzı kulaklarında gülerek haykırdı, "O marki, kızlar. O marki!"

Diğer ikisi öylesine büyük bir sevinçle bağırdılar ki terastaki herkesin dikkatini çekti. Kızlar kahkahalar atarak şapkalarıyla el salladılar.

Biri ellerini ağzının kenarına koyup seslendi, "Hey, Marki, babamız selam söylüyor! Bir ara bizi ziyarete gel!"

"Gelirim," diye mırıldandı Manuel, tuhaf tekneleriyle gittikçe ufalmalarını izlerken. Sesi o kadar alçaktı ki ne dediğini sadece Laura duydu.

"Buradan asla ayrılamayacaksın," dedi kadın.

Manuel sakince ona baktı. Bu teyit birkaç gün öncesine kadar ona bir lanet gibi gelebilirdi, oysa şimdi bunu talihli bir öngörü, bütün mantığın tersine giden dileklerden biri

olarak kabul etti. Laura, Manuel'in şüphelerine karşı çıkmak ya da daha fazla şüpheye sebep olmak ister gibi ekledi, "İnsanın kanına girer. Burası bu yüzden bu kadar özel. Dikkatli ol, seni büyüleyecek ve burayı terk edemeyeceksin."

Manuel kadının öngörüsüne inanmakta zorlansa da karşılık vermedi. Nehrin sihri, *Heroica*'daki üzüm hasadı onu iyileştirene kadar mümkün olabileceğini hiç düşünmediği iç huzur, nehir perilerinin rahat yakınlığı, hepsi çok güçlüydü ama ona burada kalmasının gerçek sebebini unutturamazdı.

Bu şarabı yudumlamak komünyon almak gibiydi. Birdenbire yutkunmakta zorlandığını fark etti. Şişeye ve Álvaro'nun el yazısıyla yazılan o tek kelimeye baktı. Bir kez daha harflerin gümüşî ışıltısında parmağını gezdirdi.

Laura en derin sırrını yeni keşfetmiş gibi ani bir şaşkınlıkla ona baktı. "Manuel, burada araştırma yapmıyorsun, değil mi?"

Manuel başını kaldırdı ve Laura'yı onu izlerken buldu. Etiketteki yazıyı takip etmeyi bırakıp elini masaya koydu. Sonsuz bir üzüntüyle yanıt verdi.

"Hayır, yapmıyorum."

Akşam hızla çöktü. Bulutsuz bir günbatımından sonra gökyüzü kararmak yerine gümüşî bir renk aldı. Parlaklığı, Nogueira'nın evine giden yolun kenarında dizili ağaçların siluetlerini keskin biçimde görünür kılıyordu. Polis memuru, verandanın tırabzanına yaslanarak alacakaranlığın sakinliğinin ve boş evin sessizliğinin tadını çıkarırken kendi hâlinde sigarasını içiyordu. Rüzgâr ardına kadar açık ön kapıdan içeri girerken akşam serinliği yaz gününün sıcaklığıyla tezat içindeydi. Sokak lambaları yanmaya başladıkça biriken sivrisinekleri yakalamaya çalışan serçelerin baskını dikkatini çekince başını kaldırıp baktı. Manuel'in arabasının yaklaştığını gördü. Sigarasının tadını çıkarmaya devam ederken, karısının yolcu koltuğunda oturduğunu gördü. Hemen sigarasını söndürüp izmariti asılı bir bitkinin çiçekleri arasına sakladı.

Araba durdu ve kızları arka koltuktan dışarı fırladı, Café hemen peşlerinden onları takip etti. Küçük Antía koşup heyecanla ona sarıldı. Kelimeler hızla ağzından döküldü. "Baba, ne oldu biliyor musun? Manuel'in bir teknesi var ve bizi Belesar'a, nehirde gezintiye götürdü. Kiliseleri, okulları ve her şeyiyle birlikte su altında kalan yedi köyü var; hatta haftasonu toplanan üzümleri bile gördük, Manuel bize atıştırmalık bir şeyler ikram etti. Annem, Xulia ve ben oraya yine gideceğiz, nehrin kenarında üzüm toplamamıza izin verecekler. Bu harika değil mi? Sen de gelir misin baba?"

Coşkusundan hoşlanan Nogueira, küçük kızını başından öptü. Babasının kollarının arasından kurtulan kız Café'yle birlikte kendisini eve attı.

Laura veda etmek için arabanın etrafını dolaşırken, Manuel arabadan indi. Xulia babasının yanından geçerken onu içtenlikle selamladı. "Merhaba baba!"

Nogueira şaşkınlıkla ona doğru döndü. Kızının onunla en son ne zaman bu şekilde endişesiz, rahat ve her hitap ettiğinde ruhuna saplanan gerginlik belirtisi, gizli bir hoşnutsuzluk göstermeden konuştuğunu hatırlamıyordu. Birdenbire kızının, kısa bir süre öncesine kadar, işten eve döndüğünde kapıya koşup kollarına atıldığındaki küçük hâlini hatırladı.

Nogueira yola doğru indi ve karısı Manuel'e sarılarak teşekkür ederken arabanın yanında bekledi. Kıskançlığa kapılmıştı.

Karısı ona baktı. "Sigara içtiğini gördüm!" Sesi sertti ama bir anda yüzünde azarıyla çelişen bir gülümseme belirdi. "Sakın saksılara izmarit atma yoksa seni öldürürüm!" Laura tek kelime etmeden eve doğru yürüdü.

Nogueira gülümsemesini gizlemeye çalışan Manuel'e yaklaştı.

"Mesajını aldım. Rahiple buluşma bu akşam dokuzda dünkü yerde ama biliyorsun, arada sırada telefonlarına yanıt versen iyi olur."

"Araba kullanıyordum."

Nogueira ona yandan bir bakış attı. "Hı-hı. Benim ailemle birlikte. Bana bunu söyleyebilirdin."

Manuel arabasına binip Nogueira'ya yaklaşması için işaret etti. Emekli polis memuru arabaya binene kadar bekledi. "Umarım sakıncası yoktu. Papaz okulunda işim erken bitti ve bu kadar güzel bir günü boşa geçirmek yazık olurdu. Tekneyle dolaşmak hoşuma gidiyor ve onların da hoşuna gidebileceğini düşündüm. Eve uğradım ama burada değildin."

Nogueira yorum yapmadı ama Manuel motoru çalıştırınca polis memuru, "Bir şeyi unutmuyor musun?" diye sordu.

"Café'yi kastediyorsan, onu geri döndüğümde alırım. Kızın ona bayılıyor ve görünüşe bakılırsa bu karşılıklı bir durum."

"Başrahip dostumuzla görüşmen nasıl gitti?"

"İyi ve pek iyi değil," diye karşılık verdi Manuel, daha çok Nogueira'ya özgü bir gülümseme ve anlaşılmaz bir sessizlikle. "Başrahip orada değildi. Kişisel sebeplerden ötürü manastırdan ayrılmak zorunda kalmış. Ayrıntılı raporu Lucas'ı gördüğümüzde vermeyi tercih ederim, çünkü bulduğum şeyler konusunda bize ışık tutabileceğini düşünüyorum. Bu arada, bu senin için." Boya örneği almak için kullandığı yapışkan bant rulosunu havaya kaldırdı. "Bununla Álvaro'nun arabasındaki boya kalıntılarının, aynı olup olmadığını saptamaları için yeterli olacağına inanıyorum."

Nogueira şeffaf poşetteki örneğe bakarken takdir eder gibi başını salladı. "Buna biraz daha devam edersen günün birinde dedektif olacaksın. Yarın manastıra gidecek misin?"

"Gitmem gerektiğini sanmıyorum," dedi Manuel omuz silkerek. "Korkarım Toñino'yu sorarak şansımı fazla zorladım. Bunu hemen fark ettim, örtbas etmeye çalıştım ama kütüphaneci rahip, başrahibe bundan söz edecektir."

Oraya vardıklarında, Lucas onları şöminenin yanında bekliyordu. Bulutsuz, muhteşem gün ne yazık ki kırsal kesimde akşamın erken saatlerinde sıcaklığın hızla düşmesi anlamına geliyordu. Restoranın otoparkıyla giriş arasında

yaklaşık yüz metre vardı ve Manuel bu mesafeyi yürümek için Álvaro'nun kalın ceketini giydi. Daniel ceketi ona verdiğinden beri onu arabada tutuyordu.

Manuel, rahibin onu görünce şaşırdığını fark etti ama yorum yapmadı. Papaz okulu ziyaretinin sonuçları hakkında onları bilgilendirmeye kararlıydı ve bunu yemekten sonraya bırakamazdı. "Başrahip orada değildi. Özel bir işi çıktığı için manastırdan ayrıldığını söylediler. Onun yerine son iki senedir tam zamanlı olarak orada çalışan ve arşivi dijital ortama aktaran genç keşiş Rahip Julián'la tanıştım. Tahmin edebileceğimiz gibi bana her yeri gezdirdi ve elinden geldiğince yardım etmeyi teklif etti. Önce uzaklaşıp bilgi toplamanın zor olacağını sandım ama kütüphanenin düzenini ve dijital arşivlerini bana açıkladıktan sonra bilgisayarını dilediğim şekilde kullanmama izin verdi. Álvaro ve kardeşinin okul kayıtlarını buldum. Seninkini de buldum Lucas," diye ekledi sırıtarak. "Çok sevimli küçük bir çocukmuşsun."

Lucas gülümsedi ama onunla aynı fikirde değildi. "Hiç sanmıyorum; ne sevimliydim ne de küçüktüm."

"Álvaro'nun sürekli kaydı 13 Aralık 1984'e kadar uzanıyor ve başka bir okula nakledildiği notuyla bitiyor. Şunu dinleyin: Çıkış sözcüğünü arattım ve Rahip Verdaguer'in ölüm belgesini buldum. Sandığımızın aksine, ölüm sebebi açıkça intihar olarak belirtilmiş."

"O hâlde, üstünü örtmeye çalışmamışlar," dedi Lucas. "Belki de oğlanları korumak için adamın uykusunda öldüğüne dair bir hikâye uydurdular."

"Dün Rahip Verdaguer'i bulduktan sonra Álvaro'nun revirde saatlerce kaldığını söylediğini hatırlıyorum."

"Bu doğru. Cesedi o gece bulmuş olmalı, onu revire götürdüler ve babasına ertesi gün haber verdiler."

Restoran sahibi et, patates ve salataların olduğu birkaç tabak getirip onları masaya yerleştirdi ama bir süre hiçbiri yemeklere dokunmadı.

Manuel cep telefonuyla manastırın kütüphanesinde çektiği fotoğrafı gösterdi. "Eğer ondan benim için bunu basmasını isteseydim, her şeyi ele vermiş olurdum." Üzerinde kaygı verici kara çizgilerin olduğu belgeye işaret etti. "Revir idarecisinin o gece yazdığı rapor bu. Sadece isim, tarih ve raporun ilk kelimeleri sansürlenmemiş: *Çocuk büyük ölçüde... bulguları gösteriyor...* ve çocuğun ne bulgusu gösterdiğine ışık tutmayan birkaç alakasız ifade var."

Diğer iki adamın ifadesi değişmişti. Polis memuru telefonu alıp detayları incelemek için fotoğrafı büyüttü. Hayrete düşmüştü. "Bu tamamen sansürlenmiş!"

"Sence bu raporda ne var?" diye sordu Manuel. "Sansürlenmeyi gerektirecek kadar korkunç ne olabilir? Ne kadar korkmuş olursa olsun, çocuğun durumunu özetlemek için koca bir sayfaya gerçekten gerek var mıydı?"

"Bir grup düzenbaz!" Nogueira gözlerini ekrandan ayırmadan homurdandı.

Lucas'ın yüzü bembeyaz oldu. Bir şey söylemek ister gibi bir hâli vardı ama başını sallayıp boğuk bir sesle, "Tanrım!" demekle yetindi.

"Daha dikkat çekici bir şey var," diye devam etti Manuel. "Aynı gün, 13 Aralık'ta, o zamana kadar revirden sorumlu olan Rahip Mario Ortuño yeminini bozup manastırı terk etmiş. Başrahip raporunda bunu bir inanç krizi olarak kaydetmiş."

"Lucas, onu hatırlıyor musun?" diye sordu Nogueira. "Rahip Ortuño'yu?"

"Evet," diye alçak sesle yanıtladı rahip hafızasını yoklayarak. "O öğretmen değildi. Okuldan ayrıldığı doğru ama o zaman bununla Álvaro'nun gidişi arasında bir bağlantı kurmadım. Nakledildiğini düşündüm. Manastır düzeninde bu pek sıradışı değildir."

"Álvaro'nun revire saat kaçta kabul edildiğini gördün mü? Sabahın dördünde! Bir çocuğun sabahın o saatinde ayakta olması tuhaf görünmüyor mu? Sizi bilmem ama

ben on iki yaşındayken yatağa girdiğimde o kadar yorgun olurdum ki kütük gibi uyurdum." Lucas'a döndü. "Bana Álvaro'nun sporla ilgilendiğini söyledin, öyleyse yerinde duramayan çocuklardan biri olmalı. O saatte derin uykuda olması gerekirdi."

Lucas onunla aynı fikirdeydi, çok şaşırdığı belliydi.

"Álvaro gecenin bir yarısı o keşişin odasında ne arıyordu?"

Bu yanıtı olmayan bir soruydu. Üç adam malum çıkarımların fazlasıyla farkında olarak birbirlerine kaçamak bakışlar attılar.

"Bir de Rahip Verdaguer meselesi var," diye ekledi Manuel. "Manastırda adamın kendi canına kıydığını saklamak için hiçbir çaba harcamıyorlar. Ölüm belgesi bunu gösteriyor. Bugün oradaki en yaşlı keşişlerden biri olan Rahip Matías'a bundan bahsedince, bütün keşişlerin Rahip Versaguer'in ölüm biçimine rağmen, manastırın mezarlığına defnedilmesinde hemfikir olduklarını söyledi. Verdaguer'in uzun bir hastalık geçirdiğini, tedaviyi reddettiğini ve ağrısının dayanılmaz olduğunu söyledi. Kararını vermiş. Yaptığı şeyi onaylamıyorlar ama onu yargılamıyorlar. Bunu Tanrı'ya bırakmışlar."

"Size dün söylediğim gibi," dedi Lucas.

"Evet, ama bana kalırsa örtüşmeyen bazı şeyler var," diye karşılık verdi Manuel. Ceketinin cebinden Rahip Julián'ın o sabah onun için bastığı yarım düzine fotoğrafı çıkardı.

Rahip Verdaguer, her birinde oyun oynarken, spor yaparken ya da takımlarla ve kupalarla poz verirken görünüyordu. En etkileyici olan, bir eliyle cübbesini yukarı kaldırarak Bask hentbolu oynadığı resimdi.

Manuel ona işaret etti. "Kamera baskısı bunun 11 Aralık'ta çekildiğini gösteriyor, sözde, çektiği şiddetli ağrılar yüzünden canına kıymadan iki gün önce. Sizi bilmem ama bu bana uzun ve yıkıcı bir hastalık geçiren bir adam gibi görünmüyor." Manuel, işaret parmağıyla fotoğrafa vurdu. "Bu sağlıklı birinin fotoğrafı."

Üçünün de düşündüğü şeyi kelimelere döken Nogueira oldu. "Bu işaretler kariyerim boyunca gördüğüm bütün istismar vakalarıyla tutarlı olsa da, alelacele birinin çocuğu istismar ettiği sonucuna varmak istemiyorum. Diğer seçenekleri düşünmeliyiz, belki de oğlan görmemesi gereken bir şey gördü. İntihar süsü verilmek istenen cinayetlerde asılma en çok kullanılan yöntemdir. Keşişin tedaviyi reddettiğini iddia etmesi hastalığa dair tıbbî bir kaydın olmamasını açıklama yöntemleri olabilir."

Bir örtbas, cinayeti gizleme teşebbüsü. Öyleyse bile, kim tarafından işlenen bir cinayet? Manuel bütün gün kendisine bu soruyu sormuştu ve hâlâ kabullenmeyi reddettiği apaçık yanıt, Mei'nin söylediği kelimelerle birlikte zihninde yankılanıyordu. Lugo'daki bir telefon kulübesinden gelen ısrarcı ses aklından çıkmıyordu. Birisi Álvaro'yu bir tehdidi hafife almaması konusunda uyarmıştı çünkü farkında olan başka biri vardı. Öldürdüğünü ve buna dair kanıtı olduğunu bilen biri.

Mei'nin sözlerini sakladığını bildiği için acı çekiyordu. Onunla aynı masada oturan iki adama baktı ve kendisini hem onların müttefiki hem de onlara ihanet eden biri gibi hissetti. Mei'nin verdiği haberin korkunç etkisine rağmen, bunu paylaşmaya istekli değildi. Özellikle de, o gece olduğunu sandığı şeyin ne kadar korkunç olduğu düşünülürse, şimdi daha da yıkıcı görünecekti. Düşük bir ihtimal de olsa, uzak geçmişteki dehşet dolu bir gece Álvaro'nun sessizliğini ve o ürkütücü dünyadan uzaklaşmasını açıklayabilirdi. Manuel'in aklı ve bütün hayatı belirsizlik içindeydi. Keşke kendi kendine Álvaro'nun kimi öldürmüş olabileceğini sormayı bırakabilseydi! Öz kardeşi Fran'ı mı? Verdaguer'i mi? İkisini de mi?

Lucas, sessizce Manuel'in cep telefonundaki fotoğrafı, kalın, siyah sansür çizgilerini ve imzayı inceledi. "Sence Toñino bunu bulmuş olabilir mi?"

"Hayır. Rahip Julián'a Toñino'nun kütüphaneye girip girmediğini sorduğumda, neredeyse katıla katıla gülecekti.

Oğlanın birkaç konuk odasını ve başrahibin ofisini boyamak için orada olduğunu söyledi, hepsi bu."

"Öyleyse, belgeyi orada bulmuş olmalı," dedi Nogueira.

"Eğer öyleyse, bu nüsha olmadığı kesin." Manuel ekrana işaret etti. "Sansürsüz orijinal belge olmalı. Detayları bilmiyorsa, bu işine yaramaz. Olayların ciddiyeti düşünüldüğünde, başrahibin onu ofisinde kilit altında saklaması için geçerli sebepleri var. Toñino'nun taranmış onca belge arasında sansürlenmiş nüshaya rastlaması çok düşük bir olasılık."

Nogueira da onunla aynı fikirdeydi. "Toñino'nun bulduğu şey her neyse, gün gibi ortada olmalı. Álvaro'yla iletişime geçmesi mümkün değil, o yüzden Santiago'ya yaklaşıp bulduğu şey karşılığında üç yüz bin avro talep ediyor; bu, arkadaşı Richie'nin bir yerlerde yeni bir hayata başlamasına imkân tanıyacağını söylediği miktar. Santiago'nun da doğrudan kardeşine ulaşmasının bir yolu yok, kardeşinin onu arayacağını çok iyi bildiği için vasiyi arayıp at satın alacağına dair bir hikâye uyduruyor. İki kardeş konuşur konuşmaz, Álvaro buraya geliyor ve doğruca kaynağa, yani, başrahibi görmeye gidiyor. Konuşuyorlar, başrahip aradaki bağlantıyı kuruyor. Álvaro manastırdan ayrılır ayrılmaz, başrahip yeğeninin evine gidiyor, komşunun kulak misafiri olduğu bir sinir krizi geçiriyor. O gittikten sonra, Toñino arabasıyla uzaklaşıyor, beyaz bir araba ama Álvaro'nun arabasındakiyle uyumlu bir göçüğü olan manastırdaki kamyonetle aynı model değil."

Lucas telefonu kapatıp dikkatle masaya bıraktı. Onu kendisinden uzaklaştırdı. Gözlerini Nogueira'ya dikti. "Sence Toñino Álvaro'yu öldürmüş olabilir mi?"

Komiser bir süre bunu düşündü. "Oğlanı yıllardır tanıyorum. Hiç şiddete başvurmadı ve saldırganlaşabilecek birine benzemiyor. O daha ziyade canını kurtarmak için kaçabilecek biri. Her şey Álvaro'nun çok sinirli olduğuna işaret ediyor, o nedenle eğer Álvaro onu yakaladıysa, bir yüzleşme yaşanmış olabilir. Her şey olmuş olabilir."

Sakın beni tehdit etme. Manuel bu kelimeleri hatırladı. Onu tehdit eden Toñino muydu? Toñino telefon kulübesinden mi aramıştı?

"Peki manastırdaki kamyonetin bütün bunlarla ne ilgisi var?" diye sordu Lucas.

"Henüz bilmiyorum," dedi Nogueira, "ancak tanık, başrahibin bunun onun sonunu getirebileceğini haykırdığını duymuş. Álvaro onu tehdit ettiyse... her şey adamın kendisini ne kadar çaresiz hissettiğine bağlı."

Restoran sahibi son derece endişeli bir şekilde masaya geldi. "Beyler, sorun ne? Eti beğenmediniz mi? Başka bir şey tercih eder misiniz?"

Üçlü hiç dokunmadıkları tabaklarına baktı.

"Dostum, çok üzgünüz," diyerek özür diledi Nogueira. "Sohbete o kadar daldık ki fark etmedik." Etinden bir dilim aldı.

Restoran sahibi masaya bakıp kaşlarını çattı ve tabakları topladı. "Fakat yemekler buz gibi olmuş beyler! Bana biraz izin verin, size ızgaradan yenisini getireceğim ama lütfen yiyin. Böyle bir yemeği boşa harcamak yazık olur, bizimkinden daha iyisini bulamazsınız."

Adam kısa bir süre sonra başka tepsilerle geldi ve gerçekten yemeye başladıklarından emin olana kadar tepelerinden ayrılmadı.

Sessizliği bozan Manuel oldu. "Bütün gün ne olmuş olabileceğini düşünüp durdum. Sansürlü raporu aklımdan çıkaramıyorum. Korkunç şeyler üzerine kafa yoruyorum." Manuel çatalını bıraktı.

Nogueira karşılık verdi. "Ortuño denen adamla ilgili bilgiler not aldığını söylemiştin."

Manuel başını salladı.

"Onu bana ver. Birini arayacağım." Nogueira bilgilerin olduğu sayfayı kopardı ve yerinden kalkıp yemek odasını terk etti.

Beş dakika geçmeden sırıtarak geri döndü. "İyi haber! Anlaşılan adam hâlâ aynı adreste yaşıyor. Birkaç sene önce

kimlik kartını yenilediğinde oradaymış. Elbette, adrese gittiğimizde taşınmış ya da vefat etmiş olduğunu öğrenebiliriz."

Lucas'ın gözleri aydınlandı. "Gitmeyi mi planlıyorsun?"

"Sen de gelebilirsin, tabii rahipler izin alabiliyorlarsa."

Lucas gülümsedi. "Bunu ayarlayabilirim."

Restorandan ayrıldıklarında Lucas, gecenin başında olduğu gibi Manuel'e meraklı bir bakış attı. "Manuel, üzerindeki ceket..."

"Álvaro'nundu. Geçen gün nehirde gezintiye çıkmadan önce Daniel onu bana verdi."

"Biliyorum. Onu daha önce giydiğini gördüm ve içeri girdiğinde aklıma geldi. Onu kilisenin yanında gördüğümü sandığım gece üzerinde bu ceket vardı. Başlığını kafasına geçirmişti, onu kürk astarından tanıdım."

"Bunu herhangi biri de giymiş olabilir," dedi Manuel. "Daniel onu ahırdan aldı. Geri vermeye çalıştığımda, kimsenin onu aramayacağını söyledi. Álvaro onu kırsal bölgeye giderken giymek için orada bırakmış."

Manuel Nogueira'nın evinin önüne park etti ve polis memuru Café'yi almaya giderken arabada bekledi. Adamın küçük köpeği taşıdığını görünce gülümsedi.

"Kahretsin! Çocuğun onu yatağına soktuğuna inanabiliyor musun? Karım tek kelime bile etmemiş." Nogueira köpeği arabayı koydu.

"Şikâyet etmediğine eminim, değil mi Café?" Manuel hayvanı okşamak için arkaya doğru uzandı.

"Onlar da şikâyet etmediler. Yarın onu tekrar bıraktığında ne yapacaklarına çoktan karar vermişler. Biliyor musun, benimle bu tür planlar yapmıyorlar."

Manuel komisere içtenlikle baktı. "Nogueira, Laura ve kızları alıp tekneyle gezmeye çıkmam umarım seni rahatsız etmemiştir. Manastırdan ayrıldığımda, moralim o kadar bozuktu ki, neredeyse mahvolmuş hissettim ve gerçek insanlarla vakit geçirmeye ihtiyacım vardı. Normal insanlarla. Akıl sağlığımı korumak için."

Nogueira başını salladı ve Café'yi arka koltuğa alıp yolcu koltuğuna oturdu. Kapıyı açık bıraktı. "Elbette, anlıyorum. Birçok kez işten sonra böyle hissettim."

"Xulia'ya bir okuma listesi ve biraz tavsiye vermeye söz verdim, bu iyi bir fikir gibi göründü."

"Endişelenme. İyi vakit geçirmişe benziyorlar."

Manuel Nogueira'ya doğru döndü. "Sen ve Laura konuşmalısınız."

Nogueira başını salladı. "Kes şunu Manuel."

"Laura çok özel," diye üsteledi Manuel. "Bana kalırsa, birçok adam yanında onun gibi bir kadın olmasından gurur duyar."

Bu Nogueira'yı rahatsız etti. "Bunu bilmediğimi mi sanıyorsun?"

"Ophelia'yla oynaşman ve o berbat kulübe gitmen beni çileden çıkarıyor."

"Kes şunu Manuel," dedi Nogueira bir kez daha.

"Onunla konuş."

Nogueira boğa gibi inatçı bir hareketle başını salladı.

"Neden?"

Nogueira'nın tepesi attı. "Çünkü konuşmak istemiyorum Manuel!"

"Bu doğru değil."

"Hiçbir şey bilmiyorsun! Bizimle iki gün önce tanıştın ve şimdi buraya gelip her şeyi düzeltebileceğini sanıyorsun." Nogueira arkasına yaslandı ve tekrar konuşmaya başladığında sesi sakindi. "Ne yapmaya çalıştığının farkındayım, bunun için sana teşekkür ederim ama işe yaramayacak."

"Hayır, işe yaramayacak," diye karşılık verdi Manuel. "Denemeye istekli olmazsan."

"Benden nefret ediyor Manuel," diye şikâyet etti Nogueira. "Karım beni hor görüyor."

"Buna inanmıyorum," diye karşılık verdi Manuel inatla.

Nogueira birkaç saniye ona sessizce baktıktan sonra başını çevirdi. "Son altı senedir bebek odasında yatıyorum."

Manuel'in ağzı açık kaldı.

"Antía iki yaşına girdiğinden beri onun odasında uyuyorum. Her gece peluş oyuncaklarla kalp şeklindeki yastıkları yeniden düzenlemek ve onun Minnie Fareli çarşaflarında yatmak zorundayım." Sesi uysaldı. "Ya da Disney prensesli çarşaflarında.

Manuel önce şaşırdı, sonra bu hoşuna gitti. "Ama bu..."

"Evet, gülünç. Karım odadaki hiçbir şeyi değiştirmeme izin vermiyor çünkü orası kızımızın odası ama kendi odamıza dönmeye iznim yok. Antía yıllardır odamızdaki karyolada uyuyor ve ben de onun yatağında yatıyorum. Bu beni cezalandırma yöntemlerinden sadece biri. Orada yediğim berbat yemekleri gördün, değil mi?"

Manuel görmüştü.

"Beni açlıktan öldürmeye çalışıyor," dedi Nogueira büyük bir ciddiyetle.

Adamın sesi bu kadar acınası çıkmasaydı, Manuel kahkaha atabilirdi.

"Nasıl yemek pişirdiğini gördün," diye devam etti Nogueira. "Son altı senedir haşlanmış yeşilliklerden başka bir şey yemedim. Sevdiğim yemekleri kendisi ve çocuklar için hazırlıyor. Yahniler, kekler ve turtalar." Nogueira iç çekti. "Onları koklamama bile izin vermiyor."

"Söylemeye çalıştığın şey...Burası senin evin, değil mi? Öyleyse, istediğini yiyebilirsin."

Nogueira bunu inkâr etti. "Satın aldığı ve pişirdiği her şeyi o kahrolası plastik yiyecek ambalajlarına sarıyor. Bir mumyayı soymak kendi evimde bir lokma yemek yemekten daha kolaydır. Hakkını vermem gerekir, eve döndüğümde akşam yemeğim her zaman hazır olur. O saçmalığa yemek diyebilirsen."

"Pekâlâ, Nogueira, bunun senin için hassas bir mesele olduğunu anlıyorum ama sağlığına dikkat etmen gerektiği konusunda karına katılıyorum. Seni bir atın bile nefesini kesecek kadar kolesterolü tıkınırken gördüm."

Nogueira sırıttı. "Bu benim intikamım."

"Eğer öyleyse, intikamın senin sonun olacak. Karının gerçekten sağlığın için endişelendiğini düşünüyorum."

"Hiç merak etme Manuel. Onun umrunda değilim. O sadece yemek yemeyi sevdiğimi ve onun yemeklerine bayıldığımı biliyor. Bana işkence etmesinin bir diğer yolu."

"Abartıyorsun."

"Bir de kızlar var..."

Manuel ona ciddi bir bakış attı.

"Sen ortaya çıktığından beri bana nasıl davrandıklarına inanamıyorum, bu senin sayende oldu Manuel. Sana duydukları saygı ve hayranlık beni daha farklı görmelerini sağlıyor. Son altı senedir Laura'yla aramdaki gerginlik kızlarımla ilişkimi de etkiledi. Laura onları aleyhime çevirdi."

Manuel itiraz etmeye kalkıştı.

"Kafalarını saçmalıklarla doldurduğunu söylemiyorum. Laura hiçbir şey söylemez ama kızlar karımın beni umursamadığını görüyorlar ve onun izinden gidiyorlar. Anneleri gibi beni hor görüyorlar. Xulia ve ben birbirimize zar zor katlanıyoruz; bana en son ne zaman bir öpücük verdiğini hatırlamıyorum, sürekli tartışıyoruz. Bazen annesinin sırf beni sinirlendirmek için onu şımarttığını düşünüyorum. Tıpkı masadaki o ahmak gibi. O oğlanı görmeye dayanamıyorum Manuel, beni deli ediyor. Bazen karıma bakıyorum ve onun da benim kadar bıkkın olduğunu görüyorum. Oğlana katlanmasının tek sebebi küçük, küstah suratıyla masada benim yerimde oturduğunu görmenin beni zıvanadan çıkardığını bilmesi."

Polis memuru iç çekip bir sigara yaktı. Havanın serinliğine rağmen onu arabanın kapısını kapatmadan yolcu koltuğunun kenarına tünediği yerde içti ve her defasında başını çevirip dumanı açık havaya üfledi. "En çok canımı sıkan artık Antía'yı da kaybediyor olduğumu bilmek," dedi hüzünlü bir ifadeyle. "O hâlâ bir çocuk ama kadınlar öyledir. İçlerinden biri diğerinin hissettiği düşmanlığı sezerse, geri kalanlar da ona katılır. O düşmanlığın ardındaki sebebi bilmeseler bile."

"Boktan. Kötü gitmesine sebep olan şey ne, bilmiyorum ama gerçekten istersen bunu çözeceğine eminim."

Adam tamamen yenilgiye uğramış gibi görünüyordu. "Bir çözüm yolu yok."

"Sadakatsiz miydin?" diye sordu Manuel. "Neyi kastettiğimi biliyorsun..."

"Laura bunu umursamaz. Sana artık beni sevmediğini zaten söyledim. Belki kesin olarak bilmiyordur ama o aptal değil. Şüpheleniyor olmalı."

Manuel birkaç saniye sessizce Nogueira'nın sözlerini düşündü. "Peki sence neden kalıyor? Bak Nogueira, Laura harika bir kadın. O zeki ve yeterince para kazanıyor, o yüzden istemezse sana katlanmak zorunda değil. Ayrıca, o gerçekten güzel ve başka bir erkek bulmakta hiç zorlanmaz." Komiserin ona attığı sert bakış Manuel'in dikkatinden kaçmadı ama yine de sözlerine devam etti. "Karının kızlarınla ilişkini korumak için buna katlanmadığını söyleyen sensin. Bana öyle geliyor ki, Laura seninle birlikte olmak istemeseydi, uzun zaman önce evi terk ederdi."

Nogueira ona dik dik baktı.

"Söylediklerimde haklı olduğumu biliyorsun," diye diretti Manuel. "Karın seni terk etmediğine göre hâlâ kurtarılabilir şeyler olmalı."

"Onu tanımıyorsun. Beni terk etmedi çünkü hayatımın geri kalanını cehenneme çevirmeye niyetli."

"O hâlde onu sen terk et, bu işkenceye kesin olarak son ver. İkinize de mutlu olma fırsatı tanı, bu ayrı olmanız anlamına gelse de."

Nogueira, ayrılık sözkonusu bile olamazmış gibi gülümseyerek reddetti. "Hayır," dedi, "asla."

"Peki neden? Bir insan neden bilinçli olarak hayatının geri kalanını mutsuz geçirmeyi seçer?"

Nogueira sigarasını kaldırıma attı ve izmarit yerden sekip havada yanan bir kül izi bıraktı. Polis memuru öfkeyle Manuel'e döndü. "Çünkü bunu hak ediyorum," diye bağırdı. "Bunu hak ediyorum, duyuyor musun? Bunu anlıyor musun? Eğer bana gitmemi söylerse, giderim ama o zamana kadar burada kalacağım ve bir erkek gibi buna katlanacağım."

Manuel pes etmedi. "Ne yaptın?"

Nogueira onun yakasını tutunca, Manuel adamın onu yumruklayacağını sandı. Yüzlerinin arasında çok az bir mesafe vardı.

"Ne yaptın?"

Nogueira ona vurmadı. Aksine, Manuel'in ceketini bıraktı, yüzünü ellerinin arasına alıp ağlamaya başladı. Boğuk, çaresiz hıçkırıklarla vücudu öylesine şiddetle sarsıldı ki ona fiziksel bir acı da vermiş olmalıydı. Üzüntüsü, kendisinden tiksinmesine sebep olmuş gibi kızgın bir hâlde gözlerini ve yanaklarından süzülen gözyaşlarını sildi. Bir şey söyledi ama hıçkırıkları ve sesini boğan elleri yüzünden Manuel ne söylediğini anlayamadı.

"Ne?"

Nogueira gözyaşları arasında tekrarladı. "Ona tecavüz ettim."

Manuel buna inanamadı. "Nogueira, ne dedin?" İrkildi ve korktu, çaresizce onu yanlış duymuş olduğunu umdu. Herhalde kulakları onu yanıltıyordu.

Polis memurunun hıçkırıkları dindi. Sinirle gözlerini ovuşturdu, yüzünü ve ıstırap veren utancını görebilmesi için Manuel'e döndü.

"Ona tecavüz ettim," dedi açıkça. Pişmanlığını gösterir gibi yavaşça iyice öne doğru eğildi. "Karıma zorla sahip oldum Manuel. Her günü cehennemde geçirmeyi hak ediyorum; bana her ne yapmak istiyorsa, benim için her ne cezayı hayal ediyorsa, yaptığım şeyi telafi etmeyecek."

Manuel kıpırdayamadı. Bu itirafın dehşeti onu felç etti, düşüncelerini engelledi, herhangi bir şey söylemesine ve tepki göstermesine engel oldu. "Tanrı aşkına!" diye mırıldanmayı başardı en sonunda.

Zihninde Nogueira'nın yaralı ve aşağılanmış, oğluna söylememesi için yalvaran en fazla otuz yaşındaki annesi belirdi.

"Çocukken gördüğün şeyden sonra bunu nasıl yapabildin?"

Nogueira bir kez daha üzüntü ve utançla elleriyle yüzünü örttü. Tekrar hıçkırmaya başladı.

Nogueira gözyaşlarına boğulurken, Manuel'in karmaşık hisleri onu sersemletti. Söyleyecek bir şey düşünmeye çalıştı fakat ağzını her açtığında adamın korkunç itirafı nefesini kesiyor ve mantıklı düşünmesine engel oluyordu. Keşke yaşlı keşişin Verdaguer'in mezarının başında söylediği şeyi tekrar edebilse, başka bir insanı yargılamaktan sakınıp bu ağır sorumluluğu Tanrı'ya bırakabilseydi ama bunu yapamadı. Bu suçun vahşiliği ve zalimliği karşısında afalladı. Aynı zamanda, yanındaki çökmüş adamın apaçık perişanlığı onu duygulandırdı. Acı çeken bir günahkâr, içini dökmüştü ve güçlü bir ortak insanlık hissi, Manuel'in hem reddetmesine sebep oluyor hem de sanki zamanın başlangıcından beri kadınlara karşı işlenen bütün korkunç, aşağılayıcı ve küçük düşürücü suçların sorumluluğunu paylaşıyormuş gibi ona kötülüğe ortaklık ettiğini düşündürüyordu. Bunun doğruluğunu görebiliyordu. Yeryüzündeki her erkek, sırf erkekliği sebebiyle, bütün bu acılara sebep olduğu için suçluydu.

Manuel uzanıp elini Nogueira'nın omzuna koydu ve adamın vücudunun şiddetli bir şekilde titrediğini hissetti. Karşılığında, polis memuru içgüdüsel bir şekilde Manuel'in günler önce Sarita Herminia'yı teselli etmeye çalışırken gördüğü harekete başvurdu, elini, Manuel'in eline koydu ve onu tutup omzuna bastırdı.

Uzun bir süre ağladıktan sonra, Nogueira nihayet bitkin düşüp ipleri kesilmiş bir kukla gibi gevşedi. Bir sigara daha yakıp sessizce içti, dumanı sertçe yukarı ve arabadan uzağa üfledi. Enerjisinin son damlasını korumaya çalışıyormuş gibi hareketleri yavaş ve yorgundu. Arabanın ön camından eve doğru baktı ama gözleri evin ötesini, karısını ve uyuyan kızlarını görüyordu. Yüzündeki perişanlık, kasvetli geleceğini gözlerinin önüne getirdiğinin kanıtıydı.

"Sarhoştum," dedi Nogueira birdenbire. "Çok sarhoş değildim ve bunun bir mazeret olduğunu iddia etmiyorum. Ufaklık yaklaşık iki yaşındaydı. Laura bütün vaktini

bebeğe adıyordu, birincisine yaptığı gibi. Yeterince para kazandığım için Laura'nın çalışmasına ihtiyaç duymadık. Antía bir buçuk yaşındayken, Laure işine geri döndü. Sonra her şey çözülmeye başladı. Bu benim suçumdu," diye ekledi hemen. "Ev işini ve çocuk bakımını hep ona bırakırdım. Böyle yetiştirildim. Annem bizi hep mutfaktan kovardı. Beni ve erkek kardeşlerimi de. Bunun kötü bir bahane olduğunu biliyorum ve annemin bana öğretmediği şeyleri kendim öğrenmeliydim. Sadece Xulia varken sorun yoktu ama ikisiyle birlikte işler biraz daha zorlaştı. Antía, dişleri çıkmaya başladığı için bütün gece ağlıyordu. Laura yorgun bir hâlde işten dönüyordu, sonra da ev işleri ve iki ufaklıkla ilgilenmek zorunda kalıyordu. Beni ihmal etmeye başlamıştı. Haftasonları tek yapmak istediği evde kalmaktı. Yemek pişiriyor ve çamaşırları yıkıyordu, yatağa girdiğinde rahat bırakılmak istiyordu. Dışarı çıkmak istemiyordu, sürekli yorgundu ve bir şeyler yaptığımız birkaç kez kızları da yanımızda götürmek zorunda kaldık."

Manuel sessizce dinledi. Duygularını saklamaya çalıştı ama Nogueira her şeyi yüzünden okuyabiliyordu.

"Sarhoş bir maço olduğumu ve onu hak etmediğimi düşündüğünü biliyorum. Haklısın.

"Bir gece birkaç arkadaşımla bir şey kutlamaya gittim... ne olduğunu hatırlamıyorum ama önemi yok. Eve döndüğümde çok geçti ve çok içmiştim. Laura hastanedeki gece vardiyasından dönmüştü ve ufaklıkla birlikteydi. Antía nihayet uykuya dalmıştı. Laura yanımdan geçip Antía'yı bebek yatağına yatırdı. Hiçbir şey söylemedi ama sinirli olduğu belliydi, neredeyse hep öyleydi. Yatağa nasıl girdiğimi hatırlamıyorum ama Laura geri döndüğünde üzerine atladım." Nogueira sustu.

Manuel polis memurunun ağlayacağını biliyordu. Bu kez ağır ve hüzünlü bir ifadeyle ağladı. Gözyaşları yüzünde çizgiler hâlinde izler bıraktı. Sinirli sinirli yüzünü silişi ve hiddetle reddedişi kaybolmuştu.

"Karımı özlemiştim. Ona dokunmak istedim. Yemin ederim Manuel, sadece ona sarılmak istedim. Ne olduğunu

bilmiyorum ama bir dakika sonra çığlık atmaya, ağlamaya başladı, canını yaktığım ve bileklerini yastığa bastırdığım için dehşete düşmüştü. Beni ısırdı." Nogueira üst dudağına işaret etti. "Yara izini saklamak için hayatımın sonuna kadar bıyık bırakmak zorundayım. O ani acı, bir kâbus görüyormuşum gibi beni uyandırdı. Bunu tam olarak yapmadım... ama onun canını acıttım. Şaşkınlıkla geri çekildim, tam olarak ne olduğunu bilmiyordum ve ona bakınca panikleyip korktuğunu gördüm. Dehşete kapılmıştı. Benden, onu seveceğine ve onunla ilgileneceğine yemin eden adamdan korkuyordu! Başka bir şey daha gördüm Manuel." Nogueira yüzünü tamamen Manuel'e çevirdi. "Küçümseme ve boşluk gördüm ve o anda onu sonsuza kadar kaybettiğimi anladım."

"Ne söyledi?"

Nogueira gözlerinin içine baktı. "Hiçbir şey. O gece yatak odasından sürünerek çıktım Manuel. Birkaç ilaç alıp içim dışıma çıkana kadar kustum ve sonra yatağımıza dönmeye çalışmadım. Kanepede uyudum. Benimle bir daha konuşmayacağına emindim. Benimle konuşmaktan vazgeçmedi ama konuştuğunda sesi o kadar soğuk ve nefret dolu ki bana hep o geceyi hatırlatıyor. Bu yüzden artık böyleyiz."

"Bunu onunla konuştun mu?"

Nogueira başını salladı.

"O zamandan beri, yıllardır bir kez bile onunla o gece hakkında konuşmadığını, o zamandan beri kızının odasında uyuduğunu mu söylüyorsun?"

Nogueira yanıt vermedi. Dudaklarını birbirlerine bastırdı ve çaresizliğini zaptetmek için burnundan sertçe soludu.

"Ondan hiç af dilemedin mi?"

"Hayır!" diye bağırdı. "Yapamam Manuel, yapamam; karıma bakınca annemi görüyorum. Onu giysileri yırtılıp beline kadar çekilmiş ve kalçaları kan içindeyken görüyorum. Yüzünü, o alçak adamın onu nasıl mahvettiğini ve mahrum bıraktığını görüyorum. Af dileyemem, çünkü yaptığım şey affedilmezdi. Ben o pisliği affetmedim ve Laura da beni affetmemekte haklı."

BULANTI

Utanç ve şüpheye kapılan Manuel'i uyku tutmadı. Çalkantılı duyguları midesini bulandırdı ve dinmeyi reddetti. Revir raporunu süsleyen o kalın siyah çizgiler, Rahip Verdaguer'in pembe yanakları, Nogueira'nın beline kadar açılmış yırtık elbisesiyle küvetin kenarında oturup yaşadığı korkudan arınmaya çalışan annesi, bir çocuğun yatak odasındaki Minnie Fareli çarşaflar. Nogueira'yla kendisini istemeden de olsa özdeşleştirdiği için vücudu acı veren mide krampları yla onu cezalandırdı. Belki komiserin acısının da aynı derecede psikosomatik olduğundan şüpheleniyordu. Komiser annesine tecavüz eden canavarla aynı olduğu düşüncesinden kurtulamıyordu. Nogueira'nın Muñiz de Dávila ailesine beslediği nefret, kendisine duyduğu nefreti yansıtıyordu.

Manuel'in zihni fırıl fırıl dönüyordu. O ve Nogueira bütün erkeklerin acısını, peşine düştüğümüz ejderhanın aslında kendi kalplerimizin derinliklerinde yaşadığı, adalet ve zararı karşılama arayışımızın başlamadan bittiği gerçeğini paylaşmışlardı. En kötü kâbusumuz olan o canavar ölümsüzdü. Ancak kendimizi her şeyi yakıp kül eden alevlere feda ettiğimiz gün yok olacaktı.

Dünyanın onu sarsıp durmasından bıkıp usanmıştı. Uykuya sığınmak istedi. Sarayına kaçtı.

REDDEDİLEN HER ŞEY

Futbol oynarken dizim soyulduğu için habersizce eve döndüm. Banyoya girdiğimde annem oradaydı. Küvetteydi ama giyinikti. Üstü başı dağınık ve yırtıktı, bir kemerle bağlıydı, vücudunun alt kısmında... kanaması vardı. Kalçaları kan içindeydi ve su kıpkırmızıydı. Öleceğini sandım.

On yaşındaydım. Kimseye söylememem için bana yemin ettirdi. Yatağa gitmesine yardım ettim ve bir haftadan uzun bir süre yatakta kaldı. O süre boyunca onunla ve erkek kardeşlerimle ilgilendim. Onlar benden daha küçüktü. Her şeyden habersizlerdi.

GURUR GÜNAHI

Mario Ortuño ellili yaşlarının sonundaydı. Calle Real de Corme'de işlettiği barın arkasından onları incelerken sert bakışları açıkça düşmancaydı. İtirazlarına rağmen, adamın karısı Susa ziyaretçilere aynı caddenin sonundaki evlerinden bara kadar eşlik etmek için ısrar etmişti.

İçeri girer girmez, Susa kocasının yanına gitti. "Mario bak, bu beyler seninle konuşmak için Chantada'dan buraya kadar gelmişler. Barın arkasındaki yerini bana bırak ve buraya gel." Kadın eğilip alçak kapının altından barın arkasına geçti.

Adam tepki göstermedi. Onlara baktı ve bu o kadar uzun sürdü ki Manuel adamın olduğu yerde kalacağını sandı.

Ortuño karısına döndü. "Bize biri iyilik yap Susa ve biraz kahve getir." Adam eğilip aynı geçidin altından geçti.

Ortuño en arkadaki masaya işaret etti ve oraya doğru onları takip etti. "Dünkü ziyaretin son olmayacağını tahmin etmeliydim." Lucas'a başıyla işaret etti. "Siz bir rahipsiniz, söylemenize gerek yok." Diğerlerine şüpheci bir şekilde baktı. "Siz ikinize gelince..."

Nogueira oturana kadar bekledikten sonra herkesi takdim etti. "Rahip Lucas papaz okulunda bir öğrenciydi ve onu o günlerden bir çocuk olarak hatırlıyor olabilirsiniz." Ses tonu canlı ve tamamen profesyoneldi. "Manuel ve ben San Xoan papaz okulunda 13 Aralık 1984'te olan olayları soruşturuyoruz."

Ortuño afallamış bir hâlde dikkatle Lucas'a bakarken ifadesi şaşkınlığa dönüştü. Adam kaşlarını kaldırdı, etkilenmiş görünüyordu. "Revirde görev yaptığınızı ve ertesi gün bir inanç krizi yaşadığınızı öne sürerek manastırdan ayrıldığınızı biliyoruz," diyen Manuel'e döndü.

Manuel bara doğru bakarken Rahip Julián'ın doğru tahmin edip etmediğini, otuz iki sene önce manastırdan ayrılmasının sebebinin güzel Susa olup olmadığını merak etti.

Ortuño onun düşüncelerini okudu. Adamın gözleri parladı. "Susa'yla neredeyse on sene sonra evlendim. Manastırı, tarikatı ya da o tür şeyleri bırakma kararımla onun hiçbir ilgisi yok."

Nogueira söz aldı. "Demek başrahip geçen gün sizi görmeye geldi?"

"Birbiriyle tamamen çelişkili iki sebep yüzünden beni ziyarete geldiğini söyleyebilirsiniz, birincisi, hafızamı tazelemek için ve ikincisi her şeyi unutmaya ikna etmek için." Adamın ses tonundan her iki talebi de tiksindirici bulduğu aşikârdı.

Yanında oturan Manuel onu dikkatle izliyordu. Adamın işbirliği yapıp yapmayacağı henüz belli değildi ama çok kızgın olduğu açıkça görülüyordu.

Nogueira da onun kadar savaşa hazır duruyordu.

"Kararımı o zaman verdim, bu manastırı terk etmek anlamına geliyordu. Fikrimi değiştiren bir şey olduğunu mu sanıyorsunuz? Sadece Alzheimer hastalığı o gece gördüğüm şeyin anısını aklımdan silebilir."

Manuel cep telefonundaki fotoğraflara göz gezdirdi ve aradığı fotoğrafı bulunca telefonu masaya koydu.

Ortuño telefonu eline aldı, aile ismini gösteren başlığa baktı ve alttaki kendi imzasını gördü. "O aşağılık herifler!" diye bağırdı. "Bu beni şaşırtmamalı. Bunu yakacaklarını sanıyordum. Sanırım bir senelik kayıt notlarını yok edemediler. Bu çok dikkat çekerdi. Aralık ayını yarılamıştık ve sayfalar numaralandırılmıştı, o yüzden içlerinden birini kopartamamışlar. Tam da onlardan beklenebilecek bir davranış; kilise naziler ve faşistler kadar küstah. Hiçbir zaman izlerini silmeye gerek duymadılar. Ebedî olduğuna ikna olursan, belgeleri yok etmeye gerek kalmaz. O bunak istifçiler suçlarının kanıtını ortadan kaldırmaya asla tenezzül etmediler."

Manuel belgeyi gördüğündeki ilk izlenimini hatırladı. Gerçekten de kendisini herkesten üstün görenlere, sağlam, güçlü ve bu sebeple yenilmez olduğunu sananlara özgü bir küstahlıkla kibri açıkça ortaya koyuyordu. Franco'nun faşist bürokratlarından biri gibi, adı meçhul bir din adamı, vahşetin kanıtını ortadan silmek için kara mürekkepten kalın parlak lekelere başvurmuştu.

"Üzeri çizilen satırlarda ne yazdığını bilmek istiyoruz. O gece gerçekten ne olduğunu bilmeliyim." Manuel kendi sesindeki saf çaresizliği duyabiliyordu.

Ortuño sessizce oturmuş ekrana bakarken ıstırabını fark etmemiş gibi görünüyordu. Susa onlara kahvelerini ikram etti. Ortuño kendi kahvesine şeker attı, hafifçe karıştırdı ve Manuel kendi fincanındaki kahveyi kaynar bulsa da adam hemen içti.

"Rahip Matías sabahın üç buçuğunda beni yatağımdan kaldırdı ve giyinmeme vakit olmadığını söyledi. Koridorda beni Rahip Verdaguer'in odasına sürüklediğinde üzerimde hâlâ pijamalarım vardı. Korkunç bir şey olduğu belliydi. Verdaguer yerde bilinçsizce yatıyordu, yüzü kıpkırmızı ve ter içindeydi, üzerinde sadece geceliği vardı. Başrahip önünde diz çökmüş onu hayata döndürmeye çalışıyordu ama hiçbir şey işe yaramadı. Verdaguer'in boynuna deri bir kemer dolanmıştı ve yerde uzanıyordu. Okul üniformasına ait bir kemerdi. Önce yaşça büyük oğlanı gördüm. Hazırolda duran bir asker gibi kaskatı hâlde, korkudan kocaman olan gözleriyle bizi izliyordu. Diğer oğlan duvarın dibinde kıvrılmıştı, elleriyle yüzünü kapatarak için için ağlıyordu."

"Odada ikinci bir oğlan mı vardı?" diye sordu Manuel şaşkınlıkla.

"Muñiz de Dávila," diye araya girdi Nogueira. "Bu yüzden ilk ismi vermedin. İki kişiydiler, kardeşler. Álvaro ve Santigo mu?"

Ortuño başını salladı. Perişan görünüyordu. "Diğeri, ufak olan... duvara sığınma şekli yüzünden pijamasının altında kan olduğunu görebiliyordum. Onu öylesine aceleyle

çekmiş olmalıydı ki, pijama üstünü pantolonunun içine sokmamıştı ama iki kat örtülse kanı gizlemeye yetmezdi. Bir an için hareket edemedim. O âna dair hafızamdaki anılar hâlâ çok canlı çünkü sonsuza kadar sürmüş gibiydi. Ben büyük oğlanın korku dolu ifadesine bakarken, ufak olan yüzünü duvara dönmüş şekilde yerde kıvranıyordu ve Verdaguer'in ölü bedeni belden aşağısı çıplak hâlde yere serilmişti.

"Kalın bir iple geri dönene kadar Rahip Matías'ın ortadan kaybolduğunu fark etmedim. Başrahip beni görmemişti. Kemeri gevşetip çözdü ve onu alıp ayağa kalktı, sonra onu yatağa attı. Matías'tan ipi alırken beni gördü. 'Oğlanları revire götür, onları yatır ve kimseyle konuşmadıklarından emin ol. Sen de onlarla sakın konuşma. İkisi de şok geçiriyor ve hezeyanlılar. Zavallı çocuklar Rahip Verdaguer'i ölü buldular.' Tepedeki kirişe işaret etti. 'Kendisini asmış.'

"İtiraz etmeye çalıştım. 'Hiçbir şey söylemeyeceksin. *Bana itaat et ve söylediklerimi yap.*' Cesedin üzerinden eğilip ipi Verdaguer'in boynuna geçirdi. Rahip Matías ona çoktan düğüm atmıştı. 'Rahip Verdaguer bir süredir korkunç acılar çekiyordu. Kanserden. Acı onu deliye döndürdü ve buna daha fazla dayanamadı. Oğlanlar halat kopunca vücudunun yere çarptığını duydular. Olan bu. Öyle değil mi çocuklar?'

"Büyük oğlan hiçbir şey söylemedi."

"Álvaro." Manuel'in sesi güçlükle işitilebiliyordu.

Ortuño ona baktı, bu ismi duymak onu duygulandırdı. "Evet. Álvaro." İsim bir süre ağzında kaldı. "Hiçbir şey söylemedi, başını salladı ve orada durup bedene baktı. Birdenbire çok geç olmasına rağmen pijama giymediğini fark ettim. Üzerinde hâlâ okul üniforması vardı ama kemeri yoktu. Fakat küçük oğlan konuştu. Onu net bir şekilde duydum. Duvarın dibinde hıçkırarak yatıyordu, bize bakmayı reddediyordu ama, 'Evet, böyle oldu,' dediğini duydum.

"Küçük çıplak ayakları kan içindeydi."

"Aşağılık herifler!" diye homurdandı Nogueira. Lucas polis memurunun sesindeki üzüntüyü duydu ve ona acısını paylaştığını belli eden bir bakış attı.

Manuel komiserin zihnini okudu ve hiç aklından çıkmayan şeyin ne olduğunu anladı.

Ortuño sözlerine devam etti. "Dehşete kapıldım. Kan lekelerini göstererek başrahibe itiraz ettim, 'Oğlanın kanaması var...'

"Sözümü bitirmeme izin vermedi. 'Çocuğun koliti ve ülserli bağırsağı var. Yaşadığı yoğun korku yüzünden damarı patlamış ve fazlasıyla ishal olmuş. Bu sadece biraz kan, hepsi bu. Çocuğun ne söylediğini duydun.'

"'Rahip Verdaguer hasta değildi, ayrıca, ülser ya da kolitle ilgili hiçbir şey duymadım. Buradaki tek yetkili hekim benim ve hasta olsaydı, haberim olurdu. O yaralı, hasta değil,' dedim ona. 'Bence polisi aramalıyız.'

"Başrahip Rahip Verdaguer'in boynunda yaptığı şeyi bırakıp doğruldu ve bana dik dik baktı. 'Böyle bir şey yapmayacaksın. Burada yetkili benim ve hayatının geri kalanını bir ormandaki manastırda geçirmek istemiyorsan söylediğimi yapacaksın.'

"Hâlâ nutku tutulmuş görünen ve gözlerini cesetten ayıramayan büyük oğlanın yanına gittim. Onu uzaklaştırmaya çalıştım ama kıpırdamayı reddetti. Böylece görüş alanına engel olmak için önüne geçtim, 'Kardeşini buradan çıkarmalıyız,' dedim. Bu birdenbire onu kendine getirdi. Başını salladı, kardeşinin elini tuttu ve cesedi görmemesi için ona kalkan oldu. Buna gerek yoktu, ufaklık gözlerini o kadar sıkı kapatmıştı ki hiçbir şey göremezdi. Üçümüz revire gittik."

Ortuño duraksadı, saatini kontrol etti ve sonra karısına göz attı. Susa barla ilgileniyor ve birkaç devamlı müşteriyi ağırlıyordu.

"Sorun ne?" diye sordu Nogueira.

"Hiçbir şey," diye yanıtladı adam. "Karımın bana içki içmek için çok erken olduğunu söyleyip söylemeyeceğini merak ediyorum."

Nogueira anlayışlı bir şekilde ona katıldı. "Bu harika bir fikir." Diğerleri de aynı fikirdeydi.

Susa biraz şaşırdı ama yine de onlara dört kadeh ve küçük bir şişe yerel konyak getirdi. Konyağı ikram etmek yerine tek kelime etmeden bara dönerek hoşnutsuzluğunu belli etti. Lucas ev sahipliği yaptı. Manuel içkileri doldururken rahibin elinin titrediğini gördü.

Ortuño birkaç büyük yudum aldı. "Ufaklık bütün gece ağladı. Ona her yaklaşmaya çalıştığımda daha yüksek sesle ağlıyordu. Yarasıyla ilgilenmeme izin vermedi. Onu kan lekeli pijama altını çıkarmaya bile ikna edemedim. Sabah olduğunda kardeşi bunu başardı. Oğlan geceyi yatakta, kardeşinin yanına kıvrılarak geçirdi. Büyük oğlana kanamanın kesilip kesilmediğini sordum ve ufaklığı bir bardak suyla birlikte birkaç sakinleştirici almaya ikna etmesini söyledim. Pek işe yaramadı. Başrahip birkaç saat sonra Verdaguer'ın bir doktor tarafından çoktan imzalanmış ölüm belgesiyle geldi. Manastırın hekimi olarak tanıklık etmem gerekiyordu. Onu imzaladım. Gitmeden önce beni tekrar uyardı, 'Sakın kimseyle konuşma.'

"Sabah sekizde tekrar geldi. Küçük çocuk nihayet uykuya dalmıştı. Başrahip kanamanın durup durmadığını sordu ve benden oğlanın giysilerini ona vermemi istedi. Onları bir çarşafa sardı ve alıp götürdü. Álvaro hâlâ kardeşinin yanındaydı. Başrahibe baktı ama tek kelime etmedi. Gözlerinden alev saçıyordu.

"Başrahip öğlen geri döndü ve bana revir notlarına ne yazmam gerektiğini söyledi: 'Bulaşıcılığı yüksek bir grip geçirdiler.' Ona oğlanın bana böyle söylemediğini söyledim. Tetikte bir asker gibi duran Álvaro'ya döndü. Başrahip büyük oğlanla konuşurken beni dışarıda bekletti. Başrahip gittiğinde, ufaklık daha sakin görünüyordu ve hatta iştahı biraz düzelmişti. Büyük oğlan, Álvaro ise değişmemişti. Hâlâ öfkeyle bakıyordu." Ortuño üç adama baktı. "Size şu kadarını söyleyebilirim. Álvaro gençti ama o geceden sonra bir çocuk değildi. Onun da benim gibi hissettiğini görebiliyordum. Buna, haklı öfkenin alevi diyebilirsiniz. İkimiz de bundan zararlı çıkacağımızı biliyorduk.

"Aynı gün özel şoförlü bir limuzin büyük oğlanı almaya geldi. Babası içeride başrahiple konuşurken, onu bavuluyla koridorda beklerken gördüm. Marki dışarı çıkıp oğlana işaret etti ve binayı terk etti. Álvaro'yu son gördüğümde, babasının adımlarını takip ederek bavulunu taşıyordu. Babanın küçük çocuğu ziyaret etmeye gerek duymamasına çok şaşırdım. Álvaro'yu alıp gitti. Tartışma çıkmadı, bağrışma olmadı. Başrahibin ona ne söylediğini bilmiyorum; sadece babasının büyük oğlanı alıp götürdüğünü biliyorum ve onu bir daha görmedim. Küçük olanı da görmedim, çünkü gripten bahsetmeden raporumu hazırlayıp imzaladıktan sonra manastırdan içeri bir daha adımımı atmadım."

Dört adamın üzerine gergin bir sessizlik çöktü. Manuel cep telefonunu alıp bir numara tuşladı. Diğerlerinin ifadeleri keyifsizdi.

"Griñán, bana Álvaro'nun ailesinin San Xoan manastırının mülkiyet haklarını ne zaman edindiğini söylemeni istiyorum." Manuel sessizce bekledi. Vasinin bu bilgiye ulaşması bir dakika bile sürmedi.

Manuel dinledi, görüşmeyi bitirdi ve telefonu tekrar masaya bıraktı. Korkunç bir bulaşıcı hastalıkla kaplı gibi onu kendisinden iterek uzaklaştırdı.

"Yaşlı marki ve başrahip, papaz okulu arazisinin sözleşmesini Aralık 1984'te imzalamışlar. O zamana kadar arazi manastıra aitmiş. Satış sembolik olarak bir pesetaya yapılmış.

"Sessizliğini satın almışlar. Ona araziyle ödeme yapmışlar."

Lucas hayrete düştü. Birer konyak daha doldurdu ve kendisininkini ilaç gibi dikti. Manuel ona korkuyla baktı. Rahibin gözleri parladı ve karşısında açılmış gibi duran görünmez cehenneme bakarken hızla gözlerini kırpıştırdı. Anıları, yorumlar ve tek tük kelimeler ağır bir anlam kazandı. Lucas bakışlarını yukarı çevirdi.

Manuel ona uzanmak istedi ama bunu yapamadı. Toprağın yüzeyini açan ve altında gizli, tiksindirici şeyleri

acımasızca meydana çıkaran bir saban gibi, Ortuño'nun hikâyesi onu da kahretmişti. Bu ifşayla birlikte ruhunu donduran soğuk ve uyuşukluk serbest kalıp onu kendisiyle ilgilenmeye zorlamaması umuduyla bastırdığı acı da geri dönmüştü.

İçinde karşı koyulmaz bir üzüntü dalgası öylesine hızlı ve güçlü bir şekilde kabardı ki, onu alıp götürdü. Görüş alanı bulanıklaştı ve gözyaşları birdenbire süzülmeye başladı, öylesine bol ve şiddetliydi ki arkadaşlarının üzerinde şok etkisi yaptı. O sessiz üzüntünün ilkel gücü onları acısını kucaklamaya çağırdı.

Nogueira, Manuel'in önceki geceki hareketini tekrarlayarak elini uzatıp arkadaşının omzuna koydu. Lucas'ın gözleri yaş ve öfkeyle doldu; masanın etrafını dolaşıp Manuel'in yanındaki sandalyeye çöküp onu kollarına aldı. Ortuño kıpırdamadan oturup hiddetle yumruklarını sıktı, yüzünü çarpıtırken dudakları gerildi, barın arkasından ona meraklı bir bakış atan karısına doğru baktı. Başını salladıktan sonra masanın altında Manuel'in elini tuttu.

Manuel ağlamaya başladı. Gözyaşları durmaksızın aktı. Baskın gelen duygular ruhunu yok etti. Sersemlemiş, yarı bilinçli bir hâlde, eşit miktarda ıstırap ve ifşayla acı çeken ruhunu uyuşturan bu hırpalanışa minnettar olduğunu fark etti.

Dört adam da gözyaşları içindeydi. Eski keşiş Ortuño, Susa'nın bardan çıkardığı şaşkınlıktan ağzı açık kalan müşterilerin merakını umursamayacak kadar hayatın talihsizliğini çekmişti. Hepsi gidince, kadın panjurları indirip kapıyı kilitledi. Loş ortamı, sadece bardaki düşük vatlı lambalar ve arka taraftaki vasistastan içeri süzülen zayıf günışığı aydınlatıyordu.

Acıyı paylaşmak, iyi bir adamın kendi üzüntüsünden arınmasının tek yoludur. Her biri sarsılmıştı. Nogueira en çok nefret ettiği yaratık olduğunu keşfettiği için içinde onu tüketen büyük bir suçluluk duygusu taşıyordu. Olayın yaşandığı gün orada bulunan ama her şeyden habersiz olan

Lucas, puslu şartlar altında yeni anlamlar kazanan görüntüleri tekrar gözden geçirirken dehşete kapıldı. Korkunç olaya doğrudan tanıklık eden ve inancından yoksun bırakıldığı için hiddetlenen Ortuño, o gece yaşanan şaşırtıcı olayları hâlâ ardında sürüklüyor, temyiz olasılığı olmayan bir müebbet hapis cezası çekiyordu.

Manuel başını kaldırıp onlara baktı. Hepsi onu destekliyordu ve kendileri ufalanırken onun parçalanmasına engel oluyorlardı. Bu yıkılmış, suçluluk duygusuyla ezilen adamlar yine de empati ve acıma duygularına sahiplerdi. Manuel onlara, başkaları tarafından işlenen suçların sorumluluğunu üstlenen bütün erkeklere, başka yerlerde yaşanan adaletsizlikleri kınayanlara karşı büyük bir minnettarlık hissetti. Gözyaşlarını tutamadı. Ruhu boyun eğdi, son güçlü set de yıkıldı ve hücum eden duygular etrafını öyle şiddetlice sardı ki pes edip boğulmanın cazibesine karşı mücadele etti. Yalnız değildi, çünkü onun yanındaydılar. Lucas'a sarıldı, Nogueira'nın elini tuttu ve Ortuño'nun gözlerinin içine bakarken ona elini aynı kuvvette sıkarak karşılık verdi.

Uzun bir süre sonra, yeni pişen kahveyle dolu fincanlar masanın üzerindeydi. Ortuño keyifsizce onlara baktı. Beden dili içinde hâlâ derin bir çatışma yaşadığını açıkça ortaya koyuyordu. Dirseklerini masaya koyup öne doğru eğildi ve parmaklarını ağzının üzerinde kenetleyip uzun bir süre o şekilde kaldı. Bir ayini yönetiyor ya da Susa'nın konyağın etkisini hafifletmeye yardımcı olmak için onlara ikram ettiği henüz dokunmadıkları kahvelerin üzerinde dua ediyor gibi görünüyordu. Ortuño hipnotize olmuş gibi oturuyordu. Adamın bakışları o geceye geri dönmek için zamanın perdesinin içine işliyor ve maddi dünyanın gölgelerini deliyordu.

"Üzerinden otuz seneden fazla zaman geçti. O çocukları asla unutamadım. O gece, saatler ilerledikçe küçük çocuk iyileşir gibiydi. Öte yandan, büyük çocuk yaptığı şeyin ciddiyetinin farkındaydı ama sanki bu olay onu hem tüketiyor

hem de güçlendiriyor gibi üzerine bir sakinlik çöktü. Ufaklık uykuya daldıktan sonra, Álvaro'yu benimle revire getirilen kahvaltıya oturmaya ikna ettim. İştahı beni çok şaşırttı. Yıllar sonra Bosna'da hekim olarak görev yaparken, aynı şekilde tepki veren askerler gördüm: yemeklerini büyük bir iştahla yerler ama onlara asla bakmazlardı. Gözleri boşluğa odaklanırdı. Askerlerin gittiği yerden Álvaro'nun dikkatini çekmeyi nihayet başardığımda, ona Rahip Verdaguer'in odasında ne olduğunu sordum. Felaketi kabullenen birinin kusursuz sakinliğiyle yanıt verdi. "Bir adam öldürdüm, olan bu." Sonra da bana anlattı.

"Verdaguer geride kalan oğlanlara özel ders veriyormuş ve anlaşılan ufak oğlan derslerinde pek iyi değilmiş. Santiago her öğleden sonra fazladan bir saat ders almak için kalıyormuş. Bu sıradışı değildi, oğlanların çoğu bu şekilde yardım alırlardı. Verdaguer, Santiago'ya ofisinde ders vermekte ısrar etmiş. Büyük oğlan bir şey mi gördü, yoksa ufaklık mı ona söyledi bilmiyorum ama bir hafta boyunca Álvaro giysilerini çıkarmadan yatağına girmiş. Her gece kalkıp kardeşinin onunla yaşıt bir oğlanla paylaştığı odayı kontrol etmiş. O gece uykuya yenik düşmüş ve dünyadan tamamen kopmuş. İrkilerek uyanmış ve kardeşinin odasında olmadığını fark edince Verdaguer'in odasına koşmuş."

Ortuño iç çekti ve sanki elleri tiksindirici hikâyeyi silebilirmiş gibi gayretle yüzünü ovuşturdu. Yanında oturan Susa kocasının elini tutup ellerinin arasına alarak onu hemen sakinleştirdi. Ortuño kelimelerden çok daha fazla şey ifade eden bir minnettarlıkla ona gülümsedi.

"Odaya girince Verdaguer'in belden aşağısının çıplak olduğunu görmüş. Adam iri yarı ve şişmandı. Álvaro kardeşini orada görmemiş ama buna gerek yokmuş. Çocuğun inlediğini duymuş ve o canavarın ağırlığı altında ezilen çocuğun Santiago olduğunu tahmin etmiş. Bağırmamış. Hiçbir şey söylememiş. Pantolonundan kemerini çıkarıp Verdaguer'in sırtına atlamış ve onu adamın boynuna dolamış. Beklenmedik saldırı karşısında dengesini yitiren adam

ufaklıktan uzaklaşmış ve kemeri tutup gevşetmeye çalışmak için mücadele etmiş. Dizlerinin üzerine yığılmış. Oğlan onu bırakmamış. Bana adamın karşı koymayı anında bıraktığını söyledi ama Álvaro onu sıkıca tutmaya devam etmiş. Verdaguer'in tekrar ayağa kalkmasından korkmuş. Álvaro'yu uzun boylu ve zayıf olarak hatırlıyorum, çok ağır olamazdı, özellikle de Verdaguer'le kıyaslandığında. Adam ölüme mahkûmmuş. Hepsi doktur raporunda yazıyor. Kemer boynunu aniden geriye ilk çektiğinde soluk borusu ezilmiş. Oğlan kemeri sıkıca tutmaya devam etmeseydi bile adam dakikalar içinde kendi kanıyla boğulacaktı."

Manuel gözlerini kapattı, Kuzgun'un mesajını açık ve net bir şekilde duydu: *Marki mirasını, soyumuzu ve temsil ettiği her şeyi korumak için gerekli olan ondaki acımasızlığın ve gücün kokusunu aldı., ne pahasına olursa olsun... Álvaro bizi hayal kırıklığına uğratmadı... Babası bizi hayal kırıklığına uğratmayacağını biliyordu çünkü daha önce kendisini kanıtlamıştı.*

Ortuño, Manuel'in masadaki cep telefonuna işaret etti. "İki oğlanın fiziksel durumu hakkında detaylı bir açıklama yazdım. Hiçbir şeyi atlamadım. *Bulaşıcı grip* kelimelerine rastlamayacağınızı garanti edebilirim. Bu yüzden raporu sansürlediler."

Nogueira konuştu. "Fotoğraf çektiniz mi? Herhangi bir kanıt sakladınız mı? Bu olayı kayda geçiren başka bir belge var mı?"

Ortuño başını salladı. "Bu 1980'lerde oldu. Çocuk istismarı için standart bir klinik protokol yoktu, ya da herhangi bir istismar suçu için. Manastırı terk etmek zorunda hissetme sebeplerimi detaylı bir şekilde açıkladığım bir istifa mektubu yazıp manastırın başrahibine ve bir kopyasını da piskoposa gönderdim."

"Piskoposun haberi olduğunu mu söylüyorsunuz?" Manuel hayret etti. "Sizinle iletişime geçti mi?"

"Asla. Neden geçsin ki? Onların başına dert açmayacaktım. Suçlu keşiş ölmüştü, itaatsiz öğrenci okuldan uzaklaştırılmıştı." Ortuño'nun tiksintisi apaçık ortadaydı. "Başrahip, son derece hassas bir konuyu çok iyi idare ettiği için tebrik edilmiş olmalı."

Daha sonra Mario Ortuño'nun kararlı bir şekilde barın kepenklerini indirip karısından destek alarak eve yürüdüğünü hatırlayacaklardı. O öğleden sonra oraya vardıklarında barın arkasından onlara bakan sert bakışlar ve karanlık ifadeden geriye neredeyse hiçbir şey kalmamıştı. Ortuño geçmişin yorgunluğu ve yüküyle Calle Real'de ilerledi. Üç adam Corme'den çıkan yola saptılar. Yolculuk boyunca pek fazla konuşmadılar. Dinledikleri hikâye bir mezar taşı gibi üzerilerine çöktü ve bu ortak sır Ortuño'nun son sözlerinin ağırlığını taşıyan sessizlikle durumu iyice kötüleştirdi, "Kimsenin haberi olmadı. Yıllar sonra karıma anlatana kadar bu konuda hiç konuşmadım. Birçok kez o gece ve ertesi sabah olanları düşündüm ve size yemin ederim ki manastırdan ayrıldıktan sonra ciddi ciddi polise gitmeyi düşündüm ama ne faydası olurdu ki? Benim sözüme karşılık başrahibin, Rahip Matías'ın ve ölüm belgesini imzalayan saygın yerel doktorun sözü olacaktı. Hatta o çocukların. Álvaro'nun doğruyu söyleyeceğine emindim ama ufaklık başrahibin aptalca intihar fikrini kabullenmeye çok hazır görünüyordu. Bütün bunu ne uğruna yapacaktım? Yapılması gerekeni yapan cesur bir çocuğu töhmet altında bırakan bir soruşturmadan başka bir sonuç alamazdım. Cezalandırılabilir başka kimse yoktu. Verdaguer ölmüştü, artık tehdit oluşturmuyordu ve küçük oğlan kurtulmuştu. Hem Álvaro hem de benim için en iyi şeyin oradan gitmek olduğuna karar verdim."

Nogueira'nın telefonu titreyince arabanın içindeki sessizlik bozuldu. Manuel Nogueira'nın en azından biraz müzik dinlemek için radyoyu açmasını diliyordu. Komiser telefonuna bakıp yüzünü ekşitti. Corme ve Malpica'nın arasındaki yolun keskin virajları onu ellerini direksiyonda

ve gözlerini yolda tutmaya zorluyordu. Telefonu sessizdi ama birkaç saniye sonra tekrar titremeye başladı.

"Lütfen kimin aradığına bakar mısın?" dedi Nogueira yolcu koltuğunda oturan Lucas'a.

Arka koltukta Manuel gözlerini kapatmış bir hâlde uzanıyordu. Nogueira uyumadığını biliyordu –*Zavallı adam, bir daha uyuyabilirse kendisini şanslı saysın!*– ama Manuel'in kendisini dünyadan neden soyutlamak istediğini anlıyordu.

Lucas ekrana baktı. "Ophelia."

Nogueira kenara çekebileceği bir yer aradı ve en sonunda derin bir vadinin kenarında Manuel'in gördüğü en yüksek okaliptüs ağaçlarıyla çevrili bir gezi noktası buldu. "Üzgünüm. Bu telefona cevap vermek zorundayım."

Nogueira arabadan inip uzaklaştı. Lucas arabadan, komiserin telefonda duyduğu şeye şaşırdığını görebiliyordu. Nogueira onların yanında geri dönerken telefonu tekrar titredi. Yanıt verdi. Lucas adamın fark edilir şekilde kaskatı kesildiğini gördü.

Nogueira şoför kapısını açıp içeri eğildi ve arka koltuğa seslendi. "Arayan adlî tabip Ophelia'ydı. Öğlenin erken saatlerinde Toñino'nun arabasını çalıların arasına yarı gizlenmiş hâlde bulmuşlar. Genç adam arabadan yüz metre ötedeki bir ağaçta asılıymış. Nöbetçi memur da aradı, iki gün önce onlara arabanın tarifini verdiğimde bana kısaca kaybolmamı söylediler. Şimdi başkomiser benimle konuşmak istiyor."

Manuel ön koltukların arasına doğru eğildi. "Bu çok boktan! Umarım bu senin başına bela açmaz Nogueira. Eğer yardımcı olacaksa, Toñino'nun evine kadar bana eşlik etmeni istediğimi söylerim. Polis memuru olduğumuzu iddia etmedik ve isterlerse, bunun üzerine yemin edebilirim."

Nogueira gülümsemeye çalışsa da başarılı olamadı. Endişeli olduğu belliydi. "Önemi yok. Bu sadece bir rutin, göreceksin. Sormak zorundalar."

Lucas söz aldı. "İntihar mı etmiş?"

Nogueira ona sadece baktı. Motoru çalıştırıp tekrar yola çıktı.

Lucas pes etmedi. "Toñino'nun bir ağaçta asılı olduğunu söyledin. İntihar mıydı?"

Nogueira karşılık vermek istemiyormuş gibi ağzını ve bıyığını ovuşturdu. Lucas'a bakmak yerine, dikiz aynasında gözünü Manuel'den ayırmadı. "Ophelia, cesedin kapkara olduğunu, çok kötü dayak yediğinin anlaşıldığını söyledi. Yüzü hırpalanmış ve üzerinde kayıp kişi raporunda belirtilen giysiler varmış. Görünüşe bakılırsa, onu bilincini yitirene kadar dövdükten sonra asmışlar. Otopsi daha kesin sonuçlar verir. Ophelia, çürüme durumu göz önünde bulundurulduğunda, ortadan kaybolduğu gün ölmüş olabileceğini söylüyor."

Manuel aynada Nogueira'yla göz göze geldi ve adamın ne ima ettiğini çözmeye çalıştı. "Álvaro'nun öldürüldüğü gün. O hâlde ikisi alakalı olmalı."

"Bundan emin değilim," diye karşılık verdi Nogueira. "Anlaşılan, Toñino amcasının ofisini boyarken Rahip Ortuño'nun istifa mektubuna rastlamış. Ona hızla göz atınca, bu bilginin birinden yüklü miktarda para kopartabileceği kadar değerli olduğunu anlıyor. Álvaro ve Santiago'nun muhtemelen üç yüz bin avro ya da daha fazlasına sahip olduğunu düşünüyor. Santiago'yu arayıp ondan parayı istiyor. Ağabeyinin vereceği tepkiyi hesaba katmıyor. Álvaro manastıra hışımla dalıp başrahipten bir açıklama talep ediyor. Álvaro gidince, başrahip yeğenini bulmak için çıkıyor ve belki belgeyi ona geri vermeye ikna etmeye çalışıyor ama aynı zamanda işin burada bitmeyeceği konusunda onu uyarıyor. Başrahibe oğlanı sorduğumda adamın verdiği tepki dikkatimi çekti. Yeğeninin nerede olduğunu umursamıyor gibiydi, belki de nerede olduğunu zaten biliyordu. Álvaro'nun onu ziyarete gittiğini ilk başta inkâr ettiğini unutma. Fakat Álvaro'un onu aradığını itiraf etmek zorunda kalınca, günah çıkarma talebiyle ilgili bir saçmalık uydurdu."

"Bunun tam bir uydurma olduğunu size garanti edebilirim," diye araya girdi Lucas. "Bu kadarından eminim."

"Bunun dışında adam pek endişeli değildi. Belki de sorunu hallettiği içindir. Álvaro ölmüştü. Artık yeğeninin öldüğünü de biliyoruz. Muhtemelen ikisi de aynı gün öldüler."

"Otuz iki sene önce olan bir şeyi saklamak için başrahibin gerçekten bu kadar ileri gidebileceğini mi düşünüyorsun?"

"İnsanların neler yapabileceğini bilsen, şaşırırsın. Bundan daha az ciddi şeyleri gizlemek için bile. Ortuño'nun bize anlattıkları düşünüldüğünde, başrahibin bir sorunu çözmek uğruna, sert de olsa ne gerekiyorsa tereddütsüz yapacak bir adam olduğunu biliyoruz. Verdaguer'in ölümüne intihar süsü verirken ve okuldaki cinsel istismarı örtbas ederken hiç tereddüt etmedi. Yeğenini tehdit ettiğini söyleyen bir tanığımız da var. Ortuño, adamın geçen gün oraya gidip onu sessiz kalması için ikna etmeye çalıştığını söyledi; kurumu ve kendi itibarını korumak için daha ne kadar ileri gideceğini düşünüyorsun? Yeğenini öldüresiye dövüp bir ağaca asar mı? Yoksa Álvaro'nun arabasını yoldan çıkarır mı? Bildiğimiz kadarıyla başrahip, keşişin ölümünü intihar gibi göstererek bir cinayeti gizledi... ama..."

"Adam yetmiş yaşında, belki biraz daha fazla," dedi Lucas. "Bir tür kemik hastalığı var, kireçlenme ya da artroz, oldukça kısa boylu, en fazla 68 kilo olmalı."

"Bu konuda haklı olduğunu kabul ediyorum," dedi Nogueira. "Bir mücadele sırasında adamın Álvaro'yu bıçakladığını hayal etmek benim için zor. Yeğeni onun kadar güçsüz ve uyuşturucuların etkisiyle heba olsa da, başrahibin oğlanı bayıltana kadar dövdükten sonra onu bir ağaca asacak kadar gücü olabileceğini düşünemiyorum. Yetişkin bir adamı yerden tamamen kaldırmak fiziksel güç ve kararlılık gerektirir."

Manuel dikiz aynasından Nogueira'yı izliyordu. Komiserin onun bakışlarından kaçındığını biliyordu.

"Her halükârda, sadece tahmin yürütüyoruz. Kanıt olmadan sadece hikâye uydururuz," diye sözlerini bitirdi Nogueira. "Toñino'nun otopsi sonuçlarını beklemek zorundayız. Álvaro'nun arabasındaki boya kalıntılarının papaz

okulundaki araçla uyuşup uyuşmadığına dair laboratuvar sonucunu görmeliyiz."

"Bir ihtimali atladın," diye ona meydan okudu Manuel. "Belki de başrahibin bununla bir ilgisi yoktur. Belki Álvaro Toñino'ya yetişmiştir."

Manuel Mei Liu'nun söylediği sözlerin ağırlığını zihninde hissettirmeye başladı. *Adam onu öldürdüğünü biliyor.*

"Kes şunu Manuel!" Lucas'ın sesindeki çaresizlik Manuel'in geri kalanı söylemesine engelledi ama olası olaylar silsilesini hayal etmesine engel olmadı. Dile getirilmeyen olasılık ona daha gerçek gelmeye başlıyordu.

Manuel başını kaldırıp baktığında, bu kez Nogueira'yı onu dikkatle incelerken buldu. Komiserin de aynı şeyi düşündüğünü biliyordu. O yüzden devam etti. "İkisinin kavga ettiğini farz edelim. Álvaro oğlandan çok daha güçlüydü ve onu dövüp bir ağaca asmış olabilir. Ophelia, Álvaro'nun böğründeki yaranın yavaş bir iç kanamaya sebep olduğunu söyledi ve bu bu ona arabasına binip uzaklaşması için fırsat verdi." Bir kez daha Kuzgun'un uğursuz kelimeleri kulaklarında çınladı.

"Böyle bir olasılığı düşünmene şaşırdım," diye öfkeyle karşılık verdi Lucas dönüp ona bakarak.

"Eğer tanıdığım adamdan bahsediyorsak, ben de şaşkınım. Fakat görünüşe bakılırsa o gerçek Álvaro değildi ve size açıkça söyleyeceğim, öbür Alvaro'nun neler yapabileceğini bilmiyorum."

"Buna inanmayı reddediyorum!" diye bağırdı Lucas şiddetle.

"Annesinin bana söylediklerini hatırla," diye karşılık verdi Manuel. "Ben unutamadım."

Lucas bunu reddetti. "Sana kadının seni incitmek için öyle konuştuğunu söylemiştim. Bilerek aklına şüphe tohumları ekti. Görünüşe bakılırsa, yeşermelerine izin vermişsin."

Nogueira araya girdi. "Sana ne söyledi?"

"Álvaro'nun acımasızlık niteliğinin onu babasının kusursuz vârisi yaptığını söyledi. İyi iş çıkaracağından eminlermiş,

onları daha önce hiç hayal kırıklığına uğratmamış. Ona hep güvenmişler çünkü bunu daha önce de yapmış."

"Kadının papaz okulunda olanlara atıfta bulunduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bahsetmediğim bir şey daha var. Nogueira, sen bunun büyük bir kısmını zaten biliyorsun. Álvaro'nun cenaze töreninden birkaç gün sonra polis kişisel eşyalarını teslim etti. Aralarında daha önce hiç görmediğim bir cep telefonu vardı ve arama geçmişini kontrol ettiğimizde ankesörlü telefondan gelen bir arama vardı. Álvaro'nun sekreteri o telefonu sadece buradaki işleri için kullandığını söyledi." Manuel, doğrular gibi başını sallayan Nogueira'ya baktı. "Bilmediğin şey şu, Álvaro buraya gelmeden bir gün önce o telefonu biri aramış ve sekreteri açmış. Hattın ucundaki kişi, 'Bunu görmezden gelemezsin, beni anlıyor musun? Elinde kanıtı var, adam onu öldürdüğünü biliyor ve bir şeyler yapmazsan söyleyecek,' demiş."

Lucas o kadar sinirlendi ki neredeyse tamamen arkasını döndü. "Tanrı aşkına! Álvaro'nun katil olduğunu mu söylüyorsun? Belki de onu hiç tanımadığını söylemekte haklısındır Manuel. Fakat ben onu tanıyordum ve sana söylüyorum, Álvaro bir katil değildi."

"Söylemeye çalıştığım şey telefonu açan kişinin kendi kardeşi olduğuna emin olduğum. Santiago çok çaresiz hissetmiş ve bir şekilde Álvaro'nu numarasını almış olmalı. Griñán'ın numarayı ona vermiş olması akıl almaz değil. Griñán bana Santiago'nun para talep ettiğini söylediğinde, Santiago'nun acelesi olduğunu ve çok endişeli göründüğünü belirtti. Şu kelimeleri düşünün, *Adam onu öldürdüğünü biliyor*. Onun Toñino olduğunu bilen kişiydi ve Toñino artık yaşamıyor. Adlî tabibe göre, genç adam ortadan kaybolduğu gün ölmüş olabilir, Álvaro'nun sorunla ilgilenmek için geri döndüğü gün. *Sakın beni tehdit etmeye kalkma.*"

Lucas bu ihtimali şiddetle reddetti, amansız bir karşıtlık ve büyük bir öfkeyle dudaklarını birbirlerine bastırdı.

Manuel'in telefonunun zili aracın darlığında birdenbire yüksek geldi. Manuel ekrana baktı, telefonu kapatmak üzereydi. Arayan Mei Liu'ydu. Telefonu açtı ve tek kelime etmeden onu dinledikten sonra görüşmeyi bitirdi. Arabanın içindeki gergin sessizlik, yaklaşan bir fırtına gibiydi. Kendisini küçük tüylü dostu Café'yi özlerken buldu.

Son kilometreleri sessizlik içinde katettiler. Nogueira otoparka girdi, Lucas ve Manuel'in araçtan inmelerine izin verdi, otoyola dönüp bu kez olay yerine doğru yola çıktı.

Manuel ve Lucas'ın arasında tedirgin edici bir gerginlik vardı. Manuel arabasına doğru ilerledi.

Lucas onu takip etti. "Nereye gidiyorsun Manuel?"

"As Grileiras'a gidiyorum. Benimle gelebilir ya da burada kalabilirsin ama ben bıktım. Bir yanıt istiyorum ve bunu hemen alacağım."

Lucas teklifini kabul etti. Arabanın etrafını dolaşıp yolcu koltuğuna yerleşti.

SEBEP VE DENGE

Akşamın ışığı hızla azalıyordu. Malikâneye vardıklarında, batan güneşin son ışıkları köşkün kapısına, onu aldatıcı bir şekilde davetkâr gösteren altın rengi bir parlaklıkla vuruyordu.

Doğruca mutfak girişine doğru gittiler. Bekledikleri gibi, Herminia ve kocasını mutfak masasında otururken buldular. İkisi el ele tutuşmuştu ve acı dolu bir ifadeleri vardı. Lucas ve Manuel'i görünce irkilen kâhya ayağa fırladı, kendisini rahibin kollarına attı. "Ah, lütfen, hayır! Lütfen bu olmasın." Kadın hıçkırıklara boğuldu. Büyük bir sıkıntıyla sarsılmışlardı.

Lucas iyice tedirgin oldu. "Sorun ne Herminia?"

"Bilmiyor musun? Santiago için gelmediniz mi?"

Hâlâ Herminia'yı kollarının arasında tutan Lucas şaşkınlıkla Manuel'e baktı. "Santiago'ya ne oldu?" Manuel hayretle ellerini havaya kaldırdı.

Herminia gözyaşlarını tutamadı. "*Fillo*, bu ev lanetli. Hepsi ölüyor! Bütün evlatlarımı kaybediyorum!"

Manuel kadının kocasına döndü. Adam olaylarla hiçbir ilgisi yokmuş gibi hissiz ve sessizce oturuyordu. Belki de artık onu hiçbir şey şaşırtmıyordu. Manuel hafızasını yoklayıp adamın adını hatırlamayı başardı.

"Damián, Santiago'ya ne oldu?"

"Onu bir ambulansla götürdüler. Catarina onun yanında. Bir avuç hap yuttuğunu söylediler. Çocuk olmasaydı, şimdiye kadar çoktan ölmüştü. Oğlan odasına gidip onu sarsarak uyandırmaya çalışmış."

"Samuel mi?"

Adam başını salladı. "Çocuk onu bulmasaydı ölmüş olurdu."

"Oğlan nerede? O iyi mi?"

Herminia, Lucas'ın kollarından ayrıldı. "Manuel, çocuk iyi, onun için endişelenme, neler olduğundan habersiz. Zavallı ufaklık her şeyin bir oyun olduğunu sanıyor. Şimdi yukarıda, annesi ona bir hikâye okuyor."

Manuel mutfakta ilerleyip bir sandalyeye yığıldı. Etrafındaki her şey çöküyordu. Düşüncelerini düzene koymaya çalıştı. Santiago'yu sıkıştırmak, onunla yüzleşmek ve ondan bir itiraf kopartabilmek umuduyla buraya gelmişti. Santiago'yu öğlen, loş kilisede tek başına ağlarken gördüğü an zihninde canlandı. Belki de kimsenin bilmediği bir ıstırapla, katlanabileceğinden çok daha ağır bir yükle boğuşuyordu.

Lucas ondan önce davrandı. "Ne oldu Herminia? Bunun bir sebebi olmalı. Santiago'yu herkes kadar iyi tanıyorsun ve kimse birdenbire kendini öldürmeye kalkmaz. Ne düşünüyordu?"

Herminia suratını ekşitirken dudakları büküldü. Sıkıntısı bir anda kayboldu ve yerini acımasız bir küçümseme aldı. "Elbette, ne olduğunu biliyorum. Her zamanki şey oldu, o korkunç yaşlı kadın bütün çocuklarını gömene kadar durmayacak! Aklı başında olan herkes onların acı çektiğini görmeye bayıldığını anlar! O" –Herminia'nın ifadesi sertleşti ve kelimeyi tükürür gibi telaffuz etti– "sürtük!" Kadın duraksadı. "Dün Catarina bize büyük haberi verdi. Yine hamile kalmış. Santiago'nun bu tür konular hakkında nasıl olduğunu bilirsiniz, o her zaman onun için endişeleniyor. Akşam yemeğini erkenden yiyip odalarına çekildiler." Tekrar için için ağlamaya başladı. "Fakat cadı kutlamamıza izin vermedi!"

Damián, çenesini kaldırıp ona baktı, üzgün ama boyun eğmiş gibi görünüyordu.

Manuel ayağa kalktı ve rollerini değiştirdi. Herminia'nın günler önce onu teselli ettiği gibi, kadının ellerini tutup onu bir sandalyeye götürdükten sonra ellerini tutmaya devam ederek yanına oturdu ve anlatmasına izin verdi.

"Bu sabahtı. Sarita'yla birlikte üst kattaki odalardan birini temizlerken tartıştıklarını duydum. Evin ona ait olan kısmına hiç gitmediğimi zaten biliyorsun," diye vurguladı Herminia. Yaşlı kadın onunla alay etmeye, ona gülmeye devam etti, ta ki alt kattaki ön kapıyı sertçe vurana dek. Pencereye gittim ve Santiago'nun atlardan birine bindiğini gördüm; üzgün olduğunda hep ata binmeye gider. Oysa eli alçıdayken bunu yapmamalı."

"Ne hakkında tartıştıklarını biliyor musun?"

Herminia hayır der gibi başını salladı.

"Peki bu hap meselesi ne zaman oldu?"

"Bir saat olmadı. Oğlan oyun oynayacak birini arıyormuş ve Santiago'nun odasına gitmiş, Tanrı'ya şükür Elisa'ya gidip amcasının uyanmadığını söylemiş."

"Santiago'dan haberim yoktu Herminia," dedi Manuel ciddiyetle. "Onu sevdiğini biliyorum ve bunun için çok üzgünüm."

Herminia anlayışı için ona perişan bir şekilde hafifçe gülümsedi.

"Sana bir soru sormak istediğim için buraya geldim."

Herminia'nın yüzünde şaşkın bir ifade belirdi.

"Geçen gün Álvaro hakkında konuşurken söylediğin bir şey ve on iki yaşındayken onu nasıl evden gönderdikleri hakkında. Bu konuyu açtığımda, Álvaro ve babası arasında bir şey olduğu belirli bir günden bahsettin."

Herminia bir an bakışlarını kaçırdı. "Belirli bir günden bahsetmiyordum. Hiç geçinemiyorlardı ve okul Álvaro'yu uzaklaştırdı. Babası ona çok kızdı."

"Evet, söylediklerini duydum," diye karşılık verdi Manuel sabırla. "Álvaro'yu San Xoan'dan 13 Aralık'ta uzaklaştırdılar ve az önce Madrid'den Álvaro'nun yatılı okula aynı ayın yirmi üçünde kaydolduğunu belirten bir telefon aldım. Bir çocuğu, Noel arifesinden önceki gün bir Katolik evinden gönderdiklerine göre, o on gün içinde kötü bir şey olmuş olmalı."

"Özel bir şey olmadı." Herminia ayağa kalkıp ocaktaki tencerelerle meşgul oldu.

"Álvaro ve babası arasında bir şey olduğunu biliyorum, markinin onu bir an önce evden uzaklaştırmaya karar vereceği kadar ciddi bir şeydi, annesi de bundan bahsetti." Manuel sesini yükseltip ısrar etti. "Herminia, Álvaro'yu gerçekten seviyorsan, bana ne olduğunu söyle!" Kadın ona doğru döndü. "Çünkü söylemezsen, doğruca üst kata çıkıp Kuzgun'dan bir açıklama talep edeceğim, kadın da olabildiğince kabaca ve iğrenç bir şekilde bana bunu anlatmaktan büyük zevk alacak."

Herminia tencere tutacağını bırakıp masaya döndü. Az önceki sandalyeye oturdu. Çok alçak bir sesle konuşmaya çalıştı. Hemen yanında oturmalarına rağmen, Manuel ve Lucas kadının söylediklerini duyabilmek için ona doğru eğilmek zorunda kaldı.

"Álvaro okuldan uzaklaştırıldıktan sonra, okulun Noel tatilinden hemen önceydi. Hatırlıyorum, çünkü Santiago henüz eve dönmemişti.

"Yaşlı marki ava çıkmıştı. Álvaro avlanmaktan hoşlanmadığı için Santiago'yu hep yanına alırdı ve Santigo onu memnun etmek için ne gerekiyorsa yapardı ama o gün Álvaro'yu alıp götürdü. Gün ortasında geri döndüler ve burada, mutfağın önünde bir araba durdu. Köpekler için treyler kafesi olan büyük bir SUV'du. Marki çok kızgındı. Bütün hafta boyunca köpeklerden biri itaat etmeyi reddetmiş ve bu yüzden kuşlardan birini kaybetmişti. Bütün köpekleri treylerden çıkardıktan sonra asilik edeni tutup onu tekmelemeye başladı. Hayvan o kadar çok bağırdı ki malikânedeki herkes nasıl uluduğunu duydu. Bir arabanın onu ezdiğini sandım. Álvaro oraya koştu ve babasıyla köpeğin arasına girdi. Babası elini kaldırdı ve Álvaro'ya vuracak gibi göründü ama tam o sırada arabaya geri döndü, av tüfeğini alıp onu Álvaro'nun ellerine tutuşturdu.

"Bu köpek avlanamaz. Bir işe yaramaz. Onu dövmemi istemiyor musun? O hâlde, onu öldür!"

"Álvaro önce av tüfeğine sonra köpeğe baktı, sonra elinde tüfekle babasına doğru dönüp ona bunu yapmayacağını söyledi.

"'Ne demek *hayır*? Yap şunu!'"

"'*Hayır*,' dedi Álvaro ona açıkça.

"Nasıl istersen, bunu ya sen yaparsın ya da ben,' dedi yaşlı adam ve ona doğru bir adım attı.

"Álvaro tüfeği kaldırıp omzuna koydu ve babasına doğrultup gözlerini kısarak namluya baktı."

"'*Hayır*, dedim.' Sakindi. Ciddiydi.

"Başımı kaldırıp bakınca, annesinin üst kattaki pencereden izlediğini gördüm. Malikânedeki herkes köpeğin ulumalarına benim gibi tepki gösterdi ve ne olduğunu gördü. Yaşlı markinin kriz geçireceğini sandım. Adam herkesin ona itaat etmesini bekliyordu, oğlunun itaatsizliği normalde onu öfkeye sürüklerdi ama yaşlı markiyi asıl utandıran şeyin olayın birçok tanığın karşısında gerçekleşmesi olduğunu biliyordum.

"Baba oğul yüz yüzeydiler ve ikisi de pes etmedi. Geri kalanımız nefeslerimizi tuttuk. Sonra marki kahkaha atmaya başladı, o kadar yüksekti ki evdeki herkes köpeğin ulumasını duyduğu gibi onu da duydu. 'Hayır,' dedi, 'bir köpeği vurmayı reddediyorsun ama söz konusu bir adam olduğunda hiç tereddüt etmiyorsun! Öyle değil mi, seni küçük katil?'

"Herkes her kelimesini duydu. Kendi oğluna katil dedi. Álvaro gözlerinin içine bakmaya devam etti ve tüfeği indirmedi. Babası topuklarının üzerinde dönüp eve girdi. Mutfaktan geçerken benimle konuştu. 'Söylediğim gibi Herminia, birçok erkekten daha cesur!'

"İki gün sonra Álvaro'yu Madrid'e gönderdiler. Oğlanın gittiği gün, marki köpeği anayola çıkarıp kafasını uçurdu ama en azından Álvaro gidene kadar bekledi. Onu Damián gömdü fakat hayvanın kaldırıma saçılan beynini temizlemek zorunda kaldı. Aklımı kaçırdığımı düşünebilirsin ama

Álvaro'nun babasının ondan korktuğuna gerçekten inanıyorum."

Lucas eliyle yüzünün büyük bir bölümünü kapattı.

Manuel derin bir nefes verdikten sonra konuştu. "Neden bana bunu anlatmak istemedin?"

Herminia Lucas'ın şaşkınlığına işaret etti. "Neden mi? Çok basit, şu anda düşündüğünüz şeyi düşünmenizi istemedim. Çünkü Álvaro iyi ve erdemliydi, o tanıdığım en iyi insandı."

Damián karısının söylediği her şeyi başını sallayarak onaylamıştı. Kadın ayağa kalkıp mutfağı iç taraftaki merdivenden ayıran kapıyı açtı. Elisa dehşete düşmüş bir şekilde orada duruyordu, gözleri yaşlarla doluydu. Kocaman gözlerle onlara baktı.

Manuel hayret etti. "Ne zamandır bizi dinliyorsun?"

"Yeterince duydum Manuel. Álvaro'dan şüphelenecek tek kişi olmadığımı bilecek kadar."

Manuel korkunç bir şok geçirdi. On günden fazla bir süredir burada, hızla kaybolan yazının süt gibi gökyüzünün altında onu düşmanca karşılayan, yetişkin yaşamının bir yalan üzerine kurulu olduğu acı gerçeği yüzüne vuran bu bölgedeydi. Her yeni keşfin, ihanet kanıtlarını kabul etmeye onu neredeyse ikna eden yeni utançlar ve üzüntüler getirdiği ruhanî çölde bir yolculuğa çıkmış gibiydi.

Kendisini kapatmış, pes etmişti. Günlerce Nogueira'nın onu derinliklerde gizli olabileceği konusunda uyardığı hortlakların sulak mezarlarını terk etmelerini ve şişmiş cesetlerinin yüzeye çıkmalarını beklemişti. Sevdiği adama dair bir işarete, Álvaro'nun eylemlerini açıklayan olası bir sebebe her rastladığında, boğulmuş cesetler alayından bir tanesi karşısına çıkıp onu bir kez daha perişan ediyordu.

Sonra düşündü, Hansel gibi, Álvaro takip etmesi için bir dizi ekmek kırıntısı bırakmıştı. Fareler bir kısmını alıp gitmiş, birkaçını kuşlar yemiş, belki bazıları da yağmurda çürüyüp sonsuza kadar toprağın bir parçası olmuştu. Her

zamanki gibi sadık, enerjik ve kararlı olan Álvaro, onlardan yüzlerce, binlerce bırakmıştı, hepsinin anahtarı olan en önemli parça da bunlara dahildi.

Manuel yıllarca, denize bakan bir aptal olmuştu. Álvaro'nun onunla ilgilenmesine izin vermişti ve şimdi Álvaro'nun hayatı boyunca bunu yaptığını anlıyordu. Álvaro on iki yaşından beri onlarla ilgileniyordu. Küçük bir oğlanla ilgilenen, kardeşini akıl almaz bir dehşetten koruma sorumluluğunu üstlenen küçük bir çocuk; karşılığındaysa anne babası onu hor görmüş ve reddetmişti. Manuel bir daha asla denize bakan bir aptal olmayacaktı ve boyunlarını kırmak anlamına gelse bile diğerlerinin de böyle yapmalarına izin vermeyecekti.

"Böyle söyleme Elisa."

"Buna karşı koydum Manuel, yemin ederim. Hiç böyle olduğunu düşünmek istemedim."

"Ama..."

"Ama markinin öldüğü gün Fran babasının elini tutarak perişan bir hâlde ağlarken, annesinin ona söylediği şeyi duydum. Kadın Fran'la aynı odada olmaya dayanamadı."

Herminia ciddiyetle başını salladı.

"Fran laf dinlemedi. Onu bir an bile cesedin yanından ayrılmaya ikna edemedim. Çok yorgundum. Yere yığılmak üzere olduğumu hissederek odadan çıkarken onları duydum. Álvaro pencereden dışarı bakıyordu ve annesi, 'Artık ailenin reisi olduğuna göre bu senin sorumluluğun. Ahmak kardeşin ve onun hamile sürtüğü hakkında bir şey yapmak zorundasın.'"

"Peki Álvaro buna ne karşılık verdi?"

"'Ne yapmam gerektiğini biliyorum.'"

Lucas buna itiraz etti. "Bu hiçbir anlama gelmez."

Elisa sözlerine devam etti. "Ertesi gün, defnden sonra Fran malikâneye dönmeyi reddetti. Hepimizi mezarlıktan çıkarttı. Hava çok soğuktu ve yağmur yağacak gibiydi. Buraya geldim, odamızın penceresinden dışarıyı izliyordum. Mezarcının çukura kürekle attığı toprak birikintisinin yanında

yerde oturuyordu. Çok endişeliydim. Ne yapacağımı ya da kimden yardım isteyeceğimi bilmiyordum. Fran sadece yas tutmuyordu, deli gibiydi, aklını kaçırmak üzereydi. Sonra Álvaro belirdi. Kardeşinin yanında yere oturdu ve uzun bir süre konuştular. Yağmur yağmaya başladı ve kiliseye gittiler. Kimse onu eve dönmeye ikna edememişti, Álvaro'nun harika bir adım attığını düşündüğümü hatırlıyorum."

"Sonra fikrini mi değiştirdin?"

"Bilmiyorum Manuel. Bu evde Álvaro'nun etrafında karanlık bir sır dolaşıyor ve az önce söylediklerini düşününce..."

"Ne?!" Manuel patladı. "Köpeği vurmayı reddeden bir çocuk, Tanrı aşkına! Buna nasıl bakarsan bak, onun lehine bir puan. O sadece küçük bir oğlandı."

Elisa çaresiz bir sesle bunu reddetti. "Babasına av tüfeği doğrultan küçük bir oğlan, babasının katil dediği küçük bir oğlan, çok korktukları için evden yolladıkları bir oğlan. Fran'ın rahatsızlığı başladığı için annesi ona kardeşiyle ilgilenmesini söyledi. Kardeşi bir engeldi." Elisa bakışlarını Manuel'den Lucas'a çevirdi. "İkiniz de Fran'ın intihar etmediğine inanıyorsunuz."

Manuel incindi. "Bunun onunla hiçbir ilgisi yok."

"O hâlde neden bana o gece Álvaro'yu görüp görmediğimi sordun?"

Manuel, Herminia'nın şaşırdığını fark etti. Manuel ona da aynı soruyu sormuştu.

Lucas konuşmak için izin ister gibi elini kaldırdı

"Çünkü ben de öyle düşündüm. Aslına bakarsanız, ceketini gördüm ya da en azından onun ceketini giyen birini ama bu hiçbir şey kanıtlamaz. Ceket ahırda duruyordu ve senin de söylediğin gibi o gece soğuktu. Herhangi biri onu üzerine geçirip kiliseye gitmiş olabilir. Hatta..." Kelimeleri ağırlaşıp alaycı bir tona büründü. "Görünüşe bakılırsa, o gece hepiniz kiliseye gitmeye niyetliymişsiniz, ya zaten oradaymışsınız ya da etrafında dolaşıyormuşsunuz."

Hiçbiri karşılık vermedi ama suçlamasının haklılığını kabul eder gibi başlarını önlerine eğdiler.

Manuel'in öfkesi iyice arttı. Tepelerinde sessizce dolaşan şüphe bulutu yaklaşan gök gürültülü bir fırtına gibi gerginlikle kıvılcım saçıyordu.

Bakışlarını birinden diğerine çevirdi. Damián patronunun ona verdiği kaliteli kumaştan yapılmış şapkasıyla, otoriteye yıllarca hizmet edenlere özgü ihtiyatlı bir sessizlikle gizemli bakışlarını yere çevirdi. Yaslı gözleri dolan Herminia, iyi ve kötü zamanlarda hep bir anne olmak için mücadele vermişti. Gözü korkutulan ve ürkek, küçük kız Elisa başkalarının onun için kararlar almasına izin vermişti.

Manuel ayağa kalkıp üç uzun adımda mutfakta ilerledi ve üst kata çıkan merdivenlerde hızla gözden kayboldu.

"Nereye gidiyorsun? Ne yapacaksın? Manuel!"

Manuel ardındaki itirazlara aldırmadan basamakları ikişer ikişer çıktı. Kapalı kalın kapıların dizili olduğu loş koridora döndü ve koridorun ucundaki odaya doğru ilerledi. Bir an önce içeri alınmayı bekleyen polislerin yaptığı gibi kapıyı sertçe yumrukladı.

Kapıyı markiz açtı. "Bay Ortigosa, sizi tekrar burada görmeyi beklemiyordum. Anlaşılan, kendimi yeterince açık ifade edememişim."

Oturma alanında bir televizyon açıktı ve hemşire daha önce olduğu gibi aynı koltukta oturuyordu. Manuel onun kadının her zamanki yeri olduğunu tahmin etti. Hizmetkâr ayağa kalkma zahmetine girmedi. Fazla uzun kalmayacak davetsiz bir misafire atılan türden belli belirsiz bir bakışla onu selamladı. Manuel, markizin onu içeri davet etmediğini görmekten memnundu.

"Hayır, yeterince ifade edemediniz. Hiç açık ve net değildiniz," dedi karşısında duran kadına göz gezdirirken.

Markiz başını hafifçe eğip sıkılmış gibi bir ifadeyle onu dinledi.

"Ne istiyorsunuz Bay Ortigosa?" dedi en sonunda. Sesi sabırsızdı.

"Kocanızın Álvaro'yu vârisi olarak belirlemesinin iyi bir sebebi olduğunu, Álvaro'nun ondan beklentilerinizi gerçekleştirdiğini söylediniz."

Kadın kaşlarını çattı ve bu açık sözlere omuz silkerek karşılık verdi.

"On iki yaşındaki bir çocuğu neden evinden uzaklaştırdınız?"

"Çünkü o bir katildi," dedi markiz soğuk bir sesle.

"Bu doğru değil," diye itiraz etti Manuel.

Kadın sonucu öngörülebilir bir toplantıda alıkoyulmaktan bıkan biri gibi davranıyordu. Kapıya yaslanıp Manuel'in omzunun üzerinden baktı ve sahanlıkta duran grubu gördü. Bariz bir alaycılıkla güldü. "Sakın benimle oyun oynamaya çalışmayın. Başrahip beni dün aradı. Bilgisayarda yaptığınız araştırma geçmişini silmeyi unutmuşsunuz. Gerçeği zaten biliyorsunuz. Álvaro soğukkanlılıkla bir adamı öldürdü."

Manuel kanının kaynadığını hissetti ama koridorun ucunda toplananların onu duymaması için sesinin bir fısıltı hâlinde çıkmasına özen gösterdi. "Bunu biliyor muydunuz? Ne olduğunu biliyordunuz, buna rağmen oğlunuzu cezalandırdınız ve hiçbir şey olmamış gibi küçük oğlunuzu orada mı bıraktınız?"

"Álvaro bir keşişi, kendisini öğretmeye ve Tanrı'ya adayan iyi bir adamı öldürdü, olan tek şey bu."

"O iyi adam dediğiniz keşiş bir canavardı, bir çocuk istismarcısıydı. Álvaro sadece kardeşini korumaya çalışıyordu ve siz ikiniz kahrolası çirkin bir arazi anlaşması karşılığında onu sattınız."

"Kocamın imzaladığı sözleşmelerin bununla bir ilgisi yok."

"Öyleyse doğru mu? Santiago'yu orada, onun için cehennem olan bir yerde bıraktınız ve Álvaro'yu bir daha geri dönmemek üzere ailesinden uzaklaştırıp onu bildiği tek dünyadan sürgün ettiniz. Küçük kardeşini bir tecavüzcüden kurtarması karşılığında ona uygun gördüğünüz ödül buydu."

Markiz sıkıntı ve sabırsızlık karışımı bir ifadeyle başını salladı. Hatta ona tekrar hitap etmeden önce dönüp televizyona bile baktı.

"Evet, çok iyi bir hikâye ama on iki yaşındaki bir çocuk gibi davranmadığını inkâr edemeyiz. Durumu yanlış değerlendirdi. Çocuklar kendilerini kaptırıp bazı şeyler hayal ederler. Fakat o bir yetişkini yakalamak için koşmadı, bağırmadı ya da bir adama vurmadı; onu arkasından yakalayıp ölene kadar boğdu. Bu şekilde ölmenin ne kadar uzun sürebileceğini hiç durup düşündünüz mü? Eğer bu sizin için yeterli değilse, o olaydan sonra evde geçirdiği bir hafta içinde neredeyse babasını öldürüyordu."

"Álvaro bir köpeği vurmayı reddetti," dedi Manuel tiksintiyle.

"O bir katil olduğu için ondan kurtulduk," dedi markiz konuşmayı bitiren birinin kesinliğiyle. Doğruldu ve kapıyı kapatmak için hamle yaptı.

"Peki onu neden geri getirdiniz?"

Markiz bu çok saçma bir soruymuş gibi tek kaşını kaldırdı. "Aynı sebepten. Ne olacağını biliyorduk. Babası öldüğü andan itibaren, her şey dağılmaya başladı. O aile işlerini düzene sokma görevini üstlendi. Sadece işletmeleri kastetmiyorum, söylediğim gibi, bunu sadece beni tatmin etmek için yaptı."

"Ne yaptığını sanıyorsunuz? Ne gördüğünüzü sanıyorsunuz?"

Markiz başını eğdikten sonra yanıt verdi. "Álvaro'nun babasının mezarına yaklaştığını gördüm. Fran'ı, bir aptal gibi davranmayı bırakıp kiliseye gitmeye ikna ettiğini gördüm. Sorunu hallettiğini gördüm."

Manuel, kadını dinledi ve şaşkınlıkla başını salladı. Bu kadının kötülüğü karşısında sabrı taşmak üzereydi. Markiz muhtemelen ev işleriyle ilgili emirler verirken takındığı soğuk ses tonuyla dehşet verici şeyler anlatıyordu.

"Álvaro'nun onu öldürdüğüne mi inanıyorsunuz? Bunca zamandır bunu mu düşündünüz? Gerçekten de Álvaro'nun

sizi rahatsızlık verici bir sorundan kurtarmak için kardeşini öldürdüğünü mü sanıyorsunuz? Onu tanımıyordunuz. Álvaro'nun kim olduğuna dair bir fikriniz yok!" Manuel'in sesi tiksinti doluydu.

"Siz Álvaro'yu tanıyor muydunuz?" diedi markiz alaycı bir şekilde. "Bu yüzden mi araftaki bir ruh gibi burada dolaşıp duruyorsunuz? Álvaro'nun hayatına dair kırıntılar toplayarak onlardan bir anlam mı çıkarmaya çalışıyorsunuz?"

Kadının yaptığı benzetmeden rahatsız oldu, çünkü önemsiz kırıntılar topladığına dair iması, Manuel'in Hansel'in ardında bıraktığı ekmek kırıntıları düşüncesiyle neredeyse aynıydı. Markizi bencil bir canavar olarak görmeye razı değildi ama Lucas haklıydı. Kadının altıncı hissi, faydalanabileceği insanî bir zaafı sezmekte çok güçlüydü.

Bu düşüncesini doğrulamak ister gibi ekledi, "Dinleyin Bay Ortigosa, insanî zayıflıkları çok iyi anlıyorum, çünkü büyürken etrafım onlarla sarılıydı. Bunu hayatım boyunca gözlemledim. Duruşunuzla ve takındığınız öfkeli tavırla kimi kandırdığınızı sandığınızı bilmiyorum ama beni kandıramadığınız kesin. Yüreğinizde Álvaro'nun kim olduğunu çok iyi bildiğinizden eminim."

Manuel ona nasıl karşılık vereceğini bilemedi. Ağzı açık bir şekilde kadına bakakaldı, neredeyse telepatik bir beceriyle zihnini okuyabilmesinden korktu ve bu şekilde manipüle edilmesine izin verdiği için sinirlendi. Onunla her karşılaştığında, kadın gözünü korkutuyor ve ona kendisini bir kraliçenin karşısındaki çocuk gibi hissettiriyordu. Gerçeği öğrenmek için bir hışımla yukarı çıkmıştı ve daha önce olduğu gibi markiz kabaca ve kırıcı bir şekilde her şeyi yüzüne vurmuştu.

Markiz kapıyı yüzüne kapattı. Manuel birkaç saniye loş koridorda durdu, kalın ahşap kapıya o kadar yakındı ki cilâ kokusunu alabiliyordu. Koridora girmeye cesaret edemeyen arkasındaki grubun farkındaydı.

Arkasını dönünce Elisa'nın Herminia'nın kollarında ağladığını gördü. Lucas onların birkaç adım gerisinde

duruyordu, ışık arkasından vurduğu için yüzünü seçemiyordu ama vücut dili Kuzgun'un söylediklerini duyduğunu gösteriyordu. Manuel onlara doğru yürürken koridordaki kapılardan biri açıldı. İçeriden süt gibi bir ışık, halıyla kaplı geçide süzüldü. Samuel'in küçük çıplak ayakları belirdi ve ardından gülümsemesini gördüler.

Manuel ona bakınca öylesine güçlü bir şefkat ve sevgi hissetti ki yoluna devam edemeyip durdu.

"Amca!" Küçük tiz sesteki neşe bu kelimeyi âdeta kutladı.

Manuel dizlerinin üzerine çöküp çocuğu coşkuyla kollarının arasına aldı. Samuel gevezelik etmeye başladı, Manuel çocuğun hızla ağzından çıkan kelimelerin sadece yarısını anlayabildi ama başını sallayıp gülümsedi ve yanaklarındaki gözyaşlarını silmeye gerek duymadı.

"Ağlama amca," diye yalvardı oğlan, dudaklarını büküp küçük elleriyle gözyaşlarını durdurmaya çalıştı.

Manuel ayağa kalktı, çocuğun elini tuttu ve kadınlara doğru yürüdü. Elisa kendisini onun kollarına attı, "Çok üzgünüm Manuel, çok üzgünüm," diye mırıldandı.

Manuel ona ruhsuz bir şekilde sarıldı, kadının başının üzerinden birkaç adım geride onları dikkatle izleyen Lucas'a baktı. Rahibin gözlerinde daha sonra minettar olacağı bir kararlılık vardı ama o anda buna dayanamadı. Bakışlarını kaçırdı.

"Amca, gidiyor musun?"

Manuel çocuğun gözlerine hüzünle bakarak karşılık verdi. "Gitmek zorundayım."

"O zaman seninle gelmek istiyorum!" diye haykırdı ufaklık kararlılıkla. "Anne, anne, amcamla gitmek istiyorum!"

O anda Manuel, Álvaro'nun mirastan neden vazgeçemediğini, neden kendisini onlarla ilgilenmek zorunda hissettiğini anladı. Manuel Elisa'ya anlamlı bir bakış attıktan sonra yavaşça koridorun ucundaki karanlık kapıya baktı.

"Eşyalarını topla," dedi Manuel. "İkinizi burada bırakmayacağım."

Manuel uzun bir dizi aracın ucunda BMW'sini park ettiği yere doğru otelin otoparkında ilerledi. Sezonun ilk futbol maçı çok sayıda kasabalıyı çekmişti. Belki de Lucas bu yüzden arabada beklemeyi tercih etmişti.

Rahibin gözleri yarı kapalı bir hâlde yolcu koltuğuna yaslandığını gördü. Manuel'in onda yorgunluk ya da yenilgiye dair gördüğü ilk belirtiydi. Manuel, Lucas'ın özellikle de mahkûm edici kanıt karşısında Álvaro'yu ateşli bir şekilde savunmasına hem minnettar hem de hayrandı. Lucas inançlı bir adamdı ve bu sadece dinî inanç değildi.

Arabaya varınca, Lucas'ın dua ettiğini fark etti. Rahibin genellikle yumuşak ve sakin yüz hatları ıstırapla kasılmıştı.

Manuel kendi üzüntü dalgasının çılgınca kabaran bir duygu denizine dönüştüğünü biliyordu. İnsanlar ona yardım eli uzatıyorlardı ama yine de kimsesiz ve kenara atılmış hissediyordu. Küçük Samuel'in yalvaran sesi, ona bu kontrolsüz karmaşada yalnız olmadığını hatırlattı. Şimdi karanlıkta dururken, bakışlarından kaçındığı, kendinden çok emin olduğunu düşündüğü adamın ruhsal azabına tanık oluyordu.

Keşiflerinin kahredici ağırlığı, rahibin kaşlarının acıyla çatılmasına sebep oluyordu. Dudaklarını çaresizce birbirine bastırdı. Hiçbiri kiliseyle sıklıkla özdeşleştirilen çocuk istismarının kara gölgesinden bahsetmemişlerdi ama bu utanç, erdemli bir adamın görmezden gelemeyeceği kadar korkunçtu. Lucas, Santiago'nun ruh hâlini ve içgözlemini fazla hafife aldığı için kendisini suçluyor olmalıydı.

En kötüsü de, her zaman açıksözlü olan Álvaro'nun yüreğinin derinliklerinde berbat korkuları saklı tutmasıydı, çünkü bu daha büyük bir ikiyüzlülük endişesi uyandırıyordu. Álvaro başka neyi gizlemiş olabilirdi? Başka ne yapmış olabilirdi?

Lucas haç çıkardı ve gözlerini açtı. Manuel'i görünce hafifçe gülümsedi ve onu çağırdı. Manuel direksiyonun başındaki yerini aldı. "Nasıllar?" diye sordu Lucas.

"Samuel çok memnun ve muhtemelen fazla heyecanlı. Elisa bunun oğlanın malikâneden uzakta geçirdiği ilk gece olduğunu söyledi. Sanırım uykuya dalmakta zorlanacak."

"Başka bir yere hiç gitmemiş mi? Tatile ya da Arousa'daki evde bir haftasonu geçirmeye gitmemişler mi? Álvaro'nun annesinin her haziran ve temmuzu orada geçirdiğini biliyorum."

"Hayır, Elisa Fran öldüğünden beri malikâneden ayrılmadı." Manuel duraksayıp genç kadının Fran'ın mezarındaki haça dokunurken üzgün ifadesini hatırladı. "Gerçeği öğrenmek için orada kalmasının önemli olduğuna inanıyordu." Manuel'in bakışları pişmanlıkla doluydu. "İlk başta onun saplantılı olduğunu ve inkâr evresine takılıp kaldığını düşündüm ama şimdi içgüdülerinin iyi olduğunu görebiliyorum. Belki de gerçekten Fran'ı herkesten daha iyi tanıyordu." *Benim Álvaro'yu tanıdığım gibi*, diyen içindeki sesi duydu. "Şu anda dinleniyor. Ona benim odamın bitişinde bir oda verdiler. Burası malikâne kadar rahat değil ama şimdilik idare eder. Yarın onlar için daha iyi bir yer bulmayaca çalışacağım."

Lucas ona imalı bir bakış attı. "Elisa ve çocukla tanıştığın andan itibaren onlarla özel bir bağ kurdun."

"Sanırım o biraz benim gibi, buraya zor şartlar altında gelen bir yabancı. Asla ailenin bir parçası olmayacak, zar zor tahammül edebildikleri biri daha." Manuel, Kuzgun'un sözlerini tekrarladığını biliyordu. Daha ziyade Samuel yüzünden. O... bunu açıklayamıyorum. O sanki benim çocuğum gibi. Beni tanıması ve varlığımı tamamen normal olarak kabul etmesi. Sanki beni bekliyormuş gibi. Benimle konuşması yok mu! Bazen gösterdiği tepkiler ve söylediği şeylerle beni çok şaşırtıyor."

Merakı uyanan Lucas Manuel'in çenesini tutup incelemek için ışığa doğru çevirdi. Manuel sırıtarak rahibin elini itti. "Ne demek istediğimi anlıyor musun? Bu doğru, çocuk beni küçük parmağında oynatıyor!"

"Evet, o tam bir delifişek, haklısın. Yaşına göre çok olgun. Doğduğundan beri etrafı yetişkinlerle sarılı olduğu için bu hiç şaşırtıcı değil, orada kendi yaşında bir arkadaşı olmadı. Ayrıca babasının yokluğunu dert ediyor."

"Herminia da aynı şeyi söyledi. Bir çocuğun o şekilde büyütülmesinin sağlıklı olmadığını söyledi."

Lucas endişelendi. "Sana tam olarak ne söyledi?"

"Önemli bir şey sayılmaz," dedi Manuel, biraz sinirlenerek. "O şartlar altında büyüyen çocukların ileride tuhaf olabileceklerini söyledi."

"Herminia fazla endişeleniyor," dedi Lucas sertçe. "O iyi niyetli ama her zaman haklı değil."

Bu Manuel'in ilgisini çekti. "Belirli bir şeyi mi kastediyorsun?"

Lucas derin bir iç çekti. "Malikâneyi son ziyaretlerimden birinde benden Samuel'e 'bakmamı' istedi."

Manuel şaşırdı.

"Bir rahip olarak 'ona bakmamı' istedi," diye açıkladı Lucas. "Korkarım bir kez olsun seninle aynı fikirdeyim. Bazen bölgedeki âdetler ve batıl inançlar, gerçek inançlar kadar geçerli olabiliyor."

Herminia, Samuel'in tuhaf davrandığını mı düşünüyordu?"

"O yaşlı bir kadın ve farklı bir dönemde büyüdü. Son derece normal olan bir şeyi fark etmiş ama ona ne anlam vereceğini bilememiş."

Manuel başını salladı. "Bir saniye, tavrın aklımı karıştırdı. Bu çelişkili görünüyor. Otel sahibinin karısı bana ailesinde 'lanetli' bir çocuk olduğunu söyledi ama kiliseyi ziyaret ettikten sonra lanet ortadan kalkmış. Orada şeytan çıkarılıp çıkarılmadığını sorduğumda bunu kastediyordum."

Lucas hemen yanıt vermedi. Konuşmaya başladığında yanıtı dikkatliydi. "Seninle bu konuyu konuşabilir miyim bilmiyorum."

"İnançsız olduğum için mi?"

Lucas yanıt vermedi.

"Eskiden inançlıydım."

"Kız kardeşin ölmeden önce."

Manuel ona hayretle baktı. Kız kardeşinin ölümü yasaklı bir konuydu, hiç bahsetmediği bir felaketti. Ne röportajlarda ne de yazar biyografisinde.

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Álvaro söyledi. Senden çok sık bahsettiğini söylemiştim."

"Álvaro."

"Bir ateistle konuşmakta zorlanmam ama sen öyle değilsin Manuel. Sen Tanrı'ya kızgınsın. Seni yargılamıyorum ama gerçek şu ki O'nunla bu sorunu çözmelisin."

Manuel gülümseyip başını salladı. "Ne işler peşindesin bay rahip? Çok iyi geçiniyorduk!"

Lucas istifini bozmadan birkaç saniye ona baktı. "Otelcinin hikâyesi doğru. O tür birçok vaka görüyorum, özellikle de yıl sonuna doğru. Bazen bazı şeyler aynen göründükleri gibidir."

"Çocuğu 'davetsiz misafirler' mi ziyaret ediyordu?"

"Çocuk esir alınmıştı. İçine şeytan girmişti."

Manuel tüylerinin ürperdiğini hissetti. Bu ürpertiyi bastırdı. "Herminia, Samuel'i de böyle bir şeyin etkilediğini mi düşünüyordu?"

"Samuel dünyadaki milyonlarca çocuk gibi. Harika bir hayalgücü var ve sürekli yetişkinlerin yanında olması onu teşvik ediyor. Şimdiden basit metinleri okuyabiliyor. Arkadaşı olmayan bir çocuğun hayalî bir oyun arkadaşı yaratması hiç şaşırtıcı değil."

"Bütün mesele bu muydu? Hayalî bir arkadaş mı? Benim de altı yaşından sekiz yaşına kadar hayalî bir arkadaşım vardı."

"Tıpkı Samuel gibi. Bir boşluğu doldurmak için yaratılan hayalî bir oyun arkadaşı. Senin durumunda, bu boşluğu anne babanın ölümü yaratmıştı, Samuel'in durumunda

ise doldurulması gereken daha fazla boşluk var. Bazen onu yapayalnız konuşurken, gülerken ve sanki birini dinler gibi başını sallarken görüyorum. Söylediğim gibi, Herminia çok endişelenen iyi bir kadın. O yanılıyor."

"Yüce Tanrım! As Grileiras hakkında ne kadar çok şey öğrenirsem, ev o kadar uğursuz görünüyor. Artık Elisa ve çocuğu orada bırakmamak konusunda daha da eminim. Özellikle de bugün duyduklarımdan sonra. Álvaro'nun neye karar verdiğini boş ver, *annesi ondan kardeşini öldürmesini istedi.* Elisa bunca zamandır Álvaro'nun bunu yaptığına inanarak yaşadı."

Lucas, hararetle başını salladı. "Ben de bunu düşünüyordum. Bugün olanları konuşmamız hepimiz için çok önemli."

"Hangi kısmı canını sıktı?" diye sordu Manuel savunmacı bir ifadeyle.

Lucas keyifsizce derin bir nefes verdi. Kararlıydı. "Hepsi Manuel. Ortuño'nun anlattığı her şey, o korkunç kadının ima ettikleri, her şey. Doğru olduğundan emin olduğumuz şeyleri yalanlar ve imalardan kesinlikle ayırmalıyız. Seni dinlerken, sanki Álvaro hakkında insanların söylediği her şeye inanmaya hazır görünüyorsun. Neredeyse... beni bağışla Manuel ama neredeyse söylenen her şeyi kabul ediyorsun."

"Ortuño'nun anlattıklarına inanmıyor musun?"

Lucas derin bir bıkkınlıkla iç çekti. Bir süre gözlerini kapattı. "Bunu söylemekten nefret ediyorum, bu korkunç ama Ortuño'nun söylediği her şeye kelimesi kelimesine inanıyorum." Bir süre duraksadı. "Herminia'nın söylediklerine de inanıyorum ama o bilgileri kötü niyetle yayılan şeytanca hikâyelerden ayırmalıyız."

Manuel sessizce Lucas'a baktı. Alt dudağını ısırıp omuz silkti.

"O kadının seni parmağında oynatmasına izin verme Manuel. Bunu uzaktan bile yapabiliyor. Hassasiyetinden faydalanıp seni ölümcül zehriyle besliyor."

Çok incinmiş olsa da Manuel zehri kabul etmek zorundaydı. "Onun beni hiçbir şeyle beslemesine gerek yoktu Lucas. Zehir çoktan içimdeydi. Bunu daha önce fark etmedim ama öğrendiğimiz her şey korkunç tabloyu iyice netleştirdi. Álvaro'nun beni neden bütün bunların dışında tutmaya karar verdiğini anlamaya başladım. Bu yüzden kendimi suçluyorum. Teslim oldum ve hayatıma öyle devam ettim. Bana göz kulak olmasına ve her şeyle ilgilenmesine izin verdim. Bir aptal olmatan son derece memnundum. Bu onun suçu değildi, tıpkı annesini şu anda şüphelendiğim şeyden tamamen suçlayamayacağım gibi. Buna nasıl engel olabilirim? Belirsizlik şüpheye sebep oluyor. Álvaro benden bazı şeyleri gizledi ya da ben onları görmek istemedim. Biz bir grup korkağız ve o bunu biliyordu. Álvaro hepsini koruduğu gibi beni de koruyordu."

Lucas doğrulup Manuel'e doğru döndü ve elini sallayarak bu düşünceyi reddetti. "Hayır, hayır, hayır Manuel! Kendine acımana izin veremem. Bütün bunlardan vazgeç. Bana seni üst kata çıkıp o kapıyı yumruklamaya iten saf cesareti ver. Elisa, Álvaro'dan şüphelendiğini itiraf ettiğinde gözlerinde gördüğüm yakıcı reddi istiyorum. Bize köpeği vurmayı reddeden oğlanı hatırlattığında, onun kardeşini bir canavarın elinden kurtardığını söylediğinde sesinde duyduğum öfkeyi istiyorum."

Manuel bunu anladı ve kabul etti.

"Bu doğruluğun öfkesi Manuel. Kimin ne söylediğinin önemi yok. Sen ve ben Álvaro'nun nasıl bir adam olduğunu biliyoruz. *Biliyoruz* Manuel. Bu doğru değil mi?"

Manuel gözlerini rahipten ayırmadan derin bir nefes aldı.

Yanağından bir damla gözyaşı süzüldü. Ona karşı koydu ve şiddetli, neredeyse çılgınca bir hareketle elini kaldırıp gözyaşını sildi. Çenesini eğdi. "Hayır!" dedi güçlükle soluyarak, sesi hassas ve boğuktu.

"Gözlerimin içine bak ve onların iddialarına inanmadığını söyle," dedi Lucas meydan okuyarak.

Manuel başını kaldırıp rahibin gözlerine baktı ve tekrarladı. "Hayır! İnanmıyorum!"

Nogueira BMW'sini onların yanına çekti. Polis memuru arabadan inip kapısını kapattı ve acele etmedi. Araca yaslanıp bir sigara yaktı ve yanlarına gitmelerini bekledi.

Lucas adamın umursamazlığına sinirlendi. "Nasıl gitti?"

"Umduğumdan daha iyi gitti." Nogueira, Manuel'e döndü. "Rahatlayabilirsin. Bizim soruşturmamızla bir ilgisi yoktu, en azından doğrudan. Daha önceki bir dosyamla ilgiliydi." Sigarasından derin bir nefes aldı. "Francisco Muñiz de Dávila'nın ölümüyle."

"Fran mı?" Lucas şaşkınlıkla Manuel'e döndü.

Komiser keyifsizce başını salladı. "Manuel, Fran'ın ruh hâli düşünüldüğünde, kilisenin kapısını kilitleyecek vakti bulmasının o sırada bize tuhaf geldiğini söylediğimi hatırlarsın sanırım. Anahtarı bulamadık, o yüzden başka birinin onu kilitlediğini ve anahtarı cebine atıp gittiğinden şüphelendik."

Manuel başını salladı.

"Bugün anahtar ortaya çıktı."

Nogueira sigarasına dikkatle baktı. Birkaç nefes alıp bir sigara bulutu üfledi ve dilini sinirle damağında şaklattı. "Beni onu tespit etmem için çağırdılar ama buna gerek yoktu. Anahtarın bir benzeri olamaz ve dosyada detaylı bir tanım yapmıştım, on iki santimetre uzunluğunda, Fran'ın isminin baş harflerinin etrafında on bir küçük zümrüt olan zanaatkâr işi gümüş bir anahtardı. Toñino'dan çıktı. Onu cesedi incelerken bulmuşlar. Bir meslektaşım ondan bahsettiğimi hatırlamış."

"Aynısı olduğundan eminler mi?"

"Hiç şüphesiz. Dosyada sigorta şirketinin verdiği fotoğraflar vardı."

"Peki onun eline nasıl geçtiğini düşünüyorlar?"

"Harika bir soru! Bu yüzden dosyayı yeniden açıyorlar. Toñino'nun onun tedarikçisi olduğunu biliyorlar. Herminia ifadesinde, o gece onu arazide gördüğünü söyledi. Fran öldüğünde genç adamın orada olduğunu düşünüyorlar." Nogueira'nın sesinde en ufak bir heyecan yoktu. "Dozu ona Toñino'nun vermesi olası görünüyor, sonra cesedi mezarlığa sürükleyip orada bıraktığı, kilisenin kapısını kilitleyip anahtarla birlikte gittiği teorisi üzerinde duruyorlar."

"Şüphelendiğin gibi," dedi Manuel. "Birinin cesedin yerini değiştirdiğini düşündüğünü söylemiştin. Bu konuda haklı çıktın."

"Evet, haklıydım," diye tekrarladı Nogueira. İkna olmuş görünmüyordu. Sigarasını içmeye devam etti.

"Pek memnun görünmüyorsun," dedi Lucas.

"Çünkü değilim." Nogueira suratını ekşitti, sigarası, attığı su birikintisinde cızlayarak söndü. "Neden o işe yaramaz pislik, bir cesedi mezarlığa kadar sürükleme zahmetine

girsin? Birinin onu görme ihtimali vardı. Dozu ayarlayamadıklarını düşünürsek, neden cesedi kilisede bırakıp kendi yoluna gitmedi?"

"Bence de. Bu hiç mantıklı değil," dedi Manuel. "Anahtarı neden almış olabileceğini anlıyorum. Değerli nesnelerin daha önce en az bir kez kiliseden kaybolduğunu duydum."

"Bir soygun mu?" Nogueira buna inanmakta zorlandı. "Bunu duymamıştım."

"Daha ziyade dükkân hırsızlığına benziyor. Griñán bana birkaç gümüş şamdanın ortadan kaybolduğunu söyledi. Antika ve çok değerlilermiş ama içeri zorla girildiğini gösteren bir işaret yokmuş."

Nogueira kaşlarını çattı. "Böyle bir olaydan haberim yok." Hafızasını yokladı. "Başka bir şeyin kaybolup kaybolmadığını kontrol etmek için arazideki kiliseye uğraman iyi bir fikir olabilir."

"Elbette ama üç sene geçmesine rağmen Toñino neden hâlâ anahtarı üzerinde taşıyordu?" diye sordu Lucas. "Bu hiç mantıklı gelmiyor. Sizce biri onu şüpheli göstermek için anahtarı cesedine saklamış olabilir mi?"

"Hangi konuda şüpheli göstermek için?" Nogueira omuz silkti. "Hiç soruşturulmayan kapalı bir dosya için mi? Neden? Kimse bir şeyden şüphelenmedi, suçlama yapılmadı ve artık Toñino hayatta değil. Álvaro da öldü, o hâlde bundan kim faydalanabilir? Öldüğünde anahtarın Toñino'nun üzerinde olması için bir sebep olmalı." Nogueira paketten bir sigara daha aldı, aradığı yanıt üstünde yazıyormuş gibi sigarayı birkaç saniye inceledi, zihninden bir fikri elemiş gibi el kol hareketi yaptıktan sonra onu yaktı. Çok yorgun görünüyordu.

Lucas söz almadan öcne Manuel'e yan gözle baktı. "Bugün As Grileiras'ta çok şey öğrendik."

Manuel başını salladı.

Lucas polis memuruna olayları özetledi, Santiago'nun hastaneye kaldırılmasını, Herminia'yla sohbetlerini, Fran'ın

olduğu gece Elisa ve Kuzgun'un evden gördüklerini. Dinlerken komiserin yüzü ifadesizdi ama Lucas sözlerini bitirdiğinde Manuel'e baktı.

"Şimdi Elisa ve oğlan seninle birlikteler, öyle mi?"

Manuel tekrar başını salladı.

"Uzun zamandır polis teşkilatındayım Manuel, insanın gerçekten ortada olmayan bir şeyi görebileceğini bilecek kadar uzun zamandır. Eğer bundan şüphen varsa, Elisa'nın yorumunun nasıl değiştiğine bak. Önce Álvaro'nun Fran'ı onu teselli etmek için kiliseye gitmeye ikna ettiğini düşünüyordu ama şimdi bunun bir cinayet planı olduğunu düşünüyor."

Lucas onu destekledi. "Ben de sana aynı şeyi söyledim Manuel. Gerçekler ve varsayımları birbirlerinden ayırmak zorundayız."

"Ancak," dedi Nogueira, "şu anda Álvaro'nun bir şüpheli olarak göründüğü doğru. Başrahibin hareketleri de şüpheli. Adamın bu tür ya da daha kötü bir şeye karışmış olabilecek kadar budala olduğunu biliyoruz. Yeğeninin ortadan kaybolmasından endişelenmemesini tuhaf buldum, sanki oğlanın geri dönmesini beklemiyor ya da umursamıyor gibiydi. Belki de oğlanın öldürülmesiyle bir ilgisi yoktur. Fakat bana göre, gizlemek için bu kadar zahmete girdiği bir suçu itiraf etmesinin sebebi Toñino değildi, bu çok açık. Ortuño'nun hikâyesi adamın en az iki suça karıştığına işaret ediyor, cinayeti örtbas etmek ve bir çocuğun cinsel istismarının soruşturulmasını engellemek. Eğer basın bunu öğrenirse büyük bir skandal çıkar."

Lucas açıkça sonuca vardı. "O hâlde, başrahip muhtemelen bir şey gizliyor."

"Muhtemelden öte," dedi Nogueira. "En azından şimdilik. Soruşturmadan ne çıkacağına bağlı olarak, bu bilgiyi biz sağlamak zorunda olabiliriz."

"Biz mi?" diye sordu Manuel, birdenbire içerlemiş bir ifadeyle çenesini kaldırdı. "Yoksa sen mi?"

"Manuel, resmî olarak emekli olsam da ben hâlâ bir polisim. Seni soruşturmaların nasıl olduğu konusunda uyardım. Ortaya hiç hoş olmayan şeyler çıkabilir."

"O zaman birinin eşimi öldürdüğünü düşünüyordun... bütün bunlarla bir ilgisi yoktu!"

"Evet ama belki de o kadar karışık değildir. Polislerin nasıl düşündüklerini biliyorum. Rastlantısal bir olaylar silsilesi olabilir. Toñino belgeyi bulup Álvaro'ya şantaj yapmaya başlamış olabilir; Álvaro bu bilginin papaz okulundan çıkmış olabileceğini bildiği için oraya gider; Toñino'yu bulur –belki başrahibi takip eder– çıkan kavga sonucunda Toñino ölür, belki de yanlışlıkla, o da intihar süsü vermek için Toñino'yu bir ağaca asar."

"Öyleyse Álvaro'yu kim öldürdü?"

"Toñino onu kavga sırasında bıçaklamış, Álvaro arabasına binip uzaklaşmış ve en sonunda bilincini kaybedip ölmüş olabilir."

"Álvaro'dan ziyade başrahibe karşı daha güçlü kanıtlar var," diye araya girdi Lucas. "Yeğeninin evine onunla konuşmaya gidiyor; belki de onu yol ayrımında bekliyor, onu takip ediyor, öldürüyor ve asıyor. Adamın intihar süsü vermeye çalıştığı tek suç bu olmayacak. Sonra Álvaro'yu buluyor, tartışıyorlar, onu uzun, ince bir şeyle bıçaklıyor ve arabasını yoldan çıkartarak işini bitiriyor."

"Bunu gözümde canlandıramıyorum." Manuel başını salladı. "Sırrın ortaya çıkmasını ne Álvaro ne de başrahip istiyordu, o hâlde neden Álvaro'yu öldürerek durumu iyice karıştırsın? Toñino ölünce her şey sıfırlanmış oldu."

"Peki anahtar?" diye sordu Lucas. "Onun için bir açıklama var mı?"

"Hayır, sana zaten söyledim," dedi Nogueira. "Aşırı doz ya da intihar olarak kapatılıp uzun zaman önce unutulan bir dosyaya dikkat çekmek hiç mantıklı değil."

"O kadar emin değilim," diye karşı çıktı Lucas. "Elisa onu asla unutmadı."

"Yakın aile üyeleri asla unutmaz. Sevilen birinin intihar ettiğine inanmaktansa öldürüldüğüne inanmak daha kolaydır ama kimse öyle düşünmüyor."

"Hiçbir şey anlamıyorum." Manuel dönüp karanlık geceye baktı. Yorgunluğu ve çaresizliği yüzünden okunuyordu.

"İkiniz de beni dinleyin," dedi Nogueira. "Manuel!" Israrcı ses tonu Manuel'i bakışlarını ona çevirmek zorunda bıraktı. "Otopsi raporunu görene kadar bütün tahminleri unutun. Ophelia işi biter bitmez beni arayacak. O zaman gerçeklere dayanan bir varsayımda bulunabiliriz. Böyle tahminlerde bulunmanın bize hiç faydası yok."

Manuel ona somurtarak baktı. "Bir şey öğrenir öğrenmez beni arayacaksın, değil mi?"

"Sana söz veriyorum. Şimdi odana çık." Nogueira otele doğru baktı. "Biraz dinlenmeye çalış. Otopsi sonucundan ne çıkarsa çıksın, yarın ikimizin de önünde uzun bir gün var. Tavsiyeme uy Manuel ve biraz dinlenmeye çalış."

Manuel başını sallayıp pes etti. Otele doğru birkaç adım attıktan sonra duraksayıp geri döndü. "Café'yi almalıyım."

"Onu bu gece benim evimde bırak."

Manuel ve Lucas muzip muzip birbirlerine baktılar.

Lucas polis memuruna takıldı. "Dikkat et Nogueira! Yoksa eninde sonunda o köpeği seveceksin."

"Sevecekmişim! Yok artık!" diye bağırdı komiser. Etrafında park eden arabalara baktı ve sesini alçalttı. "Gerçekten geç oldu ve bahse girerim kahrolası şey kızımla birlikte uyuyakalmıştır."

Manuel, Nogueira'nın mazeretlerini dinlemeden gülümseyerek uzaklaştı. Otele girerken veda eder gibi elini kaldırdı.

Diğerleri her adımını izledi. Dile getirilmeyen bir uyumla kapıyı arkasından kapatana kadar beklediler.

Nogueira, Lucas'a döndü. "Santiago ve bu intihar teşebbüsü hakkında bana ne söyleyebilirsin?"

Lucas ciğerlerindeki havayı tamamen boşalttı. "O saatli bir bombaydı. Sanırım şantaj girişimi ona tekrar cehennem

azabı çektirdi. Bu hayatı boyunca taşıdığı sırrın ortaya çıkabileceği anlamına geliyordu. Dehşete düşmüş olmalı. Álvaro'dan, onu her zaman savunan kardeşinden yardım istedi ve belki de bunun doğrudan bir sonucu olarak Álvaro öldü. Son birkaç gündür büyük bir stres altında. Manuel'le tartışmış ve Manuel'in anlattığına göre, karısıyla da sertçe konuşmuş. Çok üzgün. Fran öldüğünde de benzer bir depresyona girdi ve şimdi Álvaro'ya olanlar aklını iyice başından aldı. Birkaç gün önce, Manuel onu kilisede ağlarken görmüş ve Herminia bu öğlen, çocuk onu bulmadan birkaç saat önce ağladığını duymuş. Üstüne üstlük, annesiyle en az birkaç kez yüzleşmek zorunda kaldı. Herminia ne konuştuklarını duyamamış ama markizin ona güldüğünü duymuş. Geçen gün Manuel'in karşısında küçük düşmesine bütün bunlar eklenince... Sanırım hepsi çok ağır geldi."

Nogueira onu dinlerken başını sallamaya devam etti. Gözleri dalgındı. "Sana günah çıkarıyordu, değil mi?"

"Aklından neler geçiyor?"

"Bu ailedeki insanların sadık Katolikler olduğu gerçeği. Bu doğru, değil mi? Kendilerine ait bir kiliseleri ve rahipleri bile var."

"O konuya girme," dedi Lucas onu ciddiyetle uyararak.

"Sakin ol dostum!" diye bağırdı Nogueira, rahibin tepkisi hoşuna gitti. "Söylemeye çalıştığım şey şu, intihar teşebbüsünden sonra, herhalde adam Tanrı'yla barışmak isteyecektir. Biraz sohbet etmek için hastaneye uğraman senin için uygunsuz olmaz. Bunun biriken üzüntüden mi kaynaklandığını, yoksa onu başka bir şeyin mi tetiklediğini bilmek istiyorum. Annesinin ona bu sabah ne söylediğini bilmek ilginç olur."

"Yarın sabaha kadar beklemeyi düşünüyordum. Ayrıca biliyorsun, bana günah çıkarırken söylediği her şey..."

"Evet, biliyorum," dedi Nogueira.

"Sana bir embesil gibi görünebilirim," diye devam etti Lucas, "ama sanırım ona çok kötü davrandım. Çocukluğundan beri o korkunun ve bunca zamandır sakladığı

yalanların peşini bırakmadığını artık anlıyoruz." Lucas otoparka göz gezdirdi ama arabaları görmüyordu, anılar üzerine çöktü. "Küçük bir köpek yavrusu gibi Álvaro'nun peşinde dolaşırdı ve sanırım artık sebebini anlıyorum. Şiddetli öfkesinin, oyuncaklarını, eşyalarını ve hatta kendisini mahvetme eğiliminin sebebi bu olabilirdi." Lucas, Nogueira'ya döndü. "Bize Álvaro'nun kaza yaptığını söylediklerinde onunla birlikte hastaneye gittim. Orada bize kötü haberi verdiler ve Santiago ölen kardeşinin cesedini teşhis edip dışarı çıktığında şok hâlindeydi. Buna inanamıyordu."

İkisi sessizce öylece durdu.

"Manuel'i nasıl görüyorsun?" dedi Nogueira. "Onun için endişeleniyorum."

Lucas başını salladı. "Ben de. Çok acı çekiyor. Şartlar düşünüldüğünde, iyi dayanıyor; o göründüğünden daha güçlü. Yine de desteğimize ihtiyacı var. Ortaya çıkan her yeni gelişme yeni karışıklıklar çıkarıyor. Bana kalırsa, Álvaro'nun gerçeği ondan saklamasının geçerli sebepleri olduğunu anlamaya başlıyor. Şimdi de Álvaro'nun henüz on iki yaşındayken bir adamı öldürdüğü gerçeğini kabullenmeye çalışıyor. Bunu tekrar yapabilecek biri olup olmadığını merak ediyor."

"Sana tamamen katılıyorum."

"Kendini onun yerine koy ve düşün. Eğer bizim için bu kadar kafa karıştırıcıysa..."

Nogueira başını salladı. Lucas'a o kadar uzun baktı ki bir süre sonra rahip rahatsız oldu. "Ne?" diye sordu Lucas.

"Sana bir şey söyleyeceğim rahip..."

"Rahip mi?" diye tekrarladı Lucas. Gülümsemesine engel olamadı. "Şimdi 'rahip' mi oldum?"

"Neyi kastettiğimi çok iyi biliyorsun," diye karşılık verdi Nogueira büyük bir ciddiyetle. "Bu günah çıkarma sırasında verilen bir sır gibi. İkimizin arasında kalacak bir sır."

Lucas da ciddiyetle başını salladı.

"Beni polis merkezine çağırmadılar. Cesedi buldukları yere çağırdılar. Toñino'nun aracı beyaz araba, çalıların

arasına yarı gizliydi. Olay yeri ekibi onun üzerinde çalıştığı için fazla yaklaşamadım ama uzaktan bile çok sayıda göçük görebiliyordum. Zavallı delikanlıyı ağaçtan çoktan indirmişlerdi ve adlî tabip cesedi götürmek üzereydi. Aradıkları tek kişi ben değildim. Başrahip oradaydı. Sanırım cesedi teşhis etmesini istediler. Birden burun buruna geldik. Adam beni kolumdan tutup kenara çekti ve, 'Yeğenime, markiyle işlerin bu şekilde devam edemeyeceğini bilmesini söyledim. Álvaro ofisime geldiğinde çok öfkeliydi. Onu uyarmaya çalıştım ama beni dinlemek istemedi,' dedi.

Lucas'ın gözleri şaşkınlıktan kocaman oldu. "Sence ifadesinde meslektaşlarına bunu söyler mi?"

"Hiçbir fikrim yok. Adamın beni diğerlerinden ayırma biçiminde tuhaf bir şey vardı. Daha önce de söylediğim gibi, bana başının belaya girmemesi için tek kelime bile etmeyecek biri gibi görünüyor. Bilemiyorum." Nogueira dilini sinirle damağında şaklattı. "Söylediğim gibi, otopsi raporu çıkıp soruşturma başlayana kadar her şey varsayımdan ibaret. Yarım yamalak işlerle Manuel'i daha fazla üzmek istemiyorum."

"Eğer Toñino Álvaro'nun arabasını yoldan çıkardıysa Toñino'yu kim öldürdü? Olayların sırası neydi? Bunların hiçbirini anlamıyorum."

"Bu yüzden Manuel'e arabadaki göçüklerden bahsetmek istemedim. Sen de bu yüzden ona söylemeyeceksin."

"Aksi hâlde beni bir dağa götürüp kafama bir kurşun mu sıkarsın?" dedi Lucas gülümseyerek.

"Söylediğim gibi." Nogueira otelin pencerelerine bakarken gülümsemesine karşılık verdi. "Bu onun için berbat bir gün oldu. Bu gece pek uyuyabileceğini sanmıyorum. Yazar aptal değil. O da bizimle aynı şeyi, Álvaro'nun bir katil olabileceğini düşünüyor olmalı ve Tanrı biliyor ki o gece manastırda olan şeyi kastetmiyorum." Nogueira sigara izmaritini bir su birikintisine attı ve otele doğru ilerledi. "Gel de bana eşlik et. Aç değil misin?"

Lucas hoşnutsuz bir ifadeyle onu takip etti. "Hiçbir şey iştahını kaçırmıyor mu?"

Nogueira rahibin ona yetişmesi için duraksadı. Kolunu adamın omuzlarına doladı. "Karımın beni açlıktan öldürmeye çalıştığından sana hiç bahsetmedim mi?"

Lucas bunun bir şaka olduğunu düşünerek kahkaha attı. Sonra Nogueira'nın ifadesini gördü. "Öyleyse yemekte bundan bahset bana, olur mu?"

Manuel odasına girdi. Önce, Elisa'yla Samuel'in oda kapısının tam karşısında olan banyonun ışığını yaktı. Parmaklarını üzerinde düzinelerce kat boya olan kapıda gezdirdi. Bir süre öylece durup öteki tarafta herhangi bir hareket olup olmadığını dinledi. Gözleri eski kapının üzerinde, yepyeni görünen iyice yağlanmış sağlam topuzlu kilide odaklandı. Elini kaldırıp ona dokundu, ağırlığını diğer ayağına verirken döşeme tahtalarından biri gıcırdadı. Biri onu uygunsuz bir şey yaparken yakalamış gibi utanıp bir adım geri çekildi, döşeme tahtası tekrar gıcırdadı. Banyo ışığını söndürüp koridora çıktı ve hafifçe Elisa'nın kapısını tıklattı.

Kadın hemen kapıyı açtı. Ayağında ince çorapları vardı, ayakkabılarını çıkarmıştı. Gülümsedi ve Manuel'in içeri görebilmesi için kenara çekildi. Oda çift kişilik yatak dışında onun odasına benziyordu. Elisa abajurun üzerini mavi bir şalla örttüğü için odanın basit eşyalarına kasvetli bir ışık vuruyordu. Televizyon açıktı ama sesi zar zor duyuluyordu. Bir çizgi film, Samuel'in uyuyan yüzünün etrafındaki yastıklara dans eden parlak renkler saçıyordu.

"Az önce uyudu," diye fısıldadı Elisa gülümseyerek. İçeri girmesi için onu davet eder gibi geri çekildi.

Manuel oğlanın tamamen rahatlamış yüzüne odaklanarak yatağa doğru ilerledi. Çocuğun gözleri tam olarak kapalı değildi. Uykuyla elinden geldiğince mücadele etmiş olmalıydı.

"Onu uyutmakta zorlandın mı?"

"En zor şey onu sakinleştirmekti." Elisa kıkırdadı. "Uzunca bir süre yatağı trambolin olarak kullanmasına izin verdim, zıplayıp durdu ve bir sirk oyuncusu gibi davrandı. En sonunda onu çizgi film izlemeye ikna edince beş dakikadan kısa bir süre içinde uykuya daldı."

Manuel etrafına baktı. "Burası ikiniz için de rahat mı?"

Elisa elini uzattı. Manuel de aynı şeyi yapınca, kadın elini ellerinin arasına alıp gülümsedi. "Teşekkür ederim Manuel. Burada çok rahatız, gerçekten. Endişelenme. Sanırım bu gece dünyadaki herhangi bir yer bizim için malikâneden daha iyi bir seçenek."

Manuel'in içinden ona sarılmak geldi ama Elisa bunu tahmin edip önayak olmasını beklemeden kendisini onun kollarına attı. Alışılmadık bir şekilde uzundu, onunla aynı boydaydı. Manuel kadının yüzüne değen yüzünü ve kollarındaki zayıf bedeninin kırılganlığını hissetti. Griñán'ın onun bir model olduğunu söylediğini hatırladı, *ve bir uyuşturucu bağımlısı*, diye içindeki ses onu uyardı. Elisa bakışlarını kaçırıp ölçülü bir hareketle gözyaşlarını sildi.

Genç kadın iki odanın arasındaki kapıya işaret etti. "Manuel, onu kilitlemedim. Bir şey istersen odandan seslenmen yeterli. Koridora çıkmana gerek yok."

"Beni dinle Elisa," dedi Manuel ciddiyetle. "Sana söylemek istediğim bir şey var."

Elisa yatağa yerleşip bağdaş kurarak oturdu ve dikkatle dinledi.

"Malikânedeyken markizin söyledikleriyle ilgili."

Elisa hareketsiz ve sessizce oturuyordu, Manuel kadının yüzünde daha ağırbaşlı bir ifade olduğunu gördü.

"Sana neye inanıp neye inanmayacağını söyleyemem, buna hakkım olduğunu bile sanmıyorum. Ama bütün kalbimle o kadının söylediklerine inanmadığını umuyorum."

"Manuel..."

"Hayır, hiçbir şey söyleme. Bana Fran'ı herkesten daha iyi tanıdığını söylediğin anı hatırlıyor musun?"

Elisa başını salladı.

"Ben de Álvaro'yu herkesten daha iyi tanıyordum. Buraya geldiğimde kafam karışıktı ve emin değildim ama şimdi onun hakkında her şeyi bilmiyor olsam da, onu herkesten daha iyi anladığımı biliyorum. Sakın bunu unutma. Önümüzdeki birkaç gün içinde birçok şey duyabilirsin."

"Kadının ne söylediğini ve neden söylediğini biliyorum. Onu çok iyi tanıyorum. Yaptığı her şeyin kasıtlı olduğunu biliyorum ama tıpkı senin gibi, bunu kabul etmeyeceğim. Anlıyor musun Manuel?"

"Anlıyorum."

Uyuyan çocuğa baktılar. "Senden bir iyilik rica edeceğim Elisa."

"Elbette. Ne istersen."

"Griñán bana ailenin her erkek üyesine doğduklarında arazideki kilisenin anahtarının verildiğine dair bir aile geleneği olduğunu söyledi."

Elisa başını salladı.

"Anladığım kadarıyla, anahtarların öldüklerinde onlarla birlikte gömülmesi gerekiyor."

"Doğru ama..." dedi Elisa, "Fran'ınki kayboldu."

"Babasının cenaze töreninin olduğu gün anahtar onda mıydı, biliyor musun?"

"Evet. Ona yiyecek bir şeyler götürdüğümde anahtar yanında, kilise sırasında duruyordu."

"Başka bir anahtar değil, onunki olduğundan emin misin?"

"Evet, kesinlikle. Hepsi birbirlerinden farklı. İsimlerinin baş harflerinden ve anahtarın başına yerleştirilen değerli taşlardan onları ayırt edebilirsin. Fran'ın anahtarında zümrütler vardı. Onu çok iyi hatırlıyorum." Elisa bir an bakışlarını yere çevirdi. "İkimiz de uyuşturucu kullanırken, birçok kez onu anahtarı satıp parayı harcamaya ikna etmeye çalıştım. Fran, babasına bunu yapmayacak kadar saygı duyuyordu. Bunu yaparsa babasının onu asla affetmeyeceğini söylüyordu."

"Fakat, Fran'ı bulduklarında anahtar üzerinde değildi."

"Her yeri aradık ama bulamadık. Çok tuhaf," dedi, o günün anısı, odanın karanlık bir köşesinde gizleniyormuş gibi yan tarafına dönüp baktı. "Anahtar cenaze töreni için bulunamayınca kayınvalidemin çok rahatsız olduğunu hatırlıyorum. O kahrolası sürtük!" dedi sertçe, Manuel'i şaşırtan bir öfke ve kinle gözlerini kıstı. "Álvaro ona kendi anahtarını verdi. Bunu biliyor muydun?"

Manuel başını salladı.

"Samuel doğduğunda bir anahtar yaptırdılar mı?"

"Elbette. Geleneklere takıntılı oldukları için bunu tahmin edebilirsin. Benim için asla bir anlamı olmadı. Onu görmek bile kötü anılarımı canlandırıyor."

"Anahtarın sende olduğunu farz ediyorum."

"Güvende olması için bir muhafazanın içinde, bir tür çerçeveye benziyor. Resim çerçevesi gibi ama daha derin. Duvara asıp açabileceğin bir şey."

"Onu bana ödünç verir misin?"

Elisa şaşkınlıkla gözlerini açtı, hatta ondan açıklama isteyecek gibi bir hâli vardı. Manuel kadının yanıtını daha şaşırtıcı buldu.

"Álvaro da en son buradayken benden aynı şeyi istedi."

Manuel şok geçirdi. Karşısında otururken ona bakakaldı. "Elisa, onun hangi gün olduğunu hatırlıyor musun?"

"Geldiği gün. Samuel'in anahtarını o gün geri verdi."

Manuel ona söz verdi. "Ben de geri vereceğim."

"Saçmalama!" dedi Elisa, gülümseyerek onu azarladı. "Tıpkı burada olduğu gibi benim odamla Samuel'inkinin arasında bir kapı var. Anahtar malikânede, Samuel'in odasındaki şifonyerin üzerinde. Onu dilediğin zaman alabilirsin."

Manuel eğilip nazikçe çocuğun yanağını öptü. Kapıya doğru ilerlerken, Elisa'nın zayıf, enerjik bedeninin etkisi hâlâ ellerindeydi. Fran'ı anahtarı satmaya ikna etmeye çalıştığıyla ilgili itirafını hatırladı.

Manuel dönüp ona baktı. "Elisa, bir şey daha var." Tereddüt etti. "Belki biraz hassas bir mevzu. Unutma, seni daha önce tanımıyordum ve senin hakkında bütün bildiklerim ailenin bana söyledikleriyle sınırlıydı."

Elisa başını sallayıp dudaklarını birbirine bastırdı ve Manuel'in önemli bir şey sormak üzere olduğunu anladığını gösterdi. "Gerçekler ve kendi geçmişimle yüzleşebilmem çok uzun sürdü. Bana istediğini sorabilirsin."

"Fran ve senin neredeyse bir sene boyunca Portekiz'deki bir klinikte kaldığınızı biliyorum."

Elisa bir sfenks gibi hareketsizce oturuyordu.

"İkiniz geri döndüğünüzde senin çoktan hamile olduğunu, yaşlı markinin de kısa bir süre sonra öldüğünü biliyorum. Elisa, iyi bir anne olduğunu biliyorum; Samuel'i yetiştirmek konusunda ne kadar iyi iş çıkardığını görmek bunu bilmek için yeterli. Uyuşturucu alışkanlığından kurtulmanın çok zor olduğunu da biliyorum ve bazen bu kötü alışkanlığa geri dönenler olabilir."

Elisa Manuel'in söylemeye çalıştığı şeyi reddeder gibi başını sallamaya başladı.

Manuel özür diler gibi konuştu. "Sormak zorundayım Elisa, buna mecburum. Çünkü biri imada bulundu. Buna inanmıyorum ama sormalıyım."

Elisa başını sallayarak kararlılıkla reddetti.

"Hiç pes edip uyuşturucu kullandın mı Elisa? Bir kez bile?"

Elisa yerinden kalkıp onunla yüzleşmek için yanına gitti. Mavi gözleri bir kedininki gibi kararmıştı. "Hayır!"

"Elisa lütfen beni affet," dedi Manuel kapıya doğru dönerek.

Manuel kapıyı kapatamadan ona yetişti. "Samuel'in anahtarının sergilendiği şifonyerin ikinci çekmecesine bak. Orada sağlık raporlarımı bulacaksın. Sevgili kayınvalidemiz beni her hafta uyuşturucu testi yaptırmaya zorladı. Uyuşturucu kullanmadığım sürece malikânede kalmama

izin verdi. Samuel'i benden almakla tehdit etti ve en ufak bir gerekçesi olsaydı bunu yapardı. Anahtarı almaya gittiğinde o raporları alabilirsin." Elisa kapıyı arkasından kapattı.

Manuel odasına gidip ışığı açtı. Birkaç saniye, kapının ılık ahşap yüzeyine yaslandı ve tıpkı günler önce kendi apartman dairesinde yaptığı gibi bulunduğu açıdan odasına göz gezdirdi.

Tavandaki enerji tasarruflu lamba zayıf bir parlaklık saçıyordu. Dakikalar geçtikçe parlaklığı artacaktı ama o zamana kadar eşyalara sadece odanın soğukluğunu ve ıssız görünümünü vurgulayan perişan loş bir ışık vuracaktı. Karşılaştığı bütün kurgu ve gerçeklik katmanlarını hatırlatan üzerine kat kat boya sürülmüş eski radyatöre baktı. Radyatör sıcaklığın yayılmak üzere olduğunu haber veren bir tıkırtıyla onu selamladı. Manuel dönüp iki odanın arasındaki kapıya baktı. Varlığını ele veren döşeme tahtasına basmaktan itinayla kaçındı ve patlayıcı bir alete müdahale ediyormuş gibi elini kaldırıp dikkatle topuzlu kilide koydu. Sessizce açtı ve birkaç saniye öylece durup sessizlikte onu inceledi. Sonra aynı özenle usulca kilitledi.

Bir çağrıya yanıt verir gibi yatağına gitti. Tertemiz ve titizlikle serilmiş çikolata rengi yatak örtüsü özenle yastığın üzerine yerleştirilmiş beyaz çiçek için terk edilmiş bir sahne gibiydi. Çiçeğe dokunmadan tekrar bitişik odayla arasındaki kapıya doğru baktı. O kapıyı az önce açtığından ve sonra tekrar kilitlediğinden emindi.

"Neden?" diye kendi kendine fısıldadı. "Bu ne anlama geliyor?"

Manuel çiçeği aldı. Yeni kopartılmış gibi taze ve hoş kokuluydu; solgun varlığı onu rahatsız etti, içinde endişeyle karışık aşina olmadığı farklı bir his uyandı. Gözleri doldu, çılgınca bir bezginlikle komodinin çekmecesini hızlıca açtı ve çiçeği içine attı. Askerî ranzaya benzettiği dar yataktan nefret ediyordu; Café olmadan gecenin kapkara ve sonsuz geleceğini biliyordu. Köpeğin tüylü varlığı, sulu gözleri ve hatta tatlı horultusu ona rahatlık veriyordu, belki de gidip

hayvanı almalıydı ama hafif bir kıskançlıkla da olsa, köpeğin Antía'ya giderek daha fazla bağlanmaya başladığını kendisine itiraf etti. Uykuya dalmayacağını biliyordu, o hâlde neden çabalayacaktı ki? Televizyonu açıp sesini kıstı. Masadaki yerini aldı ve ona huzur veren tek yeri aradı. Sarayına geri döndü.

REDDEDİLEN HER ŞEY

Kahkaha sesleri düşüncelerini böldü. Nehre doğru bakarken bir rüyanın gerçekleştiğini gördü, daha önce gördüğü üç kız, yine tuhaf görünümlü tekneleriyle akıntı yönünde süzülüyordu. Bacakları bronzlaşmıştı ve kolları güçlüydü, özensizce at kuyruğu yaptıkları saçları hasır şapkalarının altında sallanıyordu. Çığlık çığlığa gülüştüler. O seslerin melodisi esintide hareket eden rüzgâr çanı gibi çınladı. Bu güzel nehir perilerinin gösterisi, içini tarifsiz bir neşeyle doldurdu.

ÖLÜYÜ ÇAĞIRMA

Saat sabah dört buçuğa doğru, Manuel yatak örtüsünü tutup geri çekti ve yatağa yığıldı. Gözlerini kapattı.

Ani bir korkuyla gözlerini açtı. Uykuya dalmıştı. Yatağın ayak ucuna baktı. Koridorun loş ışığı vasistastan içeri süzülüyordu. Ufak oğlanların karanlıktan korkmaması için keşişler koridor ışıklarını hep açık bırakırlardı. Álvaro ayaklarına baktı, oda arkadaşı uykuya daldıktan sonra her gece tekrar giydiği sağlam okul ayakkabıları hâlâ ayağındaydı. Son bir haftadır bütün gece boyunca tamamen giyinikti. Tetikteydi ama bu gece dalıvermişti, daha da kötüsü zamanın nasıl geçtiğini anlamamıştı. Papaz okulunda saat takılmasına izin verilmiyordu, çünkü keşişler sürekli saate bakan oğlanların derslerine konsantre olmadıklarını söylüyorlardı. Zemin katta büyük bir ayaklı duvar saati vardı. Zili bütün okuldan duyulabiliyordu ve gecenin bir yarısı sesi kulağa daha yüksek geliyordu. Saatin üçü vurduğunu duyduğunu hatırlıyordu. O kahrolası uyku üzerine çöktüğü için artık saatin kaç olduğundan ya da ne kadar süre uyuduğundan emin değildi. Yataktan kalktı, yan tarafındaki yatakta ağzı açık hâlde hareketsizce uyuyan oğlanın sakin yüzündeki herhangi bir değişikliğe karşı tetikteydi.

Kapıyı açıp koridora süzüldü ve karanlıkta ilerledi. Kendi odası ve kardeşinin odası arasındaki kapıları içinden saydı. Elini kapının tokmağına koydu. Patlayabilirmiş gibi, tıkırdadığını duyana kadar onu dikkatle çevirdi. Kapıyı itti, başını aralıktan sokup içeriye göz gezdirdi. Kardeşinin oda arkadaşının nefesinin sesini duydu, oğlan örtüleri üzerinden atmıştı ve kapıya yakın yatakta derin uykudaydı. Diğer yatak boştu. Terk edilmiş çarşafların parlak beyazlığı yatağın sahibinin ortadan kaybolduğunu gösteriyordu.

Karanlıkta keşişlerin odalarının olduğu yere doğru koştu. Dinlemek ya da seslenmek için duraksamadı; kapıya hücum etti, papaz okulundaki hiçbir kapının kilidinin olmadığını bildiği için kolunu çevirip itti. Kardeşini görmedi ama acıyla haykırdığını duydu, biçimsiz bir kütlenin altında ezilmiş, gömülmüştü. Oğlan bir kuyunun ya da mezarın dibindeymiş gibi, iniltisi uzaktan geliyordu.

Canavar durmadı, odadaki yeni kişinin varlığından tamamen habersizdi. Álvaro tereddüt etmedi. Anında kapının kolunu bırakıp okul üniformasının deri kemerini halkalarından çıkardı. Onu iki eliyle tutup adamın terli sırtına atladı ve deri kemeri boynuna doladı. Bu beklenmedik saldırı keşişte şok etkisi yaptı, kurbanını bırakıp kendisini kurtarmak için boynundaki kemerle cebelleşti. Álvaro bütün gücüyle kemeri sıktı ve sadece birkaç saniye içinde keşişin boş çabalarının etkisini yitirdiğini hissetti. Adamın bacakları güçsüzleşti ve dizlerinin üzerine yığıldı. Kemer boğazına battıkça boynu düştü. Álvaro adamın soluk borusunun ne zaman çatladığından emin değildi. Keşiş hareket etmeyi bıraktı ama oğlan ellerini zorlayan ve eklemlerinin bembeyaz olmasına sebep olan bir güçle kemeri sıkmaya devam etti.

En sonunda nefes nefese, harcadığı çaba yüzünden titreyerek adamı bırakınca, devasa bir safari avı gibi ayaklarının dibinde sere serpe uzanan çirkin yaratığa baktı. Adamın öldüğünü, onu öldürdüğünü biliyordu. Onun için önemi olmadığını fark etti ve suçluluk hissetmedi. Bedelini ödemek zorunda kalacağını biliyordu, çünkü içinde bir daha asla geri getiremeyeceği bir şey parçalanmıştı. Bu sorumluluğu kabul ediyordu.

Küçük çocuk, yüzünü duvara dönmüş hıçkırıyordu ve ağlaması giderek şiddetleniyordu. Okuldaki herkesi uyandıracaktı.

Manuel aniden yatağında doğruldu. Kalbi çılgınca atıyordu. Birkaç dakika boyunca, oğlanın yürek burkan

hıçkırıklarını hâlâ duyduğunu sandı; şaşkınlıkla çocuğu bulmak için etrafına baktı, en sonunda gerçek belirgin hâle geldi ve onu otel odasına geri döndürdü. Oğlanın hıçkırıkları cep telefonunun vızıltısına dönüştü. Nogueira arıyordu.

"Manuel, Ophelia az önce beni aradı. Saat altıda işten çıkıyor, yedide onun evinde buluşmayı kararlaştırdık. Orayı nasıl bulacağını hatırlıyor musun, yoksa gelip seni almamı ister misin?"

Nogueira'nın bu ihlaline minnettar olan Manuel, gözlerini hâlâ bulandıran uyku izlerini sildi. Gözlerini sertçe ovuşturdu ve kafasını toplamaya çalıştı. "Sana bir şey söyledi mi?"

"Belirli bir şey söylemedi. Bize verecek haberleri var ama telefonda konuşmak istemedi."

"Saat yedide orada olacağım."

Manuel odadan çıkmak üzereyken, gözleri bitişik odaya açılan kapının tokmağına takıldı. Odasının düzgün olup olmadığını kontrol etmek için dalgınca bir refleksle etrafına baktı. Yatağı dağınıktı, kitapları ve Álvaro'yla çekilen fotoğrafı komodindeydi, saraya yaptığı ziyaretini belgeleyen el yazısı sayfalar masaya saçılmıştı. Gıcırdayan döşeme tahtasını hatırladığı için rahatladı ve dikkatle kapıya yaklaşıp öteki tarafı dinledi. Hiçbir şey duymadı ama tahtadaki çatlaklardan ve kapının altından süzülen televizyonun açık olduğuna işaret eden titrek ışığı görebiliyordu. Önceki gece olduğu gibi, özenle kendi tarafındaki sürgüyü açıp tıkırtısını duyana kadar kapının tokmağını çevirdi.

İkisi de uyuyordu. Başları yan yana, yüzleri rahattı; görüntülerini, yüzlerini hızla farklı renklere boyayan rengârenk çizgi film sahneleri değiştiriyordu. Yüreği merhametle cız etti, onlar ya da kendisi için değil, karanlık, ruhlarının üzerine çöktüğünde ışığı söndürmeye korkan bütün yalnız, terk edilmiş ve mutsuz olanlarla o an kendisini özdeşleştirdi. Bir süre orada durup uyuyan oğlanın yüzünü sessizce izledi, ağzı yarı açıktı, göz kapakları titriyordu ve koyu tenli

eli beyaz çarşafların üzerinde denizyıldızı gibi duruyordu. Manuel aynı özenle kapıyı kapattı. Bu kez kilitlemedi.

Adlî tabibin arabası evinin önündeydi, Nogueira ise BMW'sini yola park etmişti. Manuel onun arkasına park etti ve ön kapıya doğru yürüyüp polis memurundan gördüğü gibi sürgüyü açmak için eğildi. Garajın açık kapısından odun yığınının bir kısmı ile üzeri brandayla örtülü Álvaro'nun arabasının arkası görülüyordu.

Ev sıcak ekmek ve yeni pişirilmiş kahve kokusuyla doluydu. Guruldayan midesi ona önceki günden beri hiçbir şey yemediğini hatırlattı. Adlî tabip mutfak masasına kahvaltı kupaları yerleştirmişti, Manuel içeri girdiğinde kadını elinde kahve demliği tutarken buldu.

"Merhaba Manuel, lütfen otur." Ophelia masaya işaret etti.

Kadın sormadan üç kupaya da sütlü kahve doldurdu. Kahvelerine şeker atarken, Ophelia önlerine beyaz bir örtünün altında koyu renk ve hoş kokulu, kızarmış Galiçya ekmeği dilimlerinin olduğu bir sepet koydu.

Üçü birlikte kahvaltıyı silip süpürdü. Manuel, doktorun kahvaltıları bitene kadar sohbet etmekten nazikçe kaçındığını tahmin etti. Ophelia kahvaltı bitince konuştu. "Her şey on üç gün önce öldüğüne işaret ediyor. Halasının verdiği kayıp kişi ilânını kabul edersek on dört, ama geçen gün amcası başrahip, delikanlıyı cumartesi günü onun evinde gördüğü için kadının gün hakkında yanıldığını iddia etti.

"Tam bir pislik!" diye bağırdı Nogueira. "Demek tartışmadan bahsetmedi, Álvaro'nun papaz okulunu ziyaret etmesi ya da oradaki tartışmaları hakkında da hiçbir şey söylemediğini tahmin ediyorum. Şimdi de cumartesi günü Toñino'yu gördüğünü itiraf ediyor. İş ciddiye binmeye başladığı için kendisini koruyor."

"İkisinin de yalan söylediğini farz edebiliriz. Halası kayıp ilânına dikkat çekmek için, başrahip ise daha yetenekli bir yalancı olduğu için. Sadece cumartesi günü kız kardeşinin

evinde kahve içtiğini ve o zamandan beri delikanlıyı görmediğini söyledi." Ophelia bir şey daha eklemek üzereyken kendisine hâkim oldu. Kadın başını salladı. "Hatta Toñino'nun üzerinde halasının polise tarif ettiği giysiler vardı." Ophelia Manuel'e döndü. "Kesin ölüm tarihini saptamak için henüz çok etken olduğunu anlamalısın. Çeşitli testlerin sonuçlarını bekliyorum, böceklerin ve larvaların olgunluğu, gözden alınan sıvı ve diğer örneklerle ilgili. Bir şey söylemek zorunda olsaydım evet, on dört gün önce öldüğünü söylerdim, Álvaro'yla aynı gün. Vücudu çok kötü çürümüş. Bir saat önce onu mühürlü bir tabutla morga teslim ettik. Başka bir şey söylememe gerek yok. Bu süre boyunca doğal şartlara maruz kalmış. Oldukça yağmur yağdı ama öğlenleri hava çok sıcaktı, ayrıca orası çok sayıda karga ve saksağan bulunan bir bölge. Leş ikisini de hemen çeker, o nedenle geriye kalan şey acınacak hâldeydi."

İki adam da başını salladı.

"Onu muayene masasına yatırıp yakından bakınca, olay yerinde tahmin ettiğim şeyi doğrulayabildim, kurbanın yüzü çok kötü darbe almış. Elmacık kemiği kırılmış, dişi dökülmüş ve çenesi birkaç yerden çatlamış. Kollarında da şişme belirtileri vardı." Ophelia, kendi yüzünü korur gibi kollarını kaldırdı. "Kendisini korumak istediğini gösteren açık bir işaret. Esaslı bir dayak yemiş ve bütün o darbeleri ölmeden önce almış. Bunu yaralarının etrafında kan pıhtılaştığı için biliyoruz, ayrıca arabasında bir paket küçük havlu bulduk, bir düzineden fazlasını kanı silmek için kullanmış. Hepsi bize genç adamın dövüldüğünü, kendisini biraz temizleyecek kadar zamanı olduğunu ve sonra asıldığını düşündürüyor."

Manuel söz aldı. "Ona neyle vurduklarını söyleyebilir misin?"

"Evet, bu çok açıktı: elle. Yumruklar, yumruklarla inen darbeler."

"Yanılıyorsam düzelt ama ona saldıran kişinin eklemlerinde izler olmalı. Bu doğru değil mi?" Manuel, geçen

gece Vulcan'ın önündeki kavgadan sonra elinin nasıl acıyla zonkladığını hatırladı.

"Kesinlikle. O kadar sert yumruklanmış ki bir dişi düşmüş. Bu kaçınılmaz olarak onunla uyumlu bir el yaralanmasına sebep olmuştur. El eklemleri soyulmuş ve parmak eklemleri şişmiş olmalı. Saldırganın DNA'sını bulmak için cesedi kontrol etmek mümkün olabilir."

"Álvaro'nun ellerini gördüm," dedi Manuel kendinden emin olarak, sesi içinin rahatladığını ele veriyordu. "Birini, sadece sağ elini gördüm. Álvaro'nun sağ eliyle iş gördüğü düşünülürse, o eliyle saldırmış olması gerekir. Bu doğru değil mi?"

"Evet. Bunu ben de hatırlıyorum. İki eli de temizdi ve hiç iz yoktu."

"Toñino bir üçkâğıtçıydı, erkek bir fahişeydi," diye araya girdi Nogueira. "Müşteriden dayak yemek onun için bir ilk olamaz. O müşterilerin çoğu eylemden sonra utanç ve pişmanlığa kapılır. Olaylar tamamen alakasız olabilir. Toñino, Álvaro'yla buluşmadan önce bir müşteri onu dövmüş olabilir."

"Ya da başrahip dövmüş olabilir. Onu Toñino ortadan kaybolduktan günler sonra gördün. Ellerinde iz var mıydı?"

"Görebildiğim kadarıyla yoktu. Delikanlı cumartesi sabahı öldüyse, üzerinden çok vakit geçmişti, iyi bir merhemle bu tür yaraları iyileştirebilirsin."

Ophelia ağırbaşlılıkla başını salladı. "Dahası var. Toñino'nun ölümü asılma sonucu nefes alamamaktan kaynaklanmış, alt karın boşluğunda sekiz yabancı cisim yarası vardı. Dar girişleri olan sekiz derin yara. Álvaro'nun durumunda, yarasını ölçmek için çap pergeli kullandım ama daha fazlasını yapmaya vaktim olmadı; bu vakada yarayı inceleme imkânım oldu. Yüzde yüz emin olamasam da, Toñino'nun Álvaro'ya saldırmak için kullanılan nesneye çok benzer bir şeyle bıçaklandığını tahmin ediyorum."

"Aynı kişi ikisine de saldırmış olabilir mi?" dedi Manuel.

"Şeytanın avukatı olmaktan nefret ediyorum," dedi Nogueira, "ama kavgada sadece ikisi olabilir. Álvaro ödeme yapma vaadiyle onunla buluşuyor, Toñino geldiğinde de Álvaro onu öldürüyor. Ya da tam tersi. Álvaro ona para ödemeyi reddediyor, Toñino ona saldırıyor ve tek seferde onu bıçaklıyor. Daha uzun boylu ve güçlü olan Álvaro onu silahsız bıraktıktan sonra birkaç kez bıçaklıyor."

Manuel bu teoriye tanık olmak istermiyormuş gibi gözlerini kapattı. "Silah bulundu mu?"

Ophelia önce kahvelerini tazeledi. "Henüz değil. Arabada ya da civarda bir yerde değildi."

"Álvaro silahı aldıysa, arabası yoldan çıkmadan önce yol üzerinde bir yere fırlatıp ondan kurtulmuş olabilir.

Manuel polis memuruna kötü niyetli bir bakış attı.

"Tuhaf olan bir şey var," dedi Ophelia, iki adamın arasındaki gerginliğe aldırmadan. "Bunu hem Álvaro'da hem Toñino'da fark ettim. Daha fazla kesik var, o yüzden Toñino'da bu daha belirgin. Bıçak darbeleri soldan sağa doğru ilerliyor."

Nogueira kaşlarını kaldırıp sırıttı.

"Bu ne anlama geliyor?" diye sordu Manuel.

"Katil solak olabilir," dedi Nogueira.

Ophelia, "Buna güvenemezsiniz," diyerek onları hemen uyardı. "Bu şimdilik sadece bir varsayım. Álvaro'nun yarasını doğru düzgün ölçmeden aynı nesneyle yaralandıklarından bile emin olamayız. Saldırı sırasında, saldırganın pozisyonu gibi göz önünde bulundurulması gereken başka şeyler de var. Örneğin eğer bu, aracın içinde gerçekleştiyse saldırgan pozisyonunu değiştirmek zorunda kalmış olabilir. Yine de ilk öneriye göre her şey saldırganın solak olduğuna işaret ediyor."

"Álvaro sağ eliyle iş görürdü," dedi Manuel kendinden emin bir ifadeyle Nogueira'ya meydan okuyarak. "Peki Toñino?"

Polis memuru saatine baktı. "Erken. Daha sonra halasını arayıp sorarım. Başrahipten şüpheliyim. O, solaklığın ne

pahasına olursa olsun değiştirildiği bir zamanda yetiştirildi, o yüzden... solak olabilir ama öyle görünmeyebilir."

"Peki yüzüne aldığı darbeler," diye üsteledi Manuel, "saldırganın sağ elini mi yoksa sol elini mi kullandığını yaraların yönünden saptayamaz mısın?"

Ophelia irkildi. "Hmm... sözü açılmışken, delikanlının yüzünün her yerden darbe aldığı doğru. Dayak sırasında başını sağa sola oynatan biri için bu beklenebilir." Kadın savunma hareketlerini taklit etti. "Dişini düşüren, elmacık kemiğini kıran ve çenesinin bir kısmını çatlatan en yıkıcı darbeler sol tarafındaydı. Bu muhtemelen saldırganın sağ elini kullandığını gösteriyor, gerçi dövüşlerde her iki yumruk kullanılır, bu yüzüne vuran ve onu bıçaklayan kişilerin aynı kişi olmadığı izlenimini uyandırabilir. Dahası, saldırgan çok güçlü olmalı. Toñino en fazla 70 kiloydu, zayıftı ve pek de uzun boylu değildi. Olay yerinde spor ayakkabılarından birinin kayıp olduğunu gördüm, ayağındaki çorap o kadar çok sıyrılmıştı ki ayak parmaklarının ucunda sallanıyordu. Önce, asılmaya özgü spazmlar sırasında ayakkabısının fırlamış olabileceğini düşündüm ama onu dokuz metre ötede, arabanın yanında bulduk. Otopsi sırasında, topuklarında ölmeden önce olmuş birkaç sıyrık ve çizik fark ettim. Sanırım uzaktan sürüklenmiş ve bu güçlü biri olmayı gerektirir. Birini yerde sürüklemek ve sonra bir ağaç dalına asabilmek için kaslı olmak zorundasın. Elbette, yerden çok yüksek değildi ama yine de bol kas gücü gerekir. Bu, saldırganın ellerinde de izler bırakır ama eldiven taktıysa daha az belirgin olur. Deri ya da epitel hücre kalıntısı bulmak için ipi inceliyoruz. İlk incelemede hiçbir şeye rastlamadık."

Üçlü birkaç dakika sessizce oturdu. İlk konuşan Manuel oldu. "Bence Álvaro'nun arabasının nerede ve ne zaman yoldan çıktığını bildiğimize göre, Toñino'nun öldüğü zamanı da belirlemek çok önemli."

"Dinle Manuel," dedi Ophelia iç çekerek, "televizyonda gördüklerine rağmen, ilk birkaç saat geçtikten sonra kesin bir ölüm saati belirlemek çok zordur. Tabii, kurbanın saati

o anda durmadıysa ya da güvenilir bir tanık yoksa. Birçok vakada çeşitli bilgi parçalarından bir tablo oluşturuyoruz ve yaklaşık bir ölüm zamanı belirliyoruz. Onca günden sonra cesedin bozulması, durumu iyice karışık bir hâle sokuyor. Söylediğim gibi talep ettiğim testlerin sonuçlarını ve aracın teknik incelemesinden çıkacak raporu alana kadar herhangi bir tahminde bulunamayız."

Manuel yenilgiyi kabul etti.

"Bir şey daha var." Bunca zamandır masada yanında duran zarfı ona uzatırken Ophelia'nın yüzünde resmî bir ifade belirdi. "Boyaların karşılaştırma analizlerinin laboratuvar sonuçları burada. Hedefe çabucak ulaşmanın peşin ödeme yapmaktan daha iyi bir yolu yoktur. Álvaro'nun aracındaki boya kalıntısı ile papaz okulunda aldığın örnek birbiriyle uyuşuyor."

İki adam şaşkınlıkla bakıştı. İlk karşılık veren Nogueira oldu. "Bunu bize söylemek için şimdiye kadar bekledin mi?"

"Hevesini başka sefere sakla Nogueira. Bunun ne polis ne de mahkeme için en ufak bir değeri olmadığını herkesten daha iyi bilmen gerekir. Örnek, izinsiz, mahkeme kararı olmadan bir şahıs tarafından alındı. Bunu kullanamayız. Hiçbir şeyi kanıtlamıyor."

"Sevgili küçük Ophelia," diye karşılık verdi Nogueira Manuel'in elindeki belgeyi kaparken. "On gündür emekliyim ama bu işi nasıl yapacağıma dair hâlâ çok iyi bir fikrim var. Bu test kanıt olmayabilir ama başrahibi ziyaret etmek için bize fazlasıyla geçerli bir sebep veriyor."

"Seninle geleceğim," dedi Manuel.

"Hayır Manuel, gelmesen daha iyi olur. Kim olduğunu ve araştırma yaptığını biliyor, ayrıca aramızda bir bağlantı kurmasının bize bir faydası olmaz."

"Onun için işleri daha kötüye götürürsen, sorun çıkarmayacağından emin misin?" diye sordu Manuel.

"Hayır, değilim. Dün gece o kadar emin değildim ama adamın, Álvaro'nun, senin ya da benim ziyaretlerimizden

bahsetmemesi önsezilerimi doğruladı. Başrahibin sessiz kalmak için sebepleri olduğunu zaten biliyoruz, şimdi sadece 1984'teki o geceyi mi örtbas etmeye çalıştığını, yoksa hem Álvaro hem de yeğeninin öldüğü gün olanların da buna dahil olup olmadığını saptamalıyız."

"Henüz emin değiliz," diye karşılık verdi Ophelia.

"Her şey bu yöne işaret ediyor, değil mi? Onunla biraz sohbet etmenin vakti geldi. Başsağlığı dilemek ve kamyonet meselesini nasıl açıklayacağını görmek için manastıra uğrayacağım."

Ophelia başını salladı ama bundan memnun olmadığı aşikârdı. "Sen ne yapacaksın Manuel?"

"As Grileiras'a geri döneceğim. Ne de olsa, her şeyin başı ve sonu orada gibi görünüyor."

Nogueira manastırın ikinci katındaki ofis pencerelerine baktı. Sabahın gri semasını yansıtıyorlardı, pencerelerin ardında onu izleyen başrahibin belli belirsiz sureti görünüyordu. Nogueira yukarı bakar bakmaz bulanık suret geri çekildi. Polis memurunun hafif gülümsemesini bıyığı gizledi. Bir sigara yakıp acele etmeden içti, ziyaretinin sebebini tahmin etmeye çalışırken başrahibin ruh hâlinin endişeden kaygıya geçmesi için zaman tanıdı.

Sigarasını söndürdü ve karşısına çıkan yaşlı keşişleri selamladı, hatırlarını sorararak sohbeti uzatıp biraz daha oyalandı. Yağmur çiselemeye başladığında, başrahibin iyice gerilmiş olduğunu tahmin etti. Ön kapıdan içeri girip ikinci kata çıktı.

Ofisin kapısı açıktı. Komiser yürürken, kuşkulu başrahibin kendisini nasıl karşılaması gerektiğine karar vermeye çalışarak kapıyı tekrar tekrar açıp kapattığını hayal etti. Adam masasının başında oturuyordu. Nogueira'nın hayalindeki resmin tersine, işiyle meşgulmüş gibi yapmadı. Yakın gözlüğünü takmamıştı ve okuyabileceği hiçbir şey yoktu. Masa parlıyordu ve bomboştu.

Nogueira tek kelime etmeden kapıyı kapatıp masaya doğru ilerledi. Başrahip temkinli bir ifadeyle ziyaretçisine baktı ve söyleyeceklerini duymayı bekledi. Nogueira havadan sudan bahsederek nefesini boşa harcamadı.

"1984'te, o gece ne olduğunu biliyorum. Rahip Ortuño'nun imzaladığı o belgede neyin sansürlendiğini biliyorum. Toñino'nun o belgenin orijinalini bu ofiste bulduğunu ve Álvaro Muñiz de Dávila'ya şantaj yapmaya karar verdiğini biliyorum, o yüzden öldüğü gün buraya senden bir açıklama talep etmeye geldi."

Başrahip, yaylı bir mekanizmayla harekete geçmiş gibi ayağa fırlayınca oturduğu masa sandalyesi devrildi. İstifra etmemek için belirgin bir çabayla elini ağzına götürdü. Nogueira'nın yanından geçip kitaplıkların arasında kalan tuvaletin kapısına doğru koştu. Nogueira yerinden kıpırdamadı. Adamın kustuğunu, öksürdüğünü ve uzun bir süre nefes nefese kaldığını duydu. Sifonu çekti ve ellerini yıkadı. Başrahip tuvaletten çıktığında, alnına nemli bir havlu bastırıyordu.

Nogueira masanın arkasında devrilen sandalyeyi görmezden geldi. Ziyaretçi sandalyelerini karşılıklı olacak şekilde yerleştirdi ve adamı diğer sandalyeye oturmak zorunda bırakan bir işaretle sandalyesine yerleşti.

Başrahibin ikna edilmeye ihtiyacı yoktu. Bütün özgüveni kaybolmuştu. Midesini boşaltırken gösterdiği iradesizlikle itirafını da kusmuş oldu.

"Toñino hayatı boyunca öyleydi. Ders çalışmayı reddetti ve işe gitmek istemedi. Manastırda ufak tefek işleri ve tamiratları yapması için onu ilk kez işe almadım. Bunun gibi derme çatma bir binada her zaman bakıma muhtaç şeyler vardır; başka birini almak yerine yeğenimi tutardım. Kimse bunun için beni suçlayamaz. Geçen kış yağmur oluklarından birinde sorun çıktı ve su birkaç odaya sızdı; ciddi bir şey değildi ama tavanda lekeler kaldı. Tamamen kuruduklarından emin olmak için bütün yaz bekledik, bu iş tavanları

yeniden boyamaktan ibaretti. Toñino üç gün çalıştı. Bir kez olsun, işlerin onun için iyiye gittiğini düşündüm. Meşgul ve ilgiliydi, işten keyif alıyor gibi görünüyordu.

"Ertesi gün ofisimi boyayabilmesi için eşyaları taşıyorduk." Başrahip elini kaldırıp pencerenin üzerinde, tavandaki sarı lekeye işaret etti. "Fakat geri dönmedi. İtiraf etmeliyim ki şaşırmadım. Daha önce de bu şekilde ortadan kaybolmuştu. Gitmeden önce bana biraz paraya ihtiyacı olduğunu söyledi ve ona ücretinden avans verdim; geri dönmeyince yine aşırıya kaçtığını düşündüm. Manastıra gelmeyince, kız kardeşimi aradım. Bana Toñino'nun evde olmadığını söyledi. O her zaman yeğenim için mazeretler uydurur, her zaman onu korurdu. Evde olmadığı doğru muydu bilmiyorum." Başrahip omuz silkti. "Pes ettim. Keşişler eşyaları içeri taşımama yardım ettiler ve kendi kendime bir daha yeğenime asla güvenmeyeceğimi söyledim.

"Álvaro Muñiz de Dávila beklenmedik bir şekilde buraya gelince, neler olduğuna dair bir fikir edindim. Oğlan masamı taşırken, çekmece yerinden çıkmış olmalı. Her zaman biraz gevşekti. Görünüşe göre, belgenin olduğu dosya düşmüş ve onu ele geçirmiş. Álvaro gider gitmez yeğenimle konuşmak için kız kardeşimin evine gittim ama işe yaramadı. Kapıya bile çıkmadı. Arabama giderken acil bir telefon geldi ve manastıra döndüm."

"Yeğeninin ne işler çevirdiğini bilmene ve Álvaro'nun tehditlerini duymana rağmen öylece manastıra geri döndüğünü mü iddia ediyorsun?"

"Yemin ederim, öyle yaptım."

"Verdaguer'in öldüğü gece burada olanları gizlemek için onca zahmete girdin ve yıllarca her şeyin kontrol altında olduğunu sandın. Buraya, sana Álvaro'yu sormaya geldikten sonra manastırdaki görevlerini unutup eski keşiş Ortuño'yla konuşmaya, adamı ağzını açmaması için uyarmaya gittin. Başkalarını da susturmaya çalışmadığını mı iddia ediyorsun?"

Başrahip bunu inkâr etmeye kalktı ama Nogueira elini havaya kaldırarak adama engel oldu. "Çok fazla şey tehlikede. Tecavüzcü çoktan öldü ama skandal manastır için büyük sorunlara yol açabilir. Rahip Verdaguer'in ölümüne intihar süsü verdiğin için hapse girebilirsin. Bu seni bir çocuğun cinsel istismarına suç ortağı yapar."

Başrahip inleyerek yüzünü havluyla örttü ve öne doğru eğildi. Nogueira en ufak bir anlayış göstermeden adama baktı, uzanıp havlunun bir ucunu tuttu ve onu ellerinden aniden çekti. Başrahip irkilip geri çekildi ve bir darbe bekliyormuş gibi ellerini yüzünün önüne götürdü.

Nogueira ona sonsuz bir tiksintiyle baktı. Dudakları bir bıçak yarası gibi ince bir çizgi hâlinde gerildi. "Haklısın seni küçük pislik. Vücudundaki bütün kemikleri kırmalıyım." Adama olabildiğince aşağılayarak hitap ederken alaycı bir fısıltıyla konuştu.

Başrahip korkuyla hıçkırmaya başladı ve anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı.

Nogueira bir sigara çıkarıp izin almadan onu yaktı. Her zamanki gibi sigarasından derin bir nefes aldı. "Sana ne olduğunu düşündüğümü söyleyeceğim," dedi buz gibi bir sakinlikle. "Bana kalırsa, Os Martiños'un kavşağında yeğenini bekledin, onu takip ettin ve ıssız bir yere varınca el sallayarak onu kenara çekmeye ikna ettin ve yeğenin senin yanında durdu. Yaşlı bir bunak olabilirsin ama iri yarı bir pisliksin ve yeğenin sadece 68 kiloydu. Onu öldüresiye dövdün, bıçakladın ve sonra onu dün gece buldukları ağaca astın. Ortadan kaybolduğunu öğrendiğinde bu yüzden şaşırmadın ve hiç endişelenmedin."

Nogueira hikâyeyi anlatırken, böyle bir şiddet patlaması için gereken acımasızlığın farkındaydı. Ophelia, Toñino'yu döven kişinin onu bıçaklayanla aynı kişi olmadığına ikna olmuş görünüyordu. Nogueira geçmiş tecrübelerinden kadının nadiren yanıldığını biliyordu ama bu pisliğe baskı yapmak ona gerçekten zevk veriyordu. Gördüğü bütün ahlaksız canavarlar arasında, en çok çocuk istismarcıları ve

onları örtbas etmeye çalışanlardan nefret ediyordu. Adamı yeterince korkutursa sakladığı gerçeği anlattırabileceğinden emindi.

Başrahip hıçkırdı ve bunu reddetti. Ellerini havaya kaldırdı ve masum olduğunu iddia etti. Eklemlerinde iz yoktu ama ne olmuş? Olayın üzerinden birkaç gün geçmişti. Kısa süre önce yaralanıp yaralanmadığını öğrenmek zor olmazdı.

Nogueira adamı bir şahin gibi izleyerek hikâyesine devam etti. "Sonra tehlikenin geçtiğini haber vermek için Chantada otoyolu üzerinde, Álvaro Muñiz de Dávila ile buluştun ama o da durumu senin için hiç kolaylaştırmadı. Sanırım belgeyi istedi, aynı şeyin tekrarlanmayacağından emin olmak için ben de bu talepte bulunurdum. Belki de bütün bu iğrençliklerden bıktı ve onu yayımlatmaya karar verdi. En iyisi bu olurdu ve muhtemelen de olacak." Başrahibin korkudan gözleri kocaman oldu. "Evet, gerçekten de böyle olduğunu düşünüyorum. İkiniz tartıştınız ve onu bıçakladın. Bir keşişin böyle bir şey yapabildiğini görünce çok şaşırmış olmalı. Onu uyarmadın. Álvaro güçlüydü, arabasına binip otoyolda uzaklaştı ama konuşmayacağından emin olmak zorundaydın, o yüzden manastırın garajında sakladığın beyaz kamyonetle onu takip ettin. Aracına çarpıp onu yoldan çıkardın. Bu nedenle kamyoneti tamire götürmedin. Bilimsel analiz, kamyonetin boyasının Álvaro'nun arabasının arka tamponundaki kalıntıyla örtüştüğünü doğruladı."

Bu başrahibi iyice şaşırttı. İnlemeyi bıraktı. Sudan çıkmış balık gibi ağzı açık bir şekilde ayağa alktı ve masasının üzerindeki kutuda bulunan evrak yığınını eşelemeye başladı. "Hayır, hayır, hayır, yanılıyorsun. Delilim var, kanıtım var." Deliye dönmüş gibi kâğıtları karıştırdı. Her birini aldı, konu satırını kontrol ettikten sonra kenara attı. Çoğu, yeri boyladı. En sonunda adamın yüzü aydınlandı. "Bunu görüyor musun? Görüyor musun?" diye diretti, kâğıdı Nogueira'nın karşısında öylesine şiddetle sallıyordu ki tek kelimesi bile okunmuyordu.

Nogueira belgeyi ondan aldı ve görür görmez tanıdı. Bir trafik kazasının detaylarını kayda geçirmek için her iki tarafın kullandığı standart sigorta formuydu.

"Álvaro beni ziyarete geldi. Bu doğru, çok kızgındı. Bana kendisine şantaj yapılamayacağını, hiçbir şeyin umrunda olmadığını söyledi, ona göre her şey yayımlanabilirdi. Korkması gereken tek kişinin ben olduğumu söyledi ve kabul edersem Toñino'yu durdurmanın bir yolunu bulacaktı. Manastırdan ayrılıyordu ama geri geri gidince alışverişte kullandığımız kamyonete çarptı. Araç garajın önündeydi. Meseleyi orada halletmeye hazırdı. Formu, Rahip Anselmo'yla birlikte doldurdu ve saklamam için bir kopyasını da bana getirdi. Sigorta şirketinin aramasını bekliyorduk, o yüzden kamyoneti tamire götürmedik." Başrahibin sesi tizdi. "Sanırım, şimdi masrafı kimse karşılamayacak!"

"Neden aracı saklıyordun?"

"Bilmiyorum. Etrafa bakındığını gördük, ne aradığını bilmiyorduk."

Nogueira her şeyi belirlerken iç çekti. "Yeğenini tehdit ettin. Ona hiçbir şeyin o şekilde kalamayacağını, kiminle oyun oynadığına dair bir fikri olmadığını söyledin."

Artık iyice çılgına dönen adam bunu reddetti. "Sadece onu uyarmaya çalışıyordum. Demek istediğim, onu Álvaro konusunda uyardım. Oğlanın onunla iletişime geçmek istediğini biliyordum, Álvaro onunla yüzleşmeye gitmek istedi. Ona adresini vermek istemedim çünkü ne kadar öfkeli olduğunu görebiliyordum ama ısrar etti ve ben oğlanın telefon numarasını ona verene kadar gitmeyeceğini söyledi. Toñino kötü değildi, düşüncesizce hareket eden ve pek zeki olmayan biriydi ama o kötü bir oğlan değildi. Toñino'ya durumun ciddiyetini anlatmaya çalıştım fakat kapıya bile çıkmadı. Kız kardeşimin eteklerinin arkasına saklandı."

Bu dosyayı anlamalarına katkıda bulunan hiçbir şey sunmuyordu. Álvaro'nun o öğlen Toñino'yu aradığını zaten biliyorlardı. Asıl soru bunu tam olarak neden yaptığıydı. Parayı ödemeyeceğini söylemek için mi, yoksa parayı

ödeme vaadiyle bir görüşma ayarlayıp oğlanı öldürerek sorunu çözmek için mi? Bu düşünce Nogueira'nın aklına başka bir şey getirdi.

"Kız kardeşinin evinin kapısındayken, manastırdan acil bir şey için seni aradıklarını söyledin."

"Evet, bunu açıklayacaktım. Rahip Nazario aramızdaki en yaşlılardan biri, doksan üç yaşında. Başı dönmüş, ciddi bir şey değildi, tansiyonuyla ilgiliydi ama düşüp burnunu kırmış. Kötü bir yaralanma değildi ama Sintrom, felci engellemek için kullanılan bir kan sulandırıcı alıyor, o yüzden kanının pıhtılaşması uzun sürüyor. Ağır bir kanaması varmış ve ambulans çağırmak zorunda kalmışlar. Geceyi onunla acil serviste geçirdim ve nihayet kanamasını durdurabildiler. Ona birkaç ünite kan vermek zorunda kaldılar. İstersen onunla konuşabilirsin. Onu üç gün önce taburcu ettiler."

Nogueira kaza raporuna baktı. Kaza saati ve detaylı bir açıklamayla birlikte düzgünce doldurulmuştu. El yazısıyla imza Álvaro'nunkine benziyordu ve gerçekliğinden şüphe etmesi için bir sebep yoktu. "Bu belgenin bir kopyasına ihtiyacım var."

Başrahip hararetle başını salladı.

"Hastane hakkında söylediklerini de soruşturacağım. Eğer bana yalan söylediysen, seni çocuk istismarından içeri atmalarını sağlayacağım. Hapishanede nasıl karşılanacağını görürsün." Nogueira başrahibin titrediğini görmekten acımasızca zevk aldı.

Cep telefonu çaldı ve telefona cevap verdi. Ardından, adama son bir tehditkâr bakış daha attıktan sonra fotokopi elinde oradan ayrıldı.

Karşılaşacağını düşündüğü şeyden pek hoşlanmasa da arabasını Os Martiños mahallesine doğru sürdü.

UYKUSUZLUK

Bitişik komşu kapısını açtı ve Nogueira kapıyı tıklatacak kadar yaklaşamadan onu selamladı. "Günaydın başkomiser!"

Nogueira, kadını pencerenin kenarında sinsice bir şey olmasını beklerken kolayca hayal edebiliyordu. Kocaman, tembel bir kedi gibi.

"Komiser," diyerek onu düzeltti.

"Komiser, Başkomiser, ne fark eder? Lütfen bu zavallı dulun rütbelere olan yabancılığını affet," dedi kadın ve onu içeri davet etmek için kenara çekildi.

Nogueira kadının şüphe ve tiksinti dolu bakışını görmemesi için başını çevirmek zorunda kaldı. Yaşlı kadının sesinde cilveli bir ton mu sezmişti? Durumu değerlendirdi. Kadın onu arayalı bir saatten fazla olmuştu ama özensizce önünü kapattığı sabahlığının altında sadece geceliği vardı. Yaşlılık lekeleriyle dolu solgun göğsünü fazlasıyla açıkta bırakıyordu.

Nogueira sakinleşmek için derin bir nefes aldı ama bunu yapar yapmaz pişman oldu. Eve daha önceki ziyaretinden hatırladığı kirli kedi kumunun berbat kokusu hâkimdi.

Bu ziyareti mümkün olduğunca kısa tutmaya kararlıydı. "Ne oldu?"

"Bir şey hatırlarsam aramamı söylemiştiniz."

"Pekâlâ, bunu zaten söylediniz. Telefonda. Hatırladığınız şey ne?"

Kadın, hemen yanıt vermek yerine, yanından geçip pencerenin kenarındaki yerini aldı. "Öncelikle, bunu neden daha önce hatırlamadığımı anlamanız için size biraz geçmişten bahsetmeliyim. Böylece bunu uydurmadığımı görürsünüz." Kanepede, yanındaki yere hafifçe vurdu.

Komiser metin olup kadının istediği gibi kanepeye oturdu.

"Uykusuzluk çekiyorum başkomiser. Hâlâ genç ve aktifim, uyumama yardımcı olması için bir hap almalıyım ama bazen onu unutuyorum. Bu çok sinir bozucu olabiliyor çünkü hemen uyuyorum ama hapımı almadığımda bir saatten kısa bir süre sonra uyanıyorum. Onu o zaman almazsam, bütün gece gözüme uyku girmiyor."

Nogueira işe yarar bir şey öğrenme umuduyla bu işkenceye katlandı.

"Geçen gece yine aynı şey oldu. Hapımı unutup yatmaya gittim ve her zamanki gibi hiç şaşmadan sabahın birinde uyandım. İlacımı bulmak için kalktım. Hepsini oradaki şifonyerde bulundururum." Kadın, üzerinde kedinin uyukladığı bir eşyaya işaret etti. "Pencerenin yanından geçerken dışarı baktım ve Toñino'nun kaybolduğu cumartesi günü de hapımı almayı unuttuğumu hatırladım. O gece onu almak için kalktığımda, Toñino'nun arabasını dışarıda gördüm."

Nogueira ona dikkatle baktı. Merakı uyanmıştı. "Bundan emin misiniz?"

Kadın gücenmiş gibi dudaklarını bükerek ona baktı ve başını salladı. "Kesinlikle eminim. Bunu söylemeyi neden unuttuğumu ve ancak dün hatırladığımı anlamanız için size detaylı olarak anlatmalıydım. Çünkü aynı durumdu. O zaman pek dikkat etmemiştim çünkü Toñino'nun arabasını burada görmek normaldi. Yarı uykuluydum fakat ne gördüğümü biliyorum, sadece bu da değil. Hapımı alıp yatağıma döndüm fakat yeniden uykuya dalmam biraz zaman alır. O sırada arabanın motorunun çalıştığını duydum. Araba yolundan çıkıp ana yola girdi."

"Bu çok önemli," dedi Nogueira gözlerini kadına dikerek. "Saatten emin misiniz?"

Kadın gururla gülümsedi. "Saat sabahın biriydi başkomiser. Eskiden olduğum kadar genç olmayabilirim ama sözkonusu olan zaman gibi şeylerse, herhangi bir saat kadar güvenilirimdir."

GİZLİ BÖLME

Manuel ön camdan bakmak için ileri doğru eğildi. Gökyüzü sanki gün hiç doğmayacakmış gibi hâlâ şafağın koyu gri tonlarındaydı, erken saatlerin durgunluğunu ağaçlardan dökülen ilk yaprakları uçuşturan rüzgâr bozmuştu. Malikâneye doğru giderken yağmur başladı. Havanın kasveti, ön camdaki sileceklerin ritmik vuruşu ve Café'nin yokluğuyla birleşince dayanılmaz bir hâle vardı. Birden Antía'nın küçük köpeğe sarılışı gözlerinin önünde belirdi.

İlk günkü gibi arabasını kapının yanına park etti. Santiago hâlâ hastanedeydi, o yüzden Catarina da muhtemelen onunla birlikte olmalıydı. Manuel, Kuzgun'la karşılaşmak ya da zengin dulun varlığını hissetmesini istemiyordu. Kalın ceketinin başlığını taktı. Gardenya çalılarının arasından geçerek mutfağa doğru ilerledi.

Kara kedi kapının önünde tembel tembel nöbet tutuyordu. Üst bölme aralıktı. Herminia ya da Sarita'dan iz yoktu ama uzakta olduklarını sanmıyordu. Ocaktan sıcak ve hoş bir yanık odun kokusu yayıldığına göre iki kadın muhtemelen ev işleriyle meşguldü. Manuel birkaç saniye orada durdu; eve geldiğini onlara haber verip vermemekle, bulmayı umduğu nesneyi hemen aramaya gitmek arasında kaldı. Eve çıkan merdivenlerin kapısı açık olduğu için oraya gitti.

Manuel kendisini davetsiz bir misafir gibi hissederek hızla merdivenleri çıktı. O gün, solgun gökyüzünün altında, orta alanı onu ilk ziyaretinde büyüleyen yüksek pencerelerden süzülen geniş ışık demetleri aydınlatmıyordu. Pencerelerden içeri giren kasvetli ışık mermere kalay alaşımı görünümü veriyor ve burada istenmediği hissini şiddetlendiriyordu.

Manuel hedefinden emin olmak için koridordaki kapıları iki kez saydıktan sonra, buz gibi kapı tokmağını sıkıca tutup çevirdi. Karşısında Elisa'nın ona başka bir odayla

bitişik olduğunu söylediği şatafatlı bir şekilde döşenmiş odayı buldu. İki odanın arasındaki kapı açıktı. Sonsuza kadar dayanması için seçilen pahalı mobilyalar çocuğun yatak odasına fazlasıyla görkemli bir hava katıyordu. Bir ortaçağ prensinin odası gibiydi, sirk oyuncusu küçük Samuel'in soytarıları için fazla heybetliydi. Yatak odasına oyuncaklar saçılmıştı, peluş hayvanlar, itfaiye kamyonları ve hatta şifonyerde ardı ardına dizili bir şekilde park etmiş oyuncak motosikletler bile vardı. Beşikten alındığından beri Samuel'in annesiyle uyuduğu belliydi. Geleneksel şekilde döşenmiş bitişik oda büyük ölçüde işlevsizdi.

Şifonyerdeki muhafaza kutusunu buldu. Mavi ipek bir minderin üzerinde Samuel'in isminin baş harflerinin etrafına safirler işlenmiş süslü, gümüş anahtar duruyordu. Ona dokunur dokunmaz içinin ürperdiğini hissetti. Anahtar da kapı tokmağı kadar soğuktu. Onu bir iki saniye sanatsal güzelliğine hayran kalarak avucunda tuttu. Nesnenin, eninde sonunda sahibiyle birlikte gömüleceği fikriyle yapılmış olduğu gerçeğini düşündü. Cebine koydu.

Koridorda kapıları saydığı gibi, yanlış olanı açmadığından emin olmak için çekmeceleri saydı. İçinde sadece siyah bir kılıf vardı. Fermuarını dikkatle açtı ve birbirine tutturulmuş kâğıtlar buldu. Her birinin üzerinde özel bir kliniğin logosu vardı ve Elisa Barreiro'nun yaptırdığı uyuşturucu testlerinin sonuçlarını içeriyordu. Tarih sırasına göre dizilmişti ve hamileliğinin son aylarına kadar gidiyordu. En yenisi sadece bir aylıktı. Dul markiz şartlarında oldukça talepkâr olmuştu, çünkü Elisa eroin, marihuana, kokain ve hatta sakinleştiriciler için bile test edilmişti. Bütün sonuçlar negatifti. Manuel gözlerini sımsıkı kapatıp iç çekti ve hem rahatladığını hem de önceki gece Elisa'nın gücenmiş hâlini hatırlayarak utandığını hissetti.

Dışarı çıkınca, ağaçların koruduğu yolda hızla kiliseye doğru ilerlerken, yağmurdan korunmak için Álvaro'nun ceketinin başlığını tekrar kafasına geçirdi. Patikada, en azından kilise avlusuna varana kadar malikâneden gözetlenemezdi.

Samuel'in anahtarını kilisenin devasa ahşap kapısında denedi. Önce kilide oturmadığını düşündü ve bir an için mücevherlerle süslü gümüş anahtarın eski kilide uygun yapılmak yerine sadece sembolik bir anlamı olup olmadığını merak etti. Sonra anahtarı girebildiği yere kadar itti, antika yay mekanizmasının kıpırdadığını ve boyun eğen yayların tıkırdayan yankısını duydu. Kapı açıldı. İçeri girmeden önce arkasına baktı ve geniş siyah bir şemsiyenin ona doğru ilerlediğini gördü. Şemsiyenin altındaki, mezar kazıcısı olarak hizmet eden yaşlı bahçıvan Alfredo'ydu. Adam hem selam verir hem de ona beklemesini emreder gibi bir el işareti yaptı. Manuel tokmağın kilitli olduğundan emin olmak için onu test etti. Samuel'in anahtarını cebine attı.

"Günaydın efendim," diye seslendi adam ona doğru yaklaşırken.

"Lütfen bana Manuel de," diye karşılık verip elini uzattı.

Bahçıvan elini sıkıca tuttu. "Pekâlâ Manuel. Bana biraz vaktini ayırır mısın?" Alfredo ağaçların arasındaki patikaya ve ağaçların tepelerinin üzerinden görülen malikânenin yüksek pencerelerine doğru baktı. "Cenaze töreninde, mezarın yanında dururken sana bir şey söylemeye çalıştım."

Manuel o ânı hatırladığını belirtir gibi başını salladı. Adamın o gün bir şey söylemek üzere olduğu izlenimine kapılmış, daha sonra bu aklından çıkmıştı.

Bahçıvan tekrar malikânenin pencerelerine baktı. "Belki içeride konuşabiliriz," dedi, kilisenin kapısına doğru işaret ederek.

Manuel kapıyı iterek açtı ve adama içeriyi işaret etti. İçinde bulunmaya hakkının olmadığını düşündüğü bir yere başka birini davet etmek tuhaftı.

Bahçıvan kapıyı kapattıktan sonra tam kapandığından emin olmak için kontrol etti. Manuel, adamı en arkadaki sıraya davet ederek ev sahibi rolünü oynadı.

Belki de, kilisenin kasvetli havası sükûnete çağırdığı için adam fısıltıyla konuşmayı tercih etti. Fakat sesi kararlıydı. "Álvaro'yu çocukluğundan beri tanırdım. Bütün kardeşleri

tanırdım ama en çok onunla aram iyiydi. Santiago babası gibidir. Başkalarına, herkese tepeden bakar, Fran da iyi bir oğlan olmasına rağmen kendi sorunları vardı. Alvaro ise her zaman benimle sohbet etmek için vaktini ayırırdı, hatta yapmam gereken çok şey olduğunu görünce bana yardım etmeyi bile teklif ederdi."

Manuel başını sallarken, adamın sadece başsağlığı dilemek için bir fırsat kolladığını düşünmeye başladı.

"Malikânede birçok iş yapıyorum. İşlerin çoğu oldukça kabul edilebilir ama en zor olanı kesinlikle mezar kazmak. Ne yazık ki gerekli olduğu anlarda bunu tek başıma yapmıyorum. Birkaç kiracı çiftçiyi yardıma çağırıyorum ama işin başında ben varım ve düzgün yapıldığından emin olmalıyım. Yaşlı markinin gömüldüğü gün, Fran malikâneye dönmedi, orada kaldı, ben mezara kürekler dolusu toprak atarken, o yanı başında oturdu. Diğer işçileri gönderdim ve olabildiğince oyalandım çünkü onu orada yalnız bırakmak istemiyordum. Şikâyet etmedi, belki de başka seçeneğim olmadığını biliyordu. Orada olmam gerektiğini hissettim. Ağlamadı. Tabutu mezara indirdiğimiz anda ağlamayı bırakmıştı ama ifadesinde bin kat daha kötü bir şey vardı. Bunu tam olarak kelimelere dökemiyorum, kalbim kırıldı.

"Sonra Álvaro'nun patikada bize doğru geldiğini gördüm. Kardeşinin yanında yere oturdu, birkaç dakika sessiz kaldılar. Sonra Álvaro konuştu. Kardeşine hayatımda duyduğum en güzel sözleri söyledi. Kendimi güzelce ifade edemem, onun yeteneğine sahip değilim ve sana kelimesi kelimesine ne söylediğini söyleyemem ama bir evlat olmanın, bir babanın elini tutmanın ne anlama geldiğinden, o sevginin her şeyden daha güçlü olduğundan ve onu asla kaybetmeyeceğinden bahsetti, ayrıca baba olmanın ne demek olduğundan. Hayatın, Fran'a yeni bir fırsat sunduğunu, bir baba olup hayatı boyunca gördüğü sevgi ve ilgiyi kadınının taşıdığı bu çocuk için yaratma şansı olduğunu anlattı. Fran'ın çocuğunun, güzel şeyler yaşayacaklarını vadeden bir işaret, doğru şeyler yapmak için bir fırsat olduğunu söyledi.

Manuel, Fran'ın birkaç saat önce Lucas'a söylediği sözleri hatırlayınca yavaşça başını salladı.

"Kardeşini dinlerken yavaş yavaş ifadesi değişti. Sonra Fran, 'Sanırım haklısın,' dedi ve ekledi, 'Burada olmana sevindim Álvaro, çünkü endişeleniyorum. Ailemizde korkunç bir şey oluyor ve bundan sorumlu olduğum hissine engel olamıyorum çünkü nihayetinde evimize şeytanı getirenin ben olduğumu biliyorum.' O sırada yağmur başladı ve Álvaro onu sohbete kilisede devam etmeye ikna etti." Adam kasvete ve tavanın hemen altındaki küçük pencerelerden süzülen sınırlı soluk ışığa rağmen, şapelin varaklı süslerinin parladığı sunağa doğru baktı. Başını çevirip Manuel'le göz göze geldi. "Sana bunları anlatıyorum çünkü artık ailenin reisi olduğunu biliyorum, duyduğum ve söyleyebilecekleri her şeye rağmen Fran'ın intihar etmediğini bilmen gerektiğini düşünüyorum. Álvaro'nun onun ölümüyle bir ilgisi yoktu."

Manuel bunu hiç beklemediği için şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı. Álvaro'nun rolü hakkındaki şüphelerin bu kadar geniş çaplı olduğu bir kez bile aklına gelmemişti.

"Álvaro'nun av tüfeğini babasına doğrulttuğu gün malikânedeki herkes oradaydı ve onu gördüler. En kötüsü de, oğlanın tehlikeli olduğu söylentisini kendi anne babasının yaymasıydı," diye devam etti Alfredo. "Herkesin önünde öz babası ona katil dedikten sonra ne olacağını sanıyorsun?

"Yaşlı marki, Fran'a tapardı ama annesinin oğlana katlanamadığını herkes biliyordu. Fran hamile kız arkadaşıyla eve döndüğünde, kadının kulaklarından ateşler çıktığını görebilirdin. Torununa ne dediğini biliyor musun?" Manuel gözlerini kapatıp acılı bir ifadeyle başını salladı. "Yaşlı markinin ölümünden sonra Fran tuhaf davranmaya başlayınca, hepimiz annesinin onu yakında evden kovacağını düşündük ya da daha da kötü bir şey yapacağını. Bir malikâne genelev gibidir, sır diye bir şey olmaz. Bana gelince, söylediklerimden uzun zamandır acı çektiğimi anlayabilirsin, kulaklarım keskin ve hafızam çok iyidir."

Manuel kilisenin kapısında Alfredo'ya veda etti. Bahçıvanın siyah şemsiyesinin altında patikaya doğru ilerlemesini

izledi. Manuel kapıyı kapatıp kilitlendiğinden emin olduktan sonra kilisenin iç tarafına doğru döndü.

Karo zeminde ayak sesleri yüksek çıkıyor, sunağa doğru yürürken kubbeli tavandan aksediyordu. Şapelde yanıp sönen küçük kırmızı ışığı fark etti. Cep telefonunun fenerini kullanıp kutsal ekmek kabına yakından baktı. Oymalı orta panel Aziz Clara'ya adanmıştı, belki de arazinin asıl adının bir sonucuydu. Her iki tarafında ustalıkla işlenmiş ve doksan santimetreden daha uzun birer antika, gümüş şamdan duruyordu, ikisini de dört devasa metal ayak destekliyordu. Manuel, şamdanlardan birinin gövdesine parmağını koyup onu itti. Gerçekten çok ağır olduğu için yerinden kıpırdamadı.

Sunağın yan tarafındaki alçak kapı kutsal eşyaların saklandığı odaya açılıyordu. İçeri girebilmek için eğilmek zorunda kaldı. İçi tamamen ahşaptı. Tavan bile, kestane ağacından yapıldığına neredeyse emin olduğu zarif ahşap kaplamalarla kaplıydı. Pencere yoktu. Aydınlatma anahtarını, ortama uymayan şalter kutusunun gri metal panelinin arkasında buldu. Her biri etiketlenmişti. Kutsal eşyaların saklandığı odanın ışığını açtı, diğer ışıklardan herhangi birinin yanmadığından emin olmak için alçak kapıdan dışarı baktı.

Kutsal eşyaların saklandığı odanın ortasında etrafı kırmızı kumaşla kaplanmış sandalyelerle çevrili sağlam, ahşap bir masa duruyordu. Duvarların biri boyunca sandık yüksekliğinde bir dizi ahşap dolap uzanıyordu. Masada sunağın oldukça sade bir replikasının yanı sıra birkaç ayin kadehiyle bir tabak seti vardı.

Her dolabın içini kontrol etti. Birinde, bazılarını açmakta zorlandığı ağır kutular vardı. Hiç şüphesiz özel durumlar için saklanan şamdan mumları, adak mumları, kibritler, çakmaklar ve antika bir mum söndürücüsü koleksiyonu buldu. Bir başka dolapta, dinî resimler, dua kitapları, hem kişisel hem de ayinde kullanım için farklı İnciller ve teker teker şeffaf torbalara konmuş özel sunak örtüleri vardı. Bir diğer dolapta uzun cam vazolar saklanıyordu.

Sıradaki en son dolap boş görünüyordu, onun diğerleri kadar derin olmaması ilgisini çekti. Diz çökünce arka bölmenin menteşeli olduğunu gördü ve bir anahtar deliği vardı. Metaldeki parlak çizikler kısa süre önce açıldığını gösteriyordu. Anahtar deliğine parmağını sokup çekti ama hiçbir şey olmadı.

Birkaç beyaz cübbenin olduğu giysi dolabı dikkatini çekti, üst kısmında hepsi özenle katlanmış renkli, kolsuz ayin cübbeleri ve dışarıda giyilen rahip giysileri vardı. Başka da bir şey yoktu.

Gizli bölmesi olan dolabın önünde bir kez daha eğildi. Ona hafifçe vurdu ve gerçekten de içinin boş olduğunu anladı. Doğrulup kutsal eşyaların bulunduğu odayı terk etti. Birkaç dakika boyunca kilise sıralarının altındaki zeminin her yerini inceledi ve en sonunda sunağa döndü. Telefonunu sunağa karşı yerleştirdi.

Büyük bir dikkatle, şamdanlardan birini yan tarafına çevirip genellikle eserin görünmeyen bir kısmına yerleştirilen gümüşçü damgasını aradı. Gümüşçünün seçtiği damga asterikse benzeyen bir yıldızdı, uçları balta başını andıran şekiller hâlinde genişliyordu. Cep telefonunun kamerasıyla büyüterek damganın birkaç fotoğrafını çekti. Diğer şamdanı da aynı şekilde görüntüledi.

Manuel telefon rehberine göz atıp Griñán'ı aradı. Vasinin dostça sesi onu hemen cevapladı. "Günaydın Bay Ortigosa. Bu şerefi neye borçluyum?"

Manuel gülümsedi ve vasinin cana yakın tavrından kolayca etkilendiği için kendisine kızdı. "Griñán, bana kısa bir süre önce kiliseden bir şeyler çalındığını söylediğini hatırlıyor musun?"

"Evet, dünya ne hâle geldi anlamıyorum. Kimse farkında değilken biri içeri girip iki antika gümüş şamdanı alıp gitmiş. Tam olarak ne zaman olduğunu bilmiyoruz ama kilisenin koruyucusu Aziz Clara günü ayini için hazırlanırken fark ettiler. Açıkladığım gibi, kilise sadece özel günler için açılır."

"Evet, bunu hatırlıyorum. Santiago'nun benzer şamdanlar bulmak için çok uğraştığını söylemiştin."

"Doğru. Onları bir an önce yerine koymak için bizzat önayak oldu. Oldukça benzer parçalar buldu. Elbette, orijinaller kadar değerli değillerdi."

"Onlar kadar değerli olmadıklarını nasıl biliyorsun?"

"Çünkü ödemeyi ben onayladım ve sadece birkaç yüz avro tuttu. Orijinallerin tarihi ve sanatsal değeri hesaba katılmadığında bile gümüşün yarım kilosunun değeri yüz elli avrodan fazlaydı ve çok ağırlardı."

"Sigortalanmış olduklarını farz ediyorum."

"Evet, elbette. Malikânedeki bütün sanat eserlerinin detaylı bir kaydını tutuyoruz. Her sene envanterleri yapılıyor ve edinilen her yeni eserle birlikte kayıtlar güncelleniyor."

"O hâlde, sigortadan tazminat talebinde bulunabilmeniz için çalınan şamdanların fotoğrafları olmalı."

"Evet, elbette ama o durumda, Bay Santiago tazminat talebinde bulunmamayı tercih etti, primi yükseltebileceklerinden endişelendi çünkü daha birkaç ay öncesinde Bay Santiago bir saat kaybetmiş ve onun için talepte bulunmuştu."

"Hırsızlığın polise bildirilip bildirilmediğini biliyor musun?"

"Ee... herhalde bildirilmiştir."

Manuel birkaç saniye bir şey söylemedi. Düşünürken, hattın öteki ucundaki vasinin huzursuzluğunun farkındaydı.

"Dinle Griñán, benim için bir iyilik yapmana ve bu konuda ağzını sıkı tutmana ihtiyacım var." Manuel bunu her şeyden ziyade bir uyarı olarak ekledi ve Griñán'ın ses tonundan onu anladığından emindi.

"Elbette. Bundan emin olabilirsin."

"Bana çalınan şamdanların fotoğraflarının ve yeni alınan şamdanların faturalarının birer kopyasını bul."

Bu talebini izleyen uzun sessizlik, vasinin ona nedenini sormak için can attığını doğruluyordu ama adam sadece, "Bununla bizzat ilgileneceğim. Hemen... ama biraz zaman alabilir," demekle yetindi.

"Griñán... minnettarlığımı ifade etmek için elimden geleni yapacağım." Manuel görüşmeyi bitirdi. Vasinin yüzünün aydınlandığını bilmek için onu görmesine gerek yoktu.

Manuel şamdanı yerine koydu ve sonra birdenbire içinden gelen sese kulak verip kutsal eşyaların saklandığı odaya döndü, gizli bölmesi olan dolabın önünde diz çöktü ve Samuel'in anahtarını kilide soktu. Anahtar kilidin yuvasına tam oturdu, kilisenin kapısındaki kilitte fark ettiği gevşeklikten eser yoktu. Onu tamamen çevirdi ve kapı açılırken yayların geri çekildiğini duydu. Bunu daha önce akıl edemediği için kendisine kızdı. Böylesine törensel bir önemi olan anahtarın kilisedeki bütün kilitlerde ana anahtar görevi görmesi mantıklıydı. Anahtarı tekrar cebine attı ve tutacak bir yeri olmadığı için parmak uçlarını boşluğa sokup kapıyı açtı.

Dolaptan yumuşak bir kumaş yığını düştü. Parlak kırmızısı ona tiyatro perdesini hatırlattı ama dışarı çıkarınca fermuarını fark etti ve aslında bir uyku tulumu olduğunu anladı. Hemen arkasında iki kadeh ve birinin tıpalarını ıslak tutmak için özenle yan yatırdığı açılmamış birkaç şişe şarap, bir paket ıslak mendil, bir paket prezervatif ve bir parça dikkatle katlanmış kumaş vardı. Önce ne olduğunu anlamadı ama eline alır almaz onu tanıdı. Manuel Santiago'yu kilisede tek başına ağlarken gördüğünde adamın yüzüne bastırdığı kumaştı. Parlak kumaş, ipeksi bir iç çamaşırı gibi parmaklarının arasından kaydı. Onu yüzüne yaklaştırınca erkeksi bir ter ve parfüm kokusu aldı. Kumaş Santiago'nun gözyaşlarıyla hâlâ ıslaktı.

Hepsini yere dizip farklı açılardan fotoğraflarını çekti. Onları dolaptaki gizli yerlerine koydu ve iç gömleğini katladı. Bir süre düşündükten sonra yan dolabı açtı, koruyucu poşetindeki keten sunak örtülerinden birini aldı ve poşeti kumaşı saklamak için kullandı. Paketi anlaşılmaz küçük bir biçimde katlayıp gömleğinin altına soktu.

Ceketinin düğmelerini ilikleyip dolabın kapağını kapattı. Bütün ışıkları söndürüp çıktı.

DOLAP

Yağmur hava sıcaklığını neredeyse buz gibi denecek kadar düşürmüştü. Buna rağmen, Manuel veranda brandasının ve hava nasıl olursa olsun hep açık bıraktıkları eski güneş şemsiyesinin yarı koruduğu otelin terasındaki masaların birinde beklemeyi tercih etti. Elisa ve Samuel'i görmeyi umarak geri dönmüştü ama otel görevlisi, genç bir adamın onları ziyarete geldiğini ve onunla birlikte gittiklerini söyledi. Manuel odasına girdiğinde bitişik odanın kapısını açık buldu. Sabun ve bebek yağının hoş kokusu havada asılı kalmıştı ve Galiçya'ya geldiğinden beri ilk kez burada kendisini evinde gibi hissetti. Sandalyede bırakılan çocuk giysileriyle dolu bir alışveriş poşeti ve pencerenin önüne düzgünce yerleştirilen küçük spor ayakkabılar bu hissi iyice pekiştirdi; Elisa'nın yatağına bıraktığı onu daha sonra göreceklerini belirten not ise oldukça samimiydi. Genç kadın notu *Elisa ve Samuel'den öpücükler* diye bitirmişti.

Manuel'in cep telefonu, her zamanki atıştırmalıkla birlikte teras masasında önünde duruyordu, sesinin tamamen açık olduğundan emin olmak için onu üçüncü kez kontrol etti. O gün, dumanı tüterken hızla soğuyan bir fincan kahvenin yanında etli börek servis etmişlerdi. Kahvesinden yükselen ince dumanın ardından Lucas ve Nogueira'nın ona doğru yaklaştıklarını gördü. Rahip yanına oturdu ve Nogueira sipariş vermek için bara gitti. Her şey servis edilene kadar komiser hiçbir şey söylemedi. Sonra bir kağıt çıkarıp Manuel'e uzattı.

"Bu ne?" diye sordu Manuel. Álvaro'nun el yazısını görünce rahatsız oldu.

"Álvaro'nun araç sigortası için bir rapor formu. Başrahip, papaz okulunda onunla tartıştıktan sonra arabasıyla geri geri çıkarken yanlışlıkla orada park hâlinde olan bir

kamyonete çarptığını söyledi ve yemin etmeye hazır altı keşiş onu destekledi. Álvaro'nun raporu doldurup gittiğini söylüyorlar. Usulüne uygun görünüyor, eğer onun el yazısını ve imzasını tanıyorsan bu Álvaro'nun arabasında bulduğumuz boyayı açıklıyor."

Manuel başını salladı ve gözlerini kâğıda dikti. "Onun el yazısı ama bu başrahibin, yeğenini ya da Álvaro'yu öldürmediğini kanıtlamıyor. Söylediğin gibi, işler farklı bir yol izlemiş olabilir, olayların sırası farklı olabilir."

Nogueira etli böreğini kıtır kıtır yedi. "Başrahip, kız kardeşinin evinin kapısının önünde dikilirken manastırdan bir telefon gelmiş. Arama geçmişini kontrol ettim. Manastırdaki keşişlerden biri küçük bir kaza geçirmiş. Yaşlı bir adammış, geceyi acil serviste geçirmiş ve başrahip onunla birlikteymiş. Orası birçok güvenlik kamerasının olduğu kamusal bir alan, o yüzden adamın varlığını doğrulatmak kolay olur. Laura'nın hastanede çalıştığını biliyorsun, ondan kontrol etmesini istedim ve hemşireler onu hatırlıyorlar. Başrahip öğleden sonra beşten ertesi sabaha kadar oradaymış."

"Ve..."

"Başka bir kanıt bulamadığımız sürece, bu başrahibi Álvaro'nun cinayetinde şüpheli olmaktan kurtarıyor." Nogueira iç çekip ekledi, "Kendi yeğenini de öldürmüş olamaz."

"Toñino'nun kesin ölüm saatini belirleyemediklerini sanıyordum," dedi Lucas.

"Ophelia az önce aradı. Oğlanın arabasını inceleyen olay yeri teknisyenleri Burger King'in kese kâğıtlarından birini bulmuş. Yakında yirmi dört saat açık bir restoran var ve paketin içindeki fiş onu sabah iki buçukta aldığını gösteriyor."

"O zamana kadar Álvaro ölmüştü!"

"Teknisyenler yiyeceği alan kişinin başka biri değil, Toñino olduğundan emin olmak için arabaya servis yapılan bölümün video kayıtlarını inceliyorlar. O tür yerlerdeki kameralar soyguncular a karşı güvenli olması için genellikle

çok kalitelidir. Eğer oğlan kamera kayıtlarındaysa, Álvaro onun ölümünde şüpheli olamaz."

Lucas'ın aklı karıştı. "'Başka biri' mi dedin?"

"*Fast food* konusunda uzman değilim ama meslektaşlarım iki kişilik bir yemek olduğunu söylüyor: iki içecek, iki hamburger, iki porsiyon kızarmış patates."

"Yani, biriyle mi birlikteydi?"

"Bu çok olası görünüyor ama hikâyeler uydurmak yerine videonun teyidini bekleyelim."

Lucas başını salladı ve Manuel'e baktı. "Görüyor musun? İçgüdülerimize güvenmemiz gerektiğini söyledim. Álvaro bir katil değildi."

Nogueira onun sevincini paylaşmadı. "Rosa María'nın komşusuyla tekrar görüşmeye gittim. Kadın o gece saat birde hap almak için uyandığını, Toñino'nun arabasının evinin önünde durduğunu gördüğünü ve arabanın kısa bir süre sonra uzaklaştığını hatırlıyor. Bu Álvaro'yu iyice eler, kadın saati karıştırmadığı sürece Toñino'yu Álvaro'nun ölümüne karışmaktan temize çıkarır. Aynı anda iki yerde olmuş olamaz ve Álvaro'nun kaza yaptığı yerle Toñino'nun halasının Os Martiños'taki evi arasında elli kilometreden fazla mesafe var. Sanırım Bayan Rosa María'yı tekrar ziyaret etmemiz gerekecek; şu anda evde değil. Meraklı komşusu, cenaze evinde yeğeninin cesediyle oturduğunu söyledi. Cenaze töreni bugün öğleden sonra. Sanırım daha sonra kadını ziyarete gidip Toñino'nun o gece geç saatte eve geldiğini ve onu kim öldürdüyse muhtemelen onunla buluşmak için tekrar dışarı çıktığı gerçeğini bizden neden sakladığını açıklamasını isteyebiliriz."

"Bunu bilmeyebilir," dedi Lucas. "Uyuyor olabilir."

"Oğlanın amcasıyla yüzleştikten ve aniden ortadan kaybolmasından sonra bundan şüpheliyim. Kadın onun için endişelendiğinde uyuyamadığını kendisi söyledi ve ona kesinlikle inanıyorum."

Manuel bunu kabul etmiş gibi görünüyordu. Rahibe döndü. "Bu sabah hastaneye gittin, değil mi? Santiago nasıldı?"

"Uyuduğu için onunla konuşamadım. Catarina'ya gerçekten üzülüyorum. Kocası dün hastaneye yatırıldığından beri onun yanından hiç ayrılmamış. Perişan görünüyordu. Bana Santiago'yu bulduklarında bilinçsiz olduğunu söyledi. Onu acile getirir getirmez midesini yıkamışlar, haplardan bazıları kısmen çözülmüş ama doktorlar daha önce çok daha fazla hap almış olduğunu tahmin ediyorlar. Çözülenleri midesi sindirmiş. Adam çok kısa süre içinde çok fazla şeyle yüz yüze geldi; babasının ölümü, Fran'ın ölümü ve sonra her şey yoluna girmeye başlarken Álvaro'nun ölümü, Catarina'nın hamileliği ve o... Her zaman onun zayıf ve dengesiz olduğunu düşündük. Aslında bütün bunlar ne kadar kırılgan olduğunu kanıtlıyor."

"Bunun bir intihara teşebbüs olmama ihtimali var mı?" diye sordu Manuel. "Hapları yanlışlıkla almış olabilir mi?"

"Sanmıyorum. Bilmediğiniz bir şey var. Dün öğleden sonra hapları almadan önce, Santiago beni aramış. Sanırım cep telefonunun çekmediği Malpica ve Corme arasında bir yerdeydik, telesekreterime bir mesaj bırakmış. İtirafını duymamı istedi."

"İntihara teşebbüs etmeden önce kendisiyle barışmaya çalıştığını mı düşünüyorsun?" diye sordu Manuel. "Hiçbir dindar Katoliğin bunu yapmayacağını sanıyordum."

"Fran'ın davranışı hakkında ne söylediğimi biliyorum ve fikrim değişmedi. Genç adam intihar etmedi ama Santiago farklı. Dün öğrendiklerimiz son derece hassas birinin tablosunu ortaya koyuyor."

Manuel'in telefonu masanın üzerinde vızıldayıp titredi. Arayan Griñán'dı. Manuel hemen telefonu alıp yanıt verdi, dinledi ve telefonu kapattı. Mesaj aldığını belirten bir çın sesi duyuldu. Onu açtı ve resmi görebilmeleri için telefonu Nogueira'yla Lucas'ın önüne koydu.

"As Grileiras'ın kilisesinde bir hırsızlık olduğunu söylediğimi hatırlıyor musunuz?"

"Evet," dedi Nogueira. "Anahtarın Toñino'da olması, hem Fran'ın ölümü hem de o gümüş antikaların ortadan kaybolmasıyla bir ilgisi olduğunu düşündürüyor."

Manuel gümüşçünün damgasının olduğu resmi büyüttü. "Griñán çalıntı şamdanları yerine koymak için Santiago'nun kendi parasını kullandığını söyledi. Gümüşçülerin genellikle çok belirgin damgaları vardı, bununki gibi." Manuel ekrana vurdu, gümüşçünün imzası asteriske benzeyen bir şeydi. "Griñán'dan envanter ve sigorta için çektikleri orijinal fotoğrafları istedim. Envanteri yapan her kimse damgayı kaydetmiş olduğundan emindim. Antikaların değerini, metalin değerinden ziyade yapan sanatçı ile parçanın yaşı belirler." Manuel daha sonra fotoğrafları açtı. "Bu sabah kilisedeydim ve şu anda orada olan şamdanların birkaç fotoğrafını çektim." Bir kez daha telefonu uzattı. "Bunları sigorta poliçesi için çekilen fotoğraflarla karşılaştırın." Kendi çektiği fotoğraflarla Griñán'ın yolladıklarını arka arkaya gösterdi.

İki adam fotoğrafları inceledi ve şaşkınlıkla ona baktı.

Nogueira telefonu eline alıp gümüşçünün damgalarına daha yakından baktı. "İkisi de aynı!" Nogueira önce Lucas'a, sonra Manuel'e baktı.

Manuel kahvesini yudumlarken gülümseyerek arkasına yaslandı. Soğumuştu. "Çünkü onlar aynı şamdanlar."

Lucas omuz silkip ellerini havaya kaldırdı. "Emin misin?"

"Önce değildim. Orijinal setin dört şamdan olduğunu ve Santiago'nun diğer ikisini bulmayı başardığını sandım. Fakat sigorta şirketine fotoğraflarla birlikte sunulan gerçeklik sertifikası çok net. Usta zanaatkâr tek çift yapmış. "Ekrana işaret etti. "Bu çifti."

"Santiago'nun sigorta şirketini dolandırmak için sahte bir soygun düzenlediğini mi düşünüyorsun? Parayı aldıktan sonra da orijinal çifti tekrar yerine koyduğunu mu? Bu tipik bir sigorta sahtekârlığı," dedi Nogueira.

"Hayır, bence onlar gerçekten çalındı ve Santiago bunu kimin yaptığını biliyordu. Bu yüzden polise ya da sigorta şirketine başvurmadılar." Manuel arkadaşlarının yüzündeki şaşkınlıkla dolu ifadelerin tadını çıkardı. "Hırsıza ulaşmayı

başardı ve onları geri aldı. Álvaro temmuz başından beri As Grileiras'ta değildi ve şamdanlar ağustos ortasında kayboldu. Bu yüzden, Álvaro yenileri görmedi ama görür görmez, hırsızlıkla ilgili bu hikâyenin tuhaf bir yanı olduğunu anladı. Mutfağa gitti ve Herminia'nın gözleri önünde Santiago'yu suçladı. 'Şamdanlarla ilgili bu hikâyeyle sen kimi kandırdığını sanıyorsun?'"

"Santiago neden böyle bir şey yapsın?" diye sordu Lucas.

"Çok basit. Birini koruyordu." Nogueira, Manuel'e baktı. "Onun için çok önemli olan birini."

Manuel olumlu anlamda başını salladı. "Sevgilisini, bir süredir kilisenin kutsal eşyalarının saklandığı odada buluştuğu ve hırsız olduğundan şüphelendiği kişiyi koruyordu." Manuel, telefonunu Nogueira'dan aldı ve kutsal eşyalar odasındaki dolapta bulduğu nesneleri gösteren fotoğrafa gelene kadar parmağını ekranın üzerinde kaydırdı.

"Bir fahişeyi mi?" diye sordu Nogueira şaşkınlıkla elini ağzına götürerek. "Üzgünüm, Lucas ama bu apaçık ortada. Orası bir garsoniyerdi."

"Kilise..." diye mırıldandı Lucas mahcup bir hâlde.

"Kusursuz bir yerdi. Oradayken onları kimse rahatsız edemezdi. Bildiğiniz gibi, aile geleneklerine göre ailenin sadece erkek üyeleri kilisenin anahtarına sahip olabiliyor ve anahtar öldüklerinde onlarla gömülüyor. Yaşlı markinin bir anahtarı vardı, Fran'ınki kayboldu ve Álvaro Fran'la gömülebilmesi için kendi anahtarını verdi. Bu üç eder. Geriye sadece küçük Samuel'in anahtarı kalmıştı ve benim kullandığım da o. Şimdiye kadar cam bir mahfazada tutuluyordu ve Santiago, Elisa'nın onu asla kullanmayacağını biliyordu. Bu kalan anahtar sayısını sadece bire indirdi, kendisininkine."

"Pekâlâ, bir fahişeyle buluşmadığını farz edelim, ne de olsa haftada bir kez yol kenarındaki kulübe uğruyordu, karısını yeni hamile bırakmıştı ve buna ek olarak başka bir kadınla bir ilişki yaşıyordu, yüce Tanrım, bu nasıl bir cinsel

dürtü!" diye bağırdı polis. Manuel buna kahkaha atarken, Lucas onaylamadığını belirten ifadesini korumaya çalıştı. "Kahramanım!"

"Hayır, bir fahişe değil. Hem de hiç değil," diye devam etti Manuel sözünün bölünmesine rağmen. "Birçok kişi tarafından görülen, malikânenin müdavimi olan biri. Damián ve Herminia tarafından fark edilen, Fran'ın kilisenin yanında gördüğü ve o kadar üzülmesinin sebebi olan kişi. Fran'ın günah çıkarırken ima ettiği şey buydu Lucas. O zaman tam olarak emin değildi ama korkunç bir şey olduğundan şüpheleniyordu, öyle ki o gün babalarının mezarının başında Álvaro'ya söyledi. Mezarcı onları duymuş." Manuel duraksadı. "Sen Álvaro'ya Fran'ın çok üzgün olduğunu söyleyince, Álvaro senin bildiğini sandı. Fran açıkça sonuca varmış, uyuşturucu satıcısı, bir müşterisiyle buluşacağı için malikânenin etrafında dolaşıyordu. Belki Fran buluştuklarını ya da birlikte kiliseye girdiklerini gördü." Manuel'in ifadesi sertti. "Fran bir iblisin evlerine girmesine imkân tanıdığı için kendisini suçladı. Richie bize Toñino'nun As Grileiras'ta hâlâ işi olduğunu söyleyince, bunun uyuşturucuyla ilgisi olduğunu düşündük. Hatta, Álvaro'nun bile bu işe karıştığını sandım ama Toñino uyuşturucu satmıyordu; en azından tek yaptığı şey bu değildi. 'Süt veren ineği öldürmezsin.' Hatırlıyor musunuz?"

Nogueira ona baktı ama bir şey söylemedi. Düşünüyordu. Manuel adamın gözlerinde inanmama ile kabullenmenin mücadele ettiğini gördü. Polis memurunun ifadesi giderek artan şüphelerle karardı. "Kilit zorlanmamıştı," dedi.

Manuel başını salladı. "Santiago da kilisenin kapısını açık bırakmış olamazdı."

"Hayır, sanmıyorum."

Nogueira düşündüklerini sıraladı. "Santiago bunu kimin yaptığını hemen anladı, anahtarı olduğu için içeri zorla girmek zorunda olmayan tek kişi. Anahtar ondaydı, çünkü onu Santiago vermişti."

Manuel bir kez daha başını salladı. "Toñino. Bu yüzden anahtar hâlâ onun üzerindeydi."

Kıpırdamadan oturamayacak kadar heyecanlı olan Nogueira yerinden kalkıp bir sigara yaktı. Gidecek bir yer arıyormuş gibi etrafına baktı ama brandanın ötesinde durmadan yağan yağmur kaçış imkânı vermiyordu. Gidebileceği yer, şemsiyenin altındaki korunaklı alanla sınırlıydı. Gerginliğini üzerinden atmanın bir yolunu ararken, çareyi ağırlığını bir ayağından diğerine vererek öylece durup sigarasını içmekte buldu.

"Buna rağmen," diye karşılık verdi Lucas, "bir süredir bebek sahibi olmaya çalışıyorlar ve karısı hamile. İkiniz de bana her hafta yol kenarındaki o kulübe gittiğini söylediniz."

"Doğru ve bunu yapabilmek için uyuşturuya başvuruyordu," dedi Nogueira, kulüpteki kadınların birinden öğrendiği şeyi hatırlayarak.

Lucas buna inanamıyordu. "Manuel, bütün bunlardan emin misin?"

Manuel ceketinin cebinden poşete sarılı bir paket çıkardı. Onu diğerlerinin gözlerinin önünde açtı.

"Uyku tulumunun, şarap kadehlerinin ve prezervatiflerin yanında bunu da buldum," dedi. Manuel giysiyi silkip öylece masaya bıraktı.

Nogueira onu ellerine aldı ve daha iyi görebilmek için kaldırdı. Dokunmuş giysi adam onu gererken tamamen açıldı ve Nogueira ilk önce bir kadın içgömleğine benzettiği şeyin aslında çoğunlukla kalitesiz barlardaki garsonların giydiği kolsuz bir erkek atleti olduğunu anladı.

"Kahretsin!" diye bağırdı komiser tiksintiyle ve onu masaya bıraktı. "Bu bir erkeğin ve tamamen ıslak!"

"Gözyaşlarıyla," diye karşılık verdi Manuel. "Santiago onu kilisede gördüğüm gün çok üzgündü ve hıçkırıyordu. Kardeşinin ölümü yüzünden olduğunu sandım." Acı çeken adamın hâlinden anladığını hatırladı. "Toñino'nun ortaya çıkmadığı her gün, giderek artan üzüntüsünü serbest bırakmak için muhtemelen kilisede saklanıyordu.

Griñán'dan Santiago'nun şamdanları geri aldığı yerin faturasının bir kopyasını istedim. Santiago de Compostela'daki bir antika satıcısı. Dükkân sahibi kimliğini saptarsa, devam edecek bir şeyimiz olur."

"Santiago ve Toñino," diye fısıldadı Lucas hayretle. "Böyle bir şey asla aklıma gelmezdi."

"Rahip dostum, bana öyle geliyor ki, en önemli noktayı unutuyorsun. Santiago'nun Toñino'yla işi pişirmesi umurumda değil; asıl bilmek istediğim oğlanın anahtarı nasıl aldığı. Onu Fran'dan çalmış ya da Santiago ona vermiş olabilir ama kesin olan tek şey var, ikisi de bu işe bulaşmışlar. Elisa, Fran'ın öldüğü gece Santiago'yu kilisenin civarında gördü ve onu içeri girmemeye ikna etmeye çalıştı. Toñino'nun kiliseden bir şeyler çalması anahtarla ortalıkta dolaşması için yeterli bir sebep değil. Hatta Fran'ın ölümü konusunda onu töhmet altında bırakması daha olası ama şimdi anahtarın neden onda olduğunu anlıyorum... o aşk yuvasının anahtarıydı."

"Ama Elisa Fran'ın kilisenin kapısını içeriden kilitlediğini gördü," diye karşı çıktı Lucas.

"Elisa birini gördü ama ışık loştu, o yüzden gördüğü kişi Toñino olabilirdi. Belki de onun yaklaştığını duydular ve Santiago onunla konuşmaya çıkarken aşığı, Fran'ın işini bitiren dozu verdi."

Lucas bu açıklamayı reddetti. "Buna inanmakta zorlanıyorum. Santiago'nun kardeşinin ölümünden ne kadar etkilendiğine dair bir fikrin yok. Korkunç bir depresyona girdi."

"Evet, kendi kardeşinin canına kıymak gerçekten berbat olmalı; en azından sonrasında pişmanlık duyabilirsin," diye yorum yaptı polis. "Ayrıca, Álvaro o gün bana Fran'ın ölümünün normal görünüp görünmediğini sordu, bununla bir ilgisi olabileceği için sorduğunu düşündüm. Artık Álvaro'nun, Fran'ın ölümünün biri için çok elverişli olduğundan şüphelendiğine inanıyorum. Ona katlanmakta zorlanan aile üyeleri olduğunu unutmayalım."

Bu fikri göz önünde bulunduran Manuel ve Lucas başlarını salladı.

Nogueira eliyle masaya işaret etti. "Hesabı içeride ödedim. Gümüşçünün damgasının olduğu fotoğrafın bir kopyasını bana yolla ve şu antikacıya uğrayalım." Lucas ve Manuel'e servis edilen etli böreklere baktı. Onlara dokunmamışlardı. "Onları yemeyecek misiniz?"

Çoktan otoparka doğru yönelen Lucas arkasını döndü ve Nogueira'yı kolundan tutup masadan uzaklaştırdı. "Hadi gidelim! Kalp krizi geçirip karını dul bırakmak istemiyorsan onunla açıkça konuşman iyi olur."

Manuel dönüp telaşla Nogueira'ya baktı. Lucas onun evlilik problemleri hakkında bir şeyler mi biliyordu?

Komiser omuz silkti. "İşte böyle. Altı senedir sakladığım şeyi bir hafta içinde iki kez ortaya döktüm."

Manuel başını salladı. "Lucas'a katılıyorum. Asıl konuşman gereken Laura."

Ah, evet, pekâlâ. Pekâlâ! *Carallo**, konuşacağım ama kabul etmelisiniz ki onları masada bırakmamız çok yazık oldu." Nogueira atıştırmalıklara son kez pişmanlıkla baktıktan sonra yağmura doğru adımını attı.

Rúa do Pan, katedrale yakındı. Dükkânın içi iyi aydınlatılmıştı ve işler iyi gidiyor gibi görünüyordu. Oldukça genç iki kadın, kartpostalların, tesbihlerin ve kutsal su şişelerinin sergilendiği dükkânın ön tarafında turistlerle ilgileniyorlardı. Hacıların, renkli çöp poşetlerine benzeyen ucuz yağmurlukları gülünç görünmelerine sebep oluyordu.

Dükkânın ön kısmına yığılan ucuz, turistik süs eşyalarını geçmeyi başaran ziyaretçiler daha ciddi antika koleksiyonlarıyla karşılaşıyorlardı. Tezgâhtarlar arka taraftan dükkân sahibini çağırırken, Manuel sergilenen nesnelere baktı. Hiçbir şey ilgisini çekmedi.

Yetmişli yaşlarında zayıf bir adam olan dükkân sahibi, doğruca Lucas'ın yanına gitti. "Günaydın peder, size nasıl

* (Galiçyaca) Siktir. (e.n.)

yardımcı olabilirim? Özellikle aradığınız bir ayin eşyası var mı? Bunda uzmanız ve eğer sergilenenler arasında aradığınız şeyi göremediyseniz, depomuzda olabilir. Elimde yoksa bile aynı gün içinde getirtebilirim."

Cübbe yakasını takmayan Lucas şaşırmış ve bozulmuş gibi başını salladı.

Nogueira fotoğrafın olduğu cep telefonunu havaya kaldırdı. "Bize bir çift çalıntı gümüş şamdan bulabilir misin?"

Manuel, Lucas'ın cübbe yakası olmadan bile tanınmasını komik buldu ve Nogueira'nın, telefonununu dükkân sahibinin burnuna sokması adamın bir polis olduğunu açıkça belli ediyordu.

Yaşlı adam iç çekti ve sessiz olması için parmağını dudaklarına götürdü. "Benimle gelin." Arka taraftaki kapıya işaret etti. Dükkân sahibi kapıyı arkalarından kapatana kadar bekledikten sonra konuştu. "O delikanlıya güvenip şamdanları aldığım güne lanet ediyorum. Başıma bela açmaktan başka bir işe yaramadı."

Nogueira ikna olmadı. "Çalıntı mal satın aldığında bu çok muhtemel."

"Umarım beni öyle görmüyorsunuzdur. Bakın, oğlan onların ailesinin olduğuna yemin etti ve ondan şüphelenmek için bir sebebim yoktu. Bana daha önce de mal satmıştı ve bir sorun çıkmamıştı."

"Bir altın saat," diye araya girdi Manuel yanındakileri şaşırtarak. "Birkaç ay önce Santiago saatini kaybetmişti. Sigortadan tazminat talep etti ama bir şeylerden şüphelenmiş olabilir. Daha sonra, şamdanlar ortadan kaybolunca bundan emin oldu. Toñino nihayet ona nereye gittiklerini söyledi. Santiago buraya gelip onları satın aldı. Bu yüzden sigortadan tazminat talep etmediler. Toñino'nun başının belaya girmesini istemedi. Belki de oğlanın onlara söylemesi gerekenden daha fazlasını söylemesinden endişelendi."

Dükkân sahibi bu hikâyeyi kabul etti. "Genellikle bu tür parçalar alıp satmam ama bir müşteriden geldiği için onu kabul ettim. Ondan şüphelenmek için bir sebebim yoktu ve o sırada hiçbir sorun yoktu."

"Sana mülkiyet belgesi verdiğini sanıyorum..." diye sordu Nogueira.

"Bana söz verdi. Belki sizde saatinin bir faturası vardır."

Nogueira adama küstahlık yaptığına pişman eden buz gibi bir bakış attı.

"Peki onu tavsiye eden müşteri kimdi?"

"O sırada hatırlamadım. Bu uzun zaman önceydi. Ancak, değerli bir nesneyi satışa sunmadan önce makul bir süre beklemek alışkanlığımdır. Her ihtimale karşı."

"Çalıntı olma ihtimaline karşı," dedi Nogueira.

Lucas ve Manuel ona anlamadıklarını belirten bir bakış attılar.

"Polisin gelip eseri sorması ya da gazetelerde çalınmış olduğunu ima eden bir habere rastlama ihtimaline karşı bir süre bekliyor. Bu tür eksperler arasında standart bir prosedürdür."

Adamın Nogueira'nın açıklamasından hoşlanmadığı aşikârdı. "Şamdan açısından böyle bir sürenin geçmesine gerek kalmadı. İki gün sonra bir adam geldi ve sahibi olduğunu iddia etti. Önce yalan söyleyip söylemediğini görmek için neden bahsettiğini bilmiyormuş gibi yaptım ama hiç şüphe yoktu. Bana her iki eserin ve onları buraya getiren oğlanın eksiksiz bir tarifini verdi. Onların bende olduğunu bildiğini söyledi. Amacı sorun çıkarmak değildi; oğlana ne ödediysem bana ödeyeceğini, ayrıca yaşadığım sıkıntı için bana bir ödül vereceğini söyledi. Her şey yasal ve hilesizdi. Hatta bir fatura kesmem için ısrar etti."

Nogueira cep telefonunu kaldırıp Santiago'nun fotoğrafını gösterdi. "Bu adam mı?"

Dükkân sahibi başını salladı. "Tam bir beyefendiydi, iş yapmanın bir zevk olduğu adamlardan biriydi. Daha sonra, nihayet o kahrolası şamdanların kötü etkisinden kurtulduğumu sandığımda, başka bir adam gelip onları sordu."

"Başka bir adam mı?" diye tekrarladı Nogueira.

"Evet. Onun dükkâna girdiğini görünce önce aynı beyefendi olduğunu sandım. Gözlüğüm olmadan pek iyi

giremiyorum, tahmin edersiniz. Onu her zaman takmalıyım ama sadece bir şeyler okurken kullanıyorum. Yaklaşınca, kesinlikle benzediklerini ama aynı adam olmadığını anladım."

Bu kez cep telefonunun ekranını ona çeviren Manuel'di. Álvaro'nun bir fotoğrafını gösterdi.

"Evet, bu o. O beyefendinin sorduğu soruları sordu: Onları bana kimin sattığını, kimin geri aldığını bilmek istedi. Bana bir fotoğraf gösterdi, o da ilk beyefendi kadar cömertti. Tek istediği bilgiydi. Ona istediği bilgileri verdim."

"Bu hangi gündü?"

"Bir cumartesi günüydü. Sanırım iki hafta önceydi."

Antikacıyı unutup birbirlerine baktılar. Adam bakışlarını birinden diğerine çevirdi.

"Bunu biliyor muydun?" diye sordu Nogueira Manuel'e.

"Dün gece bundan şüphelendim. Elisa'dan anahtarı isteyince, bana Álvaro'nun malikâneye geldiği sabah ondan anahtarı istediğini söyledi."

"Sence kutsal eşyaların saklandığı odada senin keşfettiğin şeyi bulmuş olabilir mi?" diye sordu Nogueira.

"Bundan eminim. Tıpkı bizim gibi bunu doğrulamak için o da buraya gelme ihtiyacı hissetti. Fran ölmeden önce kardeşinin korkularını duydu ve belki de bir süre onlara aldırmadı ama aptal da değildi. Fran'ın ölümüne dair sıradışı bir şey olduğundan şüphelendiyse, aradaki bağlantıyı kuracaktı. Kardeşinin, kilisenin etrafında dolaşırken gördüğü kişi şantajcıydı."

Dışarı çıktıklarında gökyüzü yağmur bulutlarıyla kaplıydı. Katedralin etrafındaki gürültülü sokaklara üşüşen turistlerin arasında güçlükle ilerlediler. Rehberlerinin peşinden giden tur gruplarından kaçınmaya çalışırken Nogueira telefonunu kontrol etti. Dört tombul yağmur damlası ani sağanağın habercisiydi. Birdenbire bastıran şiddetli yağmur turistlerin çığlık atarak ve küfrederek Santiago de Compostela'nın sokaklarındaki kapıların eşiklerine sığınmalarına sebep oldu. Üç adam şemsiyelerini açtı ve aniden boşalan

sokağın ortasında adımlarını hızlandırdı. Otoparka vardıklarında yağmur vargücüyle yağıyordu. Sırılsıklam şemsiyelerini bagaja koyup arabaya atladılar. Arabanın tavanında gürleyen yağmurun sesi sağır ediciydi. Manuel motoru çalıştırdı ve hem silecekleri hem de buğulanan ön camlar için buhar gidericiyi açtı. Nogueira'nın telefonu çaldı. Polis dikkatle dinleyip arayan kişiye teşekkür ettikten sonra telefonu kapatırken diğerleri hiç kıpırdamadan oturdu.

"İyi haber Manuel," dedi Nogueira cep telefonunu sallayarak. "Arayan Ophelia'ydı. Meslektaşları Burger King kamera kayıtlarının Toñino'yu saat 2:28'de net bir şekilde gösterdiğini doğrulamışlar. Yalnızmış ve üzerinde bir yaralanma izi ya da kan yokmuş. Onu kim dövüp öldürdüyse, daha sonra yapmış olmalı, bu sebeple Álvaro hem darp hem de cinayet şüphelisi olmaktan çıkıyor. Çünkü Álvaro o zamana kadar çoktan ölmüştü. Ancak Álvaro'yu öldürenin Toñino olup olmadığı belli değil, gerçi böyle bir suç işledikten sonra hiçbir şey olmamış gibi iki saat arabasıyla dolaşıp hamburger alması son derece düşük bir olasılık. Bu çok soğukkanlı ve kontrollü olmayı gerektirir ve inan bana bu Toñino'nun karakterine hiç uymuyor –o isterik olmaya daha eğilimli– kamera kayıtlarındaki davranışıyla da uyumlu değil. Böylece önce Álvaro'yu, sonra Toñino'yu, sadece iki saat arayla ve muhtemelen aynı silahla öldüren bilinmeyen kişiye geri döndük. Burger King ve oğlanın cesedini buldukları yer arasındaki mesafenin yirmi dakika olduğunu tahmin ediyorlar."

Manuel ciddiyetle başını salladı ama sonra Lucas'ın elinin ağırlığını omzunda hissedince rahatlayıp gülümsedi. Ön camdaki silecekler onu hipnotize etmiş gibi hiçbir şey söylemedi.

"İyi misin Manuel?" diye sordu Lucas.

"Çözemediğim bir şey daha var. Diğer geceyle ilgili. Bana kardeşinin trafik kazası geçirdiğini haberini aldığında Santiago'nun seni onunla hastaneye gitmen için aradığını söyledin."

"Bu doğru."

"Ona Álvaro'nun kaza geçirdiğini mi yoksa öldüğünü mü söylemişler, sana ne dedi?"

"Bir kaza geçirdiğini haber verdiklerini söyledi. Hastaneye vardığımızda öldüğünü söylediler. Santiago'nun yüzündeki ifadeyi asla unutamam."

"Saat kaçta telefon açtı?"

"Sabah beş buçukta. Saat altıda onu malikâneden aldım. Benim arabamla gittik. Bana araba kullanamayacak kadar üzgün olduğunu söyledin. Bu beni şaşırtmadı."

"Hastaneye kadar ona eşlik ettiğini söyledin, ellerinin şiş olduğunu fark ettin. Hatta onu bir doktora götürmekte ısrar ettin."

"Evet, nasıl tepki gösterdiğini biliyorsun. Paltosunu sağ kolunun ve elinin üzerine attı. Yaralı olduğunu gördüm ama onu gizledi ve onun hakkında konuşmak istemedi. Ne olduğunu daha sonra öğrendim."

"Herminia bana Santiago'nun hastaneden dönünce mutfağa gittiğini söyledi. Kadın onun duvarı o zaman yumrukladığını söyledi, ona Álvaro'nun öldüğünü söylediğinde."

"O hâlde hastaneye gitmeden önce elini incitmiş olmalı," dedi Lucas, birdenbire hikâyedeki tutarsızlıkların farkına vararak.

"Fakat henüz kardeşinin öldüğünü bilmiyordu."

Lucas tereddütle kaşlarını çattı, olasılıkları düşündüğü aşikârdı, birini her elediğinde başını sallıyordu. En sonunda, "Hastaneye vardığımızda elini çoktan yaraladığına eminim. Ciddi olup olmadığını bilmiyorum çünkü ona bakmama izin vermedi."

"Senden arabayı kullanmanı istemesi çok dikkat çekici, değil mi?" diye ekledi Nogueira.

"Tanrı aşkına!" Lucas büyük bir sıkıntı hissetti.

Manuel, rahibin hâlinden anlıyordu. "Santiago eve dönünce ellerinin hâli için bir mazeret bulması gerektiğini anladı ve Herminia'ya o saçmalığı oynadı." Manuel duvardan temizlenen kan lekelerini hatırladı ve o darbelerin

ne kadar acı vermiş olduğunu hayal etti. Belki de biraz rol yapması gerekiyordu.

"Pekâlâ," dedi Nogueira, "öyleyse Toñino'nun yüzünü dağıtanın kim olduğunu biliyoruz. Hangi eli alçılandı?"

"Sağ eli," diye yanıtladı Manuel, Álvaro'nun cenaze töreninde el sıkıştıklarını hatırlayarak.

"Peki, öyleyse. Bu Toñino'nun yüzüne aldığı darbelerin yönüyle örtüşüyor. Santiago'ydu ve Santiago onu öldürmüş olabilir."

"Ophelia, bıçak darbelerinin solak bir saldırgana ait olabileceğini ileri sürüyordu."

"Ya da sol elini kullanmak zorunda kalan birine, çünkü elini çoktan yaralamıştı," diye karşılık verdi komiser. "Düşünecek olursak, bu tam da Santiago'dan beklenecek bir şey: öfke krizlerine girmesiyle biliniyor. Geçen gün Manuel'le tartışırken yumruğunu duvara geçirdi. Burger King'e gidişi de uyuyor. Toñino yemeği başka kim için satın almış olabilir? Âşığıyla bir randevusu vardı."

Manuel Kuzgun'un Santiago'nun oyuncaklarını yok ettiğini ve sonra saatlerce ağladığından bahsetmesini hatırladı. Kilisede gördüğü bu muydu? Kırılan bir oyuncak için ağlayan şımarık bir çocuk mu? Ölen sevgilisi için ağlıyordu. Belki de ölen kardeşi ya da kurbanları için.

Lucas oldukça üzgün görünüyordu. Nogueira sorgular gibi tek kaşını kadırdı.

Lucas'ın ifadesi merhametliydi. "Birinin bütün hayatı boyunca böyle yaşadığını düşünmek korkunç. Rol yaparak."

"Şantaj teşebbüsünün durumun kontrolünü kaybetmesine yol açtığına inanıyorum. Acısının kökenini biliyoruz. Hayatının büyük bir bölümü boyunca, o gece papaz okulunda olanlarla ilgili gerçeği sakladı. Bence Álvaro, Toñino'ya para ödemeyeceğini ve kardeşini savunurken bir tecavüzcüyü öldürmesinin duyulmasının umrunda olmadığını söyledi. Utanacak bir şeyi yoktu ama durum Santiago için daha farklı. O bütün hayatını annesini ve babasını memnun etmeye, kusursuz oğlan rolünü oynamak için elinden

geleni yapmaya ve kendisini Álvaro'dan farklı tutmaya çalışarak geçirdi. Yaklaştığını gördüğü felakete dayanamadı. Álvaro'yu öldürdükten sonra Toñino'yu o bilgiyi kullanmamaya ikna etmek için onunla bir buluşma ayarladı ama Toñino reddetti ve kan beynine sıçradı."

"Olabilir," diye karşılık verdi Lucas. "Toñino'nun onu gerçekten ortaya dökme niyetinde olduğuna inanmıyorum. Para için tehditler savurmakla onları gerçekleştirmek arasında büyük bir fark var. Bence Toñino onun, ancak sır kaldığı sürece değerli bir bilgi olduğunu biliyordu. Eğer gerçek ortaya çıkarsa, amcası hapse girecekti. Halası bunu korkunç bir utanç olarak görecekti ve kendisi de şantajdan ötürü hapse girebilirdi. Santiago onu gerçekten öldürme niyetinde olsaydı, bunu Toñino para istedikten sonra bir ara yapabilirdi. Álvaro'nun bunu öğrenmesine gerek kalmazdı. Santiago'nun geçen gün ne yapmaya çalıştığına bir bakın. Tanrı aşkına! Kendisini öldürmeye çalıştı. Adam acı çekiyor."

"Beni dinle rahip, intiharlar ve itiraflar hakkında çok şey biliyorum," diye karşılık verdi Nogueira. "Genellikle bir intihar iyi bir itiraftır, en azından kendi tecrübelerime göre."

"Bu suçluluk duygusunun onu kahretmesi iki hafta mı sürdü? Álvaro ve Toñino'yu öldürdükten on beş gün ve Fran'ı öldürdükten üç yıl sonra mı?"

Nogueira sinirlendi. "Bunun nesi bu kadar imkânsız? Fran, hem Álvaro'ya hem de sana şüphelerinden bahsetti. Fran'ın doğrudan Santiago'ya sormuş olabileceğini bu kadar imkansız mı görüyorsun? Santiago'nun uyuşturucu satıcısı fahişeyle kilisenin kutsal eşyalarının saklandığı odada işi pişirdiğini bildiğini söyleyemez miydi? Fran'ın gerçeği çözmesi sence ne kadar sürerdi? Fran yapısı itibarıyla hoşgörülü ve içten biriydi. Uyuşturucu alışkanlığı zaten üstlenmesi gereken bir yüktü ve muhtemelen Santiago'yu itiraf etmesi için zorluyordu. Santiago hayatı boyunca ikiyüzlüydü ve yalan söylemek konusunda çok fazla tecrübesi oldu. Kendi ailesine yalan söyledi, sevemeyeceği bir kadınla evlendi, maço rolü

yapmak için fahişelerle birlikte olurken ilaç kullanmak zorunda kaldı. Kimsenin eşcinsel olduğundan şüphelenmemesi için kardeşini bir geneleve sürükledi ve onu bir kızla üst kata çıkmaya zorladı. Birinin bunu keşfetmesi onu dehşete düşürmüş olmalı. Bunu saklamak için girdiği zahmetlerin ardından, görünüşü kurtarmak için ne gerekiyorsa yapacağını düşünmüyor musun? Sana en başından beri söylüyorum, bu insanların hamuru farklı. Asırlar boyunca bu ailenin üyeleri canları ne isterse yaptılar. Hâlâ yapıyorlar, çünkü onlar için tek bir şeyin önemi var: her şeyden önce ve ne pahasına olursa olsun isimlerine leke sürülmemesi.

Manuel Lucas'ın anlattığı şeytanî, yaşlı markinin Álvaro'ya teklif ettiği anlaşma hikâyesini hatırladı. Aynı anlaşmayı ikinci oğluna da teklif etmiş olabilir miydi? *Kimsenin öğrenmemesi için kötü alışkanlıklarını gizlilik içinde yaşa ve iyi aileden gelen bir kızla evlen.*

Hayır, Santiago daha ziyade doğal olarak boyun eğen birine benziyordu. Manuel bunu diğerlerinin tarif ettiği köle ruhlu tavırda görmüştü. Babasının süs köpeği gibi davranıyor, korkudan siniyor ve marki tarafından aşağılanıyordu, sürekli onu memnun etmeye çalışıyor ama asla başarılı olamıyordu. Papaz okulundaki o gecenin travması kendisini kabullenememesinin sebebi olabilir miydi? Çocuklukta yaşanan cinsel istismar cinsel kimliğin gelişimini bozabilir ve kişinin aklını karıştırabilir. Santiago'nun Toñino'yla olan ilişkisini kimsenin öğrenmemesi için elinden geleni yaptığı aşikârdı. Fakat bu kendisini kabullenememesinin mi, yoksa ailede bir yer edinmek için hırslanmasının mı sonucuydu? Álvaro'ya olanlardan sonra, gerçek tabiatı ortaya çıkarsa reddedilmekle karşı karşıya kalacağını biliyordu.

Nogueira perişan bir şekilde boynunu bükerek oturan Lucas'ı süzdü. Birdenbire sesini yükselttiğini fark etti. Hatta bağırıyordu. Bazen kiminle konuştuğunu unutuyordu. Ciğerlerini boşaltıp sakinleşmeye çalıştı. "Her halükârda, kanıt olmadan elimizde hâlâ bir şey yok sayılır. Sadece varsayımlar. Santiago'nun itiraf edeceğinden şüpheliyim."

"Bu öğlen onu görmeye gideceğim," dedi Manuel kendinden emin bir ifadeyle. "Ona soracağım."

Lucas ani bir telaşla kafasını kaldırıp baktı. "Bunun iyi bir fikir olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Yanıta ulaşmanın, meselenin içinde olan kişiye doğruca sormaktan daha iyi bir yolunu düşünemiyorum."

Lucas telaşla komisere baktı. "Nogueira, bir şey söylemeyecek misin?"

"Öncelikle Toñino'nun halasını ziyaret etmeliyiz. Bunu söylemekten nefret ediyorum ama şu anda kadın çok savunmasız ve eğer bir şey biliyorsa konuşabilir. Santiago'yu ziyaret etmeye gelince, o kadar kötü bir fikir gibi gelmiyor ama ona önceden haber vermeyi sakın aklınızdan geçirmeyin."

Nogueira'nın telefonu arabanın kısıtlı alanında patlar gibi çaldı.

"Merhaba, Ophelia," dedi anlamlı bir ifadeyle arkadaşlarına bakarak. "Evet. Yanımda..." Komiser birkaç saniye dikkatle dinledi. Sonra: "Harika. Sana söylüyorum kızım, sen bir dâhisin!" Görüşmeyi bitirdi. "Ophelia'nın önsezileri doğruydu. Álvaro'nun telefon görüşmelerini kontrol ettiğimizi biliyorsunuz ve size orada bulduğumuz numaralardan zaten bahsetmiştim. İkinci telefonundaki kayıtları incelemekle meşgulken, düzenli olarak kullandığı telefonuna gelen aramaları ihmal ettik. Álvaro'nun telefonu için belirlenen son GPS konumu geceyarısını elli yedi dakika geçe seni aradığında alınmış. Seni arabasının el kullanmadan arama uygulamasıyla aramış ve o esnada Lugo otoyolunun otuz yedinci kilometresindeymiş."

"Orada ne var?"

"La Rosa. En sevdiğimiz yol kenarı kulübü."

"Beni oradan mı aramış?" diye sordu Manuel. Bir yanıt beklemedi.

"Sana ne söyledi?" diye sordu Nogueira.

"Çok yorgun olduğunu söyledi. Sesinin yorgun geldiğini hatırlıyorum ve üzgündü, bilmiyorum. Tuhaftı, sanki geri dönmeyeceği içine doğmuş gibiydi."

Nogueira düşünceli düşünceli başını salladı. "Karım bana herkesin ölümün yaklaştığını hissettiğini söyler. Kanser, kalp krizi, deprem ya da bir trenin altında kalma sonucu olması fark etmez. Laura, insanların olacakları kısa bir süre önceden hissettiğini, tavırlarının değiştiğini ve tuhaf bir melankoliye kapıldığını söylüyor. Bu sanki erteleyemeyecekleri bir geziye çıkmak üzerelermiş gibi yaklaşan şeyi bir tür kabullenme. İnanın bana, hemşireler ölen pek çok insan görüyor."

"Karın haklı," dedi Lucas. "Buna ben de inanıyorum."

Nogueira tekrar Manuel'e baktı. "Manuel, çok üzgünüm ama asıl önemli olan Álvaro seni o kulübün otoparkından aradıysa, orada muhtemelen Santiago'yla birlikteydi. Bu Santiago'nun Álvaro hayattayken onu gören son kişi olduğu anlamına geliyor. Santiago'yu doğrudan şüpheli durumuna düşürüyor."

"Fakat arkadaşın Nieves'e zaten sorduk ve kadın Santiago'nun en son Álvaro Galiçya'ya dönmeden bir hafta önce orada olduğunu söyledi. Nieves böyle bir şeyi unutmaz."

"İçeri girdilerse unutmaz ama ya girmedilerse?"

"O hâlde orada ne arıyorlardı?"

"Bir şantajcıyla otoyol üstündeki bir kulübün kalabalık otoparkından daha iyi bir buluşma yeri düşünebiliyor musun?"

"Parayı teslim etmek için orayı seçtiklerini mi düşünüyorsun?"

"Böyle bir şey için uygun bir yer. Gözetim altında ama aynı zamanda dikkat çekmeyen bir yer, doğruca otoyola açılan istedikleri yere gidebilecekleri bir çıkışı var. Santiago'nun orayı seçtiğine eminim."

Manuel'in zihninde izbandutun ne kadar uyanık olduğuna, kızların gecenin sonunda ekstra iş için oraya gitmediğinden emin olduğuna dair Baby'nin söyledikleri zihninde yankılandı ve Nogueira'nın dışarı çıkmasını beklerken adamın onu nasıl süzdüğünü hatırladı. "Eğer oradaydılarsa, bunu kimin bileceğine dair bir fikrim var."

"İzbandut," diye karşılık verdi Nogueira. Lucas'a döndü. "Bu konuda üzgünüm ama bu gece evde kalman gerekecek rahip. Bir fahişeyle görüşeceğiz."

"Birkaç fahişe," diyerek düzeltti onu Manuel. "Çoğul. Bana kalırsa gidip Richie'nin sabrını tekrar taşırabiliriz. Ona sormak istediğim bir şey var."

"Arabada bekleyebilirim," diye karşılık verdi Lucas son derece ciddi bir ses tonuyla.

Manuel ve Nogueira birbirlerine bakıp kahkahalara boğuldular. Arabada biriken gerginlik birdenbire dağıldı. Bir süre sonra Lucas da onlara katıldı. Manuel, üçünün hep beraber kahkaha atarkenki şu hâlleriyle, gözyaşlarıyla ağlarkenki hâlleri arasındaki muhtemel benzerliği hayretle fark etti.

Arabalar yol boyunca park etmiş, komşunun çakıllı bahçesine çekmiş ya da yassı taşlı araba yolunu kısmen kapatmışlardı ama saygıdan hiçkimse de dar garajın tam önüne park etmemişti. Toñino'nun arabasından kalan yağ lekesi hâlâ oradaydı, Habil'i öldüren Kabil'in geride bıraktığı kan lekesi gibi dikkat çekiyordu. Yağan yağmurun altında yalın, kasvetli gökkuşakları gibi parlıyordu.

Önceki ziyaretlerindeki hafif *orballo** bu kez şiddetli bir yağmura dönüşmüştü ama ön kapı ardına kadar açıktı. Onu koruyan bir tente yoktu. Kapıyı tıklatmadan içeri girdiler. Mutfakta ve yemek odasında çoğu kadın olan yaklaşık yirmi kişi vardı. Değerli yemek masası o gün bir örtüyle kaplıydı ve belki de ilk kez devasa boyutlardaki resmî eşya kalabalık odada münasip duruyordu. Üzerinde, hamur işleri, etli börekler ve birkaç ev yapımı kekten oluşan bir ziyafet vardı. Zarif porselen takımına ait kahve fincanları büfeden alınmıştı, ziyaretçilerden birkaçı ellerinde onları tutuyorlardı. Sağlam ahşap sandığın üzerindeki fazlasıyla cilâlı aziz imgesinin önünde birkaç gaz lambası duruyordu. Sığınağında kayıtsızca duran aziz yas tutan ölümlüleri seyrediyordu.

Rosa María karalar bağlamıştı. Oturduğu yerde etrafı, bazıları onunla yaşıt, her biri çökmüş ve zayıf görünen kadınlarla çevriliydi. Doğrulmak için hamle yapar yapmaz ona sunulan yardım tekliflerini reddeden Toñino'nun halası yerinden kalktı, arkadaşlarını başıyla hafifçe selamladı ve grubun yanından ayrılıp adamlara işaret etti. Kadın evin arka tarafına geçti.

Yatak odası ufaktı. Çift kişilik yatak, koyu mor bir yorganla örtülüydü ve bir duvara yaslanıp koyu renk küçük komodine yetecek kadar yer bırakmıştı.

* (Gl.) çiy. (ç.n.)

Yaşlı kadın onlara yatağa oturmalarını işaret etti. Kapıyı kapattı. Arkasındaki askılarda çeşitli giysiler asılıydı, kapı kapanınca giysilerin görünümü rahatsızlık verici bir şekilde asılı bir insana benzedi.

Rosa María asılı giysilere baktı. "Artık sosyal hizmetlerden yardım alıyorum. Genç bir kadın göz damlalarımı damlatmaya geliyor ama giysileri nereye koyacağını bilmiyor. Onları buraya asıyor. Yakında daha uzun süre kalacak birini bulacaklarını söylüyorlar." Yaşlı kadın Nogueira'ya döndü. "Onlarla iletişime geçtiğiniz için teşekkür ederim."

Nogueira küçük, mütevazı bir harekette bulundu.

Kadın tekrar yatağa işaret etti ama hepsi ayakta durmaya devam etti, huzursuz ve tuhaf durumun fazlasıyla farkındaydılar.

"Bitişik eve girdiğinizi gördüm ve onun size daha fazla şey anlatacağını düşündüm. O kadın sürekli komşularını gözetler. Elbette, zavallı şey kocası öldüğünden beri yapayalnız ve artık sekiz sene oldu. O zamandan beri kötüye gidiyor." Bu düşünce onu endişelendirmiş gibi görünüyordu. Yaşlı kadın titreyen elini kaldırıp ağzını örttü.

Ağlamıştı. Yüz hatlarına, derin üzüntünün tende bıraktığı bitkin görünüm hâkimdi. Gözleri kırmızı olsa da bir önceki ziyarete kıyasla daha sağlıklı görünüyordu. Sürekli onları kurulayıp sildi. Kataraktı eskisi kadar beyaz değildi.

"Evet, Toñino o haftasonu geri döndü. Kardeşimin öğlen eve gelip o sözleri söylemesi korkunçtu. Birbirimizi severiz ama oğlan yüzünden sürekli kavga ederdik. Onu korumaya neden bu kadar kararlı olduğumu asla anlayamazdı. Babası öldüğünde Toñino çok küçüktü ve annesi kaçıp gitti. Ona her şeyi vermeye çalıştım ve onunla elimden geldiğince ilgilendim. Tanrı biliyor ki, onu çok seviyorum ve o da beni sevdi. Toñino'm iyi bir oğlandı." Kadın sessizleşti ve onlara karşı çıkmaları için meydan okur gibi büyük bir haysiyetle baktı.

Nogueira aynı fikirde olduğunu ifade etme gereği duydu. "Elbette, öyleydi hanımefendi!"

Kadın yorgun bir minnettarlıkla başını salladı. "Üzgün ve yorgun bir hâlde geri dönüp bir açıklama yapmasını bekledim. Kardeşim sürekli oğlan hakkında söylenip duruyordu ama onu hiçbir zaman o gün olduğu kadar sinirli görmedim. Toñino'm için korktum. Arabasının sesini duyduğumda saat neredeyse sabahın biriydi. Öylece durup onu bekledim. O kadar endişelenmiştim ki akşam yemeğini bile hazırlayamayacak kadar aklım başımdan gitmişti. Ona beni çok korkuttuğunu söyleyecektim ve amcasının söylediklerinin doğru olup olmadığını bilmek istiyordum. Tek kelime bile öğrenemedim. Kendinden geçmişti. Oğlum olmayabilirdi ama onu herkesten daha iyi tanırdım. Eve giriş biçiminden bile nasıl hissettiğini anlardım, fakat o gece darmadağındı. Ona sorma fırsatım olmadı çünkü küçükken yaptığı gibi kendisini kollarıma attı ve 'Hala, bir hata yaptım, her şeyi berbat ettim,' dedi. İçim parçalandı."

Kadın konuşmayı bıraktı ve bir süre Nogueira'nın ayaklarının dibindeki bir şeyi inceliyor gibi göründü. Adamlar sessizce beklerken, kapının ince bölmesinin ardında Rosa María'nın yemek masasının etrafındaki komşularının mırıldanmalarını duydular. Yaşlı kadın kıpırdamadan durdu. Ağlasaydı ya da en azından yüzünü gizleseydi, üzüntüsünden bu kadar rahatsız olmazlardı ama cansızlığı ve sessizce boyun eğmesi dayanılmaz biçimde acı vericiydi. Manuel Nogueira'ya sorgular gibi bir bakış attı. Polis memuru sabırlı olmasını tavsiye eden bir hareketle karşılık verdi.

Rosa María iç çekti. Birdenbire uyanmış gibi etrafına baktı. Bitkindi. Nogueira daha önce yaptığı gibi kadının kolunu tutup ona yatağa doğru iki adım eşlik etti. Kadın oturunca Manuel eski döşekteki mısır kabuklarının hışırtısını duydu.

"'Hala,' dedi bana, 'Bir adam var, arkadaşım... Papaz okulunda bir şey buldum ve onu satın almaya istekli olacağını sandım. Çok parası var hala, o yüzden gerçekten satın alabilirdi. Sorun olmayacağını düşündüm. Bana bu gece

yüklü miktarda para verecekti ama işler karıştı. Başka bir adam var, zor biri, o hayır dedi. O akıllı ve her şeyin farkında. Papaz okuluna gidip amcamı uyaran adam oydu ve amcam ona benim telefon numaramı vermiş. Amcam buradan gittiğinde her şeyin yoluna gireceğini sandım ama sonra o adam beni aradı. Çok öfkeliydi, hiç kimseden ve hiçbir şeyden korkmuyordu. Beni tehdit edince şaşırdım ve korktum. Telefonu kapattı. Aptallık ettiğimi şimdi anlıyorum çünkü bu kez ben onu aradım. Hâlâ bir anlaşma yapabileceğimizi sanıyordum. Onu tek yapması gereken şeyin bana parayı vermek olduğuna ve böylece konunun kapanacağına ikna etmeye çalıştım. Hala, kulaklarıma inanamadım. Eğer istediğim buysa, her şeyi açıklayacağını ve amcamla benim hapse gireceğimizi, senin de utancından öleceğini söyledi. Bizi tanıyor gibi konuşuyordu, sanki hakkımda her şeyi biliyordu. Ne diyeceğimi bilemedim hala. Telefonumu tamamen kapattım.'

"Ellerimi havaya kaldırıp başımı tutarken yeğenim ağlamaya devam etti.

"'Yemin ederim işlerin bu kadar karışacağını bilmiyordum,' dedi Toñino bana. 'Daha önceki gibi olacağını sanıyordum. Seni bu berbat evden kurtaracak kadar param olsun istedim, böylece ikimiz daha iyi bir hayat sürebilirdik, hak ettiğin ama benim yüzümden sahip olamadığın bir hayat. Şimdi her şey daha kötüye gidiyor. Yemin ederim hala, kimseye söylemeyecektim, tek istediğim biraz paraydı. Arkadaşım iyi bir adam, onu incitmeyi hiç istemezdim.'"

Rosa María upuzun, perişan bir nefes verirken söner gibi göründü. Kafasını kaldırıp onlara baktı. "Ne diyebilirdim ki? Yanında kalıp onu sakinleştirmeye çalıştım. Ne yapacağımı bilmiyordum. O adamla konuştuktan sonra ne yapacağına ya da nereye gideceğine karar veremediğini söyledi. O görüşmeye gidemeyecek kadar korkuyordu. Kayıp bir ruh gibi arabasıyla dolaşmış durmuş, çocuk gibi korkmuş, gelip bana bunu anlatmak için cesaret toplamaya çalışıyormuş." Kadın yorgunluğa dayanamayıp sessizliğe gömüldü.

"Neden tekrar dışarı çıktı? Çoktan görüşmeye gitmemeye karar vermişti."

"Bir adam onu cep telefonundan aradı. Bir adam olduğunu biliyorum çünkü ikisi konuşurken kalın bir ses duydum. Adamın ne söylediğini bilmiyorum ama Toñino'm o telefon gelince neşelendi.

"'Evdeyim... Ben de seni görmek istiyorum... Tamam,' dediğini duydum. Hepsi buydu. Yüzüne renk geldiğini gördüm. Dışarı çıkacağını söyleyince onu evde kalması için ikna etmeye çalıştım çünkü içimde kötü bir his vardı. Üzerini değiştirip daha güzel giysiler giydi ve gitmeden önce, 'Hala, belki de her şey yoluna girer,' dedi. Onu son gördüğümde gülümsüyordu."

SAHNE ÖNÜ

Santa Quiteria Kliniği etrafına gösterişli bir lüks saçıyordu. Beş katlı bina, geniş bahçeler, korular ve hattta yapay bir gölün de bulunduğu geniş alanda belli belirsiz göründü. Manuel hoş bir eğimi olan şık araba yolunun yakınında, personel otoparkının etrafını saran kamusal otoparka park etti. Girişin önünde yuvarlak bir çiçeklik vardı. Mekân, bir sağlık kurumundan ziyade bir saraya ya da elçiliğe benziyordu. Girişteki siyah Mercedes bu ilk izlenimini güçlendiriyordu.

Manuel arabasından inmek üzereyken, sütunlu ana girişin kapısından iki kadının kol kola çıktıklarını gördü. Catarina ve dul markiz. Manuel oturup onları izledi. Yaşlı kadın elini kaldırıp şoföre beklemesini işaret etti. Siyah Mercedes onun arabasıydı, arabanın penceresinden gördüğü Damián'ın şapkası olabilirdi. Şiddetli bir yağmur yağmasaydı bile Manuel'in oturduğu yerden ne konuştuklarını duyması ikansızdı. İfadeleri, vücut dilleri ve hareketleri aralarında bir ortaklık olduğunu açıkça gösteriyordu. Ellerini birbirlerine kenetleyip yüz yüze durdular. Gülümsemeleri ve ifadeleri karşılıklı bir saygıya işaret ediyordu.

Manuel sağ tarafında park eden ve büyük bir mimoza çalısının kısmen gizlediği sıradan beyaz bir kamyonetin içinde bir şeyin hareket ettiğini gördü. Araçta oturan bir adam onunki kadar büyük bir ilgiyle kadınları izliyordu. Manuel onun kim olduğunu göremedi.

Manuel'in bakışları kadınlar ve onları izleyen kişi arasında gidip geldi. İkili bir süre daha konuştuktan sonra birbirlerine içtenlikle sarılarak vedalaştılar. Mercedes'in arka kapısı açıldı ve markizin hemşiresi arabadan indi. Kadın merdivenleri çıktı ve Catarina'nın yaptığı gibi yaşlı kadının koluna girdi. İkisi otomobile binip uzaklaştılar. Catarina kliniğe geri döndü.

Manuel arabasından indi. Şemsiyesini açtı ve kapanan araba kapısının izleyen adamın dikkatini çekmesi ihtimaline karşı onu yüzünü gizleyecek şekilde tuttu. Aracın etrafını dolaşıp kamyonetin yolcu tarafına geçti ve kapıyı çekip açtı.

Catarina'nın seradaki yardımcısı Vicente onu görünce irkildi. Adamın kıpkırmızı gözleri ve yüzündeki gözyaşları bir süredir ağladığını gösteriyordu. Manuel şemsiyesini kapattı; yolcu koltuğunda yer açmak için bir kutu mendili, kullanılıp buruşturulmuş mendilleri ve paltoyu kenara itti. Paltonun cebindeki tabancanın kabzasına baktı. Bahçıvan ilk önce kıpırdamadı ama sonra Manuel'e yer açmak için paltosunu alıp gelişigüzel bir şekilde arka koltuğa attı ve tekrar direksiyonun üzerine çöktü. Gözyaşlarını gizlemeye gerek duymadı.

"Vicente. Burada ne yapıyorsun?"

Adam başını kaldırıp kliniğin girişine işaret etti. Omuz silkti. "Onunla konuşmalıyım."

"Catarina'yla mı?"

Vicente dönüp ona baktı ve yüzü şaşkınlığını ele verdi. "Bilmiyor muydun? Beni kovdu."

Bu kamyonetin neden artık fidanlığın logosunu taşımadığını açıklıyordu. Manuel arka tarafa baktı ve kamyonet kasasının hâlâ aletler, saksılar, kablo bağları ve çitleri düzenlemek için metal kazıklarla dolu olduğunu gördü.

Serada kulak misafiri olduğu Vicente ile Catarina arasında geçen konuşma aklına geldi.

"Vicente, bu doğru zaman ve yer olmayabilir."

"Catarina benimle konuşmak istemiyor. Beş senedir onunla çalışıyorum ve dün o korkunç hemşire seraya gelip bana bunu verdi." Adam kırışık bir zarf uzattı.

Manuel dikkatle zarfın içinden en az onun kadar kırışık olan kâğıdı çıkardı. Notta Vicente Piñeiro'nun malikânedeki bütün görevlerinden azledildiği ve bir an önce mülkü terk etmesi gerektiği yazıyordu. Maaşı, ücretli izni ve bütün ek tazminatlarının yanı sıra hizmetinden ötürü teşekkür etmek için cömert bir ayrılık ödemesi verilmişti. Manuel

zarfın içine baktı ve banka çekinin gri tonlu kâğıdını görür görmez tanıdı. Kalın harfli el yazısı dul markizin ekteki imzasıyla örtüşüyordu. Tutar satırına *Elli bin avro* yazmıştı, bu çok yüksek bir miktardı.

"Beni... sıradan bir çalışan biri kovdu."

Manuel Griñán'ın sözlerini hatırladı, bu aile, yabancıları emeklerinin bedeli ödenen hizmetkârlar gibi görürdü.

"Aramızda özel bir şey olduğunu sanıyordum," dedi Vicente perişan bir ifadeyle.

Manuel Catarina'nın seradaki sözlerini anımsadı: *İstediğin şey asla olmayacak, çünkü ben Santiago'nun karısıyım ve hayatımı paylaşacağım adam o.*

"Belki hayallere kapıldın... "

"Hayır Manuel!" Adam öfkeyle patladı. "Eminim, bunu uydurmuyorum, bu gerçek!"

"Olabilir ve bir ara aranızda bir şeyler olmuş olabilir. Yine de, Catarina kararını vermiş görünüyor. Sence de öyle değil mi?"

Vicente usulca ona baktı. Adamın dudakları neredeyse çocuksu bir hareketle yavaşça büzüştü ve gözyaşları akmaya başladı. Elleriyle yüzünü örttü ve bir kez daha kafasını direksiyona yasladı.

Manuel iç çekti. "Vicente, bence artık evine gitmelisin."

Adam gözyaşlarını güçlükle tuttu, bir mendil daha alıp yüzünü ve burnunu sildikten sonra onu buruşturup yere attı. Yenilgiyi kabul etti. "Haklısın. Gitmeliyim."

Manuel kapıyı açtı ama yağmurun altına çıkmadan önce dönüp bahçıvana son kez baktı.

"Vicente... o silahı neden taşıdığını bilmiyorum ama ondan hiçbir hayır gelmez."

Adam önce kırışık paltosuna ve sonra Manuel'e keyifsizce baktı. Başını salladı ve kontaktaki anahtarı çevirdi.

Manuel dördüncü katta asansörden indi. Günün erken saatinde danışma masasında ya da sessiz, boş koridorlarda kimseyi göremedi. Lucas'ın ona verdiği oda numarasını

bulmak için tabelaları takip etti. En sonunda onu, bir tarafı tamamen cam olan koridorun sonunda buldu. O sert, şeffaf yüzeydeki bir kapı yangın merdivenine açılıyordu. Yağmur ve dışarıdan gelen zayıf ışık, bu pürüzsüz ve sert yüzeyi, yürüyen siluetini yansıtan upuzun bir umutsuzluk yoluna dönüştürüyordu. Koridorun sonundaki odadan gelen sesler karamsar düşüncelerini böldü. Kapı aralıktı. Bağırışmıyorlardı ama ses tonları her kelimelerini duyabileceği kadar hararetliydi. Kapının kenarında duvara yaslandı ve gizlice dinlerken birinin onu şaşırtmaması için arkasındaki koridoru kolladı.

"Yanıt vermelisin," diye yalvardı Catarina. "Çaba göstermelisin!"

"Beni rahat bırak! Defol!"

"Gitmeyeceğim. Sen benim kocamsın."

Santiago anlaşılmaz bir şey mırıldandı.

"Çünkü senin karınım ve biz bir aileyiz. Beni kendinden uzaklaştırma Santiago. Bana güven ve seninle ilgilenmeme izin ver."

"Yaşamak istemiyorum Catarina. Bu şekilde devam edemem."

"Sus! Bu şekilde konuştuğunu duymak istemiyorum."

"Bu doğru. Devam etmek istemiyorum. Gücüm yok."

"Ben sana güç veririm. Çocuğumuz ve ben sana güç veririz... çocuğu unuttun mu? Santiago, ikimizin de istediği o bebek doğacak. Çok mutlu olacağız Santiago. Söz veriyorum."

"Dışarı çık!" diye bağırdı. "Git buradan! Beni yalnız bırak!"

"Santiago!"

"Sadece beni rahat bırak!"

Manuel Catarina'nın kapıya yaklaştığını duydu. Koridorda geri çekilmeyi düşündü ama konuşmalarını duymamış gibi yapması saçma olurdu. Olduğu yerde kaldı.

Catarina'nın üzerinde, onu olduğundan çok genç gösteren ince kumaştan dikilmiş, açık mavi bir elbise vardı. Kadın dikkatsizce paltosunu ve çantasını kaptı. Onu görünce

şaşkınlıktan ağzı açık kaldı, bir şey söyleyecek gibi oldu ama tek kelime edemedi. Kapıyı arkasından tamamen kapatamadı. Çantasını ve paltosunu bırakıp kendisini onun kollarına attı ve hıçkırıklara boğuldu. Manuel o kadın bedeninin sıcak baskısını hissetti, kısa ve güçlüydü, üzüntüye kapılmıştı. Catarina yüzünü onun göğsüne gizlemeye çalışır gibi yasladı, elleri omuzlarına tutunmaya çalışan, korkmuş iki küçük hayvan gibiydi. Manuel ona sıkıca sarılırken, çenesinin hizasında kesilmiş gür saçlarındaki şampuan kokusunu aldı ve ağlamasına karşı koymadı. Kadının gücünden çok etkilendi. Catarina'nın ailedeki yerini nasıl koruyacağını bildiğini söylerken diğerlerinin neyi kastettiklerini anladı.

Catarina yavaş yavaş sakinleşti. Manuel'in verdiği mendili aldı ve davranışı için özür dilemek gibi saçma bir hata yapmadı. Kadın yüzünü sildikten sonra ona tekrar sarıldı, ayak parmaklarının ucunda yükselip yanağını öptü. Paltosunu ve çantasını almak için yere eğildi ve koridorun ucundaki kahve makinesine işaret edip o tarafa doğru yürüdü.

Makinenin yanındaki plastik sandalyelerden birine oturdu ama karnına işaret ederek Manuel'in kahve teklifini reddetti.

"Ah, haklısın! Tebrik ederim!"

Catarina o şartlar altında elinden geldiğince gülümsedi.

Manuel o kadar duygulandı ki kendisini özür dilerken buldu. "Kutlaman gerekirken, bütün bunlara maruz kaldığın için çok üzgünüm."

"Ah Manuel! Çok teşekkür ederim. Biriyle konuşmaya ne kadar ihtiyacım olduğunu bilemezsin. Çok zor bir gün oldu."

Catarina ve Kuzgun, binanın girişine çıktıklarında tanık olduğu manzarayı hatırladı. İkisi oldukça samimi görünüyordu. Catarina'nın onunla bir şey paylaşıp paylaşmadığını, ondan destek aldığını neden reddettiğini merak etti.

"Tahmin edebiliyorum. İyi misin?"

Kadın gülümsedi. "Evet teşekkürler, iyiyim, sadece endişeliyim ama gelmene çok sevindim. Seninle konuşmayı

çok istiyordum. Herminia bana Elisa ve Samuel'in dün gece seninle gittiklerini söyledi."

"Evet, benimle geldiler."

"Seni hiç suçlamıyorum, umarım her şey yolunda gider. Samuel'e tapıyorum ve şimdi küçük bir kuzeni olacak. Birlikte büyüdüklerini görmek isterim."

Manuel ne diyeceğini bilmediği için karşılık vermedi. Catarina'nın Samuel'e olan sevgisinin Elisa'yı içine almadığının farkındaydı.

"Santiago nasıl?"

Kadının yüzüne gölge düştü. "Çok mutsuz. Onu hiç bu kadar kötü görmemiştim." Eliyle ağzını kapattı.

"Herminia bana küçük kardeşi öldükten sonra bir süre depresyonda olduğunu söyledi."

"Evet, doğru ama bu kadar ciddi değildi. O zaman bana sığınmıştı ve üstesinden gelmesine yardım etmiştim. Fakat bu kez sanırım sadece onun suçu değil. Kırılma noktasına geldiğini anlamam gerekirdi. O çok zayıf..." Catarina başını salladı ve bir an için yüzünde sinirli, neredeyse kızgın bir ifade belirdi. Belki de daha sert bir şeydi. Manuel ona bakarken rahatsız oldu ve bunu fark etmemiş gibi yaptı ancak Kuzgun'un da Santiago'yu aşağı yukarı aynı kelimelerle kınadığını hatırladı.

"Catarina, Santiago'yla konuşmak istiyorum; ona sormam gereken bir şey var."

Kadın önce telaşlandı ama kendisini hemen toparlayıp temkinli göründü. Gülümsemeye çalışsa da başarılı olamadı.

"Üzgünüm, ama bu mümkün değil Manuel. Santiago çok hassas bir durumda ve son karşılaşmanızda nasıl tepki gösterdiğini hâlâ hatırlıyorum. Ne dersen de, buna izin veremem. Onu korumalıyım Manuel. Onunla ilgilenmeliyim."

Manuel bunu kabul etmek zorundaydı. Gitmeden önce Catarina'ya saygılı bir ifadeyle sarıldı ama bu kez kucaklaşma onu umutsuzluğa düşürdü. Bunun kendi hislerinden mi yoksa kadının kucaklaşmasında hissettiği kaskatı

isteksizlikten mi kaynaklandığını bilmiyordu. Catarina teması uzattı, telafi etmek ister gibi bir hâli vardı ve asansöre yürürken onun elini tuttu. Elini sımsıkı tutması Manuel'i teselli etmedi çünkü Kuzgun'un hayalî varlığını canlandırıyor gibi görünüyordu.

Bu tepkisi yüzünden içinden kendisini azarladı ve sadakatini gösteren bir hareketle onu telafi etmeyi seçti. "Catarina, buraya geldiğimde Vicente'yi otoparkta kamyonetinde otururken buldum."

"Ah!"

"Şu anda böyle bir şeyle canını sıkmak istemezdim ama adamla konuştuğumda çok duygusal olduğunu gördüm. Ağlıyordu. Onu evine dönmeye ikna ettim fakat seninle konuşmaya kararlı görünüyordu. Geri dönerse şaşırmam."

Catarina'nın dudakları ince bir çizgi hâlini aldı, Manuel sanki adamın çaresizliğini dile getirmek yerine kadının bitkilerini tehdit eden bir fidanbiti felaketinden bahsetmiş gibi sadece rahatsızlığını ya da hoşnutsuzluğunu belirtti.

"Birkaç gün önce aramızda geçen konuşmayı duydun. En sonunda onu kovmak zorunda kaldım. Bu hiç hoş değildi. Vicente harika bir yardımcıydı ama o sınırlara saygı duymayan ya da yerini bilmeyen insanlardan biri."

Manuel hiç düşünmeden kadının elini bıraktı. Hayal kırıklığına uğramıştı. Belki onu Muñiz de Dávila ailesinin geri kalanından ayırabilecek bir pişmanlık, bir insanlık pırıltısı görmeyi umuyordu. Belki de Nogueira haklıydı, belki hepsi aynıydı.

Asansörün kapıları açıldı. Manuel asansöre bindi ve dönüp kadınla göz göze geldi. "Yanında bir tabanca vardı."

Bu Catarina'nın gözlerinde eksik olan pırıltıyı ateşledi ama hemen toparlandı. "Ah, onun için endişelenme Manuel. Erkekler heyecanlı ve abartılıdır ama Vicente'yi çok iyi tanıyorum. O bana asla silah doğrultmaz."

"Belki kendisine doğrultur..."

Catarina sadece omuz silkti. Asansörün kapıları kapandı.

Yağmur bütün gün kesilmedi. Galiçya'da geçirdiği iki hafta, onu bulutsuz, parlak gökyüzüne güvenmemeyi öğretmişti, çünkü hava hızla değişirken sadece birkaç saat içinde kapandığını görmüştü. Öte yandan, kasabalıların yağmurun ne zaman bütün gün devam edeceğine dair içgüdülerini kendisi de kazanır olmuştu. Madrid'in yağmurları yoğun, ani ve hızlıydı; kaldırımları kirletir ve oluklardan aşağı sel hâlinde akardı, damlalar kesilir kesilmez de havadaki bütün izleri kaybolurdu. Galiçya'da toprak suyu emer ve onu uzun zamandır beklediği bir sevgili gibi hoşça karşılardı. Yağmurdan sonra, her an cisim bulmaya hazır zar zor gizlenen bir hayalet gibi havada nemli bir his kalırdı.

Manuel, Nogueira'nın arabasıyla Laura'nun küçük kamyonetinin yanına park etti. Geldiğini duyan kızların yüzlerini pencerede görünce gülümsedi. Motoru durdurdu ama arabadan inmedi.

Catarina'yı bulduğu hâl yüzünden hâlâ kafası karışık ve üzgündü. Sessiz ve dinmek bilmeyen ritmiyle *orballo* bu hisleri pekiştirmişti. Korunaklı arabasının pencerelerinin ardından Nogueira'nın evini izledi ve görüntülerin eriyormuş gibi titreyip bulanıklaştığını fark etti. Endişeleri bir kez daha onu ele geçirdi. İçinden motoru çalıştırıp uzaklaşmak geldi.

Kaygılarıyla yüzleşmeyi seçti. "Canı cehenneme," diye homurdandı.

Café hayatına renk katmıştı. Birkaç hafta önce biri ona o küçük tüylü hayvanın onun için bu kadar önemli olacağını söyleseydi, katıla katıla gülerdi ama tam olarak böyle olmuştu. Ruh hâlinin Santiago'yla, genel melankoli hissiyle ya da *orballo*yla bir ilgisi yoktu, o sadece köpeğin onunla birlikte geri dönmek istememesinden korkuyordu. Bir yerde hayvanların kendi efendilerini seçtiklerini okumuştu. Sıkıcı bir yazar, sekiz yaşındaki bir oyun arkadaşından nasıl daha cazip olabilirdi?

Nogueira verandaya çıkıp ona acele etmesi için işaret etti. Manuel en sonunda arabadan indi ve hem yüzünü

yağmurdan korumak hem de polisle göz göze gelmekten kaçınmak için kamburunu çıkararak hızla kapıya koştu.

Café, adamın bacaklarının ve kapı çerçevesinin arasından sıvıştı. Havlayarak, tiz sesler çıkararak ve kuyruğunu sallayarak Manuel'e doğru koştu. Rahatlayan ve şaşıran Manuel birden durup köpeğini almak için yere eğildi. Köpek yüzünü yalamak için sıçramaya çalıştı ama beceremedi. Manuel hem köpeği sakinleştirmeye hem de bu kutlamayı ödüllendirmeye çalışırken sırıttı. Laura ve Xulia kapının girişinde Nogueira'nın yanında belirdiler ve küçük Antía da onlara katıldı. Manuel, çocuğun yüzünde gülümsemeyle birlikte az önce kendisini terk eden melankoliyi gördü. Sebebini biliyordu.

Nogueira'yla yalnız kalana kadar hiçbir şey söylemedi. Sonra Vicente'yle ve ardından sanki orkestranın yarısı tarafından çalınan bir senfoniyi dinler gibi ona ürkütücü bir biçimde eksik bir şey olduğunu hissettiren Catarina'yla arasında geçen konuşmayı anlattı. Manuel Catarina'ya olan hayranlığı ile kadının Kuzgun'la olan ilişkisine duyduğu tiksinti arasında kaldı. Bu önyargı ve belli belirsiz önsezi karışımının nasıl üstesinden geleceğini bilmiyordu. Catarina'dan görür görmez hoşlanmıştı. Doğuştan gelen bir zarafete ve onu çok çekici kılan bir niteliğe sahipti, anlaşılan böyle düşünen tek kişi o değildi, ama belki de bütün bunlar kadına yanlışlıkla aşırı özellikler atfetmesine ve onu neredeyse idolleştirmesine sebep olmuştu. Ne de olsa, o da etten ve kemiktendi, insanî duyguları olan ve insanî cazibenin etkisinde kalan biriydi. Sadık bir yardımcı olan ve her şeyden çok sevdiği şeylere hayranlık duyan bir adamdan geçici bir süreliğine hoşlandıysa ne olmuş? Gebe kalmakta başarılı olamadığı için bir oğlu olan Elisa'yı içten içe kıskanmasının bir önemi var mı? Bazen yorgun hissetmesi, zayıf ve inatçı bir kocaya annelik yapmaktan bıkması kimin umurunda? Bunlardan herhangi biri onun zarafetini ve erdemini azaltır mı?

Nogueira Manuel'in düşüncelerini okuyormuş gibi baktı ama okumuyordu. "Aklından neler geçiyor yazar?"

Manuel gülümsedi. "Araba kullanırken aklıma bir şey geldi. Ophelia'yla ilk görüştüğümüzde söylediği bir şeyle ilgili. Álvaro'nun kaza yaptığı yere vardığında, Muñiz de Dávila'lardan birinin kazaya karıştığına dair çoktan beri bir söylenti dolaşıyormuş. Herkesin tuhaf davrandığını söylemişti."

Nogueira başını salladı. "Bunu ben de fark ettim."

"Bölgedeki nüfuzları ve önemleri hakkında söylenen onca şey..."

"Bununla nereye varmaya çalışıyorsun?"

"Eğer insanlar sabah saat bir buçuktaki bir kazada ölenin Muñiz de Dávila olduğunu biliyorsa, kimsenin aileye haber vermemesi tuhaf görünmüyor mu? Hastane, aileyi şafak sökerken arayana kadar bunu duymamaları garip değil mi?"

Nogueira durumu anlayarak başını salladı. Telefonunu çıkardı. "Sanırım önemli bir şey yakaladın."

Oteldeki odasına giden koridor, geri döndüğünde her zaman sessiz ve karanlıktı. Bir gözetleme sistemi varlığını saptar, kapısına doğru yürürken koridorda önündeki ışıklar otomatik olarak yanardı. Bu kez koridoru tamamen aydınlık bulunca şaşırdı. Merdiven sahanlığında, Elisa'nın odasının kapısından gelen çizgi filmin sesini gayet iyi duyabiliyordu.

Café o yöne doğru koştu ama köpek kapıya ulaşamadan Samuel belirdi ve merakla koridora baktı. Manuel'i görünce, "Amcam geldi!" diye bağırdı. Arkasına dönüp odaya seslendi. "Manuel Amcam geldi!" Koridorda koşup kendisini adamın kollarına attı.

Manuel onu havaya kaldırdı ve her zamanki gibi kendi fikirleri olan kocaman, kaygan bir balığı kucakladığı hissine kapıldı. Boynuna dolanan o küçük, güçlü kolları, oğlanın yüzüne yasladığı teninin yumuşaklığını ve çocuğun öpücüğünün ıslaklığını hissetti.

"Merhaba canım! Günün nasıl geçti?"

"Çok iyiydi!" diye yanıtladı ufaklık. "Isabel ve Carmen'le tanıştım. Onlar benim kuzenlerim. Kuzenlerim olduğunu bilmiyordum!"

"Onlarla tanışmak eğlenceli miydi?"

Oğlan hevesle başını salladı.

Elisa odalarının kapısından gülümsedi. "Merhaba Manuel!"

Manuel çocuğu yere bıraktı ve elini tuttu. Küçük bir elin kalın ceketinin cebine girdiğini hissetti. Manuel onun peşinden elini cebine soktu ve taçyaprakların ipeksi yüzeyini hissetti. Diz çöktü ve gülümseyerek karşılık veren oğlanın gözlerinin içine baktı. Manuel gardenyayı cebinden alıp gözlerinin önünde tuttu.

Elisa'nın yüzündeki şaşkınlığı gördü. Genç kadın daha yakından bakmak için öne çıktı. "O çiçeği oraya sen mi koydun tatlım?"

Samuel neşeyle gülümsedi. O koymuştu. "Bu bir hediye!"

"Çok güzel," diye teşekkür etti Manuel. "Söylesene, her gün cebime çiçek koyan sen miydin?"

Samuel parmağını dudaklarına götürüp utanarak başını salladı.

Manuel gülümsedi. Ceplerinde bulduğu çiçekler onu çok şaşırtmıştı ama işte onlar sadece bir çocuğun hediyesiydi.

"Amcana bana söylemeden çiçekler mi veriyordun, seni küçük serseri?" diye sordu Elisa ona takılarak.

"Sadece... bunun bir sır olması gerekiyordu."

Annesinin merakı uyandı. "Sır mı?"

"Benden çiçekleri oraya koymamı ve kimseye söylememi istedi."

Elisa şaşkınlıkla Manuel'e baktıktan sonra oğluna döndü. "Sana bunu kim söyledi? Samuel, bana söyleyebilirsin."

Bu ani ilgi Samuel'in canını sıktı. Oğlan Manuel'in elini bıraktı. Odasının açık kapısına doğru koşarken arkasına seslendi, "Amcam, bunu benden isteyen amcamdı!"

"Santiago Amcan ceplerime çiçekler koymanı mı söyledi?"

"Hayır!" diye bağırdı oğlan odaya varırken, "Álvaro Amcam!"

Manuel bir anda olduğu yere çakılıp kaldığını hissetti. Bir kez daha, Lucas'ın oğlanın aktif hayalgücü ve hayalî arkadaşları hakkında söylediklerini hatırladı. Ah, küçük Samuel! Endişesini gizlemeye çalıştı ama bakışlarını kaldırdığında Elisa'yla göz göze geldi.

Kadın neredeyse utanmış görünüyordu. "Ah, Manuel, çok üzgünüm. Nasıl olduğunu bilmiyorum..."

"Endişelenme. Sorun değil." Elisa'nın koluna girdi. "Sadece beni biraz şaşırttı. Her gün bu çiçekleri buluyordum ve..."

"Gerçekten üzgünüm Manuel, ne diyeceğimi bilmiyorum. Belki de Álvaro'nun bunu yaptığını görmüştür. Böyle bir alışkanlığı vardı."

"Evet," dedi Manuel belli belirsiz.

Otelin restoranında Elisa ve Samuel'le akşam yemeği yedi ve oğlanın maskaralıklarına güldü. Samuel, Café için masanın altına kendi yemeğinden parçalar atıyordu. Manuel Elisa'yla vakit geçirmekten hoşlandı. Genç kadın değişmişti; sanki As Grileiras'tan uzaklaşarak bir peçeyi ve üzüntüsünün sepya tonunu geride bırakmıştı. Artık eski bir fotoğraftaki görüntü gibi değildi, çünkü gülümsüyor, sohbet ediyor, kahkaha atıyor ve Samuel'i şakayla karışık azarlıyordu. Manuel onu ilk kez canlı ve kendi hayatından sorumlu gördüğü fikrine kapıldı.

Oğlanın söylediği bir şeye gülüyorlardı ve o anda Manuel kendi hislerinin yeni farkına vardı. Sevgi, şaşkınlık ve onları bir daha görememe korkusu dalgalar hâlinde içine hücum etti. Elisa'nın onun için ne kadar önemli olduğunu ve Samuel'i ne kadar sevdiğini anladı. Manuel içtenlikle gülümsedi.

Elisa konuşmaya başlayınca dalgınlığından sıyrıldı. "Erkek kardeşimi çağırdım. Sana ondan bahsetmiştim, hatırlıyor musun? Evli ve iki küçük kızı var."

"Samuel söyledi. İki kuzeniyle tanışmaktan çok memnun görünüyor."

"Evet, öyle." Elisa gülümsedi. "Samuel'i onlarla tanışma zevkinden mahrum bırakmış olmamız şimdi bana korkunç görünüyor. Uzun listeye eklenmesi gereken bir hata daha," diyerek keskin bir sesle kendisini suçladı. "Bugün fazlasıyla konuştuk. Bana kalırsa aramız düzelecek." Elisa uzanıp Manuel'in elini tuttu. "Bunda senin de payın var. Bana yardım etmeseydin, oradan ayrılacak gücü kendimde bulabilir miydim, bilmiyorum."

Manuel başını sallayarak kendi rolünü küçümsedi. "Hepimiz sandığımızdan daha güçlüyüz. İlk adımı attın. Her neyse, kendi ödeneğin var ve tek başına yaşayabilirsin."

"Sadece bu değil Manuel. Bir bakıma Fran yüzündendi, beni orada tuttuğunu hissediyordum. Ailenin de payı var. Anlayabilir misin, bilmiyorum Manuel ama büyük bir malikânede hayat hiç kolay değil. Bana sadece Samuel'in hatrına katlansalar da onlardan biri olduğunu hissetmek güzeldi." Oğlanın Café'yle oynamasını izledi. Manuel Catarina'nın baldızı ve yeğenine olan hisleri arasındaki ayrımı hatırladı. "Fakat o ailede farklı bir şey var ve bu hem korkunç hem de büyüleyici. Malikânede her şey akışında seyrediyor, hayat devam ediyor, orası sakin ve sürprizsiz, ihtiyacım olan buydu. En azından bir süre bu olduğunu sandım."

"Peki ya şimdi?"

"Malikâneden uzakta yaşamak hakkında söylediklerini ciddi ciddi düşünmeye başladım. Erkek kardeşim bunun iyi bir fikir olduğunu düşünüyor. Bu sayede Samuel ailesinin geri kalanını görebilir, seneye de okula başlayacak..."

"Bu harika," dedi Manuel diğer elini kadının elinin üzerine koyarak. "Elisa, geçen gün mezarlıkta bunun senin hayatın olduğunu söylemeye çalışıyordum. Senin ve Samuel'in. Acele etmeden ne yapmak istediğini iyice düşün, karar verdiğinde sana yardımcı olacağım. Fakat bu senin kararın olmalı, Muñiz de Dávila ailesinin, kardeşinin ya da benim değil. *Senin* Elisa."

Elisa başını sallayıp gülümsedi.

YILDIRIMDAN ÖLESİYE KORKMAK

Nogueira'nın arabasının motorunu çalıştırdığını duyunca, Laura okuduğu kitabı kapattı.

On beş dakikadan uzun bir süredir arkasındaki yarı açık pencereden kocasıyla büyük kızının verandada konuşmalarını dinliyordu. Her şeyi duyamamıştı ama hiç sessizlik olmamıştı. Hatta kahkaha bile duymuştu. Gitmeden önce veda etmeye içeri girmesini beklemesi için hiçbir sebep yoktu. Yıllar boyunca ikisi de Fransızlara özgü abartılı veda geleneğini küçümsemişlerdi, bu sebeple birkaç hafta öncesine kadar sessiz gidişlerini önemsemezdi. Bu gece, kocasının iletişimsizliği üstesinden geldiğini sandığı eski bir yarayı deşti. Laura ayağa kalkıp kitabı koltuğa bıraktı. Dışarı çıkarken, birçok kez yatağına gitmesini söylemesine rağmen yine kanepede uykuya dalan kızı Antía'ya gülümsedi.

Xulia verandanın büyük bir bölümünü kaplayan salıncağa yaslanmış kitap okuyordu. Babası, o dört yaşındayken salıncağı taktırdığından beri orası onun en sevdiği yerdi.

"Baban gitti mi?" diye sordu Laura, yanıt aşikâr olmasına rağmen. Evin önünde sadece onun kamyoneti duruyordu.

Xulia okuduğu kitaptan başını kaldırdı ve acele etmeden "Evet," diye yanıtladı, annesinin neyi olduğunu merak ederek. "Ona söylemek istediğin bir şey mi vardı?"

Laura veranda tırabzanına yaslanarak uzağa baktı. Belki de vereceği yanıtı düşünmeye ihtiyacı olduğundan kızına yanıt vermedi. Gerçekten de ona söylemek istediği bir şey mi vardı? Ufukta hafif bir ışık gördüğünü sandı ve orada olan her şeyi görmek için iyice doğruldu. Yoksa Nogueira'nın mı ona bir şey söylemesini istiyordu?

"Önemli bir şey değil," diye karşılık verdi, gözleri hâlâ yeryüzü ve gökyüzü arasındaki uzak çizgideydi.

"Bana kalırsa, önemli," dedi kızı, ancak bir gence özgü olabilecek bir ciddiyetle.

Kızının ses tonu Laura'yı şaşırtınca dönüp ona baktı. Uzakta, gökyüzünde bir şey gördüğüne neredeyse emindi.

"Konuştuğunuzu duydum," dedi Laura, hâlâ dikkatle gökyüzünü izliyordu. "Şimdi, fırtınanın yaklaştığını düşünüyorum."

Xulia ona küçümser gibi gülümsedi. Annesini çok iyi tanıyordu; zeki, becerikli, mantıklı ve sakin bir kadındı ama yine de gökgürültülü fırtınadan korkardı. Xulia telefonundan hava durumunu kontrol etti. "Hava durumunda fırtına beklenmiyor, anne."

"İnternetin ne söylediği umurumda değil," diye inatla karşılık verdi Laura. "İçeri girsek iyi olacak."

Xulia karanlık gökyüzüne baktı, sakin ve yıldızlarla doluydu ama itiraz etmedi. Sözkonusu fırtına olduğunda annesiyle tartışmanın vakit kaybı olduğunu biliyordu.

Laura gökgürültülü fırtınalardan ve onların üzerinde bıraktığı etkiden nefret ederdi. Ruhunun derinliklerine korku dalgaları saçıyorlardı. O saçma panik, sadece fırtınalara olan mantıksız nefretini pekiştiriyordu ve ona canlı, bilinçli, öfkeli bir yaratık, tehlikeli bir düşman kimliği kazandırıyordu. Önsezilere, içe doğmalara ve gizemli işaretlere inanmazdı. Polisle evlendiğinden bu yana, kocası gece vardiyalarındayken haklı olarak kapıldığı endişelerle uğraşmak zorunda kalmıştı. Evliliklerinin başında, kocasının bir kamyonun altında sürüklenmesi, kontrol noktasına dalan bir aracın altında kalması, gece geç saatlerde bir suçlu ya da tek gecede Galiçya'dan tonlarca kokain geçirmesi gereken o uyuşturucu kaçakçılarından biri tarafından vurulması gibi olabilecek en kötü şeyleri hayal ederek her gece uyanık kalırdı.

Kocası başının çaresine nasıl bakacağını biliyordu ve artık aktif görevde değildi. Muhtemelen Manuel'le bir içki içmeye gitmişti, ancak tek kelime etmeden gitmiş olması ve uzakta gördüğü fırtına, içinde pusuda bekleyen eski bir

korkuyu yeniden uyandırmıştı. Fırını yaktı ve gözlerini inkâr edilemez bir şekilde yaklaşan fırtınaya dikti. Çakan yıldırımlar, gökyüzüne karşı tepelerin profilini keskin bir biçimde görünür kılıyordu.

Laura mutfakta ilerledi, sessizce ve dikkatle kocasının çok sevdiği kekin malzemelerini çıkardı.

"Şimdi kek mi pişireceksin?" diye sordu Xulia, akrep ve yelkovanın gece on biri gösterdiği mutfak saatine işaret ederek.

Fırtınanın ufukta ilerleyişini gözlemlemek için ardına kadar açık bıraktığı pencere, birdenbire göz alıcı bir yıldırımla aydınlandı.

Xulia şaşırmadı. Laura'nın babası, uzun zaman önce denizde şiddetli bir fırtınada öldüğünden beri söz konusu fırtınalar olduğunda annesinin altıncı hissi olduğunu biliyordu.

Laura kızına cevap vermedi. Kek malzemelerini karıştırmaya başladı ama aklı çok uzaktaydı, o korkunç geceye odaklanmıştı.

Laura'nın annesi, teknenin geri döndüğünü görmeyi umarak saatlerce limanda beklemişti. Hava kararıp denizden gelen fırtına karaya vurunca, birkaç düşünceli kadın ona yalvarmış ve neredeyse onu sürükleyerek evine geri getirmişti. Laura'nın annesi eşiği geçer geçmez gözyaşlarına boğuldu. Perişan bir hâlde yere yığılıp inledi. "Artık asla geri dönmeyeceğini biliyorum."

Şimdi annesi seksen yaşından fazlaydı. Limanın yakınlarındaki kulübesinde tek başına ve gururla yaşıyordu. Alışverişini yapıyor, ayinlere katılıyor ve geri dönmeyen, Laura'nın zar zor hatırladığı ama onun hiç unutmadığı sevgili yüzün, kocasının fotoğrafının önünde her gün küçük bir mum yakıyordu.

Bir keresinde Laura ona sordu, "Nereden biliyorsun? Babamın geri dönmeyeceğini nasıl anladın?"

"Pes edip limandan onsuz ayrıldığımda anladım. Beni ikna eden o kadınlara yıllarca lanet ettim. Yeminime ihanet

ettim ve eve döndüm, suç bende. Vazgeçtim ve umut etmeyi bıraktım. Bu yüzden geri dönmedi."

Xulia sessizce annesinin karışımı hazırlayıp keki fırına koymasını izledi. Laura'nın endişeli hâli ve dalgın dalgın ellerini bulaşık bezine kurulaması Xulia'nın dikkatinden kaçmadı. Hareketleri dikkatli ve ağırdı, tedirginliği aşikârdı. Laura'nın bakışları, tedbirli bir biçimde hemen önündeki görünmez uçurumla artık ufku kaplayan bir karaltı hâlinde yaklaşan fırtına arasında gidip geliyordu.

Xulia uzakta bir gökgürültüsü daha duyunca dışarı baktı.

"Bana yardım et," dedi annesi. "Kız kardeşin kanepede uykuya daldı."

"Her zamanki gibi," dedi Xulia.

"Onu yatağına yatırabilmem için örtüleri aç."

Laura Antía'yı kaldırdı. Ufaklığın yakında taşınmayacak kadar büyük olacağını düşününce gülümsedi.

Antía'nun ayaklarının kapı çerçevesine çarpmamasına özen göstererek eşyaların etrafından dolaşıp onu ikisinin altı senedir paylaştığı yatak odasına götürdü. Koridorda durup düşündü. Uyuyan çocuk kollarından kaymaya başladı, kızı hafifçe yukarı iterek güvenceye aldı. Antía şimdiden onu taşıyamayacağı kadar ağırdı. Koridora doğru döndü ve büyük kızıyla konuştu. "Sanırım kendi yatağında yatması daha iyi olacak."

Xulia yorum yapmadı. Hemen içeri girip Minnie Fare battaniyesini açtı. Annesini öptü ve uyuyamayacağını bilerek kendi yatağına gitti. Babası dönene kadar uyanık kalacaktı ve bunun iyi bir şey olacağını düşündü. Limanlarla, fırtınalarla ilgili hikâyeleri çok iyi biliyordu ve on yedi yaşında biri olarak eve dönmenin, ancak bir bekleyenin varsa anlamlı olduğu görüşündeydi.

Yol kenarındaki kulübün çingene pembesi neon ışıkları, arabadaki iki adamın yüzünde yanıp sönüyordu. Manuel Café'yi kontrol etmek için döndü. Köpek arka koltuktaki alışılmış yerinden ona yan gözle baktı.

"Herhalde Lucas fahişeleri ziyaret etmek yerine evde kalma tavsiyemize uydu."

Nogueira şaşırdı. "Telefon açmadı mı?"

Manuel arama kaydını kontrol etti. "Hayır, aramadı."

Hâlâ oldukça erkendi ve sadece birkaç araba park etmişti. Güvenlik elemanının taburesi verandada duruyordu ama izbandut ortalıkta yoktu.

"Ophelia ve ben kaza yerinde gördüğümüzü hatırladığımız insanlardan oluşan bir liste çıkardık. Onları aramaya başladım fakat çoğu Ophelia gibi gece vardiyasında. Eğer çok meşgul değilse, hastaneden önce birinin As Grileiras'la iletişime geçip geçmediğini anlamak için geri kalan kişileri kontrol edecek."

İzbandutun iri yarı cüssesi binanın yan tarafından dönerken belirdi. Adam fermuarını çekti, bu, geçiçi yokluğunu açıklayan bir hareketti. Güvenlik görevlisi otoparka göz gezdirirken onların aracını gördü, yağan yağmurda bir süre duraksayıp araçtaki iki adamı inceledi. Kovboy araştırmaya karar veremeden, Nogueira ve Manuel arabadan indiler. İzbandut görev yerine geri döndü.

Belki de, neredeyse terk edilmiş otoparka bakmaktan çok sıkıldığı için izbandut onları seve seve bilgilendirdi.

"Elbette, onu hatırlıyorum. İşim gereği gözüm oradaki arabaların üzerinde, o yüzden hep buradayım. Küçük Nieves'imiz işemek için bile içeri girmeme izin vermez. Bay Santiago düzenli müşterimizdir ve çok cömerttir. Otopark dolu olduğunda genellikle arabasına göz kulak olmamı ve sarhoş bir sürücünün ona yandan çarpmadığından emin olmamı ister."

"O hâlde onları hatırlıyorsun."

"Elbette. Cumartesi günüydü. O zaman gerçekten tetikte olmam gerekiyor. Ne derler bilirsiniz, 'Cumartesi yatağa atma günüdür,' Otopark doluydu. Pazar günleri öyle olmaz, pazarları aile günüdür." Adam sırıttı ve apaçık sahte olan dişleri neon ışıkların altında parladı. "İki araba belirdi ve otoparkın diğer ucunda yola yakın bir yerde durdular

ama park yerlerine girmediler. Bu neredeyse hiç olmaz, genellikle yeni gelenler park ederler, sırf çıkışı engellemekten kaçınmak için. Gidip onları kontrol edecektim, çünkü bazen burada uyuşturucu satmaya çalışan satıcılar oluyor ve onları kovmak zorunda kalıyorum. Küçük Nieves'imiz mekânın adının kötüye çıkmasını istemiyor."

Manuel gülümsedi.

İzbandut ironiyi anlamadı. "Bay Santiago'yu görünce sorun olmadığını anladım. Diğer arabadan başka bir adam indi, onları arada sırada birlikte görüyordum. Fazla konuşmadılar ama bağırışıyorlardı. İçeriden gelen müzik çok yüksek olduğu için ne söylediklerini duyamadım ama Bay Santiago'nun çok kızgın olduğunu görebiliyordum. Arabasına binip kapıyı sertçe kapattı ve diğer adamı burada bırakıp uzaklaştı."

"Hepsi bu mu?"

"Diğer adam yola bakıyordu. Sonra başka bir araç durdu. Yoldan gelmediği için onu fark ettim. O taraftaki çamlıktan geldi." Adam otoparkın ötesindeki bir ağaçlığa işaret etti. "Bazen sevgililer o tarafa park ederler, anlarsınız ya." Onlara sır verir gibi göz kırptı. "Bir kamyonetti. Toprak yolun solundan gelip adamın yanında durdu. Bir kadın indi ve bir süre konuştular."

Nogueira otoparkın öteki ucunu keşfetmek için döndü. "Oldukça uzak. Onun bir kadın olduğundan emin misin?"

"Uzun boylu değildi, saçı buraya kadardı," dedi ve sağ elinin parmaklarıyla boğazına işaret etti. "Kadın yalnızdı. Kapıyı açık bıraktığı için arabanın içindeki ışık yanıyordu ve bu sayede yanında başka biri olmadığını görebildim. Bir süre konuştular, sarılarak vedalaştılar ve sonra adam arabasına binip uzaklaştı, kadın da aynı şeyi yaptı."

"Sarıldılar mı?"

"Evet, veda eder gibi, birkaç saniye. Gecenin o vaktinde pek dikkat etmedim. Bir müşteri dışarı çıkıp bir şey söyledi ve tekrar o tarafa baktığımda, ikisinin araçlarına binip gittiğini gördüm."

"Bunun saat kaçta olduğunu hatırlabiliyor musun?"

"Saat bir gibi."

"Peki araç, onu tarif edebilir misin?"

"Dostum, plakasını göremedim ama beyaz bir kamyonetti. Yan tarafında bir tür desen vardı, çiçek sepeti gibi bir şey. Evet, buydu, bir çiçek sepeti." Adam hatırlayınca memnuniyetle gülümsedi. "Söylediğim gibi, buradaki hiçbir şey gözümden kaçmaz." Sırıttı. "Benim işim bu."

"Yan tarafında çiçek sepeti tasarımı olan bir kamyonet," dedi Manuel arabaya döndüklerinde. "Bu Catarina'nın yardımcısının sürdüğü kamyonet. Güvenlik elemanı da az önce bize kadını tarif etti."

"Neden tartıştıklarını zaten biliyoruz: Álvaro Santiago'ya şantaj parası ödemeyeceğini söyledi. Bu onu gerçekten sinirlendirmiş olmalı."

"Evet ama o gitti. Álvaro ise o zaman hâlâ hayattaydı."

"Sonra Catarina geliyor. Kadın burada ne arıyordu?"

"Hiçbir fikrim yok ama Catarina Santiago'yu korumaya kararlı görünüyor," dedi Manuel, klinikteki konuşmalarının yanı sıra işe yaramaz kocasının bakımını üstlenmenin onu çileden çıkardığını hatırladı. "Santiago'nun başının bir tür belada olduğunu düşünüp buraya kadar onu takip etmiş olabilir."

Nogueira dudaklarını birbirine bastırıp homurdandı. "Hmm."

"Ne var?" diye sordu Manuel.

Nogueira motoru çalıştırır çalıştırmaz telefonu titredi. Arayan Ophelia'ydı. Manuel'in de duyabilmesi için hoparlörü açtı.

"Şüphelendiğimiz gibi. Biri, Muñiz de Dávila ailesine kazayı bildirmiş."

"Kim aramış?"

"Trafik polislerinden biri. Adamın adı Pereira. Onları bilgilendirmemek için bir sebep göremediğini söylüyor. Sabah iki civarı Santiago'yla konuşmuş."

"Saat ikide mi? Demek kazadan hemen sonra?"

"Doğru. Álvaro'nun bir trafik kazasında öldüğünü ve ilk bulguların arabasının yoldan çıktığına işaret ettiğini söylemiş. Göçük ve boya kalıntılarından da bahsetmiş ve polisin, beyaz bir aracın kazaya karışmış olabileceği ihtimalini henüz elemediğini söylemiş. Adam yardımcı olmaya çalışırken biraz vakitsiz konuşmuş ama, hepsi bu değil." Kadın belirgin bir şekilde duraksadı.

"*Ofeliña! Que non temos toda a noite!*"* diye bağırdı Nogueira. Kadını acele ettirmeye çalıştı.

"*Voy, home!*"** İki gün sonra Santiago teşekkür etmek için onu aramış. Pereira bundan bahsetmedi ama nakit olarak bahşiş aldığını tahmin ediyorum. Santiago ondan bir iyilik istemiş. Malikânede çalışan yaşlı bir kadının yeğeninin ortadan kaybolduğunu, yaşlı kadının çok endişelendiğini ve oğlan için kayıp ilânı verdiğini söylemiş. Santiago, oğlanı ya da arabasını bulabilirlerse buna çok minnettar olacağını söylemiş. Hatta Pereira'ya arabanın plakasını bile vermiş."

"Toñino'nun plakası olmalı," dedi Nogueira. "Peki aramış mı? Daha sonra Santiago'yla iletişime geçmiş mi?"

"Evet, aramış. Oğlanın cesedini bulduklarını haber vermek için dün öğleden sonra beşte Santiago'yu aramış. İntihara benzediğini söylemiş."

Manuel iki eliyle başını tuttu. "Demek onu Santiago öldürmedi. Haberi yoktu, Toñino'nun öldüğünü bilmiyordu. Öğrenince öylesine yıkıldı ki kendisini öldürmeye çalıştı."

"Böyle düşünüyoruz," diye karşılık verdi Ophelia.

"Öyleyse, neden günler önce kilisede oğlanın atletine hıçkırarak ağlıyordu? Sence bu onun suçlu olduğunu ve ne olduğunu çoktan bildiğini göstermez mi?"

"Sevgilisini kaybettiği için ağlıyordu," dedi Manuel. "Toñino'nun halası bir arkadaşının her gün arayıp onu sorduğunu söyledi. Onun Richie olmadığını biliyoruz, sanırım bunu doğrulamak kolay olur, çünkü onun Santiago olduğundan eminim. Ağlıyordu, çünkü Toñino'nun intikam

* (Gl.) Ofeliña! Bütün gece vaktimiz yok! (ç.n.)

** (Gl.) Anlatıyorum dostum. (ç.n.)

almak için ondan uzak durduğunu düşünüyordu. Santiago onu dövdü ama öldürmedi. Santiago düne kadar Toñino'nun öldüğünü bilmiyordu. Bu yüzden onu sormak için halasını arayıp durdu ve onu kayıp ilânı vermesi için teşvik etti. Hatta riske girip oradaki polisten, herhangi bir şey öğrenirse onu aramasını istedi. Oğlanın öldüğünü bilseydi, böyle bir şey yapmazdı. Dün polis onu arayıp Toñino'nun intihar ettiğini söyledi. Bu, oğlanın dayak yediği geceydi. Santiago kendisini suçladı. Buna dayanamadı."

Manuel parçaları birleştirirken Nogueira sessiz kaldı. "Tekrar özetleyelim. Parayı teslim etmeleri gerekirken, Santiago Álvaro'yla tartıştıktan sonra kardeşinin yanından ayrılıyor. Polis, o gece arayıp Álvaro'nun öldüğünü ve beyaz bir aracın kazaya karışmış olma ihtimalinden bahsediyor, böylece Santiago onun Toñino olabileceğini düşünüyor. Toñino'nunsa hiçbir şeyden haberi yok. Hatta, bu konuyu görüşmek için buluşacaklarını sanarak ikisi için yiyecek bir şeyler almaya Burger King'e gidiyor. Santiago öfkeyle karşısına çıkıyor ve kendisini kaybedip oğlanın yüzünü dağıtıyor, çünkü onun kardeşini öldürdüğünü sanıyor. Yorulana ya da Toñino Santiago'yu bununla bir ilgisi olmadığına ikna edene kadar onu dövüyor. Santiago yanından ayrıldığı sırada hâlâ hayatta. Siktir! Her şey yerine oturuyor. Bu, oğlanın arabasındaki kan lekeli mendilleri açıklıyor. Toñino hayattaydı ve öldürülmeden önce yaralarıyla ilgileniyordu."

"Dahası var," diye ekledi Ophelia. "Az önce haber vermek için aradılar. Toñino'nun cep telefonu yanındaymış. Bataryası bitmiş, ıslakmış ve sıvılar yüzünden arıza yapmış ama onu çalıştırmayı başardık. Birçok cevapsız arama var. Arkadaşı Richie üç kez, halası on beş kez, Santiago ise iki yüzden de çok kez aramış. Buna, tahmin edebileceğiniz gibi çaresiz ve acınası ses mesajları da dahil. Santiago'nun aramaları bataryasını tamamen tüketmiş. Yarın ilk iş onu sorgulayacaklar."

GÖREV

Elisa banyonun kapısında durup oğluna baktı. Yatakta bağdaş kurarak oturan çocuk kendisini televizyondaki çizgi filme kaptırmıştı. Manuel'e iyi geceler diledikten sonra odalarına çekilmişlerdi ama o andan itibaren Samuel tuhaf davranıyordu. Önceki gün, spor ayakkabılarını tekmeleyerek çıkarıp yatakta çılgınca zıplamıştı; bu akşam sessiz ve tepkisizdi. Odaya girer girmez ona telefonun nerede olduğunu sormuştu. Elisa, her zamanki gibi telefonun cebinde olduğunu söyleyince, "O değil. Buradaki telefon," dedi. Elisa, odada sabit bir telefon olduğunu fark etmemişti bile. Komodinde duruyordu. En garibi de Samuel'in telefonun çalışıp çalışmadığını ona kontrol ettirmesiydi. Elisa merakla ahizeyi kaldırdı ve sinyal sesini duydu, hatta oğlanın da duyabilmesi için onu kulağına yaklaştırdı. Alışık olduğu malikânenin ortamını özlemiş olabileceğini düşündü. Karşısında diz çöktü. "Birini mi aramak istiyorsun? Herminia'yı mı özledin? Malikâneyi arayalım mı?"

Samuel ona ciddiyetle baktı. Sağ elini kaldırdı ve annesinin saçlarının arasında gezdirip tutamları nazikçe ayırdı. Oğlan, Elisa'nın daha önce hiç görmediği bir biçimde dudaklarını büktü. Sanki rolleri değişmişler ve Elisa küçük bir kızmış gibi ona sabırlı ve güven veren bir ifadeyle baktı. Annesinden açıklamayacağı bir şey saklıyordu. "Amcamın beni aramasını beklemeliyim."

"Seni arayacağını mı söyledi?" Elisa onu ikna etmeye çalıştı. "Çok geç oldu. Belki yarın arayacağını kastetmiştir."

Oğlan bir kez daha özenle annesinin saçını okşadı. "Bu bir görev anne."

"Bir görev mi?" Elisa oyuna katıldı. "Ne tür bir görev?"

"Amcam için yapmam gereken bir şey. O beni arayana kadar uyuyamam."

Kafası karışan Elisa, anlayışla gülümsedi, bir kez daha annelik rolünü üstlenmeye ve oğlunun davranışlarına anlam vermeye çalıştı. Önce, Manuel'in ceplerine gardenya yaprakları koyduğu ortaya çıktı, şimdi de bu tuhaflık...

"Ama sadece biraz daha. Çok geç ve uyumaya ihtiyacın var."

Samuel, *Hiçbir şeyden anlamıyorsun*, diyen sabırlı bir yetişkin gibi ondan beklemediği bir kararlılıkla başını salladı. Spor ayakkabılarını çıkardı ve televizyon izlemek için yatağa yerleşti. Elisa tekrar banyo kapısına doğru geri çekildi. Makyajını çıkarmakla ve dişlerini fırçalamakla meşgulmüş gibi yaptı ama asıl amacı onu gözlemlemek, bu yeni ve tamamen sıradışı davranışı izlemekti.

Her zamanki gibi Sünger Bob'a güldüğünü gördü. Samuel yavaş yavaş yastıklara gömüldü ve annesi amcasının onu arayacağı fikrini unutabileceğini düşündü. Belki eninde sonunda gözlerinin kapanmasına sebep olan uykuya boyun eğebilirdi. Çocuk birkaç kez esnedi. Elisa küçük gözlerini kapattığını gördü. Yoğun ve duygu yüklü bir gün geçirmişlerdi; malikâneden uzaktalardı ve kuzenleriyle tanışmıştı, bir an bile durmamıştı; yorgun düşmüş olmalıydı. Sevgi dolu bir gülümsemeyle oğluna baktı ve içinden ondan geriye sayarak dikkatle ona doğru yürüdü. Bu onun küçük ritüeliydi, oğlan gözlerini açmadan sıfıra ulaşırsa, bu derin uykuda olduğu anlamına geliyordu. Dokuz, sekiz, yedi, altı, beş, dört, üç... Samuel gözlerini açtı ve Elisa'nın işitemediği bir çağrı duymuş gibi yatakta doğruldu. Elisa şaşkınlıkla geri çekildi ve bakışları telefona bakan oğlunu takip etti. Samuel aklına bir şey gelmiş ya da biri ona görevini hatırlatmış gibi başını salladı. Dik oturup yastıkları kenara iterek cazibelerine karşı direndi ve bir kez daha dikkatini rengârenk ışıklarıyla odayı boyayan çizgi filme verdi.

FERYAT

Vulcan, La Rosa'daki yol kenarı kulübü kadar tenhaydı. İçeri girer girmez Richie'yi gördüler. Tek başına içiyordu, yüzü bara dönüktü ve dans pistindeki birkaç müşteriyi görmezden geliyordu.

Nogueira ağır elini oğlanın omzuna koydu, bütün kemikleri, devrilen iskambil kâğıtları gibi ağırlığın altında çökecek gibi göründü.

Homurdanarak arkasını döndü ve aptalca onları selamladı. Yüzü çöküktü ve duygusuzdu. Manuel ona acıdı. Oğlan yas tutuyordu. Nogueira bunu fark etmiş olacaktı ki daha önce yaptığı gibi onu huzursuz etmek yerine bu kez daha nazikçe oğlanın omzuna vurdu ve garsona bir sonraki içkileri servis etmesini işaret etti.

Biralarından birkaç büyük yudum aldıktan sonra konuşmaya başladılar.

"Dinle, Richie," dedi Manuel, "bize geçen gece söylediklerin hakkında açıklamana ihtiyacım olan bir şey var."

Oğlan birasını dikti ve boşluğa baktı. Manuel, oğlanın nerede olduğunu biliyordu, kısa bir süre öncesine kadar o da aynı uçuruma bakıyordu.

"İkiniz Toñino'yu arıyordunuz," dedi delikanlı. "Onun için endişeleliydiniz ve siz olmasaydınız, o hâlâ orada bir yerde olacaktı. Dağ başında."

Manuel ona katıldı ve elini oğlanın omzuna koydu.

"Ona bunu yapan aşağılık herifi bulmak sana daha iyi hissettirir mi?" Richie kımıldamadı. Gözleri dalgın ve çok uzaklardaydı.

"Bilmiyorum. Daha iyi hissettireceğini söylemek isterdim ama bilmiyorum."

Richie dönüp onunla göz göze geldi. Kararını vermiş görünüyordu. "Ne bilmek istiyorsunuz?"

"Toñino'nun malikânede 'işi' olduğunu söyledin. Kullandığın kelime buydu. 'Süt veren ineği öldürmezsin,' dedin. Bana Toñino'nun orada ne tür bir işi olduğunu söyle."

Richie'nin ifadesi çok ciddiydi ve Manuel, bir an için yanıt vermeyeceğini düşündü. Oğlan omuz silkip derin bir iç çekti ve "Sanırım Toñino hayatta olmadığına göre, artık bunun bir önemi olamaz, değil mi? Ona artık zarar veremez, o aşağılık heriflerin başlarının belaya girmesi de umurumda değil. Toñino, önce Fran'la yaptığı alışveriş, daha sonra da uzun süre görüştüğü Santiago sayesinde malikânede altın madeni bulmuş gibiydi. İkincisi farklı bir işti. Hep Santiago'nun ona âşık olduğunu söylerdi ve Toñino'nun da buna kayıtsız olduğunu söyleyemem. Sevilmekten şikâyetçi değildi. Santiago yakışıklı bir adam ve çok zengin. Bazen Toñino ona uyuşturucu sağlardı. Genellikle kokain. Neden onu soruyorsunuz?" Richie'nin gözleri bir anda telaşlandı. "Toñino'nun başına gelenlerle bir ilgisi olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Santiago'nun onunla bir ilgisi olmadığını biliyoruz. Bundan eminiz."

Oğlanın yüz hatları gevşedi. Yavaşça başını salladı. Gözleri bir kez daha dalgınlaştı ve boşluğa odaklandı. Nogueira sabırsızca işaret etti. Oğlanın sersemliğinin sadece mutsuzlukla ilgili olmadığından şüphelendi.

"Richie, beni dikkatle dinle," dedi Manuel kesin bir tavırla, oğlanın dikkatini üzerine çekerek. "Bir şey daha var. Toñino'nun müşterilerini, özellikle de kadınları tanıdığını söyledin ve 'kaliteli' birinden bahsettin. Fran'ın nişanlısı Elisa'yı kastettiğini sandım ama artık onun yıllardır temiz olduğundan kesinlikle eminim. Bana malikânede başka kimin uyuşturucu satın aldığını söylemeni istiyorum."

"Elisa mı? Evet, onun kim olduğunu biliyorum. Hayır, o değil. Bizi erkek arkadaşının yakınında görseydi kriz geçirirdi. Ne derler bilirsiniz, tütün gibidir. En çok ayıplayanlar, en sadık kölesi olur bu alışkanlığın. İşlerin sonuçlanma biçimine bakılırsa, Fran'ın uyuşturucuya geri döndüğü çok açık."

"Başka kim öyleyse?"

"Diğeri, güzel ve burnu havada olan, adını bilmiyorum. Onun da anne babası aristokrattı, marki ya da öyle bir şey. Lugo yolu üzerinde bir malikâneleri var."

"Catarina mı?" diye sordu Nogueira arkasından.

"Evet, o."

Manuel Richie'nin omzunun üzerinden Nogueira'ya baktı. "Bu mümkün olamaz. O yıllardır gebe kalmaya çalışıyor. Kahve bile içmez."

"Ah pekâlâ!" diye bağırdı Richie. "Uyuşturucu kullanmadığını mı sanıyorsunuz? O gerçekten sert maddelerden hoşlanır. Bakın, son zamanlarda kullanmayı bırakıp bırakmadığını bilmiyorum ama demedi demeyin, onu kendi gözlerimle gördüm. Bir keresinde Toñino'yla malikâneye gittim. O arka yolu biliyordu ve kadın kilisenin yakınında bizi bekliyordu. Ona malı verdik, bize parayı ödedi ve oradan tüydük."

"Ne satın aldı?"

"Eroin."

Nogueira kendisini bardan iterek sandalyesinden kalktı ve Manuel'e baktı, doğrulamak üzere oldukları şeyin ciddiyeti onu telaşlandırdı. Richie'ye doğru yaklaştı. "Beni çok dikkatle dinle. Söylemek üzere olduğun şeyi iyice düşün."

Oğlanın ifadesi ve başını sallaması durumun ciddiyetini anladığını gösteriyordu.

"Bunun ne zaman olduğunu hatırlıyor musun?"

"Elbette. Belki iki... hayır, üç sene önceydi ve tarihi bile hatırlıyorum, 15 Eylül. Annemin ve büyükannemin isimleri Dolores ve azizler günü ayın on beşinde. Toñino onu malikâneye götürmem için benim evime geldi. Henüz bir arabası yoktu ve annem onu içeri girip bir dilim kek yemeye ikna etti. Eylülün on beşiydi. O günü unutursam annem beni öldürür."

Lucas şemsiyesinin ucundan muşamba kaplı zemine yayılan su birikintisine tiksintiyle bakan bir hemşireyle birlikte asansörle çıktı. "Üzgünüm," dedi, "fırtına yüzünden sırılsıklam olmama engel olamadım."

Nefes alırken su sızdıran yağmurluğunun asansörün dar alanına saçtığı nemi içine çekti. Her an, orada bile yağmur yağabileceğine dair tuhaf bir hisse kapıldı. Hemşire hiçbir şey söylemedi.

Kapılar başka bir kadının oturduğu hemşire masasına açıldı. Kadın onları hızlıca selamladı ve ofis kapısına işaret etti.

Hemşire kapıyı tıklattı ve yanıt beklemeden açtı.

Odanın ortasını, etrafında on iki sandalye dizili olan bir toplantı masası işgal ediyordu. Bir ucunda biri erkek ve ikisi kadın olmak üzere üç doktor oturuyordu. Catarina yan taraftaydı, sırtı geniş pencereye dönüktü. O yağmurlu gecede, camın dışında süzülen binlerce damla onu gümüşî bir ışıkla parlayan ve içerideki her şeyi yansıtan bir aynaya dönüştürmüştü.

Kadınlardan biri kalkıp onu karşıladı. "İyi akşamlar. Rahip Lucas olmalısınız. Ben Dr. Méndez, telefonda konuşmuştuk. Bunlar meslektaşlarım Dr. López ve D. Nievas, Catarina'yı zaten tanıyorsunuz."

Catarina yanına gidip yanağına kondurduğu küçük bir öpücükle onu selamladı. Solgundu, endişeli görünüyordu ve elinde küçük bir şişe maden suyu tutuyordu. Etiketsizdi, çünkü etiketi masaya saçılmış küçük parçalara bölmüştü.

Lucas oturur oturmaz doktor sözlerine devam etti. "Catarina bize son birkaç saatte olanları anlattı. Santiago düzenli olarak kullandığı uyku haplarından aşırı dozda almış. Neyse ki, ona zamanında müdahale ettik ve kanına karışan

doz ölümcül değildi. Kendisine geldiği andan beri sizinle konuşmak istiyor."

"Lucas, aynı fikirde değilim," dedi Catarina. "Aşırı doz almadan önce en son konuştuğu kişi sendin. Bunun ne anlama geldiğini, eminim sen de benim kadar iyi biliyorsundur. Olabileceklerden korkuyorum. Bunun onun veda etme biçimi olmasından endişeleniyorum."

Lucas durumun ciddiyetini anladığını belirtir şekilde başını salladı ama kadın doktorlardan biri karşılık verdi. "Endişeni anlıyoruz Catarina ama meslektaşlarım ve ben bu görüşmenin olumlu bir etkisi olabileceğinde hemfikiriz. Onun koyu bir Katolik olduğunu bildiğimiz için ruhanî rehberiyle konuşması bizimle konuşmasından daha kolay olabilir. Onu bütün gün gözlem altında tuttuk, Santiago'nun mutsuz ve kararlı olduğu konusunda aynı fikirdeyiz –bu intihar teşebbüslerinde hiç sıradışı bir hâl değil– ama zihni açık."

"Dengesiz olmadığını nasıl söyleyebilirsiniz?" diye itiraz etti Catarina. "Tanrı aşkına, o intihara teşebbüs etti ve bu ilk kez olmuyor!"

"İntihara kalkışanların akıllarını kaçırmış olabileceklerini düşünmek çok yaygındır ama bu her zaman geçerli değildir. En azından çoğunlukla. Kimse depresyona neyin sebep olduğundan tamamen emin değil." Doktor duraksadı. "Şu anda, Santiago ümitsiz fakat bu olanları geride bırakamayacağı anlamına gelmiyor. Bizi en çok ilgilendiren, bu acıya neyin sebep olduğunu anlatabilmesi için onun kendini kapatmasına engel olmak. Ona hiç yardımcı olamadık ve rahibiyle konuşmak istemesinin umut vadeden bir işaret olduğuna inanıyoruz."

Catarina doktorun önerisini reddetti. "O benimle konuşuyor. Ben onun karısıyım ve onu herkesten daha iyi tanıyorum. Santiago... o küçük bir çocuk gibidir. Bıkkınlık yaşadığında ya da sinirlendiğinde, daha sonra pişman olacağı şeyler söyler ya da yapar. O küçüklüğünden beri böyle oldu. Onu çok iyi tanıyorum ve kendimi üzmemeyi öğrendim. Ne zaman duygularının esiri olduğunu ve ne zaman

doğruyu söylediğini anlayabilirim. Bugün onu her gördüğümde bana bağırdı, korkunç şeyler söyledi, beni itti ama onu tanıyorum. Bunu acı çektiği için yapıyor ve bu yüzden onunla konuşmak için çok erken olduğuna inanıyorum. Neden ona sakinleşmesi için birkaç gün zaman tanımıyorsunuz? Santiago'nun bugün söyleyebileceklerinin ona dair yanlış bir izlenim vereceğine eminim ve görevim onu korumak. Küçük kardeşi öldüğünde de aynı şeyi yaptım ve onu kendisine getirebildim."

Doktor başını salladı. "Elbette, endişelerinizi anlıyoruz ve onu korumaya kararlı olmanız takdire şayan. Ancak şu anda Santiago'yu kendi kendini maruz bıraktığı yalnızlıktan çıkarmanın gerekli olduğuna inanıyoruz. Rahip Lucas'ın onu şu anda yaşadığı zor durumdan kurtaracak yardımı kabul etmeye ikna edebileceğini umuyoruz. Herhalükârda, birine açılmak onun iyileşme yönünde attığı ilk ve en önemli adımı olacak."

"Kesinlikle reddediyorum," diye diretti Catarina. "Onu tanımıyorsunuz. Buna izin verirsem durumu kötüleşebilir."

Üç doktor birbirlerine baktılar. Bu kez erkek doktor konuştu. "Görüşünü anlıyorum, Catarina ama bu kliniğin yönetim kurulundayım. Rahip Lucas'ı çağırmadan önce yasal danışmanımın fikrini aldım. Manevî rehberlik talep eden bir hastayı bundan mahrum bırakamayız. Bu kurumun dinî bağlantıları var ama olmasaydı bile bizler doktoruz ve bir hastanın manevî destek almasının daima faydalı olduğuna inanıyoruz."

"O hâlde onunla birlikte içeri gireceğim. Santiago'yu yalnız bırakmayacağıma söz verdim ve sözümü tutmaya kararlıyım. Biz birbirimizden sır saklamayız. Çok acı çekiyor ve siz onu muayene ederken olduğu gibi, yanında olmadığım sürece kimsenin onunla konuşmasına izin vermeyeceğim. Size bu sabah isteklerime saygı göstermezseniz onu eve götüreceğimi söyledim."

Lucas orada bulunan herkesin dikkatini çekmek için boğazını temizledi. "Ben bir Katolik rahibiyim ve günah

çıkarmak isteyen dindar kişilere hizmet etmek benim görevim. Katolik olup olmadığınızı bilmiyorum ama Bay Santiago'nun bana söyleyecekleri günah çıkarma altında mühürlenecek ve ortaya dökülemeyecek." Lucas, Catarina'ya döndü. "Santiago'yu çocukluğumdan beri tanırım Catarina ve rahip yemini ettiğimden beri o bana günah çıkardı. Yıllardır ailenin dostuyum ve As Grileiras'taki nikâhınızı ben idare ettim. Bugün burada bir arkadaş olarak değil, bir rahip olarak bulunuyorum. Santiago dün o hapları almadan önce beni aramaya çalıştı ve onunla konuşabilseydim, onu bundan vazgeçirebileceğime inanıyorum."

"O doğru düzgün düşünemiyor Lucas! Söylediği şeyleri hayal bile edemezsin. İlaçların etkisi altında ve çok heyecanlı, sürekli saçmalıyor." Catarina çok üzgündü. "Onu yalnız bırakmak istemiyorum."

Doktor ona karşı çıktı. "Santiago'nun aklî dengesi yerinde. Düzenli olarak aldığı uyku haplarının kalıntıları dışında vücudunda hiçbir ilaç yok. Kanaatimize göre, şu anda sıradan bir günde olduğu kadar ilaçların etkisi altında."

Catarina bıkkınlıkla, tükürükler saçarak konuşuyordu. Lucas ayağa kalkıp onun yanına gitti. "O günah çıkarmak istedi. Bu bizim inancımızın en önemli dinî töreni, tövbekâr ve rahip dışında kimsenin bulunmasına izin verilmez. Kayıt edilemez ve bana söyleyeceği hiçbir şey açığa çıkarılamaz."

"Hiçbir şey mi? Ne söylerse söylesin mi? Doktorlara bile mi?" Ses tonu güvensizliğini ele veriyordu.

"Hiçbir şey," dedi Lucas kararlılıkla. "Günah çıkarmanın gizliliği bana söyleyeceği her şey hakkında sessiz kalmamı gerektiriyor. Catarina, günah çıkarma işlemi ruh için bir tesellidir." Lucas, onun güçlü ama küçük ve fark edilir şekilde titreyen elini tutup doktorlara hitap etti. "Bizi ıstıraplarımızdan kurtaran sevinç dolu bu dinî ayin, ne tıbbî bir tedavi ne de yasal bir beyanattır."

Doktorların yüzlerinden hayal kırıklıkları okunabiliyordu. Az önce konuşan kadın doktor, meslektaşlarına bakıp iç çektikten sonra Lucas'a döndü. "Pekâlâ. Dinî

törenin gerekliliklerini anlıyoruz ve şu anda karşılaştığımız en büyük sorun hastanın kendini her şeyden soyutlaması. Eğer ona ulaşabilirseniz, bunu bir başarı olarak kabul ederiz. Günah çıkarma töreninin detaylarını paylaşamayacağınızı anlıyoruz ama umarız onu hayata tutunmaya ikna edebilirsiniz. Eğer hâlâ intihar etmeye kararlı görünüyorsa, bize bildirmenizi istiyoruz."

Catarina kadına sertçe çıkıştı. "Size az önce söyledi. Günah çıkarmanın gizliliğine göre ona söyleyeceği hiçbir şeyi açıklamaması gerekiyor."

"Yine de," dedi doktor, gözlerini Lucas'tan ayırmadan, "hastayla seansınızdan sonra, onun durumundaki biriyle en iyi nasıl devam edebileceğime dair fikrinizi sorarsam, bana endişelenmememi ya da tetikte olmamı söyleyebilirsiniz, değil mi? Bu herhangi bir sırrı ortaya dökmeniz anlamına gelmez, sadece takınmam gereken tavır hakkında bana yol göstermiş olursunuz."

Lucas başını salladı. "Size bütün samimiyetimle yol göstereceğim." Ayağa kalktı.

Doktorlar hastanenin kapısına kadar ona eşlik ettiler. Son kez telefonunu kontrol edip onu kapattı. İçeri girmeden önce onlara doğru döndü. "Günah çıkarmanın kutsallığına saygı göstermenizi istiyorum. İşimiz bitene kadar kimse içeri girmeyecek ve bizi bölmeyecek."

Lucas, kapıyı arkasından kapattı. Dehşete kapılan Catarina öylece bakakaldı.

Manuel hızla merdivenlerden çıktı, Vulcan'ın yeraltında kalan kısmında cep telefonunun çekmediğine emindi, ayrıca yüksek sesli müzik herhangi bir şey duymasına engel olacaktı. Görgüsü böylesine pis bir yerden telefon görüşmesi yapmasına zaten müsaade etmezdi.

Yağmur gitgide azalarak, sigara içenleri barın girişinde dar bir korunaklı alan oluşturan saçağın altında toplanmak zorunda bırakan hafif bir *orballo*ya dönüşmüştü.

Geceye adımını attı, adamların sinirli bakışlarına ve homurdanmalarına aldırmadan yanlarından geçti. Onlarla arasına yeterince mesafe koyana kadar yürüdükten sonra Elisa'nın numarasını tuşladı. Samuel'in ona verdiği çiçeği cebinde ararken parmakları titredi.

Elisa hemen yanıt verdi. "Manuel, bir sorun mu var?"

"Elisa, bu kadar geç saatte aradığım için üzgünüm," diyerek özür diledi, "umarım sizi uyandırmamışımdır."

"Hayır, uyumuyorduk." Elisa'nın sesi tedirgin geliyordu. "Ah, Manuel, ne oldu?"

"Neden soruyorsun?"

"Samuel yatmak istemedi. Son iki saattir yatakta oturarak bir şeyi bekliyor. Bana ona telefon açacağın için uyumayacağını söyledi. Ona söz mü verdin? Yatmadan önce onu arayacağını mı söyledin?"

"Hayır."

"O hâlde neler oluyor Manuel? Neden aradın?"

"Elisa, Samuel'le konuşmama izin verir misin?"

Kadın bir süre sessiz kaldı. "Evet. Elbette." Manuel, hattın öteki ucunda bir hışırtı duydu ve oğlanın yatakta oturduğunu düşündü.

"Merhaba Manuel Amca." Sevimli sesi iyi duyuluyordu.

"Merhaba tatlım," diye gülümseyerek karşılık verdi. "En son konuştuğumuzda sana bir şey sormayı unuttum." Manuel kendisini çiçeğin yapraklarını okşarken buldu.

"Evet."

"Álvaro Amcan senden gardenyaları cebime koymanı istedi."

"Hı-hı."

"Peki bunu neden yapman gerektiğini söyledi mi?" dedi, temkinlice.

"Evet."

"Sana sormayı unuttuğum şey buydu. Şimdi bana söyler misin?"

"Evet."

"Neden?"

"Gerçeği bilmen için."

Manuel gardenyanın cilâlı beyazlığına baktı ve erkeksi kokusu onu seranın içine geri götürdü. Müzik notaları binlerce gardenyanın kokusuna karışıyordu. Etkisi o kadar güçlüydü ki bir an, zamanda geriye gitmiş gibi hissetti.

"Teşekkür ederim canım."

Hattın diğer ucunda biraz daha hışırtı ve Samuel'in annesine hitap eden sesini duydu. "Bana yastığımı ver anne. Artık uyuyabilirim."

Manuel telefonu kapattı ve ekranda bir sesli mesaj aldığını belirten işareti fark etti. Bu sesli mesajları kim bırakıp duruyordu? Sesli mesajı açtığı esnada Nogueira'nın Vulcan'ın dik merdivenlerine tırmandığını ve orada toplanan gençleri kenara ittiğini gördü. Mesajı polisin de duyabilmesi için hoparlörü açtı.

"*Dinle Manuel, seni aramaya çalıştım ama sanırım telefonun kapalı. Bu gece size katılamayacağım. Az önce beni Santiago'nun kaldığı klinikten aradılar, benden günah çıkarmasını dinlememi istedi ve anlaşılan doktorlar bunu iyi bir işaret olarak görüyorlar. Şu anda oraya gidiyorum. Çok geç olmazsa işimiz bittiğinde seni ararım.*" Mesaj kaydı, bir bip sesiyle bitti.

"Ne zaman aramış?" diye sordu Nogueira.

"On buçukta. Akşam yemeği yerken telefonu odamda şarjda bırakmıştım," dedi Manuel bu kararından pişman olarak. "O zaman aramış olmalı. Şimdiye kadar fark etmedim."

Lucas'ın numarasını aradı ama kayıtlı mesaj ona telefonun ya kapalı ya da kapsama alanı dışında olduğunu söyledi.

"Catarina onu görmeme izin vermedi," dedi Manuel. "Onu koruduğu mazeretini kullandı ama aslında kendisini koruyordu. O yapmış olmalı. Her nasılsa, Fran'ı öldüren dozu o vermiş olmalı. Üç sene sonra Álvaro'yu öldürdü çünkü o, dünyasını başına yıkmak üzereydi." Manuel'in gözleri yaşlarla doldu ve devam etmeden önce boğazındaki düğümü yutmak zorunda kaldı. "O gece kocasını takip etti ve Álvaro'nun parayı ödemeyi reddettiğini görünce, onun çaresine baktı. Düşününce," dedi acı bir gülümsemeyle, "onu bıçaklamak için aldığı pozisyon bir kucaklaşmaya benziyor. Çok geç olana kadar Álvaro'nun ne olduğunu anlamadığına eminim. Catarina iki kardeşin de icabına baktı ve en sonunda istedikleri oldu. Santiago, baskı altında kalınca dağılan, karakteri zayıf biri ama Catarina onu nasıl kullanacağını biliyor. Onu tekrar kontrol altına alana kadar tecrit ediyor ama bu kez farklı ve fark Santiago'nun Toñino'ya âşık olması."

Nogueira mantık yürütmesini dinlerken anlayışla başını salladı. "Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun? Santiago intihar edecek, başka bir şeyi kalmadı ama önce itiraf etmek istiyor ve Catarina'nın buna izin vermeyeceğini biliyor. Başka birinin yanında onu kendisinden uzaklaştırmak zorunda."

Manuel çoktan arabaya doğru ilerlemeye başlamıştı ve polis memuru onun peşinden koştu.

Alçalan fırtına bulutları gökyüzüne dünyevî olmayan bir ışık saçıyordu.

BİR DAHA ASLA

Vicente'nin yüzü gergin, pörsümüş ve tuzluydu. Soğuk ama terli parmak uçlarıyla yüzüne dokundu, gözyaşlarıyla yıkanmış teninin ipeksi yumuşaklığının kaskatı ve bitkin olduğunu hissetti. Bahçıvan dikiz aynasından kendisine bakıp o boş yansımadaki gözlerle temas kurmaya çalıştı. Ne zamandır orada olduğunu bilmiyordu ama geldiğinde gökyüzü hâlâ aydınlıktı. Fakat şimdi gece o kadar karanlıktı ki yaklaşan fırtınanın uzakta çakan şimşekleri, uyuşukluğuna son verdi. Ağlamaktan göğsü sızlıyordu, patlak ve ıskartaya ayrılmış bir davul kadar boş hissediyordu, bomboş ve kocaman. Buna karşılık, midesi hiçbir şeye yer bırakmayacak kadar kasılmıştı. Bu düşünceyi test etmek ister gibi, ağzında biriken yoğun, sıcak tükürüğü yuttu. Asidin midesine işlediğini ve zar zor tuttuğu bir öğürmeye sebep olduğunu hissetti. Önce tehdirkâr gökyüzüne ve sonra malikânenin önündeki, genel havaya uygun ama büsbütün cılız bir ışık veren lambalara baktı.

Vicente kamyonetten indi ve fırtınanın habercisi, canlandırıcı rüzgârı hissetti. Şimşek bir kez daha çaktı ve üzerine bakıp kılıksızlığını görecek kadar gökyüzünü aydınlattı. Yağmurluğunu alıp ona sarındı. Daha düzgün göründüğü söylenemezdi. Rüzgâr onu üzerine yapıştırdı ve malikâneye yürürken yağmurluğun etekleri dalgalandı.

Mutfak kapısının penceresinde bulanık ve değişmiş yüzü belirince Herminia irkildi. Kapıyı açtı, ellerini göğsüne bastırdı ve onu azarlarken güldü. "Vicente, *dostum*! Beni çok korkuttun!" Yaşlı kadın onu içeri aldı. "Gel, acele et! Seni küçük serseri. Bir hayalete benziyorsun!"

Akşam yemeğinin başında sessizce oturan Damián, Vicente'nin kirli sakallı yüzünü, titreyen ellerini ve şişmiş gözlerini incelerken ona gizemli bir bakış attı. Telaşa kapılan

Herminia adamı tepeden tırnağa süzdü, felaketin türünü saptamaya çalıştı, bu konuda bir uzman olmuştu ve son zamanlarda felaket olasılığı bir bulut gibi tepelerinde dolaşıyordu. "Kötü bir şey oldu..."

Bir sorudan ziyade bir özetti.

"Hayır," diyerek reddetti Vicente, boğuk bir sesle. Kendi sesi adamı korkuttu. Boğazını temizledi. "Herminia, markize onunla görüşmek istediğimi söyle."

Damián kaşığını ağzına götürmek üzereyken duraksadı. Yerinden kalktı ve Herminia'ya kendisinin gideceğini işaret etti.

Herminia ona şaşkınlıkla baktı. "Ne oldu?" dedi, tedirgin bir sesle üsteleyerek, gün boyunca hayal etmemeye çalıştığı felaketin gelişine belirsizce baktı.

Vicente başını sallayıp sinirlerine hâkim olmaya çalıştı. Herminia ve Damián'ın onun kovulduğunu bilmedikleri aşikârdı. Neden bilsinler ki? Neden efendiler hizmetkârlarına kararlarını bildirme ihtiyacı hissetsinler? Yüzüne acı bir gülümseme yayıldı ama buna rağmen Herminia'ya moral verecek kadar kendisine hâkimdi.

Damián bir dakika sonra mutfağa döndü. "Markiz yukarı çıkabileceğini söyledi."

Vicente merdivenlerden çıktı ve loş koridorda kadının odasının açık kapısından koridorun koyu ahşap zeminine gül rengi bir dikdörtgen hâlinde vuran sıcak ışığa doğru ilerledi. Kapının girişinde durup içeri baktı. Markiz bir kanepede uzanıyordu. Odadaki sıcaklık tatminkâr olsa da boğazlı bir kazak giymiş ve bacaklarının üzerine bir battaniye örtmüştü. Onun karşısında, şöminenin önünde diz çöken hemşire, üst kattaki daireyi orman kokularıyla dolduran ateşi odunla besliyordu.

Onun için açık bırakılan heybetli, ahşap kapıyı tereddütle tıklattı.

Hemşire kıpırdamadı ama dul markiz bir cesedinki kadar solgun ve cansız elini kaldırıp içeri girmesini işaret etti. Vicente eşiği geçti ama kararsızlığı yüzünden olduğu yere çakılı kaldı. Kapıyı kapatmalı mı, yoksa bulduğu şekilde

açık mı bırakmalıydı? Hemşirenin onları baş başa bırakmayacağını biliyordu çünkü hanımının yanından asla ayrılmazdı. Göğsünde yükselen ıstırap onu boğdu ve konuşurken hıçkırıklarını tutamamaktan korktu. Her şeyin ortaya döküleceğinden emin olsa da –malikânede her zaman böyle olurdu– yaklaşan çöküşüne olabildiğince az kişinin tanık olmasını istiyordu. Kapıyı arkasından kapatıp bakışlarını yere çevirerek dümdüz ilerledi, ayaklarının altındaki kalın halının farkındaydı; sakin, hareketsiz ve vurdumduymaz yaşlı kadının bakışlarını üzerinde hissetti.

Vicente'ye bitmek bilmez gibi gelen saniyeler boyunca, üçü o hâlde kaldı, hemşire ateşle ilgileniyordu, Vicente darağacıyla karşı karşıya kalan sindirilmiş bir mahkûm gibi dikiliyordu ve markiz her zamanki gibi donuk asaletiyle duruyordu.

"İyi akşamlar hanımefendi. Gecenin bu saatinde rahatsız ettiğim için özür dilerim ama sizinle konuşmalıyım."

Markiz tek kelime duymamış gibi kıpırdamadan oturdu. Vicente sözlerini tekrarlamak üzereyken, yaşlı kadın elini kaldırıp sabırsızca devam etmesini işaret etti.

"Aslında... kovulduğum için buradayım, eminim bundan haberiniz vardır. Bu ikinci."

"Adın neydi?" diye sordu kadın.

"Ne?" diyebildi Vicente sadece.

"Adın," dedi kadın tekrar sabırsızca. Parmaklarını şıklatarak hemşiresini çağırdı.

"Vicente," diye fısıldadı adam.

Neredeyse aynı anda hemşire de karşılık verdi, "Piñeiro, Vicente Piñeiro."

"Aldığım o berbat haplar yüzünden," dedi dul markiz hemşiresine. "Kafamda hiçbir şey kalmıyor." Sinirlenmiş gibiydi. Tekrar adama baktı ve kendisine özgü asil katılıkla ona emretti. "Sadede gel, bay..." Bir kez daha parmaklarını şıklattı.

"Piñeiro," diye hatırlattı hemşire kadına.

Dul markiz başını salladı, anlaşılan suflörünün performansından memnundu.

Vicente asitli tükürük yumrularından birini daha yutmak zorunda kaldı. Midesinin yakıcı bir tepkiyle reddetmesi, bastıramadığı bir ürpertiye sebep oldu.

"Beş senedir malikânede çalışıyorum, Catarina'ya yardım ediyorum." Kadının ismini telaffuz etmek bile acı veren bir inilti çıkarmasına neden oldu ve bu bütün cesaretini yok etti. "Bu süre içinde çok mutluydum, işimden oldukça keyif aldım ve elimden gelenin en iyisini yaptım, sadece düzenli görevlerimi yerine getirmekle kalmadım, aynı zamanda bir çalışandan normalde beklenen hizmeti fazlasıyla aşan bir sadakatle çalıştım." Vicente başını kaldırdı ve markizin hâlâ kıpırdamadan oturduğunu, sözlerinin herhangi bir etkisi olup olmadığını ya da anlayıp anlamadığını belli etmeden onu süzdüğünü gördü. Adam duraksadı.

Markiz sadece devam etmesini işaret etti. "Bay..."

"Piñeiro," dedi hemşire, ruhsuz bir sesle tekrarlayarak.

"Sanırım sizden lafı uzatmamanızı istedim. Ne istiyorsunuz?"

Vicente yakıcı bir tükürük yumrusu daha yuttu. Bu kez onu biraz sersemletti.

"İstediğim" –nefes alışı hızlandı; kesik kesik soluyarak devam etti– "işimin bana geri verilmesi. Malikânedeki işimin başına dönmeliyim." Yaşlı kadına doğru bir adım attı ama kadın yaklaşmasına izin vermeyeceğini belirtmek için kusursuz bir şekilde çizilmiş kaşını kaldırarak onu durdurdu.

"Ne yazık ki istediğiniz şey imkânsız," dedi, sesinde en ufak bir pişmanlık olmadan.

Vicente inatla başını sallamaya başladı. "Yalvarırım hanımefendi, ne tür bir hata yaptığımı ya da ailenin benden neden memnun kalmadığını bilmiyorum ama beni mazur görmeniz ve işime dönmeme izin vermeniz için size yalvarıyorum." Vicente yalvarırken sesinin çatladığını duydu.

Yaşlı markiz bu kez onu durdurmak için elini kaldırdı. Ancak adamın sözlerine devam etmeyeceğini anlayınca elini indirdi. Kadın zarif bir hareketle battaniyesini kenara itti ve oturur hâlde durmak için bacaklarını kanepeden

indirdi. "Bay... Piñeiro'ydu, değil mi? Doğrusu maksadınızı anlayamıyorum. Az önce söylediğiniz gibi son beş senedir bu malikânede hizmet ettiniz. Sözleşme sürecinizin detaylarını çok iyi bilmiyorum ama anladığım kadarıyla kalıcı çalışan değilmişsiniz. Yanılmıyorsam, süreyle sınırlı bir sözleşmeniz varmış. Bu doğru değil mi?" Kadın onu doğrulayan hemşiresine baktı. "Artık hizmetinize ihtiyacımız yok. Bunu neden dramatik hâle getiriyorsunuz, anlamıyorum."

Vicente titriyordu ama buna rağmen karşılık verecek cesareti kendisinde buldu. "Ama..."

Yaşlı kadın elini kaldırdı. Sabrının sınırına ulaşmıştı. "Aması yok. Vaktimi boşa harcıyorsunuz. Kabalığınız beni hayrete düşürdü. Bu evin içinde bulunduğu mevcut şartlardan habersiz olabilir misiniz? Size açıklama yapmama sebep olamayacak bazı olaylar, bize hizmetinizden vazgeçme kararı aldırdı."

"Fakat Catarina'nın yardıma ihtiyacı olacak. Önümüzdeki ay birkaç çiçek etkinliği planladık ve katılacağımızı onayladık."

"Size içtenlikle söylemeliyim ki Catarina o etkinliklere katılmayacak. Önümüzdeki aylarda kendisini kocasıyla ve yine hamile olduğu için sağlığıyla ilgilenmeye adayacak."

Kadının son sözlerini duyduğunda Vicente'nin yüzünde yerleşen çaresiz ifade dondu.

"Catarina hamile mi?"

"Bu konu sizi ilgilendirmez ama evet, o hamile."

"Ne zamandan beri?"

Yaşlı markiz kurnaz bir ifadeyle gülümsedikten sonra yanıt verdi. "Neredeyse dört aylık hamile. Bu kez kilise çanlarını çalmadan önce ihtiyatlı davranıp beklemeyi tercih ettik."

Birdenbire Vicente odadaki bütün havanın uçup gittiğini hissetti. Nefesi kesildi, alnında soğuk ve yapışkan ter damlalarının belirdiğini hissetti. Yan tarafa doğru sendeledi ve ayakta durabilmek için tutunabileceği bir şey aradı.

Döşemeyle kaplı bir sandalyenin arkasına tutundu ve izin almadan sandalyenin etrafını dolaşıp oturdu. Bitkin

ve sersemlemiş bir hâlde konuşmaya çalıştı. "Catarina'yla konuşmalıyım."

Yaşlı markiz adama küçümser gibi baktı. "Peki neden sizinle konuşmak istesin?"

Bahçıvanın ifadesi neredeyse neşeliydi. "Anlamıyorsunuz. Bu her şeyi değiştirir."

"Yanılıyorsunuz Bay Piñeiro. Kesinlikle anlıyorum. Her şeyi ve bu hiçbir şeyi değiştirmez."

Vicente'nin yarım yamalak gülümsemesi kaskatı kesildi. "Ama..."

"Söylediğim gibi, siz hizmet eden bir çalışandan daha fazlası değilsiniz ve Catarina için de hep böyle oldunuz. Buradaki işiniz bitti. Artık hizmetinize ihtiyacımız yok."

"Hayır," diye karşılık verdi Vicente ve ilk kez başını kaldırıp gözlerini kadına dikti. "Hiçbir şey bilmiyorsunuz. Catarina... beni takdir eder..."

Markiz adamı dikkatle incelemeye devam etti, arada sırada bakışlarını kaçırıp bu konuşmadan sıkılmış gibi hemşiresiyle bakıştı ama adamın atıp tutmasına engel olmadı.

"Catarina hepinizden daha iyi. Klinikte Santiago'yla ilgilendiğini biliyorum ama geri dönüp beni daha önceki gibi yine kovduğunuzu öğrenince, hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Beni tekrar işe alacak. Daha önce beni kovduğunuzda yaptığı gibi gelip beni bulacak."

Sabrı kesinlikle taşan markiz hemşiresine işaret etti. "Ona sen söyle lütfen."

Hemşire gülümsedi ve bir numara yapması için teşvik edilen bir köpek gibi dik oturdu. "Bay Piñeiro, kovulmanızı Catarina emretti."

"Buna inanmıyorum. Bir önceki gibi oldu, beni siz kovdunuz ama o gelip beni buldu ve geri getirdi."

"Gerçekten bu kadar kalın kafalı mısınız? Ah, Tanrım bana sabır ver!" diye bağırdı yaşlı kadın tiksintiyle. Ayağa kalkmasına yardım etmesi için hemşiresine elini uzattı. Bir yanıt bekliyormuş gibi ona baktı. "Üzgünüm ama hayır Bay Piñeiro, Catarina sizinle tekrar iletişime geçmeyecek.

Artık size ihtiyacımız yok. Her şeyin yolunda olduğundan emin olduk."

Vicente'nin içini korku sardı. "Ne demek istiyorsunuz?"

"İlk hamileliğin bir düşükle sonuçlanması sıradışı değildir. Catarina bebeği şubatta kaybetti. Rahme doğru düzgün tutunamamış ve sanırım Noel'de bunu duyurduğunda çok aceleci davrandı." Kadın sinsi bir mutlulukla gülümsedi. "Tam bir Bakire Meryem."

"Beni o zaman kovdunuz," diye saçmaladı Vicente.

O kadar sersemlemişti ki ayları saymak için parmaklarını kullandı. Sarhoş bir piyanist gibi her birini dizine dokundurdu. Bu olamazdı. İmkânsızdı çünkü bu bir çılgınlıktı. Olamazdı, çünkü bu her şeyi değiştirmişti. "Fakat o gelip beni tekrar işe aldı. Bunun bir anlamı olmalı. Bir anlamı olmak zorunda!"

Markiz bunu kabul etti. "Elbette, bir anlamı vardı. Catarina hastaneden taburcu olduktan sonra, hizmetinize tekrar ihtiyacımız oldu."

Vicente'nin parmakları dizlerinde melodiler çalmaya devam ediyordu. Kuru, yapış yapış ağzını açtı. İçini dağlayan yakıcı, kavurucu salyayla doluydu. "Apandisinin alındığını söylemişti," diye şaşkınlıkla haykırdı.

"Bay Piñeiro, duyduğunuz her şeye inanmamalısınız. Benim yaptığımı yapın, rakamlara güvenin." Markiz çılgınca hesap yapmaya çalışan Vicente'yi sakince taklit ederek başparmağını diğer parmaklarına değdirdi. "Rakamlar yalan söylemez."

Vicente sandalyeden destek alarak doğruldu, sarhoş gibi sendeledi ve kapıya gitmeye çalıştı. Uzaklaşmalıydı. Oturduğu sandalyeye doğru tekrar yalpaladı, onu ters çevirdi ve neredeyse düşecekti. Midesine şiddetli bir kramp girdiğini hissetti. Yuttuğu onca yakıcı safra durdurulamaz bir sel gibi boğazına hücum etti. Zehirlenmiş bir hayvan gibi titreyip kıvranırken dizlerinin üstüne düştü. Kusmuğu, bağırsaklarını mahveden, lavdan, kalın bir yılan gibi onu boğan, midesinden kükrercesine patlayıp ağzından ve

burun deliklerinden fışkırırarak onu nefessiz bırakan canlı bir yaratıktı. Markinin güzel, kırmızı ve altın rengi halısında elleri ve ayakları üzerinde durup o gün saatler boyunca yavaş yavaş yuttuğu cehennemi kustu.

Ruhundaki belirgin bir görüntü orada hüküm süren kasun yerini aldı. Bir dakika öncesine kadar çok yanıltıcı görünen hesaplamalar acımasız bir netlikle zihninde hizaya girdi; tarihler, soğuk bir şekilde işten çıkarılmalar, pohpohlayıcı barışmalar, kıvamında bir çekicilik ve arada sırada bulduğu sevgi kırıntıları. Bütün bunlar anlaşılmaz bulduğu her şeyi, bir anda bozulup yerini ilgisizliğe bırakan tutku dolu anları açıklıyordu. Catarina onu kullanmıştı. Tam bir aptal gibi damızlık rolünü oynamıştı.

Ayağa kalktı, kusmuk birikintisinin üzerinden geçti ve arkasına bakmadan yürüdü. Kapıya ulaştı. Ancak o zaman etrafına baktı. Yemek borusu, cam parçaları yutmuş gibi yanıyordu, dudakları şişmişti, yüzü hâlâ burun deliklerinden fışkırıp gözyaşlarına karışan kusmuklarla lekeliydi. Kusursuz bir biçimde küçük düşürülmüştü. Bir mendil bulmak için yağmurluğunun cebini yoklarken tabancanın sert ve iç rahatlatıcı varlığıyla karşılaştı. Atalarından gelen mucizevi bir çare gibi avuntusunun damarlarında, teninde ve kanında dolaşarak onu iyileştirdiğini, duyarsızlaştırdığını ve yaşayan bir ölüye benzeyen bedenini canlandırdığını hissetti. Başka bir kavrayış anı, miskin düşüncelerini alıp götürdü ve en sonunda ne yapması gerektiğini anladı. Eli silahla kurduğu güven veren teması bozmayı reddettiği için yağmurluğunun diğer koluyla yüzünü sildi. "O çocuk benim. Herkes bunu bilecek."

Markiz burnunu kıvırıp nefesini verdi, reddeder gibi başını salladı, bütün bu olaylar onu neredeyse keyiflendirmiş gibi görünüyordu.

Vicente bundan hiç hoşlanmadı. Çünkü onu yeneceğini umuyordu, hayır, bundan *emindi*. En azından onu şaşırtacaktı.

"Saçmalamayın. Çocuk bizim. Katkınız tamamlandı. İşiniz bitti ve gelecekte hizmetinize ihtiyacımız olmayacak.

Tazminatınız konusunda oldukça cömert davrandık ve makul olacağınızı sanıyorduk. Ancak mantıksızca davranmaya devam ederseniz sizi ezerim."

Vicente ardına baktı, elinin altındaki silahın soğuk otoritesi onu rahatlattı ve sakinleştirdi. Etkisi, az öncesine kadar kafasını dağlayan ve düşüncelerini yok eden ateşin üstesinden gelmiş görünüyordu.

"Özel olduğunuzu düşünüyorsunuz, değil mi?" Vicente kapının yanındaki yerinden ayrılıp tekrar onlara doğru adım attı. "Hâlâ sizin gibilerin güçlü olduğu, *bizim yerimize onlar yaparlar* anlayışının hâkim olduğu, bizi yenilgiye uğratabileceğiniz ve sanki üzerimizden geçmeniz bir onurmuş gibi insanların karşınızda eğildiği ve yürüdüğünüz yerleri temizlediği günlerde olduğumuzu sanıyorsunuz. Beni nasıl tehdit etmeyi düşünüyorsunuz? Galiçya'da iş bulmama engel mi olacaksınız? İşimi mi batıracaksınız?" Yüksek sesle kahkaha attı. "Peki umurumda mı sanıyorsunuz? Gücünüzün sınırı ne? Asturias ya da León, gerekirse ülkenin diğer ucuna taşınırım. Mecbur kalırsam ülke dışına göçerim ama o çocuk benim adımı taşıyacak çünkü o benim. Lahey'de size karşı dava açmam gerekse bile çocuğumun babalığından vazgeçmeyeceğim."

Markiz etkilenmiş görünüyordu. Birkaç saniye boyunca gözlerini kapattı. Vicente, kadının göz kapaklarının ince çizgisinin altında uyuyan bir iblis gibi gözlerinin çılgınca hareket ettiğini gördü. Markiz gözlerini açıp ona baktı ve o anda Vicente kadının doğrudan ruhuna baktığını anladı.

"Catarina ona tecavüz ettiğinizi söyleyecek."

Vicente tepki göstermedi. Gösteremezdi.

"Kaba bir adam gibi davrandığınız için sizi Noel'de kovduk ama buna rağmen, Catarina'nın cömert ruhuna ve yalvarışlarına kulak asıp sizi işe geri aldık. Fakat gelinime duyduğunuz saplantı gittikçe kötüleşti. Malikânede, Catarina'nın birkaç kez sana sertçe davrandığına tanık olduğunu doğrulayan insanlar var. O çok iyi kalpli ve tehlikeli olduğunuzu görmeyi reddetti. Ancak çok geçti."

Vicente reddetmeye kalkıştı.

"Ona tecavüz ederken yırttığınız sütyeni sakladık. Askılarında sizin DNA izleriniz var."

"Böyle olmadı ve bunu siz de biliyorsunuz!" dedi Vicente. İpeksi giysinin parmaklarından sallandığını hatırladı.

"Hemşirem zavallı Catarina'dan örnekler aldı ve kanıtı özenle bir delil poşetinde sakladık. İkimiz de ifademizde bahçede dolaşırken gelinimin yardım çığlıklarını duyduğumuzu söyleyeceğiz. Seraya girdiğimizde ona saldırdığınızı gördük."

"Bu doğru değil!" Vicente sesini yükseltti ve cebindeki tabancanın kabzasını kavradı.

"Onu tehdit ettiniz ve herhangi bir şey söylerse geri dönüp onu öldüreceğinizi söylediniz. Sessiz kaldığınız sürece korku içinde yaşamaya devam edecek ama konuşursanız, yıkılacak ve bu korkunç hikâyeyi anlatmak zorunda kalacak. Söylesenize, yargıç kime inanır?"

Vicente'nin inkârının şiddeti vücudunun tamamına yayıldı. "Hayır, hayır..."

Markiz gülümseyerek kırmızı diş etlerini ortaya çıkardı, sonra dudaklarında acımasız bir sırıtış belirdi. "Çocuğu unutun. Konuşma bitmiştir. Defolun! Bay..." Sufle vermesi için hemşiresine döndü.

Bu kez gülümseyen Vicente'ydi.

Tabancayı çıkarıp kadının yüzüne nişan aldı. "Piñeiro. Bay Piñeiro. Adımı asla unutmadığınızdan emin olacağım."

Vicente ateş etti.

Markiz kıpırdayamadı, şoktaydı, sonra nefesini verip barutun keskin kokusunu içine çekerken yüzündeki korku dolu ifade yerini, en derin duygularını açığa çıkaran hem cazibe hem de panik dolu bir gülümsemeye bıraktı. Vurulmamıştı. Hemşire hanımının önüne atlamış ve sanki mermiyi yakalayabilirmiş gibi saçma bir girişimde bulunarak sağ elini kaldırmıştı. Mermi göğsüne isabet etmişti, köprücük kemiğiyle memesinin arasında bir yere. Kadının üniformasında kapkara bir delik belirdi ve yakın mesafeden vurulmasının

etkisiyle geriye, markizin üzerine doğru savruldu. Hemşire Alman tankı kadar sağlamdı, güçlü ve sonuna kadar sadıktı, sol eliyle tabancanın namlusunu tuttu. Vicente onu sıkı tutmasaydı, kadın silahı elinden alabilirdi.

Bu sayede, namluyu tutarken ateş hattını değiştirmiş ve Vicente'nin sabit bir şekilde tetikte duran parmağını tamamen geriye itmiş oldu. Silah tekrar ateşlendi. İkinci atış hemşirenin başparmağını uçurdu ve hanımının midesine isabet etti. Kadınların çığlıkları kuvvetli bir feryatta birleşti. Markizin acı dolu haykırışı, hemşiresi çay sehpasıyla ateşin nihayet harıl harıl yandığı şöminenin arasına cansız bir hâlde serilirken bastırmaya çalıştığı iniltisini aştı. Dul markiz ellerini karnına bastırdı ve acıya dayanamayıp nefes nefese Vicente içeri girdiğinde uzandığı kanepeye yığıldı.

Artık haykırmıyordu, karnındaki açık yaraya bakıyordu. Kan, taşan bir çeşmenin ağır ağır sızışını andırır hâlde kaygı verici bir titreşimle birikiyordu. Çılgınca bir çaresizlikle yüzünü ekşitmesi, hatlarına solgun ve şeytanî bir hava kattı. Kadın acı çekiyordu, acının şiddeti aşikârdı, bu ıstırap onu diri diri tüketiyordu. Hareket etmesine ve acıdan aklını oynatmamak için duyduğu iniltiyi serbest bırakmasına engel oluyordu. Dudakları kıpırdıyordu, bir şey söylüyordu. Gözlerini kapatıp fısıldadı.

Vicente kadının ne söylediğini duyamadı. Orta minderin çoktan koyu kırmızı bir lekeyle kaplandığı kanepeye doğru gidip yüzünü onunkine yaklaştırdı.

Bunu yapmamalıydı, çünkü yaklaşır yaklaşmaz kadın gözlerini açtı. Vicente markizin bilincini yitirmediğini anladı. Kadın tamamen uyanıktı ve gülümsüyordu.

"Kovuldunuz, bay... adınız neydi?"

Vicente onun üzerine çıktı. Markizin sıcak kanı pantolonunun kalça kısmını ıslattı. Tabancayı kaldırıp kadının şeytanî yüzüne indirdi. Bir kez, sonra o gülümseme kaybolana kadar tekrarladı.

Ardından kadının beynini uçurdu. Tabanca kandan kayganlaştığı için iki elini kullanmak zorunda kaldı.

Otoparktan çıkar çıkmaz Nogueira'nın cep telefonu çaldı. Komiser onu Manuel'e verdi. Manuel ikisinin de duyabilmesi için hoparlörü açtı.

Arayan Ophelia'ydı. "Nogueira, az önce polis telsizinde duydum, As Grileiras'ta silah sesi duyulmuş. Birkaç polis aracı oraya doğru yola çıktı. Silahlı bir saldırgan malikâneye girmiş. Ölenler olduğuna dair haberler var."

Nogueira yan gözle Manuel'e baktı. "Nereye gidelim, As Grileiras'a mı yoksa kliniğe mi?"

"Kliniğe." Manuel Vicente'nin yağmurluğundaki cilâlı tabanca kabzasını o kadar net bir biçimde hatırlıyordu ki uzanıp ona dokunabilirdi.

Cep telefonunu çıkarıp Herminia'nın numarasını buldu. Çaldı ama kimse yanıt vermeyince hat kesildi. Tekrar denedi. Sesli mesaj bırakmaya yönlendirileceğini düşünürken, kadının perişan sesini duydu.

"Vicente'ydi. Beti benzi atmış bir hâlde buraya geldi ve yaşlı markizi görmek istedi, kadına sorduk ve kabul etti. Ne söylediğini bilmiyorum Manuel ama silah sesleri duyduk."

"Hâlâ evde mi?"

"Yukarıda onlarla birlikte. Çıt çıkmıyor Manuel. Çok fazla silah sesi duyduk ve sanırım hepsi öldü."

"Herminia, polisler oraya gelene kadar kendinizi mutfağa kilitleyin."

"Evet efendim," dedi, itaatkârlıkla.

Son birkaç saattir içinde artan şüpheleri kesinlik kazanmıştı, Santiago'nun çöküşü, Vicente'nin çaresizliği, Catarina'yı koruması altına alan Kuzgun'un kanatları.

"Herminia, geçen gün Santiago ve annesi ne hakkında tartışıyorlardı? Bu, Catarina herkese hamile olduğunu söyledikten sonraydı, değil mi?"

Kadının ağlaması feryada dönüştü. "Aman Tanrım!"

"Söyle bana Herminia. Biliyorsun, değil mi?"

"Santiago birkaç ay önce bana bunu hatırlatana kadar aklıma gelmemişti."

Manuel dinledi. Her şey anlam kazanmaya başlıyordu.

Yatak başındaki floresan lambanın ışığı Santiago'nun karşısına vuruyor, gözleri ve ağzının görünür olması gereken yerlerde koyu gölgeler bırakıyordu. Oturur hâlde bağlanmış, sessiz ve tetikteydi, Lucas gülümsediği izlenimine kapıldı. Rahip duraksadı, günah çıkarmada kullanılan ayin malzemelerinin bulunduğu çantasını açarken hastanın ağır ağır solumasını dinledi. Yakalığını açtı, onu öpüp boynuna doladıktan sonra ayini gerçekleştirmek için Tanrı'dan yardım ve güç dilediği sessiz bir dua okudu.

Lucas yatağın başucuna gitti. Santiago'nun yanında durup haç çıkardı ve ayine başladı. Tavandan bir şimşek parıltısı yansıdı ve demir parmaklıklı pencerenin sert biçimini odanın zeminine vurdu. Santa Quiteira Kliniği'ndeki döşemelerin zarafetine rağmen, yine de kilitli bir psikiyatri koğuşundaydılar.

Santiago gerektiği şekilde karşılık verdi. "Selam sana Tanrı'nın en sevgili kulu Meryem..."

"Günahsız doğan."

"Affet beni Tanrım, günah işledim." Sesi sakin ama kararlıydı. "Lucas, kendimi öldüreceğim."

Lucas karşı çıktı. "Santiago, böyle söyleme. Bana sana neyin ıstırap verdiğini söyle. Yardımcı olabileceğimden eminim."

"Artık bana kimse yardım edemez." Santiago kesin bir sakinlikle konuştu.

"Tanrı sana yardım edebilir," diye karşılık verdi Lucas, Santiago'yu hayata geri döndürmeye gayret ederek.

"O hâlde Tanrı ölmeme yardımcı olsun."

Lucas sessizce durdu.

"Çocukluğumuzu hatırlıyor musun Lucas?"

Rahip başını salladı.

"Papaz okulunda Álvaro ve benim başımıza korkunç bir şey geldi." Santiago duraksadı. Birkaç saniye geçti. Lucas adamın ağladığını fark etti.

Gözyaşları gözlerinden yavaşça süzülüp kucağında katlı duran çarşafa düştü. Santiago farkında değil gibi görünüyordu.

Odaya girdiğinden beri sonsuzluk kadar uzun bir süre geçmiş gibi hissediyordu. Lucas yorgundu ve ebediyen kurtulamayacağını bildiği bir üzüntünün etkisi altındaydı. Kapıyı arkasından kapatıp körü körüne ilerledi ve ayaklarının onu kahve makinesinin yanındaki sandalyelere doğru götürmesine karşı koymadı. Daha önce tenha olan salon, şimdi gün içinde orada olanların enerjisiyle canlı görünüyordu. Çöp kutusundan dışarı küçük kâğıt bardaklar taşıyordu, yakınında yere ve duvara sıçramış belirgin kahve lekeleri olduğunu gördü. Bir rahmin rahatlığını arayan Lucas, makinenin en yakınındaki sandalyeye yerleşti ve ona yaslanınca sıcaklığını ve derinden gelen uğultusunu hissetti. Dirseklerini dizlerine koydu, başını ellerinin arasına aldı ve dua etmeye başladı, destek görecekse, onun Tanrı'dan gelmesi gerektiğinin farkındaydı, çünkü bu dünyadaki kimse yardım edemezdi. Santiago'nun sözleri bir binanın cephesinden seken top gibi zihinde yankılanmaya devam ediyordu, çılgınca bir yörüngede ileri geri gidiyor, kusursuz geri tepme açılarıyla ve oyunun manyakça ritmiyle onu deliye döndürüyordu. Tik tak, tik tak... Hiçbir vuruş gelişigüzel değildi. Her yörünge daha büyük bir zafer uğruna kabul edilen bir ıstırap gibi önceden belirlenmişti.

Taşa vuran derinin sesini neredeyse duyabiliyordu. Tik tak, tik tak...

Gözlerini açınca Catarina'yı karşısında buldu. Kadın yüzünde yapmacık bir gülümsemeyle onun tepesinde dikiliyordu.

Lucas bir şey söylemeye çalıştı ama yapamadı. Ağzından çıkan tek ses yenilginin bitkin soluğuydu.

"Seni uyarmaya çalıştım."

Lucas başını salladı.

"Sana onun aklını kaçırdığını söyledim ama beni dinlemeyi reddettin."

Lucas bir kez daha başını salladı.

"Onu kontrol ettim. Mışıl mışıl uyuyor." Catarina gülümseyerek yanındaki sandalyeye oturdu. "Sanırım sayende ruhunun üzerinden büyük bir yük kalktı."

Asansör kapısının açıldığını belirten ahenkli sesi, telaşlı ayak sesleriyle sert bir rüzgâr izledi. Duvara savrulan cam kapının kırıldığını duydular ve asansörden gelen hava akımı ulumaya dönüştü. Lucas ve Catarina korkuyla ayağa fırladı. Koridorun bir ucundan Nogueira ve Manuel onlara doğru koştu, diğer uçta yangın merdiveninin önündeki devasa cam kapı ardına kadar açıktı. Mucizevî bir şekilde çift cam hâlâ yerindeydi ama çatlamıştı ve sanki yıldırım çarpmış gibi baştan aşağı parçalara ayrılmıştı. Asansör boşluğundaki hava, yağmuru salona doğru öyle bir şiddetle çekti ki Santiago'nun odasına vardıklarında sırılsıklam olmuşlardı. Floresan lambanın saçtığı aynı ölümcül, beyaz ışık yatağa vuruyordu, yanında Santiago'yu dizginleyen dolgulu kayışlar gevşek ve boştu.

Manuel ve Nogueira yangın çıkışına koştular ve o kapkaranlık gecede nereye gitmiş olabileceğini tahmin etmeye çalıştılar. Lucas, Santiago'nun odasına girmekte tereddüt etti, ıslak eşikte neredeyse dengesini yitiriyordu ve düşmemek için kapı çerçevesine tutunmak zorunda kaldı. Yataktan sarkan kayışlar gevşek, cansız ellere ve kollara benziyorlardı. Lucas Catarina'nın yanında olduğunu hissedince dönüp ona dik dik baktı. Dehşete kapıldı. "Onları sen çözdün!"

Uluyan rüzgârda sesi neredeyse işitilemez bir hırıltı gibi çıktı.

Catarina iki parmağını kaldırıp onun dudaklarına koydu, başka bir kadın ve erkek arasında olsaydı, son derece şehvetli sayılabilecek bu hareket ona gözdağı verir gibiydi. Kadının parmakları tenini yaktı ama arzuyla değil. O

kadar yaklaştı ki Lucas yeni sulanmış gardenya kokusunu üzerinden alabiliyordu.

"Çok yorgundu, uyumaya ihtiyacı vardı ve kayışlar yüzünden yan tarafına dönemedi. Onları biraz gevşetmenin zararı olacağını düşünmedim," diye kulağına fısıldadı. "Günah çıkardıktan sonra huzura erişeceğini sanıyordum. Onun mutlu olacağını ve sırlarını saklayacağını söyledin."

Lucas o kadar sinirlendi ki o anda etrafını doğru düzgün göremedi. Onu itip yangın merdivenine doğru koştu. Birkaç hemşire ve iki güvenlik görevlisi koridordan koşarak geldiler. Lucas o esnada uluyan fırtınaya rağmen bir alarmın çaldığını fark etti, acil çıkış kapısı açılınca devreye girmiş olmalıydı.

Yüzüne ve vücuduna vuran su ve rüzgâr, giysilerini anında ıslattı. Sanki başından aşağı bir kova su dökülmüştü. Gözlerini kısarak karanlığa baktı. Gürleyen fırtına sağır ediciydi. Manuel ve Nogueira'ya seslendi ama rüzgâr sesini alıp götürdü. Kayıp öne doğru düştü ve dizinin metale çarptığını hissetti. Güçlükle ayağa kalkıp tırabzana tutununca içi boş metal parmaklıklardaki titreşimi fark etti. Yukarıdan geliyor gibiydi. Tırabzanı takip ederek basamakları tırmandı, teker teker çıkmakta zorlanırken merdivendeki dönemeçlerin kısmen farkındaydı, sonunda sahanlığa ulaştı.

Binanın yan tarafındaki yoğun karanlık, düz çatının ön kısmını ve kliniğin adının olduğu kocaman mavi harfleri aydınlatan göz alıcı spot lambalarla tezat içindeydi. Lucas bir eliyle gözlerini korudu ve tabelanın birkaç metre ötesinde üç adam olduğunu gördü. Elinden geldiğince hızla o yöne doğru aksayarak yürüdü.

Spot lambalar, düz çatıyı bir uçak iniş pisti kadar güçlü aydınlatıyordu. Şiddetli yağmurdaki kızgın, beyaz parlaklıkları Santiago'nun hastane pijamalarını göz alıcı bir beyazlıkta gösteriyordu. Sırılsıklam olup vücuduna yapışan pijamalar kefene benziyordu. Korkuluk duvarında duruyordu ve yüzünü onu takip edenlere doğru dönmüştü.

"Daha fazla yaklaşmayın!" diye bağırdı gürleyen fırtınada kendisini duyurabilmek için.

Manuel durdu, Santiago'ya en yakın olanın o olduğunun farkındaydı. Dönüp Nogueira'ya baktı ama arkasındaki parlaklıkta ikisi erkek, biri kadın olan sadece üç karanlık siluet görebiliyordu. Onları biçimlerinden tanıdı ama yüzlerini göremiyordu.

"Beni dinle Santiago! Lütfen, konuş benimle," dedi, yanıt vermeyeceğinden emin olsa da zaman kazanmaya çalıştı. Bu yüzden Santiago'nun sesini iyi duyunca şaşırdı.

"Konuşacak hiçbir şey yok!"

"Bunu yapmak zorunda değilsin Santiago. Her şeyi çözmenin daha iyi bir yolu var."

Yalvarışına boğuk bir kahkahayla karşılık verdi, onu bir duraksama ve hüzünlü bir yanıt izledi. "Hiçbir fikrin yok."

Manuel tekrar etrafına baktı, arkadaşlarından yardım etmelerini bekledi ve onun yanına doğru hareket ettiklerini gördü. Nogueira, Manuel'in daha önce hiç görmediği bir şekilde hırlar gibi dişlerini gösteriyordu. Lucas ağlıyordu, onları kamçılayan şiddetli rüzgâra rağmen gözyaşlarına boğulduğu aşikârdı ve Catarina... Catarina gülümsüyordu. Manuel kadının ifadesine inanamıyormuş gibi bakarken donakaldı. Belli belirsiz ama inkâr edilemez bir ifadeydi, yüzünde kusursuzca sergilenen bir performansın sonunu, perdenin inmesini bekleyen birinin sakinliği vardı.

Manuel bir adım öne çıktı. "Santiago, her şeyi Catarina'nın yaptığını biliyoruz. Fran'ın ölümüne sebep olan uyuşturucuyu ona sattığına dair tanıklık edecek bir satıcı var."

"Onu ona ben verdim," diye karşılık verdi Santiago hiç istifini bozmadan.

"Bu doğru değil Santiago. Kardeşinin öldüğünü duyduğunda üzüntüden deliye döndün. Catarina'ydı ve Álvaro'yu da o öldürdü. Vicente, o gece kamyonetini kullanmasına izin verdi. Seni takip etti."

"Ben yaptım," dedi tekrar. "Álvaro şantajcıya sırrımızı saklaması için parayı ödemeyi reddetti."

Manuel bir adım daha attı. Santiago da aynı şeyi yaptı ve artık ölümle arasında santimetreler vardı.

"Neden bunu yapman gerektiğini düşündüğünü biliyorum..."

"Sen hiçbir şey bilmiyorsun!" diye haykırdı Santiago.

"Bunu Toñino için yapıyorsun."

Santiago'nun yüzü yoğun bir acıyla kasıldı ve karnına bir yumruk yemiş gibi iki büklüm oldu.

"Santiago, o intihar etmedi!"

Santiago'nun yüzünde derin bir acı belirdi.

"Söylediğimi duydun mu Santiago?" dedi bu kez daha güçlü seslenerek. "Toñino intihar etmedi!"

Santiago tekrar doğruldu, şaşkınlığı yüzünden okunuyordu. "Yalan söylüyorsun! Polis memuru bana söyledi. O ümitsizdi ve kendisini bir ağacın dalına astı. O kendisini öldürdü!"

"Polis memuru yanılıyordu. Ceset bir haftadan uzun bir süredir oradaydı ve bu onların ilk tahmini. Komiser Nogueira yanımda." Polise doğru işaret etti. "Otopsi sırasında Álvaro'nun aldığı bıçak yarasına benzer yaralar bulduklarını sana doğrulayabilir."

Manuel Santiago'nun bakışlarını Catarina'ya çevirdiğini görünce içine şüphe düşürdüğünü anladı.

"Onları dinleme sevgilim," dedi Catarina, tatlılıkla, "aklını karıştırmaya çalışıyorlar."

"Catarina, Álvaro'yu geride bıraktığın gece seni takip etti ve o gece polis aradıktan sonra, Toñino'yla buluştuğun yere kadar senin peşindeydi. Onu dövdüğünü gördü ve sen gittikten sonra onun işini bitirdi."

"Bu doğru değil!" diye haykırdı Catarina.

Manuel iyice hararetlenmişti. Öfke ve acı içinde tutuşuyordu. Buz gibi yağmur yüzüne vuruyor, vücudunu ıslatıyordu ve dünyadaki bütün suyun, içindeki yangını söndürmeye yetmeyeceğini biliyordu. Spot ışıkların yoğun beyaz ışığının aydınlattığı ellerine baktı ve teninden buhar yükseldiğini gördü. Gizemli, vahşi bir görme gücünün çarpıcı

aydınlığı içine hücum etti ve olanları artık kesin bir netlikle görebiliyordu. Bir kez daha Santiago'ya baktı ve onun da içinde bir yangın gördü ama bu daha farklıydı, Manuel'in çok iyi tecrübe ettiği, şüphelerin, soruların ve ihanete uğramanın bilincinin azılı yangınıydı.

"Álvaro bir kazada ölmedi. Arabası yoldan çıktı çünkü iç kanamadan bayıldı. Sen gittikten sonra Catarina onu La Rosa'nın otoparkında bıçakladı. O seni hep arkasını toplaması gereken yetersiz bir aptal gibi gördü ve yaptığı şey buydu. Seni Toñino'yla buluştuğun yere kadar takip etti ve senin yerine onun işini bitirdi."

Manuel'in bir anda yaptığı bu açıklamanın ardından Santiago bir bebek gibi feryat etti. Marki üzgün bir çocuğun çaresizliğiyle gözlerini ovuşturdu.

Manuel, Vicente'nin acizliğini, gözyaşlarını, yağmurluğu ve tabancayı, kamyonetin kasasına rasgele atılan aletleri, kovaları, metal kazıkları hatırladı... Elini cebine sokup Samuel'in ona verdiği gardenyayı çıkardı, gerçeği anlaması için biri çocuğa bunu yapmasını söylemişti. Çiçek, yoğun bir parlaklıkla içten aydınlanan ani bir kehanet gibiydi. Şiddetli yağmurun bin kat güçlendirdiği hoş kokusu havaya yayılarak serada onu yere yıkan aynı baş döndürücü duyguya sebep oldu. Catarina'ya doğru döndü. Kadın büyülenmiş gibi gözlerini çiçeğe dikti ve gülümseyerek *ona sol elini* uzattığında elini sıkabilmek için oğlanı sağ tarafına geçirmek zorunda kaldığı, geçmişte kalan o öğlen Manuel'in gözlerinin önünde belirdi.

Manuel çiçeği havaya kaldırdı ve Santiago'nun duyacağından emin olduğu bir sesle bağırdı. "Catarina, gardenya yataklarındaki kazıklardan biriyle Toñino'yu sekiz kez bıçakladı."

Kesinlik sadece anlık bir rahatlama getirir çünkü gerçek, her zaman daha etkileyicidir. Yavaş yavaş gelirse onu özümseyebilirsiniz, tıpkı Galiçya'nın toprağının gökyüzünden düşen yağmur damlalarını çekmesi gibi, ama gerçek, dev bir dalga gibi vurursa en korkunç yalan kadar ıstıraba yol açar.

Santiago artık ona bakmıyordu. Gözlerini Catarina'ya çevirmişti ama aslında ona da bakmıyordu, ölmek üzere olanların bu dünyayla diğeri arasındaki sınırı ve o sınırın dağılmaya başladığını gördükleri anı belli eden bir bakışla kadının içini görüyordu.

Catarina belki de bu yüzden tepki göstermedi. Onu çok iyi tanıyordu, utançla yüzleşmektense ölmeyi tercih edeceğini görmüştü. Santiago hayatı boyunca rol yapmış, olduğundan daha farklı görünmeye çalışmıştı. Zayıftı. Catarina onu iyi tanıyordu. Belki de bu yüzden ona son kez göz alıcı bir ifadeyle gülümsedi.

Santiago geniş, boş alana doğru döndü ve sabırsızlıkla karanlık ufka doğru son kez baktı, belki de sadece onun görebildiği bir şey görüyordu. Başını çevirip omzunun üzerinden seslendi. "Rahip Lucas! Rahip Lucas! Beni duyabiliyor musun?"

Üzüntüsüyle mücadele eden Lucas yanıt verdi. "Buradayım evladım." Sesi yağmurda belirgin bir hâlde çınladı.

"Rahip Lucas, seni günah çıkarma ayininin gizliliğinden muaf tutuyorum!"

"Hayır!" diye haykırdı Catarina.

"Beni duydun mu rahip? Herkes beni duydu mu? Günah çıkarma ayininin gizliliğinden vazgeçiyorum! Onlara her şeyi anlat!"

Santiago atladı.

SELAM VER ve EĞİL: PERDE İNİYOR

Ah, evet, diye geçirdi içinden gökyüzüne bakarken, *ne iyi bir uzman oldum, bütün gece yağmur yağacağını sanıyordum*. Bulutlar, gökyüzünü örtmüştü ama artık sadece ince bir perde gibi görünüyordu. Gücenmiş gibi anında kendisini saklayan solgun ve donuk ayın parıltısı bir an için gözüne ilişti. Devasa fırtına bulutları kaybolmuştu. Olağanüstü ilerleyişlerinin ani parlaması ve gümbürtüsü uzakta bir yerde hâlâ duyuluyordu ama öfkeleri dinmişti.

Polis arabalarının mavi ışıkları yanıp sönüyordu. Manuel, Ophelia'nın yerel yetkililerle neredeyse aynı anda oraya vardığını gördü. Genç bir polisin ona uzattığı kahveyi kabul etti. Kliniğin sütunlu girişinin korunaklı bölümünde Nogueira'nın amirleriyle hararetle konuştuğunu gördü, ya da eski amirleriyle. Her neyse. Bir an için korktu ve Nogueira'nın bu işe karıştığını öğrendiklerinde doğabilecek sonuçlardan endişelendi ama konuşurken adamların onu dikkatle dinlemeleri, omzuna vurmaları ve Nogueira'nın yüzündeki sırıtış ona güven verdi.

Lucas için daha endişeliydi. Santiago kendisini çatıdan attığında, Lucas vurulmuş gibi yere yığılmıştı. Dizlerinin üzerine çöküp elleriyle yüzünü örtmüş ve kapana kısılmış bir hayvan, içinden çıkmak için mücadele ediyor gibi hıçkırıklarla sarsılmıştı. Şiddetli yağmur yüzünden oluklar taştığı için düz çatıda biriken su ayak bileği hizasındaydı. Manuel ve Nogueira kendinden geçen rahibi yerden kaldırmış ve onu yarı sürükleyerek merdivenlere, kırılan cam kapıdan içeriye, fırtınadan uzağa götürmüşlerdi. Kliniğin muntazam ve belirli kurallara göre idare edilen ortamına geri döndüklerinde Lucas kendisini biraz toparlamış görünüyordu. Ağlama krizi sona ermişti. Nogueira'nın ilk önce karşı çıkmasına rağmen, rahip Santiago'nun ölümünü

doğrulamak ve son yağ sürme ayinini gerçekleştirmek için onlarla gitmekte ısrar etti. Kuru giysiler getirilmesi teklifini reddetti ve içecek hiçbir şey kabul etmedi. Polis gelene kadar kliniğin şapelinde dua etmeye gitti.

Manuel Lucas'ı görebilecek şekilde durdu. Rahip o sırada hazırlık soruşturmasında polislerin kullanması için hazırlanan tam donanımlı ofisteki döşemeli sandalyelerden birinde oturuyordu. Manuel onları duyamıyordu ama Lucas'ın bir su bardağından küçük yudumlar aldığını görebiliyordu. Lucas aklı başında görünüyordu. Bir polis memuruyla sakin ve bilinçli bir şekilde konuşuyor, apaçık ve basitmiş gibi hikâyeyi anlatıyordu.

Manuel Catarina'yı da gördü. Bir polis arabasının arka koltuğunda kelepçeliydi ve yanında bir polis vardı. Saçı kurumaya ve kıvırcıklaşmaya başlamıştı, onu daha genç gösteren doğal bir sadelikle yüzünü çevreliyordu. Lucas'ın aksine, kuru giysi teklifini kabul etmişti. Biri ona beyaz bir bluz vermiş ve omuzlarına termal bir battaniye sarmıştı. Manuel onu çok güzel buldu. Kadını dikkatle seyrederken Nogueira yanında belirdi.

"İzin verecekler ama sadece beş dakikalığına ve ne olursa olsun ona dokunmayacaksın. Sana eşlik edeceğim." Nogueira omzunu sıkıca tutup gözlerinin içine baktı. "Talimatlar böyle. Bana sorarsan bu kötü bir fikir ama bunu yapmaya gerçekten kararlıysan, sana kefil olduğumu unutma. Beni zor durumda bırakma!" Birlikte araba yolunda ilerlediler.

Nogueira polis arabasının kapısını açtı, Catarina'nın yanında oturan polisle birkaç kelime konuştu ve uzaklaştı. Diğer polis de arabadan inip Nogueira'yı takip etti.

Manuel hiçbir şey planlamamıştı. Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Onunla konuşmayı hiç düşünmeden talep etmişti ve bu dileğinin yerine getirileceğini sanmıyordu. Asıl beklemediği ve asla hayal edemeyeceği şey kadının yanıtıydı. O durgun ve en ufak bir üzüntü bulunmayan gözlerini sakince ona çevirdi. Manuel onu dehşet içinde görmeyi istediğini

fark etti. Yüzünün sonsuz zarafetini bozan bir duygu, herhangi bir tepki görmek için her şeyini verebilirdi.

Manuel ona baktı, tamamen kendisine hâkim ve telaşsız bir şekilde kadın da ona baktı. Catarina; herkesin, haddini en iyi bilen kişi olduğunu söylediği kadın.

Catarina'nın sakinliği canını sıktı ve bunu bozmaya çalıştı. "Duydun mu bilmiyorum. Yaşlı markiz ölmüş. Vicente birkaç saat önce As Grileiras'a gitmiş. Biraz konuşmuşlar ve onu vurup öldürmüş. Sonra beynini uçurmuş."

Manuel neredeyse belli belirsiz irkildiğini sezdi. Catarina'nın bundan haberi yoktu. Derin bir nefes alıp yavaşça verdikten sonra karşılık verdi. "Kayınvalidem yaşlıydı, iyi bir hayatı oldu ve son yıllarda şiddetli kireçlenme ağrıları çekiyordu. Vicente'ye gelince, o hiçbir zaman haddini bilmedi. Bu bir süre önce belli oldu. Uzun zaman önce işine son vermem gerekirdi."

Manuel hayretle başını salladı. Catarina sanki yaşlı kayınvalidesi huzurlu bir şekilde yatağında ölmüş ve çalışanıyla yaşadığı sorunlar küçük bir düşüncesizlikmiş gibi sakince konuşuyordu.

"Peki ya Álvaro?"

Catarina bakışlarına karşılık verdikten sonra bunun zor olduğunu belirtir gibi birkaç saniye gözlerini kapattı, ama sesinde böyle bir hassasiyet duymak mümkün değildi. "Özür dileyerek patavatsızlık etmeyeceğim Manuel. Bu hiç uygun olmaz. Doğrusu, amacım Álvaro'yu öldürmek değildi. Ani ve tatsızdı, bir anda çözmem gereken bir sorundu. Santiago her şeyi bana en baştan söylemiş olsaydı Álvaro'nun asla haberi olmazdı ama aptal kocam o aşağılık oğlana âşık oldu ve bu şantaj girişimi hakkında romantik bir fikre kapıldı." Catarina hayretle hatırlarken gülümsedi. "Düşünebiliyor musun? Hatta bunu savundu, 'Onun tek kuruşu yok, babası ölmüş, annesi onu terk etmiş, hasta ve yaşlı halasıyla birlikte yaşıyor.'" Catarina yaramaz bir çocuğu tarif eder gibi başını salladı. "Ona bir şantajcının her zaman daha fazlası için geri döneceğini açıklamaya çalıştım.

Üç yüz bin avro onun gibi bir alçağı ne kadar idare ederdi? Ama çok geçti. Santiago Álvaro'nun parayı ödeyeceğinden emindi ve ona çoktan söylemişti. Álvaro ertesi gün buraya geldi, Santiago'yla oğlanın arasında fidye talebinden daha fazlası olduğundan şüphelendi. Ödemenin planlandığı kulübün önündeki otoparka kadar Santiago'yu takip ettim. Álvaro'nun ödemeyeceğinde ısrarcı olduğunu duydum. Bütün yalanlardan bıktığını söyledi. Ona kalırsa, her şey ortaya dökülebilirdi.

"Santiago her zamanki gibi kaçtı ve ağlamaya eve gitti. Kamyonetin kasasına baktım ve gardenya kazıklarını gördüm. Araçtan indim, onlardan birini aldım ve yanına gittim. Álvaro beni orada gördüğüne biraz şaşırdı ama yine de bana sarılmak için uzandı."

Catarina ardından gelen kaçınılmaz sona omuz silkti.

Manuel ürperdi. Yüzünde dehşet dolu bir ifade belirdi ve gözleri doldu.

"Álvaro gitti. Otoparkın yanındaki çamlığa geri dönüp Toñino'yu bekledim ama ortaya çıkmadı. Gelmeyeceği sonucuna vardım ve malikâneye döndüm."

"Álvaro'nun ölümünü haber vermek için Santiago'yu aradıklarında, Toñino'nun kazayla bir ilgisi olabileceğini düşündü. Onunla bir buluşma ayarladı. Sen de onu takip ettin."

"Oğlanla ilgili meselenin Álvaro'yla bir ilgisi yoktu. Bu farklıydı ve o kadar zor değildi. Santiago oğlanı hırpalanmış ve mücadele edemeyecek kadar sersemlemiş bir hâlde bıraktı. Arabasına gidip penceresini tıklattım, kapıyı açıp arabadan indi. Daha sonra ne olduğunu biliyorsun. Onu bıçakladım."

"Sekiz kez."

İstifini bozmadı. "Sonra onu astım. Onun gibi bir mikroba çok uygundu. Santiago beni dinlemeyi reddetti ve bunun sonunun gelmeyeceğini biliyordum. O ailemiz için bir tehditti."

"Değildi. Santiago haklıydı. O kendi eylemlerinin sonuçlarını öngöremeyen küçük, kayıp bir çocuktu. Álvaro onu her şeyi unutmaya ikna etmişti. Bu yüzden La Rosa'daki buluşmaya gelmedi."

Catarina bu beklenmedik haberi sindirirken tek kaşını kaldırdı. "Hmm. Konu dışı. Sence ne kadar kendini tutardı? Bizden ilk kez çalmıyordu. Çok geçmeden sorunlar çıkarmaya başlamıştı. Bu yapılması gereken bir şeydi ama Santiago'nun bu kadar etkileneceğini beklemiyordum. O kadar zayıf ve hassastı ki içimden kusmak geldi. Biri oğlanın öldüğünü haber vermek için onu aradı ve sonra küçük gösterisini düzenleyip intihar etmeye çalıştı. Başka bir pürüz daha çıktı, ne olduğunu anlayamadan Herminia bir ambulans çağırdı ve ilkyardım ekibi üzerine üşüştü. Onu kliniğe götürmelerine engel olamadım."

"Fran'ı öldürdükten sonra Santiago korkunç bir depresyona girdiğinde yaptığın gibi. Böylesinin daha iyi olduğuna onu ikna edene kadar odasına kapanmasını sağladın, onunla ilgilendin, kendi ellerinle besledin. Bunu ikiniz için yaptığını ve herkes için böylesinin daha iyi olacağını söyledin."

Manuel'e şaşkın bir bakış attı. "Tanrı aşkına Manuel, çocuk gibi davranma! Santiago yaptığım şeyi istedi. İlişkimizin neye dayalı olduğunu sanıyorsun? Aşk mı? Ah lütfen! Santiago yaşlı markinin sadık köpeğiydi, sürekli onu memnun etmeye çalışıyor ama kendisini küçük düşürülmüş ve hor görülmüş buluyordu. Yaşlı adam, Santiago'nun herhangi bir şey yapmasına asla izin vermezdi, kendi parasını idare etmesine bile izin vermedi ve Fran geri döndüğünde, yaşlı adamın en sevdiği oğluna salyasını akıttığını görmek acınasıydı. Yaşlı marki hastalandığında, Fran klinikte olduğu için aşağılık herifin Santiago'yu vârisi olarak belirleyeceğinden emindik ama adam öldü ve her şeyi asi oğlu Álvaro'ya, ailenin yüzkarasına bıraktı. Her şeye rağmen Álvaro'yu, onunla yaşayan iyi ve sadık oğluna tercih etti.

"Bunun kötü bir sonucu olmadı. Álvaro bütün bunlarla uğraşmak istemedi. O hiçbir zaman burada değildi ama

unvan ona gitti, o yüzden Santiago, markinin kardeşi olmaya katlanmak zorundaydı... ve Fran! Hiçbir fikrin yok Manuel! Babası ölünce Fran perişan oldu. O bir uyuşturucu bağımlısı ve korkaktı, bir erkek gölgesiydi ve eninde sonunda aşırı dozdan ölecekti, ayrıca Santiago onun çenesini kapatamazdı, o yüzden Fran tuhaf bir şeyler olduğundan şüphelendi. Santiago'ya bundan bahsetti ve koca aptal günah çıkarırken bunu yineledi. Sonra her zaman yaptığı gibi ağlayarak bana geldi." Catarina'nın sesinde küçümseyici, alaycı bir ton belirdi. "'Ne yapacağım? Çok utanç verici! Herkese söyleyecek ve kimsenin yüzüne bakamayacağım!'"

"Santiago'nun kardeşi Fran'ı öldürdüğünü iddia etmediğini umuyorum. Eroini senin aldığına dair kanıtımız var."

"Ah, elbette onu ben satın aldım! Dua ederken onu bayılttım ve başı kilisenin sırasına çarptı. Ona dozu verdiğimde bilinçsizdi. Santiago bu sırada sızlanıp durdu, cesedi kiliseden babasının mezarına sürükleyerek neredeyse her şeyi berbat edecekti. Onu kilisede bırakmanın 'onursuzca' olacağını düşündü. Elbette sevgilisiyle orada buluşmasının onursuzca bir yanı yoktu. Eğer aptal kocamın o işe yaramaz yüzünden aklı başından gitmeseydi ve her şeyi bana bıraksaydı hiçbir sorun olmayacaktı. Santiago böyledir, isterik ve çılgın, her şeyi büyütmeyi sever. Annesine göre küçüklüğünden beri böyleymiş. Yaptığım şeyleri onun da istediğinden emin olabilirsin Manuel. Aradaki tek fark, bunları yapmaya cesaretinin olmaması ve sonrasında suçluluk duygusunun onu yiyip bitirmesiydi. Fakat asla uzun sürmezdi, ilk pişmanlığın, tövbenin ve hıçkırarak göğsünü dövmesinin ardından canlanır ve ikimiz için elde ettiğim her şeyin tadını çıkarmaya hazır yepyeni bir adam olurdu. Bana kendimi suçlu hissettiremezsin Manuel. Buna inanmıyorum. O Katolik kefaretleri beni hiçbir zaman etkilemedi. Sırf pişmanlık duymadığım için mi ondan daha kötüyüm? Yaptığımız şeyler yüzünden üzgün olduğu için o benden daha mı iyiydi?"

Manuel kadına hayretle bakmaya devam etti. Artık hiç şüphesi yoktu, Catarina yerini herkesten daha iyi biliyordu,

onu korumak için bütün gücüne ve hünerlerine başvurmuştu. O aristokratlara özgü özsaygının, Nogueira'nın skandallardan ve yoksulluk belasından başları dik çıkmayı herkesten daha iyi başardıklarını iddia ettiği insanların vücut bulmuş nadir bir örneğiydi. Eşsiz bir aktristi. Onunla ilk tanıştığı gün kocasıyla tartışmasının ardından gözyaşlarını siler gibi yaptığı ânı hatırladı ve seradayken Vicente'yle arasında geçen konuşmanın parçalarını. Hepsi bir tiyatroydu, istenen etkiyi yaratması için sergilenen kusursuz bir oyunculuktu, hatta onlara kulak misafiri olduğunu fark ettiğini söyleyecek kadar sakin bir küstahlığa sahipti. Hayır, tavrında en ufak bir pişmanlık yoktu, başı bir kraliçeninki kadar dikti, bakışları durgun ve gözleri sakindi, üzüntü belirtisi göstermiyordu. Manuel bir kez daha onu korku içinde görmek, o gözlerde biraz olsun endişe bulmak için her şeyini verebileceğini düşündü.

Manuel arabadan inip kapıyı kapatmak üzereyken aklına bir soru geldi. "Söylesene, buna değer miydi?"

Catarina başını, hiçbir şeyin bundan daha açık olamayacağını söyler gibi hareket ettirdi. "Elbette. Sonsuza kadar hapishanede kalmayacağım, ayrıca rahmimde bir sonraki Santo Tomé Markisini taşıyorum." Catarina bluzun üzerinden görünen hafif çıkıntıya baktı ve o küstah gururla başını kaldırdı.

Manuel'in kederli donuk dudakları titredi. Bu tik kadının dikkatini çekti. Sırıttığını görünce Catarina'nın ifadesi değişti.

"Santiago'yu seninle yatmaya ikna etmek çok zor olmuş olmalı."

"Ama bunu yaptı."

"O Santiago'nun çocuğu değil," dedi kadının karnındaki çıkıntıya bakarak.

"Resmî olarak onun."

"Santiago biliyordu. Bu yüzden, sen hamile olduğunu duyurduktan sonra annesiyle konuşmaya gitti."

Catarina kayıtsız bir ifadeyle oturmaya devam etti. "Onu bir kez daha küçük düşürmesini sağladın." Kadın yorumuna aldırmadı. "Kayınvalidem önceliklerini nasıl belirleyeceğini biliyordu. O harika bir hanımefendiydi."

Manuel ona pişmanlıkla baktı. Keşke duygularını gösterebilseydi. Herhangi bir duygu. "Santiago bir oğlu olmasını istiyordu. Gerçekten. Hamile kalmaman onu çok endişelendiriyordu. Birkaç ay önce düşük yapınca, bir şey onu şüphelendirdi. Bir süre bunun üzerine kafa yordu ve neden o kadar çok 'çalıştığını' merak etti." Manuel durakladı. "Bugün Herminia'yla çok ilginç bir telefon görüşmesi yaptım. Anlaşılan, Santiago'nun şüpheleri onu neredeyse unuttuğu bir şeyi hatırlamaya teşvik etmiş, sorduğunda dadısının hatırladığı bir şey. On altı yaşındayken, Santiago kabakulak geçirmiş. Bu bir çocukluk hastalığı ama yetişkinlerde çok ciddi olabiliyor. Ergenlerde yüksek ateşe ve testislerde iltihaba yol açabiliyor, bazen kısırlığa da sebep olabiliyor. Bu olay siz ikiniz çocuk sahibi olmaya çalışana kadar unutulmuştu. Sen hamile kalıp düşük yapınca Santiago sperm testi yaptırdı."

İşte oradaydı, nihayet kadının gözlerinde bir korku belirdi.

"Yalan söylüyorsun," dedi Catarina. "Öyle olsaydı, bundan haberim olurdu."

"Test sonuçları güvenebileceği tek kişiye gönderildi, dadısı Herminia'ya."

Manuel polis arabasının kapısını kapattı ama ona son kez bakmak için arkasına döndü. Kalın cam pencereden de olsa, onu gayet iyi görebiliyordu. Catarina'nın dehşeti bu kez gerçekti.

EVE DÖNÜŞ

Nehir ayaklarının altında parlıyordu. Samuel'e sarıldı, onu yere indirdi ve oğlanın yokuşu tırmanıp annesine doğru gitmesini izlerken yüreği burkuldu. Elisa, mahzen ustası Daniel'ın söylediği bir şeye gülüyordu. Herkes gülümsüyordu. O ikilinin çok iyi anlaştıkları dikkatinden kaçmadı. Öğlen güneşinde ısınan taş duvarda Lucas'ın yanına oturup etrafa baktı. Tanıştıkları gün şarap uzmanının söylediği sözleri hatırladı. *Bana inanmayacaksın ama ilk geldiğimde buradan nefret ettim.* Derin bir nefes aldı ve eski cehaletine hayret etti.

"Malikâne konusunda ne yapacağını düşündün mü?" diye sordu Lucas.

"Henüz karar vermedim ama onu turistik bir yere dönüştürmeyi düşünüyorum. Asil bir yere. Bu sayede bütün çalışanlar işlerine devam edebilirler. Herminia ve Damián yaşadıkları evde kalabilirler ve herhalde bu fikre karşı değiller. Köklü bir değişiklik yapmayacağım. Düşünürsek, artık Samuel marki ve belki bir gün orada yaşamak ister. Ne de olsa aile evi."

"Peki ya sen? Hiç taşınmayı düşündün mü?"

"Hayır." Manuel gülümsedi. "Orası Álvaro'nun evi değildi, bahçe dışında As Grileiras'ta kendisini rahat hissettiğini sanmıyorum ve ben de rahat hissetmiyorum. Daha sakin ve ufak bir yere ihtiyacım var, romanımı bitirmek için kendimi kapatabileceğim bir yere. Nogueira evinin yakınlarında satılık bir kulübe olduğunu söyledi. Belki bakmak için uğrarım."

"Bekle bir dakika. Konuyu değiştirmeyelim. Romanını bitireceğini mi söyledin?"

Manuel kendi sözlerine biraz şaşırarak gülümsedi. "Evet, aslına bakarsan, onu bitirmek üzereyim. Romanlarını birkaç

haftada bitiren yazarlar hakkında hikâyeler duyduğumda, onların masal olduğunu düşünürdüm. Biliyorsun işte, yazarların itibarlarını süslemek için uydurdukları reklam amaçlı saçmalıklar. Fakat gerçekten oluyor. Bu benim için" –doğru ifadeyi aradı ve en sonunda buldu– "bütün kanımı akıtmak gibiydi." Bu ifadenin ağırlığının farkındaydı.

Manuel orada oturup sessizce düşüncelere daldı. Lucas, onun hüznünü fark etti ve bir önceki konuya döndü. "Demek ev bakmaya gideceksin! O hâlde, burada kalmayı ciddi ciddi düşünüyorsun."

"Kalıcı olup olmayacağını bilmiyorum ama her geçen gün Álvaro'nun buraya neden bağlı olduğunu daha iyi anlıyorum ve şu anda olmak istediğim yer burası." Manuel şarap kadehini kaldırdı ve yüzünün kızılımsı yansıması gözüne ilişti.

Bir ay öncesine kadar bağlarda asılı olan derileri donmuş koyu renk üzümlerden artık eser yoktu. Geniş bir alana yayılarak gururla onları koruyan yapraklar şarabın rengine yakın koyulukta bir kırmızıya dönüşmüştü ve ihtişamlarının son nefesinde, hafif esintide bütün Ribeira Sacra'nın koyu renk, boğumlu asmaların arasında topraktan yükselen bir ateşle yandığı izlenimini veriyorlardı. Bir sonraki hasada kadar.

Daniel karakteristik, beyaz etiketinin üzerinde metalik harflerle tek bir kelimenin yazdığı şişeyle yanlarına geldi. Álvaro'nun gösterişli ve cesur el yazısıyla, *Heroica*. Leziz kırmızı şarapla doldurulması için kadehlerini uzattılar. Sıcak duvardan kalkmadan başlarını çevirdiler, Nogueira'nın karısı ve kızlarıyla geldiğini gördüler. Etleri ızgaraya yerleştirmeye başlayan adamlarla sohbet etmek için şaraphanenin girişinde duraksadılar. Café, küçük Antía'yı gördü ve sahibinin bacaklarının arasında dinlendiği yerden telaşla çıkıp onu selamlamaya koştu. Kız onu neşeli bir çığlıkla karşıladı. Xulia park yerinden onlara el salladı. Oturdukları yerden, Nogueira'yla Laura'nın el ele tutuştuklarını gördüler.

"Görünüşe bakılırsa, nihayet o konuşmayı yapmışlar," dedi Lucas memnuniyetle. Kadehini kaldırdı.

"Öyle görünüyor," diye karşılık verdi Manuel. Onlara doğru bakarken kadehini Lucas'ınkiyle tokuşturdu. "Buna bahse girebilirim."

Nogueira geldiğinde, Daniel'in komiser onlara doğru yürürken doldurduğu şarap kadehini aldı. Yanlarına oturdu ve av ceketinin iç cebinden renkli kâğıda düzgünce sarılıp kurdelelenmiş küçük bir paket çıkardı. Artık aşina oldukları, kendine özgü ters yönlendirme tarzıyla adamların meraklı bakışlarına aldırmadan nehrin yüzeyinde batıp çıkan, halatla iskeleye bağlı tekneye işaret etti. "Onu sık sık bana ödünç vermen gerekecek. Nehir gezintilerinin karımı çok romantik bir havaya soktuğunu keşfettim."

"Ne zaman istersen," diye sırıtarak karşılık verdi Manuel. Pakete işaret etti. "Bize orada ne olduğunu söyleyecek misin, yoksa meraktan ölmemizi mi bekliyorsun?"

Nogueira paketi uzattı. Manuel bandı kopartıp ambalaj kâğıdını çıkarmaya başladı.

"Bu gerçekten canımı sıkan bir şeydi," dedi Nogueira iki adamın şaşkın bakışlarının tadını çıkararak. "Kısmen de olsa haklı olduğunu kabullenmek zorunda olduğum için çok kızgınım."

Manuel hediyenin paketini açmıştı ve artık avucunda yumruk kadar, kare şeklinde bir kutu tutuyordu. Onu açtı ve içinde Álvaro'nun arabasındaki portatif GPS'i buldu.

"Polis merkezinin altını üstüne getirdim ve herkese onu aramalarını emrettim. Söylediğim gibi kısmen haklıydın, biri onu alıp götürmüş."

Manuel kaşlarını kaldırdı.

"Bir polis değil," diye hemen ekledi Nogueira. "Çekici araç şoförlerinden biri, iki haftadır iş başında olan bir acemiymiş. Onu hırsızlıktan ötürü kovdular."

Manuel gülümsedi. "Teşekkürler."

"Onu bir polis memurunun almış olamayacağını söylerken haklıydım," dedi Nogueira çabucak. "Sana, bizim polislerin hırsız olmadığını söylemiştim!"

Üçü birden kahkaha attı. Daniel çimenlik terastan onlara yemeğe gelmelerini seslendi.

Manuel yerinden kalkmaya yeltenirken Nogueira ona engel oldu. "Bir dakika. Onu çalıştırabilmen için bütün gece şarj ettim. Söylediğim gibi bu alet bize Álvaro'nun arabası yoldan çıktığında nereye gittiğini söyleyebilir."

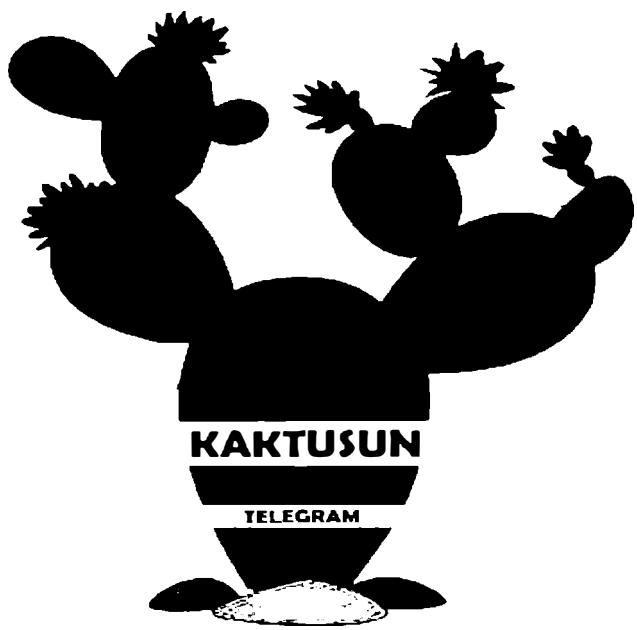
Manuel ekrana baktı. Son bir ay içinde kurtulmayı başardığı karanlık duygular bir kez daha canlandı. Yüreğini sıktıklarını hissetti. "Bunu yapmak istediğimden emin..."

"Yap şunu," diye ısrar etti komiser.

Manuel cihazı açmak için tuşuna bastı. Ekran hemen aydınlandı ve farklı fonksiyonların işaretleri belirdi. Parmağının ucuyla en son rotaların geçmişini içeren kareye bastı. Ekranda bir harita belirdi. *Ev* olarak etiketlenmişti.

Manuel'in gözleri doldu. Birinin omuzlarını tuttuğunu hissetti ve o ellerin Lucas'ın olduğunu biliyordu.

Nogueira'nın sesini duydu. "O evine gidiyordu Manuel. Sana geliyordu. Álvaro öleceğini anladığında, dünyada gidilecek başka hiçbir yer düşünmedi. O sana geri dönüyordu."

TEŞEKKÜR

Yıllardır aklımda olan bu hikâyenin şu anda elimizde tuttuğumuz bu somut gerçekliğe dönüşmesi için yeteneklerini ve bilgilerini esirgemeden bana yardımcı olan herkesin işbirliğine minnettarım. Herhangi bir hata ya da eksiklik varsa, ki fazlasıyla olabilir, bu tamamen benim sorumluluğumda.

Navarra'nın Cintruénigo kasabasında bir veteriner olan Elena Jiménez Forcada'ya, bu kitapta geçen köpekler ve atlarla ilgili veterinerlik konularında yol göstericiliğinden ötürü teşekkürler.

İnsanın içini devam edebilme enerjisi ve cesaretiyle dolduran telefon görüşmelerinde, hattın öteki ucunda hep iyi bir arkadaş olmaya devam eden Jean Larser'e. Teşekkür ederim.

Belirli bir uyuşturucunun etkileri hakkındaki meslekî rehberliğinden ötürü Tudela'dan J. Miguel Jiménez Arcos'a. Bu konuyu hemen kapatalım ki herkes konuşmaya başlasın! ;-)

Guardia Civil'e ve özellikle de Ourense'a bağlı O Carballiño polis merkezindeki polis memurlarına, atlı polislere ve vazgeçilmez yardımlarından ötürü Javier Rodríguez'e.

Yıllar boyunca beni ve ailemi hoşça karşılayan Pontevedra'daki Rodeiro belediyesine.

Heroica şaraphanesine ilham veren Ribeira Sacra'nın Vía Romana şaraphanesine.

İki bin senedir yapıldığı gibi şarap üretmenin gururlu geleneğini bana öğreten Monforte de Lemos, Lugo'da bulunan Ribeira Sacra Şarapları Merkezi'ne, Miño'nun kıvrımlı rotasına ve su altında kalan yedi köyüne aşık olmamı sağlayan Belesar'daki tur teknelerine. Tutkuları, detaylara gösterdikleri özen ve romanın İngilizcesinin her yerdeki okuyucuya ulaşmasını sağlayan profesyonellikleri için Michael Meigs, Kelli Martin ve Gabriella Page-Fort'a.

Galiçya'nın en büyük hayranı olan kız kardeşim Esther'e; bu olağanüstü, güçlü ve vahşi yeri benimle paylaştığın için sana ne kadar teşekkür etsem az.

*A Nosa señora do Corpiño**. Hak ettiği üzere.

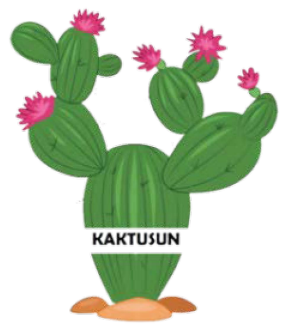
* (Gl.) Galiçya'nın Pontevedra eyaletine bağlı Silleda kasabasında insanların Meryem Ana'ya verdikleri isim; O Corpiño. (ç.n.)

YAZAR HAKKINDA

Dolores Redondo, otuz beşi aşkın dile çevrilen, popüler bir film uyarlaması bulunan, İspanyolca baskısı bir buçuk milyondan fazla satan Bask Bölgesi'nde geçen başarılı polisiye serisi Baztán Üçlemesi'ni yazmadan önce hukuk ve mutfak sanatları eğitimi aldı.

CWA International Dagger Ödülü'ne* iki kez aday gösterilen ve *Grand Prix des Lectrices de Elle*'in** finalisti olan Redondo, bir uzun metrajlı film ve televizyon uyarlaması için seçilerek on sekiz dile çevrilecek olan *All This I Will Give to You* adlı bağımsız polisiye romanıyla 2016'da İspanya'nın en seçkin edebiyat ödüllerinden biri olan *Premio Planeta*'ya layık görüldü.

Dolores Redondo hakkında daha fazla şey öğrenmek isteyen okurlar internet sitesini ziyaret edebilirler: www.doloresredondo.com/en.

* (İng.) Uluslararası Polisiye Yazarları Birliği Hançer Ödülü. (ç.n.)
** Elle dergisinin okuyucuları tarafından belirlenen bir Fransız edebiyat ödülü. (ç.n.)